Mësimet e Presidentëve të Kishës

Jozef Smith

MËSIMET E PRESIDENTËVE TË KISHËS

JOZEF SMITH

Botuar nga
Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme
Salt Lake City, Utah

Komentet dhe sugjerimet tuaja rreth këtij libri do të vlerësohen së tepërmi. Ju lutemi paraqitini ato tek Curriculum Development, 50 East North Temple Street, Room 2420, Salt Lake City, UT 84150-3220 USA. E-mail: cur-development@ldschurch.org

Ju lutemi shkruani emrin, adresën, lagjen dhe kunjin tuaj. Mos harroni të jepni titullin e librit. Më pas ofroni komentet dhe sugjerimet tuaja rreth pikave të forta të librit dhe drejtimeve në të cilat ai mund të përmirësohet.

© 2009 nga Intellectual Reserve, Inc.
I rezervohen të gjitha të drejtat
Shtypur në Gjermani

Miratuar për anglisht: 8/00
Miratuar për përkthim: 8/00
Përkthim i *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith*
Albanian

Përmbajtja

Titulli	Faqja
Parathënie	VII
Përmbledhje Historike	XIV
Jeta dhe Shërbesa e Jozef Smithit	1
1 Vegimi i Parë: Ati dhe Biri i Shfaqen Jozef Smithit	27
2 Perëndia, Ati i Përjetshëm	39
3 Jezu Krishti, Shëlbuesi Hyjnor i Botës	47
4 Libri i Mormonit: Gurthemeli i Besimit Tonë	61
5 Pendimi	73
6 Misioni i Gjon Pagëzorit	83
7 Pagëzimi dhe Dhurata e Frymës së Shenjtë	93
8 Priftëria e Përjetshme	105
9 Dhurata të Shpirtit	119
10 Lutja dhe Zbulesa Vetjake	129
11 Organizimi dhe Fati i Kishës së Vërtetë dhe të Gjallë	141
12 I Shpall Lajme të Mira të Gjithë Botës	155
13 Bindja: "Kur Zoti Urdhëron, Bindu"	165
14 Fjalë Shprese dhe Ngushëllimi në Kohën e Vdekjes	179
15 Ngritja e Kauzës së Sionit	191
16 Zbulesa dhe Profeti i Gjallë	201
17 Plani i Madh i Shpëtimit	217
18 Përtej Velit: Jeta në Përjetësitë	229
19 Qëndroni të Palëkundur nëpër Stuhitë e Jetës	239
20 Një Zemër Plot Dashuri e Besim: Letrat e Profetit Drejtuar Familjes së Tij	251
21 Ardhja e Dytë dhe Mijëvjeçari	263

22 Fitimi i Diturisë për të Vërtetat e Përjetshme 277
23 "Sa e Mirë dhe e Kënaqshme Është ...
të Banojnë Bashkë në Unitet" 289
24 Udhëheqja sipas Mënyrës së Zotit 299
25 Të vërteta prej Shëmbëlltyrave të
Shpëtimtarit në Mateu 13. 311
26 Elija dhe Rivendosja e Çelësave Vulosës 327
27 Ruhuni nga Frytet e Hidhur të Braktisjes 337
28 Shërbimi Misionar: Një Thirrje e Shenjtë,
një Vepër e Lavdishme 349
29 Jetesa Bashkë me të Tjerët në Paqe dhe Harmoni 363
30 Të guximshëm në Kauzën e Krishtit. 373
31 "Perëndia do të jetë me ty përherë e
përgjithmonë": Profeti në burgun e Libertisë 383
32 Përgjigjja ndaj Përndjekjes me Besim dhe Kurajë 395
33 Dhuratat Shpirtërore të Shërimit, Gjuhëve
[të Huaja], Profecisë dhe Dallimit të Shpirtrave. 405
34 Fuqia e Faljes 417
35 Shëlbimi për të Vdekurit 429
36 Marrja e Ordinancave dhe Bekimeve të Tempullit 441
37 Dashuria Hyjnore, Dashuria e Pastër e Krishtit. 451
38 Letra për Uentuorthin 465
39 Shoqata e Ndihmës: Organizata Hyjnore e Grave 479
40 Sa të Shkëlqyeshëm janë Miqtë Besnikë,
të Drejtë dhe të Vërtetë 489
41 Të Bëhemi Çlirimtarë në Malin e Sionit 501
42 Familja: Bashkimi më i Ëmbël për
Kohën dhe Përjetësinë 513
43 "Ai qe Profet i Perëndisë": Bashkëkohës të
Jozef Smithit Dëshmojnë për Misionin e Tij Profetik 527
44 Rivendosja e të Gjitha Gjërave: Periudha Ungjillore
e Plotësisë së Kohëve 541
45 Ndjenjat e Jozef Smithit për Misionin e Tij Profetik. 551

46 Martirizimi: Profeti e Vulos Dëshminë e Tij me Gjakun e Tij 563
47 "Lavdi Njeriut": Profetë të Ditëve të Mëvonshme Japin Dëshmi për Profetin Jozef Smith 577
Shtojcë: Burime të Përdorura në Këtë Libër. 594
Listë e Materialit Pamor 601
Indeksi 604

Joseph Smith Jr.

"Joseph Smith-i, Profeti dhe Shikuesi i Zotit, ka bërë më shumë, përveç Jezusit vetëm, për shpëtimin e njerëzve në këtë botë, sesa çdo njeri tjetër që jetoi ndonjëherë në të. … Ai jetoi në mënyrë të madhërishme dhe vdiq në mënyrë të madhërishme në sytë e Perëndisë dhe të popullit të tij" (DeB 135:3).

Parathënie

Presidenca e Parë dhe Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve kanë krijuar serinë *Mësimet e Presidentëve të Kishës* për t'ju ndihmuar të thelloni kuptimin për ungjillin e rivendosur dhe për t'ju afruar Zotit nëpërmjet mësimeve të Presidentëve të ditëve të mëvonshme të Kishës. Ndërkohë që Kisha i shton vëllime kësaj serie, ju do të krijoni një koleksion librash me referime të ungjillit për shtëpinë tuaj. Vëllimet në këtë seri janë hartuar që të përdoren si për studim vetjak, ashtu edhe për udhëzim në kuorum e në klasë.

Ky libër paraqet mësimet e Profetit Jozef Smith, të cilin Perëndia e thirri për të hapur periudhën e plotësisë së kohëve në këto ditë të fundit. Ndërmjet vegimit të tij të Atit dhe Birit në pranverën e 1820-ës dhe martirizimit të tij në qershor 1844, ai themeloi Kishën e Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme dhe solli plotësinë e ungjillit që nuk do të merret më kurrë nga toka.

Studim Vetjak

Kur të studioni mësimet e Profetit Jozef Smith, kërkoni frymëzimin e Shpirtit. Kujtoni premtimin e Nefit: "Ai që kërkon me zell do të gjejë dhe misteret e Perëndisë do t'u shpalosen nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë" (1 Nefi 10:19). Fillojeni studimin me lutje dhe vazhdoni të luteni e të meditoni në zemër ndërsa lexoni.

Në fund të çdo kapitulli do të gjeni pyetje dhe referenca nga shkrimet e shenjta që do t'ju ndihmojnë të kuptoni dhe të zbatoni mësimet e Jozef Smithit. Merrni parasysh t'i rishikoni para se të lexoni kapitullin.

Gjithashtu merrni parasysh sugjerimet që vijojnë:

- Kërkoni fraza dhe fjalë kyç. Nëse gjeni një fjalë që nuk e kuptoni, përdorni një fjalor ose një burim tjetër për ta kuptuar më mirë. Shkruani një shënim në anë të fletës që t'ju ndihmojë të kujtoni çfarë keni mësuar për fjalën.

- Mendoni rreth kuptimit të mësimeve të Jozef Smithit. Mund të dëshironi të nënvizoni fraza dhe fjali që mësojnë një parim të veçantë të ungjillit ose që ju prekin mendjen dhe zemrën, apo mund të dëshironi të shkruani në anë të fletës mendimet dhe ndjenjat tuaja.
- Mendoni thellë mbi përvojat që keni pasur në lidhje me mësimet e Profetit.
- Meditoni se si zbatohen për ju mësimet e Jozef Smithit. Mendoni se si mësimet lidhen me shqetësime apo pyetje që keni. Vendosni se çfarë do të bëni si rezultat i asaj që keni mësuar.

Mësimdhënia nga Ky Libër

Ky libër mund të përdoret për mësimdhënie në shtëpi ose në kishë. Sugjerimet e mëposhtme do t'ju ndihmojnë.

Përqendrohuni tek Fjalët e Jozef Smithit dhe Shkrimet e Shenjta

Zoti ka urdhëruar që ne të japim mësim "asgjë tjetër përveç asaj që profetët dhe apostujt kanë shkruar dhe që [na] është mësuar [neve] prej Ngushëlluesit nëpërmjet lutjes së besimit" (DeB 52:9). Ai ka deklaruar gjithashtu se "pleqtë, priftërinjtë dhe mësuesit e kësaj kishe do t'u mësojnë parimet e ungjillit tim, të cilat janë në Bibël dhe në Librin e Mormonit, në të cilin është plotësia e ungjillit" (DeB 42:12).

Detyra juaj është të ndihmoni të tjerët të kuptojnë mësimet e Profetit Jozef Smith dhe shkrimet e shenjta. Mos e vini mënjanë këtë libër apo të përgatitni mësime nga materiale të tjera. Kushtojani një pjesë thelbësore të mësimit, leximit të mësimeve të Jozef Smithit në këtë libër dhe diskutimit të kuptimit e zbatimit të tyre.

Nxitini pjesëmarrësit ta sjellin këtë libër në kishë, që të jenë të përgatitur më mirë për të marrë pjesë në diskutimet e klasës.

Kërkoni Udhëheqjen e Frymës së Shenjtë

Kur luteni për ndihmë dhe përgatiteni me zell, Fryma e Shenjtë do të udhëheqë përpjekjet tuaja. Ai do t'ju ndihmojë të theksoni

pjesët e secilit kapitull që do të nxitin të tjerët të kuptojnë dhe zbatojnë ungjillin.

Kur të jepni mësim, lutuni në zemrën tuaj që fuqia e Shpirtit të shoqërojë fjalët tuaja dhe diskutimet e klasës. Nefi tha: "Kur një njeri flet nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë, fuqia e Frymës së Shenjtë e çon atë në zemrat e fëmijëve të njerëzve" (2 Nefi 33:1; shih gjithashtu DeB 50:13–22).

Përgatituni të Jepni Mësim

Kapitujt e këtij libri janë organizuar që t'ju ndihmojnë të përgatiteni të jepni mësim. Seksioni "Nga Jeta e Jozef Smithit" në secilin kapitull jep informacion mbi jetën e Jozef Smithit dhe historinë e hershme të Kishës, që mund të përdoret për të paraqitur dhe zhvilluar mësimin. Seksioni "Mësime të Jozef Smithit" ndahet në disa nënseksione, me tituj që përmbledhin pikat kryesore të kapitullit. Këta tituj mund të shërbejnë si pika plani nga i cili të jepni mësim. Seksioni i fundit, "Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie", jep pyetje dhe shkrime të shenjta që lidhen me mësimet.

Do të jeni më efikas në mësimdhënie kur bëni sa vijon:

1. *Studioni kapitullin.* Lexoni kapitullin që të jeni i sigurt se i keni kuptuar mësimet e Jozef Smithit. Do të jepni mësim me sinqeritet dhe fuqi më të madhe kur fjalët e tij t'ju kenë ndikuar personalisht (shih DeB 11:21). Ndërsa lexoni, mbani parasysh nevojat e atyre që u mësoni. Mund të dëshironi të nënvizoni doktrinat dhe parimet në kapitull që ju ndieni se do t'i ndihmojnë ata.
2. *Vendosni se cilat pjesë të përdorni.* Secili kapitull ka më shumë material nga sa ju do të jeni në gjendje të zhvilloni në një mësim. Në vend që të përpiqeni të trajtoni gjithë kapitullin, përzgjidhni me lutje doktrinat dhe parimet që ju ndieni se do të jenë më të dobishme për ata që u mësoni. Për shembull, mund të zgjidhni të përqendroheni tek një ose dy nënseksione dhe disa pyetje që do të ndihmojnë pjesëmarrësit të diskutojnë parimet në seksionet që ju keni zgjedhur.
3. *Vendosni si do ta paraqitni mësimin.* Për të ngjallur interes në fillim të mësimit, mund të ndani një përvojë vetjake, ose t'u kërkoni pjesëmarrësve të lexojnë një ndodhí nga fillimi

i kapitullit, apo të shohin një figurë në kapitull. Pastaj mund të pyesni: "Çfarë na mëson kjo ndodhí (apo kjo figurë) për temën kryesore të kapitullit?" Zgjedhje të tjera për të filluar një mësim përfshijnë leximin e një shkrimi të shenjtë apo citati nga kapitulli, ose këndimin e një himni. Një tjetër ide e dobishme është t'u tregoni pjesëmarrësve se cilat do të jenë pikat kryesore të mësimit. Gjithashtu mund të dëshironi t'u kujtoni pjesëmarrësve mësimin e shkuar nga ky libër duke u kërkuar të kujtojnë ngjarje, njerëz, parime ose doktrina që u diskutuan.

4. *Vendosni si të nxitni diskutim.* Këtu duhet të shpenzoni shumicën e kohës së mësimit, pasi pjesëmarrësit i mësojnë më mirë doktrinat dhe parimet kur marrin pjesë në diskutimin e tyre. Rishihni sugjerimet për drejtimin e diskutimeve lartësuese në faqet XI–XII të këtij libri. Mund të përdorni pyetje nga "Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie" në fund të kapitullit. Ju mund të përgatitni edhe vetë disa pyetje duke përdorur sugjerimet në vijim:

   - Bëni pyetje që ndihmojnë pjesëmarrësit të kërkojnë fakte, ngjarje, doktrina dhe parime. Këto lloj pyetjesh i ndihmojnë pjesëmarrësit të përqendrohen në të vërteta të veçanta që ju dëshironi t'i theksoni dhe të familjarizohen me informacion të veçantë nga mësimet e Profetit. Për shembull, pasi të dalloni një citat të veçantë, ju mund të pyesni: "Cilat janë disa nga fjalët apo frazat kyçe në këtë citat?" ose "Cila është tema e këtij citati?"
   - Bëni pyetje që i ndihmojnë pjesëmarrësit të mendojnë mbi doktrinat dhe parimet që dha mësim Jozef Smithi. Këto lloj pyetjesh i nxisin pjesëmarrësit të shqyrtojnë dhe të ndajnë mendimet e ndjenjat e tyre rreth mësimeve të Jozef Smithit. Për shembull: "Si mendoni, përse ky mësim është i rëndësishëm?" ose "Çfarë mendimesh apo ndjenjash keni në lidhje me këtë citat?" ose "Çfarë do të thotë ky mësim për ju?"
   - Bëni pyetje që nxitin pjesëmarrësit të krahasojnë atë që kanë mësuar nga mësimet e Profetit me vetë mendimet, ndjenjat dhe përvojat e tyre. Për shembull: "Çfarë përvojash keni pasur që lidhen me ato çfarë ka thënë Profeti Jozef Smith?"

- Bëni pyetje që i ndihmojnë pjesëmarrësit të zbatojnë në jetën e tyre atë që kanë mësuar. Këto pyetje i ndihmojnë pjesëmarrësit të mendojnë për mënyrat se si mund të jetojnë sipas mësimeve të Jozef Smithit. Për shembull: "Çfarë na nxit të bëjmë Jozef Smithi? Në çfarë mënyrash mund ta zbatojmë atë që tha ai?" Kujtojini pjesëmarrësit se ata do të mësojnë jo vetëm nga çka thuhet, por gjithashtu nga zbulesa e drejtpërdrejtë për ata (shih DeB 121:26).

5. *Vendosni si ta mbyllni mësimin.* Mund të zgjidhni ta përmblidhni shpejt mësimin ose t'i kërkoni një apo dy pjesëmarrësve ta bëjnë këtë. Siç nxiteni nga Shpirti, jepni dëshminë mbi mësimet që keni diskutuar. Gjithashtu mund të dëshironi të ftoni të tjerë të ndajnë dëshmitë e tyre. Nxitini ata që mësoni të ndjekin shtytjet që kanë marrë nga Fryma e Shenjtë.

Ndërsa përgatiteni të jepni mësim mund të dëshironi të kërkoni ide në *Teaching, No Greater Call [Mësimdhënia, s'Ka thirrje më të Madhe]* (36123), pjesa B, kapitujt 14, 16, 28 dhe 29; ose në *Teaching Guidebook [Libri Udhëzues i Mësimdhënies]* (34595).

Drejtoni Diskutime Lartësuese

Sugjerimet e mëposhtme do t'ju ndihmojnë të nxitni dhe të drejtoni diskutime lartësuese:

- Kërkoni udhëheqjen e Frymës së Shenjtë. Ai mund t'ju shtyjë të bëni pyetje të caktuara ose të përfshini në diskutim njerëz të caktuar.
- Nxitini pjesëmarrësit të përqendrohen tek mësimet e Jozef Smithit. Bëjini të lexojnë fjalët e tij për të hapur diskutim dhe për t'iu përgjigjur pyetjeve. Nëse diskutimi fillon të dalë nga tema, apo të bëhet hamendësues ose kundërshtues, ridrejtojeni diskutimin duke iu referuar përsëri një ngjarjeje, doktrine apo parimi në kapitull.
- Si të jetë me vend, ndani përvoja që kanë të bëjnë me mësimet në kapitull.
- Nxitini pjesëmarrësit të japin mendimet e tyre, të bëjnë pyetje dhe të mësojnë njëri-tjetrin (shih DeB 88:122). Për shembull, mund t'u kërkoni të komentojnë atë që kanë thënë të tjerët, ose mund t'ia drejtoni një pyetje disa pjesëmarrësve.

- Mos kini frikë nga heshtja pasi keni bërë një pyetje. Shpesh ata që mësoni kanë nevojë për kohë për t'u menduar apo për të kërkuar në librat e tyre, përpara se të ndajnë ide, dëshmi dhe përvoja.
- Dëgjoni me sinqeritet dhe synoni të kuptoni komentet e çdokujt. Shprehni mirënjohje për pjesëmarrjen e tyre.
- Kur pjesëmarrësit ndajnë disa ide, merrni parasysh t'i renditni idetë në tabelë ose i kërkoni dikujt tjetër ta bëjë këtë.
- Kërkoni mënyra të ndryshme për t'i përfshirë pjesëmarrësit në diskutim. Për shembull, mund t'i vini të diskutojnë pyetjet në grupe të vogla ose me personin që kanë pranë.
- Merrni parasysh të takoni që më parë një apo dy pjesëmarrës. Kërkojuni të vijnë në klasë të përgatitur për t'iu përgjigjur njërës prej pyetjeve që keni përgatitur.
- Përdorni një himn, veçanërisht një himn mbi Rivendosjen, për të përforcuar diskutimin e një të vërtete të ungjillit. Të kënduarit e një himni është gjithashtu një mënyrë efektive për ta paraqitur ose për ta mbyllur një mësim.
- Mos i jepni fund një diskutimi të mirë vetëm sepse dëshironi të trajtoni gjithë materialin që keni përgatitur. Ajo që ka më shumë rëndësi është që pjesëmarrësit të ndiejnë ndikimin e Shpirtit dhe të rritin zotimin e tyre për të jetuar ungjillin.

Mësime për Kohën Tonë

Ky libër trajton mësime të Profetit Jozef Smith që zbatohen në kohën tonë. Për shembull, ky libër nuk diskuton tema të tilla si mësimet e Profetit në lidhje me ligjin e përkushtimit siç zbatohej për kujdestarinë e pasurisë. Zoti e tërhoqi këtë ligj nga Kisha sepse shenjtorët nuk ishin të përgatitur ta jetonin atë (shih DeB 119, kreu i seksionit). Ky libër nuk trajton as martesën e shumëfishtë. Doktrinat dhe parimet në lidhje me martesën e shumëfishtë iu zbuluan Jozef Smithit që në 1831. Profeti dha mësim doktrinën e martesës së shumëfishtë dhe gjatë jetës së tij, u kryen disa martesa të tilla. Për disa dekada në vijim, nën drejtimin e Presidentëve të Kishës që pasuan Jozef Smithin, një numër i konsiderueshëm anëtarësh të Kishës hynë në martesa të shumëfishta. Në vitin

1890, Presidenti Uillford Udraf nxori "Manifestin", i cili e ndërpreu martesën e shumëfishtë në Kishë (shih Deklarata Zyrtare 1). Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme nuk e praktikon më martesën e shumëfishtë.

Informacion mbi Burimet e Cituara në Këtë Libër

Mësimet e Profetit Jozef Smith të paraqitura në këtë libër janë marrë nga disa kategori materialesh burimore: predikimet e Profetit, artikuj të përgatitur për botim nga Profeti ose nën drejtimin e tij, letrat dhe ditarët e Profetit, kujtime të shkruara të atyre që e kanë dëgjuar të fliste Profetin dhe disa nga mësimet e shkrimet e Profetit që u shpallën më vonë zyrtarisht shkrim i shenjtë. Shumë nga mësimet e Jozef Smithit janë cituar nga *History of the Church [Historia e Kishës]*. Për informacion të mëtejshëm mbi këto burime shih shtojcën.

Në këtë vepër janë cituar një numër burimesh të pabotuara. Atje ku ka qenë e nevojshme, është standardizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit, përdorimi i germës së madhe dhe gramatika për të përmirësuar lexueshmërinë. Gjithashtu janë shtuar ose ndryshuar ndarjet në paragrafë për të përmirësuar lexueshmërinë. Kur citimet janë nga materiale burimore të botuara, burimet janë cituar pa ndryshim, përveç nëse shënohet ndryshe. Gjithë materiali brenda kllapave katrore është shtuar nga redaktorët e këtij libri, përveç nëse shënohet ndryshe.

Përmbledhje Historike

Kronologjia e mëposhtme jep një kuadër të shkurtër historik për mësimet e Profetit Jozef Smith të paraqitura në këtë libër.

1805, 23 dhjetor:	U lind në Sheron, konteja Uindsër e Vermontit, fëmija i pestë nga njëmbëdhjetë në familjen e Jozef Smith Plakut dhe Lusi Mak Smithit.
rreth 1813: *(7 vjeç)*	Sëmuret me tifo, ndërlikimet kërkojnë ndërhyrje kirurgjikale në këmbën e majtë. Në atë kohë, familja Smith po jetonte në Uest Lebanon të Nju-Hempshajërit, një prej disa vendeve ku u zhvendos familja midis viteve 1808 dhe 1816, ndërsa kërkonte mundësi punësimi.
1816: *(10 vjeç)*	Zhvendoset bashkë me familjen e tij në fshatin Palmira të Nju-Jorkut.
rreth 1818–1819: *(12 ose 13 vjeç)*	Zhvendoset bashkë me familjen e tij nga fshati Palmira në një shtëpi prej trarësh në qytezën e Palmirës të Nju-Jorkut.
1820, nga fillimi i pranverës: *(14 vjeç)*	Lutet në pyllin pranë shtëpisë së tij. Vizitohet nga Perëndia Atë dhe Jezu Krishti. Pyet se me cilin sekt duhej të bashkohej. Shpëtimtari i tregon se të gjithë ata ishin të gabuar dhe nuk duhej të bashkohej me asnjërin prej tyre.
1823, 21–22 shtator: *(17 vjeç)*	Vizitohet nga Moroni, që i tregon për veprën e Zotit në tokë në ditët e fundit dhe për Librin e Mormonit. Sheh fletët e arta që janë groposur në një kodër aty pranë, por nuk i lejohet t'i marrë në atë kohë.

1825: *(19 vjeç)*	Zhvendoset bashkë me familjen e tij nga shtëpia prej trarësh tek një shtëpi me skelet druri e sapondërtuar në fermën e tyre në qytezën e Mançesterit të Nju-Jorkut.
1827, 18 janar: *(21 vjeç)*	Martohet me Ema Hejl nga Harmonia në Pensilvani; martohen në Sauth Beinbrixh të Nju-Jorkut.
1827, 22 shtator:	Merr fletët nga Moroni, pasi ishte takuar me Moronin më 22 shtator të çdo viti që nga viti 1823.
1827, dhjetor: *(22 vjeç)*	Shpërngulet në Harmoni të Pensilvanisë, për t'i shpëtuar një turme në Palmira dhe Mançester që po përpiqej të vidhte fletët. Pak më vonë, fillon përkthimin e Librit të Mormonit.
1828, shkurt:	Martin Herris u tregon një kopje të disa prej simboleve nga fletët e arta, disa shkencëtarëve të shquar, përfshirë Çarls Enton dhe Samuel L. Miçëll në Nju-Jork-Siti.
1828, qershor–korrik:	Humbasin 116 faqe të dorëshkrimit të përkthimit të Librit të Mormonit ndërsa i kishte në zotërim Martin Herris.
1829, 5 prill: *(23 vjeç)*	Oliver Kaudri mbërrin në Harmoni që të shërbejë si shkrues për Librin e Mormonit; përkthimi rifillon më 7 prill.
1829, 15 maj:	Bashkë me Oliver Kaudrin, merr Priftërinë Aarone nga Gjon Pagëzori. Jozefi dhe Oliveri pagëzojnë njëri-tjetrin në lumin Suskuehana.
1829, maj-qershor:	Bashkë me Oliver Kaudrin, merr Priftërinë Melkizedeke nga apostujt e lashtësisë Pjetri, Jakobi dhe Gjoni pranë lumit Suskuehana ndërmjet Harmonisë të Pensilvanisë dhe Kolesvilit të Nju-Jorkut.

1829, qershor:	Përfundon përkthimin e Librit të Mormonit tek ferma e Piter Uitmer Plakut në qytezën e Fajetës të Nju-Jorkut. Të Tre Dëshmitarët shohin fletët dhe engjëllin Moroni në Fajet, të Tetë Dëshmitarët shohin dhe prekin fletët në qytezën e Palmirës.
1830, 26 mars: *(24 vjeç)*	Kopjet e para të shtypura të Librit të Mormonit ishin të disponueshme për publikun tek libraria e Egbert B. Grandinit në Palmira.
1830, 6 prill:	Organizon zyrtarisht Kishën në shtëpinë e Piter Uitmer Plakut në Fajet (shih DeB 20:1). Fillimisht, emri zyrtar i Kishës është Kisha e Krishtit. Më 3 maj 1834, emri ndryshohet në Kisha e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme. Më 26 prill 1838, emri ndryshohet me anë të zbulesës në Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme (shih DeB 115:4).
1830, qershor:	Sipas urdhrit të Zotit, fillon një rishikim të frymëzuar të Biblës, i njohur tani si Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit.
1830, 9 qershor:	Mban konferencën e parë të Kishës në Fajet.
1830, shtator:	Shpërngulet nga Harmonia në Pensilvani, për në Fajet të Nju-Jorkut. Nga dhjetori i 1827-ës deri në këtë kohë, Jozefi dhe Ema jetuan në Harmoni, por Jozefi udhëtoi herë pas here për në Mançester, Fajet dhe Palmira për të punuar për çështje që lidheshin me përkthimin e Librit të Mormonit, për të organizuar botimin e Librit të Mormonit, për të organizuar Kishën, për të kryesuar konferencën e

	parë të Kishës dhe për të kryer detyra të tjera të Kishës.
1830, shtator:	Merr një zbulesë se misionarët duhet "të [shkojnë] te Lamanitët" për të predikuar ungjillin (DeB 28:8; shih gjithashtu 30:5–6; 32:1–3). Në tetor, katër Pleq nisen në mision për të dhënë mësim në territorin indian në perëndim të shtetit të Misurit.
1830, dhjetor: *(25 vjeç)*	Merr një zbulim se shenjtorët duhet të mblidhen së bashku në Ohajo (shih DeB 37).
1831, nga fillimi i shkurtit:	Pasi udhëton më shumë se 400 kilometra nga Nju-Jorku, mbërrin në Kirtland të Ohajos.
1831, 20 korrik:	Në Indipendens, konteja Xhekson në Misuri, merr një zbulesë ku Indipendensa identifikohet si "vendi qendror" i Sionit (shih DeB 57:1–3).
1831, 2 gusht:	Kryeson ndërsa Sidni Rigdon përkushton kontenë Xhekson në Misuri, si tokën e Sionit.
1831, 3 gusht:	Përkushton një vend për tempull në Indipendens.
1832, 25 janar: *(26 vjeç)*	Mbështetet si Presidenti i Priftërisë së Lartë në Amherst të Ohajos.
1832, 8 mars:	Organizon, në Kirtland, Presidencën e Parë me Sidni Rigdonin dhe Xhes Gausin si këshilltarë. Më 18 mars 1833, Frederik G. Uilliams zëvendëson Xhes Gausin.
1832, 27–28 dhjetor: *(27 vjeç)*	Merr një urdhërim për të ndërtuar një tempull në Kirtland (shih DeB 88:119–120).

1833, janar:	Themelon Shkollën e Profetëve
1833, 2 korrik:	Përfundon veprën e tij të parë të përkthimit të frymëzuar të Biblës, e njohur tani si Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit. Nga kjo vepër erdhën libri i Moisiut dhe Joseph Smith—Mateu, që tani përfshihen në Perlën me Vlerë të Madhe.
1833, 20 korrik:	Një turmë shkatërron makinën e shtypit në Indipendens të Misurit, në të cilën po shtypej Libri i Urdhërimeve, si dhe shumicën e faqeve të shtypura. Në shtator 1835, zbulesat nga Libri i Urdhërimeve, si dhe zbulesa të tjera, botohen në Kirtland në botimin e parë të Doktrinës e Besëlidhjeve.
1833, 23 korrik:	Vendosen gurët e themelit për Tempullin e Kirtlandit.
1833, 18 dhjetor:	Jozef Smith Plaku shugurohet Patriark në Kishë.
1834, maj–korrik: *(28 vjeç)*	Udhëheq Kampin e Sionit nga Kirtlandi në Ohajo tek konteja Klej në Misuri, për t'u sjellë ndihmë shenjtorëve të dëbuar nga shtëpitë e tyre në kontenë Xhekson në Misuri. Kthehet në Kirtland pasi merr një zbulesë që shenjtorët duhet "të presin për një stinë të vogël për shëlbimin e Sionit" (DeB 105:9).
1835, 14 shkurt: *(29 vjeç)*	Organizon Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve.
1835, 28 shkurt:	Organizon një Kuorum të Të Shtatëdhjetëve.
1835, korrik:	Merr papiruset egjiptiane që përmbajnë shkrimet e Abrahamit.

1836, 27 mars: *(30 vjeç)*	Përkushton Tempullin e Kirtlandit (shih DeB 109).
1836, 3 prill:	Jezu Krishti iu shfaqet Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit në Tempullin e Kirtlandit dhe e pranon tempullin. U shfaqën gjithashtu Moisiu, Eliasi dhe Elija dhe u dhanë çelësat e priftërisë Jozefit dhe Oliverit. (Shih DeB 110.)
1837, qershor: *(31 vjeç)*	Dërgon Pleqtë nga Kirtlandi dhe Kanadaja e Sipërme [sot afërsisht jugu i Ontarios] për të shërbyer si misionarë në Angli, misioni i parë jashtë Amerikës së Veriut.
1838, 12 janar: *(32 vjeç)*	Largohet nga Kirtlandi për në Far-Uest në Misuri, për t'i shpëtuar dhunës së turmës.
1838, 14 mars:	Mbërrin në Far-Uest dhe vendos atje selinë e Kishës.
1838, 27 prill:	Fillon të shkruajë historinë e tij, e botuar me pjesë si "Historia e Jozef Smithit" në periodikë të Kishës duke filluar nga viti 1842; e botuar më vonë si *History of the Church.*
1838, 27 tetor:	Guvernatori i Misurit, Lilburn W. Bogs, lëshon të turpshmin "Urdhrin e Shfarosjes". Ky urdhër dhe përndjekjet e rënda bëjnë që shenjtorët të lënë Misurin për të shkuar në Ilinois gjatë dimrit dhe pranverës të viteve 1838–1839.
1838, 1 dhjetor:	Burgoset bashkë me udhëheqës të tjerë të Kishës në Liberti të Misurit.
1839, 20 mars: *(33 vjeç)*	U shkruan letër shenjtorëve nga burgu i Libertisë, pjesë e së cilës u shpall më vonë si shkrim i shenjtë në Doktrina e Besëlidhje 121, 122 dhe 123.

1839, mesi i prillit:	Ndërsa transferohet për në një tjetër vend gjykimi nga Galatini për në Kolumbia të Misurit, rojet e tij e lejojnë të arratiset.
1839, 22 prill:	Bashkohet përsëri me familjen e tij në Kuinsi të Ilinoisit.
1839, 10 maj:	Zhvendoset me familjen tek një shtëpi e vogël prej trarësh në Komers të Ilinoisit. Më vonë e riemëron qytetin si Navu.
1839, 29 nëntor:	Viziton Martin Van Buren-in, president i Shteteve të Bashkuara, në Uashington D.C., duke i kërkuar kompensim për padrejtësitë e Misurit. Ndërsa është atje, gjithashtu i kërkon ndihmë Kongresit të Shteteve të Bashkuara.
1840, 15 gusht: *(34 vjeç)*	Shpall botërisht doktrinën e pagëzimit për të vdekurit në një funeral në Navu. Pagëzimet për të vdekurit kryhen së pari në lumin Misisipi dhe përrenj të zonës.
1840, shtator:	Në një fjalim nga Presidenca e Parë drejtuar Kishës, shpall se ka ardhur koha të fillohet ndërtimi i një tempulli në Navu.
1841, 4 shkurt: *(35 vjeç)*	Zgjidhet gjeneral-lejtënant i Legjionit të porsaorganizuar të Navusë, një njësi e milicisë shtetërore të Ilinoisit.
1841, 6 prill:	Vendosen gurët e themelit për Tempullin e Navusë.
1841, 21 nëntor:	Kryhen pagëzimet e para për të vdekurit në Tempullin e Navusë, në një pagëzore të drunjtë, ndërtuar e përkushtuar para se të përfundohej pjesa tjetër e tempullit.
1842, shkurt–tetor: *(36 vjeç)*	Shërben si botues i *Times and Seasons,* organ periodik i Kishës në Navu.

1842, 1 mars:	Boton "Letrën për Uentuorthin" në *Times and Seasons;* në mars dhe maj boton gjithashtu librin e Abrahamit në *Times and Seasons.*
1842, 17 mars:	Organizon Shoqatën e Ndihmës të Grave të Navusë, me presidente Ema Smithin.
1842, 4 maj:	Administron ordinancat e para të indaumentit në një dhomë të katit të sipërm të Dyqanit të tij me Tulla të Kuqe.
1842, 19 maj:	Zgjidhet kryetar bashkie i Navusë.
1843, 12 korrik: *(37 vjeç)*	Regjistron një zbulesë të besëlidhjes së re dhe të përjetshme, përfshirë natyrën e përjetshme të besëlidhjes së martesës (shih DeB 132).
1844, 29 janar: *(38 vjeç)*	Shpall kandidaturën e tij për president të Shteteve të Bashkuara të Amerikës.
1844, mars:	Në një mbledhje me Dymbëdhjetë Apostujt dhe të tjerë, i ngarkon të Dymbëdhjetët të qeverisin Kishën në rastin e vdekjes së tij, duke u shpjeguar se ai u kishte dhënë atyre të gjitha ordinancat, autoritetin dhe çelësat e nevojshëm për ta bërë këtë.
1844, 27 qershor:	Martirizohet bashkë me vëllanë e tij Hajrëmin në burgun e Karthixhit të Ilinoisit.
1844, 29 qershor:	Varroset bashkë me Hajrëmin në Navu të Ilinoisit.

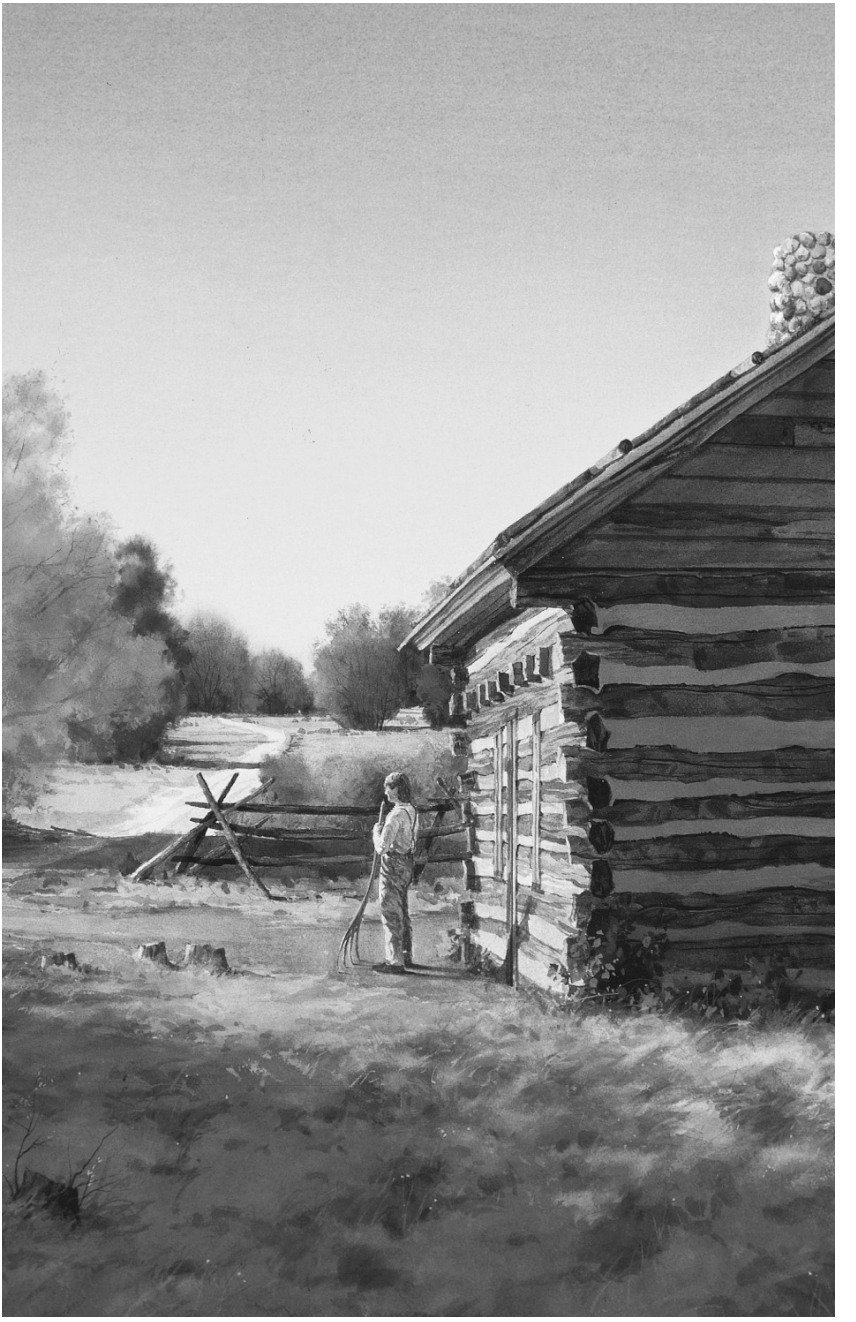

Në kohën e Vegimit të Parë, Jozef Smithi jetonte bashkë me familjen në një shtëpi prej trarësh, në Palmira të Nju-Jorkut.

Jeta dhe Shërbesa e Jozef Smithit

"Joseph Smith-i, Profeti dhe Shikuesi i Zotit, ka bërë më shumë, përveç Jezusit vetëm, për shpëtimin e njerëzve në këtë botë, sesa çdo njeri tjetër që jetoi ndonjëherë në të" (DeB 135:3). Kjo deklaratë mahnitëse përshkruan një njeri që u thirr nga Perëndia kur ishte 14 vjeç dhe jetoi vetëm deri në moshën 38-vjeçare. Ndodhën gjëra të mrekullueshme ndërmjet lindjes së Jozef Smithit në Vermont, në dhjetor 1805 dhe vdekjes së tij tragjike në Ilinois, në qershor 1844. Perëndia Atë dhe Biri i Tij, Jezu Krishti, iu shfaqën atij, duke i mësuar më shumë rreth natyrës së Perëndisë nga sa dihej në shekuj. Profetë e apostuj të lashtë i dhuruan Jozefit fuqinë e priftërisë së shenjtë, duke e bërë një dëshmitar të ri e të autorizuar të Perëndisë në këtë periudhë të fundit ungjillore. Nëpërmjet Profetit u zbulua një sasi e pakrahasueshme dijenie dhe doktrine, përfshirë Librin e Mormonit, Doktrinën e Besëlidhjet dhe Perlën me Vlerë të Madhe. Nëpërmjet tij, u organizua edhe një herë në tokë Kisha e vërtetë e Zotit.

Sot, vepra që filloi me Jozef Smithin, përparon në të gjithë botën. Për Profetin Jozef Smith, Presidenti Uillford Udraf dëshmoi: "Ai ishte profet i Perëndisë dhe hodhi themelet e periudhës dhe veprës më të madhe që është themeluar ndonjëherë në tokë"[1].

Origjina dhe Fëmijëria

Jozef Smithi ishte amerikan i brezit të gjashtë, paraardhësit e tij kishin emigruar nga Anglia në Amerikë në vitet 1600. Të parët e Profetit kishin karakteristikat që shpesh lidhen me brezat e parë të amerikanëve: ata besonin në kujdesin drejtues të Perëndisë për ta, besonin tek vlerat e punës së palodhur dhe i shërbenin me zell familjeve dhe vendit të tyre.

Prindërit e Jozef Smithit, Jozef Smith Plaku dhe Lusi Mak Smithi, u martuan në 1796 në Tënbrixh të Vermontit. Ata ishin një çift që punonin shumë dhe me frikë Perëndie, që e filluan jetën martesore me rrethana të favorshme financiare. Fatkeqësisht, Jozef Smith Plaku e humbi fermë-shtëpinë e tij të parë të dhënë nga shteti dhe pësoi disa dështime financiare në vitet në vazhdim. Familja Smith u detyrua të zhvendosej disa herë, ndërkohë që babai përpiqej të siguronte jetesën me punë bujqësore në kodrat e pyllëzuara të Nju-Inglandit, duke punuar me mëditje në ferma të tjera, duke u marrë me një biznes tregtie të vogël, ose duke dhënë mësim në shkollë.

Jozef Smith i Riu, u lind më 23 dhjetor 1805, në Sheron të Vermontit, i pesti nga njëmbëdhjetë fëmijë. Atij i vunë emrin e të atit. Sipas radhës së lindjes, fëmijët në familjen Smith qenë: një bir pa emër (që vdiq pak pas lindjes), Alvini, Hajrëmi, Sofronia, Jozefi, Samueli, Efraimi (që jetoi më pak se dy javë), Uilliami, Katarina, Don Karlosi dhe Lusi[2].

Shenjat e karakterit të jashtëzakonshëm të Profetit u shfaqën qysh herët në jetën e tij. Familja Smith po jetonte në Uest Lebanon të Nju-Hempshajërit, kur një epidemi vdekjeprurëse tifoje zuri shumë njerëz në komunitet, përfshirë gjithë fëmijët e saj. Ndërsa fëmijët e tjerë u shëruan pa ndërlikime, Jozefi, që ishte rreth shtatë vjeç, pësoi një infeksion të rëndë në këmbën e majtë. Dr. Natan Smith i Shkollës Mjekësore Dartmauth, aty pranë në Hanovër të Nju-Hempshajërit, ra dakord të kryente një procedurë të re kirurgjikale, në përpjekje që të shpëtonte këmbën e djalit. Ndërkohë që Dr. Smithi dhe kolegët e tij përgatiteshin për ta operuar, Jozefi i kërkoi të ëmës të dilte nga dhoma që të mos i duhej të shihte vuajtjen e tij. Duke refuzuar alkoolin që t'i topiste dhembjen dhe duke u mbështetur vetëm në përqafimin qetësues të të atit, Jozefi duroi trimërisht ndërkohë që kirurgu i shpoi dhe i hoqi pjesëza të kockës së këmbës. Operacioni pati sukses, ndonëse Jozefi eci për disa vjet me paterica dhe gjatë gjithë jetës pati shenja të një çalimi të lehtë.

Në 1816, pasi u përball me të korra të këqija të përsëritura, Jozef Smith Plaku, e zhvendosi familjen nga Noruiçi i Vermontit, në Palmira të Nju-Jorkut, me shpresën të gjente një gjendje më

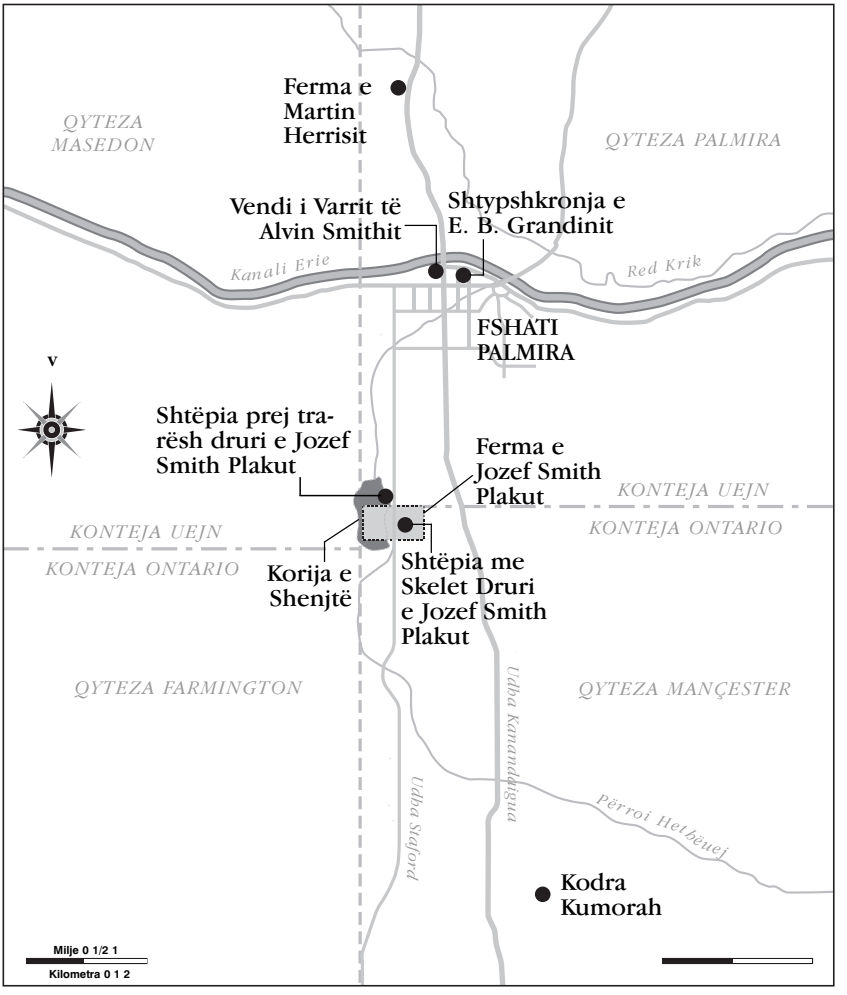

Zona e Palmirës së Nju-Jorkut. Këtu ndodhën shumë ngjarje të rëndësishme të historisë së hershme të Kishës, përfshirë Vegimin e Parë dhe vizitat e Moronit tek Jozef Smithi.

të begatë. "Meqenëse ishim të varfër", kujtoi Profeti më vonë, "[ne] ishim të detyruar të punonim shumë për të mbajtur një familje të madhe … dhe, meqenëse nevojiteshin përpjekjet e të gjithëve që ishin në gjendje të jepnin çfarëdo ndihme për të mbajtur familjen, ne u privuam nga përfitimet e arsimimit. Le të themi se unë mora mësime thjesht për lexim, shkrim dhe rregullat bazë të aritmetikës"[3].

Korija e Shenjtë rreth vitit 1907. Në pranverën e 1820-ës, djaloshi Jozef Smith shkoi tek kjo korije pemësh pranë shtëpisë së tij për t'iu lutur Zotit për udhëheqje.

Vegimi i Parë

Jozef Smithi shkroi për formimin e tij të hershëm: "Unë u linda … nga prindër të mirë që nuk kursyen asgjë që të më mësonin për fenë e krishterë"[4]. Por, si shumë të krishterë të tjerë, prindërit e Jozefit e kuptonin se disa parime të ungjillit që kishte mësuar Jezusi dhe Apostujt e Tij mungonin në kishat e kohës. Në zonën

e Palmirës në 1820, disa sekte të ndryshme të krishtera po përpiqeshin të fitonin të kthyer në besim. Nëna e Jozefit, dy prej vëllezërve të tij dhe motra e tij më e madhe u bashkuan me kishën vendore presbiteriane, por Jozefi, bashkë me të atin dhe vëllain e tij Alvin, nuk u bashkuan. Ndonëse ishte vetëm djalosh, Jozefi ishte thellësisht i shqetësuar për pozicionin e tij para Perëndisë dhe për pështjellimin midis grupeve të ndryshme fetare.

Gjatë studimit të tij të shkrimeve të shenjta, Jozefit 14-vjeçar i bëri përshtypje një fragment nga libri i Jakobit: "Por në qoftë se ndonjërit nga ju i mungon urtia, le të kërkojë nga Perëndia, që u jep të gjithëve pa kursim, pa qortuar, dhe atij do t'i jepet" (Jakobi [Bibël] 1:5). I frymëzuar nga ky premtim i Zotit, Jozefi shkoi të lutej në pyjet pranë shtëpisë së tij një ditë pranvere në vitin 1820. I ulur në gjunjë, ai i ofroi Perëndisë dëshirat e zemrës së tij. Menjëherë atë e mbërthyen fuqitë e errësirës, që e pushtuan plotësisht dhe e bënë të kishte frikë se do ta shkatërronin. Pastaj, në përgjigje të lutjes së tij të zjarrtë, qiejt u hapën dhe ai u çlirua nga armiku i tij i padukshëm. Në një shtyllë drite më të shkëlqyeshme se dielli, ai pa dy Personazhe, duke qëndruar mbi të në ajër. Njëri foli, duke e thirrur djaloshin me emër dhe tha: "Ky është Biri Im i Dashur. Dëgjoje Atë!" (Joseph Smith—Historia 1:17).

Në këtë shfaqje të lavdishme, Perëndia Atë dhe Biri i Tij, Jezu Krishti, iu shfaqën personalisht të riut Jozef. Jozefi bisedoi me Shpëtimtarin, i cili i tha të mos bashkohej me asnjë prej kishave të kohës së tij, sepse "at[o] ishin të gjith[a] të gabuar[a]" dhe "të gjitha besimet e tyre ishin një fëlliqësi në sytë e tij; … ata u mësojnë për doktrina urdhërimet e njerëzve, duke pasur një formë shenjtërie, por e mohojnë fuqinë e saj" (Joseph Smith—Historia 1:19). Jozefit iu premtua gjithashtu "se plotësia e Ungjillit do t'i bëhej e njohur [atij] në një kohë të ardhshme"[5]. Pas shekujsh errësire, fjala e Perëndisë dhe realiteti i Perëndisë Atë dhe Birit të Tij, Jezu Krishtit, iu zbuluan botës nëpërmjet këtij instrumenti rinor e të kulluar.

Vizitat e Moronit

Kaluan tre vite, gjatë të cilëve deklaratat e Jozef Smithit se ai kishte parë Perëndinë u trajtuan me përçmim dhe përqeshje nga të tjerët në komunitetin e tij. Profeti i ri, tani 17-vjeçar, vriste mendjen se çfarë e priste. Mbrëmjen e 21 shtatorit 1823, ai u lut me përgjërim për drejtim dhe për falje të "mëkateve dhe marrëzive" të tij rinore (Joseph Smith—Historia 1:29). Në përgjigje të lutjes, dhoma e tij e gjumit në papafingo u mbush me dritë dhe u shfaq një lajmëtar qiellor, i quajtur Moroni. "[Ai] shpalli se ishte një engjëll i Perëndisë", kujtoi Jozefi, "i dërguar që të sillte lajmet e gëzueshme se besëlidhja që Perëndia bëri me Izraelin e lashtë ishte pranë plotësimit, se do të fillonte shpejt puna përgatitore për ardhjen e dytë të Mesias; se ishte pranë koha kur do t'u predikohej me fuqi Ungjilli të gjithë kombeve, me të gjithë plotësinë e tij, që njerëzit të mund të përgatiteshin për mbretërimin Mijëvjeçar. Më informoi se unë isha zgjedhur të isha një vegël në duart e Perëndisë për të plotësuar disa nga qëllimet e Tij në këtë periudhë ungjillore të lavdishme."[6]

Moroni i tha gjithashtu Jozefit se në një kodër aty pranë ishte groposur një përmbledhje shkrimesh të lashta, të gdhendura në fletë të arta nga profetë të lashtë. Ky anal i shenjtë përshkruante një popull të cilin Perëndia e udhëhoqi nga Jeruzalemi për në Hemisferën Perëndimore, 600 vjet para lindjes së Jezusit. Moroni ishte profeti i fundit mes këtyre njerëzve dhe kishte groposur analin, të cilin Perëndia kishte premtuar ta nxirrte në ditët e fundit. Jozef Smithi do ta përkthente këtë vepër të shenjtë në anglisht.

Për katër vitet e ardhshme, Jozefi do të takohej me Moronin tek kodra çdo 22 shtator për të marrë dije dhe udhëzime të mëtejshme. Atij do t'i duheshin këto vite përgatitjeje dhe përsosje vetjake që ta përkthente analin e lashtë. Ai duhet të ishte në lartësinë e detyrës së sjelljes së një vepre qëllimi i së cilës ishte për bindjen e "Judenjve dhe Johebrenjve se Jezusi është Krishti, Perëndia i Amshuar, që ua shfaqi veten të gjitha kombeve" (faqja e titullit e Librit të Mormonit).

Vendosja e Mbretërisë së Perëndisë në Tokë

Fillon Përkthimi i Librit të Mormonit

Ema Smith

Në pritje për të marrë fletët e arta, Jozef Smithi ndihmonte për plotësimin e nevojave materiale të familjes së tij. Në vitin 1825 ai shkoi në Harmoni të Pensilvanisë, të punonte për Xhosia Stouell. Atje ai bujti me pagesë tek familja e Isak dhe Elisabet Hejl dhe u takua me bijën e tyre Ema, një mësuese e gjatë, me flokë të errët. Më 18 janar 1827, Jozefi dhe Ema u martuan në Sauth Beinbrixh të Nju-Jorkut. Ndonëse martesa e tyre do të sprovohej nga vdekje të fëmijëve, vështirësi financiare dhe mungesat e shpeshta të Jozefit në shtëpi për të plotësuar detyrat e tij, Jozefi dhe Ema gjithmonë e deshën fort njëri-tjetrin.

Më 22 shtator 1827, katër vjet pasi i pa për herë të parë fletët, Jozefit së fundi iu besuan ato. Por pasi iu dhanë fletët, një turmë vendore bëri përpjekje të vazhdueshme dhe të fuqishme për t'i vjedhur ato. Për të shmangur këtë përndjekje, në dhjetor 1827, Jozefi dhe Ema u kthyen në Harmoni, ku jetonin prindërit e Emës. Pasi u vendosën atje, Jozefi filloi përkthimin e fletëve.

Nga fillimi i 1828-ës, Martin Herris, një fermer i suksesshëm nga Palmira, mori një dëshmi të punës së Zotit në ditët e mëvonshme dhe shkoi në Harmoni për të ndihmuar Jozefin për përkthimin. Nga qershori i atij viti, puna e Jozefit për përkthimin solli si rezultat 116 faqe dorëshkrimi. Martini vazhdimisht i kërkoi leje Profetit ta merrte dorëshkrimin në shtëpinë e tij në Palmira për t'ua treguar disa anëtarëve të familjes. Profeti iu lut Zotit dhe mori përgjigje negative, por ai e pyeti Zotin edhe dy herë të tjera dhe së fundi Martinit iu lejua ta merrte dorëshkrimin. Kur dorëshkrimi qe në Palmira, ai humbi, për të mos u gjendur kurrë më. Zoti i mori Urimin e Thumimin, si dhe fletët nga Profeti për një

farë kohe, duke e lënë të përulur dhe të penduar. Në një zbulesë nga Zoti, Jozefi mësoi se ai duhej gjithmonë të kishte frikë nga Perëndia më shumë se nga njerëzit (shih DeB 3). Që nga ajo kohë, ndonëse ishte vetëm 22 vjeç, jeta e tij qe shembull i përkushtimit të plotë në plotësimin e çdo urdhërimi të Zotit.

Më 5 prill 1829, Oliver Kaudri, një mësues, një vit më i vogël se Jozefi, mbërriti në shtëpinë e Jozefit në Harmoni. Në përgjigje të lutjes, ai kishte marrë një dëshmi të vërtetësisë së punës së Profetit. Dy ditë më vonë, filloi sërish puna e përkthimit, ku Jozefi diktonte dhe Oliveri shkruante.

Rivendosja e Priftërisë së Perëndisë

Ndërsa Jozefi dhe Oliveri po punonin për përkthimin e Librit të Mormonit, ata lexuan rrëfimin e vizitës së Shpëtimtarit tek nefitët e lashtë. Si rezultat, ata vendosën të kërkonin udhëzim nga Zoti për pagëzimin. Më 15 maj ata shkuan të luten buzë lumit Suskuehana, pranë shtëpisë së Jozefit në Harmoni. Për habinë e tyre, i vizitoi një qenie qiellore, që e shpalli veten si Gjon Pagëzori. Ai u dha atyre Priftërinë Aarone dhe i udhëzoi të pagëzonin e të shuguronin njëri-tjetrin. Më vonë, siç premtoi Gjon Pagëzori, Jozefit dhe Oliverit iu shfaqën edhe apostujt e lashtësisë Pjetri, Jakobi dhe Gjoni, që u dhanë atyre Priftërinë Melkizedeke dhe i shuguruan Apostuj.

Para këtyre vizitave, Jozefi dhe Oliveri kishin dije dhe besim. Por pas shfaqjes së lajmëtarëve qiellorë, ata kishin edhe autoritet – fuqinë e priftërisë dhe autoritetin e Perëndisë të nevojshëm për të themeluar Kishën e Tij dhe për të kryer ordinancat e shpëtimit.

Botimi i Librit të Mormonit dhe Organizimi i Kishës

Gjatë prillit dhe majit të 1829-ës, puna e Profetit për përkthim në shtëpinë e tij në Harmoni po ndërpritej gjithnjë e më shumë nga përndjekjet. Si rezultat, Jozefi dhe Oliveri u zhvendosën përkohësisht në qytezën e Fajetës të Nju-Jorkut, për ta përfunduar përkthimin në shtëpinë e Piter Uitmer Plakut. Përkthimi u përfundua në qershor, më pak se tre muaj pasi Oliveri filloi të shërbejë si shkruesi i Profetit. Nga gushti, Jozefi lidhi kontratë me botuesin Egbert B. Grandin në Palmirë për të shtypur vëllimin.

Kopje e shtëpisë së Piter Uitmer Plakut në Fajet të Nju-Jorkut. Kjo shtëpi e rindërtuar ndodhet në vendin ku Profeti organizoi zyrtarisht Kishën më 6 prill 1830.

Martin Herris ia la peng fermën e tij z. Grandin për të siguruar pagimin e shpenzimeve të shtypjes dhe më vonë shiti 61 hektarë nga ferma e tij për të shlyer pengun. Libri i Mormonit ishte në dispozicion për t'iu shitur publikut në librarinë e Grandinit më 26 mars 1830.

Më 6 prill 1830, vetëm njëmbëdhjetë ditë pasi Libri i Mormonit u reklamua për shitje, një grup prej gati 60 vetësh u mblodh në shtëpinë prej trarësh të Piter Uitmer Plakut, në Fajet të Nju-Jorkut. Atje Jozef Smithi organizoi zyrtarisht Kishën, të quajtur më vonë me anë të zbulesës si Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme (shih DeB 115:4). Ishte një ngjarje e gëzueshme, me një derdhje të madhe të Shpirtit. U administrua sakramenti, besimtarët u pagëzuan, dhurata e Frymës së Shenjtë u dhurua dhe disa burra u shuguruan në priftëri. Në një zbulesë të marrë gjatë mbledhjes, Zoti e caktoi Jozef Smithin si udhëheqësin e Kishës: "shikues, përkthyes, profet, apostull i Jezu Krishtit, plak i kishës nëpërmjet vullnetit të Perëndisë, Atit dhe hirit të Zotit tuaj Jezu Krisht" (DeB 21:1). Kisha e Jezu Krishtit u vendos edhe një herë në tokë.

Vende të rëndësishme të historisë së hershme të Kishës dhe të jetës së Profetit Jozef Smith.

Kirtland, Ohajo: Përhapja e Kishës

Ndërsa anëtarët e Kishës ndanin me entuziazëm të vërtetën që kishin gjetur, Kisha e re u rrit shpejt. Shpejt u themeluan degë në qytetet e Nju-Jorkut: Fajet, Mançester dhe Kolesvil. Në shtator 1830, pak pasi Jozef dhe Ema Smithi ikën nga Harmonia e Pensilvanisë për në Fajet, Zoti i zbuloi Profetit se misionarët duhet "të [shkonin] te Lamanitët" që jetonin në skajin perëndimor të Misurit (DeB 28:8). Udhëtimi i misionarëve i çoi ata përmes zonës së Kirtlandit të Ohajos, ku takuan një grup fetar në kërkim të së vërtetës dhe kthyen në besim rreth 130 prej tyre, përfshirë Sidni Rigdonin, që më vonë u bë anëtar i Presidencës së Parë. Grupi i shenjtorëve në Kirtland u rrit në disa qindra ndërkohë që anëtarët u shpërndanin ungjillin njerëzve rreth tyre.

Ndërkohë që Kisha rritej në Nju-Jork, rritej edhe kundërshtimi ndaj Kishës. Në dhjetor 1830, Profeti mori një zbulesë që udhëzonte anëtarët e Kishës "të [shkonin] në Ohio" (DeB 37:1), më shumë se 400 kilometra larg. Në pak muajt e mëtejshëm, shumica e shenjtorëve të Nju-Jorkut shitën pronat e tyre, shpesh me humbje të madhe, dhe bënë sakrificat e nevojshme për t'u mbledhur në Kirtland të Ohajos. Jozef dhe Ema Smithi qenë nga të parët që u nisën për në Ohajo dhe mbërritën në Kirtland rreth 1 shkurtit 1831.

Dy Vende Mbledhjeje për Shenjtorët

Në qershor 1831, ndërsa Kisha po forcohej në Kirtland, Zoti i drejtoi Profetin dhe udhëheqës të tjerë të Kishës të udhëtonin për në Misuri. Atje Ai do t'u zbulonte atyre "[tokën] e trashëgimit [të tyre]" (shih DeB 52:3–5, 42–43). Gjatë qershorit dhe korrikut 1831, Profeti dhe të tjerë udhëtuan afërsisht 1448 kilometra nga Kirtlandi deri në kontenë Xhekson të Misurit, që ishte në kufirin perëndimor të kolonizimit amerikan. Pak pasi mbërriti, Profeti mori zbulesë nga Zoti që thoshte se "toka e Missouri-t, … është toka të cilën e kam caktuar dhe përkushtuar për mbledhjen e shenjtorëve. Si rrjedhim, kjo është toka e premtimit dhe vendi për qytetin e Sionit. … Vendi që tani quhet Independence, është vendi qendror; dhe një vend për tempullin shtrihet në perëndim" (DeB 57:1–3).

Në përmbushje të profecive të bëra nga profetët e lashtë biblikë, 25-vjeçari Jozef Smith, filloi të hedhë themelet e qytetit të Sionit në Amerikë. Në gusht 1831, ai kryesoi mbi përkushtimin e tokës si një vend mbledhjeje dhe përkushtoi një vend për tempullin. Pak kohë më pas, Profeti u kthye në Ohajo, ku i nxiti disa nga besnikët të mblidheshin në Misuri. Qindra shenjtorë duruan mundimet e udhëtimit të shekullit të 19-të për në zonat e pashkelura amerikane dhe kryen rrugën për në shtëpinë e tyre të re në Misuri.

Nga viti 1831 deri në 1838, anëtarët e Kishës jetuan edhe në Ohajo edhe në Misuri. Profeti, anëtarë të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe shumë anëtarë të Kishës jetuan në Kirtland, ndërsa anëtarë të tjerë të Kishës u mblodhën në Misuri dhe u udhëhoqën atje nga udhëheqësit e tyre të priftërisë, nën drejtimin e Profetit. Udhëheqësit e Kishës mbanin korrespondencë me letra dhe shpesh udhëtonin ndërmjet Kirtlandit dhe Misurit.

Vazhdimi i Zbulesës

Ndërsa jetonte në zonën e Kirtlandit, Profeti mori nga Zoti shumë zbulesa në lidhje me rivendosjen e ungjillit në ditët e fundit. Në nëntor 1831, udhëheqësit e Kishës vendosën të botonin shumë nga zbulesat në një përmbledhje që do të titullohej Libri i Urdhërimeve. Libri do të shtypej në Indipendens të Misurit. Por në korrik 1833, turmat shkatërruan shtypshkronjën dhe shumë nga fletët e shtypura. Përveç pak kopjeve të librit që shpëtuan, Libri i Urdhërimeve nuk u bë kurrë i disponueshëm për anëtarësinë e Kishës. Në 1835, zbulesat e caktuara për Librin e Urdhërimeve, si edhe shumë zbulesa të tjera, u botuan në Kirtland si Doktrina e Besëlidhje.

Ndërsa jetonte në zonën e Kirtlandit, Profeti vazhdoi gjithashtu punën e tij për Përkthimin e Biblës prej Jozef Smithit, punë që e kishte filluar në 1830, sipas urdhërimit të Zotit. Ndër shekuj kishin humbur shumë gjëra të qarta e të çmueshme nga Bibla dhe Profeti u udhëhoq nga Shpirti për të bërë korrigjimet e tekstit të Variantit të Mbretit Xhejms për Biblën dhe për të rivendosur informacione që kishin humbur. Kjo punë çoi në rivendosjen e të vërtetave të rëndësishme të ungjillit, përfshirë shumë zbulesa të përfshira tani në Doktrina e Besëlidhje. Megjithëse Profeti kishte

Tempulli i Kirtlandit rreth vitit 1900. Ky tempull u ngrit me sakrificë të madhe nga shenjtorët, por atyre iu desh ta braktisnin pasi përndjekjet i dëbuan nga Kirtlandi.

qëllim ta botonte rishikimin e tij të Biblës, çështje më të ngutshme, përfshirë përndjekja, nuk e lejuan ta botonte të plotë sa ishte gjallë.

Si pjesë e rishikimit të tij të frymëzuar të Biblës, Jozef Smithi mori zbulesën, që është tani libri i Moisiut, dhe një përkthim të frymëzuar të Mateut 24, që tani titullohet Joseph Smith—Mateu. Në 1835, Profeti filloi të përkthente librin e Abrahamit nga papiruse të lashta egjiptiane që i kishte blerë Kisha. Gjithë këto përkthime më vonë u bënë pjesë e Perlës me Vlerë të Madhe.

Ndërmjet zbulesave që mori Profeti në Kirtland ishin ato që krijonin qeverisjen e përgjithshme të Kishës. Nën drejtimin e Zotit, Jozef Smithi organizoi Presidencën e Parë në 1832[7]. Ai organizoi Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve dhe një Kuorum të Të Shtatëdhjetëve në 1835. Një kunj u organizua në Kirtland në 1834. Gjatë kësaj periudhe ai themeloi gjithashtu kuorumet e Priftërisë Aarone dhe Melkizedeke për t'u shërbyer nevojave të anëtarëve të Kishës në vend.

Tempulli i Parë në Këtë Periudhë Ungjillore

Si një nga pjesët më të rëndësishme të Rivendosjes, Zoti i zbuloi Jozef Smithit nevojën për tempujt e shenjtë. Në dhjetor 1832, Zoti i urdhëroi shenjtorët të fillonin të ndërtonin një tempull në Kirtland të Ohajos. Ndonëse shumë anëtarëve të Kishës u mungonin strehimi, punësimi dhe ushqimi i duhur, ata iu përgjigjën me entuziazëm urdhërimit të Zotit dhe Profeti punonte bashkë me ta.

Më 27 mars 1836, Jozef Smithi përkushtoi tempullin midis një derdhjeje të Shpirtit si në rrëshaja. Një javë më vonë, më 3 prill 1836, ndodhën disa nga ngjarjet më domethënëse në historinë fetare. Zoti Jezu Krisht iu shfaq në tempull Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit, duke deklaruar: "Unë e kam pranuar këtë shtëpi dhe emri im do të jetë këtu; dhe unë do t'i manifestohem popullit tim në mëshirë në këtë shtëpi" (DeB 110:7). U shfaqën gjithashtu tre lajmëtarë nga periudhat e Dhiatës së Vjetër – Moisiu, Eliasi dhe Elija. Ata rivendosën çelësat dhe autoritetin e priftërisë që kishin humbur prej kohësh në tokë. Profeti Jozef Smith tani kishte autoritetin për të mbledhur Izraelin nga të katër anët e dheut dhe për të vulosur familjet së bashku për kohën dhe përjetësinë. (Shih DeB 110:11–16.) Kjo rivendosje e çelësave të priftërisë u bë sipas modelit të Zotit që i jepte Profetit "rresht pas rreshti, ide pas ideje; pak këtu e pak atje" (DeB 128:21) derisa në tokë u rivendos plotësia e ungjillit të Jezu Krishtit.

Predikimi i Ungjillit të Përjetshëm

Gjatë gjithë shërbesës së Profetit, Zoti e drejtoi atë të dërgonte misionarë për "[t'i predikuar] ungjillin çdo krijese" (DeB 68:8). Vetë Profeti e ndjeu barrën e kësaj detyre dhe u largua shumë herë nga shtëpia dhe familja e tij për të shpallur ungjillin. Në vitet e

para të Kishës, misionarët u thirrën për të predikuar në pjesë të ndryshme të Shteteve të Bashkuara dhe Kanadasë.

Pastaj, në verën e 1837-ës, Profeti u frymëzua të dërgonte Pleqtë në Angli. Profeti e drejtoi Hiber C. Kimballin, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, të udhëhiqte një grup të vogël misionarësh në këtë ndërmarrje të madhe. Duke e lënë familjen pothuaj pa mjete jetese, Plaku Kimball u nis me besimin se Zoti do ta udhëhiqte. Brenda një viti, afërsisht 2.000 njerëz u bashkuan me Kishën në Angli. Më pas, Jozef Smithi dërgoi anëtarë të Të Dymbëdhjetëve në Britaninë e Madhe për të shërbyer nga 1839-a deri në 1841 dhe ky mision qe gjithashtu dukshëm i suksesshëm. Deri në vitin 1841, më shumë se 6.000 njerëz kishin përqafuar ungjillin. Shumë prej tyre emigruan në Amerikë, duke i dhënë jetë e duke e forcuar Kishën në kohë shumë të vështira.

Largimi nga Kirtlandi

Shenjtorët në Kirtland u përndoqën thuajse që nga koha kur mbërritën atje, por kundërshtimi u shtua në 1837 dhe 1838. "Në lidhje me mbretërinë e Perëndisë", tha Profeti, "djalli gjithmonë ngre mbretërinë e tij në po të njëjtën kohë në kundërshtim të Perëndisë"[8]. Profeti ndjeu peshën kryesore të kundërshtimit, si nga armiqtë jashtë Kishës, ashtu dhe nga braktisësit që i ishin kthyer kundër. Atë e akuzuan padrejtësisht për shumë krime, e çuan në gjyq për dhjetra padi të pabaza penale dhe civile dhe e detyruan të fshihej nga ata që kërkonin ta vrisnin. Por ai mbeti besnik dhe guximtar në mes të shqetësimeve dhe kundërshtimeve thuajse të vazhdueshme.

Së fundmi, përndjekja në zonën e Kirtlandit u bë e padurueshme. Në janar 1838, Profeti dhe familja e tij u detyruan të largoheshin nga Kirtlandi dhe të gjenin strehim në Far-Uest të Misurit. Deri nga fundi i vitit, shumica e shenjtorëve në Kirtland e pasuan atë, duke lënë pas shtëpitë dhe tempullin e tyre të dashur.

Shenjtorët në Misuri

Dëbimi nga Konteja Xhekson dhe Marshimi i Kampit të Sionit

Ndërkohë që shenjtorët në Kirtland po përpiqeshin të forconin Kishën në zonën e tyre, shumë anëtarë të tjerë të Kishës po

bënin të njëjtën gjë në kontenë Xhekson të Misurit. Shenjtorët e ditëve të mëvonshme filluan të vendosen në kontè në verën e 1831-it. Dy vjet më vonë, ata ishin bërë rreth 1.200 shenjtorë, ose rreth një e treta e popullsisë së atjeshme.

Mbërritja e kaq shumë shenjtorëve i shqetësoi kolonizatorët e hershëm të kësaj zone. Banorët e Misurit kishin frikë se mos humbitnin kontrollin politik në favor të të sapoardhurve, që ishin shumica nga pjesa veriore e Shteteve të Bashkuara dhe nuk mbështetnin praktikën jugore të skllavërisë. Misurianët kishin dyshime edhe për doktrinat unike të shenjtorëve të ditëve të mëvonshme – si besimi në Librin e Mormonit, zbulesa e re dhe mbledhja e Sionit – dhe i kishin zët shenjtorët e ditëve të mëvonshme që bënin tregti së pari midis tyre. Turma dhe milicia vendore shpejt filluan t'u binin në qafë shenjtorëve dhe, në nëntor 1833, i dëbuan nga konteja Xhekson. Shumica e shenjtorëve shpëtuan drejt veriut matanë lumit Misuri në kontenë Klej të Misurit.

Jozef Smithi ishte shumë i shqetësuar për gjendjen e vështirë të shenjtorëve në Misuri. Në gusht 1833 ai u shkroi nga Kirtlandi udhëheqësve të Kishës në Misuri: "Vëllezër, po të isha me ju, do të merrja pjesë aktivisht në vuajtjet tuaja dhe ndonëse natyra njerëzore zmbrapset prej tyre, shpirti im nuk do të më lejojë t'ju braktis, edhe sikur të vdes, nëse Perëndia më ndihmon. Oh, merrni zemër sepse çlirimi ynë është afër. O Perëndi, shpëto vëllezërit e mi në Sion"[9].

Në shkurt 1834, Jozef Smithi mori një zbulesë që e drejtonte të udhëhiqte një ekspeditë nga Kirtlandi për në Misuri për t'u dhënë dorë shenjtorëve që po vuanin dhe për t'i ndihmuar ata të rivendoseshin në tokat e tyre në kontenë Xhekson (shih DeB 103). Në përgjigje të urdhrit të Zotit, Profeti organizoi një grup të quajtur Kampi i Sionit për marshim drejt Misurit. Në maj dhe qershor 1834, grupi, që përfundimisht përfshiu më shumë se 200 anëtarë, udhëtoi drejt perëndimit përmes Ohajos, Indianës, Ilinoisit dhe Misurit. Ata u sprovuan nga shumë vështirësi, përfshirë një shpërthim kolere. Më 22 qershor 1834, kur ekspedita iu afrua kontesë Xhekson, Profeti mori një zbulesë për ta shpërndarë kampin. Megjithatë, Zoti premtoi se Sioni do të shëlbohej në kohën e

Tij. (Shih DeB 105:9–14.) Pasi organizoi një kunj në kontenë Klej, me president Dejvid Uitmerin, Profeti u kthye në Ohajo.

Ndonëse Kampi i Sionit nuk ua ktheu pronat shenjtorëve, ai siguroi trajnim të paçmueshëm për udhëheqësit e ardhshëm të Kishës, pasi pjesëmarrësit mësuan parimet e udhëheqjes së drejtë prej shembullit dhe mësimeve të Profetit. Në një mbledhje të pjesëmarrësve të Kampit të Sionit dhe anëtarëve të tjerë të Kishës, që u mbajt në Kirtland, më 14 shkurt 1835, Profeti organizoi Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve. Dy javë më vonë, ai organizoi një Kuorum të Të Shtatëdhjetëve. Nëntë prej anëtarëve të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe të gjithë anëtarët e Kuorumit të Të Shtatëdhjetëve kishin bërë pjesë në Kampin e Sionit.

Kolonizimi në Misurin Verior

Një numër i madh i anëtarëve të Kishës vazhduan të jetojnë në kontenë Klej të Misurit, deri në 1836, kur banorët e asaj konteje thanë se nuk mund t'u siguronin më vend strehimi. Si rrjedhim, shenjtorët filluan të zhvendosen në Misurin Verior, shumica u vendosën në kontenë Kollduell, një kontè e re e organizuar nga organet ligjvënëse të shtetit për të strehuar shenjtorët e ditëve të mëvonshme të shpërngulur. Në 1838, me ta u bashkua një masë

Burgu i Libertisë, ku Profeti Jozef Smith u burgos gjatë dimrit 1838–1839.

e madhe shenjtorësh që i kishin detyruar të braktisnin Kirtlandin. Profeti dhe familja e tij mbërritën atë mars në Far-Uest, kolonia në lulëzim e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme në kontenë Kollduell dhe vendosën atje selinë e Kishës. Në prill Zoti e drejtoi Jozef Smithin të ndërtonte një tempull në Far-Uest (shih DeB 115:7–16).

Fatkeqësisht, paqja e pati jetën të shkurtër për shenjtorët në Misurin Verior. Në vjeshtën e 1838-ës, turmat dhe milicia sërish u ranë në qafë dhe i sulmuan shenjtorët e ditëve të mëvonshme. Kur anëtarët e Kishës u kundërpërgjigjën dhe u vetëmbrojtën, Jozef Smithin dhe udhëheqës të tjerë të Kishës i arrestuan të akuzuar për tradhti. Në nëntor ata i burgosën në Indipendens, pastaj në Riçmond të Misurit dhe më 1 dhjetor, i dërguan tek burgu i Libertisë të Misurit. Atë dimër, Profeti dhe shokët e tij vuajtën në kushte çnjerëzore. Ata i kufizuan në birucën e burgut – një qeli e errët, e ftohtë dhe johigjienike – dhe iu dhanë ushqim kaq të keq sa nuk mund ta hanin, veçse kur i detyronte uria e madhe. Profeti e përshkroi gjendjen e tij dhe të shenjtorëve si "një sprovë e besimit tonë e njëjtë me atë të Abrahamit"[10].

Ndërkohë që Profeti ishte i burgosur, mijëra shenjtorë të ditëve të mëvonshme, përfshirë vetë familjen e Profetit, u dëbuan nga shtëpitë e tyre në Misuri gjatë dimrit dhe pranverës 1838–1839. Më 7 mars 1839, Ema i shkroi Jozefit nga Kuinsi i Ilinoisit: "Askush veç Perëndisë nuk i di mendimet e mendjes sime dhe ndjenjat e zemrës sime kur lashë pas vatrën e shtëpinë e thuajse gjithçka që kishim, përveç fëmijëve tanë të vegjël dhe fillova udhëtimin tim për të ikur nga shteti i Misurit, duke të lënë ty të mbyllur në atë burg të shkretë"[11]. Nën drejtimin e Brigam Jangut dhe udhëheqësve të tjerë të Kishës, shenjtorët u drejtuan në lindje për në Ilinois.

Vitet e Navusë

Udhëheqës i Dashur i Popullit të Tij

Në prill 1839, Profetin dhe shokët e tij i transferuan për në një tjetër vend gjykimi nga burgu i Libertisë për në Galatin të Misurit. Ndërsa të burgosurit po transferoheshin përsëri nga

Galatini për në Kolumbia të Misurit, rojet i lejuan të arratisen nga burgimi i tyre i padrejtë. Ata udhëtuan për në Kuinsi të Ilinoisit, ku ishte mbledhur pjesa kryesore e Kishës pasi kishin marrë arratinë nga Misuri. Shumë shpejt, nën udhëheqjen e Profetit, shumica e shenjtorëve filluan të vendosen 80 kilometra më në veri në Komers të Ilinoisit, një fshat në një kthesë të lumit Misisipi. Jozefi i dha qytetit emrin e ri Navu dhe në vitet në vijim, anëtarë e të kthyer në besim u mblodhën të shumtë në numër në Navu që nga Shtetet e Bashkuara, Kanadaja dhe Britania e Madhe, duke e bërë atë një nga zonat më të populluara në Ilinois.

Jozefi dhe Ema u vendosën pranë lumit, në një shtëpi të vogël prej trarësh, që shërbeu si zyra e Profetit në ditët e tij të para në Navu. Për të jetuar ai u mor me bujqësi dhe më vonë drejtoi një dyqan me mallra të shumëllojshme. Por për shkak se detyrat e tij në Kishë dhe ato civile i zinin shumicën e kohës, Profeti shpesh e pati të vështirë të kujdesej për nevojat materiale të familjes së tij. Në tetor 1841, zotërimet e tij vetjake renditeshin si: "Çarli plak (një kalë) që ia kishin dhënë në Kirtland, dy drerë të vegjël, dy gjeladeti pleq dhe katër gjeladeti të rinj, lopa plakë që ia kishte dhënë një vëlla në Misuri, Meixhëri i tij plak (një qen) … dhe pak orendi shtëpiake"[12].

Nga fundi i gushtit 1843 Profeti dhe familja e tij u zhvendosën matanë rrugës, tek një shtëpi dy katëshe e ndërtuar rishtas, e quajtur Mensën Hauz. Jozefi dhe Ema tani kishin katër fëmijë të gjallë. Gjatë viteve ata kishin varrosur gjashtë fëmijë të dashur dhe një tjetër fëmijë do të lindte pas vdekjes së Jozefit. Njëmbëdhjetë fëmijët në familjen e Jozef dhe Ema Smithit ishin: Alvini, lindur në 1828, që vdiq pak pas lindjes; binjakët Tadeusi dhe Luiza, lindur në 1831, që vdiqën pak pas lindjes; binjakët e birësuar Jozefi dhe Xhulia, që iu lindën Xhon dhe Xhulia Murdokut në 1831 dhe që i morën Jozefi dhe Ema pasi Motra Murdok vdiq gjatë lindjes (Jozefi 11-muajsh vdiq në 1832)[13]; Jozefi III, lindur në 1832; Frederiku, lindur në 1836; Aleksandri, lindur në 1838; Don Karlosi, lindur në 1840, që vdiq në moshën 14 muajsh; një bir lindur në 1842, që vdiq po atë ditë që lindi; dhe Davidi, lindur në 1844, gati pesë muaj pas martirizimit të të atit.

Mensën Hauz në Navu. Profeti Jozef Smith dhe familja e tij u vendosën në këtë shtëpi në gusht 1843.

Gjatë gjithë shërbesës së tij, Profetit i pëlqente shumë të ishte mes shenjtorëve. Për qytetin e Navusë dhe banorët e tij ai tha: "Ky është vendi më i bukur dhe njerëzit më të mirë nën qiell"[14]. Nga ana e tyre, shenjtorët e donin dhe e ndienin se ai ishte miku i tyre dhe shpesh e thërrisnin "Vëllai Jozef". Një i kthyer në besim vërejti: "Tek ai kishte një magnetizëm vetjak që i tërhiqte drej tij të gjithë njerëzit që fillonin ta njihnin"[15]. "Ai nuk hiqet sikur është njeri pa të meta e gabime", shkroi një banor i Navusë. "Ai është një njeri që nuk mund të mos ta simpatizosh; … ai as nuk mburret për madhështinë e tij si mund të mendojnë shumë njerëz, por përkundrazi është miqësor me çdo njeri të mirë."[16] Uilliam Klejton, një i kthyer në besim nga Anglia, u shkroi për Profetin nga Navuja të afërmve në vendlindje duke thënë: "Vërtet do të doja të isha njeri i tillë"[17].

Profeti mbajti shumë fjalime në Navu dhe anëtarëve të Kishës u pëlqente shumë ta dëgjonin atë, sepse u mësonte me fuqi të vërtetat e zbuluara të ungjillit. Angus M. Kenon kujtoi: "Asnjëherë nuk e kam dëgjuar të fliste pa më elektrizuar të gjithë qenien time dhe pa e bërë gjithë shpirtin tim të lëvdonte Zotin"[18]. Brigam

Jangu deklaroi: "Nuk kam lënë të më shpëtojë asnjë rast për të ndenjur me Profetin Jozef dhe për ta dëgjuar kur fliste, në publik apo privatisht, që të mund të merrja dije nga burimi prej të cilit fliste ai, që të mund ta kisha atë dhe ta sillja kur të nevojitej. … Çaste të tilla kanë qenë më të çmuara për mua se e gjithë pasuria e botës"[19].

Udhëheqja e Jozef Smithit shtrihej përtej përgjegjësive të tij fetare. Në Navu, Profeti u përfshi në shërbim civil, ligjor, biznesi, arsimor dhe ushtarak. Ai donte që qyteti i Navusë t'u ofronte qytetarëve të vet gjithë përfitimet dhe mundësitë e përparimit kulturor dhe civil. Në janar 1844, kryesisht sepse ishte i zhgënjyer që zyrtarët shtetërorë e federalë nuk siguruan rivendosjen e të drejtave dhe pronave që iu morën shenjtorëve në Misuri, Jozef Smithi shpalli kandidaturën e tij për president të Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Ndonëse shumica e vëzhguesve e pranuan se ai kishte pak shanse për t'u zgjedhur, kandidatura e tij tërhoqi vëmendjen e publikut tek dhunimi i gjerë i të drejtave të shenjtorëve të garantuara nga kushtetuta. Të gjithë njerëzit, deklaroi njëherë Profeti "kanë të drejta të barabarta për të marrë nga frytet e pemës së madhe të lirisë sonë kombëtare"[20].

Shenjtëri Zotit: Ndërtimi i një Tempulli Perëndisë në Navu

Kur shenjtorët i detyruan të linin Kirtlandin, ata lanë pas tempullin për të cilin kishin punuar aq shumë që ta ndërtonin. Por ata do të kishin edhe një herë një tempull të shenjtë mes tyre, pasi Zoti i urdhëroi ata të fillonin të ndërtonin një tempull në Navu. Puna filloi në vjeshtën e 1840-ës, ndërkohë që gurët e themelit u vendosën më 6 prill 1841, në një ceremoni të kryesuar nga Profeti. Ndërtimi i Tempullit të Navusë ishte një nga projektet më të rëndësishme të ndërtimit në atë pjesë që atëherë ishte Amerika Perëndimore. Ndërtimi i tempullit u kërkoi shenjtorëve të bënin sakrifica të pamasa, pasi me imigrimin e vazhdueshëm drejt qytetit në zhvillim, anëtarët e Kishës në përgjithësi ishin të varfër.

Profeti filloi t'u mësonte doktrinën e pagëzimit për të vdekurit që nga 15 gushti 1840. Meqenëse tempulli ishte në fazat e hershme të ndërtimit, shenjtorët fillimisht i kryen pagëzimet për të vdekurit në lumenjtë e përrenjtë e vendit. Në janar 1841, Zoti

Tempulli i Navusë në mesin e viteve 1840. Tempulli u dogj në 1848 pasi shenjtorët i detyruan të braktisnin Navunë, një pjesë e mureve u shkatërruan më vonë nga një uragan, që i la aq të dobët muret e mbetura saqë duheshin rrafshuar.

zbuloi se kjo praktikë mund të vazhdonte vetëm derisa pagëzimet të mund të kryheshin në tempull (shih DeB 124:29–31). Gjatë verës dhe vjeshtës të 1841-it, shenjtorët ndërtuan një vaskë pagëzimi të drunjtë, të përkohshme në bazamentin e sapogërmuar të tempullit. Pagëzimet për të vdekurit u kryen së pari në këtë pagëzore më 21 nëntor 1841.

Në 1841 u kryen vulosjet e para të çifteve dhe në 1843 Profeti diktoi zbulesën që përshkruan natyrën e përjetshme të besëlidhjes së

martesës (shih DeB 132). Doktrinat në këtë zbulesë njiheshin nga Profeti që në 1831.[21] Ashtu si e urdhëroi Perëndia, ai u mësoi gjithashtu doktrinën e martesës së shumëfishtë.

Meqenëse tempulli nuk do të përfundohej për njëfarë kohe, Jozef Smithi zgjodhi të vazhdonte me indaumentin e tempullit jashtë mureve të tij të shenjta. Më 4 maj 1842, në dhomën e sipërme të Dyqanit të tij me Tulla të Kuqe në Navu, Profeti ua administroi indaumentet e para një grupi të vogël vëllezërish, përfshirë Brigam Jangun. Profeti nuk jetoi sa ta shihte të përfunduar Tempullin e Navusë. Megjithatë, në 1845 dhe 1846, mijëra shenjtorë morën indaumentin e tempullit nga Brigam Jangu dhe të tjerë që i kishin marrë këto bekime nga Profeti.

Shërbesa e Jozef Smithit Shkon drejt Fundit

Ndërkohë që shenjtorët fillimisht gëzuan një paqe relative në Navu, retë e përndjekjes po mblidheshin gjithmonë e më shumë rreth Profetit dhe ai e ndjeu se misioni i tij tokësor po shkonte drejt fundit. Në një mbledhje të paharrueshme në mars 1844, Profeti i ngarkoi Të Dymbëdhjetët të qeverisnin Kishën pas vdekjes së tij, duke u shpjeguar se ata tani kishin të gjithë çelësat dhe autoritetin e nevojshëm për ta bërë këtë. Uillford Udraf, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve në atë kohë, deklaroi më vonë: "Unë jap dëshmi se nga fillimi i pranverës së 1844-ës, në Navu, Profeti Jozef Smith mblodhi së bashku Apostujt dhe u dha atyre ordinancat e kishës dhe mbretërisë së Perëndisë. Dhe gjithë çelësat dhe fuqitë që Perëndia i kishte dhënë atij, ai i vulosi mbi kokat tona dhe na tha se duhet të shtrëngonim supet dhe ta çonim përpara këtë mbretëri, ose do të mallkoheshim. … Fytyra e tij ishte e kthjellët si qelibari dhe ai ishte mbuluar me një fuqi që nuk e kisha parë kurrë më parë tek ndonjë njeri i gjallë"[22]. Pas vdekjes së Profetit, përgjegjësia për Kishën dhe mbretërinë e Perëndisë në tokë do të ishte e Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve.

Në qershor 1844 u ngrit kundër Profetit një padi për trazirë. Megjithëse ai u shfajësua nga kjo padi në Navu, guvernatori i Ilinoisit, Tomas Ford, nguli këmbë që Jozefi t'i nënshtrohej gjyqit për të njëjtën akuzë në Karthixh të Ilinoisit, selia e kontesë Hankok. Kur Profeti dhe vëllai i tij Hajrëm mbërritën në

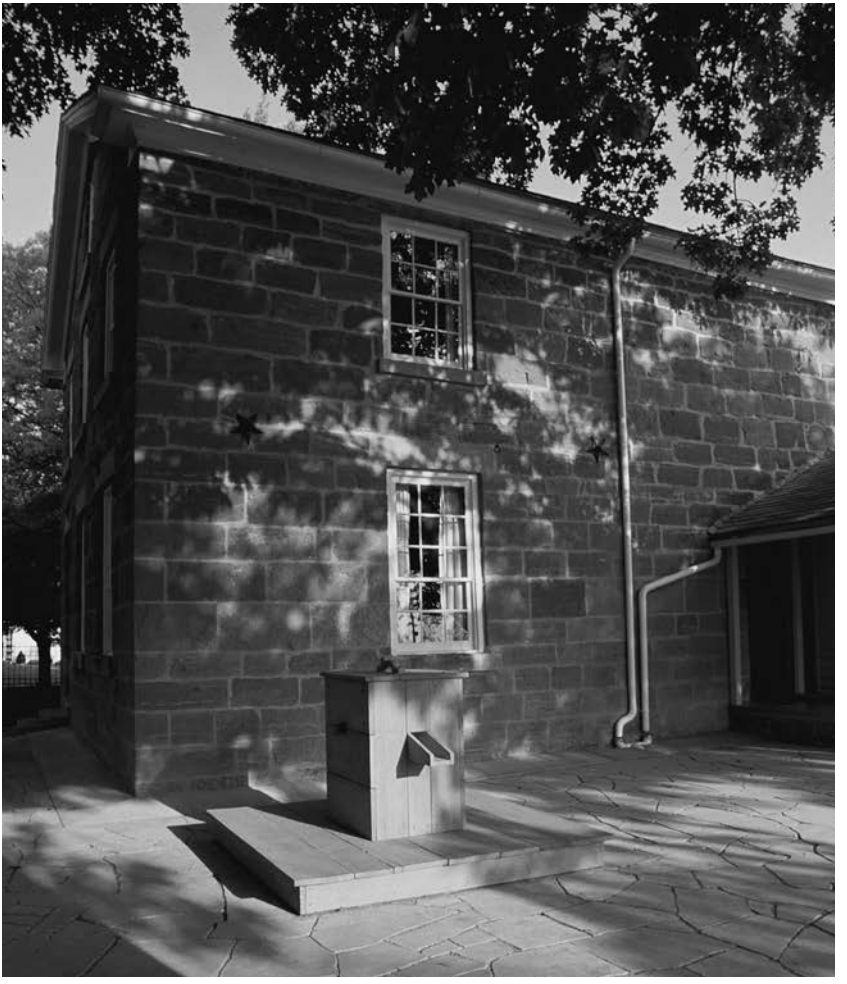

Burgu i Karthixhit, ku Profeti Jozef Smith dhe i vëllai, Hajrëm, u martirizuan më 27 qershor 1844.

Karthixh, ata i liruan me kusht për akuzën fillestare por i akuzuan pastaj për tradhti kundër shtetit të Ilinoisit dhe i burgosën në burgun e vendit.

Gjatë pasdites së nxehtë e mbytëse të 27 qershorit 1844, një turmë me fytyra të lyera me të zezë mësyu burgun dhe vrau Jozef e Hajrëm Smithin. Rreth tre orë më vonë, Uillard Riçards dhe Xhon Tejlor, që kishin qenë në burg bashkë me martirët, dërguan një mesazh të trishtë në Navu: "Burgu i Karthixhit, ora 8:05

pasdite, 27 qershor 1844. Jozefi dhe Hajrëmi vdiqën. … Akti u krye në një çast"[23]. Në moshën 38-vjeçare, Profeti Jozef Smith e vulosi dëshminë e tij me gjakun e tij. Pasi përfundoi veprën e tij në vdekshmëri, vendosi për herë të fundit në tokë Kishën dhe mbretërinë e Perëndisë, Jozef Smithi ra nga plumbat e vrasësve. Për Profetin Jozef Smith, Vetë Zoti dëshmoi: "E thirra [Jozef Smithin] me anë të engjëjve të mi, shërbëtorëve të mi shërbyes, dhe me anë të zërit tim prej qiejve, për të sjellë veprën time; Themel të cilin ai e ngriti dhe ishte besnik; dhe unë e mora pranë vetes sime. Shumë vetë janë habitur nga vdekja e tij; por ishte e nevojshme që ai duhej ta vuloste dëshminë e tij me gjakun e tij, që të mund të nderohej dhe të ligjtë të mund të mallkoheshin" (DeB 136:37–39).

Jozef Smithi, profeti, shikuesi dhe zbuluesi i madh i ditëve të mëvonshme, ishte një shërbëtor trim e i bindur i Më të Lartit. Presidenti Brigam Jang shpalli: "Nuk mendoj se jeton ndonjë njeri në tokë që e njihte atë më mirë se unë; dhe unë kam guximin të them se, përveç Jezu Krishtit, asnjë njeri më i mirë s'ka jetuar ose jeton në këtë tokë. Unë jam dëshmitar i tij"[24].

Shënime

1. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly,* 25 nëntor 1873, f. 1.
2. Meqenëse pas foshnjërisë jetuan vetëm nëntë nga njëmbëdhjetë fëmijët e Joseph Smith Plakut dhe Lucy Mack Smith-it, anëtarët e familjes në përgjithësi i referoheshin familjes së tyre si të përbërë nga nëntë fëmijë. Gjithashtu, emri i motrës së Jozefit, Katharine është shkruar në forma të ndryshme gjatë jetës së saj edhe si Catherine.
3. Joseph Smith, History 1832, f. 1, Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. Joseph Smith, History 1832, f. 1; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
5. *History of the Church,* 4:536; nga një letër e Joseph Smith shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 707.
6. *History of the Church,* 4:536–537; nga një letër e Joseph Smith shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 707.
7. Presidenca e Parë fillestare përbëhej nga Joseph Smith-i si President dhe Sidney Rigdon e Jesse Gause si këshilltarë. Disa muaj pasi Jesse Gause u bë anëtar i Presidencës së Parë, ai u largua nga Kisha. Më 18 mars 1833, Frederick G. Williams u veçua si këshilltar në Presidencën e Parë.
8. *History of the Church,* 6:364; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
9. Shënim i shkruar nga Joseph Smith prapa një letre të Oliver Cowdery-t drejtuar udhëheqësve të Kishës në Jackson County, Missouri, 10 gusht 1833, Kirtland, Ohio, Arkivat e Kishës.

10. *History of the Church,* 3:294; nga një letër e Joseph Smith-it dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
11. Letër nga Emma Smith drejtuar Joseph Smith-it, 7 mars 1839, Quincy, Illinois, në Letter Book 2, 1837–1843, f. 37, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
12. *History of the Church,* 4:437–438; janë modernizuar shenjat e pikësimit; nga një letër e Dymbëdhjetë Apostujve drejtuar "Brethren Scattered Abroad on the Continent of America", 12 tetor 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1841, f. 569.
13. Në maj 1831, pak pas vdekjes së binjakëve të tyre të porsalindur, Joseph dhe Emma Smith birësuan binjakët e sapolindur të anëtarëve të Kishës John dhe Julia Murdock. Binjakët e familjes Murdock i quajtën Joseph dhe Julia. Motra Murdock vdiq gjatë lindjes dhe Vëllai Murdock, që tani kishte pesë fëmijë të mbetur pa nënë, u kërkoi Smithëve të kujdeseshin për binjakët.
14. *History of the Church,* 6:554; deklaratë e bërë nga Joseph Smith më 24 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Dan Jones.
15. Mary Isabella Horne, "Testimony of Sister M. Isabella Horne", *Woman's Exponent,* qershor 1910, f. 6.
16. Letër nga George W. Taggart drejtuar vëllezërve të tij në New Hampshire, 10 shtator 1843, Nauvoo, Illinois; në Albert Taggart, Correspondence, 1842–1848 dhe 1860, Arkivat e Kishës.
17. Letër nga William Clayton drejtuar anëtarëve të Kishës në Manchester, England, 10 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, Arkivat e Kishës.
18. Angus M. Cannon, në "Joseph, the Prophet", *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement,* 12 janar 1895, f. 212.
19. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly,* 15 shtator 1868, f. 2.
20. *History of the Church,* 3:304; nga një letër e Joseph Smith-it dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
21. Shih Doktrina e Besëlidhje 132, kreu i seksionit.
22. Wilford Woodruff, deklaratë e bërë më 12 mars 1897, në Salt Lake City, Utah; në Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 12 mars 1897, f. 2.
23. *History of the Church,* 6:621–622; nga një direktivë e Willard Richards dhe John Taylor, 27 qershor 1844, Carthage, Illinois.
24. Brigham Young, *Deseret News,* 27 gusht 1862, f. 65.

Vegimi i Parë: Ati dhe Biri i Shfaqen Jozef Smithit

"Unë pashë dy Personazhe, shkëlqimi dhe lavdia e të cilëve i kapërcejnë të gjitha përshkrimet, duke qëndruar mbi mua në ajër. Një prej tyre më foli, duke më thirrur në emër dhe tha, duke treguar tjetrin: Ky është Biri Im i Dashur. Dëgjoje Atë!"

Nga Jeta e Jozef Smithit

Pas vdekjes dhe ringjalljes së Jezu Krishtit, ngadalë braktisja u shtri plotësisht. Apostujt e Shpëtimtarit i hodhën poshtë dhe i vranë, mësimet e Tij i korruptuan dhe priftëria e Perëndisë u hoq nga toka. Profeti i lashtë Amos kishte parashikuar një kohë braktisjeje dhe errësire shpirtërore: "'Ja, do të vijnë ditët', thotë Zoti, Zoti, 'gjatë të cilave unë do të dërgoj urinë në vend, jo uri për bukë dhe etje për ujë, por më tepër për të dëgjuar fjalët e Zotit. Ata do të shkojnë duke u endur nga një det në tjetrin, nga veriu në lindje, do të rendin sa andej dhe këtej në kërkim të fjalës të Zotit, por nuk do ta gjejnë'" (Amosi 8:11–12).

Një nga ata, që kërkonte fjalën e Zotit e cila kishte humbur në tokë, ishte Jozef Smithi, një i ri që jetonte në qytezën bujqësore të Palmirës së Nju-Jorkut, në vitin 1820. Jozefi ishte një i ri i fuqishëm dhe aktiv, me lëkurë të çelët, flokë ngjyrë kafe të çelët dhe sy blu, fëmija i pestë ndër njëmbëdhjetë në familjen e Jozef Smith Plakut dhe Lusi Mak Smithit. Ai punonte me orë të zgjatura në fermën 40,5 hektarëshe e plot me drurë të familjes, për të ndihmuar të atin dhe vëllezërit më të mëdhenj për t'i prerë pemët dhe për të mbjellë të lashtat. Sipas rrëfimit të nënës së tij ai ishte "një fëmijë mjaft i qetë e dashamirës"[1] që ishte "shumë më i dhënë pas meditimit dhe studimit të thellë" sesa ndonjë prej vëllezërve dhe motrave të tij[2]. Djaloshi Jozef punonte për

"Unë pashë një shtyllë drite tamam mbi kokën time, më e shkëlqyeshme se dielli, e cila zbriti gradualisht derisa ra mbi mua."

të ndihmuar në mbështetjen e familjes, kështu që arriti të merrte arsimim zyrtar vetëm mjaft sa për të ditur bazat e leximit, shkrimit dhe aritmetikës.

Gjatë kësaj kohe, nëpër rajonin e Nju-Jorkut Perëndimor ku jetonte familja Smith, po përhapej me shpejtësi një gjallërim pasioni fetar. Familja Smith, ashtu si shumë të tjerë, e ndoqi rigjallërimin e sekteve të krishtera në atë zonë. Ndërkohë që disa anëtarë të familjes së tij u bashkuan me një prej kishave, Jozefi nuk e bëri këtë. Më vonë ai shkroi për këtë kohë:

"Mendja ime meditoi seriozisht për sa i përket çështjeve shumë të rëndësishme për mirëqenien e shpirtit tim të pavdekshëm, gjë që më çoi të shqyrtoja shkrimet e shenjta, duke besuar, siç më kishin mësuar, se ato përmbanin fjalën e Perëndisë. Kështu, unë iu kushtova studimit të shkrimeve dhe u njoha me njerëz të sekteve të ndryshme fetare gjë që më çoi të habitesha tej mase, sepse zbulova se ata nuk e paraqisnin bukurinë e profesionit të tyre të besimit me një mënyrë të shenjtë jetese dhe sjellje të mirë që të pajtohej me atë që gjendej në librin e shenjtë. Kjo më pikëlloi shpirtin. …

Meditova shumë gjëra në zemër lidhur me gjendjen e botës së njerëzve – grindjet dhe ndarjet, ligësitë dhe neveritë, si dhe errësirën që mbushte mendjen e njerëzve. Mendja ime u shqetësua jashtë mase pasi u binda për mëkatet e mia dhe, duke shqyrtuar shkrimet e shenjta zbulova se njerëzimi nuk i afrohej Zotit, por se ata kishin braktisur besimin e vërtetë dhe të gjallë dhe se nuk kishte shoqëri apo sekt fetar që të ndërtohej mbi ungjillin e Jezu Krishtit si shënohej në Dhiatën e Re dhe unë e ndjeva se duhet të vajtoja për mëkatet e mia dhe për mëkatet e botës"[3].

Kërkimi për të vërtetën i djaloshit Jozef Smith e çoi atë në një korije pemësh që t'i kërkonte Perëndisë urtësinë që i duhej. Si përgjigje për lutjen, Ati Qiellor dhe Jezu Krishti iu shfaqën atij, duke hapur udhën për rivendosjen e ungjillit në ditët e fundit. Kjo ngjarje e mrekullueshme tregohet me fjalët e thjeshta dhe prapë shprehëse të Jozef Smithit.

Mësime të Jozef Smithit

Kërkimi për të vërtetën i Jozef Smithit na mëson se studimi i shkrimeve të shenjta dhe lutja e sinqertë ftojnë zbulesën.

Joseph Smith—Historia 1:5, 7–13: "Pati në vendin ku jetuam një gjallërim të pazakontë lidhur me temën e fesë. Ai filloi me metodistët, por shpejt u bë i përgjithshëm midis të gjitha sekteve në atë krahinë të vendit. Në të vërtetë i tërë distrikti i vendit dukej nën ndikimin e tij dhe morì të mëdha u bashkuan me grupe të ndryshme fetare, të cilat krijuan jo pak ngatërresë dhe ndarje midis njerëzve, disa duke thirrur: "Shih, këtu!" dhe të tjerë: "Shih, atje!" Disa shpallnin besimin metodist, disa presbiterian dhe disa baptist. …

Unë isha në këtë kohë në vitin tim të pesëmbëdhjetë. Familja e atit tim u njoh me besimin presbiterian dhe katër prej tyre u bashkuan me atë kishë, përkatësisht, nëna ime Lucy, vëllezërit e mi Hyrum e Samuel Harrison dhe motra ime Sophronia.

Gjatë kësaj kohe gjallërimi të madh mendja ime u nxit të mendonte seriozisht dhe nuk gjente rehati; por edhe pse ndjenjat e mia ishin të thella dhe shpesh të fuqishme, përsëri unë qëndrova larg nga të gjitha këto grupe, edhe pse i ndoqa disa prej mbledhjeve të tyre, sa herë që ma lejonte rasti. Me kalimin e kohës mendja ime u drejtua disi te sekti metodist dhe ndjeva njëfarë dëshire të bashkohesha me ta; por kaq e madhe ishte ngatërresa dhe grindja midis zotërimeve të ndryshme, sa ishte e pamundur për një njeri, të ri si unë dhe të pamësuar me njerëzit dhe gjërat, të arrija në njëfarë përfundimi se kush kishte të drejtë dhe kush ishte gabim.

Mendja ime herë pas here ishte shumë e shqetësuar, e thirrura dhe ulërima ishte kaq e madhe dhe pa pushim. Presbiterianët ishin më të vendosurit kundër baptistëve e metodistëve dhe i përdornin të gjitha fuqitë e arsyes dhe të sofizmës për të provuar gabimet e tyre, ose, të paktën, t'i bënin njerëzit të mendonin se ata e kishin gabim. Nga ana tjetër, baptistët dhe metodistët, nga ana e tyre, ishin po aq të zellshëm në ndërmarrjen për themelimin e doktrinave të tyre dhe për t'i hedhur poshtë gjithë të tjerët.

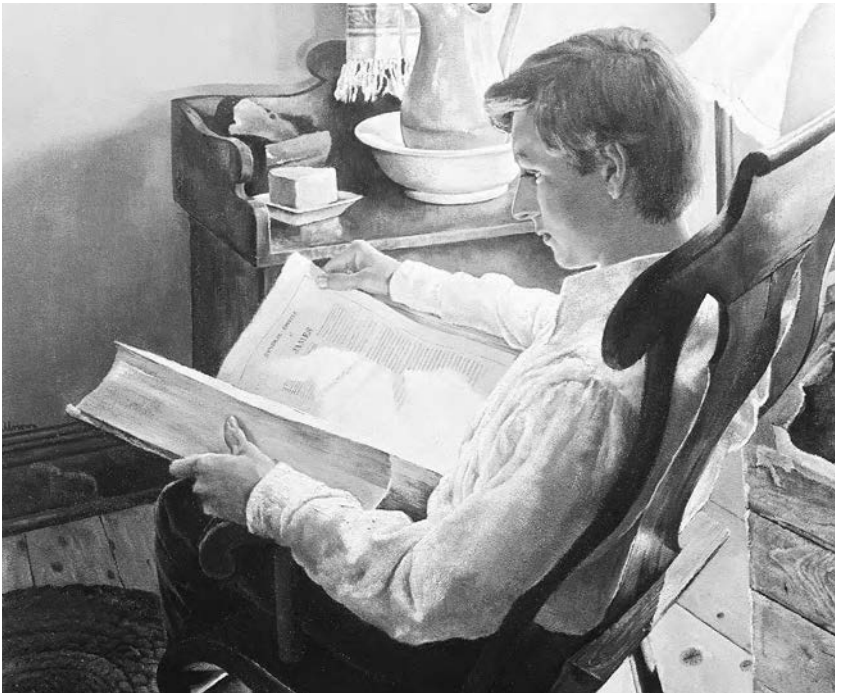

"Kurrë ndonjë pjesë e shkrimit të shenjtë nuk erdhi më me fuqi në zemrën e një njeriu, sesa ky varg erdhi tek unë në këtë kohë."[[13]]

Në mes të kësaj lufte fjalësh dhe ngatërrese opinionesh, unë shpesh thashë me vete: Çfarë duhet të bëhet? Cili nga të gjitha grupet ka të drejtë; ose, a janë që të gjithë së bashku gabim? Në qoftë se ndonjëri prej tyre kishte të drejtë, cili është ai dhe si do ta njoh unë atë?

Ndërsa unë po punoja nën vështirësitë ekstreme të shkaktuara nga grindjet midis këtyre grupeve të besimtarëve, një ditë po lexoja Letrën e Jakobit, kapitulli i parë dhe vargu i pestë, që thotë: *Në qoftë se ndonjërit nga ju i mungon urtia, le të kërkojë nga Perëndia, që u jep të gjithëve pa kursim dhe pa qortuar, dhe atij do t'i jepet.*

Kurrë ndonjë pjesë e shkrimit të shenjtë nuk erdhi më me fuqi në zemrën e një njeriu, sesa ky varg erdhi tek unë në këtë kohë. M'u duk se hyri me forcë të madhe në çdo ndjenjë të zemrës sime. Mendova për të herë pas here, duke ditur që, nëse ndonjë

njeriu i nevojitej urtësi nga Perëndia, mua më duhej; sepse nuk e dija se si të veproja dhe nëse nuk do të fitoja më shumë urtësi sesa kisha atëherë, unë nuk do ta dija kurrë; sepse mësuesit e fesë të sekteve të ndryshme i kuptonin të njëjtat pjesë të shkrimit të shenjtë kaq ndryshe, sa ta shkatërronin gjithë besimin në zgjidhjen e një pyetjeje duke iu drejtuar Biblës.

Me kalimin e kohës erdha në përfundimin se unë ose duhej të mbetesha në errësirë dhe ngatërresë, ose përndryshe duhej të bëja ashtu siç udhëzon Jakobi, që është, t'i kërkoja Perëndisë. Me kalimin e kohës arrita në përfundimin "t'i kërkoja Perëndisë", duke përfunduar se, nëse ai u jepte urtësi atyre që iu mungonte urtësia dhe e jepte lirisht e pa qortuar, unë mund ta provoja"[4].

Jozef Smithi u çlirua nga fuqia e armikut të të gjithë drejtësisë.

Joseph Smith—Historia 1:14–16: "Kështu, në përputhje me këtë, vendosmërinë time për t'i kërkuar Perëndisë, unë u tërhoqa në pyll për t'u përpjekur. Ishte në mëngjesin e një dite të bukur, të kthjellët, në fillim të pranverës së njëmijetetëqindenjëzetës. Ishte hera e parë në jetën time që kisha bërë një përpjekje të tillë, sepse në mes të gjithë shqetësimeve të mia, unë kurrë nuk kisha bërë përpjekje për t'u lutur me zë.

Pasi isha tërhequr tek vendi ku kisha vendosur më përpara për të shkuar, pasi pashë përreth meje dhe mësova se isha vetëm, rashë në gjunjë dhe fillova t'i tregoj dëshirat e zemrës sime Perëndisë. Sapo kisha filluar ta bëja këtë, kur papritur u mbërtheva nga një fuqi që më pushtoi të tërin dhe që kishte një ndikim kaq të mahnitshëm mbi mua, sa të ma lidhte gjuhën, kështu që unë nuk mund të flisja. Errësira e thellë më rrethoi dhe m'u duk për njëfarë kohe, sikur fati im ishte shkatërrimi i menjëhershëm.

Por, duke i ushtruar të gjitha fuqitë e mia për t'i thirrur Perëndisë që të më çlironte nga fuqia e këtij armiku që më kishte mbërthyer dhe pikërisht në çastin kur isha gati të zhytesha në dëshpërim e ta braktisja veten në shkatërrim—jo në një shkretim të përfytyruar, por fuqisë së njëfarë qenieje reale nga bota që nuk shihej, e cila kishte fuqi të tillë të mrekullueshme sa nuk e kisha

ndier kurrë më parë në ndonjë qenie—pikërisht në këtë çast paniku të madh, unë pashë një shtyllë drite tamam mbi kokën time, më e shkëlqyeshme se dielli, e cila zbriti gradualisht derisa ra mbi mua"[5].

Ati Qiellor dhe Jezu Krishti iu shfaqën Jozef Smithit, në përgjigje të lutjes së tij të përulur.

Joseph Smith—Historia 1:17–20: "Sapo u shfaq ajo, unë e gjeta veten time të çliruar nga armiku që më mbante të mbërthyer. Kur drita pushoi mbi mua, unë pashë dy Personazhe, shkëlqimi dhe lavdia e të cilëve i kapërcejnë të gjitha përshkrimet, duke qëndruar mbi mua në ajër. Një prej tyre më foli, duke më thirrur në emër dhe tha, duke treguar tjetrin: *Ky është Biri Im i Dashur. Dëgjoje Atë!*

Qëllimi im i vajtjes për t'i kërkuar Zotit ishte të dija se cili nga të gjitha sektet ishte i drejti, që unë të mund të dija me cilin të bashkohesha. Si rrjedhim, sapo e zotërova përsëri veten, aq sa të isha në gjendje të flisja, atëherë u kërkova Personazheve që qëndronin mbi mua në dritë, se cili nga të gjitha sektet ishte i drejti (sepse në këtë kohë kurrë nuk më kishte shkuar në mendje se të gjithë ishin gabim)—dhe me cilin të bashkohesha.

Mora përgjigjen se unë nuk duhej të bashkohesha me asnjë prej tyre, sepse ata ishin të gjithë të gabuar; dhe Personazhi i cili m'u drejtua, tha se të gjitha besimet e tyre ishin një fëlliqësi në sytë e tij, se ata profesorë ishin të gjithë të korruptuar, se "ata më afrohen me buzët e tyre, por zemrat e tyre janë larg prej meje, ata u mësojnë për doktrina urdhërimet e njerëzve, duke pasur një formë shenjtërie, por e mohojnë fuqinë e saj".

Ai përsëri më ndaloi të bashkohesha me ndonjë prej tyre; dhe shumë gjëra të tjera më tha ai, të cilat nuk mund t'i shkruaj në këtë kohë. Kur erdha përsëri në vete, e gjeta veten të shtrirë në shpinë, duke parë drejt qiellit. Kur drita ishte larguar, nuk kisha asnjë fuqi; por shpejt, duke e mbledhur veten në njëfarë mase, shkova në shtëpi. Dhe ndërsa u përkula drejt vatrës, nëna më pyeti se çfarë më shqetësonte. Iu përgjigja: "Mos u shqetëso, gjithçka është në rregull. Tani jam mjaft mirë." Më pas i thashë nënës sime: "Kam mësuar vetë se presbiterizmi nuk është i vërtetë."

Duket sikur kundërshtari e dinte, qysh në një kohë të hershme të jetës sime, se unë isha destinuar të isha një shqetësues dhe një mërzitës i mbretërisë së tij; përndryshe përse duhej të ndërthureshin kundër meje fuqitë e errësirës? Përse kundërshtimi dhe përndjekja u ngritën kundër meje, pothuajse që në fëmijërinë time?"[6]

Kur dëshmitë tona janë të forta,
përndjekja nuk mund të na bëjë të mohojmë
atë që e dimë se është e vërtetë.

Joseph Smith—Historia 1:21–26: "Disa ditë pasi pata vegimin, unë u ndodha në shoqërimin e një prej predikuesve metodistë, që ishte shumë aktiv në lëvizjen fetare të përmendur më parë; dhe, duke biseduar me të lidhur me çështjen e fesë, pata rastin t'i jap atij një rrëfim të vegimit që kisha pasur. U habita shumë nga sjellja e tij; ai e trajtoi komunikimin tim jo vetëm si të parëndësishëm, por me shumë mllef, duke thënë se e gjitha ishte nga djalli, se nuk kishte gjëra të tilla si vegime ose zbulesa në këto ditë; se të gjitha këto gjëra kanë mbaruar me apostujt dhe se nuk do të kishte më të tilla.

Shpejt mësova, megjithatë, se tregimi im i historisë kishte nxitur shumë paragjykim kundër meje midis profesorëve të fesë dhe ishte shkaku i përndjekjes së madhe, e cila vazhdoi të rritej; dhe, edhe pse unë isha një djalë i panjohur, në moshën midis katërmbëdhjetë dhe pesëmbëdhjetë vjeç dhe rrethanat e mia të jetës ishin të tilla që të më bënin një djalë pa pasoja për botën, përsëri njerëz të pozitave të larta do të më kushtonin rëndësi të mjaftueshme për të nxitur mendjen e publikut kundër meje dhe të krijonin një përndjekje të hidhur; dhe kjo ishte e përbashkët mes të gjitha sekteve—të gjithë të bashkuar për të më përndjekur mua.

Kjo më bëri të mendoja thellë atëherë dhe shpesh, që nga ajo kohë, se sa e çuditshme ishte që një djalë i panjohur, vetëm pak më tepër se katërmbëdhjetë vjeç, dhe një djalë, gjithashtu, që ishte i detyruar të siguronte një jetesë të varfër me anë të punës së tij të përditshme, duhej të mendohej si një person mjaft i rëndësishëm për të tërhequr vëmendjen e njerëzve të famshëm të sekteve më popullore të kohës dhe në një mënyrë që të krijonte

në ta një shpirt të përndjekjes dhe sharjes më të hidhur. Por, e habitshme ose jo, ishte kështu dhe shpesh ishte shkaku i një hidhërimi të madh për mua.

Megjithatë, mbetej në të vërtetë një fakt që unë kisha parë një vegim. Kisha menduar që nga ajo kohë, se isha ndier si Pali, kur ai u mbrojt përpara mbretit Agripa dhe tregoi rrëfimin e vegimit që pati kur pa një dritë dhe dëgjoi një zë; por përsëri nuk pati veçse pak vetë që e besuan atë; disa thanë se ai ishte i pandershëm, të tjerët thanë se ishte i çmendur; dhe ai u tall dhe u përqesh. Por e gjithë kjo nuk e shkatërroi realitetin e vegimit të tij. Ai kishte parë një vegim, ai e dinte se e kishte parë dhe e gjithë përndjekja nën qiell nuk mund ta ndryshonte atë; dhe, edhe pse ata do ta përndiqnin deri në vdekje, përsëri ai e dinte dhe do ta dinte deri në frymën e tij të fundit, se kishte parë një dritë dhe kishte dëgjuar një zë duke i folur atij dhe e gjithë bota nuk mund ta bënte të mendonte ose të besonte ndryshe.

Kështu ishte me mua. Unë kisha parë me të vërtetë një dritë dhe në mes të asaj drite pashë dy Personazhe dhe ata me të vërtetë më folën; edhe pse urrehesha dhe përndiqesha, sepse kisha thënë se kisha parë një vegim, përsëri ai ishte i vërtetë; dhe ndërsa ata më përndiqnin, më tallnin dhe flisnin në çfarëdo mënyre të ligë kundër meje pa të drejtë, ngaqë kisha thënë kështu, unë u nxita të them në zemrën time: Përse më përndiqni ngaqë them të vërtetën? Unë me të vërtetë e kam parë një vegim; dhe kush jam unë që mund t'i bëj ballë Perëndisë, ose përse bota mendon të më bëjë ta mohoj atë që kam parë me të vërtetë? Sepse unë kisha parë një vegim; unë e dija atë dhe e dija se Perëndia e dinte atë dhe nuk mund ta mohoja, as nuk guxoja ta bëja atë; të paktën e dija se duke e bërë këtë, do ta fyeja Perëndinë dhe do të isha nën dënim.

Tani unë e kisha kënaqur mendjen time përsa i përket botës sektare—se nuk ishte detyra ime të bashkohesha me ndonjë prej tyre, por të vazhdoja siç isha, derisa të merrja udhëzim të mëtejshëm. Unë kisha mësuar se dëshmia e Jakobit ishte e vërtetë—se një njeri të cilit i mungon urtësia, mund t'i kërkojë Perëndisë dhe të marrë e të mos qortohet"[7].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 29–33. Mendoni se si Jozef Smithi na jep shembull kur kërkojmë përgjigje për pyetjet tona. Ndërsa studioni rrëfimin e tij për Vegimin e Parë, çfarë mësoni për leximin e shkrimeve të shenjta? Për meditimin? Për lutjen?
- Rishihni faqen 33. Mendoni për të vërtetat që mësoi Jozef Smithi për Perëndinë Atë dhe Jezu Krishtin kur mori Vegimin e Parë. Përse secili prej nesh duhet të ketë një dëshmi për Vegimin e Parë?
- Kur Jozefi u tregoi të tjerëve për Vegimin e Parë, shumë njerëz e paragjykuan për keq dhe e përndoqën atë (faqe 34). Si mendoni, përse njerëzit reaguan në atë mënyrë? Meditoni për përgjigjen e Jozefit ndaj përndjekjes (faqet 34–35). Si mund ta ndjekim shembullin e tij kur përballemi me përndjekje ose sprova të tjera?
- Kur mësuat së pari për Vegimin e Parë, çfarë ndikimi pati rrëfimi tek ju? Çfarë ndikimi ka pasur ai tek ju që atëherë? Në çfarë mënyrash jeni forcuar kur e studiuat rrëfimin sërish në këtë kapitull?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Isaia 29:13–14; Joeli 2:28–29; Amosi 3:7; Mormoni 9:7–9

Shënime

1. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", dorëshkrim i 1845-ës, f. 72, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah. Lucy Mack Smith, nëna e Profetit, ia diktoi historinë e saj, e cila përmban shumë nga jeta e Profetit, Martha Jane Knowlton Coray-it duke filluar në 1844 dhe duke vazhduar në 1845. Martha Coray i referohet këtij dorëshkrimi të parë si "History rough manuscript" ["Historia, dorëshkrim i papërpunuar"]. Më vonë në 1845, Lucy Mack Smith, Martha Coray dhe bashkëshorti i Martha-s, Howard Coray, rishikuan dhe zgjeruan dorëshkrimin fillestar. Dorëshkrimi i 1845-ës titullohet "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet" ["Historia e Lusi Smithit, Nëna e Profetit"]. Ky libër citon nga dorëshkrimi i 1844–1845-ës, përveç disa rasteve kur dorëshkrimi i 1845-ës përfshin material që nuk gjendet në dorëshkrimin e 1844–1845-ës.

2. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", dorëshkrim i 1844–1845-ës, libri 4, f. 1, Arkivat e Kishës.
3. Joseph Smith, History 1832, f. 1–2; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
4. Joseph Smith—Historia 1:5, 7–13. Profeti Joseph Smith shkroi ose diktoi në disa raste rrëfime të hollësishme të Vegimit të Parë. Citimet në këtë kapitull janë nga rrëfimi i Vegimit të Parë të botuar së pari në 1842 në "History of Joseph Smith", *Times and Seasons,* 15 mars 1842, f. 726–728; 1 prill 1842, f. 748–749; dhe të përfshira më vonë në Perla me Vlerë të Madhe dhe të botuara në *History of the Church,* vëll. 1, f. 1–8. Ky është rrëfimi zyrtar si shkrim i shenjtë. Profeti Joseph Smith e përgatiti këtë rrëfim në 1838 dhe 1839 me ndihmën e shkruesve të tij.
5. Joseph Smith—Historia 1:14–16.
6. Joseph Smith—Historia 1:17–20.
7. Joseph Smith—Historia 1:21–26.

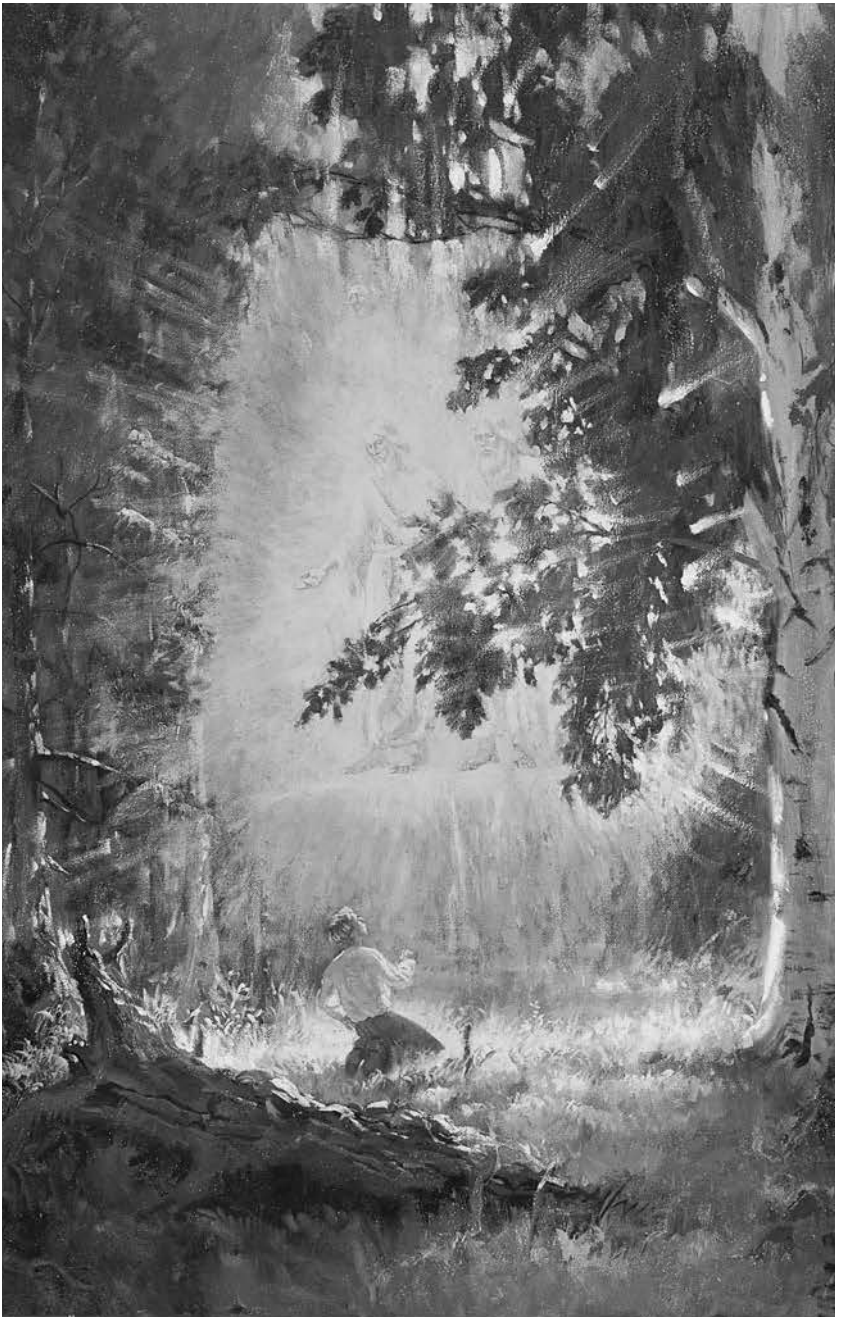

Në Vegimin e Parë, Jozef Smithi mësoi vetë se Ati dhe Biri janë qenie të veçanta dhe se njeriu është bërë vërtet sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë – të vërteta që janë thelbësore për të kuptuar marrëdhënien tonë reale me Atin tonë në Qiell.

Perëndia, Ati i Përjetshëm

"Qëllimet e Perëndisë sonë janë të mrekullueshme, dashuria e Tij e pamatshme, urtësia e Tij e pafund dhe fuqia e Tij e pakufizuar; prandaj, shenjtorët kanë përse të gëzohen e të kënaqen."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Nga paraardhësit e Jozef Smithit, shumë kërkuan të njihnin Perëndinë e vërtetë gjatë jetës së tyre. Vetë prindërit e Jozefit ishin thellësisht shpirtërorë dhe, ndonëse nuk gjetën të vërtetën e plotë për Perëndinë në kishat rreth tyre, ata e nderonin Biblën si fjalën e Perëndisë dhe e kishin bërë lutjen pjesë të jetës së përditshme. Vëllai i Profetit, Uilliami, kujtonte: "Zakonet fetare të babait tim ishin rreptësisht besimtare dhe morale. … Më thërrisnin të dëgjoja lutjet edhe në mbrëmje edhe në mëngjes. … Prindërit, babai dhe nëna, i derdhnin shpirtin e tyre Perëndisë, dhuruesit të të gjitha bekimeve, për të mbrojtur e ruajtur fëmijët e tyre dhe për t'i larguar nga mëkati dhe gjithë punët e liga. I tillë ishte devocioni i rreptë i prindërve të mi"[1]. Uilliami tha gjithashtu: "Gjithmonë kemi pasur lutje familjare, që kur mund të kujtoj. Më kujtohet mirë babai që i mbante gjyzlykët në xhepin e jelekut, … dhe kur ne djemtë e shihnim që kërkonte gjyzlykët, e dinim se ishte sinjali për t'u gatitur për lutjen dhe nëse nuk do ta vinim re, nëna do të thoshte 'Uilliam', ose kujtdo që ishte i shkujdesuri, 'përgatitu për lutjen'. Pas lutjes do të këndonim një këngë; pjesë të saj e kujtoj ende: 'Një ditë tjetër vate e shkoi, Ne tani teshat ndërrojmë'."[2]

Ky trajnim shpirtëror qysh herët u zhyt thellë në shpirtin e Jozef Smithit të ri. Kur u shqetësua për mirëqenien e tij të përjetshme dhe kërkoi të dinte se me cilën kishë të bashkohej, ai e dinte se mund t'i drejtohej Perëndisë për përgjigje:

"Mësova në shkrimet e shenjta se Perëndia ishte i njëjtë dje, sot dhe përgjithmonë, se ai ishte i paanshëm, sepse ai ishte Perëndi. Sepse unë pashë diellin, ndriçuesin e shkëlqyeshëm të tokës; gjithashtu edhe hënën që rrotullohej me madhështinë [e saj] në qiej, si dhe yjet që shkëlqejnë në orbitën e tyre; si dhe tokën ku unë qëndroja, dhe kafshët e fushës dhe shpendët e qiellit, dhe peshqit e ujërave; edhe njeriun që ecën përpara në faqen e tokës në madhështi dhe në fuqinë e bukurisë, [me] pushtet dhe inteligjencë në qeverisjen e gjërave që janë kaq tej mase madhështore e të mrekullueshme, madje në ngjashmëri të atij që i krijoi ato.

Dhe kur mendova për këto gjëra, zemra ime thërriti: 'Ka thënë mirë i mençmi se njeriu i pamend në zemër të vet ka thënë që Perëndi nuk ka' [shih Psalmet 53:1]. Zemra ime thërriti: 'Të gjitha këto japin dëshmi dhe tregojnë një forcë të plotfuqishme e të gjithëpranishme, një Qenie që bën ligjet, dhe urdhëron, dhe lidh të gjitha gjërat në lidhjet e tyre, që mbush përjetësinë, që ishte, dhe është, dhe do të jetë nga gjithë përjetësia në përjetësi. Dhe kur mendova gjithë këto gjëra dhe se ajo Qenie kërkon që ta adhurojnë ata që e adhurojnë në frymë dhe në të vërtetën [shih Gjoni 4:23], atëherë i thirra Zotit për mëshirë, sepse nuk ishte askush tjetër tek i cili të mund të shkoja dhe të merrja mëshirë"[3].

Lutja besnike e Jozefit për mëshirë dhe urtësi mori përgjigje me Vegimin e Parë. Ai vegim i dha Profetit të ri shumë më tepër njohuri mbi Perëndinë nga sa kishte cilado nga kishat e kohës së tij, njohuri që bota e kishte humbur prej shekujsh. Në Vegimin e Parë, Jozefi mësoi vetë se Ati dhe Biri janë qenie të veçanta, se fuqia e Tyre është më e madhe se fuqia e së ligës dhe se njeriu është bërë vërtet sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë – të vërteta që janë thelbësore për të kuptuar marrëdhënien tonë reale me Atin tonë në Qiell.

Vijuan zbulesa të tjera për natyrën e Perëndisë, përfshirë shumë që janë tani në shkrimet tona të shenjta të ditëve të mëvonshme. Si mjeti i zgjedhur nga Perëndia për rivendosjen e të vërtetës së ungjillit në botë, Profeti dëshmoi për Perëndinë gjatë gjithë shërbesës së tij. "Unë do të kërkoj për Perëndinë", deklaroi ai, "sepse dua që ju të gjithë të dini për Të dhe ta njihni Atë. … Atëherë ju do ta dini se unë jam shërbëtori i Tij; sepse flas si një njeri që ka autoritet"[4].

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia është Ati i dashur i gjithë njerëzimit dhe burimi i gjithçkaje të mirë.

"Ndërkohë që një pjesë e racës njerëzore po i gjykon dhe dënon të tjerët pa mëshirë, Prindi i Madh i universit e trajton të gjithë familjen njerëzore me kujdes dhe vëmendje atërore; Ai i sheh ata si fëmijët e Tij dhe, pa asnjë nga ato ndjenja zemërngushta që ndikojnë fëmijët e njerëzve, bën që 'të lindë diellin e tij mbi të mirët dhe mbi të këqijtë, dhe bën të bjerë shi mbi të drejtët dhe të padrejtët'. [Mateu 5:45.]"[5]

"Ne pranojmë se Perëndia është origjina dhe burimi i madh prej nga rrjedh gjithë e mira; se Ai është inteligjenca e përkryer, dhe se urtësia e Tij mjafton e vetme për të qeverisur dhe rregulluar krijesat dhe botët e fuqishme që ndriçojnë e flakërojnë me një mrekulli e shkëlqim të tillë mbi kokën tonë, sikur të preken nga gishti i Tij dhe të lëvizen nga fjala e Tij e Plotfuqishme. … Qiejt tregojnë lavdinë e Perëndisë dhe kupa qiellore shpall veprën e duarve të Tij [shih Psalmet 19:1]; dhe një çast arsyetimi mjafton për t'i mësuar çdo njeriu me zgjuarsi të zakonshme, se të gjitha këto nuk janë prodhime thjesht të *rastësisë*, as nuk mund të mbështeten nga një fuqi më e vogël se një dorë e Plotfuqishme."[6]

"Perëndia sheh arsyet e fshehta të veprimeve njerëzore dhe njeh zemrën e gjithë të gjallëve."[7]

"Qëllimet e Perëndisë sonë janë të mrekullueshme, dashuria e Tij e pamatshme, urtësia e Tij e pafundme dhe fuqia e Tij e pakufizuar; prandaj, shenjtorët kanë përse të gëzohen e të kënaqen duke ditur se 'ky Perëndi është Perëndia ynë në përjetësi, përjetë, gjithnjë; Ai do të jetë Udhëheqësi ynë deri në vdekje'. [Psalmet 48:14.]"[8]

Kur kuptojmë karakterin e Perëndisë, kuptojmë vetveten dhe dimë si t'i qasemi Atij.

"Ka vetëm pak qenie në botë që kuptojnë drejt karakterin e Perëndisë. Pjesa më e madhe e njerëzimit nuk kuptojnë asgjë, as atë që ka kaluar, as atë që do të vijë, në lidhje me marrëdhënien e tyre me Perëndinë. Ata nuk dinë, as nuk kuptojnë natyrën e asaj marrëdhënieje; dhe si rrjedhim, ata dinë fare pak më tepër

se një kafshë e egër, ose pak më shumë se të hanë, të pinë dhe të flenë. Kjo është gjithçka që njeriu di për Perëndinë ose ekzistencën e Tij, përveç nëse jepet me frymëzim nga i Plotfuqishmi.

Nëse njeriu mëson veçse të hajë, të pijë e të flejë dhe nuk kupton asnjë nga planet e Perëndisë, të njëjtat gjëra kupton shtaza. Ajo ha, pi, fle dhe nuk di asgjë për Perëndinë; ende ajo di po aq sa ne, po të mos jemi në gjendje të kuptojmë me anë të frymëzimit nga Perëndia i Plotfuqishëm. Nëse njerëzit nuk kuptojnë karakterin e Perëndisë, ata nuk kuptojnë vetveten. Dua të kthehem tek fillimi dhe kështu t'i ngre mendjet tuaja në sfera më të larta dhe në një kuptim më të ekzaltuar nga ajo që dëshiron zakonisht mendja njerëzore.

… Shkrimet na informojnë se: 'Kjo është jeta e përjetshme, të të njohin ty, të vetmin Perëndi të vërtetë, dhe Jezu Krishtin që ti ke dërguar'. [Gjoni 17:3.]

Nëse ndonjë njeri nuk e njeh Perëndinë dhe pyet se çfarë lloj qenieje është Ai, – nëse do të kërkojë me zell vetë zemrën e tij – nëse shpallja e Jezusit dhe apostujve është e vërtetë, ai do ta kuptojë se ai nuk ka jetë të përjetshme; sepse jeta e përjetshme nuk bazohet në parim tjetër.

Synimi im i parë është të zbuloj karakterin e të vetmit Perëndi të urtë dhe të vërtetë, si dhe çfarë lloj qenieje është Ai. …

Perëndia Vetë ishte njëherë siç jemi ne tashti, dhe është një njeri i ekzaltuar dhe ulet i kurorëzuar në qiejt atje lart! Ky është sekreti i madh. Nëse veli do të grisej sot dhe Perëndia i madh, që mban këtë botë në orbitën e saj dhe që mban gjithë botët e gjithë gjërat me fuqinë e Tij, do të bëhej i dukshëm, – ju them, nëse do ta shihnit Atë sot, do ta shihnit Atë me formën e një njeriu – si ju vetë, në të gjithë personin, imazhin dhe vetë formën e një njeriu; sepse Adami u krijua sipas vetë modelit, imazhit dhe ngjashmërisë së Perëndisë dhe mori udhëzim, eci, foli e bisedoi me Atë, ashtu si një njeri flet e komunikon me një tjetër. …

… Kur kemi njohuri për Perëndinë, fillojmë të dimë si t'i qasemi Atij dhe si të pyesim në mënyrë që të marrim përgjigje. Kur kuptojmë karakterin e Perëndisë dhe dimë si të vijmë tek Ai, Ai fillon të na shpalosë qiejt dhe të na tregojë gjithçka për ta. Kur ne jemi gati të vijmë tek Ai, Ai është gati të vijë tek ne."[9]

"Kur kemi njohuri për Perëndinë, fillojmë të dimë si t'i qasemi Atij dhe si të pyesim në mënyrë që të marrim përgjigje."

Në Kreun-Perëndi ka tre personazhe të veçantë dhe të dallueshëm.

Nenet e Besimit 1:1: "Ne besojmë në Perëndinë, Atin e Përjetshëm, dhe në Birin e Tij, Jezu Krishtin, dhe në Frymën e Shenjtë"[10].

Jozef Smithi na mësoi sa vijon në prill 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 130:22: "Ati ka një trup prej mishi e kockash, po aq të prekshëm sa edhe të një njeriu; Biri gjithashtu; por Fryma e Shenjtë nuk ka një trup prej mishi e kockash, por është një personazh i Shpirtit. Po të mos ishte kështu, Fryma e Shenjtë nuk mund të banonte në ne"[11].

"Kam deklaruar gjithmonë se Perëndia është një personazh i dallueshëm, Jezu Krishti është një personazh i veçantë dhe i dallueshëm nga Perëndia Atë dhe se Fryma e Shenjtë ishte një personazh i dallueshëm dhe një Shpirt: dhe këta të tre përbëjnë tre personazhe të veçantë dhe tre Perëndi."[12]

"Ai që nuk ka trup ose pjesë s'është asgjë. Nuk ka Perëndi tjetër në qiell përveç Perëndisë që ka mish e kocka."[13]

Kreu-Perëndi është në unitet të përsosur dhe Perëndia Atë kryeson.

"Është folur shumë për Perëndinë dhe Kreun-Perëndi. … Mësuesit e sotëm thonë se Ati është Perëndi, Biri është Perëndi, dhe Fryma e Shenjtë është Perëndi, dhe ata janë të gjithë në një trup dhe një Perëndi. Jezusi u lut që ata që Ati i kishte dhënë atij nga bota të mund të ishin një në ta, ashtu si ata ishin një [shih Gjoni 17:11–23]. …

Pjetri dhe Stefani dëshmuan se ata panë Birin e Njeriut të qëndronte në këmbë në të djathtën e Perëndisë. Cilido person që ka parë qiejt të hapen e di se ka tre personazhe në qiej që mbajnë çelësat e fuqisë dhe një kryeson mbi të gjithë."[14]

"Midis tre personazheve u bë besëlidhja e përjetshme përpara organizimit të kësaj toke dhe lidhet me shpërndarjen prej tyre të gjërave për njerëzit në tokë. Këta personazhe … quhen Perëndia i pari, Krijuesi; Perëndia i dytë, Shëlbuesi; dhe Perëndia i tretë, Dëshmitari ose Dëshmuesi."[15]

"[Është] kompetenca e Atit të kryesojë si Kryetari ose Presidenti, Jezusi si Ndërmjetësuesi, dhe Fryma e Shenjtë si Dëshmuesi ose Dëshmitari. Biri [ka] një tabernakull e po kështu edhe Ati, por Fryma e Shenjtë është një personazh shpirtëror pa tabernakull."[16]

"Shkrimi i shenjtë thotë 'Unë dhe Ati jemi një' [Gjoni 10:30] dhe sërish se Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë janë një, dhe se këta të tre janë të një mendimi [shih 1 Gjoni 5:7–8]. Kështu iu lut Shpëtimtari Atit: 'Unë … nuk lutem për botën, po për ata që më ke dhënë … që të jenë një', ose e thënë ndryshe që të jenë në një mendje në unitetin e besimit [shih Gjoni 17:9, 11]. Por secili duke qenë një person i ndryshëm apo i veçantë, kështu janë Perëndia dhe Jezu Krishti, dhe Fryma e Shenjtë persona të veçantë, por të gjithë ata bien dakord në një mendim ose një gjë identike."[17]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 39–40, duke vërejtur se si i riu Jozef Smith pa provat e një "force të plotfuqishme e të gjithëpranishme" në botën rreth tij. Kur keni vërejtur botën rreth jush, çfarë keni parë që jep dëshmi për Perëndinë?
- Rishihni seksionin e parë të kapitullit (faqe 41), duke kërkuar mësime që zbulojnë karakterin e Perëndisë. Si mund të na ndihmojnë këto mësime të "[gëzojmë] e të kënaqe[mi]"?
- Jozef Smithi na mësoi: "Prindi i Madh i universit e trajton të gjithë familjen njerëzore me kujdes atëror dhe vëmendje prindërore" (faqe 41). Cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja ndërsa meditoni këtë thënie?
- Lexoni paragrafin që fillon në fund të faqes 41 si dhe paragrafin tjetër. Përse është e pamundur të kuptojmë vetveten nëse nuk kuptojmë karakterin e Perëndisë?
- Profeti Jozef Smith dëshmoi se Perëndia Atë, Jezu Krishti dhe Fryma e Shenjtë janë "tre personazhe të veçantë". Ai gjithashtu na mësoi se Ata janë një (faqe 44). Në ç'mënyra anëtarët e Kreut-Perëndi janë një? (Për disa shembuj, shih faqen 44.)
- Në ç'mënyra prindërit mund të ushqejnë dashurinë e fëmijëve për Atin Qiellor? (Për disa shembuj, shih faqen 39.)

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Gjoni 8:17–19; Hebrenjve 1:1–3; 12:9; Moisiu 1:3–6, 39

Shënime

1. William Smith, Notes on Chambers' life of Joseph Smith, rreth 1875, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. William Smith, intervistë nga E. C. Briggs dhe J. W. Peterson, tetor ose nëntor 1893, botuar së pari në *Zion's Ensign* (periodik i botuar nga Kisha e Riorganizuar e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, që quhet tani Komuniteti i Krishtit); rishtypur në *Deseret Evening News,* 20 janar 1894, f. 2; janë modernizuar shenjat e pikësimit.
3. Joseph Smith, History 1832, f. 2–3; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.

4. *History of the Church,* 6:305; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
5. *History of the Church,* 4:595; nga "Baptism for the Dead", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1842, f. 759; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
6. *History of the Church,* 2:12, 14; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* shkurt 1834, f. 136; mars 1834, f. 142.
7. *History of the Church,* 1:317; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps, 11 janar 1833, Kirtland, Ohio; kjo letër është datuar pasaktësisht 14 janar 1833, në *History of the Church.*
8. *History of the Church,* 4:185; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* tetor 1840, f. 178.
9. *History of the Church,* 6:303–305, 308; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën në këtë libër, faqe 598, pika 3.
10. Nenet e Besimit 1:1.
11. Doktrina e Besëlidhje 130:22; udhëzime dhënë nga Joseph Smith-i më 2 prill 1843, në Ramus, Illinois.
12. *History of the Church,* 6:474; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
13. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 7, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 5:426; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
15. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 10–11, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
16. Cituar nga William P. McIntire, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës. William McIntire bëri relacione të shkurtra për disa fjalime të mbajtura nga Joseph Smith-i në Nauvoo nga fillimi i vitit 1841. Ky libër citon nga katër prej këtyre relacioneve, ku asnjëri nuk është i datuar.
17. Cituar nga George Laub, në përmbledhje fragmentesh të fjalimeve të Joseph Smith-it, rreth vitit 1845; George Laub, Reminiscences and Journal janar 1845–prill 1857, f. 29–30, Arkivat e Kishës.

Jezu Krishti, Shëlbuesi Hyjnor i Botës

"Botës nuk mund t'i vinte shpëtimi pa ndërmjetësinë e Jezu Krishtit."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Vite më parë se të lindte Jozef Smithi, gjyshi i tij nga i ati u ndje i frymëzuar se diçka do të ndodhte në familjen e tij që "do të ndryshonte rrënjësisht botën"[1]. Historia e Jozef Smithit shënon: "Gjyshi im, Azael Smith, kohë më parë parashikoi se në familjen e tij do të ngrihej një profet dhe gjyshja ime ishte plotësisht e bindur që kjo u përmbush me mua. Gjyshi im Azael, vdiq në Stokholmin Lindor, konteja Shën-Lorenc e Nju-Jorkut, pasi e mori Librin e Mormonit dhe e lexoi thuajse të gjithë; dhe ai deklaroi se unë isha tamam Profeti që ai e kishte ditur prej kohësh se do të vinte në familjen e tij."[2]

Si Profet i Rivendosjes, një nga rolet më të rëndësishme të Jozef Smithit ishte që të dëshmonte për Jezu Krishtin. Ai pati bekimin të kishte njohuri vetjake për hyjninë e Jezu Krishtit dhe të kuptonte rolin e Tij si Shëlbuesi i botës. Kjo njohuri filloi me Vegimin e Parë, në të cilin djaloshi Jozef pa Atin Qiellor e Jezu Krishtin dhe dëgjoi Atin që deklaroi: "Ky është Biri Im i Dashur. Dëgjoje Atë!" (Joseph Smith—Historia 1:17). Në këtë përvojë të shenjtë, Jozefi pati privilegjin të merrte udhëzim nga Shpëtimtari i botës.

Gati dymbëdhjetë vjet më vonë, më 16 shkurt 1832, Profeti po përkthente Biblën, me Sidni Rigdonin si shkruesin e tij, në shtëpinë e Xhon Xhonsonit në Hiram të Ohajos. Pasi Profeti përktheu Gjoni 5:29, që përshkruan ringjalljen e atyre që janë të mirë dhe të atyre që janë të ligj, Jozefit dhe Sidnit iu hap një vegim dhe ata e panë e bashkëbiseduan me Shpëtimtarin:

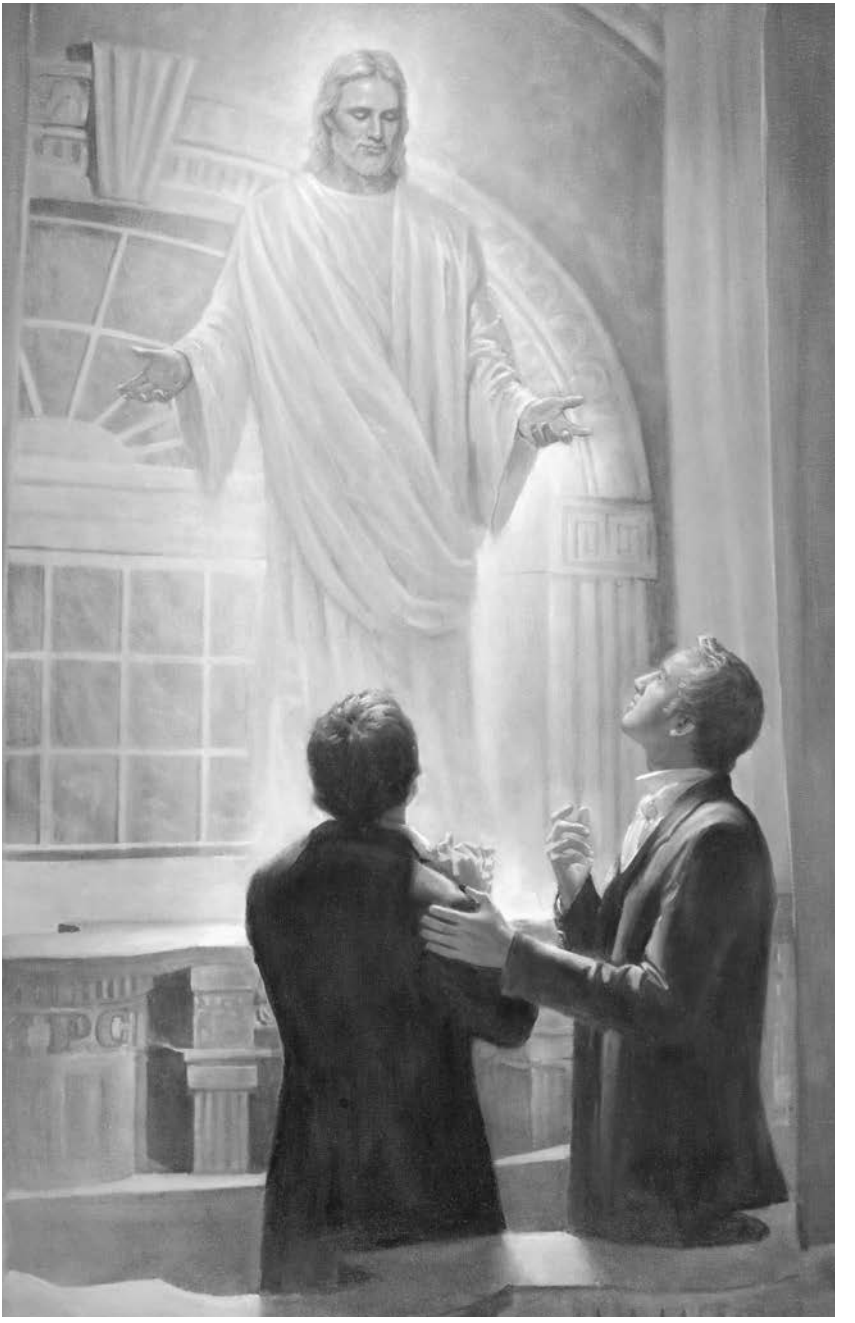

Shpëtimtari iu shfaq Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit në Tempullin e Kirtlandit. "Veli u hoq nga mendjet tona", tha Jozefi,"dhe sytë e të kuptuarit tonë u hapën. Ne pamë Zotin duke qëndruar mbi pjesën e sipërme të katedrës."

"Me anë të fuqisë së Shpirtit sytë tanë u hapën dhe të kuptuarit tonë u ndriçua, kështu që të shihnim dhe të kuptonim gjërat e Perëndisë— Madje ato gjëra që ishin nga fillimi, përpara se bota të ishte, të cilat u shuguruan nga Ati, nëpërmjet Birit të tij të Vetëmlindur, që ishte në gjirin e Atit, madje që nga fillimi; Për të cilin ne japim dëshmi; dhe dëshmia që ne japim, është plotësia e ungjillit të Jezu Krishtit, që është Biri, të cilin ne e pamë dhe me të cilin biseduam në vegimin hyjnor. …

Dhe ne vumë re lavdinë e Birit, në të djathtë të Atit, dhe morëm nga plotësia e tij; Dhe pamë engjëjt e shenjtë dhe ata që shenjtërohen përpara fronit të tij, duke adhuruar Perëndinë dhe Qengjin, të cilët e adhurojnë atë përherë e përgjithmonë.

Dhe tani, pas shumë dëshmive që janë dhënë për të, kjo është dëshmia, e fundit e të gjithave, që ne japim për të: Se ai jeton!

Sepse ne e pamë atë, madje në të djathtën e Perëndisë; dhe ne e dëgjuam zërin duke dhënë dëshmi se ai është i Vetëmlinduri i Atit—Se nëpërmjet tij dhe prej tij, dhe përmes tij, botët janë e u krijuan dhe banorët e tyre janë bij e bija të lindura të Perëndisë" (DeB 76:12–14, 20–24).

Jozef Smithi e pa përsëri Shpëtimtarin më 3 prill 1836. Profeti dhe Oliver Kaudri ishin tërhequr tek katedra perëndimore në Tempullin e Kirtlandit. Ata u përkulën në lutje solemne, pas së cilës Shpëtimtari u shfaq para tyre. Profeti shpalli:

"Veli u hoq nga mendjet tona dhe sytë e të kuptuarit tonë u hapën. Ne pamë Zotin duke qëndruar mbi pjesën e sipërme të katedrës, përpara nesh; dhe nën këmbët e tij ishte një dysheme e punuar prej ari të pastër, me ngjyrë qelibari. Sytë e tij ishin si flakë zjarri; dhe flokët e kokës së tij ishin të bardhë si dëborë e pastër; fytyra e tij shkëlqente më shumë se ndriçimi i diellit; dhe zëri i tij ishte si tingulli i rrjedhjes së shumë ujërave, madje zëri i Jehovës, duke thënë: Unë jam i pari dhe i fundit; unë jam ai që jeton, unë jam ai që u vra; unë jam avokati juaj me Atin" (DeB 110:1–4).

Nga përvoja të tilla Profeti mori njohuri të drejtpërdrejtë dhe u bë një dëshmitar i veçantë i hyjnisë së Shpëtimtarit.

Mësime të Jozef Smithit

Në të gjitha periudhat ungjillore, njerëzit e Perëndisë janë mbështetur në Shlyerjen e Krishtit për heqjen e mëkateve të tyre.

"Botës nuk mund t'i vinte shpëtimi pa ndërmjetësinë e Jezu Krishtit."[3]

"Perëndia … përgatiti një sakrificë, si dhuratë vetë Birin e Tij, që duhet të dërgohet në kohën e caktuar për të përgatitur një udhë, ose për të hapur një derë me anë të së cilës njeriu mund të hyjë në praninë e Zotit, nga ku është dëbuar prej mosbindjes. Herë pas here, këto lajme të gëzuara arritën në veshët e njerëzve në epoka të ndryshme të botës deri në kohën e ardhjes së Mesias.

Me anë të besimit në këtë shlyerje, ose plan të shëlbimit, Abeli i ofroi Perëndisë një flijim që u pranua dhe që ishte të parëlindurit e kopesë. Kaini ofroi frutat e tokës dhe nuk u pranua, sepse nuk mundi ta bënte me besim; ai nuk mund të kishte besim, ose nuk mund të ushtronte besim në kundërshtim me planin e qiellit. Duhej të derdhej gjaku i të Vetëmlindurit që të shlyhej për njeriun, pasi ky ishte plani i shëlbimit dhe pa derdhjen e gjakut nuk kishte heqje të mëkateve. Dhe meqenëse flijimi u krijua si një simbol me anë të së cilit njeriu të mund të dallonte Flijimin e madh që kishte përgatitur Perëndia, nëse dikush ofron një flijim në kundërshtim me këtë, ai nuk mund ta bëjë atë me besim, sepse shlyerja nuk blihet në atë mënyrë, as pushteti i shlyerjes nuk vendoset sipas këtij rregulli; si pasojë Kaini nuk mund të kishte besim; dhe çdo gjë që nuk bëhet me besim, është mëkat. Por Abeli ofroi një flijim të pranueshëm, me anë të së cilit ai mori dëshmimin se ishte i drejtë, sepse Perëndia Vetë dha dëshminë se i pranoi dhuratat e tij [shih Hebrenjve 11:4].

Sigurisht, derdhja e gjakut të një kafshe nuk mund t'i sillte përfitim askujt, përveçse nëse do të bëhej si imitim, ose si simbol, ose si shpjegim i asaj që do të ofrohej nëpërmjet dhuratës së Vetë Perëndisë – dhe ky veprim të bëhej duke shikuar përpara me një besim tek fuqia e asaj Sakrifice të madhërishme për heqjen e mëkateve. …

… Ne nuk mund ta besojmë se të moçmit në të gjitha epokat ishin aq të paditur për sistemin e qiellit siç mendojnë shumë vetë, pasi të gjithë ata që janë shpëtuar ndonjëherë, u shpëtuan me anë të fuqisë së këtij plani të madh të shëlbimit, para ardhjes së Krishtit po aq sa pas ardhjes; nëse jo, Perëndia kishte pasur plane të ndryshme në veprim (nëse mund ta shprehim kështu), për t'i kthyer njerëzit që të banojnë me Të. Dhe këtë nuk mund ta besojmë, qëkurse nuk ka pasur ndryshim në natyrën e njeriut që kur ai ra; dhe ordinanca apo vendosja e ofrimit të gjakut si sakrificë u krijua që të bëhej derisa të ofrohej Krishti dhe të derdhte gjakun e Tij – si e thamë më parë – që njeriu të mund të shihte përpara me besim tek ajo kohë. …

Që ofrimi i sakrificës ishte vetëm për të drejtuar mendjen e njerëzve përpara tek ardhja e Krishtit, ne e kuptojmë nga këto fjalë të shënuara të Jezusit drejtuar çifutëve: 'Abrahami, ati juaj, ngazëllohej në shpresën që të shihte ditën time; e pa dhe u gëzua' [Gjoni 8:56]. Kështu pra, meqenëse të moçmit ofruan flijime, kjo nuk i pengoi të dëgjonin Ungjillin; por shërbeu, si thamë më parë, për t'u hapur sytë dhe për t'u mundësuar të shihnin përpara drejt kohës së ardhjes së Shpëtimtarit dhe të gëzonin në shëlbimin e Tij. … Ne arrijmë në përfundimin se kurdoherë që Zoti iu shfaq njerëzve në lashtësi dhe i urdhëroi t'i ofronin Atij sakrificë, kjo u bë që ata të mund të shihnin përpara me besim drejt kohës së ardhjes së Tij dhe të mbështeteshin në fuqinë e asaj shlyerje për heqjen e mëkateve të tyre. Dhe këtë bënë ata, mijëra që kanë shkuar para nesh, rrobat e të cilëve janë pa njolla dhe të cilët, ashtu si Jobi, po presin me një siguri si e tija, se ata do ta shohin Atë në *fund* mbi tokë, madje në mishin e tyre [shih Jobi 19:25–26].

Ne mund të arrijmë në përfundimin se, edhe pse kishte periudha të ndryshme, përsëri të gjitha gjërat që Perëndia u komunikoi njerëzve të Tij ishin përllogaritur që t'u tërhiqnin vëmendjen tek objektivi i madh dhe që t'u mësonin të mbështeteshin vetëm tek Perëndia si vepronjësi i shpëtimit të tyre, siç përmbahet në ligjin e Tij."[4]

Meqenëse Jezu Krishti u ngrit nga vdekja, gjithë njerëzimi do të ringjallet.

"Parimet themelore të besimit tonë janë dëshmia e Apostujve dhe Profetëve në lidhje me Jezu Krishtin, që Ai vdiq, u varros, u ngrit sërish ditën e tretë dhe u ngjit në qiell; dhe gjithë gjërat e tjera që i përkasin besimit tonë janë vetëm shtojca të kësaj. Por të lidhura me këto parime, ne besojmë në dhuratën e Frymës së Shenjtë, fuqinë e besimit, gëzimin e dhuratave shpirtërore sipas vullnetit të Perëndisë, rivendosjen e shtëpisë së Izraelit dhe triumfin përfundimtar të së vërtetës."[5]

"'Ashtu sikur të gjithë vdesin në Adamin, kështu të gjithë do të ngjallen në Krishtin' të gjithë do të ngrihen nga vdekja [1 Korintasve 15:22]. Qengji i Perëndisë ka bërë të ndodhë ringjallja, kështu që të gjithë do të ngrihen nga vdekja."[6]

"Perëndia ka caktuar një ditë në të cilën Ai do të gjykojë botën dhe për këtë ka dhënë siguri me atë që Ai ngriti nga vdekja Birin e Tij Jezu Krisht – kjo është pika ku mbështetet shpresa e të gjithëve, që besojnë shkrimet e frymëzuara, për lumturinë dhe gëzimin e tyre të ardhshëm, sepse 'në qoftë se Krishti nuk është ringjallur', u tha Pali korintasve, 'i kotë është besimi juaj; ju jeni ende në mëkatet tuaja, edhe ata që fjetën në Krishtin janë të humbur' [1 Korintasve 15:17–18]. …

Vetë Krishti sigurisht u ngrit nga vdekja; dhe nëse Ai u ngrit nga vdekja, Ai, me anë të fuqisë së Tij, do të sjellë gjithë njerëzit të qëndrojnë para Tij: sepse, nëse Ai është ngritur nga vdekja, lidhjet e vdekjes së përkohshme janë këputur dhe varri nuk ka fitore. Atëherë, nëse varri nuk ka fitore, ata që i zbatojnë thëniet e Jezusit dhe u binden mësimeve të Tij jo vetëm që kanë një premtim të ringjalljes nga vdekja, por edhe një siguri se do të pranohen në mbretërinë e Tij të lavdishme; sepse, Ai Vetë thotë 'ku jam unë, atje do të jetë dhe shërbëtori im' [Gjoni 12:26]."[7]

"Ata që kanë vdekur në Jezu Krishtin, mund të presin të marrin, kur të vijnë në ringjallje, gjithë gëzimin që kanë pasur ose kanë pritur kur ishin në këtë jetë. … Jam i gëzuar që kam privilegjin t'ju komunikoj disa gjëra, të cilat, nëse kuptohen me kujdes, do të jenë një ndihmë për ju kur tërmetet të ulërijnë, retë

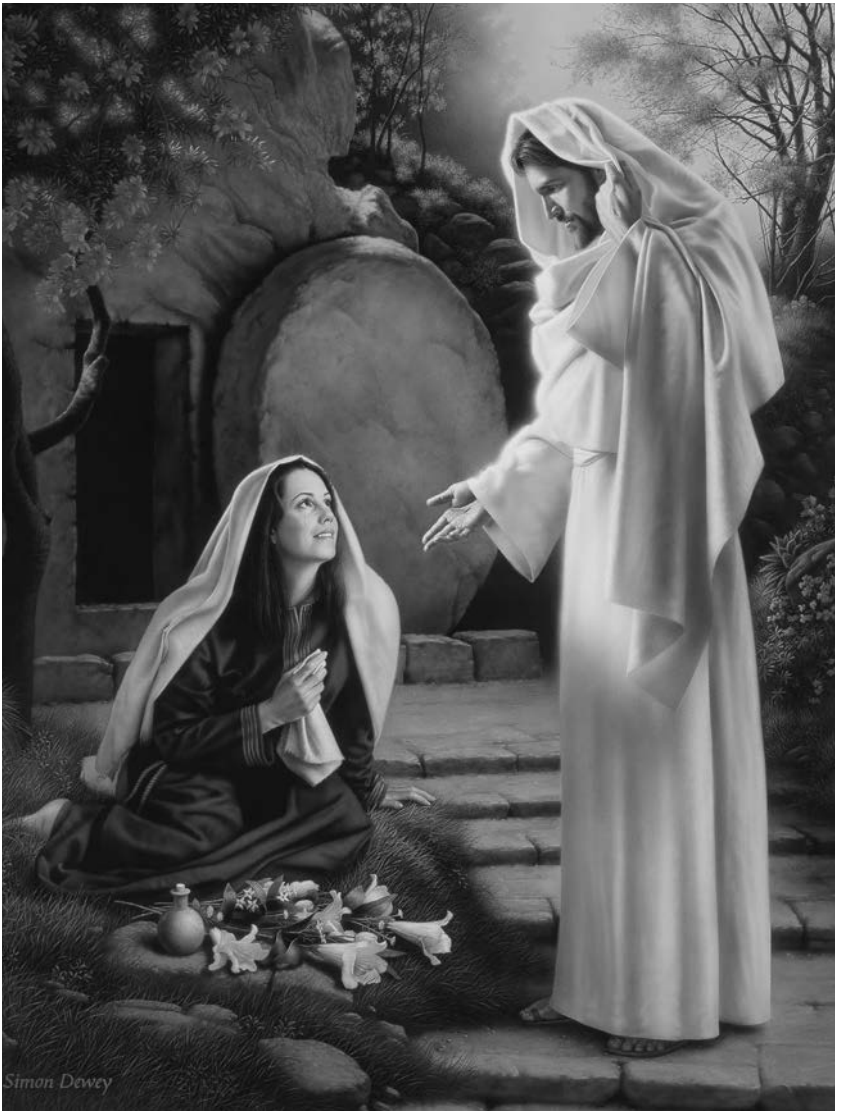

"Qengji i Perëndisë ka bërë të ndodhë ringjallja, kështu që të gjithë do të ngrihen nga vdekja."

të mblidhen, vetëtimat të shkrepin dhe stuhitë të jenë gati të shpërthejnë mbi ju si gjëmime bubullimash. Mbajini fort këto gjëra dhe mos i lini gjunjët ose kyçet të dridhen, as zemrat t'ju ligështohen; dhe atëherë, çfarë mund të bëjnë tërmetet, luftërat dhe uraganet? Asgjë. Të gjitha humbjet do t'ju plotësohen

në ringjallje, po qe se vazhdoni besnikërisht. Me anë të vegimit të të Plotfuqishmit, unë e kam parë. …

Perëndia ka zbuluar Birin e Tij nga qiejt dhe gjithashtu doktrinën e ringjalljes; dhe ne kemi njohurinë se ata që varrosim këtu, Perëndia do t'i ngrejë përsëri, të veshur e të gjallëruar nga Shpirti i Perëndisë së madh; dhe ç'rëndësi ka nëse i varrosim apo vdesim bashkë me ta, kur nuk mund t'i mbajmë më gjatë? Le t'i ngulim thellë në zemrën tonë këto të vërteta, që të mund të fillojmë të gëzojmë edhe këtu atë që do të jetë e plotë paskëtaj."[8]

Nëpërmjet Shlyerjes së Krishtit dhe bindjes ndaj ungjillit, ne mund të bëhemi bashkëtrashëgimtarë të Krishtit.

"Unë besoj në Hyjninë e Jezu Krishtit dhe se Ai vdiq për mëkatet e të gjithë njerëzve, që në Adamin kanë rënë."[9]

Nenet e Besimit 1:3: "Ne besojmë se nëpërmjet Shlyerjes së Krishtit, i gjithë njerëzimi mund të shpëtohet, me anë të bindjes ndaj ligjeve dhe ordinancave të Ungjillit"[10].

"Pasi Perëndia kishte krijuar qiejt dhe tokën, ai zbriti dhe në ditën e gjashtë tha: 'Ta bëjmë njeriun sipas shëmbëlltyrës sonë'. Sipas shëmbëlltyrës së kujt? Ata i krijuan sipas shëmbëlltyrës së Perëndive, mashkull dhe femër, të patëkeq, të pafajshëm e të panjollë, që mbartnin të njëjtin karakter dhe të njëjtën shëmbëlltyrë si Perënditë [shih Zanafilla 1:26–27]. Dhe kur njeriu ra, ai nuk e humbi shëmbëllimin e tij, por karakteri i tij e ruajti përsëri shëmbëllimin e Krijuesit të tij. Krishti, që është shëmbëlltyra e njeriut, është edhe vula e qenies së Atit të tij [shih Hebrenjve 1:3]. … Nëpërmjet shlyerjes së Krishtit dhe ringjalljes, si dhe bindjes ndaj ungjillit, ne përsëri do të bëhemi të ngjashëm me shëmbëlltyrën e Birit të tij, Jezu Krishtit [shih Romakëve 8:29]; atëherë do të kemi arritur shëmbëlltyrën, lavdinë dhe karakterin e Perëndisë."[11]

"Ati i shpirtrave tanë [siguroi] një sakrificë për krijesat e Tij, një plan shëlbimi, një fuqi shlyerjeje, një skemë shpëtimi, që kanë si qëllimin e tyre të madh, kthimin e njerëzve përsëri në praninë e Mbretit të qiellit, kurorëzimin e tyre në lavdinë çelestiale dhe bërjen e tyre trashëgimtarë bashkë me Birin të asaj trashëgimie që është e pakorruptueshme, e pandotur dhe që nuk zhduket."[12]

"Shkrimi i shenjtë thotë se ata që do t'u binden urdhërimeve do të jenë trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë me Jezu Krishtin. … 'Vetë Fryma i dëshmon frymës sonë se ne jemi bij të Perëndisë. Dhe nëse jemi bij, jemi dhe trashëgimtarë, trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë të Krishtit, nëse vuajmë me të dhe lavdohemi me të.' [Shih Romakëve 8:16–17.]"[13]

"Sa ngushëlluese është për ata që vajtojnë, kur ndahen nga një bashkëshort, bashkëshorte, atë, nënë, fëmijë, apo një i afërm i dashur, të dinë se ndonëse vendbanimi tokësor varroset dhe tretet, ata do të ngrihen përsëri që të banojnë në flakët e përjetshme në lavdinë e pavdekshme, që të mos hidhërohen, vuajnë apo vdesin më, por do të jenë trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë të Jezu Krishtit."[14]

Jezu Krishti është i përsosur, i kulluar e i shenjtë dhe Ai na ka thirrur që të jemi si Ai.

"Cili nga të gjithë shenjtorët në këto ditët e mëvonshme mund ta konsiderojë veten po aq të mirë sa Zoti ynë? Cili është aq i përsosur? Cili është aq i kulluar? Cili është aq i shenjtë sa ishte Ai? A do të gjendet ndonjë? Ai kurrë nuk shkeli ose theu ndonjë urdhërim apo ligj të qiellit – asnjë mashtrim nuk doli nga goja e Tij, as dredhi nuk gjendej në zemrën e Tij. … Ku ka ndonjë si Krishti? Ai nuk mund të gjendet në tokë."[15]

"Krijesa iu nënshtrua kotësisë, jo me vullnetin e vet, por Krishti e nënshtroi atë me shpresën [shih Romakëve 8:20] – të gjithë i nënshtrohen kotësisë ndërsa udhëtojnë në mes shtigjeve dredharake dhe vështirësive që i rrethojnë. Ku është njeriu i lirë nga kotësia? Asnjë nuk ka qenë i përsosur përveç Jezusit; dhe përse Ai ishte i përsosur? Sepse Ai ishte Biri i Perëndisë dhe kishte plotësinë e Shpirtit dhe fuqi më të madhe se cilido njeri."[16]

"Kur ishte ende djalë [Jezu Krishti] kishte zgjuarsinë e nevojshme që ta bënte Atë të aftë të sundonte e të qeveriste mbretërinë e judenjve dhe mund të diskutonte me mësuesit më të mençur e më të thellë të ligjit e të fesë dhe të bënte që teoritë e praktikat e tyre të dukeshin të pamendta në krahasim me urtësinë që kishte Ai."[17]

"Kur meditojmë për shenjtërinë dhe përsosurinë e Mësuesit tonë të madh, … zemrat tona treten përbrenda nga denjimi i Tij."

"Shpresojmë që urdhërimet e Zotit tonë po i meditoni vazhdimisht në zemrën tuaj, duke ju mësuar, jo vetëm vullnetin e Tij në shpalljen e Ungjillit të Tij, por zemërbutësinë dhe jetën e Tij të përsosur para të gjithëve, madje dhe në kohët e përndjekjeve dhe abuzimit të rëndë që u grumbulluan mbi Të nga një brez i mbrapshtë dhe kurorëshkelës. Kujtoni, vëllezër, se Ai ju ka thirrur në shenjtërim; dhe a ka nevojë të themi që të bëhemi si Ai në pastërti? Sa i mençur, sa i shenjtë; sa i dëlirë dhe sa i përsosur, atëherë ju duhet të silleni si duhet para Tij; dhe kujtoni gjithashtu, që sytë e Tij janë vazhdimisht mbi ju."[18]

"Kur meditojmë për shenjtërinë dhe përsosurinë e Mësuesit tonë të madh, që na ka hapur një udhë nëpërmjet të cilës ne mund të shkojmë tek ai, madje duke sakrifikuar veten, zemrat tona treten përbrenda nga denjimi i tij. Dhe kur mendojmë gjithashtu se ai na

ka thirrur të përsosemi në të gjitha gjërat, që të mund të përgatitemi ta takojmë në paqe kur ai të vijë në lavdinë e tij me të gjithë engjëjt e shenjtë, ne ndiejmë që të nxisim vëllezërit tanë me guxim, që të jenë të përulur e plot lutje, të jetojnë vërtet si fëmijë të dritës dhe të ditës, që të mund të kenë hir që t'i rezistojnë çdo tundimi dhe të kapërcejnë çdo të ligë në emrin e denjë të Zotit tonë Jezu Krisht. Sepse jini të sigurt vëllezër, se dita është vërtet afër kur Zotëria i shtëpisë do të ngrihet dhe do të mbyllë derën dhe askush, përveç atyre që kanë veshur rrobë dasme, nuk do të lejohet të gëzojë një vend në darkën e dasmës! [Shih Mateu 22:1–14.]"[19]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishikoni rrëfimin e vegimeve të Jozef Smithit për Shpëtimtarin (faqet 47–49). Cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja ndërsa meditoni këto përvoja?
- Në kohët e lashta, flijimet e kafshëve e ndihmuan popullin e Zotit "për [të] hapur sytë dhe [që] … të shihnin përpara drejt kohës së ardhjes së Shpëtimtarit dhe të gëzonin në shëlbimin e Tij" (faqe 51). Cilat janë disa gjëra që ju ndihmojnë të shihni drejt Shpëtimtarit sot?
- Lexoni paragrafin në fillim të faqes 52. Vini re se në këtë deklarim, një shtojcë është diçka që është e lidhur tek diçka që ka rëndësi më të madhe, e tillë si një degë që është e lidhur tek trungu i një peme. Si mendoni ju, përse dëshmitë e apostujve dhe profetëve për Shlyerjen dhe Ringjalljen e Shpëtimtarit janë "parimet themelore të besimit tonë"? Cili mund të jetë qëndrimi juaj ndaj shërbimit në shtëpi dhe në Kishë nëse kujtoni që gjithë gjërat e tjera janë shtojca të këtyre parimeve?
- Rishihni mësimet e Profetit Jozef në lidhje me ringjalljen (faqet 52–54). Çfarë ngushëllimi merrni nga njohuria se "të gjitha humbjet do t'ju plotësohen në ringjallje, po qe se vazhdoni besnikërisht"? Në çfarë mënyrash mund të na ndihmojë njohuria se

do të ringjallemi që "të fillojmë të gëzojmë atë që do të jetë e plotë pastaj"?

- Ndërsa rishihni faqet 54–55, meditoni për atë që ka bërë Shpëtimtari që ne të mund të bëhemi bashkëtrashëgimtarë me Të. Mendoni mënyra si mund t'i tregoni mirënjohjen tuaj për sakrificën e Tij shlyese.
- Në faqet 55–56 Profeti Jozef Smith përmend shumë nga cilësitë e Shpëtimtarit. Për çfarë cilësi të tjera mendoni ju kur meditoni për jetën dhe misionin e Shpëtimtarit? Mendoni për diçka që mund të bëni për t'u bërë më tepër si Ai.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Isaia 53:1–12; 2 Nefi 9:5–26; DeB 20:21–29

Shënime

1. Raportuar nga George A. Smith, *Deseret News,* 12 gusht 1857, f. 183.
2. *History of the Church,* 2:443; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, shtesat, f. 5, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church,* 5:555; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
4. *History of the Church,* 2:15–17; janë modernizuar shenjat e pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, mars 1834, f. 143.
5. *History of the Church,* 3:30; nga një kryeartikull botuar në *Elders' Journal,* korrik 1838, f. 44; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
6. *History of the Church,* 6:366; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
7. *History of the Church,* 2:18–19; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* mars 1834, f. 144.
8. *History of the Church,* 5:361–362; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 16 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
9. *History of the Church,* 4:78; nga një letër e Matthew L. Davis drejtuar Mary Davis, 6 shkurt 1840, Washington, D. C., që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith më 5 shkurt 1840, në Washington, D. C.
10. Nenet e Besimit 1:3.
11. Cituar nga James Burgess, në përmbledhje fragmentesh të fjalimeve të Joseph Smith; James Burgess, Journals, 1841–1848, vëll. 2, Arkivat e Kishës.
12. *History of the Church,* 2:5; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* shkurt 1834, f. 135.
13. Cituar nga George Laub, në përmbledhje fragmentesh të fjalimeve të Joseph Smith, rreth vitit 1845; George Laub, Reminiscences and Journal janar 1845–prill 1857, f. 31, Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 6:306; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.

15. *History of the Church,* 2:23; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* prill 1834, f. 152.
16. *History of the Church,* 4:358; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 16 maj 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar në *Times and Seasons,* 1 qershor 1841, f. 429–430.
17. *History of the Church,* 6:608; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith më 27 qershor 1844, në Carthage Jail, Carthage, Illinois; raportuar nga Cyrus H. Wheelock.
18. *History of the Church,* 2:13; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, mars 1834, f. 142.
19. Letër nga Joseph Smith dhe priftërinj të lartë drejtuar vëllezërve në Geneseo, New York, 23 nëntor 1833, Kirtland, Ohio, Arkivat e Kishës.

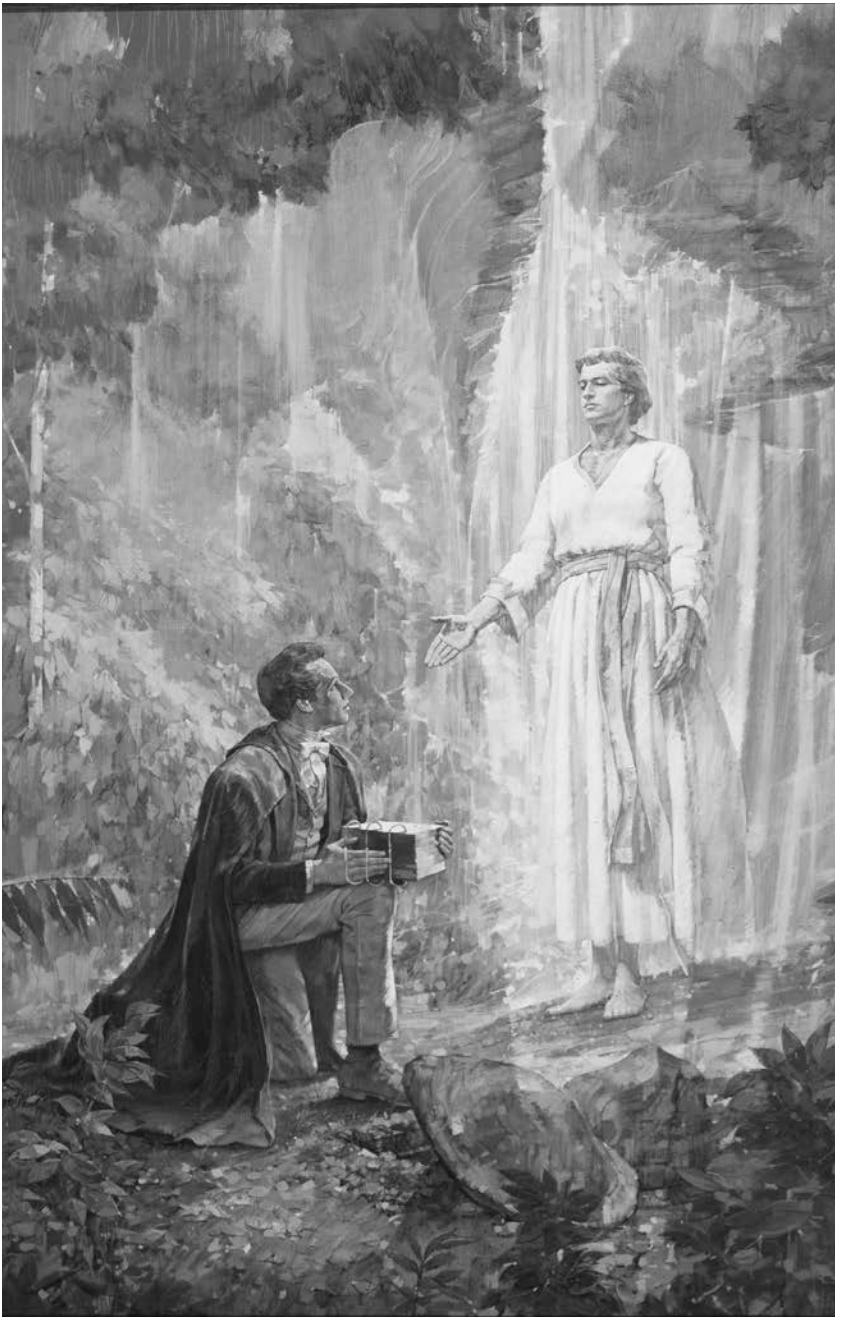

Jozef Smithi i mori fletët e arta nga Moroni më 22 shtator 1827. "I mora ato" dëshmoi Profeti, "dhe bashkë me to Urimin dhe Thumimin, me anë të të cilëve përktheva fletët; dhe kështu erdhi Libri i Mormonit."

Libri i Mormonit: Gurthemeli i Besimit Tonë

"Unë u thashë vëllezërve se Libri i Mormonit ishte më i sakti nga ndonjë libër mbi tokë dhe gurthemeli i besimit tonë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Kishin kaluar më shumë se tre vjet që nga mëngjesi në vitin 1820 kur Jozef Smithi ishte lutur që të dinte se me cilën kishë duhej të bashkohej. I riu Profet tani ishte 17 vjeç dhe dëshironte të dinte qëndrimin e tij përpara Perëndisë dhe që të merrte falje. Natën e 21 shtatorit 1823, Jozefi shkoi në dhomën e tij të gjumit në papafingon e shtëpisë prej trarësh të familjes në Palmira të Nju-Jorkut, por qëndroi zgjuar pasi të tjerët në dhomë kishin fjetur dhe u lut me zell që të dinte më tepër mbi qëllimet e Perëndisë për të. "Unë u përfshiva në lutje dhe përgjërim ndaj Perëndisë së Plotfuqishëm", tha ai, "për falje të të gjitha mëkateve dhe marrëzive të mia dhe gjithashtu për një manifestim për mua, që të mund të dija gjendjen time dhe qëndrimin tim përpara tij; sepse kisha besim të plotë në marrjen e një manifestimi hyjnor, sikurse kisha marrë më përpara" (Joseph Smith—Historia 1:29).

Në përgjigje të lutjes së tij, Jozefi pa një dritë që u shfaq në dhomën e tij, që vazhdoi të rritej derisa dhoma ishte "më e shndritshme se në mesditë". Një lajmëtar qiellor u shfaq pranë shtratit të tij, që qëndronte në ajër dhe që kishte një rrobë "të bardhësisë më të jashtëzakonshme". (Joseph Smith—Historia 1:30–31.) Ky lajmëtar ishte Moroni, profeti i fundit nefit, që shekuj më parë kishte groposur fletët ku ishte shkruar Libri i Mormonit dhe që tani mbante çelësat në lidhje me këtë anal të shenjtë (shih DeB 27:5). Atë e kishin dërguar t'i thoshte Jozefit se Perëndia i kishte falur mëkatet e tij[1] dhe që kishte për të një punë të madhe. Si pjesë e kësaj pune, Jozefi duhej të shkonte tek

një kodër aty pranë, ku ishte vendosur një anal i shenjtë, i shkruar në fletë të arta. Ky anal ishte shkruar nga profetë që kishin jetuar në kohë të lashta në kontinentin amerikan. Me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë, Jozefi duhej ta përkthente analin dhe t'ia paraqiste botës.

Ditën tjetër, Jozefi shkoi tek kodra ku ishin groposur fletët e Librit të Mormonit. Atje takoi Moronin dhe i pa fletët, por iu tha se ai nuk mund t'i merrte ato për katër vjet. Ai duhet të fillonte një periudhë të rëndësishme përgatitjeje që do ta aftësonte të kryente detyrën e shenjtë të përkthimit të Librit të Mormonit. Jozefi u kthye tek kodra çdo 22 shtator për katër vitet e ardhshme, për të marrë udhëzime të mëtejshme nga Moroni. (Shih Joseph Smith—Historia 1:33–54.) Gjatë këtyre viteve, ai mori gjithashtu "shumë vizita nga engjëj të Perëndisë që i shpalosën madhështinë dhe lavdinë e ngjarjeve që do të ndodhnin në ditët e fundit"[2].

Kjo periudhë përgatitjeje solli edhe bekimin e martesës në jetën e Profetit. Në janar 1827 ai u martua me Ema Hejl, të cilën e kishte takuar ndërsa punonte në Harmoni të Pensilvanisë. Ema do të ishte një ndihmë e rëndësishme për Profetin gjatë gjithë shërbesës së tij. Më 22 shtator 1827, ajo shkoi bashkë me të tek kodra dhe priti aty pranë ndërkohë që Moroni i dorëzoi fletët në duart e Profetit.

Pasi e pati në zotërim analin e shenjtë, Jozefi e zbuloi shpejt përse Moroni e kishte paralajmëruar të mbronte fletët (shih Joseph Smith—Historia 1:59–60). Një turmë vendase filloi t'i binte në qafë Profetit, duke bërë përpjekje të përsëritura për të vjedhur fletët. Një ditë dimri në dhjetor 1827, duke shpresuar të gjenin një vend ku të punonin në paqe, Jozefi dhe Ema e lanë shtëpinë e familjes Smith për të kërkuar strehim tek prindërit e Emës në Harmoni. Atje Profeti filloi punën e përkthimit. Shkurtin pasues, Martin Herris, një mik i familjes Smith nga Palmira, u frymëzua të shkonte në Harmoni për të ndihmuar Profetin. Me Martinin si shkrues, Jozefi eci përpara me përkthimin e analit të shenjtë.

Rezultati i punës së Profetit do të botohej më vonë si Libri i Mormonit. Ky libër i mrekullueshëm, që përmban plotësinë e

ungjillit, qëndron si një dëshmitar i vërtetësisë së Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme dhe misionit profetik të Jozef Smithit.

Mësime të Jozef Smithit

Libri i Mormonit u përkthye me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë.

Në përgjigje të pyetjes: "Si dhe ku e morët Librin e Mormonit?" Jozef Smithi u përgjigj: "Moroni, që i depozitoi fletët në një kodër në Mançester, konteja e Ontarios së Nju-Jorkut, që kishte vdekur dhe ishte ringjallur prej saj, m'u shfaq, më tregoi ku ishin dhe më dha udhëzime si t'i merrja ato. I mora ato dhe bashkë me to Urimin dhe Thumimin, me anë të të cilëve përktheva fletët; dhe kështu erdhi Libri i Mormonit"[3].

"[Moroni më tha] ku ishin vendosur disa fletë në të cilat ishte gdhendur një përmbledhje e analeve të profetëve të lashtë që kishin jetuar në këtë kontinent. … Këto anale ishin gdhendur në fletë që kishin pamjen e arit; secila fletë ishte 15 centimetra e gjerë e 20 centimetra e gjatë dhe jo aq të trasha sa teneqeja e zakonshme. Ato ishin mbuluar me gdhendje, me simbole egjiptiane dhe të lidhura në një vëllim si fletët e një libri, me tre unaza që i bashkonin të gjitha. I gjithë vëllimi ishte rreth 15 centimetra i trashë, një pjesë e të cilit ishte e vulosur. Simbolet në pjesën e pavulosur ishin të vogla dhe të gdhendura bukur. I gjithë libri shfaqte shumë shenja të lashta në strukturën e tij dhe shumë aftësi në artin e gdhendjes. Bashkë me analet u gjend një instrument i çuditshëm, që të moçmit e quanin 'Urim dhe Thumim', i cili përbëhej nga dy gurë të tejdukshëm të vendosur në skaj të një harku të lidhur tek një parzmore. Me anë të Urimit dhe Thumimit unë përktheva analin me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë."[4]

"Me anë të fuqisë së Perëndisë unë përktheva Librin e Mormonit nga hieroglife, njohja e të cilave ishte humbur në botë dhe në këtë ngjarje të mrekullueshme unë veprova i vetëm, një i ri i pamësuar, që të luftoja urtësinë e botës dhe paditurinë e grumbulluar prej tetëmbëdhjetë shekujsh, me një zbulesë të re."[5]

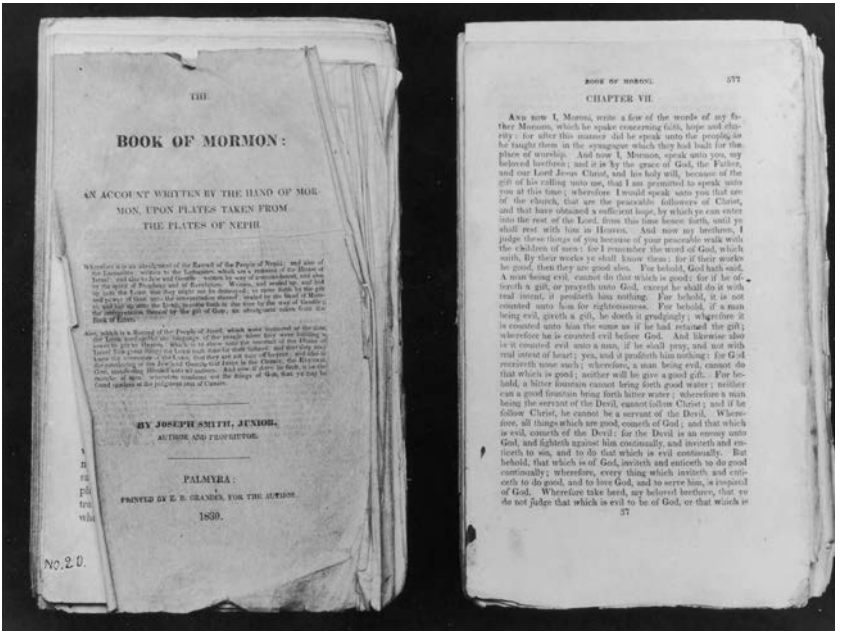

THE

BOOK OF MORMON:

AN ACCOUNT WRITTEN BY THE HAND OF MORMON, UPON PLATES TAKEN FROM THE PLATES OF NEPHI.

BY JOSEPH SMITH, JUNIOR.
AUTHOR AND PROPRIETOR.

PALMYRA:
PRINTED BY E. B. GRANDIN, FOR THE AUTHOR.
1830.

No. 2.0.

BOOK OF MORMON. 377

CHAPTER VII.

AND now I, Moroni, write a few of the words of my father Mormon, which he spake concerning faith, hope and charity; for after this manner did he speak unto the people, as he taught them in the synagogue which they had built for the place of worship. And now I, Mormon, speak unto you, my beloved brethren; and it is by the grace of God, the Father, and our Lord Jesus Christ, and his holy will, because of the gift of his calling unto me, that I am permitted to speak unto you at this time; wherefore I would speak unto you that ye of the church, that are the peaceable followers of Christ, and that have obtained a sufficient hope, by which ye can enter into the rest of the Lord, from this time hence forth, until ye shall rest with him in Heaven. And now my brethren, I judge these things of you because of your peaceable walk with the children of men: for I remember the word of God, which saith, By their works ye shall know them: for if their works be good, then they are good also. For behold, God hath said, A man being evil, cannot do that which is good: for if he offereth a gift, or prayeth unto God, except he shall do it with real intent, it profiteth him nothing. For behold, it is not counted unto him for righteousness. For behold, if a man being evil, giveth a gift, he doeth it grudgingly; wherefore it is counted unto him the same as if he had retained the gift; wherefore he is counted evil before God. And likewise also is it counted evil unto a man, if he shall pray, and not with real intent of heart; yea, and it profiteth him nothing: for God receiveth none such; wherefore, a man being evil, cannot do that which is good; neither will he give a good gift. For behold, a bitter fountain cannot bring forth good water; neither can a good fountain bring forth bitter water; wherefore a man being the servant of the Devil, cannot follow Christ; and if he follow Christ, he cannot be a servant of the Devil. Wherefore, all things which are good, cometh of God; and that which is evil, cometh of the Devil: for the Devil is an enemy unto God, and fighteth against him continually, and inviteth and enticeth to sin, and to do that which is evil continually. But behold, that which is of God, inviteth and enticeth to do good continually; wherefore, every thing which inviteth and enticeth to do good, and to love God, and to serve him, is inspired of God. Wherefore take heed, my beloved brethren, that ye do not judge that which is evil to be of God, or that which is

37

Majtas, faqja e titullit nga botimi i parë i Librit të Mormonit.

"Dëshiroj të përmend këtu se faqja e titullit e Librit të Mormonit është një përkthim i fjalëpërfjalshëm, marrë nga fleta e fundit fare, në anën e majtë të koleksionit ose librit të fletëve, që përmbante analin që ishte përkthyer, shkrimi i të gjithë koleksionit shkonte në të njëjtin drejtim si gjithë shkrimet hebreje në përgjithësi [që domethënë nga e djathta në të majtë]; dhe kjo faqe e titullit e përmendur nuk është në asnjë mënyrë një krijim modern, as i imi dhe as i ndonjë njeriu tjetër që ka jetuar ose jeton në këtë brez. … Po jap më poshtë atë pjesë të faqes së titullit të variantit anglisht të Librit të Mormonit, që është një përkthim i vërtetë dhe i fjalëpërfjalshëm i faqes së titullit të Librit të Mormonit origjinal siç është shënuar në fletët:

'LIBRI I MORMONIT

Një rrëfim i shkruar mbi Fletë nga dora e Mormonit nxjerrë nga Fletët e Nefit

Prandaj, është një përmbledhje e shkurtuar e analit të popullit të Nefit dhe gjithashtu e Lamanitëve—Shkruar për Lamanitët, të cilët janë një mbetje e shtëpisë së Izraelit, si dhe për Judenj

dhe Johebrenj—Shkruar me urdhërim dhe gjithashtu nëpërmjet shpirtit të profecisë dhe të zbulesës—Shkruar dhe vulosur dhe fshehur te Zoti, që të mund të mos shkatërrohej—Që të vijë në dritë nëpërmjet dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë dhe për interpretimin e tij—Vulosur nga dora e Moronit dhe fshehur te Zoti, që të dalë në dritë në kohën e duhur nëpërmjet Johebrenjve—Interpretimi i tij nëpërmjet dhuratës së Perëndisë.

Gjithashtu, një përmbledhje e marrë nga libri i Ethërit që është një anal i popullit të Jaredit që u shpërnda në kohën kur Zoti ua ngatërroi gjuhën njerëzve, kur ata po ndërtonin një kullë për të arritur në qiell—Ky anal është për t'u treguar atyre që mbetën nga shtëpia e Izraelit çfarë gjërash të mëdha kishte bërë Zoti për etërit e tyre dhe që ata të mund të dinë besëlidhjet e Zotit, që ata nuk janë braktisur përgjithmonë—Dhe gjithashtu për bindjen e Judenjve dhe Johebrenjve se *Jezusi* është *Krishti*, *Perëndia i Amshuar*, që ua shfaqi veten të gjitha kombeve—Dhe tani, në qoftë se ka gabime, ato janë gabime të njerëzve; prandaj mos dënoni gjërat e Perëndisë, që të mund të gjendeni pa njollë në fronin e gjykimit të Krishtit.'"[6]

Urtësia e Zotit është më e madhe se djallëzia e djallit.

Deri më 14 qershor 1828, puna e Jozef Smithit për përkthimin e fletëve të Librit të Mormonit solli si rezultat 116 faqe dorëshkrimi. Pastaj ndodhi një incident që i mësoi Profetit mësime të thella për dorën udhërrëfyese të Perëndisë në nxjerrjen në dritë të këtij anali të lashtë. Profeti shënoi: "Disa kohë pasi z. Herris kishte filluar të shkruante për mua, ai filloi të më kërkonte me këmbëngulje t'i jepja leje t'i çonte shkrimet në shtëpi dhe t'i tregonte ato; dhe dëshironte që unë të pyesja Zotin, nëpërmjet Urimit dhe Thumimit, nëse nuk mund ta bënte këtë. Unë e pyeta dhe përgjigjja ishte se ai nuk duhej ta bënte. Megjithatë, ai nuk u kënaq nga kjo përgjigje dhe dëshiroi që të pyesja përsëri. Unë e bëra dhe përgjigjja qe si më parë. Përsëri ai nuk mund të kënaqej, por këmbënguli që duhej të pyesja edhe një herë.

Pas shumë kërkesash të flakta e pyeta përsëri Zotin dhe atij iu dha leja të kishte shkrimet me disa kushte; që ishin që ai t'ua tregonte ato vetëm vëllait të tij, Prizervd Herris; gruas së vet; babait

të tij dhe nënës së tij; dhe znj. Kob, një motre të së shoqes. Në përputhje me këtë përgjigje të fundit, i kërkova që ai duhej të më zotohej në një besëlidhje në mënyrën më solemne që nuk do të vepronte ndryshe nga sa ishte udhëzuar. Ai bëri ashtu. Ai u zotua siç i kërkova, mori shkrimet dhe shkoi. Megjithatë, pavarësisht nga kufizimet e mëdha të cilave iu ishte nënshtruar dhe solemnitetit të besëlidhjes që kishte bërë me mua, ai vërtet ua tregoi ato të tjerëve dhe me anë të dredhisë ata ia morën dhe ato nuk janë rimarrë deri në këtë ditë."[7]

Në parathënien e botimit të parë të Librit të Mormonit, Profeti deklaroi se qëllimet e Perëndisë nuk mund të pengoheshin nga humbja e 116 faqeve: "Meqenëse shumë fjalë të rreme kanë qarkulluar në lidhje me [Librin e Mormonit] dhe gjithashtu shumë masa të paligjshme janë marrë nga persona me plane të mbrapshta për të më shkatërruar mua dhe gjithashtu punën, do të doja t'ju informoja se unë kam përkthyer, me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë, dhe kam bërë të shkruhen njëqind e gjashtëmbëdhjetë faqe, të cilat i mora nga Libri i Lehit, që ishte një rrëfim i përmbledhur nga fletët e Lehit, nga dora e Mormonit; të cilin rrëfim në fjalë, ndonjë person apo disa persona e kanë vjedhur dhe mbajtur larg meje, pavarësisht nga përpjekjet e mia maksimale për t'i marrë ato përsëri – dhe duke qenë i urdhëruar nga Zoti se nuk duhej t'i përktheja të njëjtat faqe përsëri, sepse Satani u shtiu në zemrat e tyre të tundojnë Zotin, Perëndinë e tyre, duke ndryshuar fjalët, që ato të lexojnë ndryshe nga çfarë kam përkthyer dhe bërë të shkruhet; dhe nëse do të sillja të njëjtat fjalë përsëri, ose, me fjalë të tjera, nëse do të përktheja të njëjtat përsëri, ata do të botonin ato që kishin vjedhur dhe Satani do të trazonte zemrat e këtij brezi që ata të mos mund ta merrnin këtë vepër: por vër re, më tha Zoti, Unë nuk do të lejoj që Satani ta realizojë planin e tij të mbrapshtë në këtë gjë: si rrjedhim, ti duhet të përkthesh nga fletët e Nefit, derisa të arrish tek ajo që ke përkthyer, të cilën ti e ke mbajtur; dhe vër re, duhet ta botosh atë si analin e Nefit; dhe kështu unë do t'i ngatërroj ata që i kanë ndryshuar fjalët e mia. Unë nuk do të lejoj që ata të shkatërrojnë veprën time; po, unë do t'u tregoj atyre se urtësia ime është më e madhe se djallëzia e djallit. [Shih DeB 10:38–43.]

Prandaj, për të qenë i bindur ndaj urdhërimeve të Perëndisë, me anë të hirit dhe mëshirës së tij, unë plotësova atë që ai më urdhëroi në lidhje me këtë gjë."[8]

Libri i Mormonit është fjala e Perëndisë.

"Unë u thashë vëllezërve se Libri i Mormonit ishte më i sakti nga ndonjë libër mbi tokë dhe gurthemeli i besimit tonë, dhe se një njeri do t'i afrohet më shumë Perëndisë duke iu bindur porosive të tij, se nga ndonjë libër tjetër."[9]

Nenet e Besimit 1:8: "Ne e besojmë Biblën të jetë fjala e Perëndisë, për aq sa ajo përkthehet me saktësi; ne gjithashtu e besojmë Librin e Mormonit të jetë fjala e Perëndisë"[10].

"[Libri i Mormonit] na tregon se Shpëtimtari ynë u shfaq në këtë kontinent pas ringjalljes së Tij; se Ai mbolli këtu Ungjillin në gjithë plotësinë, dhe pasurinë, dhe fuqinë, dhe bekimin e tij; se ata kishin Apostuj, Profetë, Barinj, Mësues dhe Ungjilltarë, të njëjtin rend, të njëjtën priftëri, të njëjtat ordinanca, dhurata, fuqi dhe bekime siç gëzoheshin në kontinentin lindor; se njerëzit u përjashtuan si pasojë e shkeljeve të tyre; se profeti i fundit i tyre që ekzistoi mes tyre u urdhërua të shkruante një përmbledhje të profecive, historisë së tyre etj., dhe ta fshihte në tokë, dhe se ajo do të dilte e të bashkohej me Biblën për plotësimin e qëllimeve të Perëndisë në ditët e fundit."[11]

David Osborn qe i pranishëm kur Jozef Smithi predikoi në Far-Uest të Misurit, në 1837. Ai kujtoi këto fjalë të Profetit: "Libri i Mormonit është i vërtetë, tamam siç deklaron të jetë dhe për këtë dëshmi unë pres të jap llogari në ditën e gjykimit"[12].

Shkrimet e shenjta na gëzojnë e na ngushëllojnë dhe na bëjnë të ditur për shpëtimin.

"Të lidhura me ndërtimin e Mbretërisë, janë dhe shtypja dhe qarkullimi i Librit të Mormonit, i Doktrinës e Besëlidhjeve, … dhe i përkthimit të ri të [Biblës]. Nuk ka nevojë të themi ndonjë gjë në lidhje me këto vepra; ata që i kanë lexuar dhe që kanë pirë nga rrjedha e dijes që përcjellin ato, dinë si t'i vlerësojnë; dhe ndonëse të marrët mund të tallen me to, përsëri ato janë llogaritur ta

Shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme botohen "që të ndershmit në zemër të mund të gëzohen e të ngushëllohen dhe të vazhdojnë rrugën e tyre plot gëzim".

bëjnë njeriun të ditur për shpëtimin dhe që të përmbysin pështjellimin e supersticioneve që kanë ekzistuar për një kohë të gjatë, të hedhin dritë për veprimet e Jehovait që janë plotësuar tashmë, dhe të përshkruajnë të ardhmen me gjithë realitetet e veta të frikshme dhe të lavdishme. Ata që i kanë provuar të mirat që rrjedhin nga një studim i këtyre veprave, pa dyshim do të hahen me njëri-tjetrin në zellin për t'i çuar ato kudo në të gjithë botën, që çdo bir i Adamit të mund të gëzojë të njëjtat privilegje dhe të gëzohet në të njëjtat të vërteta."[13]

"[Shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme botohen] që të ndershmit në zemër të mund të gëzohen e të ngushëllohen dhe të vazhdojnë rrugën e tyre plot gëzim, ndërkohë që shpirti i tyre bëhet i hapur dhe kuptimi i tyre ndriçohet nga një njohuri e veprës së Perëndisë përmes paraardhësve në ditët e hershme, si dhe atë që Ai është gati të bëjë në ditët e fundit për të përmbushur fjalët e paraardhësve."[14]

"Ne i marrim në duar shkrimet e shenjta dhe pranojmë se ato u dhanë me anë të frymëzimit të drejtpërdrejtë për të mirën e njeriut. Ne besojmë se Perëndia denjoi të fliste nga qiejt dhe të deklaronte vullnetin e Tij në lidhje me familjen njerëzore, për t'u dhënë atyre ligje të drejta e të shenjta, për të rregulluar sjelljen e tyre dhe për t'i udhëhequr në rrugën e drejtë që në kohën e caktuar Ai të mund t'i marrë te Vetja dhe t'i bëjë bashkëtrashëgimtarë me Birin e Tij.

Por, kur pranohet ky fakt, që vullneti i drejtpërdrejtë i qiellit përmbahet në shkrimet e shenjta, ne, si krijesa të arsyeshme, a nuk kemi detyrimin që të jetojmë në përputhje me të gjitha rregullat e tij? Thjesht pohimi se ky është vullneti i qiellit a do të na sjellë përfitime nëse nuk u bindemi të gjitha mësimeve të tij? A nuk veprojmë kundër Inteligjencës më të Lartë të qiellit kur pranojmë të vërtetën e mësimeve të saj dhe nuk u bindemi atyre? A nuk veprojmë kundër vetë dijenisë sonë dhe urtësisë më të mirë me të cilën na ka pajisur qielli, me anë të një sjelljeje të tillë? Për këto arsye, nëse kemi zbulesa të drejtpërdrejta që na janë dhënë nga qielli, sigurisht këto zbulesa nuk na janë dhënë që të merren lehtazi, por nëse merren ashtu dhe nëse ka drejtësi në qiell, atëherë personi që e bën këtë do të sjellë mbi vete pakënaqësinë dhe hakmarrjen e Perëndisë; dhe fakti që ka drejtësi në qiell duhet të pohohet nga çdo individ që pohon vërtetësinë dhe forcën e mësimeve të Perëndisë, bekimeve dhe mallkimeve të Tij, siç përmbahet në librin e shenjtë. …

… Ai që mund ta dallojë fuqinë e të Plotfuqishmit, të skalitur në qiej, mund të shohë gjithashtu vetë shkrimin e dorës së Perëndisë në librin e shenjtë: dhe ai që e lexon shpesh do ta pëlqejë më shumë, dhe ai që familjarizohet me të, do ta njohë dorën e Tij kudo që mund ta shohë; dhe kur ta zbulojë një herë, nuk do të marrë vetëm dije, por edhe bindje ndaj të gjithë parimeve të saj qiellore."[15]

"O ju Të Dymbëdhjetë! Dhe gjithë shenjtorët! Përfitoni nga ky *Çelës* i rëndësishëm – që në të gjitha sprovat, telashet, tundimet, shqetësimet, detyrimet, burgimet dhe vdekjen, të kujdeseni për këtë, që ju të mos tradhtoni qiellin; që ju të mos tradhtoni Jezu Krishtin, që ju të mos tradhtoni vëllezërit; që ju të mos tradhtoni

zbulesat e Perëndisë, qoftë në Bibël, në Librin e Mormonit, apo në Doktrina e Besëlidhje, apo kudo tjetër që i është dhënë ose do t'i jepet e zbulohet njeriut në këtë botë apo në atë që do të vijë."[16]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni përvojat që pati Jozef Smithi midis 21 shtatorit 1823 dhe 22 shtatorit 1827 (faqet 61–62). Si mendoni se e përgatitën atë këto përvoja për të përkthyer fletët e arta? Në çfarë mënyrash jeni parapërgatitur ju për thirrjet nga Zoti?
- Rishihni paragrafin e parë të plotë të faqes 65, duke vënë re qëllimet e Librit të Mormonit. Në çfarë mënyrash i keni parë këto qëllime të përmbushen në jetën tuaj dhe në jetën e të tjerëve?
- Ndërsa meditoni rrëfimin e Profetit që u urdhërua të mos ripërkthente 116 faqet e dorëshkrimit që humbën (faqet 65–67), çfarë mësoni për Perëndinë? Si mundet që një kuptueshmëri e këtij rrëfimi të ndikojë vendimet që marrim?
- Lexoni paragrafin e dytë në faqen 67. Vini në dukje se në një hark të ndërtuar me gurë, guri kyç [themelor] vendoset në krye dhe i mban në vend gjithë gurët e tjerë. Në çfarë mënyrash Libri i Mormonit është "gurthemeli i besimit tonë"? Si ju ka ndihmuar Libri i Mormonit "t'i [afroheni] më shumë Perëndisë"?
- Jozef Smithi foli për bekimet që vijnë kur ne kemi "pirë nga burimi i dijes" në shkrimet e shenjta dhe kemi "provuar të mirat" e fjalës së Perëndisë (faqet 67–68). Çfarë ju sugjerojnë këto shprehje rreth studimit të shkrimeve të shenjta? Çfarë mund të bëjmë për ta bërë më kuptimplotë studimin tonë të shkrimeve të shenjta?
- Lexoni paragrafin që fillon në fund të faqes 67. Si mendoni, përse ata që studiojnë shkrimet e shenjta zhvillojnë një zell për t'i ndarë ato me të tjerët? Çfarë mund të bëjmë për të ndarë me të tjerët Librin e Mormonit? Çfarë përvojash keni pasur kur keni ndarë Librin e Mormonit ose kur dikush e ka ndarë me ju?

- Lexoni paragrafin e fundit të faqes 68. Cilat janë disa fragmente nga Libri i Mormonit që ju kanë bërë të "gëzohen[i] e ngushëllohen[i]"? Në çfarë mënyrash Libri i Mormonit ju ka ndriçuar kuptueshmërinë tuaj?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Ezekieli 37:15–17; parathënia e Librit të Mormonit; 1 Nefi 13:31–42; 2 Nefi 27:6–26; DeB 20:6–15; Joseph Smith—Historia 1:29–54

Shënime

1. Shih Joseph Smith, History 1832, f. 4; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 4:537; nga një letër e Joseph Smith shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 mars 1842, f. 707.
3. *History of the Church,* 3:28; nga një kryeartikull botuar në *Elders' Journal,* korrik 1838, f. 42–43; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
4. *History of the Church,* 4:537; janë modernizuar shenjat e pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 707.
5. *History of the Church,* 6:74; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar James Arlington Bennet, 13 nëntor 1843, Nauvoo, Illinois; mbiemri i James Bennet shkruhet pasaktësisht "Bennett" në *History of the Church*.
6. *History of the Church,* 1:71–72; fjalët në kllapa në origjinal; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 34–35, Arkivat e Kishës.
7. *History of the Church,* 1:21; janë modernizuar shenjat e pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 9–10, Arkivat e Kishës.
8. Parathënia e botimit të parë (1830) të Librit të Mormonit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
9. *History of the Church,* 4:461; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith më 28 nëntor 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
10. Nenet e Besimit 1:8.
11. *History of the Church,* 4:538; janë modernizuar shenjat e pikësimit; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 707–708.
12. Cituar nga David Osborn, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 mars 1892, f. 173.
13. *History of the Church,* 4:187; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, tetor 1840, f. 179.
14. Letër nga Joseph Smith drejtuar *Times and Seasons*, rreth marsit 1842, Nauvoo, Illinois, Miscellany, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës; duket se letra nuk u dërgua.
15. *History of the Church,* 2:11, 14; janë modernizuar shenjat e pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* shkurt 1834, f. 136; mars 1834, f. 142.
16. *History of the Church,* 3:385; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards. Relacioni i Plakut Richards për këtë fjalim bazohej në relacionet për fjalimin të bërë nga të tjerë. Plaku Richards përdori relacionet e të tjerëve edhe kur relatonte për fjalimin e Profetit mbajtur më 27 qershor 1839 dhe të dy fjalimet datoheshin "rreth korrikut 1839". Këtyre fjalimeve do t'u referohemi gjatë të gjithë këtij libri.

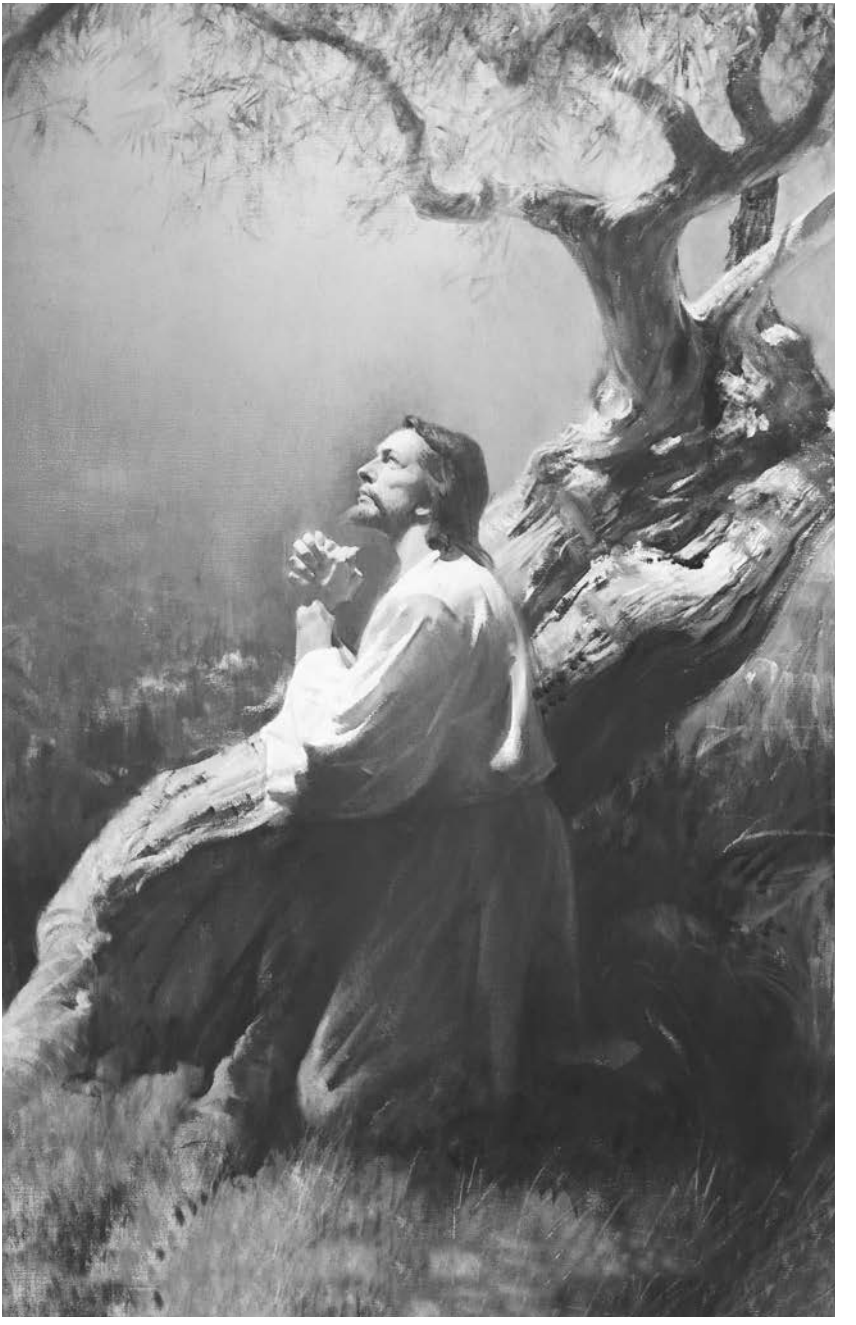

Pendimi bëhet i mundur përmes sakrificës shlyese të Shpëtimtarit, Jezu Krishtit. "Shqyrtoni zemrat tuaja dhe shihni nëse jeni si Perëndia", shpalli Profeti Jozef Smith. "Unë e kam shqyrtuar timen dhe e ndiej të pendohem për të gjitha mëkatet e mia."

KAPITULLI 5

Pendimi

"Tamam që sonte le të fillojmë rishtas dhe të themi tani, me gjithë zemër, se do t'i braktisim mëkatet tona dhe do të jemi të drejtë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Më 14 qershor 1828, Martin Herrisi u largua nga Harmonia në Pensilvani, duke marrë me vete 116 faqet e para të dorëshkrimit të përkthyera nga fletët e arta për t'ua treguar disa prej pjesëtarëve të familjes së tij në Palmira të Nju-Jorkut. Tamam të nesërmen, lindi fëmija i parë i Jozefit dhe Emës, një djalë që e quajtën Alvin. Foshnja vdiq po atë ditë dhe shëndeti i Emës u përkeqësua derisa ajo qe edhe vetë pranë vdekjes. Nëna e Profetit shkroi më vonë: "Për njëfarë kohe, [Ema] dukej se fërgëllonte midis jetës dhe vdekjes. Fati i saj dukej kaq i pasigurt për një periudhë saqë në një kohë prej dy javësh bashkëshorti i saj nuk bëri as edhe një orë gjumë pa merak. Në fund të kësaj kohe, ankthi i tij për dorëshkrimin u bë kaq i madh saqë ai e ndau mendjen, ndërsa e shoqja ishte tani pak më mirë, që sapo ajo të merrte pak më tepër forca, ai do të udhëtonte për në Nju-Jork dhe do të kujdesej për dorëshkrimin."[1]

Në korrik, me sugjerimin e Emës, Profeti e la Emën nën kujdesin e nënës së saj dhe udhëtoi me një karrocë udhëtarësh për në shtëpinë e prindërve të tij në qytezën e Mançesterit në Nju-Jork. Udhëtimi i Profetit ishte i gjatë rreth 200 kilometra dhe atij iu deshën dy apo tre ditë për ta kryer. I trallisur nga humbja e birit të tij të parë, i shqetësuar për të shoqen dhe tejet i merakosur për dorëshkrimin, Jozefi as hëngri dhe as fjeti gjatë të gjithë udhëtimit. Një bashkudhëtar, i vetmi pasagjer tjetër në karrocë, vërejti gjendjen e dobësuar të Profetit dhe nguli këmbë që ta shoqëronte gjatë rrugëtimit në këmbë prej 32 kilometrash, që nga stacioni i karrocave deri tek shtëpia e familjes Smith. Për

gjashtë e gjysmë kilometrat e fundit të udhëtimit, kujton nëna e Profetit, "të huajit iu desh ta tërhiqte Jozefin për krahu; sepse fuqia fizike e Jozefit ishte tepër e shteruar për ta mbështetur atë më tej dhe ai do të binte në gjumë ndërsa qëndronte në këmbë"[2]. Menjëherë sapo mbërriti në shtëpinë e prindërve të tij, Profeti dërgoi të thërrisnin Martin Herrisin.

Martini mbërriti në shtëpinë e Smithëve herët nga pasditja, i vrarë shpirtërisht dhe i dëshpëruar. Ai tha se nuk e kishte dorëshkrimin dhe as nuk e dinte se ku ishte. Kur e dëgjoi këtë, Jozefi thirri: "Oh! Perëndia im, Perëndia im. … Jam i humbur, i humbur. Çfarë duhet të bëj? Unë kam mëkatuar. Isha unë që tundova zemërimin e Perëndisë duke i kërkuar atë që nuk kisha të drejtë të kërkoja. … Si do t'i drejtohem Zotit? A nuk e meritoj çfarëdo lloj qortimi nga engjëlli i Më Të Lartit?"

Ndërsa dita kalonte, Profeti ecte tutje e tëhu në shtëpinë e prindërve të tij me shqetësim të madh, "duke qarë e duke u vrerosur". Ditën tjetër ai u largua për t'u kthyer në Harmoni, ku, tha ai: "fillova të përulem me lutje të fuqishme para Zotit … që po të ishte e mundur, të mund të merrja mëshirë nga duart e tij dhe të merrja falje për të gjitha ato që kisha bërë të cilat ishin në kundërshtim me vullnetin e tij"[3].

Zoti e ndëshkoi ashpër Profetin sepse kishte pasur frikë njeriun më shumë se Perëndinë, por e siguroi se ai mund të merrte falje. "Ti je Joseph-i" tha Zoti "dhe u zgjodhe të bëje veprën e Zotit, por për shkak të shkeljes, nëse nuk je i kujdesshëm, ti do të biesh. Por kujto, Perëndia është i mëshirshëm; si rrjedhim, pendohu për atë që ke bërë, e cila është në kundërshtim me urdhërimin që unë të dhashë dhe ende je i zgjedhur e përsëri je i thirrur për veprën" (DeB 3:9–10).

Për njëfarë kohe, Zoti i mori Urimin e Thumimin dhe fletët nga Jozefi. Por këto gjëra shpejt iu rikthyen atij. "Engjëlli gëzonte kur më dha përsëri Urimin dhe Thumimin", kujtoi Profeti, "dhe tha se Perëndia ishte i kënaqur nga besnikëria e përulësia ime dhe se më donte për pendesën e zellin tim në lutje, në të cilat e kisha kryer detyrën time aq mirë sa të ... isha në gjendje që të nisja përsëri punën e përkthimit."[4] Ndërkohë që Jozefi përparonte në punën e madhe që kishte përpara, tani ai ishte i përforcuar nga ndjenjat e

ëmbla të marrjes së faljes së Zotit dhe nga një vendosmëri e përtërirë për të bërë vullnetin e Tij.

Mësime të Jozef Smithit

Duke u penduar për mëkatet tona, ne i avitemi Perëndisë dhe bëhemi më shumë si Ai.

Uillford Udraf, ndërsa shërbente si anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, kujtoi: "Jozefi, Shikuesi, u rrit në fuqinë e Perëndisë; i bëri vërejtje dhe e qortoi ligësinë para njerëzve, në emrin e Perëndisë Zot. Ai dëshironte të thoshte disa fjalë që përputheshin me situatën e masës së përgjithshme dhe pastaj tha:

'Unë do të flas me autoritetin e Priftërisë në emrin e Perëndisë Zot. … Ndonëse kjo grigjë pretendon të jenë shenjtorë, përsëri unë qëndroj në mes të të gjithë [llojeve të] karaktereve dhe tipave të njerëzve. Nëse dëshironi të shkoni atje ku është Perëndia, ju duhet të jeni si Perëndia, apo të zotëroni parimet që Perëndia zotëron, sepse nëse ne nuk i avitemi Perëndisë në parim, ne largohemi nga Ai dhe i avitemi djallit. Po, unë po qëndroj në mes të të gjithë llojeve të njerëzve.

Shqyrtoni zemrat tuaja dhe shihni nëse jeni si Perëndia. Unë e kam shqyrtuar timen dhe e ndiej të pendohem për të gjitha mëkatet e mia.

Ne kemi vjedhës midis nesh, shkelës kurore, gënjeshtarë, hipokritë. Nëse Perëndia do të fliste nga qielli, Ai do t'ju urdhëronte të mos vidhni, të mos kryeni shkelje kurore, të mos jeni lakmitarë, të mos mashtroni, por të jeni besnikë në gjëra të vogla. … A nuk është Perëndia i mirë? Atëherë ju të jeni të mirë; nëse Ai është besnik, atëherë ju të jeni besnikë. T'i shtoni besimit tuaj virtytin, virtytit diturinë dhe kërkoni çdo gjë të mirë. Kisha duhet të pastrohet dhe unë predikoj kundër gjithë padrejtësisë.'"[5]

"Ju duhet të jeni të pafajshëm, ose ju nuk mund të dilni para Perëndisë: nëse ne do të dalim para Perëndisë, ne duhet ta mbajmë veten të pastër, siç është i pastër Ai. Djalli ka fuqi të madhe që të mashtrojë; ai do t'i shndërrojë gjërat saqë t'i bëjë njerëzit të shohin me mosbesim ata që bëjnë vullnetin e Perëndisë. … Ligësia duhet të spastrohet nga mesi i shenjtorëve; atëherë veli do të griset

dhe bekimet e qiellit do të rrjedhin – ato do të rrokullisen teposhtë ashtu si lumi Misisipi."[6]

"Asnjë njeri të mos e shpallë botërisht drejtësinë e vet, sepse të tjerët mund ta shohin atë; në vend të kësaj le të rrëfejë mëkatet e tij, dhe atëherë ai do të falet, dhe ai do të japë edhe më shumë fryt."[7]

"Të gjitha zemrat duhet të pendohen e të jenë të dëlira dhe Perëndia do t'i mbajë parasysh e do t'i bekojë në atë mënyrë sa ata nuk do të mund të bekohen në asnjë mënyrë tjetër."[8]

Vullneti i Perëndisë është që ne të braktisim mëkatet tona dhe të shkulim të keqen nga gjiri ynë.

"Dëgjojeni këtë, të gjitha ju skajet e botës – të gjithë ju priftërinj, të gjithë ju mëkatarë dhe të gjithë njerëzit. Pendohuni! Pendohuni! Bindjuni Ungjillit. Kthehuni tek Perëndia."[9]

"Le ta fillojmë ne tamam këtë ditë sërishmi dhe tani të themi me të gjithë zemrën tonë, ne do të braktisim mëkatet tona dhe do të jemi të drejtë."[10]

"Mosbesuesi do të shtrëngojë çdo fije kashte për ndihmë derisa vdekja ta shohë në fytyrë, dhe atëherë mosbesimi i tij arratiset, sepse të vërtetat e botës së përjetshme po qëndrojnë mbi të me fuqi të madhe; dhe, kur çdo mbështetje dhe përkrahje tokësore ta lërë në baltë, atëherë ai do të ndiejë me arsye të vërtetat e përjetshme të pavdekësisë së shpirtit. Ne duhet t'ia vemë veshin paralajmërimit dhe të mos presim që të pendohemi në shtratin e vdekjes; kur shohim të miturin që e merr vdekja, po ashtu edhe i riu, edhe njeriu në moshë të mesme, ashtu si i mituri, mund të thirret befas në përjetësi. Kjo atëherë, le të jetë si një paralajmërim për të gjithë që të mos e shtyjnë pendimin, apo të mos presin deri në shtratin e vdekjes, sepse është vullneti i Perëndisë që njeriu duhet të pendohet dhe t'i shërbejë Atij kur është i shëndetshëm, kur ka forcën e fuqinë e mendjes, që të mund të sigurojë bekimet e Tij, dhe të mos presë derisa të thirret për të vdekur."[11]

"Sakramenti iu administrua Kishës [më 1 mars 1835]. Para administrimit, unë fola për rendin e duhur të kësaj ordinance në Kishë dhe i dhashë shtysë rëndësisë së kryerjes së saj me pranim

Ashtu si birin plangprishës e mirëpriti në shtëpi ati i tij, po ashtu Ati ynë Qiellor është i gatshëm të "falë mëkatet dhe të rivendosë në miratim të gjithë ata që janë të gatshëm të përulen para Tij".

para Zotit, dhe pyeta: 'Për sa kohë mendoni se një njeri mund ta marrë këtë ordinancë padenjësisht dhe Zoti të mos e tërheqë Shpirtin e Tij prej atij [njeriu]? Për sa kohë ai do të luajë me gjëra të shenjta dhe Zoti të mos ia dorëzojë goditjeve të Satanit deri në ditën e shëlbimit?'... Prandaj zemrat tona duhet të jenë të përulura dhe ne të pendohemi për mëkatet tona, dhe të shkulim të keqen nga gjiri ynë."[12]

"Pendesa është diçka që nuk mund të trajtohet lehtë çdo ditë. Shkelja e përditshme dhe pendesa e përditshme nuk është ajo që është e kënaqshme në pamjen e Perëndisë."[13]

Profeti Jozef Smith i shkroi sa më poshtë vëllait të tij Uilliam Smith pasi Uilliami ishte nxehur me të dhe e kishte trajtuar me përbuzje: "[Unë të kam folur] për qëllimin e veçantë të përpjekjes për të të paralajmëruar, këshilluar, qortuar dhe shpëtuar nga rënia në vështirësi dhe hidhërime, ku kam parashikuar se do të zhytesh, duke iu dorëzuar atij shpirti të keq, të cilin ti e quan pasionet e tua, të cilin ti duhet ta mbash nën fre dhe ta mposhtësh, dhe ta vësh nën këmbët e tua; gjë që, nëse nuk e bën, ti kurrë nuk mund të shpëtohesh, sipas pikëpamjes time, në Mbretërinë e Perëndisë. Perëndia kërkon që vullneti i krijesave të Tij të shkrihet në vullnetin e Tij."[14]

Ati ynë Qiellor është i gatshëm të falë ata që pendohen dhe kthehen tek Ai me qëllim të plotë të zemrës.

Në vitin 1835 Jozef Smithi mori një letër nga Harvei Uitlok, i cili e kishte braktisur Kishën dhe dëshironte të kthehej në shoqërim të plotë. Profeti u përgjigj: "E kam marrë letrën tuaj të datës 28 shtator 1835 dhe e kam lexuar dy herë, dhe më ka dhënë ndjesi që më mirë përfytyrohen sesa përshkruhen; le të mjaftojë të them se ndjenjat e zemrës sime ishin të papërmbajtshme – unë nuk përmbahesha dot që të mos qaja. E falënderoj Perëndinë që të ka hyrë në zemrën tënde që të përpiqesh të kthehesh tek Zoti dhe tek këta njerëz, nëse do të jetë që Ai të ketë mëshirë për ty. E kam pyetur Zotin në lidhje me rastin tënd; tek unë kanë ardhur këto fjalë:

Zbulesë për Harvei Uitlokun.

'Vërtet, kështu thotë Zoti ndaj teje – Lëreni atë që ishte shërbëtori im Harvei, të kthehet tek unë e në gjirin e Kishës time dhe të braktisë të gjitha mëkatet me të cilat ai ka bërë fyerje kundër meje, dhe të vazhdojë paskëtaj një jetë të virtytshme e të drejtë, dhe të mbetet nën drejtimin e atyre që unë i kam caktuar të jenë shtylla dhe krerë të Kishës sime. Dhe vër re, thotë Zoti Perëndia yt, mëkatet e tij do të hiqen nën qiell dhe do të harrohen mes njerëzve, dhe nuk do të vijnë në veshët e mi, as nuk do të shënohen si një përkujtim kundër tij, por unë do ta ngre lart, sikur që nga balta e thellë, dhe ai do të ekzaltohet në vende të larta, dhe do të llogaritet i denjë të qëndrojë mes princash, dhe do të bëhet edhe një shigjetë me majë në kukurën time për të shkatërruar bastionet e të

ligjve midis atyre që ekzaltojnë vetveten që ata të mund të këshillohen kundër meje dhe kundër të vajosurve të mi në ditët e fundit. Prandaj, lëre atë të përgatitet shpejt dhe të vijë tek ty, madje në Kirtland. Dhe meqenëse ai do të dëgjojë këshillën tënde paskëtaj, ai do të rivendoset në gjendjen e tij të mëparshme dhe do të shpëtohet në masën më të madhe të shpëtimit, madje tamam si Zoti juaj Perëndi jeton. Amen.'

Kështu ti e sheh, vëllai im i dashur, gatishmërinë e Atit tonë qiellor që të falë mëkatet dhe të rivendosë në miratim të gjithë ata që janë të gatshëm të përulen para Tij, dhe të rrëfejnë mëkatet e tyre, dhe t'i braktisin ato, dhe të kthehen tek Ai me qëllim të plotë të zemrës, duke mos ushtruar hipokrizi, për t'i shërbyer Atij deri në fund [shih 2 Nefi 31:13].

Mos u mrekullo që Zoti ka pranuar të flasë që nga qiejt, dhe të të japë udhëzime përmes të cilave ti mund të mësosh detyrën tënde. Ai i ka dëgjuar lutjet e tua dhe ka dëshmuar përulësinë tënde, dhe të shtrin dorën e dhembshurisë atërore për kthimin tënd; engjëjt gëzohen për ty, ndërsa shenjtorët janë të gatshëm të të marrin përsëri në shoqërim."[15]

"Nuk ka asnjëherë një moment kur shpirti është tepër i moshuar që t'i qaset Perëndisë. Të gjithë janë brenda shtrirjes së mëshirës falëse, ata që nuk kanë kryer mëkatin e pafalshëm."[16]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Ndërsa lexoni rrëfimin për reagimin e Profetit ndaj humbjes së 116 faqeve (faqet 73–74), çfarë mendimesh të thella merrni mbi Jozef Smithin? Çfarë mësoni nga shembulli i tij për pendimin?
- Rishihni seksionin që fillon në faqen 75. Ndërsa meditoni për mësimet në këtë kapitull, shpenzoni kohë për të shqyrtuar zemrën tuaj, siç këshilloi Profeti. Mendoni për atë që ju duhet të bëni – dhe atë që duhet të ndaloni së bëri – për t'u bërë më i ngjashëm me Perëndinë.

- Meditoni mbi paralajmërimet e Jozef Smithit kundër shtyrjes për më vonë të pendimit tonë (faqet 76–77). Cilat janë disa nga pasojat e mundshme të shtyrjes për më vonë të pendimit?
- Studioni këshillën e Profetit Jozef për kthimin tek Perëndia dhe përuljen e vetvetes para Tij (faqet 76–79). Përse pendimi do të ishte i mangët pa përulësinë? Si mendoni, çfarë do të thotë të "[kthehesh] tek [Perëndia] me qëllim të plotë të zemrës"? (faqe 79).
- Lexoni zbulesën që Jozef Smithi mori për Harvei Uitlokun, duke vënë re premtimet e Zotit nëse Vëllai Uitlok do të pendohej sinqerisht (faqe 78). Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja ndërsa meditoni "gatishmërinë e Atit tonë qiellor që të falë mëkatet, dhe të [na] rivendosë në miratim"?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 2 Korintasve 7:9–10; Mosia 4:10–12; Alma 34:31–38; DeB 1:31–33; 58:42–43

Shënime

1. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 7, f. 1–2, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 7, f. 5, Arkivat e Kishës.
3. Cituar nga Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 7, f. 6–9, Arkivat e Kishës.
4. Cituar nga Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 7, f. 11, Arkivat e Kishës.
5. *History of the Church,* 4:588; fjalët në kllapa në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 10 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
6. *History of the Church,* 4:605; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
7. *History of the Church,* 4:479; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 19 dhjetor 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
8. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 34, Arkivat e Kishës.
9. *History of the Church,* 6:317; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
10. *History of the Church,* 6:363; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
11. *History of the Church,* 4:553–554; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.

12. *History of the Church,* 2:204; nga protokolli i një mbledhjeje të një këshilli të Kishës mbajtur më 1 mars 1835, në Kirtland, Ohio.
13. *History of the Church,* 3:379; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
14. *History of the Church,* 2:342; nga një letër e Joseph Smith drejtuar William Smith-it, 18 dhjetor 1835, Kirtland, Ohio.
15. *History of the Church,* 2:314–315; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith drejtuar Harvey Whitlock-ut, 16 nëntor 1835, Kirtland, Ohio.
16. *History of the Church,* 4:425; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 3 tetor 1841, në Nauvoo, Illinois; botuar në *Times and Seasons*, 15 tetor 1841, f. 577.

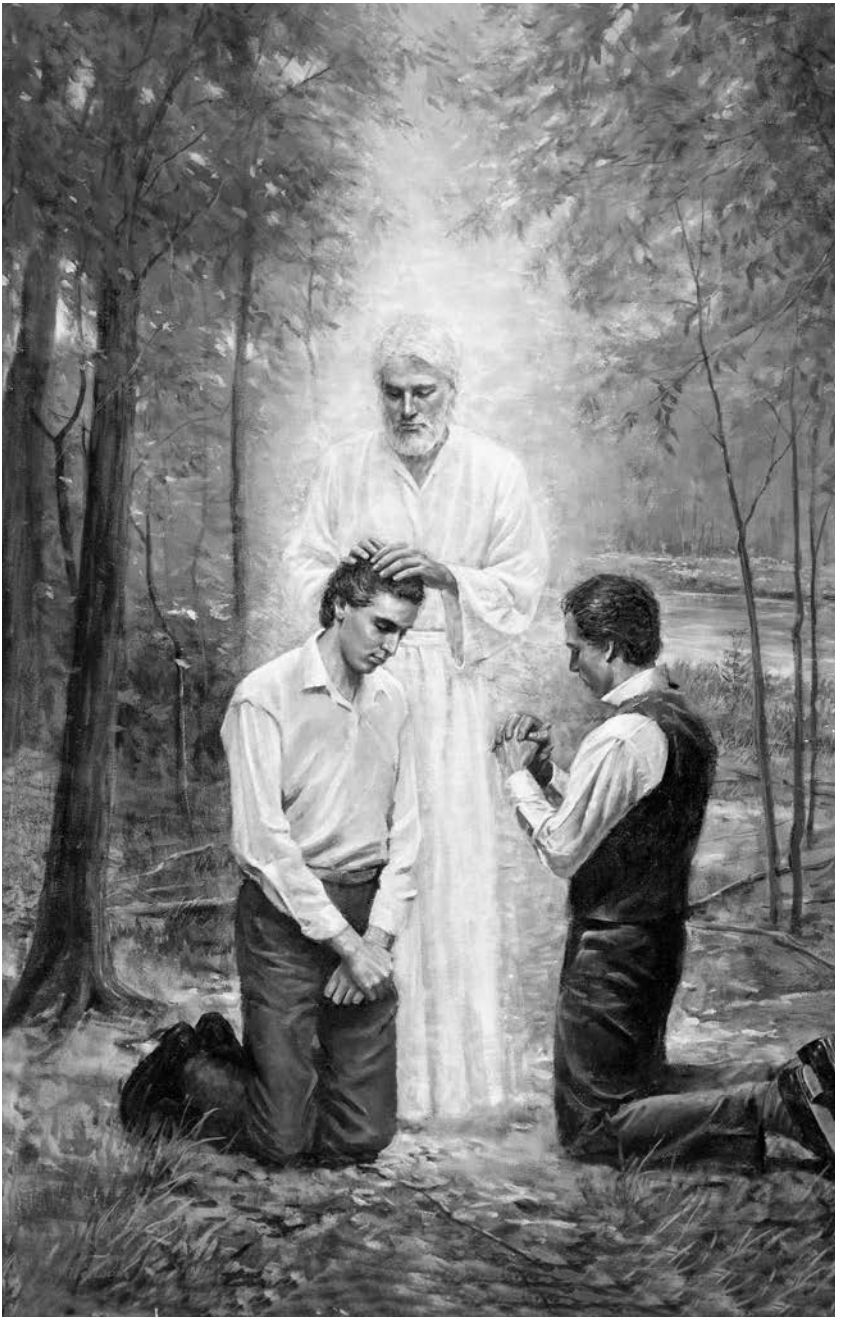

Gjon Pagëzori u rivendosi Priftërinë Aarone Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit më 15 maj 1829, duke thënë: "Mbi ju, bashkëshërbëtorët e mi, në emër të Mesias, unë jap Priftërinë e Aaronit".

KAPITULLI 6

Misioni i Gjon Pagëzorit

"Gjon [Pagëzori] mbante Priftërinë Aarone dhe ishte administrues i ligjshëm, dhe paralajmërues i Krishtit, dhe erdhi që të përgatiste udhën para tij."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në Harmoni të Pensilvanisë, gjatë dimrit të 1828–1829-ës, Jozef Smithi vazhdoi të punonte për përkthimin e Librit të Mormonit, por puna përparonte ngadalë. Jozefit jo vetëm që i duhej të punonte në fermën e tij për të mbajtur familjen, por ai as nuk kishte shkrues kohëplotë që ta ndihmonte. Në atë kohë nevoje, ai kujtoi: "Unë i thirra Zotit që ai të më bënte të mundur të plotësoja punën për të cilën ai më kishte urdhëruar."[1] Zoti premtoi se Ai do të siguronte ndihmën që i nevojitej Jozef Smithit për të vazhduar punën e përkthimit (shih DeB 5:34). Më 5 prill 1829, një mësues i ri që quhej Oliver Kaudri, shoqëroi vëllanë më të vogël të Jozefit, Samuelin, për në Harmoni që të takonte Jozefin. Oliveri kishte dëgjuar për fletët kur qëndronte në shtëpinë e prindërve të Profetit dhe, pasi ishte lutur për këtë çështje, kishte marrë zbulesë vetjake se duhet të shkruante për Profetin. Më 7 prill të dy burrat filluan punën e përkthimit, me Oliverin si shkrues.

Ndërkohë që Jozefi dhe Oliveri po përkthenin nga fletët, ata lexuan udhëzimet e Shpëtimtarit dhënë nefitëve në lidhje me pagëzimin për heqjen e mëkateve[2]. Më 15 maj ata shkuan në një zonë të pyllëzuar pranë shtëpisë së Profetit për t'i kërkuar Zotit më shumë dijeni për këtë ordinancë të rëndësishme. "Shpirtrat tanë u përfshinë në lutje të fuqishme", kujtoi Oliver Kaudri, "për të ditur se si mund të merrnim bekimet e pagëzimit e të Frymës së Shenjtë, sipas urdhrit të Perëndisë dhe me zell kërkuam të drejtën e paraardhësve dhe autoritetin e priftërisë së shenjtë, si dhe fuqinë për të administruar në të."[3]

Jozef Smithi shënoi çfarë ndodhi në përgjigje të lutjes së tyre: "Ndërsa ishim të përfshirë kështu, duke u lutur dhe duke i thirrur Zotit, një lajmëtar nga qielli zbriti mbi një re drite dhe, duke vënë duart mbi ne, na shuguroi duke thënë: *Mbi ju, bashkëshërbëtorët e mi, në emër të Mesias, unë jap Priftërinë e Aaronit, e cila mban çelësat e shërbesës së engjëjve dhe të ungjillit të pendimit e të pagëzimit me anë të zhytjes për heqjen e mëkateve; dhe kjo nuk do të merret më kurrë nga toka, derisa bijtë e Levit t'i ofrojnë përsëri një flijim Zotit në drejtësi.*

Ai tha se kjo Priftëri Aarone nuk e kishte fuqinë për të vënë duart për dhuratën e Frymës së Shenjtë, porse kjo do të na jepej më pas. …

Lajmëtari që na vizitoi në këtë rast dhe na dha këtë Priftëri, tha se emri i tij ishte Gjon, i njëjti që quhej Gjon Pagëzori në Dhjatën e Re dhe se ai vepronte nën drejtimin e Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit, të cilët mbanin çelësat e Priftërisë së Melkizedekut, Priftëri e cila, tha ai, do të na jepej në kohën e duhur" (Joseph Smith—Historia 1:68–70, 72).

Ardhja e Gjon Pagëzorit qe një ngjarje e rëndësishme në jetën e Profetit Jozef Smith dhe në përparimin e mbretërisë së Perëndisë në tokë. Ndonëse Jozef Smithi kishte parë Perëndinë, Atin, dhe Jezu Krishtin, e kishin vizituar lajmëtarë qiellorë dhe kishte marrë fletët e arta dhe aftësinë për t'i përkthyer ato, atij ende nuk i ishte dhënë autoriteti dhe fuqia e priftërisë. Tani fuqia e Priftërisë Aarone ishte rivendosur në tokë dhe fuqia e Priftërisë Melkizedeke do të rivendosej së shpejti. Jozef Smithi ishte bërë një administrues i ligjshëm në mbretërinë e Perëndisë.

Mësime të Jozef Smithit

Gjon Pagëzori plotësoi misionet e rëndësishme të përgatitjes së udhës para Shpëtimtarit dhe të pagëzimit të Tij.

"Unë mora pjesë në [një] mbledhje në Tempull [më 29 janar 1843]. … Unë deklarova se kishte dy pyetje që më ishin bërë në lidhje me temën e bisedës time të Shabatit të fundit, të cilave kisha premtuar se do t'u përgjigjesha publikisht dhe se do ta përdorja mirë këtë mundësi.

Pyetja u ngrit nga thënia e Jezusit – 'Nga të lindurit prej gruaje nuk ka asnjë profet më të madh se Gjon Pagëzori; por më i vogli në mbretërinë e Perëndisë është më i madh se ai.' [Lluka 7:28.] Si është e mundur që Gjoni konsiderohej një nga profetët më të mëdhenj? Ai nuk kishte bërë mrekulli, prandaj nuk mund të ishin ato arsyeja e madhështisë së tij. [Shih Gjoni 10:41.]

Së pari. Atij iu besua një mision hyjnor për të përgatitur udhën përpara fytyrës së Zotit. Kujt tjetër i ishte besuar një gjë e tillë përpara tij ose deri më sot? Askujt.

Së dyti. Atij iu besua misioni i rëndësishëm ku iu kërkua që nga dora e tij të pagëzohej Biri i Njeriut. Kush tjetër e kishte nderin për ta bërë këtë? Kush tjetër ka pasur një privilegj apo lavdi kaq të madhe? Kush e çoi Birin e Perëndisë në ujërat e pagëzimit dhe pati privilegjin për të parë Frymën e Shenjtë të zbriste në formën e një pëllumbi, ose më mirë në ***shenjën*** e një pëllumbi, si dëshmi të atij riti? Shenja e pëllumbit u krijua para krijimit të botës, një dëshmi për Frymën e Shenjtë dhe djalli nuk mund të vijë në shenjën e një pëllumbi. Fryma e Shenjtë është një personazh dhe është në formën e një personi. Ai nuk e kufizon veten në *formën* e pëllumbit, por simbolizohet në ***shenjën*** e pëllumbit. Fryma e Shenjtë nuk mund të shndërrohet në pëllumb; por shenja e pëllumbit iu dha Gjonit për të treguar të vërtetën e veprimit, meqenëse pëllumbi është një emblemë ose shenjë e së vërtetës dhe pafajësisë.

Së treti. Gjoni, në atë kohë, ishte i vetmi administrues i ligjshëm në çështjet e mbretërisë që ekzistonte asokohe mbi tokë dhe i cili mbante çelësat e fuqisë. Judenjtë duhet t'u bindeshin udhëzimeve të tij ose të mallkoheshin, sipas vetë ligjit të tyre; dhe Vetë Krishti përmbushi çdo drejtësi duke iu bindur ligjit të cilin Ai ia kishte dhënë Moisiut në mal dhe duke e lartësuar atë në këtë mënyrë, dhe duke e nderuar, në vend që ta shkatërronte. Biri i Zakarias mezi i mori çelësat, mbretërinë, fuqinë, lavdinë nga judenjtë, me vajosje të shenjtëruar dhe vendim të qiellit, dhe këto tre arsye e bëjnë atë profetin më të madh të lindur prej gruas.

Pyetja e dytë: – Si ishte më i vogli në mbretërinë e qiellit më i madh se ai? [Shih Lluka 7:28.]

Si përgjigje unë pyeta – Cilit i referohej Jezusi si të qenit më i vogli? Jezusin e konsideronin sikur të kishte pretendimin më të vogël për mbretërinë e Perëndisë dhe, [me sa duket], kishte të drejtën më të vogël për t'u besuar prej tyre si profet; pra, sikur të kishte thënë – 'Ai që konsiderohet më i vogli midis jush, është më i madh se Gjoni – domethënë, vetë unë.'"[4]

Duhet të ketë administrues të ligjshëm në mbretërinë e Perëndisë.

"Disa thonë se mbretëria e Perëndisë nuk ishte vendosur në tokë deri në ditën e Rrëshajëve dhe se Gjon [Pagëzori] nuk predikoi pagëzimin e pendimit për heqjen e mëkateve; por unë them, në emër të Zotit, se mbretëria e Perëndisë ishte vendosur në tokë që nga ditët e Adamit deri në kohën e tashme. Kurdoherë që ka pasur në tokë një njeri të drejtë të cilit Perëndia i ka zbuluar fjalën e Tij dhe i ka dhënë fuqi e autoritet për të administruar në emrin e Tij, dhe aty ku ka një prift të Perëndisë – një shërbyes që ka fuqi dhe autoritet nga Perëndia për të administruar në ordinancat e ungjillit dhe për të kryer shërbesën në priftërinë e Perëndisë, atëherë aty është mbretëria e Perëndisë; dhe, si pasojë e mospranimit të Ungjillit të Jezu Krishtit dhe të Profetëve që Perëndia ka çuar, gjykimi i Perëndisë ka qëndruar mbi njerëzit, qytetet dhe kombet, në periudha të ndryshme të botës, siç ishte rasti i qyteteve të Sodomës dhe Gomorrës, që u shkatërruan sepse nuk pranuan Profetët. …

Në lidhje me Ungjillin dhe pagëzimin që predikoi Gjoni, do të thoshja se Gjoni erdhi duke predikuar Ungjillin për heqjen e mëkateve; ai e kishte autoritetin e tij nga Perëndia dhe zbulesat e Perëndisë ishin me të, dhe mbretëria e Perëndisë për një stinë duket se qëndroi vetëm me Gjonin. Zoti i premtoi Zakarias se ai do të kishte një bir që ishte një pasardhës i Aaronit, ndërkohë që Zoti kishte premtuar se priftëria do të vazhdonte me Aaronin dhe farën e tij nëpër brezat e tyre. Asnjë njeri të mos e marrë këtë nder mbi vete, përveç nëse thirret nga Perëndia, siç qe Aaroni [shih Hebrenjve 5:4]; dhe Aaroni e mori thirrjen e tij nëpërmjet zbulesës. …

Por, mund të thotë dikush, mbretëria e Perëndisë nuk mund të vendosej në ditët e Gjonit, sepse Gjoni tha se mbretëria ishte afër. Por do të doja të pyesja nëse mund të ishte më pranë tyre sesa po të ishte në duart e Gjonit. Njerëzit nuk kishin nevojë të prisnin për ditët e Rrëshajëve që të gjenin mbretërinë e Perëndisë, sepse Gjoni e kishte me vete, dhe ai erdhi nga shkretëtira duke thirrur: 'Pendohuni, sepse mbretëria e qiejve është afër!' [Mateu 3:2], sikur të ishte duke thënë: 'Ja, këtu unë kam mbretërinë e Perëndisë dhe po vij për ju; unë e kam mbretërinë e Perëndisë dhe ju mund ta merrni atë, dhe unë po vij për ju; dhe nëse ju nuk e merrni atë, ju do të mallkoheni'; dhe shkrimet e shenjta paraqesin se gjithë Jeruzalemi rendi tek Gjoni për t'u pagëzuar [shih Mateu 3:5–6]. Ishte një administrues i ligjshëm dhe ata që u pagëzuan qenë të nënshtruar ndaj një mbreti; dhe gjithashtu ligjet e zbulesat e Perëndisë qenë aty; prandaj mbretëria e Perëndisë qe aty; sepse asnjë njeri nuk mund të kishte autoritet më të mirë për të administruar se Gjoni; dhe Shpëtimtari ynë iu nënshtrua edhe Vetë atij autoriteti, duke u pagëzuar nga Gjoni; prandaj mbretëria e Perëndisë ishte vendosur në tokë, madje dhe në ditët e Gjonit. …

... Krishti erdhi sipas fjalëve të Gjonit [shih Marku 1:7] dhe ishte më i madh se Gjoni, sepse Ai mbante çelësat e Priftërisë Melkizedeke dhe të mbretërisë së Perëndisë, dhe kishte zbuluar më parë priftërinë e Moisiut, prapëseprapë Krishti u pagëzua nga Gjoni për të përmbushur gjithë drejtësinë [shih Mateu 3:15]. …

… [Jezusi] thotë: 'Kush nuk ka lindur nga uji dhe nga Fryma, nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë'; dhe 'Qielli dhe toka do të kalojnë, por fjalët e mia nuk do të kalojnë'. [Gjoni 3:5; Mateu 24:35.] Kush ka lindur nga uji dhe nga Fryma, ai mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë. Duket qartë se mbretëria e Perëndisë ishte në tokë dhe Gjoni përgatiti subjekte për mbretërinë, duke u predikuar atyre Ungjillin dhe duke i pagëzuar, dhe ai përgatiti udhën përpara Shpëtimtarit, ose erdhi si paralajmërues, dhe përgatiti subjekte për predikimin e Krishtit; dhe Krishti pagëzoi nëpër Jeruzalem në të njëjtin terren ku Gjoni kishte predikuar. ... Gjoni ... predikoi të njëjtin Ungjill dhe pagëzim që Jezusi dhe apostujt predikuan pas tij. …

Shpëtimtari shkoi tek Gjon Pagëzori që të pagëzohej sepse Gjoni "mbante Priftërinë Aarone dhe ishte administrues i ligjshëm".

Kurdoherë që njerëzit mund të marrin vesh vullnetin e Perëndisë dhe të gjejnë një administrues të autorizuar zyrtarisht nga Perëndia, aty është mbretëria e Perëndisë; por ku këto nuk janë, mbretëria e Perëndisë nuk është. Të gjitha ordinancat, sistemet dhe administrimet në tokë nuk kanë vlerë për bijtë e njeriut, nëse nuk janë shuguruar dhe autorizuar nga Perëndia; sepse asgjë nuk do ta shpëtojë një njeri përveç një administruesi të ligjshëm; sepse askush tjetër nuk do të njihet as nga Perëndia, as nga engjëjt."[5]

"Gjon [Pagëzori] mbante Priftërinë Aarone dhe ishte administrues i ligjshëm, dhe paralajmërues i Krishtit, dhe erdhi që të përgatiste udhën para tij.... Gjoni ishte prift sipas rendit të Aaronit para Krishtit. …

Çelësat e Priftërisë Aarone iu besuan atij dhe ai ishte si zëri i atij që bërtet në shkretëtirë, duke thënë: 'Përgatitni udhën e Zotit, drejtoni shtigjet e tij.' [Mateu 3:3.] …

Shpëtimtari i tha Gjonit: Unë duhet të pagëzohem nga ty. Pse kështu? Për të përmbushur urdhrat e mi [shih Mateu 3:15]. … Jezusi nuk kishte administrues të ligjshëm [përveç] Gjonit.

Nuk ka shpëtim brenda Biblës pa një administrues të ligjshëm."[6]

Një njeri që ka shpirtin e Elias ka një punë përgatitore që i është caktuar nga Zoti.

"Është shpirti i Elias për të cilin dëshiroj të flas së pari; dhe për ta paraqitur temën, do të sjell disa dëshmi nga Shkrimi i Shenjtë dhe do të jap timen.

Në radhë të parë, mjafton të them, shkova në pyll që të pyesja Zotin, me lutje, për vullnetin e Tij në lidhje me mua dhe unë pashë një engjëll [Gjon Pagëzorin], dhe ai vuri duart e tij mbi kokën time, dhe më shuguroi një Prift sipas rendit të Aaronit, dhe që të mbaja çelësat e kësaj Priftërie, detyra e së cilës ishte të predikoja pendim dhe pagëzim për heqjen e mëkateve, dhe gjithashtu të pagëzoja. Por unë u informova se kjo detyrë nuk përfshinte vënien e duarve për dhënien e Frymës së Shenjtë; se kjo detyrë ishte një vepër më e madhe, dhe se do të jepej më pas; por se shugurimi im ishte një punë përgatitore, ose një pararendje, që ishte shpirti i Elias; sepse shpirti i Elias ishte një pararendje për të përgatitur udhën për më të madhen, siç ishte rasti me Gjon Pagëzorin. Ai erdhi duke bërtitur në shkretëtirë: 'Përgatitni udhën e Zotit, drejtoni shtigjet e tij.' [Mateu 3:3.] Dhe ata u informuan, nëse mund ta merrnin atë, se ai ishte shpirti i Elias [shih Mateu 11:14]; dhe Gjoni u tha posaçërisht njerëzve, se ai nuk ishte Drita, por u dërgua për të dëshmuar për Dritën [shih Gjoni 1:8].

Ai u tha njerëzve se misioni i tij ishte të predikonte pendim dhe të pagëzonte me ujë; por do të ishte Ai që do të vinte pas tij që do të pagëzonte me zjarr dhe me Frymën e Shenjtë [shih Mateu 3:11].

Nëse Gjon Pagëzori do të kishte qenë një mashtrues, ai mund të ishte përpjekur të përfshihej në një punë për të cilën nuk kishte autoritet, dhe të ndërmerrte të kryente ordinanca që nuk i përkisnin asaj shërbese dhe thirrjeje, sipas shpirtit të Elias.

Shpirti i Elias është të përgatisë udhën për një zbulesë më të madhe të Perëndisë, e cila [shpirti i Elias] është Priftëria e Elias, ose Priftëria në të cilën ishte shuguruar Aaroni. Dhe kur Perëndia dërgon një njeri në botë që të përgatisë për një punë më të madhe, i cili mban çelësat e fuqisë së Elias, kjo quhej doktrina e Elias, madje që nga kohët më të hershme të botës.

Misioni i Gjonit ishte i kufizuar në predikimin dhe pagëzimin; por ajo që ai bëri ishte e ligjshme; dhe kur Jezu Krishti shkoi tek cilido nga dishepujt e Gjonit, Ai i pagëzoi ata me zjarr dhe me Frymën e Shenjtë. … Gjoni nuk i kapërceu kufijtë e tij, por me besnikëri kreu atë pjesë që i përkiste detyrës së tij; dhe çdo pjesë e ndërtesës së madhe duhej të përgatitej saktë dhe të vendosej në vendin e duhur; dhe është e nevojshme të dihet se cili i mban çelësat e fuqisë dhe cili jo, ose ka gjasa që ne të mashtrohemi.

Ai person që mban çelësat e Elias ka një punë përgatitore. … Shpirti i Elias m'u zbulua mua dhe unë e di se është i vërtetë; prandaj unë flas me guxim, sepse unë e di saktë se doktrina ime është e vërtetë."[7]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni rrëfimin për Gjon Pagëzorin që u jep Priftërinë Aarone Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit (faqet 83–84, 89). Çfarë ndikimi pati kjo ngjarje për Jozefin dhe Oliverin? Çfarë ndikimi ka pasur kjo ngjarje në jetën tuaj?
- Lexoni paragrafin e parë në faqen 84, duke vënë re se Gjon Pagëzori i quajti Jozefin dhe Oliverin "bashkëshërbëtorët" e tij. Në cilat mënyra kjo frazë mund të ndihmojë mbajtësit e priftërisë? Në cilat mënyra kjo frazë mund të ndikojë ndërveprimin tonë me të rinjtë që mbajnë Priftërinë Aarone?
- Rishikoni pjesën e kapitullit që fillon në faqen 84. Cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja për Gjon Pagëzorin dhe misionin që ai kreu gjatë jetës së tij të vdekshme?

- Profeti Jozef na mësoi se Gjon Pagëzori ishte "administruesi i ligjshëm" (faqet 86–89). Si mendoni, çfarë do të thotë termi "administrues i ligjshëm" në lidhje me priftërinë? Përse "nuk ka shpëtim … pa një administrues të ligjshëm"? (faqe 89).
- Ndërkohë që lexoni pjesën e fundit në kapitull (faqet 89–90), rishikoni gjithashtu përkufizimin për termin "Elias" që jepet në Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta (shih Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, faqe 40). Cili ishte shpirti i Elias? Si e përgatiti udhën Gjon Pagëzori për ardhjen e Shpëtimtarit?
- Jozef Smithi tha se dhënia e Priftërisë Aarone është "një punë përgatitore" sepse ajo përgatit udhën për diçka më të madhe (faqe 89). Çfarë mund të bëjnë mbajtësit e Priftërisë Aarone që të përgatiten për të marrë Priftërinë Melkizedeke? Çfarë mund të bëjnë prindërit, gjyshërit, mësuesit dhe udhëheqësit për t'i ndihmuar ata që të përgatiten?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Mateu 3:1–17; 1 Nefi 10:7–10; Përkthimi i Jozef Smithit, Mateu 3:43–46

Shënime

1. Joseph Smith, History 1832, f. 6; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Oliver Cowdery, cituar në Joseph Smith—Historia 1:71, shënim në fund të faqes, prej një letre të Oliver Cowdery drejtuar William W. Phelps, 7 shtator 1834, Norton, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* tetor 1834, f. 15.
3. Oliver Cowdery, deklaratë e regjistruar në shtator 1835 në "The Book of Patriarchal Blessings, 1834", f. 8–9; Patriarchal Blessings, 1833–2005, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 5:260–261; fjalët në kllapa në paragrafin e fundit në origjinal; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 29 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe një korrespondent i paidentifikuar i *Boston Bee*. Letra e *Boston Bee* u shkrua më 24 mars 1843, në Nauvoo, Illinois dhe u botua në *Times and Seasons,* 15 maj 1843, f. 200. Shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
5. *History of the Church,* 5:256–259; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 22 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
6. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 23 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; Joseph Smith, Collection, Addresses, 23 korrik 1843, Arkivat e Kishës.
7. *History of the Church,* 6:249–251; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.

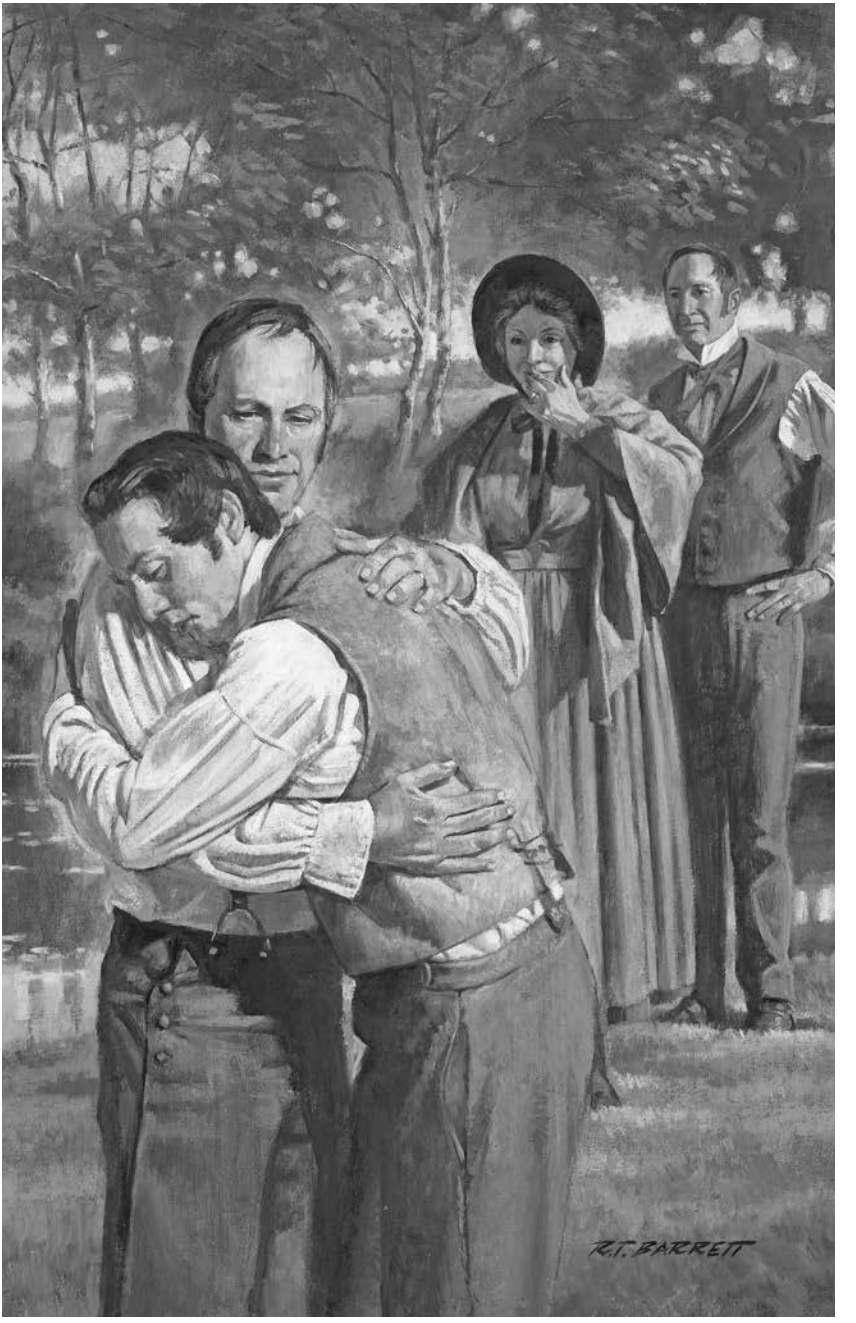

Babai i Profetit, Jozef Smith Plaku, u pagëzua më 6 prill 1830. Ndërsa babai i tij doli nga uji, Profeti "e ngjeshi fytyrën në gjirin e të atit dhe qau me zë të lartë nga gëzimi".

Pagëzimi dhe Dhurata e Frymës së Shenjtë

"Pagëzimi me ujë, pa pagëzimin me zjarr dhe me Frymën e Shenjtë që e pasojnë atë, është i kotë; ata janë të lidhur në mënyrë të domosdoshme dhe të pandashme."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në kohën e Jozef Smithit, lumi Suskuehana rridhte me kthesa të mëdha e gjarpëruese nëpër pyje pemësh druforta dhe pishash, të rrethuara nga kodrina të njëpasnjëshme dhe fusha me grurë. Si lumi më i madh në Pensilvani, ai ishte pjesë qendrore e peizazhit përreth Harmonisë në Pensilvani. Meqenëse lumi ishte pranë shtëpisë së tij dhe ofronte vende të qeta e të veçuara, Profeti disa herë u tërhoq atje për t'u menduar dhe për t'u lutur.

Pikërisht në brigjet e këtij lumi shkuan Profeti dhe Oliver Kaudri më 15 maj 1829, që të luteshin për rëndësinë e pagëzimit. Në përgjigje të lutjes së tyre, atyre iu shfaq Gjon Pagëzori, që u dha Priftërinë Aarone dhe i urdhëroi të pagëzonin njëri-tjetrin. Bekimi që ata kishin kërkuar, tashmë mund të kryhej në mënyrën e duhur dhe me fuqinë dhe autoritetin e Perëndisë. Duke u zhytur në lumë, ata pagëzuan njëri-tjetrin, ku Jozefi pagëzoi së pari Oliverin, siç kishte udhëzuar Gjoni. Pastaj Jozefi vendosi duart e tij mbi kokën e Oliverit dhe e shuguroi atë në Priftërinë Aarone dhe Oliveri bëri të njëjtën gjë për Jozefin. Profeti kujtoi:

"Ne provuam bekimet e mëdha dhe të lavdishme nga Ati ynë Qiellor. Menjëherë sapo e kisha pagëzuar Oliver Cowdery-n, Fryma e Shenjtë ra mbi të dhe ai u ngrit e profetizoi shumë gjëra që do të ndodhnin pak kohë më pas. Dhe përsëri, sapo isha pagëzuar prej tij, edhe unë pata shpirtin e profecisë, kur, duke qëndruar në këmbë, profetizova lidhur me ngritjen e kësaj Kishe

dhe me këtë brez të fëmijëve të njerëzve. Ne u mbushëm me Frymën e Shenjtë dhe u gëzuam në Perëndinë e shpëtimit tonë" (Joseph Smith—Historia 1:73).

Bekimet e pagëzimit shpejt u shtrinë tek besimtarë të tjerë. Më vonë në muajin maj, Samueli, vëlla më i vogël i Profetit, erdhi të vizitonte Jozefin dhe Oliverin në Harmoni. "Ne ... punuam që ta bindnim atë në lidhje me Ungjillin e Jezu Krishtit, që tani ishte gati të zbulohej në plotësinë e tij", pohoi Profeti. Samueli mori një dëshmi të veprës dhe Oliver Kaudri e pagëzoi atë dhe pas kësaj, Samueli "u kthye në shtëpinë e babait të tij, duke e përlëvduar dhe duke i thurur lavde Perëndisë, duke qenë i mbushur me Shpirtin e Shenjtë"[1]. Në qershor, Profeti pagëzoi vëllanë e tij më të madh, Hajrëmin, që prej kohësh kishte qenë një besimtar i patundur i mesazhit të Profetit. "Që nga kjo kohë e më pas shumë u bënë besimtarë", shënoi Jozefi "dhe disa u pagëzuan ndërsa ne vazhduam të udhëzonim dhe të bindnim."[2]

Profeti qe veçanërisht mirënjohës kur pa të pagëzohej atin e tij, Jozef Smith Plakun. Profeti kishte një dashuri të thellë për atin e tij, i cili qe i pari që e besoi mesazhin e tij pasi u vizitua së pari nga Moroni. Jozef Smith Plaku u pagëzua më 6 prill 1830, ditën kur u organizua Kisha. Nëna e Profetit, Lusi Mak Smith, kujtoi: "Jozefi qëndroi në këmbë në breg kur ati i tij doli nga uji dhe, ndërsa e kapi për dore, thirri: '… Unë jetova sa ta shoh atin tim të pagëzohet në kishën e vërtetë të Jezu Krishtit', dhe e ngjeshi fytyrën në gjirin e të atit dhe qau me zë të lartë nga gëzimi ashtu si dhe Jozefi i lashtësisë kur pa atin e tij që po vinte në tokën e Egjiptit."[3]

Ditën kur u organizua Kisha, shumë shenjtorë që ishin pagëzuar më parë, morën dhuratën e Frymës së Shenjtë me anë të fuqisë së Priftërisë Melkizedeke. Profeti Jozef Smith u mësoi me forcë nevojën për të dyja, edhe për pagëzimin, edhe për vënien e duarve për dhuratën e Frymës së Shenjtë. "Pagëzimi me ujë, pa pagëzimin me zjarr dhe me Frymën e Shenjtë që e pasojnë atë, është i kotë", deklaroi ai. "Ata janë të lidhur në mënyrë të domosdoshme dhe të pandashme. Një individ duhet të lindet nga uji dhe shpirti, me qëllim që të arrijë në mbretërinë e Perëndisë."[4]

Mësime të Jozef Smithit

Ordinanca e pagëzimit është e domosdoshme për ekzaltimin.

"Perëndia ka vendosur shumë shenja në tokë, si dhe në qiell; për shembull, lisi i pyllit, fruti i pemës, bari i fushës – të gjithë shfaqin një shenjë se fara është mbjellë atje; sepse është një dekret i Zotit që çdo pemë, bimë dhe bar që mbartin farë duhet të lindin llojin e tyre dhe nuk mund të lindin sipas ndonjë ligji ose parimi tjetër.

Sipas të njëjtit parim unë deklaroj se pagëzimi është një shenjë e shuguruar nga Perëndia, që besimtari tek Krishti duhet ta marrë mbi vete në mënyrë që të hyjë në mbretërinë e Perëndisë, 'se kush nuk ka lindur nga uji dhe nga Fryma, nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë' tha Shpëtimtari [shih Gjoni 3:5]. Ai është një shenjë dhe një urdhërim që Perëndia e ka vendosur për njeriun që të hyjë në mbretërinë e Tij. Ata që kërkojnë të hyjnë në çfarëdo mënyre tjetër do të kërkojnë më kot; sepse Perëndia nuk do t'i presë ata, as engjëjt nuk do ta njohin veprën e tyre si të pranuar, sepse ata nuk u janë bindur ordinancave, as nuk u kanë kushtuar vëmendje shenjave që Perëndia ka shuguruar për shpëtimin e njeriut, për ta përgatitur atë dhe për t'i dhënë atij të drejtën për lavdinë çelestiale; dhe Perëndia ka dekretuar se të gjithë ata që nuk do t'i binden zërit të Tij, nuk do t'i shpëtojnë mallkimit të ferrit. Cili është mallkimi i ferrit? Të bashkohen me ata njerëz që nuk u janë bindur urdhërimeve të Tij.

Pagëzimi është një shenjë për Perëndinë, për engjëjt dhe për qiellin që ne bëjmë vullnetin e Perëndisë dhe nuk ka udhë tjetër nën qiell që Perëndia ka shuguruar për njeriun që të vijë tek Ai që të shpëtohet, dhe të hyjë në mbretërinë e Perëndisë, përveç besimit tek Jezu Krishti, pendimit dhe pagëzimit për heqjen e mëkateve, dhe çfarëdo udhë tjetër është e kotë; atëherë ju keni premtimin e dhuratës së Frymës së Shenjtë."[5]

"Kur shqyrtojmë faqet e shenjta të Biblës, duke kërkuar tek profetët dhe thëniet e apostujve, ne nuk gjejmë temë kaq të lidhur ngushtë me shpëtimin, sa ajo e pagëzimit. … Le të kuptojmë se fjala *pagëzim* rrjedh nga folja në greqisht *baptiso* dhe do të thotë të zhytesh. …

… Nuk do të ishte gabim të paraqitnim porositë dhe urdhërimet e vetë Jezusit për këtë temë. – Ai u tha të dymbëdhjetëve, ose më mirë njëmbëdhjetë në atë kohë: 'Shkoni, pra, dhe bëni dishepuj nga të gjithë popujt duke i pagëzuar në emër të Atit e të Birit e të Frymës së Shenjtë, dhe duke i mësuar të zbatojnë të gjitha gjërat që unë ju kam urdhëruar.' Kështu shënohet nga Mateu [Mateu 28:19–20]. Tek Marku kemi këto fjalë të rëndësishme: 'Dilni në mbarë botën dhe i predikoni ungjillin çdo krijese; ai që beson dhe është pagëzuar, do të jetë i shpëtuar; por ai që nuk ka besuar, do të jetë i dënuar' [Marku 16:15–16]. …

… 'Nikodem, një krer i Judenjve ... erdhi natën te Jezusi dhe i tha: "Mësues, ne e dimë se ti je një mësues i ardhur nga Perëndia, sepse askush nuk mund të bëjë shenjat që bën ti, në qoftë se Perëndia nuk është me të". Jezusi iu përgjigj dhe tha: "Në të vërtetë, në të vërtetë po të them që nëse një nuk ka rilindur, nuk mund ta shohë mbretërinë e Perëndisë". Nikodemi i tha: "Po si mund të lindë njeriu kur është plak? A mund të hyjë ai për së dyti në barkun e nënës së vet dhe të lindë?" Jezusi u përgjigj: "Në të vërtetë, në të vërtetë po të them se kush nuk ka lindur nga uji dhe nga Fryma, nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë"' [Gjoni 3:1–5].

Kjo përgjigje e fortë dhe pohuese e Jezusit në lidhje me pagëzimin me ujë, i përgjigjet pyetjes: Nëse Perëndia është i njëjtë dje, sot dhe përgjithmonë; nuk është çudi që ai është kaq pohues në deklaratën e madhe: 'Ai që beson dhe është pagëzuar, do të jetë i shpëtuar; por ai që nuk ka besuar, do të jetë i dënuar.' [Marku 16:16.] Nuk kishte asnjë emër tjetër të dhënë nën qiell, as nuk pranohej ndonjë ordinancë tjetër, nëpërmjet të cilave njeriu mund të shpëtohej: Nuk është çudi që Apostulli tha duke qenë 'të varrosur bashkë në të në pagëzim' ju do të ringjalleni prej së vdekurish! [Kolosianëve 2:12.] Nuk është çudi që Palit iu desh të ngrihej dhe të pagëzohej dhe të lante mëkatet e tij [shih Veprat e Apostujve 9:17–18]."[6]

Alma duke pagëzuar në Ujërat e Mormonit. Jozef Smithi na mësoi: "Përpara se Shpëtimtari të vinte në mish 'shenjtorët' pagëzoheshin në emrin e Jezu Krishtit që do të vinte, sepse kurrë nuk ka pasur një emër tjetër nëpërmjet të cilit njerëzit të mund të shpëtoheshin".

Në të gjitha periudhat ungjillore, shenjtorët janë pagëzuar në emrin e Jezu Krishtit.

"Të lashtët që ishin në të vërtetë etërit e kishës në epoka të ndryshme, kur kisha lulëzonte në tokë, … inicioheshin në mbretëri me anë të pagëzimit, sepse është e vetëkuptueshme në shkrimin e shenjtë – Perëndia nuk ndryshon. Apostulli thotë se ungjilli është fuqia e Perëndisë për shpëtimin e cilitdo që beson; dhe gjithashtu na informon se jeta dhe pavdekësia u nxorën në dritë me anë të ungjillit [shih Romakëve 1:16; 2 Timoteut 1:10]. …

Tani, duke pranuar se shkrimet e shenjta japin kuptimin që kanë për qëllim të japin dhe kanë kuptim atë që përmbajnë, ne kemi shkaqe të mjaftueshme të vazhdojmë e të provojmë nga Bibla se ungjilli ka qenë gjithmonë i njëjtë; ordinancat për të plotësuar kërkesat e tij, të njëjta; dhe shërbestarët për të vepruar, të njëjtë; dhe shenjat dhe frytet që rrjedhin nga premtimet, të njëjta: Prandaj, përderisa Noeu ishte predikues i drejtësisë, ai duhet të ketë qenë pagëzuar dhe shuguruar në priftëri me anë të

vënies së duarve etj. Sepse askush nuk e merr këtë nder prej vetes së tij, por ai që thirret nga Perëndia, sikurse Aaroni [shih Hebrenjve 5:4]. …

... Do të shihet dhe pranohet se, nëse kishte mëkat mes njerëzve, pendimi do të ishte po aq i domosdoshëm në një kohë ose epokë të botës sa dhe në një tjetër – dhe se asnjë njeri nuk mund të vendosë themel tjetër përveç atij që është vendosur, që është Jezu Krishti. Prandaj, nëse Abeli ishte një burrë i drejtë ai duhet të bëhej i tillë duke mbajtur urdhërimet; nëse Enoku ishte aq i drejtë sa të vinte në praninë e Perëndisë dhe të ecte me të, ai duhet të ishte bërë i tillë duke mbajtur urdhërimet e tij dhe po kështu për secilin njeri të drejtë, qoftë nëse qe Noeu, një predikues i drejtësisë; Abrahami, ati i besimtarëve; Jakobi, fitimtari bashkë me Perëndinë; Moisiu, njeriu që shkroi për Krishtin dhe solli ligjin me anë të urdhërimit, si një mësues për të sjellë njerëzit tek Krishti; apo nëse ishte vetë Jezu Krishti, që nuk kishte nevojë për pendim, pasi nuk kishte bërë asnjë mëkat; sipas deklaratës së tij solemne drejtuar Gjonit: – lejomë të pagëzohem, sepse asnjë njeri nuk mund të hyjë në mbretëri pa iu bindur kësaj ordinance, sepse është e përshtatshme për ne të përmbushim çdo drejtësi [shih Përkthimi i Jozef Smithit, Mateu 3:43]. Sigurisht, atëherë, nëse ishte e përshtatshme për Gjonin dhe Jezu Krishtin, Shpëtimtarin, të pagëzoheshin që të plotësonin çdo drejtësi – po kaq sigurisht, atëherë, është e përshtatshme për çdo person tjetër që kërkon mbretërinë e qiellit të shkojë e të veprojë po ashtu; sepse ai është dera dhe nëse ndonjë person ngjitet në çfarëdo anë tjetër, ai është vjedhës dhe kusar! [Shih Gjoni 10:1–2.]

Në epokat e mëparshme të botës, përpara se Shpëtimtari të vinte në mish 'shenjtorët' pagëzoheshin në emrin e Jezu Krishtit që do të vinte, sepse kurrë nuk ka pasur një emër tjetër nëpërmjet të cilit njerëzit të mund të shpëtoheshin; dhe pasi ai erdhi në mish dhe u kryqëzua, atëherë shenjtorët u pagëzuan në emrin e Jezu Krishtit, të kryqëzuar, të ringjallur nga vdekja dhe të ngjitur në qiell, që ata të mund të varrosen në pagëzim si ai dhe të ngrihen në lavdi si ai, që ashtu si ishte një Zot i vetëm, një besim, një pagëzim dhe një Perëndi e atë për të gjithë ne [shih Efesianëve 4:5–6], po ashtu ka vetëm një derë për në banesat e gëzimit qiellor."[7]

Fëmijët që vdesin para moshës së përgjegjshmërisë nuk kanë nevojë të pagëzohen; ata shëlbohen me anë të Shlyerjes së Jezu Krishtit.

"Pagëzimi është për heqjen e mëkateve. Fëmijët nuk kanë mëkate. Jezusi i bekoi ata dhe tha: 'Bëni atë që më keni parë të bëj.' Fëmijët të gjithë bëhen të gjallë në Krisht dhe ata më të mëdhenj në moshë nëpërmjet besimit dhe pendimit."[8]

"Doktrina e pagëzimit të fëmijëve, apo e spërkatjes së tyre, se përndryshe ata do të duhet të vuajnë në ferr, është një doktrinë jo e vërtetë, që nuk mbështetet në Shkrimin e Shenjtë dhe nuk përputhet me karakterin e Perëndisë. Të gjithë fëmijët shëlbohen nëpërmjet gjakut të Jezu Krishtit dhe në çastin kur fëmijët e lënë këtë botë, ata merren në gji të Abrahamit."[9]

Profeti Jozef Smith përshkroi sa vijon si pjesë e një vegimi që ai mori më 21 janar 1836, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 137:1, 10: "Qiejt u hapën mbi ne dhe unë pashë mbretërinë çelestiale të Perëndisë dhe lavdinë e saj. … Dhe unë gjithashtu vura re se të gjithë fëmijët që vdesin përpara se të arrinin vitet e përgjegjshmërisë së tyre, shpëtohen në mbretërinë çelestiale të qiellit."[10]

Pas pagëzimit me ujë, ne marrim Frymën e Shenjtë, nëpërmjet vënies së duarve.

"Ungjilli kërkon pagëzimin duke u zhytur për heqjen e mëkateve, që është dhe kuptimi i fjalës në gjuhën në origjinal – domethënë, të varrosesh ose zhytesh në ujë.... Unë më tej besoj në dhuratën e Frymës së Shenjtë me anë të vënies së duarve, [siç tregohet] nga predikimi i Pjetrit në ditën e Rrëshajëve, Veprat e Apostujve 2:38. Ju do të mund të pagëzonit njëlloj një thes me rërë në vend të një njeriu dhe do të kishte të njëjtën pasojë, nëse nuk do të bëhej nga pikëpamja e heqjes së mëkateve dhe marrjes së Frymës së Shenjtë. Pagëzimi me ujë është vetëm gjysmë pagëzim dhe nuk vlen për asgjë pa gjysmën tjetër – që është pagëzimi i Frymës së Shenjtë. Shpëtimtari thotë: 'Kush nuk ka lindur nga uji dhe nga Fryma, nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë.' [Gjoni 3:5.]"[11]

Fryma e Shenjtë "jepe[t] me anë të vënies së duarve nga dikush që [ka] autoritetin që i [jepet] nga Perëndia".

Daniel Tajlër kujtoi një predikim që dha Profeti në Springfilld të Pensilvanisë, më 1833: "Gjatë qëndrimit të tij të shkurtër ai predikoi tek banesa e babait tim, një kasolle e përulur prej trarësh. Ai lexoi kapitullin e 3-të të Gjonit.... Duke shpjeguar vargun e 5-të ai tha: "'Të lindësh nga uji dhe nga Fryma' donte të thoshte, të zhyteshe në ujë për të hequr mëkatet dhe për të marrë pas kësaj dhuratën e Frymës së Shenjtë. Kjo jepej me anë të vënies së duarve nga dikush që kishte autoritetin që i ishte dhënë nga Perëndia.""[12]

"Të lindesh përsëri vjen nga Shpirti i Perëndisë nëpërmjet ordinancave."[13]

"Pagëzimi është një ordinancë e shenjtë përgatitore për marrjen e Frymës së Shenjtë; është kanali dhe çelësi nga ku do të

administrohet Fryma e Shenjtë. Dhurata e Frymës së Shenjtë me anë të vënies së duarve, nuk mund të merret nëpërmjet asnjë parimi tjetër përveç parimit të drejtësisë."[14]

"Po nëse ne do të përpiqeshim ta merrnim dhuratën e Frymës së Shenjtë me anë të ndonjë mjeti tjetër të ndryshëm nga shenjat ose mënyra që Perëndia ka caktuar – a do ta merrnim atë? Sigurisht që jo; të gjitha mjetet e tjera do të dështonin. Zoti thotë bëj këtë e këtë dhe unë do të të bekoj.

Ka disa fjalë kyçe dhe shenja që i përkasin Priftërisë dhe që duhet të respektohen me qëllim që të merret bekimi përkatës. Shenja [që na mësoi] Pjetri ishte të pendohemi dhe të pagëzohemi për faljen e mëkateve, me premtimin e dhuratës së Frymës së Shenjtë; dhe në asnjë mënyrë tjetër nuk merret dhurata e Frymës së Shenjtë [shih Veprat e Apostujve 2:38].

Ka ndryshim midis Frymës së Shenjtë dhe dhuratës së Frymës së Shenjtë. Korneli e mori Frymën e Shenjtë përpara se të pagëzohej, që ishte fuqia bindëse e Perëndisë mbi të për vërtetësinë e Ungjillit, por ai nuk mund të merrte dhuratën e Frymës së Shenjtë deri pasi u pagëzua. Nëse ai nuk do të kishte marrë mbi vete këtë shenjë ose ordinancë, Fryma e Shenjtë që e bindi atë për vërtetësinë e Ungjillit, do ta kishte braktisur. [Shih Veprat e Apostujve 10:1–48.] Derisa ai iu bind këtyre ordinancave dhe mori dhuratën e Frymës së Shenjtë, me anë të vënies së duarve, sipas urdhrit të Perëndisë, ai nuk do të kishte mundur të shëronte të sëmurët apo të urdhëronte një frymë të ligë të dilte jashtë një njeriu dhe ajo t'i bindej atij; sepse fryma do të mund t'i thoshte atij, siç u tha bijve të Skevit: 'Unë e njoh Jezusin dhe e di kush është Pali, po ju cilët jeni?' [Shih Veprat e Apostujve 19:13–15.]"[15]

Në dhjetor 1839, ndërkohë që ishin në Uashington D.C., për të kërkuar korrigjim për padrejtësitë e bëra kundrejt shenjtorëve të Misurit, Jozef Smithi dhe Elias Higbi i shkruan sa vijon Hajrëm Smithit: "Në intervistën tonë me Presidentin [e Shteteve të Bashkuara], ai na pyeti se ku ndryshonte besimi ynë nga besimet e tjera të kohës. Vëllai Jozef tha se ne ndryshonim në mënyrën e pagëzimit dhe të dhuratës së Frymës së Shenjtë me anë të vënies së duarve. Ne besonim se të gjitha ndryshimet e tjera ishin pjesë e dhuratës së Frymës së Shenjtë."[16]

Dhurata e Frymës së Shenjtë sjell paqe, gëzim, udhërrëfim hyjnor dhe dhurata të tjera në jetën tonë.

"Ne besojmë që dhurata e Frymës së Shenjtë gëzohet tani, po aq sa edhe në kohët e Apostujve; ne besojmë se ajo [dhurata e Frymës së Shenjtë] është e domosdoshme për të bërë dhe organizuar Priftërinë, se asnjë njeri nuk mund të thirret për të përmbushur çfarëdo detyre në shërbesë pa të; ne gjithashtu besojmë në dhuratën e profecisë, të gjuhëve, vegimeve, zbulesës, në dhuntitë dhe në shërimin; dhe se këto gjëra nuk mund të gëzohen pa dhuratën e Frymës së Shenjtë. Ne besojmë se njerëzit e shenjtë të lashtësisë kanë folur të shtyrë nga Fryma e Shenjtë dhe se njerëzit e shenjtë të kohës së sotme flasin sipas të njëjtit parim; ne besojmë se ai është një ngushëllues dhe dhënës dëshmie, se ai na kujton gjëra të kaluara, na udhëheq tek e gjithë e vërteta dhe na tregon gjërat që do të vijnë; ne besojmë se 'asnjë nuk mund të thotë: 'Jezusi është Zot', veç se në Frymën e Shenjtë'. [Shih 1 Korintasve 12:3.] Ne besojmë tek ajo [kjo dhuratë e Frymës së Shenjtë] në të gjithë plotësinë dhe fuqinë, dhe madhështinë, dhe lavdinë e saj."[17]

Në shkurt 1847, afërsisht tre vjet pasi Profeti Jozef Smith ishte martirizuar, ai iu shfaq në ëndërr Presidentit Brigam Jang dhe i dha këtë mesazh: "Thuaju njerëzve të jenë të përulur dhe besnikë, dhe të sigurt për të mbajtur Shpirtin e Zotit dhe ai do t'i udhëheqë në të drejtë. Kini kujdes dhe mos e largoni zërin e qetë e të ulët; ai do t'ju mësojë [çfarë] të bëni dhe ku të shkoni; ai do të japë frutat e mbretërisë. Thuaju vëllezërve t'i mbajnë zemrat të hapura që të mbeten të gatshëm për të qenë të bindur për të vërtetën, kështu që kur t'u vijë Fryma e Shenjtë, zemra e tyre do të jetë gati për ta marrë atë. Ata mund ta dallojnë Shpirtin e Zotit nga gjithë shpirtrat e tjerë. Ai do t'u pështërisë paqe e gëzim shpirtrave të tyre dhe ai do të heqë keqdashjen, urrejtjen, zilinë, grindjen dhe gjithë të ligën nga zemra e tyre; dhe e gjithë dëshira e tyre do të jetë për të bërë mirë, për të sjellë drejtësinë dhe për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë. Thuaju vëllezërve se, nëse do të ndjekin Shpirtin e Zotit, ata do të jenë krejt në rregull."[18]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 93–94, në të cilat Profeti Jozef Smith shprehu ndjenjat që pati kur ai dhe Oliver Kaudri u pagëzuan dhe kur babai i tij u pagëzua. Çfarë kujtimesh keni nga pagëzimi juaj ose pagëzimet e pjesëtarëve të familjes dhe miqve? Merrni parasysh t'i shënoni këto kujtime në ditarin tuaj ose historinë e jetës tuaj.
- Deklaratat në faqet 95–98 janë marrë nga mesazhe që Jozef Smithi u dha njerëzve që ishin pagëzuar tashmë. Si mendoni ju, përse anëtarëve të pagëzuar të Kishës duhet që t'ua kujtojnë këto të vërteta? Çfarë idesh të reja keni fituar kur i studiuat këto mësime?
- Çfarë mund t'i thoni një miku që beson se pagëzimi nuk është i nevojshëm? Çfarë mund t'i thoni një miku që beson se fëmijët e vegjël duhet të pagëzohen? (Për disa shembuj, shih faqen 99.)
- Lexoni paragrafin e fundit në faqen 99. Përse pagëzimi "nuk vlen për asgjë" pa dhuratën e Frymës së Shenjtë? Jozef Smithi tha: "Ka ndryshim midis Frymës së Shenjtë dhe dhuratës së Frymës së Shenjtë" (faqe 101). Nga përvoja juaj, cilat janë disa nga bekimet që mund të vijnë në jetën tonë kur ne kemi dhuratën e Frymës së Shenjtë?
- Rishihni paragrafin e fundit në faqen 101. Përse mënyra e pagëzimit përbën një ndryshim thelbësor midis Kishës së rivendosur dhe kishave të tjera? Përse dhurata e Frymës së Shenjtë përbën një ndryshim thelbësor? Në ç'mënyrë janë "të gjitha ndryshimet e tjera … pjesë e dhuratës së Frymës së Shenjtë"?
- Studioni paragrafin e fundit në kapitull (faqe 102). Mendoni se si mund të jetoni për të qenë të denjë për të marrë dhe dalluar nxitjet e Frymës së Shenjtë.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Gjoni 15:26; Romakëve 6:3–6; 2 Nefi 31:13; 3 Nefi 11:18–41; Moroni 8:1–23

Shënime

1. *History of the Church,* 1:44; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 19, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:51; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 23, Arkivat e Kishës.
3. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 9, f. 12, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 6:316; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
5. *History of the Church* , 4:554–555; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
6. "Baptism", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 shtator 1842, faqet 903–905; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; është ndryshuar ndarja në paragrafë; janë fshirë germat e pjerrëta; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. "Baptism", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 shtator 1842, faqet 904–905; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë fshirë germat e pjerrëta; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
8. *History of the Church,* 5:499; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 9 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
9. *History of the Church,* 4:554; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
10. Doktrina e Besëlidhje 137:1, 10; vegim i dhënë Joseph Smith-it më 21 janar 1836, në tempull, në Kirtland, Ohio.
11. *History of the Church,* 5:499; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 9 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
12. Daniel Tyler, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 shkurt 1892, f. 93–94; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; është ndryshuar ndarja në paragrafë.
13. *History of the Church,* 3:392; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
14. *History of the Church,* 3:379; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 korrik 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
15. *History of the Church,* 4:555; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
16. *History of the Church,* 4:42; nga një letër e Joseph Smith dhe Elias Higbee drejtuar Hyrum Smith-it dhe udhëheqësve të tjerë të Kishës, 5 dhjetor 1839, Washington, D.C.; presidenti i Shteteve të Bashkuara në atë kohë ishte Martin Van Buren.
17. *History of the Church,* 5:27; grupi i parë dhe i tretë i fjalëve në kllapa në origjinal; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 823; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
18. Cituar nga Brigham Young, në Brigham Young, Office Files, Brigham Young, Vision, 17 shkurt 1847, Arkivat e Kishës.

KAPITULLI 8

Priftëria e Përjetshme

"Priftëria Melkizedeke … është kanali nëpërmjet të cilit zbulohet nga qielli gjithë njohuria, doktrina, plani i shpëtimit dhe çdo çështje e rëndësishme."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Pasi morën Priftërinë Aarone dhe ordinancën e pagëzimit, Jozef Smithi dhe Oliver Kaudri provuan bekime që nuk i kishin njohur kurrë më parë. Profeti shënoi: "Me mendjet tona të ndriçuara tashmë, ne filluam t'i kishim shkrimet e shenjta të qarta për të kuptuarin tonë dhe kuptimi e qëllimi i vërtetë i shumë prej pjesëve të tyre më të mistershme na u zbulua në një mënyrë që ne kurrë nuk mund ta arrinim më parë, as kurrë më parë nuk e kishim menduar" (Joseph Smith—Historia 1:74). Me këtë ndriçim të shtuar të mendjes, ata vazhduan përpara në punën e tyre të përkthimit të Librit të Mormonit. Por Profeti nuk kishte marrë ende një bekim të rëndësishëm – një bekim që ishte i domosdoshëm përpara se ai të mund të organizonte Kishën, të themelonte kuorumet dhe detyrat e priftërisë, si dhe të jepte dhuratën e Frymës së Shenjtë. Ai duhej të merrte Priftërinë Melkizedeke.

Siç ishte premtuar nga Gjon Pagëzori, ky bekim iu dha Jozefit dhe Oliverit pak pasi kishin marrë Priftërinë Aarone. Apostujt e lashtësisë Pjetri, Jakobi dhe Gjoni iu shfaqën atyre në një vend të veçuar pranë lumit Suskuehana dhe u dhanë Priftërinë Melkizedeke. Jozefi deklaroi më vonë se ai dëgjoi "zërin e Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit në shkretëtirë midis Harmony-së, konteja Susquehanna-s, dhe Colesville-t, konteja Broome-t, në lumin Susquehanna, duke e shpallur vetveten se zotëronin çelësat e mbretërisë dhe të periudhës së plotësisë së kohëve!" (DeB 128:20).

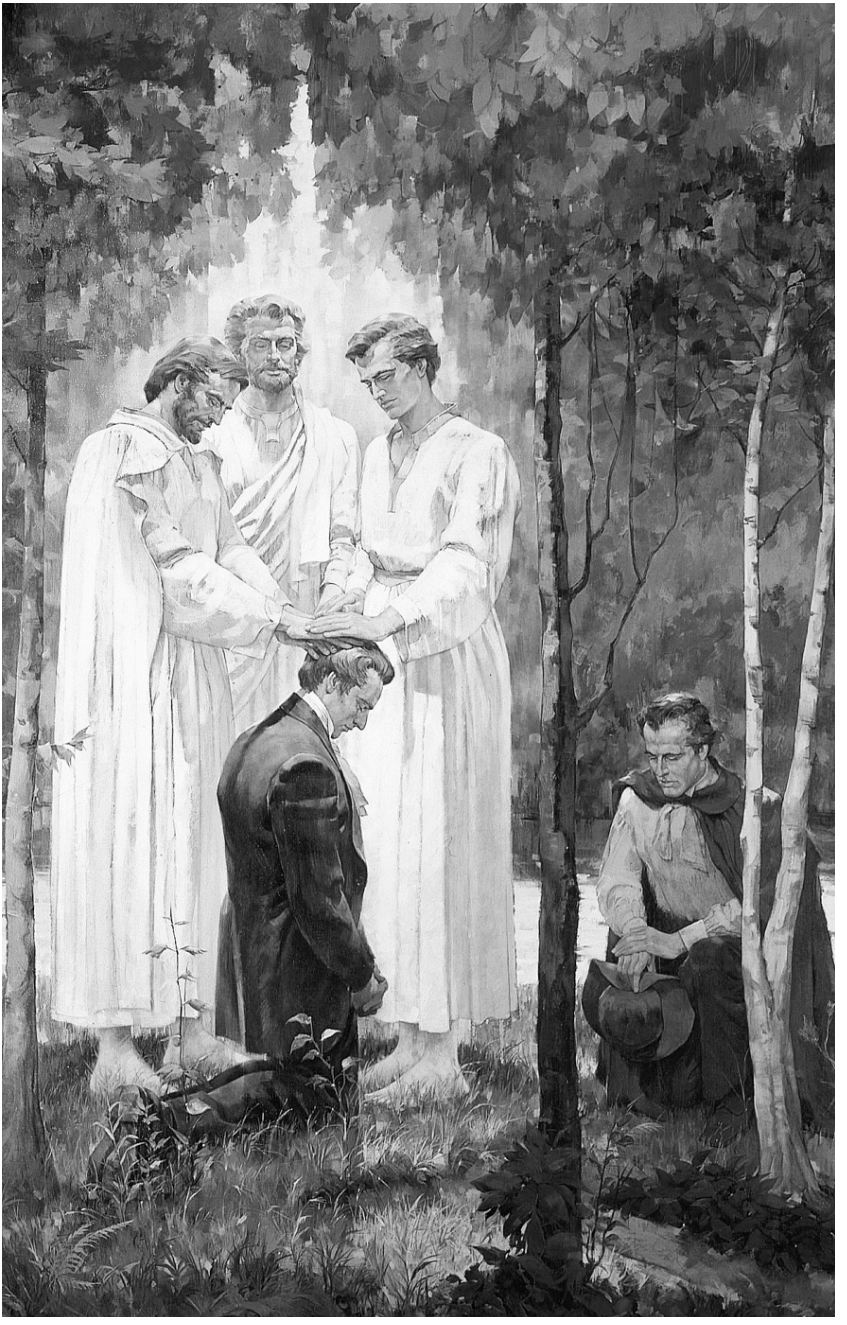

Apostujt e lashtë Pjetri, Jakobi dhe Gjoni u konfirmojnë Priftërinë Melkizedeke Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit. "Çelësat [e priftërisë]", deklaroi Profeti, "duhet të sillen nga qielli kurdoherë që dërgohet Ungjilli."

Në vitet që vijuan, Jozef Smithin e vizituan shumë mbajtës të tjerë të priftërisë nga kohët e lashta. Këta lajmëtarë nga Perëndia erdhën që të rivendosnin çelësat e priftërisë të domosdoshëm për të bërë të disponueshme për fëmijët e Perëndisë bekimet e plota të ungjillit. Ata erdhën gjithashtu që të ndihmonin profetin i cili do të qëndronte në krye të periudhës së plotësisë së kohëve.

Presidenti Xhon Tejlor, Presidenti i tretë i Kishës, shpjegoi: "Moisiu, Elija, Eliasi dhe shumë nga personazhet kryesues të përmendur në Shkrimet e Shenjta, që kishin vepruar në periudhat e ndryshme ungjillore, erdhën dhe i dhanë Jozefit çelësat, fuqitë, të drejtat, privilegjet dhe [lejet] e ndryshme që ata kishin gëzuar në kohën e tyre. … Çfarëdo dijenie, inteligjence, Priftërie, fuqie, zbulese që iu dha atyre burrave në epokat e ndryshme, u rivendos përsëri në tokë me anë të shërbesës dhe duke përdorur si mjet ata që mbajtën Priftërinë e shenjtë të Perëndisë në periudhat e ndryshme ungjillore kur kishin jetuar."[1]

Presidenti Tejlor deklaroi gjithashtu: "Nëse do ta pyesje Jozefin se ç'pamje kishte Adami, do të ta thoshte menjëherë; ai do të të thoshte përmasat dhe pamjen e tij të jashtme dhe gjithçka për të. Ju mund ta kishit pyetur se ç'pamje kishin Pjetri, Jakobi dhe Gjoni dhe ai do të mund t'ua thoshte. Pse? Sepse ai i kishte parë ata."[2]

Në shtator 1842 Profeti i shkroi një letër Kishës duke shprehur gëzimin e tij ndërsa sodiste njohurinë dhe çelësat e priftërisë që tani ishin rivendosur në tokë: "Dhe përsëri, çfarë dëgjojmë? Lajme të gëzuara nga Cumorah-u! Moronin, një engjëll nga qielli, duke shpallur plotësimin e profetëve—librin që do të zbulohet. … Dhe zërin e Mikaelit, kryeengjëllit; zërin e Gabrielit dhe të Rafaelit dhe të engjëjve të ndryshëm, nga Mikaeli ose Adami deri në kohën e pranishme, të gjithë duke deklaruar periudhën e kujdestarisë së tyre, të drejtat e tyre, çelësat e tyre, nderet e tyre, madhështinë dhe lavdinë e tyre dhe fuqinë e priftërisë së tyre; duke dhënë rresht pas rreshti, ide pas ideje; pak këtu e pak atje; duke na dhënë ngushëllim, duke shpallur atë që do të vijë, duke pohuar shpresën tonë!" (DeB 128:20–21).

Mësime të Jozef Smithit

Priftëria është e përjetshme dhe është mbajtur nga profetët në çdo periudhë ungjillore.

"Ka pasur një zinxhir autoriteti dhe fuqie që nga Adami deri në kohën e tanishme."[3]

"Priftëria iu dha së pari Adamit; ai mori detyrën e Presidencës së Parë dhe mbajti çelësat e saj nga brezi në brez. Ai e mori atë në Krijim, përpara se bota të formohej, si tek Zanafilla 1:26, 27, 28. Atij i ishte dhënë autoritet mbi çdo krijesë të gjallë. Ai është Mikaeli, Kryeengjëlli, për të cilin flitet në Shkrimet e Shenjta. Pastaj priftëria iu dha Noeut, që ishte Gabrieli; ai qëndron pas Adamit në autoritetin në Priftëri; ai u thirr nga Perëndia në këtë detyrë dhe ishte ati i të gjithëve që jetonin në kohën e tij, dhe atij iu dha autoriteti. Këta burra mbajtën çelësat së pari në tokë dhe pastaj në qiell.

Priftëria është një parim i përjetshëm dhe ekzistonte me Perëndinë që nga përjetësia, dhe do të ekzistojë në përjetësi, pa fillim të ditëve ose fund të viteve [shih Përkthimi prej Joseph Smithit, Hebrenjve 7:3]. Çelësat duhet të sillen nga qielli kurdoherë që dërgohet Ungjilli. Kur ata zbulohen nga qielli, kjo bëhet nëpërmjet autoritetit të Adamit.

Danieli, në kapitullin e shtatë të librit të tij, flet për të Lashtin e Ditëve; ai nënkupton njeriun më të lashtë, Atin tonë Adam, Mikaelin; ai do t'i mbledhë së bashku fëmijët e tij dhe do të mbajë një këshill me ta për t'i përgatitur për ardhjen e Birit të Njeriut [shih Danieli 7:9–14]. Ai (Adami) është babai i familjes njerëzore dhe kryeson mbi shpirtrat e të gjithë njerëzve, dhe të gjithë që kanë pasur çelësat duhet të qëndrojnë para tij në këtë këshill të madh. … Biri i Njeriut qëndron para tij dhe atij i jepet lavdi dhe autoritet. Adami ia dorëzon kujdestarinë e tij Krishtit, atë që i ishte dorëzuar atij duke mbajtur çelësat e universit, por e mban pozitën e tij si kreu i familjes njerëzore.

… Ati i thirri të gjithë shpirtrat para Tij në krijimin e njeriut dhe i organizoi ata. Ai (Adami) është kreu dhe iu tha që të shumohej. Çelësat së pari iu dhanë atij dhe nëpërmjet tij, të tjerëve. Atij do t'i duhet të japë llogari për kujdestarinë e tij dhe ata atij.

Priftëria është e përjetshme. Shpëtimtari, Moisiu dhe Eliasi [Elija] ia dhanë çelësat Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit në mal, kur ata u shpërfytëruan para tij. Priftëria është e përjetshme – pa fillim ditësh ose mbarim vitesh; pa atë, nënë etj. Nëse nuk ka ndryshim të ordinancave, nuk ka ndryshim të Priftërisë. Kudo që administrohen ordinancat e Ungjillit, aty ka Priftëri.

Si kemi arritur tek Priftëria në ditët e fundit? Ajo ka zbritur brez pas brezi, në varg të rregullt. Ajo iu dha Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit dhe ata ua dhanë të tjerëve. Krishti është Prifti i Lartë i Madh; Adami është vijuesi. Pali flet për Kishën që i bashkohet morisë së engjëjve – Perëndisë, gjykatësit të të gjithëve – shpirtërave të të drejtëve që u bënë të përsosur; Jezusit, Ndërmjetësit të besëlidhjes së re [shih Hebrenjve 12:22–24]."[4]

Profetët që mbanin çelësat e priftërisë në kohët e lashta u bashkuan për të sjellë veprën e periudhës së fundit ungjillore.

"Unë pashë Adamin në luginën e Adam-ondi-Ahmanit. Ai i mblodhi së bashku fëmijët e tij dhe i bekoi ata me një bekim patriarkal. Zoti u shfaq mes tyre dhe ai (Adami) i bekoi të gjithë dhe paratha çfarë do t'u ndodhte atyre në brezin e fundit.

Kjo është përse Adami bekoi pasardhësit e tij; ai donte t'i sillte ata në prani të Perëndisë. Ata kërkuan një qytet etj., ['mjeshtër dhe ndërtues i të cilit është Perëndia' – Heb. 11:10]. Moisiu u përpoq të sillte fëmijët e Izraelit në prani të Perëndisë, nëpërmjet fuqisë së Priftërisë, por nuk mundi. Në epokat e para të botës ata u përpoqën të vendosnin të njëjtën gjë; dhe pati Elias-ë që u ngritën dhe që u përpoqën të rivendosin po këto lavdi, por nuk i morën dot ato; por ata profetizuan për një ditë kur kjo lavdi do të zbulohej. Pali foli për periudhën e plotësisë së kohëve, kur Perëndia do të mblidhte së bashku gjithë gjërat në një etj. [shih Efesianëve 1:10]; dhe ata burra të cilëve u janë dhënë këta çelësa, duhet të jenë atje; dhe ata pa ne nuk mund të bëhen të përsosur.

Këta burra janë në qiell, por fëmijët e tyre janë në tokë. Zemra e tyre ka mall për ne. Perëndia dërgon burra për këtë arsye. 'Biri i njeriut do të dërgojë engjëjt e vet dhe ata do të mbledhin nga mbretëria e tij gjithë skandalet dhe ata që bëjnë paudhësi.' [Mateu

"Unë pashë Adamin në luginën e Adam-ondi-Ahmanit. Ai i mblodhi së bashku fëmijët e tij dhe i bekoi ata me një bekim patriarkal. Zoti u shfaq mes tyre."

13:41.] Të gjithë këta personazhe me autoritet do të vijnë poshtë dhe do të bashkohen me ne për të bërë që të ndodhë kjo punë.

Mbretëria e Qiellit është si kokrra e farës së sinapit. Fara e sinapit është e vogël, por që sjell një barishte të madhe dhe zogjtë e qiellit gjejnë strehim në degë. [Shih Marku 4:30–32.] Zogjtë e qiellit janë engjëjt. Kështu engjëjt zbresin poshtë, ndërthuren së bashku për të mbledhur fëmijët e tyre dhe i mbledhin ata. Ne pa ta nuk mund të bëhemi të përsosur; as ata pa ne nuk mund të bëhen të përsosur; kur të bëhen këto gjëra, Biri i Njeriut do të zbresë, i Lashti i ditëve do të ulet; ne mund të afrohemi tek një mori engjëjsh, të lidhemi me ta dhe të marrim udhëzime nga ata."[5]

Ordinancat e priftërisë janë vendosur që nga fillimi dhe duhet të mbahen në mënyrën si i ka caktuar Perëndia.

"Adami … ishte njeriu i parë, për të cilin flitet tek Danieli si 'i Lashti i Ditëve' [Danieli 7:9], ose me fjalë të tjera, i pari dhe më i moshuari i të gjithëve, stër, stër, stërgjyshi për të cilin thuhet në një vend tjetër që ai është Mikaeli, sepse ai ishte i pari dhe ati i

të gjithëve, jo vetëm për nga prejardhja, por i pari që mbajti bekimet shpirtërore, të cilit iu bë i njohur plani i ordinancave për shpëtimin e pasardhësve të tij deri në fund dhe të cilit iu shfaq së pari Krishti, dhe nëpërmjet të cilit Krishti u zbulua nga qielli, dhe do të vazhdojë të zbulohet këtej e tutje. Adami mban çelësat e periudhës së plotësisë së kohëve; domethënë, periudha e të gjitha kohëve ka qenë dhe do të zbulohet nëpërmjet tij që nga fillimi deri tek Krishti dhe nga Krishti tek fundi i të gjitha periudhave që do të zbulohen. …

… [Perëndia] i vendosi ordinancat që të jenë të njëjta përherë e përgjithmonë dhe vendosi Adamin që t'i ruante ato, t'ua zbulonte ato njerëzve që nga qielli, ose të dërgonte engjëj për t'i zbuluar ato. 'A nuk janë ata të gjithë frymëra shërbenjës, që dërgohen për të shërbyer për të mirën e atyre që kanë për të trashëguar shpëtimin?' [Hebrenjve 1:14.]

Këta engjëj janë nën drejtimin e Mikaelit ose Adamit, që vepron nën drejtimin e Zotit. Nga citimi i mësipërm ne mësojmë se Pali i kuptoi përsosurisht qëllimet e Perëndisë në lidhje me marrëdhënien e Tij me njeriun dhe gjithashtu atë rend të lavdishëm e të përsosur që Ai e vendosi në Vete, me anë të të cilit Ai sjell fuqi, zbulesa dhe lavdi.

Perëndia nuk do të njohë ata që Ai nuk ka thirrur, shuguruar dhe zgjedhur. Në fillim Perëndia e thirri Adamin me vetë zërin e Tij. 'Atëherë Zoti Perëndi thirri njeriun dhe i tha: "Ku je?". Ai u përgjigj: "Dëgjova zërin tënd në kopsht, dhe pata frikë sepse isha lakuriq dhe u fsheha".' [Zanafilla 3:9–10.] Adami mori urdhërime dhe udhëzime nga Perëndia: ky ishte rendi që nga fillimi.

Që ai mori zbulesa, urdhërime dhe ordinanca në fillim është e padiskutueshme; përndryshe si filluan ata t'i ofronin sakrifica Perëndisë në një mënyrë të pranueshme? Dhe nëse ata ofruan sakrifica, ata duhet të ishin autorizuar nëpërmjet shugurimit. Ne lexojmë tek Zanafilla [4:4] se Abeli ofroi të parëlindurit e kopesë së tij e yndyrën e tyre dhe Zoti e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij. …

Kjo atëherë, është natyra e Priftërisë: çdo burrë mban detyrën kryesuese të periudhës së tij ungjillore dhe një burrë mban detyrën kryesuese të të gjithave, madje Adami; dhe Adami e merr

detyrën kryesuese dhe autoritetin e tij nga Zoti, por nuk mund të marrë një plotësi derisa Krishti t'i paraqesë Mbretërinë Atit, që do të jetë në përfundim të periudhës së fundit ungjillore.

Fuqia, lavdia dhe bekimet e Priftërisë nuk mund të vazhdojnë me ata që morën shugurimin nëse nuk vazhdon drejtësia e tyre; sepse Kaini gjithashtu u autorizua të ofronte sakrificë, por nga mosdhurimi i saj në drejtësi, u mallkua. Kjo atëherë do të thotë se ordinancat duhet të mbahen në vetë mënyrën që ka caktuar Perëndia, përndryshe Priftëria e tyre do t'u sjellë mallkim në vend të bekimit."[6]

Priftëria Melkizedeke është kanali nëpërmjet të cilit Perëndia zbulon Veten dhe qëllimet e Tij.

"Ka dy Priftëri për të cilat flitet në Shkrimet e Shenjta, pikërisht Melkizedekja dhe Aaronia ose Levitikja. Megjithëse janë dy Priftëri, përsëri Priftëria Melkizedeke e përfshin Priftërinë Aarone ose Levitike dhe është kreu i madh, dhe mban autoritetin më të lartë që i përket Priftërisë dhe çelësat e Mbretërisë së Perëndisë në të gjitha epokat e botës deri në brezat më të fundit në tokë, dhe është kanali nëpërmjet të cilit zbulohet nga qielli gjithë njohuria, doktrina, plani i shpëtimit dhe çdo çështje e rëndësishme.

Krijimi i saj ishte që para 'themelimit të tokës, apo yjeve të mëngjesit që këndonin të gjithë së bashku, apo tërë bijtë e Perëndisë të lëshonin britma gëzimi' [shih Jobi 38:4–7] dhe është Priftëria më e lartë e më e shenjtë, dhe është sipas urdhrit të Birit të Perëndisë, dhe gjithë Priftëritë e tjera janë vetëm pjesë, degëzime, fuqira dhe bekime që i përkasin po asaj, dhe që mbahen, kontrollohen dhe drejtohen prej saj. Ajo është kanali përmes së cilës i Plotfuqishmi filloi të zbulojë lavdinë e Tij në fillim të krijimit të kësaj toke dhe përmes së cilës ai ka vazhduar t'ia zbulojë Veten fëmijëve të njerëzve deri në kohën e tanishme, dhe përmes së cilës Ai do të bëjë të njohura qëllimet e Tij deri në fund të kohës."[7]

"Fuqia e Priftërisë Melkizedeke është të ketë fuqinë për 'jetë të jetës'; sepse besëlidhja e përjetshme nuk mund të thyhet. … Cila ishte fuqia e Melkizedekes? Nuk ishte Priftëria e Aaronit që administron në ordinancat e jashtme dhe ofrimin e sakrificave. Ata

që mbajnë plotësinë e Priftërisë Melkizedeke janë mbretër dhe priftërinj të Perëndisë më të Lartë, që mbajnë çelësat e fuqisë dhe të bekimeve. Në fakt, ajo priftëri është një ligj i përkryer teokracie dhe qëndron si Perëndi për t'u dhënë ligje njerëzve, duke u administruar për jetë të jetës bijëve dhe bijave të Adamit. …

'Pa atë, pa nënë, pa gjenealogji, pa pasur as fillim ditësh as fund jete, por i përngjashëm me Birin e Perëndisë, ai mbetet prift në amshim.' [Hebrenjve 7:3.] Priftëria Melkizedeke mban të drejtën nga Perëndia i përjetshëm dhe jo si prejardhje nga ati dhe nëna; dhe ajo priftëri është po aq e përjetshme sa Vetë Perëndia, dhe që nuk ka as fillim ditësh as fund jete. …

… Priftëria Levitike [Aarone], që përbëhet nga priftërinj që shërbejnë në ordinanca të jashtme, bëhet pa betim; por Priftëria e Melkizedekut bëhet me betim dhe besëlidhje."[8]

"Priftëria e Lartë Melkizedeke nuk [është] tjetër veç Priftëria e Birit të Perëndisë; … ka disa ordinanca që i përkasin Priftërisë, nga e cila rrjedhin disa rezultate. … Një privilegj i madh i Priftërisë është të marrë zbulesa nga mendja dhe vullneti i Perëndisë. Gjithashtu është privilegji i Priftërisë Melkizedeke të kritikojë, qortojë dhe këshillojë, si dhe të marrë zbulesë."[9]

"Gjithë priftëria është Melkizedeke; por ka pjesë ose shkallë të ndryshme të saj. … Të gjithë profetët e patën Priftërinë Melkizedeke."[10]

"Unë i këshilloj të gjithë të përparojnë drejt përsosjes dhe të kërkojnë thellë e më thellë në misteret e Perëndishmërisë. Një njeri nuk mund të bëjë asgjë për vetveten derisa Perëndia ta drejtojë atë në udhën e saktë; dhe priftëria është për atë qëllim."[11]

Një njeri duhet të autorizohet nga Perëndia dhe të shugurohet në priftëri për të administruar në ordinancat e shpëtimit.

Nenet e Besimit 1:5: "Ne besojmë se një njeri duhet të thirret nga Perëndia, me anë të profecisë dhe me anë të vënies së duarve prej atyre që janë në autoritet, për të predikuar Ungjillin dhe për të administruar ordinancat e tij."[12]

"Ne besojmë se një njeri duhet të thirret nga Perëndia, me anë të profecisë dhe me anë të vënies së duarve prej atyre që janë në autoritet, për të predikuar Ungjillin dhe për të administruar ordinancat e tij."

"Ne besojmë se asnjë njeri nuk mund të administrojë shpëtim nëpërmjet ungjillit, për shpirtrat e njerëzve, në emrin e Jezu Krishtit, përveç nëse ai autorizohet nga Perëndia, me anë të zbulesës, ose duke u shuguruar nga dikush të cilin Perëndia e ka dërguar me anë të zbulesës, siç është shkruar nga Pali, tek Romakëve 10:14–15: 'Dhe si do të besojnë tek ai për të cilin nuk kanë dëgjuar? Dhe si do të dëgjojnë, kur s'ka kush predikon? Dhe si do të predikojnë pa qenë dërguar?' Dhe unë do të pyes, si mund të dërgohen pa një zbulesë, ose çfarëdo lloj paraqitjeje tjetër të dukshme të shfaqjes së Perëndisë? Dhe përsëri tek Hebrenjve 5:4: 'Dhe askush nuk e merr këtë nder prej vetes së tij, po ai që thirret nga Perëndia, sikurse Aaroni.' – Dhe unë do të pyesja, si u thirr Aaroni, përveçse me anë të zbulesës?"[13]

"Engjëlli i tha Kornelit të mirë se ai duhet të dërgonte të thërriste Pjetrin që të mësonte se si të shpëtohej [shih Veprat e Apostujve 10:21–22]: Pjetri mund të pagëzonte ndërsa engjëjt nuk mundeshin, për sa kohë kishte shërbestarë të ligjshëm në mish që mbanin çelësat e mbretërisë, ose autoritetin e priftërisë. Ka dhe një provë të mëtejshme për këtë pikë dhe ajo është që vetë Jezusi, kur iu shfaq Palit rrugës për në Damask, nuk e informoi se si mund të shpëtohej. Ai kishte organizuar në kishë së pari Apostuj dhe së dyti profetë, për veprën e shërbimit, përsosjen e shenjtorëve etj. [shih Efesianëve 4:11–12]; dhe përderisa rregulli i madh i qiellit ishte se asnjëherë nuk do të bëhej asgjë në tokë pa ua treguar sekretin shërbëtorëve të tij, profetëve, në përputhje me Amosin 3:7, po kështu Pali nuk mund të mësonte kaq shumë nga Zoti në përputhje me detyrën e tij në shpëtimin e zakonshëm të njeriut, sa mund të mësonte nga një prej ambasadorëve të Krishtit të thirrur me të njëjtën thirrje hyjnore prej Zotit dhe që i ishte dhuruar e njëjta fuqi nga lart – kështu që gjithçka që ata të kishin zgjidhur mbi tokë, do të ishte zgjidhur në qiej dhe gjithçka që të kishin lidhur mbi tokë, do të ishte lidhur në qiej [shih Mateu 16:19]."[14]

Është privilegj i madh të lartësosh çfarëdo detyre në priftëri.

"Priftëria … mund të ilustrohet me figurën e një trupi njerëzor, që ka elementë të ndryshëm, që kanë detyra të ndryshme për të përmbushur; të gjithë janë të nevojshëm në vendin e tyre dhe trupi nuk është i plotë pa të gjithë elementët.... Nëse një prift e kupton detyrën e tij, thirrjen e tij, dhe shërbesën dhe predikon me anë të Frymës së Shenjtë, kënaqësia e tij është po aq e madhe sikur të ishte një nga Presidenca e parë; dhe shërbimet e tij janë të domosdoshme për trupin, ashtu si janë edhe ato të mësuesve dhe të dhjakëve."[15]

Eliza R. Snou raportoi: "[Jozef Smithi dha] udhëzime në lidhje me detyrat e ndryshme dhe domosdoshmërinë që çdo individ të veprojë në atë sferë ku ai ose ajo është vendosur, dhe që të përmbushë detyrat e ndryshme që i janë caktuar. Ai foli për prirjen e shumë njerëzve për të konsideruar çnderuese detyrat më të ulta në Kishë dhe për ta parë me xhelozi pozitën e të tjerëve që janë thirrur të kryesojnë mbi ta; tha se ishte marrëzia dhe budallallëku

i zemrës njerëzore që një person të ketë ambicie për pozita të tjera nga ato në të cilat ata caktohen nga Perëndia për t'i marrë; që ishte më mirë për individët që të lartësonin thirrjet e tyre përkatëse. … Gjithkush duhet të ketë ambicie të lartësojë vetëm detyrën dhe thirrjen e vet."[16]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishikoni rrëfimin për Pjetrin, Jakobin dhe Gjonin që u konfirmojnë Priftërinë Melkizedeke Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit (faqe 105). Çfarë bekimesh keni marrë ju dhe familja juaj për shkak se është rivendosur Priftëria Melkizedeke?
- Gjatë gjithë këtij kapitulli, Jozef Smithi dëshmon për një zinxhir të autoritetit të priftërisë nëpërmjet një vargu profetësh. Si mendoni ju, përse ishte e rëndësishme që ai t'ua mësonte këtë doktrinë në kohën e tij? Përse ne duhet ta kuptojmë këtë doktrinë sot? Si lidhet zinxhiri i autoritetit që përshkruan Jozef Smithi me linjën e autoritetit të priftërisë të një burri?
- Ndërsa lexoni këtë kapitull, vini re përdorimin nga Profeti Jozef Smith të fjalëve *i përjetshëm* dhe *përjetësi*. Çfarë ju thonë këto terma për natyrën dhe rëndësinë e priftërisë?
- Jozef Smithi na mësoi se Perëndia "i vendosi ordinancat që të jenë të njëjta përherë e përgjithmonë" dhe se "ordinancat duhet të mbahen në vetë mënyrën që ka caktuar Perëndia" (faqet 110–112). Si e rrisin këto mësime kuptimin tuaj të ordinancave të ungjillit?
- Rishihni mësimet e Profetit Jozef Smith për Priftërinë Melkizedeke (faqet 112–113). Mendoni se si Priftëria Melkizedeke është e domosdoshme në të gjitha aspektet e ungjillit. Cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja ndërsa meditoni për Priftërinë Melkizedeke në këtë mënyrë?
- Rishikoni dy paragrafët e fundit në kapitull (faqet 115–116). Si e keni parë që çdo anëtar i Kishës luan një rol të rëndësishëm në punën e Zotit? Cili mund të jetë rezultati nëse ne

"[shohim] me xhelozi" ata që janë thirrur të shërbejnë si udhëheqës në Kishë? Mendoni se çfarë mund të bëni për të lartësuar vetë thirrjen tuaj.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Alma 13:1–12; DeB 27:5–14; 84:33–44, 109–110; 107:6–20; 121:34–46

Shënime

1. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly,* 18 prill 1882, f. 1; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
2. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly,* 20 mars 1877, f. 1.
3. *History of the Church,* 4:425; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 3 tetor 1841, në Nauvoo, Illinois; botuar në *Times and Seasons*, 15 tetor 1841, f. 577.
4. *History of the Church,* 3:385–388; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
5. *History of the Church,* 3:388–389; kompleti i parë i fjalëve në kllapa në paragrafin e dytë në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
6. *History of the Church,* 4:207–209; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i përgatitur nga Joseph Smith dhe i lexuar në një konferencë të Kishës mbajtur më 5 tetor 1840, në Nauvoo, Illinois.
7. *History of the Church,* 4:207; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i përgatitur nga Joseph Smith dhe i lexuar në një konferencë të Kishës mbajtur më 5 tetor 1840, në Nauvoo, Illinois.
8. *History of the Church,* 5:554–555; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
9. *History of the Church,* 2:477; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate,* prill 1837, f. 487.
10. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith më 5 janar 1841, në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 5, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
11. *History of the Church,* 6:363; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
12. Nenet e Besimit 1:5.
13. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 54; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
14. "Baptism", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 shtator 1842, f. 905; është modernizuar gramatika; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
15. *History of the Church,* 2:478; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate*, prill 1837, f. 487.
16. *History of the Church*, 4:603, 606; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.

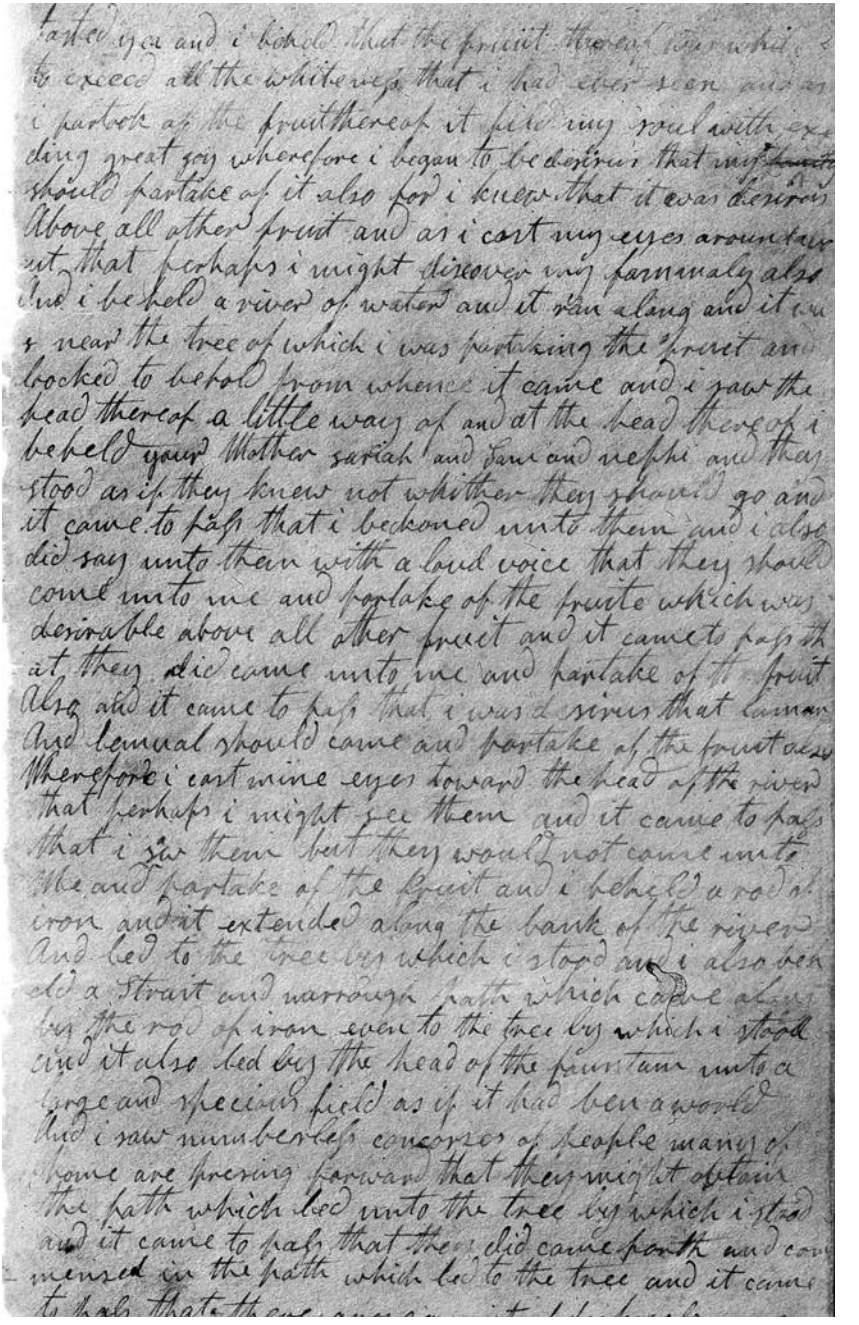

Një pjesë e një faqeje nga dorëshkrimi origjinal i Librit të Mormonit. Fjalët e paraqitura janë pjesë e rrëfimit të Lehit për vegimin e tij të pemës së jetës, siç gjendet tek 1 Nefi 8:11–23.

Dhurata të Shpirtit

"Nëse ju do t'i bindeni Ungjillit me zemra të pastra, unë ju premtoj në emrin e Zotit se dhuratat, siç janë premtuar nga Shpëtimtari ynë, do të vijojnë pas jush."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Faqja e titullit e Librit të Mormonit shpjegon se si ky libër i mrekullueshëm i shkrimit të shenjtë do të bëhej i disponueshëm për botën. Në kohët e lashta, fletët e arta ishin "shkruar dhe vulosur dhe fshehur te Zoti, që të mund të mos [shkatërroheshin]". Në ditët e fundit, ato do "të [vinin] në dritë nëpërmjet dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë" dhe do të interpretoheshin "nëpërmjet dhuratës së Perëndisë". Në përmbushje të këtyre profecive, Perëndia zgjodhi Jozef Smithin që të përkthente analet e shenjta. Dallueshëm, aftësia e Jozefit për të përkthyer germat e lashta nuk erdhi nëpërmjet arsimit: ai kishte njohuri vetëm të shkollës fillore në lexim, shkrim dhe aritmetikë. Aftësia e tij për të përkthyer analet e shkruara shekuj më parë, në një gjuhë për të cilën ai nuk kishte njohuri, erdhi si një dhuratë nga Vetë Perëndia.

Ema Smith, një nga shkrueset e para në punën e bashkëshortit të saj, dëshmoi për këtë dhuratë hyjnore: "Asnjë njeri nuk do të mund të kishte diktuar shkrimin e dorëshkrimeve nëse nuk do të ishte i frymëzuar; sepse, kur [unë] po veproja si shkruesja e tij, [Jozefi] do të më diktonte mua për orë me radhë; dhe kur ktheheshim pas vakteve të ushqimit, ose pas ndërprerjeve, ai menjëherë do të fillonte atje ku e kishte lënë, madje pa e parë fare dorëshkrimin ose pa ia lexuar asnjë pjesë të tij"[1].

Zoti i dha Profetit ndihmë materiale thelbësore që e lejoi atë të ecte përpara me punën e përkthimit. Jozef Najt Plaku, një mik i Profetit, i dha Jozefit pará dhe ushqim në disa raste. Në një kohë veçanërisht të dëshpëruar, Vëllai Najt udhëtoi deri tek shtëpia

e Profetit për t'i dhënë Jozefit dhe Oliverit "një fuçi me peshk skumbri dhe një sasi letre me vija për të shkruar", bashkë me "nëntë ose dhjetë shinikë gruri dhe pesë ose gjashtë shinikë kërtollash [patatesh]". Vëllai Najt kujtoi: "Jozefi dhe Oliveri … u kthyen në shtëpi dhe më gjetën mua atje me furnizime, dhe ata u gëzuan, sepse kishin ngelur pa furnizime"[2].

Gjatë prillit dhe majit të 1829-ës, përndjekjet po e ndërpritnin gjithnjë e më shumë punën e Profetit për përkthim në shtëpinë e tij në Harmoni të Pensilvanisë. Oliver Kaudri i shkroi një miku, Dejvid Uitmerit, duke i treguar për punën e shenjtë dhe duke i kërkuar të lejonte që puna të vazhdonte në shtëpinë e Uitmerit në Fajet të Nju-Jorkut. Nga fundi i majit ose fillimi i qershorit 1829, Profeti dhe Oliveri udhëtuan me Dejvid Uitmerin në karrocën e tij me një kalë deri tek shtëpia fermë e babait të Dejvidit, Piter Uitmer Plaku. Gjatë muajit qershor, në një dhomë në katin e sipërm të shtëpisë së Uitmerëve, përkthimi u përfundua me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë.

Oliver Kaudri përshkroi përvojën e mrekullueshme kur shërbente si shkruesi i Profetit: "Këto ishin ditë për të mos u harruar kurrë—të ulesh nën tingullin e një zëri të diktuar nga frymëzimi i qiellit, duke zgjuar mirënjohjen më të madhe të këtij kraharori! Ditë pas dite unë vazhdova, i pandërprerë, të shkruaja nga goja e tij, ndërkohë që ai përkthente me Urimin dhe Thumimin … historinë ose analin e quajtur 'Libri i Mormonit'."[3]

Gjatë kësaj kohe, Jozef Smithi mësoi se dhurata hyjnore ishte me të vetëm kur ai ishte i denjë të udhëhiqej nga Shpirti. Dejvid Uitmer tregoi: "Një mëngjes kur [Jozef Smithi] po bëhej gati të vazhdonte përkthimin, diçka nuk shkoi mirë në shtëpi dhe ai u mërzit për atë. Ishte diçka që kishte bërë Ema, bashkëshortja e tij. Oliveri dhe unë shkuam lart dhe Jozefi erdhi menjëherë më pas për të vazhduar përkthimin, por ai nuk mund të bënte asgjë. Ai nuk mund të përkthente as dhe një rrokje të vetme. Ai zbriti shkallët, doli jashtë në kopsht dhe iu përgjërua Zotit; shkoi për rreth një orë – u kthye në shtëpi, i kërkoi falje Emës dhe pastaj ngjiti shkallët, dhe erdhi ku ishim ne, dhe përkthimi vazhdoi në rregull. Ai nuk mund të bënte asgjë po të mos ishte i përulur dhe besnik."[4]

Me përulje dhe besnikëri duke përdorur dhuratën që i dha Perëndia, Profeti i ri përmbushi një detyrë në dukje të pamundur të përkthimit të gati të gjithë Librit të Mormonit midis fillimit të prillit dhe fundit të qershorit 1829.

Mësime të Jozef Smithit

Secilit prej nesh i jepen dhurata të Shpirtit; dhuratat e secilit person janë të nevojshme në Kishë.

Nenet e Besimit 1:7: "Ne besojmë në dhuratën e gjuhëve, të profecisë, zbulesës, vegimeve, shërimit, interpretimit të gjuhëve e kështu me radhë."[5]

"Ne ... besojmë në profecinë, në gjuhët, vegimet, dhe në zbulesa, në dhurata, dhe në shërime; dhe se këto gjëra nuk mund t'i kemi pa dhuratën e Frymës së Shenjtë."[6]

Amasa Poter kujtoi: "Më kujtohet që Profeti u ngrit për t'i predikuar një kongregacioni të madh në korijen në perëndim të Tempullit në Navu. Ai deklaroi se do të predikonte për dhuratat shpirtërore. … Jozefi deklaroi se çdo shenjtor i ditëve të mëvonshme kishte një dhuratë dhe duke jetuar një jetë të drejtë e duke e kërkuar atë, Shpirti i Shenjtë do t'ia zbulonte atij ose asaj."[7]

"Pali thotë: 'Dikujt i jepet dhuntia e gjuhëve, një tjetri dhuntia e profecisë, dhe një tjetri dhuntia e shërimit'; dhe përsëri: 'A profetizojnë të gjithë? A flasin të gjithë gjuhë të ndryshme? A interpretojnë të gjithë?' Duke treguar qartë se të gjithë nuk i zotëronin këto dhurata të ndryshme; por që dikush mori një dhuratë, një tjetër mori një dhuratë tjetër – jo të gjithë profetizonin, jo të gjithë flisnin gjuhë të ndryshme, jo të gjithë bënin mrekulli; por të gjithë morën vërtet dhuratën e Frymës së Shenjtë; nganjëherë ata folën në gjuhë të ndryshme dhe profetizuan në kohën e Apostujve dhe nganjëherë nuk i bënë ato. …

Kisha është një trup kompakt i përbërë nga anëtarë të ndryshëm dhe është saktësisht e ngjashme me sistemin njerëzor, dhe Pali, pasi flet për dhuratat e ndryshme, thotë: 'Dhe ju jeni trupi i Krishti dhe gjymtyrët e tij, veç e veç. Dhe Perëndia i vuri disa në kishë, së pari apostuj, së dyti profetë, së treti mësues; pastaj vepra të fuqishme; pastaj dhuntitë e shërimit, të ndihmës e të qeverisjes

dhe të larmive të gjuhëve. Janë të gjithë mësues? A kanë të gjithë dhuntinë e veprave të fuqishme? A flasin të gjithë gjuhë të ndryshme? A interpretojnë të gjithë?' Është e qartë se jo; por ende ata janë të gjithë gjymtyrë të një trupi. Të gjithë gjymtyrët e trupit natyror nuk janë syri, veshi, koka apo dora – por përsëri syri nuk mund t'i thotë veshit: 'unë nuk kam nevojë për ty', as koka këmbës: 'unë nuk kam nevojë për ty'; ata janë të gjithë kaq shumë pjesë përbërëse në makinën e përsosur – trupin e vetëm; dhe nëse një gjymtyrë vuan, të gjitha gjymtyrët vuajnë bashkë me të dhe nëse një gjymtyrë gëzon, gjithë të tjerat nderohen me të. [Shih 1 Korintasve 12:9–10, 18–21, 26–30.]

Këto, pra, janë të gjitha dhurata; ato vijnë nga Perëndia; ato janë nga Perëndia; ato janë të gjitha dhuratat e Frymës së Shenjtë."[8]

Ne i marrim dhuratat e Shpirtit nëpërmjet bindjes dhe besimit.

"Meqenëse besimi mungon, frytet e tij mungojnë. Që nga krijimi i botës asnjë njeri nuk pati besim pa pasur diçka bashkë me të. Besimtarët e lashtë fikën fuqinë e zjarrit, shpëtuan nga tehu i shpatës, gratë morën të vdekurit e tyre etj. Me anë të besimit botët u ndërtuan. [Shih Hebrenjve 11:3, 34–35.] Një njeri që nuk ka asnjë nga dhuratat nuk ka besim; dhe ai e mashtron veten, nëse mendon se ka besim. Besimi ka munguar, jo vetëm mes paganëve, por dhe në krishtërimin e shprehur, kështu që gjuhët e ndryshme, shërimet, profecia dhe profetët e apostujt, dhe gjithë dhuratat e bekimet kanë munguar."[9]

"Ky dimër [1832–1833] u kalua duke përkthyer Shkrimet e Shenjta; në Shkollën e Profetëve; dhe duke qëndruar në konferenca. Unë pata shumë stinë të lavdishme përtëritjeje. Dhuratat që i pasojnë ata që besojnë dhe i binden Ungjillit, si shenja se Zoti është gjithmonë i njëjti në veprimet e Tij me dashuruesit dhe pasuesit e përulur të së vërtetës, filluan të derdhen mes nesh, si në kohët e lashta."[10]

Eduard Stivenson qe i pranishëm kur Jozef Smithi predikoi në Pontiak të Miçiganit, në 1834-n. Ai kujtoi këto fjalë të Profetit: "Nëse ju do t'i bindeni Ungjillit me zemra të pastra, unë ju premtoj në emrin e Zotit se dhuratat, siç janë premtuar nga Shpëtimtari

ynë, do të vijojnë pas jush dhe me anë të kësaj ju mund të më provoni mua se jeni një shërbëtor i vërtetë i Perëndisë"[11].

Dhuratat e Shpirtit zakonisht merren qetësisht dhe privatisht, pa shfaqje të jashtme.

"Pikëpamjet e njerëzve në lidhje me dhuratën e Frymës së Shenjtë janë të ndryshme dhe kundërshtuese. Disa njerëz kanë pasur zakonin ta quajnë çdo shfaqje mbinatyrore si efekte të Shpirtit të Perëndisë, ndërsa ka të tjerë që mendojnë se nuk ka fare shfaqje të lidhura me të; dhe se nuk është gjë tjetër veçse një impuls i thjeshtë i mendjes, apo një ndjenjë, mbresë e brendshme, ose një dëshmi e fshehtë apo provë, që njeriu e zotëron dhe se nuk ka një gjë të tillë si një shfaqje e jashtme.

Nuk është çudi që njerëzit duhet të jenë injorantë, në një masë të madhe, për parimet e shpëtimit dhe më në veçanti për natyrën, detyrën, fuqinë, ndikimin, dhuratat dhe bekimet e dhuratës së Frymës së Shenjtë; kur ne marrim parasysh se familja njerëzore ka qenë mbështjellë në një errësirë dhe injorancë të madhe për shumë shekuj në të kaluarën, pa zbulesë, ose çfarëdo kriteri të saktë [me anë të të cilit] të mbërrinte në një njohuri të gjërave të Perëndisë, që mund të njihen vetëm nëpërmjet Shpirtit të Perëndisë. Kështu që jo rrallë ndodh që, kur Pleqtë e kësaj Kishe u predikojnë banorëve të botës se nëse ata i binden Ungjillit, ata do të marrin dhuratën e Frymës së Shenjtë, njerëzit presin të shohin ndonjë shfaqje të mrekullueshme, njëfarë paraqitjeje të madhe të fuqisë, ose të kryhet ndonjë mrekulli e jashtëzakonshme. …

Familja njerëzore është shumë e prirur të veprojë në mënyra ekstreme, veçanërisht në çështjet fetare, prandaj njerëzit në përgjithësi ose duan ndonjë shfaqje të mrekullueshme, ose nuk besojnë fare tek dhurata e Frymës së Shenjtë. Nëse një Plak vë duart e tij mbi një person, shumë vetë mendojnë se ai person menjëherë duhet të ngrihet dhe të flasë në gjuhë të tjera, dhe të profetizojë; kjo ide është krijuar nga rasti kur Pali vuri duart e tij mbi disa individë që më parë ishin pagëzuar (siç pohuan ata) me pagëzimin e Gjonit; të cilët kur ai e bëri këtë 'folën në gjuhë të tjera dhe profetizuan'. [Shih Veprat e Apostujve 19:1–6.] …

Ne besojmë se Fryma e Shenjtë dhurohet me anë të vënies së duarve prej atyre që kanë autoritet dhe se dhurata e gjuhëve të tjera e gjithashtu dhurata e profecisë janë dhurata të Shpirtit, dhe merren me anë të atij mjeti [Frymës së Shenjtë]; por të thuash më tej se njerëzit gjithmonë profetizuan dhe folën në gjuhë të tjera kur iu vendosën duart, do të ishte të deklaroje atë që është e pavërtetë, në kundërshtim me praktikën e Apostujve dhe në mospërputhje me shkrimin e shenjtë. …

… Të gjitha dhuratat e Shpirtit nuk janë të dukshme për shikimin natyror, apo kuptimin e njeriut; në fakt shumë pak prej tyre janë të dukshme. … Pak prej tyre mund të dallohen nga kushdo. Pjetri dhe Gjoni ishin Apostuj, por gjykata çifute i rrahu me kamzhik si mashtrues. Pali ishte edhe Apostull edhe Profet, por ata e qëlluan me gurë dhe e futën në burg. Njerëzit nuk dinin asgjë për këtë, ndonëse ai kishte në zotërim dhuratën e Frymës së Shenjtë. Shpëtimtari ynë ishte '[vajosur] me vaj gëzimi përmbi shokët e [tij]' [Hebrenjve 1:9], megjithatë njerëzit ishin kaq larg nga njohja e Tij, saqë thanë se Ai ishte Beelzebubi dhe e kryqëzuan Atë si mashtrues. Kush mund ta dallojë një Bari, një Mësues, apo një Ungjilltar nga pamja e tyre e jashtme, megjithatë ata kanë dhuratën e Frymës së Shenjtë.

Por le të vijmë tek anëtarët e tjerë të Kishës dhe të shqyrtojmë dhuratat për të cilat flet Pali, ne do të shohim se bota në përgjithësi nuk di t'i dallojë fare ato dhe se janë vetëm një apo dy që mund të dallohen menjëherë, nëse ato derdhen të gjitha në çastin e vendosjes së duarve. Tek [1 Korintasve 12:4–11], Pali thotë: 'Ka larmi dhuntish, por i njëjti Frymë. Ka edhe larmi shërbimesh, por i njëjti Zot. Dhe ka larmi veprimtarish por është i njëjti Perëndi i cili i bën të gjitha gjërat në të gjithë. Dhe secilit i jepet shfaqja e Frymës për dobinë e përbashkët. Dikujt, pra, i jepet, me anë të Frymës, fjalë diturie; një tjetri, sipas të po atij Frymë, fjalë njohurie; një tjetri besim, nga po ai Frymë; një tjetri dhuntitë e shërimeve, nëpërmjet po atij Frymë; një tjetri pushtet për të kryer veprime të fuqishme; një tjetri profeci; një tjetri të dallojë frymërat; një tjetri larmi gjuhësh; një tjetri interpretimi i gjuhëve. Dhe të gjitha këto i bën i njëjti dhe i vetmi Frymë, duke i ndarë gjithsecilit dhunti veç e veç ashtu si do vetë.'

Këtu përmenden disa dhurata, megjithatë, cila nga të gjitha ato do të njihej nga një vëzhgues në çastin e vendosjes së duarve? Fjala e diturisë dhe fjala e njohurisë, janë po aq dhurata sa cilado tjetër, megjithatë, nëse ndonjë person i zotëroi të dyja këto dhurata, apo i mori me anë të vendosjes së duarve, kush do ta dinte këtë? Një tjetër do të mund të merrte dhuratën e besimit dhe ata do të ishin po aq injorantë për atë. Ose supozoni se një burrë do të kishte dhuratën e shërimit apo fuqinë për të kryer mrekulli, kjo nuk do të dihej në atë moment; do të kërkonte kohë dhe rrethana që të thirreshin në veprim këto dhurata. Supozoni se një burrë kishte dallimin e frymërave, kush do të ishte në gjendje ta dallonte atë? Ose nëse do të kishte interpretimin e gjuhëve, përveçse nëse dikush do të fliste në një gjuhë të panjohur, sigurisht që ai do të duhej të qëndronte në heshtje; janë vetëm dy dhurata që mund të dallohen – dhurata e gjuhëve dhe dhurata e profecisë. Këto janë gjërat për të cilat flitet më shumë, megjithatë, nëse një person do të fliste në një gjuhë të panjohur, sipas dëshmisë së Palit, ai do të ishte i huaj për të pranishmit [shih 1 Korintasve 14:11]. Ata do të thoshin që janë fjalë pa kuptim; dhe nëse do të profetizonte do t'i quanin gjepura. Dhurata e gjuhëve ndoshta është dhurata më e vogël nga të gjitha; megjithatë është ajo që kërkohet më shumë.

Prandaj, sipas dëshmisë së Shkrimit të Shenjtë dhe shfaqjeve të Shpirtit në kohët e lashta, shumë pak do të njihej për të nga turmat rrethuese, përveç ndonjë rasti të jashtëzakonshëm, si në ditën e Rrëshajëve. Dhuratat më të mëdha, më të mira dhe më të dobishme nuk do të dalloheshin fare nga një vëzhgues. …

Shfaqjet e dhuratës së Frymës së Shenjtë, shërbesat e engjëjve, ose zhvillimi i fuqisë, madhështisë apo lavdisë së Perëndisë shumë rrallë u shfaqën në publik dhe këto zakonisht popullit të Perëndisë, si për shembull izraelitëve; por më në përgjithësi, kur kanë ardhur engjëjt, apo Perëndia e ka zbuluar Veten, kjo ka ndodhur për individë në mënyrë vetjake, në dhomën e tyre; në shkretëtirë apo fusha dhe kjo në përgjithësi pa zhurmë ose gurgule. Engjëlli e nxori nga burgu Pjetrin në mes të natës; erdhi tek Pali i pavëzhguar nga pjesa tjetër e grupit; iu shfaq Marisë dhe Elizabetës pa dijeninë e të tjerëve; i foli Gjon Pagëzorit ndërkohë që njerëzit përreth nuk kishin dijeni për të.

"Fuqi[a], madhështi[a] apo lavdi[a e] Perëndisë shumë rrallë [shfaqen] në publik. … Kur Zoti iu shfaq Abrahamit, kjo ndodhi tek hyrja e çadrës së tij [shih Zanafilla 18:1]."

Kur Eliseu pa qerret e Izraelit dhe kalorësit e tyre, kjo nuk dihej nga të tjerët. Kur Zoti iu shfaq Abrahamit, kjo ndodhi tek hyrja e çadrës së tij; kur engjëjt shkuan tek Loti, asnjë person nuk i dalloi ata përveç tij, ndoshta kështu ndodhi me Abrahamin dhe gruan e tij; kur Zoti iu shfaq Moisiut, kjo ndodhi tek ferrishtja që flakëronte, në tabernakull, ose në majë të malit; kur Elia u mor në një qerre të zjarrtë, kjo nuk u vëzhgua nga bota; dhe kur ai qe në një të çarë mali, kishte bubullimë të fortë, por Zoti nuk qe në bubullimë; ra një tërmet, por Zoti nuk qe në tërmet; dhe pastaj pati një zë të vogël e të qetë, që ishte zëri i Zotit dhe që tha: 'Ç'bën aty Elia?' [Shih 1 Mbretërit 19:11–13.]

Zoti nuk mund të njihet gjithmonë nga gjëmimi i zërit të Tij, nga paraqitja e lavdisë së Tij, apo nga shfaqja e fuqisë së Tij; dhe ata që janë më të dëshiruar t'i shohin këto gjëra, janë më pak të

përgatiturit për t'u ndeshur me to dhe nëse Zoti do ta shfaqte fuqinë e Tij, siç bëri me bijtë e Izraelit, njerëz të tillë do të ishin të parët që do të thoshin: 'Por të mos na flasë Perëndia që të mos vdesim'. [Shih Eksodi 20:19.]"[12]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Zoti i dha Profetit Jozef Smith një dhuratë që të ishte në gjendje të përkthente fletët e arta (faqet 119–120). Kur ju ka dhënë dhurata Zoti për t'ju ndihmuar që të merrni pjesë në punën e Tij?
- Çfarë mund të mësojmë nga historia e treguar nga Dejvid Uitmer në faqen 120? Çfarë përvojash në vetë jetën tuaj ju kanë mësuar se duhet të jeni të denjë që të mund të përdorni dhuratat tuaja shpirtërore?
- Rishikoni seksionin që fillon në faqen 121. Në cilat mënyra përfiton Kisha ngaqë ka anëtarë me dhurata të ndryshme të Shpirtit? Si keni përfituar ju nga dhuratat shpirtërore të të tjerëve? Kur keni parë njerëz me dhurata të ndryshme të punojnë së bashku për të ndihmuar njëri-tjetrin?
- Studioni seksionin në faqen 122. Mendoni për disa dhurata shpirtërore që do t'ju forconin juve personalisht ose do t'ju ndihmonin t'i shërbenit Zotit dhe të tjerëve. Përcaktoni se çfarë do të bëni që të "kërkoni me zell dhuratat më të mira" (DeB 46:8).
- Rishikoni seksionin që fillon në faqen 123. Mendoni ose diskutoni këshillën e veçantë që gjeni për mënyrën se si shfaqen dhuratat shpirtërore. Përse është e rëndësishme të kujtojmë që dhuratat shpirtërore "shumë rrallë [shfaqen] në publik"? (faqe 125). Përse mendoni se shumë dhurata shpirtërore vijnë qetësisht dhe privatisht? Përse është e rëndësishme të kujtojmë që shumë dhurata shpirtërore kërkojnë "kohë dhe rrethana që të [thirren] në veprim"? (faqe 125).

- Pasi të lexoni këtë kapitull, cilat do të thoshit ju se janë disa nga qëllimet e dhuratave shpirtërore?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Korintasve 12:1–31; 3 Nefi 29:6; Moroni 10:6–23; DeB 46:8–33

Shënime

1. Emma Smith, intervistë nga Joseph Smith III, shkurt 1879, *Saints' Herald* (periodik i botuar nga Kisha e Riorganizuar e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, të quajtur tani Komuniteti i Krishtit), 1 tetor 1879, f. 290.
2. Joseph Knight, Reminiscences, f. 6, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
3. Oliver Cowdery, cituar në Joseph Smith—Historia 1:71, shënim në fund të faqes; prej një letre të Oliver Cowdery-it drejtuar William W. Phelps, 7 shtator 1834, Norton, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* tetor 1834, f. 14.
4. David Whitmer, intervistë nga William H. Kelley dhe George A. Blakeslee, 15 shtator 1881, *Saints' Herald,* 1 mars 1882, f. 68.
5. Nenet e Besimit 1:7.
6. *History of the Church,* 5:27; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 823; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. Amasa Potter, "A Reminiscence of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 shkurt 1894, f. 132.
8. *History of the Church*, 5:28–29; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 823–824; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
9. *History of the Church,* 5:218; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith më 2 janar 1843, në Springfield, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
10. *History of the Church,* 1:322; datat në kllapa në origjinal; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 270, Arkivat e Kishës.
11. Cituar nga Edward Stevenson, Reminiscences of Joseph, the Prophet, and the Coming Forth of the Book of Mormon (1893), f. 4.
12. *History of the Church,* 5:26–31; fjalët në kllapa në paragrafin e dytë në origjinal; janë modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 823–825; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.

KAPITULLI 10

Lutja dhe Zbulesa Vetjake

"Është privilegji i fëmijëve të Perëndisë të vijnë tek Perëndia dhe të marrin zbulesë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Deri nga qershori 1829, shumë ngjarje të rëndësishme të rivendosjes në rritje të ungjillit kishin ndodhur tashmë. Qiejt ishin hapur në kohën e Vegimit të Parë dhe Perëndia u kishte folur përsëri njerëzve në tokë. Profeti Jozef Smith kishte marrë fletët e Librit të Mormonit dhe po përkthente mesazhin e tyre të shenjtë. Priftëria e shenjtë ishte rivendosur dhe ordinanca e pagëzimit ishte bërë e disponueshme për fëmijët e Perëndisë. Secila prej këtyre ngjarjeve kishte ndodhur në përgjigje të lutjeve ndërsa Profeti kërkoi udhëheqje nga Zoti.

Ndërsa puna e përkthimit po i afrohej fundit, Profeti edhe një herë kërkoi drejtim nga Zoti. Meqenëse Moroni e kishte udhëzuar Jozefin që të mos ia tregonte fletët askujt, përveç nëse urdhërohej ta bënte këtë, Jozefi ishte ndier tepër i vetmuar dhe i ngarkuar rëndë me përgjegjësinë e tij ndërsa përkthente fletët. Megjithatë, ai kishte zbuluar nga vetë anali se Zoti do të siguronte tre dëshmitarë të veçantë që do t'i dëshmonin botës se Libri i Mormonit ishte i vërtetë (shih 2 Nefi 11:3; Ethëri 5:2–4).

"Gati menjëherë pasi kishim bërë këtë zbulim", kujtoi Jozef Smithi, "u ndodhi Oliver Kaudrit, Dejvid Uitmerit dhe ... Martin Herrisit (që kishte ardhur të pyeste për përparimin tonë në punë) që ata donin që unë të pyesja Zotin që të dija nëse ata mund të merrnin prej tij privilegjin që të ishin këta tre dëshmitarë të veçantë."[1] Profeti u lut për drejtim dhe mori një zbulesë që deklaronte se tre burrat do të lejoheshin të shihnin fletët, si edhe shpatën e Labanit, Urimin e Thumimin dhe Liahonën (shih DeB 17).

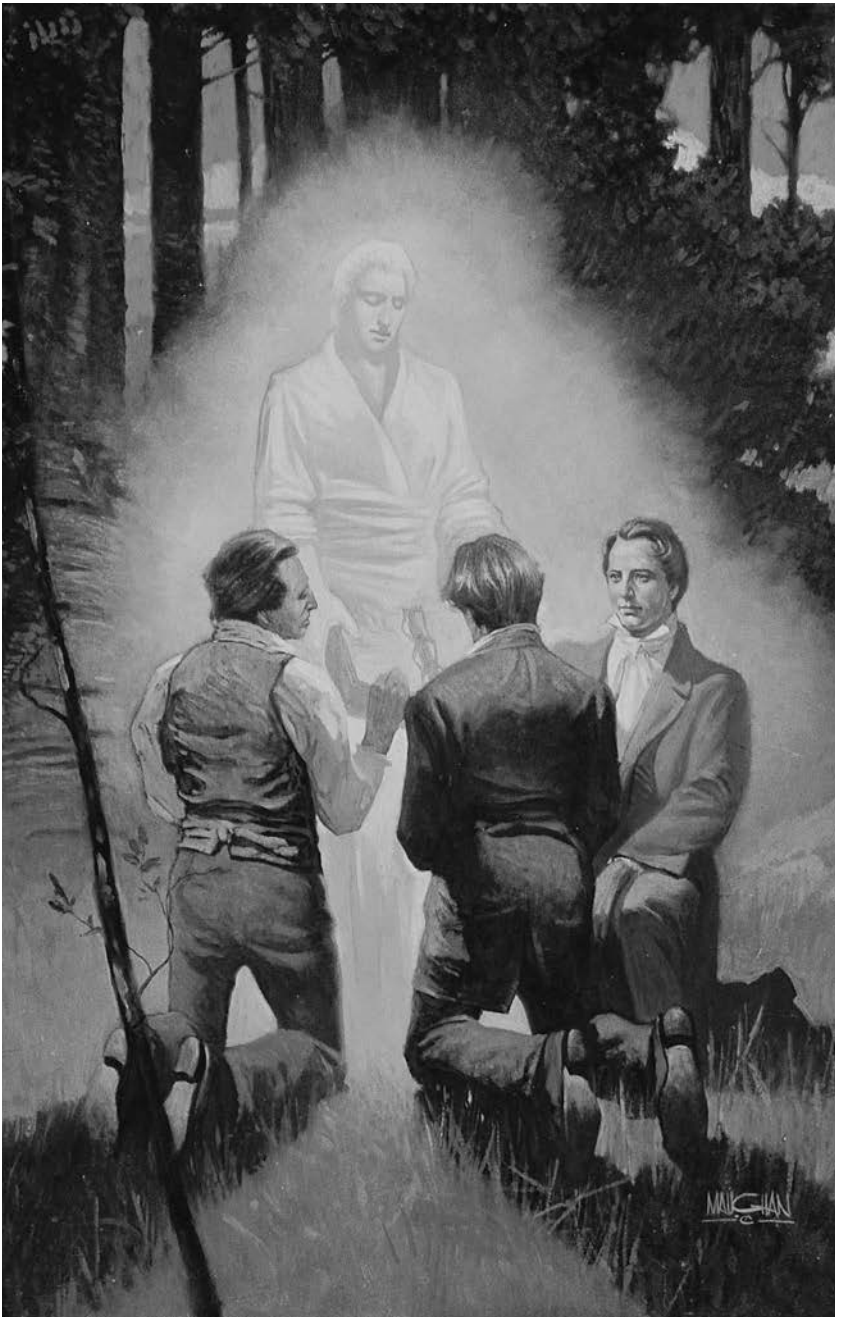

Në qershor 1829, Oliver Kaudri, Dejvid Uitmeri dhe Jozef Smithi patën privilegjin të shihnin Moronin dhe fletët e arta. Pak kohë më pas në të njëjtën ditë, Martin Herrisi pa gjithashtu engjëllin dhe fletët.

Pak ditë më vonë, Profeti dhe të tre burrat shkuan në pyjet pranë shtëpisë Uitmer në Fajet të Nju-Jorkut dhe filluan të luten që ky privilegj i madh t'u jepej atyre. Martini u tërhoq, pasi u ndie i padenjë. Profeti raportoi se çfarë ndodhi atëherë: "Ne … nuk kaluam shumë kohë duke u lutur, kur pak më pas vumë re një dritë mbi ne në ajër, me shkëlqim të jashtëzakonshëm; dhe vë re, një engjëll [Moroni] qëndroi para nesh. Në duar ai mbante fletët për të cilat ne ishim lutur që t'i shihnim. Ai i ktheu fletët një nga një, kështu që ne të mund t'i shihnim ato dhe të dallonim qartë gdhendjet e tyre."[2] Burrat gjithashtu dëgjuan zërin e Perëndisë që dëshmonte për vërtetësinë e përkthimit dhe i urdhëronte ata të raportonin atë që kishin parë dhe dëgjuar. Jozefi pastaj shkoi të gjente Martinin, që ishte duke u lutur diku tjetër në pyll. Ata u lutën së bashku dhe panë të njëjtin vegim dhe dëgjuan të njëjtin zë.

Nëna e Jozef Smithit, që ishte për vizitë tek Profeti në Fajet në këtë kohë, kujtoi gëzimin dhe qetësimin e birit të saj pas kësaj shfaqjeje: "Kur Jozefi hyri [në shtëpinë Uitmer], ai u lëshua pranë meje. 'Atë! Nënë!' thirri ai, 'ju nuk e dini sa i lumtur jam. Zoti ka bërë që fletët t'u tregohen edhe tre të tjerëve përveç meje, që gjithashtu kanë parë një engjëll dhe do të dëshmojnë për të vërtetën e asaj që kam thënë, sepse ata e dinë vetë se unë nuk endem përreth duke mashtruar njerëzit. Dhe unë ndihem sikur u lehtësova nga një barrë e lemerishme që ishte gati tepër e madhe për mua që ta duroja. Por tani ata do të duhet të mbajnë një pjesë dhe më gëzon shpirtin se nuk do të jem më plotësisht i vetëm në botë.'"[3]

Gjatë gjithë jetës së tij Jozef Smithi do t'i drejtohej Perëndisë me lutje për të kërkuar ndihmën dhe udhëheqjen që i duhej. Një anëtar i Kishës kujtoi kur e dëgjoi atë të lutej në Kirtland të Ohajos në një kohë vështirësie të madhe vetjake: "Asnjëherë deri atëherë unë nuk kisha dëgjuar një njeri t'i drejtohej Krijuesit të tij sikur Ai të ishte i pranishëm duke dëgjuar, si një atë i dashur do të dëgjonte brengat e një fëmije të bindur. … Nuk kishte shtirje për t'u dukur, ngritje të zërit si nga entuziazmi i rremë, por një ton i thjeshtë bisede, ashtu si një njeri do t'i drejtohej një miku të pranishëm. Mua m'u duk sikur, nëse veli do të hiqej, unë do të mund të shihja Zotin duke qëndruar përballë shërbëtorit të Tij më të përulur që kisha parë ndonjëherë."[4]

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia do t'i dëgjojë lutjet tona dhe do të na flasë sot, tamam si Ai u foli shenjtorëve të lashtë.

"Meqenëse Zoti nuk i ka thënë asnjëherë botës në ndonjë zbulesë të mëparshme se ai u ka rreshtur së foluri përgjithmonë krijesave të Tij, kur kërkohet sipas mënyrës së duhur, pse duhet të mendohet si një gjë e pabesueshme se ai do të kishte kënaqësi t'u fliste përsëri në këto ditë të fundit për shpëtimin e tyre?

Ndoshta ju do të çuditeni nga ky pohim, që unë duhet ta them për shpëtimin e krijesave të tij në këto ditë të fundit, meqenëse ne kemi tashmë në zotërimin tonë një vëllim të gjerë të fjalës së tij që ai na e ka dhënë më parë. Por ju do ta pranoni se fjala që iu fol Noeut nuk ishte e mjaftueshme për Abrahamin, ose që nuk iu kërkua Abrahamit të linte tokën e lindjes së tij dhe të kërkonte një trashëgimi në një vend të huaj në bazë të fjalës që iu tha Noeut, por Abrahami mori premtime për veten e tij në dorën e Zotit dhe eci me atë përsosuri saqë u quajt miku i Perëndisë. Isakut, farës së premtuar, nuk iu kërkua ta mbështeste shpresën e tij mbi premtimet që iu bënë të atit të tij, Abrahamit, por pati privilegjin të merrte sigurinë e miratimit qiellor për të me anë të zërit të drejtpërdrejtë të Zotit për të.

Nëse një njeri mund të jetojë sipas zbulesave që i jepen një tjetri, a nuk do të ishte me vend që të pyesja, atëherë përse nevojitej që Zoti t'i fliste Isakut, siç e bëri, siç shënohet në kapitullin e 26-të të Zanafillës? Sepse atje Zoti përsërit, ose më saktë premton përsëri, që të kryej betimin që i kishte bërë më parë Abrahamit. Dhe përse kjo përsëritje për Isakun? Përse premtimi i parë nuk ishte po aq i sigurt për Isakun sa ishte për Abrahamin? A nuk ishte Isaku i biri i Abrahamit? Dhe a nuk mund të kishte ai besim të patundur në fjalën e atit të tij si një njeri i Perëndisë që ishte? Ndoshta ju mund të thoni se ai ishte një njeri shumë i veçantë dhe i ndryshëm nga njerëzit në këto ditë të fundit; si rrjedhim, Zoti e favorizoi me bekime të veçanta dhe të ndryshme, meqë ishte i ndryshëm nga njerëzit e kësaj kohe. Unë e pohoj se ai ishte një burrë i veçantë dhe jo vetëm që u bekua veçanërisht,

por edhe u bekua shumë. Por gjithë e veçanta që unë mund të zbuloj tek ai burrë, ose gjithë ndryshimi midis tij dhe njerëzve të kësaj kohe, është se ai ishte më i shenjtë dhe më i përsosur përpara Perëndisë dhe shkoi tek ai me një zemër më të pastër dhe me më tepër besim se njerëzit në këtë ditë.

E njëjta gjë mund të thuhet mbi çështjen e historisë së Jakobit. Përse ndodhi që Zoti i foli atij në lidhje me të njëjtin premtim pasi ai ia kishte bërë njëherë Abrahamit dhe ia kishte përtërirë Isakut? Përse Jakobi nuk mund të mbeste i kënaqur me fjalën që i ishte thënë paraardhësve të tij?

Kur po afrohej koha kur Zoti premtoi të çlironte fëmijët e Izraelit nga toka e Egjiptit, përse ishte e domosdoshme që Zoti të fillonte t'u fliste atyre? Premtimi ose fjala e dhënë Abrahamit ishte se pasardhësit e tij do të shërbenin në robëri dhe do të ishin të shtypur për katërqind vjet, dhe pas kësaj ata do të dilnin me pasuri të mëdha. Përse ata nuk u mbështetën në këtë premtim dhe, pasi kishin mbetur në Egjipt në robëri për katërqind vjet, të dilnin pa pritur për zbulesë tjetër, e të vepronin plotësisht sipas premtimit të dhënë Abrahamit që ata duhej të dilnin? …

… Unë mund të besoj se Enoku eci me Perëndinë. Unë mund të besoj se Abrahami komunikoi me Perëndinë dhe bisedoi me engjëjt. Unë mund të besoj se Isaku mori një përtëritje të besëlidhjes, që iu bë Abrahamit, drejtpërdrejt nga zëri i Zotit. Unë mund të besoj se Jakobi bisedoi me engjëjt e shenjtë dhe dëgjoi zërin e Krijuesit të tij, se ai luftoi me engjëllin derisa ngadhnjeu dhe fitoi një bekim. Unë mund të besoj se Elia u mor në qiell nga një qerre e zjarrtë me kuaj të zjarrtë. Unë mund të besoj se shenjtorët panë Zotin dhe biseduan me të ballë për ballë pas ringjalljes së tij. Unë mund të besoj se kisha hebraike iu afrua malit të Sionit dhe qytetit të Perëndisë së gjallë, që është Jeruzalemi qiellor dhe morisë së engjëjve. Unë mund të besoj se ata panë në përjetësi dhe panë Gjykatësin e të gjithëve dhe Jezusin, Ndërmjetësin e Besëlidhjes së re.

Por a do të më japë e gjitha kjo një siguri mua, apo a do të më çojë tek vendet e ditës së përjetshme me rrobat e mia të panjolla, të kulluara dhe të bardha? Ose, a nuk duhet përkundrazi të

fitoj unë për vete, nëpërmjet besimit dhe zellit tim për mbajtjen e urdhërimeve të Zotit, një siguri për shpëtimin për vete? Dhe a nuk kam unë një privilegj të njëjtë me atë të shenjtorëve të lashtë? Dhe a nuk do të dëgjojë Zoti lutjet e mia dhe thirrjet e mia po aq shpejt sa e bëri me të tyret, nëse unë i afrohem atij në po atë mënyrë që e bënë ata?"[5]

Gjithçka që ndërmarrim ne mund ta bëjmë subjekt lutjeje.

Sara Granxher Kimball raportoi: "Në Shkollën e Profetëve … , kur Jozef Smithi u jepte udhëzime vëllezërve, ai u tha ta bënin gjithçka që ndërmerrnin subjekt lutjeje"[6].

"Kërkoni të njihni Perëndinë në dhomëzat tuaja, përgjërojuni atij në fusha. Ndiqni udhëzimet e Librit të Mormonit dhe lutuni për to dhe për familjet tuaja, bagëtinë tuaj, tufat tuaja, kopetë tuaja, drithin tuaj dhe gjithë gjërat që zotëroni [shih Alma 34:18–27]; kërkoni bekimin e Perëndisë për gjithë punët tuaja dhe gjithçka ku merrni pjesë."[7]

"Mos lini pas dore detyrat tuaja në familjet tuaja, por përgjërojuni Perëndisë për bekimet e tij mbi ju e familjet tuaja, mbi tufat e kopetë tuaja dhe gjithçka që ju përket – që ju të mund të keni paqe dhe begati – dhe ndërkohë që bëni këtë, 'lutuni për paqen e Jeruzalemit, le të begatohen ata që të duan'. [Shih Psalmi 122:6.]"[8]

Një lutje që Profeti shënoi në gusht 1842 tregon dëshirën e tij për urtësi nga Perëndia: "Ti, o Zot, që i njeh zemrat e të gjithëve ... , shih poshtë tek shërbëtori Yt Jozef në këtë kohë; dhe lejo që besimi në emrin e Birit Tënd Jezu Krisht, në një shkallë më të madhe se shërbëtori Yt ka gëzuar ndonjëherë deri tani, t'i dhurohet atij, madje besimi i Elijas; dhe lejo që drita e jetës së përjetshme të ndizet në zemrën e tij, për të mos u marrë më kurrë; dhe lejo që fjalët e jetës së përjetshme të derdhen në shpirtin e shërbëtorit Tënd, që ai të mund të njohë vullnetin Tënd, dekretet e Tua dhe urdhërimet e Tua, dhe gjykimet e Tua, që t'i bëjë ato. Ashtu si vesa mbi malin Hermon, u derdhshin mbi kokën e shërbëtorit Tënd, hiri, lavdia dhe nderi Yt hyjnor, në bollëkun e mëshirës dhe fuqisë, dhe mirësisë Tënde."[9]

"Mos lini pas dore detyrat tuaja në familjet tuaja, por përgjërojuni Perëndisë për bekimet e tij mbi ju e familjet tuaja."

Kur lutemi me besim dhe thjeshtësi, ne marrim bekimet që Perëndia sheh të përshtatshme të na dhurojë neve.

"Lutuni përulësisht te froni i hirit, që Shpirti i Zotit të qëndrojë gjithmonë me ju. Kujtoni se pa kërkuar ne nuk mund të marrim asgjë; prandaj, kërkoni me besim dhe ju do të merrni të tilla bekime që Perëndia sheh të përshtatshme t'ju dhurojë. Mos u lutni me zemra lakmitare që të shpenzoni për kënaqësitë tuaja, por kërkoni me zell dhuratat më të mira [shih DeB 46:8–9]."[10]

"Virtyti është një nga parimet më të spikatura që na mundëson të kemi vetëbesim në qasjen tonë tek Ati ynë që është në qiell që të kërkojmë urtësi nga dora e tij. Prandaj, nëse do ta ushqeni këtë parim në zemrën tuaj, ju mund të kërkoni me gjithë vetëbesimin para tij dhe do të derdhet mbi kokën tuaj [shih DeB 121:45–46]."[11]

"Le t'i luten shenjtorët qiellit, që lutjet e tyre të mund të hyjnë në veshët e Zotit të Sabaothit, pasi shumë fuqi ka lutja e të drejtit [shih Jakobi (Bibël) 5:16]."[12]

Henri W. Bigler kujtoi: "Duke folur për lutjen drejtuar Atit tonë në qiell, unë e dëgjova njëherë Jozef Smithin të bënte vërejtjen: 'Jini të çiltër e të thjeshtë dhe kërkoni atë që doni, tamam sikur të shkonit tek një fqinj dhe t'i thoni se doni t'i merrni hua kalin për të shkuar në mulli'"[13].

Ne mund të marrim zbulesë vetjake me anë të Frymës së Shenjtë.

"Është privilegji i fëmijëve të Perëndisë të vijnë tek Perëndia dhe të marrin zbulesë. … Perëndia nuk tregohet i anshëm; ne të gjithë kemi të njëjtin privilegj."[14]

"Ne besojmë se kemi të drejtë për të marrë zbulesa, vegime dhe ëndrra nga Perëndia, Ati ynë qiellor; dhe dritë e inteligjencë me anë të dhuratës së Frymës së Shenjtë, në emrin e Jezu Krishtit, për të gjitha çështjet që kanë lidhje me mirëqënien tonë shpirtërore; në qoftë se ne mbajmë urdhërimet e tij, që ta bëjmë veten të denjë në pamjen e tij."[15]

"Një person mund të përfitojë duke vënë re treguesin e parë të shpirtit të zbulesës; për shembull, kur ju të ndieni inteligjencën e pastër të rrjedhë tek ju, ajo mund t'ju japë befas ide, pra duke e vënë re atë ide, ju mund të shihni se ajo përmbushet po atë ditë ose së shpejti; (domethënë) ato gjëra që iu paraqitën juve në mendje nga Shpirti i Perëndisë, do të ndodhin; dhe kështu duke mësuar Shpirtin e Perëndisë dhe duke e kuptuar atë, ju mund të rriteni drejt parimit të zbulesës, derisa të bëheni të përsosur tek Krishti Jezus."[16]

"Unë kam një botim të vjetër të Dhiatës së Re në gjuhët latine, hebraike, gjermane dhe greke. … E falënderoj Perëndinë që e kam këtë libër të vjetër; por unë e falënderoj më shumë për dhuratën e Frymës së Shenjtë. Unë kam librin më të vjetër në botë; por unë kam librin më të vjetër në zemrën time, madje dhuratën e Frymës së Shenjtë. … Fryma e Shenjtë … është brenda meje, dhe kupton më shumë se gjithë bota; dhe unë do të shoqërohem me të."[17]

"Asnjë njeri nuk mund të marrë Frymën e Shenjtë pa marrë zbulesa. Fryma e Shenjtë është një zbulues."[18]

Xhon Tejlor, ndërsa shërbente si President i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, raportoi: "E kujtoj mirë një koment që më bëri Jozef Smithi më shumë se dyzet vjet më parë. Ai tha: 'Vëllai Tejlor, ti je pagëzuar, ty të janë vënë duart mbi kokë për të marrë Frymën e Shenjtë dhe ti je shuguruar në priftërinë e shenjtë. Tani, nëse do të vazhdosh të ndjekësh udhëzimet e atij shpirti, ai gjithmonë do të të udhëheqë në të drejtë. Nganjëherë mund të jetë në kundërshtim me gjykimin tënd; s'ka gjë, ndiq çka të dikton; dhe nëse do të jesh i vërtetë ndaj pëshpëritjeve të tij, me kohë kjo do të bëhet tek ti një parim i zbulesës kështu që ti të dish të gjitha gjërat.'"[19]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Vini re rëndësinë e lutjes në përvojën e Jozef Smithit dhe të të Tre Dëshmitarëve të Librit të Mormonit (faqet 129–131). Si i ka ndikuar lutja vetë përvojat tuaja me Librin e Mormonit? Çfarë aspektesh të tjera të jetës suaj janë ndikuar nga lutja?
- Cilat janë mendimet tuaja kur lexoni paragrafin në fund të faqes 131? Ndërsa meditoni këtë deklaratë, mendoni se çfarë mund të përmirësoni në mënyrën se si i "drejtohe[ni] Krijuesit [tuaj]".
- Përse ne nuk mund të mbështetemi vetëm në zbulesat nga e kaluara? (Për disa shembuj, shihni faqet 132–134.) Përse na duhet zbulesë e vazhdueshme, vetjake?
- Rishikoni seksionin që fillon në faqen 134. Gjeni mësimet e Profetit në lidhje se me *kur* duhet të lutemi dhe *për çfarë* duhet të lutemi. Si mund t'ju ndihmojnë këto mësime për lutjet tuaja vetjake? Si mund të ndihmojnë ato familjet për lutjen familjare?
- Studioni mësimet e Profetit në faqet 135–136 për mënyrën *se si* duhet të lutemi. Cila është vlera e përdorimit të gjuhës së

"çiltër e të thjeshtë" kur lutemi? Si mundet që jeta me drejtësi na jep vetëbesim që t'i qasemi Atit tonë Qiellor me lutje? Çfarë ju ka ndihmuar të merrni një dëshmi se Perëndia i dëgjon dhe u përgjigjet lutjeve?

- Lexoni paragrafin e katërt në faqen 136. Kur keni përfituar ngaqë vutë re "treguesin e parë" të Shpirtit që po ju nxiste? Si mund të mësojmë të njohim menjëherë pëshpëritjet e Shpirtit kur vijnë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Mbretërit 19:11–12; Jakobi (Bibël) 1:5–6; Helamani 5:30; 3 Nefi 18:18–21; DeB 6:22–23; 8:2–3; 88:63–65

Shënime

1. *History of the Church,* 1:52–53; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 23, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:54; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 24–25, Arkivat e Kishës.
3. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–45 manuscript, book 8, f. 11, Arkivat e Kishës.
4. Daniel Tyler, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 shkurt 1892, f. 127.
5. Letër nga Joseph Smith drejtuar xhaxhait të tij Silas Smith, 26 shtator 1833, Kirtland, Ohio; në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1845 manuscript, f. 229–232, Arkivat e Kishës.
6. Sarah Granger Kimball, në "R. S. Report", *Woman's Exponent,* 15 gusht 1892, f. 30.
7. *History of the Church,* 5:31; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 825; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
8. "To the Saints of God", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1842, f. 952; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
9. *History of the Church,* 5:127–128; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 23 gusht 1842, pranë Nauvoo-së, Illinois; ky shënim është datuar pasaktësisht 22 gusht 1842 në *History of the Church*.
10. Letër nga Joseph Smith dhe John Whitmer drejtuar shenjtorëve në Colesville, New York, 20 gusht 1830, Harmony, Pennsylvania, në Newel Knight, Autobiography and Journal, rreth 1846–1847, f. 129, Arkivat e Kishës.
11. Deklaratë e shkruar nga Joseph Smith në shkurt 1840 në Philadelphia, Pennsylvania; origjinali ndodhet në zotërim privat.
12. *History of the Church,* 6:303; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
13. Henry W. Bigler, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 mars 1892, f. 151–152.
14. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards, në Willard Richards, Pocket Companion, f. 75, 78–79, Arkivat e Kishës.
15. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 54.

16. *History of the Church,* 3:381; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
17. *History of the Church,* 6:307–308; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
18. *History of the Church,* 6:58; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 15 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
19. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly,* 15 janar 1878, f. 1.

Nga fundi i verës së 1829-ës, Jozef Smithi, Martin Herrisi dhe disa të tjerë u mblodhën bashkë me shtypshkruesin e Librit të Mormonit, Egbert B. Grandin, për të këqyrur bocën e faqes së titullit të Librit të Mormonit, faqja e parë që do të shtypej.

Organizimi dhe Fati i Kishës së Vërtetë dhe të Gjallë

"Ju nuk dini më shumë lidhur me fatet e kësaj Kishe e mbretërie, sesa foshnja në prehrin e nënës së saj. Ju nuk e kuptoni atë. … Kjo Kishë do të mbushë Amerikën e Veriut dhe të Jugut – ajo do të mbushë botën."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në qershor 1829, Profeti Jozef Smith përfundoi përkthimin e Librit të Mormonit. "Kur përkthimi ynë po i afrohej fundit", pohoi Profeti, "ne shkuam në Palmira në kontenë Uejn të Nju-Jorkut, siguruam të drejtën e autorit dhe ramë dakord me z.Egbert B. Grandin që të shtypnim pesë mijë kopje për shumën prej tre mijë dollarësh."[1] Egbert B. Grandin ishte një i ri, një vit më i vogël se Jozef Smithi, që kishte një dyqan shtypshkrimi në Palmira. Ai sapo kishte blerë një makinë të re shtypshkrimi me teknologji që e bënte mjaft më të shpejtë procesin e shtypjes. Ishte e mrekullueshme që Profeti qe në gjendje të gjente një makinë shtypi në qytetin rural të Palmirës në gjendje të shtypte kaq shumë kopje të një vëllimi të madh si Libri i Mormonit. Meqenëse shtypja e Librit të Mormonit ishte një projekt kaq i madh dhe i kushtueshëm, Martin Herris i la peng fermën e tij z.Grandin për të siguruar pagimin e shpenzimeve të shtypjes.

Nga fundi i verës së 1829-ës, Jozef Smithi, Martin Herrisi dhe disa të tjerë u mblodhën tek dyqani i shtypshkrimit për të këqyrur bocën e faqes së titullit të Librit të Mormonit, faqja e parë e librit që do të shtypej. Kur Profeti deklaroi se ishte i kënaqur me pamjen e faqes, shtypja përparoi aq shpejt sa qe e mundur. Për përfundimin e punës u deshën rreth shtatë muaj dhe kopje të Librit të Mormonit u vunë në dispozicion të publikut më 26 mars 1830.

Tashmë, me përfundimin e punës së përkthimit dhe botimit të Librit të Mormonit, Jozef Smithi vazhdoi më tej për të organizuar Kishën. Në zbulesën që tani gjendet në seksionin 20 të Doktrinës e Besëlidhjeve, Zoti i zbuloi Profetit "ditën e saktë në të cilën, sipas vullnetit dhe urdhërimit të Tij, ne duhej të vazhdonim për të organizuar Kishën e Tij edhe një herë këtu mbi tokë"[2]. Dita e caktuar ishte 6 prill 1830.

"Ne … u bëmë të njohur vëllezërve tanë", tha Profeti, "se ne kishim marrë një urdhërim për të organizuar Kishën; dhe në përputhje me këtë u mblodhëm së bashku për atë qëllim, në shtëpinë e z. Piter Uitmer Plakut, (duke qenë gjashtë prej nesh), të martën, ditën e gjashtë të prillit, në vitin e Zotit njëmijë e tetëqind e tridhjetë."[3] Afërsisht 60 vetë u mblodhën në shtëpinë Uitmer në Fajet të Nju-Jorkut, duke i mbushur plot dy dhoma në shtëpi. Gjashtë prej burrave të pranishëm u përcaktuan si anëtarët themelues të Kishës së re për të plotësuar ligjin e Nju-Jorkut – Profeti Jozef Smith, Oliver Kaudri, Hajrëm Smithi, Piter Uitmer i Riu, Samuel Smithi dhe Dejvid Uitmeri.[4]

Ndonëse Kisha ishte shumë e vogël në fillim, Jozef Smithi pati një ndjesi profetike të fatit të saj madhështor. Uillford Udraf kujtoi se gjatë një takimi priftërie në Kirtland të Ohajos, në prill 1834, Profeti u përpoq të ndihmonte vëllezërit të kuptonin gjendjen e ardhme të mbretërisë së Perëndisë në tokë:

"Profeti i thirri të gjithë ata që mbanin Priftërinë që të mblidheshin në shkollën e vogël me trarë që kishin atje. Ishte një shtëpi e vogël, ndoshta rreth 18 metra katrorë. Por ajo mbajti të gjithë ata që kishin Priftërinë e Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme që ishin atëherë në qytetin e Kirtlandit. … Kur ne u mblodhëm, Profeti i thirri Pleqtë e Izraelit me të për të dhënë dëshmi për këtë punë. … Kur ata mbaruan Profeti tha: 'Vëllezër, unë jam lartësuar dhe udhëzuar shumë me dëshmitë tuaja këtu sonte, por unë dua t'ju them juve sot para Zotit, se ju nuk dini më shumë në lidhje me fatet e kësaj Kishe e mbretërie sesa foshnja në prehrin e nënës së saj. Ju nuk e kuptoni atë.' Unë u habita disi. Ai tha: 'Ju shihni vetëm një grusht njerëzish që mbajnë Priftërinë këtu sonte, por kjo Kishë do të mbushë Amerikën e Veriut dhe të Jugut – ajo do të mbushë botën'."[5]

Mësime të Jozef Smithit

Kisha e vërtetë e Jezu Krishtit u organizua nga Jozef Smithi në periudhën e plotësisë së kohëve.

Jozef Smith raportoi ngjarjet e mbledhjes së mbajtur më 6 prill 1830, për të organizuar Kishën: "Pasi e hapëm mbledhjen me lutje solemne drejtuar Atit tonë Qiellor, ne vazhduam, sipas urdhërimit të mëparshëm, t'u drejtoheshim vëllezërve tanë për të ditur nëse ata na pranonin neve si mësuesit e tyre në gjërat e Mbretërisë së Perëndisë dhe nëse ata ishin të kënaqur që ne duhet të vazhdonim e të organizoheshim si një Kishë, sipas urdhërimit të lartpërmendur që ne kishim marrë. Këto propozime të ndryshme ata i pranuan me votë unanime.

Unë pastaj, vendosa duart mbi Oliver Kaudrin dhe e shugurova atë një Plak të 'Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme' pas së cilës, ai më shuguroi mua gjithashtu në detyrën e një Plaku të po kësaj Kishe. Ne pastaj morëm bukë, e bekuam atë dhe e copëtuam në prani të të tjerëve; gjithashtu verë, e bekuam dhe e pimë bashkë me të tjerët. Ne pastaj vendosëm duart mbi secilin anëtar të veçantë të pranishëm të Kishës, që ata të mund të merrnin dhuratën e Frymës së Shenjtë dhe të konfirmoheshin anëtarë të Kishës së Krishtit. Fryma e Shenjtë u derdh mbi ne në një masë shumë të madhe – disa profetizuan, ndërkohë që të gjithë lëvduam Zotin dhe u gëzuam së tepërmi. …

Ne në këtë çast vazhduam t'u drejtohemi dhe të shugurojmë disa nga vëllezërit në detyra të ndryshme të Priftërisë, ashtu si Shpirti na shfaqej neve: dhe pas një kohe të gëzueshme që kaluam duke dëshmuar dhe ndier vetë fuqitë dhe bekimet e Frymës së Shenjtë, nëpërmjet hirit të Perëndisë dhuruar mbi ne, e mbyllëm mbledhjen me dijen e këndshme se tani ne ishim anëtarë të veçantë dhe të njohur nga Perëndia, të 'Kishës së Jezu Krishtit', të organizuar në përputhje me urdhërimet dhe zbulesat që Ai na kishte dhënë neve në këto ditë të fundit, si dhe në përputhje me rendin e Kishës siç shënohet në Dhiatën e Re."[6]

Në konferencën e parë të përgjithshme të Kishës, mbajtur në Fajet të Nju-Jorkut, më 9 qershor 1830, u administrua sakramenti, disa vetë u konfirmuan anëtarë të Kishës, të tjerë u shuguruan në

detyra në priftëri dhe Fryma e Shenjtë u derdh mbi shenjtorët. Profeti Jozef Smith shënoi: "Përvoja të tilla si kjo patën si rezultat të frymëzonin zemrat tona me gëzim të papërshkrueshëm dhe na mbushën me nderim e respekt për atë Qenie të Plotfuqishme, me hirin e të cilit ne u thirrëm që të ishim mjete që të sillnim për fëmijët e njerëzve, gëzimin e bekimeve të tilla të shkëlqyera, si ato që po derdheshin mbi ne në atë kohë. Ne e gjetëm veten të përfshirë tamam në të njëjtin rend të gjërave si ai i zbatuar nga Apostujt e shenjtë të lashtësisë. Ne kuptuam rëndësinë dhe solemnitetin e veprimeve të tilla. Dhe ne dëshmuam e ndiem me vetë ndjesitë tona natyrore të njëjtat shfaqje të mrekullueshme të fuqive të Priftërisë. Ne dëshmuam e ndiem dhuratat dhe bekimet e Frymës së Shenjtë si dhe mirësinë e denjimin e një Perëndie të mëshirshëm tek ata që i binden Ungjillit të përjetshëm të Zotit tonë Jezu Krisht. Këto gjëra u ndërthurën për të krijuar brenda nesh ndjesitë e mirënjohjes së gëzueshme dhe për të na frymëzuar me zell dhe energji të reja në çështjen e së vërtetës."[7]

Kisha e Krishtit është organizuar sipas urdhrit të Perëndisë.

"Krishti ishte kreu i Kishës, vetë guri i qoshes, shkëmbi shpirtëror mbi të cilin Kisha ishte ndërtuar dhe dyert e ferrit nuk do ta mundnin atë [shih Mateu 16:18; Efesianëve 2:20]. Ai ndërtoi Mbretërinë, zgjodhi Apostujt dhe i shuguroi ata në Priftërinë Melkizedeke, duke u dhënë atyre fuqi të administronin në ordinancat e ungjillit."[8]

"'Krishti … i dha disa si apostuj, të tjerë si profetë, të tjerë si ungjilltarë dhe të tjerë si barinj e mësues' [Efesianëve 4:11]. Dhe si u zgjodhën Apostujt, Profetët, Barinjtë, Mësuesit dhe Ungjilltarët? Me anë të profecisë (zbulesës) dhe me anë të vënies së duarve: – me anë të komunikimit hyjnor dhe me anë të ordinancës së caktuar hyjnisht – me anë të mjetit të Priftërisë, të organizuar sipas urdhrit të Perëndisë, me anë të caktimit hyjnor."[9]

"[Libri i Mormonit] na tregon se Shpëtimtari ynë u shfaq në këtë kontinent [amerikanin] pas ringjalljes së Tij; se Ai mbolli këtu Ungjillin në gjithë plotësinë e tij dhe pasurinë, dhe fuqinë, dhe bekimin; se ata kishin Apostuj, Profetë, Barinj, Mësues dhe

Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme u organizua zyrtarisht nga Profeti Jozef Smith më 6 prill 1830, në shtëpinë e Piter Uitmer Plakut, në Fajet të Nju-Jorkut. Kisha e ditëve të mëvonshme është organizuar në të njëjtën mënyrë si dhe Kisha në kohën e Shpëtimtarit, me "apostuj, profetë, barinj, mësues, ungjilltarë e kështu me radhë".

Ungjilltarë; të njëjtin rend, të njëjtën priftëri, të njëjtat ordinanca, dhurata, fuqi dhe bekime siç gëzoheshin në kontinentin lindor."[10]

"Një ungjilltar është një Patriark.... Kudo ku Kisha e Krishtit vendoset në tokë, duhet të ketë një Patriark për të përfituar brezat e ardhshëm të shenjtorëve, siç qe me Jakobin që u dha bekim patriarkal bijve të tij."[11]

Nenet e Besimit 1:6: "Ne besojmë në të njëjtin organizim që ekzistonte në Kishën Primitive, domethënë, apostuj, profetë, barinj, mësues, ungjilltarë e kështu me radhë."[12]

Kisha udhëhiqet nga Presidenca e Parë, Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve dhe Kuorumet e të Shtatëdhjetëve.

"Unë besoj vendosmërisht tek profetët dhe apostujt, duke qenë Jezu Krishti vetë guri i qoshes dhe që flet si një që ka autoritet midis tyre dhe jo si skribët."[13]

"Presidentët apo Presidenca [e Parë] janë mbi Kishën; dhe zbulesat e mendjes dhe vullnetit të Perëndisë për Kishën, duhet të vijnë nëpërmjet Presidencës. Ky është rendi i qiellit dhe fuqia e privilegji i Priftërisë [Melkizedeke]."[14]

"Çfarë rëndësie i bashkangjitet thirrjes së këtyre Dymbëdhjetë Apostujve, që është e ndryshme nga thirrjet apo detyrat e tjera të Kishës?... Ata janë Dymbëdhjetë Apostujt, që janë thirrur në detyrën e Këshillit të Lartë Udhëtues, që duhet të kryesojnë mbi kishat e shenjtorëve. … Ata duhet të mbajnë çelësat e kësaj shërbese, për të çelur derën e Mbretërisë së qiellit në të gjitha vendet dhe për t'i predikuar Ungjillin çdo krijese. Kjo është fuqia, autoriteti dhe virtyti i të qenit të tyre apostull."[15]

Orson Prat, që shërbeu në Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve, raportoi: "Zoti ... urdhëroi që duhej të organizohej Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve, puna e të cilëve do të ishte t'u predikonin Ungjillin kombeve, së pari tek Johebrenjtë dhe më pas tek Judenjtë. Priftëria u mblodh së bashku pas ndërtimit të Tempullit të Kirtlandit dhe, duke folur për Dymbëdhjetë Apostujt, Profeti Jozef tha se ata e kishin marrë detyrën e Apostullit me të gjitha fuqitë që i përkasin asaj, tamam si Apostujt e lashtë."[16]

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës, raportoi: "Jozefi thirri dymbëdhjetë Apostuj. Cilët ishin ata? Zoti i tha atij: 'Të dymbëdhjetët janë ata që do të dëshirojnë të marrin mbi vete emrin tim me qëllim të plotë të zemrës; dhe nëse dëshirojnë të marrin mbi vete emrin tim me qëllim të plotë të zemrës, ata thirren për të shkuar në gjithë botën për t'i predikuar ungjillin tim çdo krijese'. [DeB 18: 27–28.]... Kur Profeti Jozef organizoi Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve, ai u mësoi atyre parimin e unitetit. Ai i bëri ata të kuptonin se duhet të ishin të një zemre e të një mendjeje dhe se duhet të merrnin plotësisht mbi vete em-

rin e Krishtit; dhe se çfarëdo që t'i urdhëronte Perëndia për të bërë, ata duhet të shkonin dhe ta bënin atë."[17]

"Të Shtatëdhjetët duhet të përbëjnë kuorume udhëtues, të shkojnë në të gjithë tokën, kudo që Dymbëdhjetë Apostujt t'i thërrasin ata."[18]

"Të Shtatëdhjetët nuk thirren për të shërbyer nëpër tryeza [shih Veprat e Apostujve 6:1–2], … por duhet të predikojnë Ungjillin dhe të ngrenë [kishat], dhe të caktojnë të tjerë, që nuk u përkasin këtyre kuorumeve, të kryesojnë [mbi kishat], që janë Priftërinj të Lartë. Të Dymbëdhjetët gjithashtu duhet ... të mbajnë çelësat e Mbretërisë tek të gjithë kombet dhe t'u çelin atyre derën e Ungjillit, dhe të thërrasin të Shtatëdhjetë që të vijojnë pas tyre, dhe t'i ndihmojnë ata."[19]

Ndonëse forcat e së ligës mund të përpiqen të shkatërrojnë Kishën, "asnjë dorë mëkatare nuk mund ta ndalojë punën të përparojë".

"Që nga organizimi i Kishës së Krishtit, ... më 6 prill 1830, ne kemi pasur kënaqësinë të dëshmojmë përhapjen e së vërtetës në pjesë të ndryshme të tokës sonë, pavarësisht se armiqtë e saj kanë ushtruar zell të pandërprerë për të ndalur rrugën e saj dhe penguar përparimin e saj; ndonëse njerëz të prirur për keq e djallëzorë janë ndërthurur për të shkatërruar të pafajshmen, ... megjithatë Ungjilli i lavdishëm, në plotësinë e tij, po përhapet dhe po fiton të kthyer në besim çdo ditë; dhe lutja jonë ndaj Perëndisë është që kjo të mund të vazhdojë dhe njerëzit që bashkohen me Kishën të jenë nga ai lloj që do të shpëtohen në përjetësi."[20]

"Standardi i së Vërtetës është vendosur; asnjë dorë mëkatare nuk mund ta ndalojë punën të përparojë; përndjekjet mund të egërsohen, turmat mund të bashkohen, armiqtë mund të mblidhen, shpifja mund të përgojojë, por e vërteta e Perëndisë do të shkojë përpara me guxim, me fisnikëri dhe e pavarur derisa ajo të ketë përshkuar çdo kontinent, të ketë vizituar çdo rajon, të futet në çdo vend dhe të jetë dëgjuar nga çdo vesh, derisa qëllimet e Perëndisë të përmbushen dhe Jehova i Madh të thotë se puna u krye."[21]

"Dhe përsëri, [Shpëtimtari] u paraqiti atyre një tjetër shëmbëlltyrë në lidhje me Mbretërinë, që duhet të ngrihet pikërisht përpara apo tamam në kohën e të korrave, që thotë sa më poshtë — 'Mbretëria e qiejve i ngjan një kokrre sinapi, të cilën e merr një njeri dhe e mbjell në arën e vet. Ajo, pa dyshim, është më e vogla nga të gjitha farërat; por, kur rritet, është më e madhe se të gjitha barishtet, dhe bëhet një pemë, aq sa zogjtë e qiellit vijnë dhe gjejnë strehë në degët e saj.' [Mateu 13:31–32.] Tani mund të zbulojmë qartë se kjo shëmbëlltyrë është dhënë për të përfaqësuar Kishën ashtu si do të vijë në ditët e fundit. Vini re, Mbretëria e Qiellit përngjasohet me të. Tani, si ngjason me të?

Le të marrim Librin e Mormonit, që një burrë e mori dhe e fshehu në fushën e tij, duke e siguruar me besimin e tij, që të lindte në ditët e fundit, apo në kohën e duhur; le ta vëmë re ndërsa del nga toka, që vërtet llogaritet si më e vogla nga të gjitha farat, por vini re si degëzohet më tej, po, madje lartësohet me degë të larta dhe madhështi si e Perëndisë, derisa, ashtu si fara e sinapit, bëhet më e madhe se të gjitha barishtet. Dhe është e vërtetë, dhe ka mbirë e dalë nga toka, dhe drejtësia fillon të dërgohet nga qielli [shih Psalmi 85:11; Moisiu 7:62], dhe Perëndia po dërgon fuqitë, dhuratat dhe engjëjt e Tij që të gjejnë strehë në degët e saj.

Mbretëria e Qiellit ngjasohet me kokrrën e farës së sinapit. Vini re, atëherë, a nuk është kjo Mbretëria e Qiellit që po ngre krye në ditët e fundit, në madhështinë e Perëndisë së saj, madje Kisha e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, si një shkëmb i pakalueshëm, i palëkundshëm në mes të oqeanit të fuqishëm, e hapur ndaj stuhive dhe furtunave të Satanit, dhe që deri tani, ka mbetur e palëkundur dhe ende po i qëndron me kurajë valëve sa një mal të kundërshtimit që po ngrihen nga erërat e stuhishme të aftësive mashtruese që po dobësohen, që janë [përplasur] dhe ende vazhdojnë të përplasen me shkumë të llahtarshme kundrejt Kishës triumfuese; të shtyrë para me furi të dyfishuar nga armiku i drejtësisë?"[22]

Si pjesë e lutjes së tij në përkushtimin e Tempullit të Kirtlandit, të regjistruar më vonë në Doktrina e Besëlidhje 109:72–76, Profeti Jozef Smith tha: "Kujto të gjithë kishën tënde, O Zot, me

gjithë familjet e tyre dhe gjithë të afërmit e tyre, me gjithë të sëmurët dhe të munduarit e tyre, me gjithë të varfërit dhe të dobtit e tokës; që mbretëria, që ti e ke ngritur pa duar, të mund të bëhet një mal i madh e të mbushë tërë tokën; që kisha jote të mund të dalë nga vendi i shkretë i errësirës dhe të shkëlqejë e bukur si hëna, e shndritshme si dielli dhe e tmerrshme si një ushtri me flamurë; dhe të zbukurohet si një nuse për atë ditë kur ti do të zbulosh qiejt dhe do t'i bësh malet të rrjedhin poshtë në praninë tënde e luginat të lartësohen, vendet e ashpra të sheshohen; që lavdia jote të mbushë tokën; që kur boria do të bjerë për të vdekurit, ne do të kapemi në re për të të takuar ty, që ne të mund të jemi përherë me Zotin; që rrobat tona të mund jenë të pastra, që ne të mund të vishemi me rrobën e drejtësisë, me palma nëpër duar dhe kurora lavdie në kokat tona e të korrim gëzim të përjetshëm për gjithë vuajtjet tona."[23]

Secili prej nesh ka përgjegjësinë të forcojë Kishën dhe të bëjë pjesën e vet për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë.

"Kauza e Perëndisë është një kauzë e përbashkët, për të cilën shenjtorët janë njëlloj të interesuar; ne jemi të gjithë gjymtyrët e të njëjtit trup dhe të gjithë marrim nga i njëjti shpirt, dhe pagëzohemi në një pagëzim të vetëm, dhe zotërojmë njëlloj të njëjtën shpresë të lavdishme. Përparimi i kauzës së Perëndisë dhe ndërtimi i Sionit është i rëndësishëm për një njeri po aq sa për çdo njeri tjetër. I vetmi ndryshim është se njëri thirret të plotësojë një detyrë dhe një tjetër një detyrë tjetër, 'dhe nëse vuan një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët vuajnë; kurse po të nderohet një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët gëzohen bashkë me të, dhe syri nuk mund t'i thotë dorës: "Unë nuk kam nevojë për ty"; dhe po ashtu koka nuk mund t'u thotë këmbëve: "Unë nuk kam nevojë për ju"'; ndjenja të kundërta të grupeve të ndryshme, interesa të veçantë, qëllime përjashtuese duhet të mënjanohen në kauzën e përbashkët, në interes të së tërës [shih 1 Korintasve 12:21, 26]."[24]

"Vëllezër dhe motra, jini besnikë, jini të zellshëm, luftoni me këmbëngulje për besimin që iu transmetua njëherë shenjtorëve

"Përparimi i kauzës së Perëndisë dhe ndërtimi i Sionit është i rëndësishëm për një njeri po aq sa për çdo njeri tjetër. I vetmi ndryshim është se njëri thirret të plotësojë një detyrë dhe një tjetër një detyrë tjetër."

[shih Juda 1:3]; çdo burrë, grua dhe fëmijë le të kuptojë rëndësinë e punës dhe të veprojë sikur suksesi të varet vetëm nga përpjekja e vet individuale; le të ndihen të gjithë të interesuar për të dhe të mbajnë parasysh se jetojnë në një ditë, mendimi për të cilën ka ngjallur ndjenjat më të thella tek mbretërit, profetët dhe njerëzit e drejtë mijëra vjet më parë – shpresa për të cilën ka frymëzuar notat e tyre më të ëmbla dhe këngët më të ekzaltuara, dhe i ka bërë të shpërthejnë në mënyra të foluri kaq të ngazëllyera, siç janë regjistruar në shkrimet e shenjta; dhe shpejt ne do të na duhet të thërrasim në gjuhën e frymëzimit:

> 'Zoti e ka sjellë përsëri Sionin;
> Zoti e ka shëlbuar popullin e tij, Izraelin.' [DeB 84:99.]"[25]

Siç kujtohet nga Uillford Udraf, Jozef Smithi u bëri deklaratën e mëposhtme anëtarëve të Të Dymbëdhjetëve që po niseshin për një mision në Britaninë e Madhe në 1839-ën: "Pavarësisht se çfarë mund të hasni, shtrëngoni supet e durojeni dhe gjithmonë mbështetesni e mbroni interesat e Kishës dhe të Mbretërisë së Perëndisë"[26].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Imagjinoni se si mund të ishte të merrje pjesë në mbledhjen e priftërisë të përshkruar në faqen 142. Si mendoni se do të ishit ndier nëse do të kishit dëgjuar Jozef Smithin të profetizonte se Kisha një ditë do të mbushte botën? Duke hedhur tani vështrimin pas tek ajo profeci, cilat janë mendimet apo ndjenjat tuaja?
- Rishihni faqet 143–144, duke vënë re veprimet që u ndërmorën në organizimin e Kishës dhe konferencën e parë të përgjithshme. Jozef Smithi tha: "Përvoja të tilla si kjo patën si rezultat të frymëzonin zemrat tona me gëzim të papërshkrueshëm dhe na mbushën me nderim e respekt për [Perëndinë]" (faqe 144). Kur keni pasur ndjenja si ato që përshkroi Jozef Smithi?
- Rishihni mësimet e Jozef Smithit mbi Kishën në kohën e Jezusit dhe në kohët e Librit të Mormonit (faqet 144–145). Si e ndjek Kisha sot të njëjtin model?
- Si mendoni, përse na duhen udhëheqës që kryesojnë mbi Kishën mbarëbotërore? (Për disa shembuj, shihni faqet 146–147.) Si jeni bekuar juve nëpërmjet shërbimit të Presidencës së Parë, Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, Kuorumeve të Të Shtatëdhjetëve dhe Peshkopatës Kryesuese?
- Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja ndërsa lexoni profecitë e Jozef Smithit mbi fatin e Kishës? (Shihni faqet 147–149.) Në çfarë mënyrash mund të marrim pjesë ne në këtë vepër? (Për disa shembuj, shihni faqet 149–150.)
- Jozef Smithi na mësoi: "Çdo burrë, grua dhe fëmijë le të kuptojë rëndësinë e punës dhe të veprojë sikur suksesi të varet vetëm nga përpjekja e vet individuale" (faqe 150). Mendoni për mënyra të veçanta se si ju mund ta zbatoni këtë këshillë në jetën tuaj.

- Nëse dikush do t'ju pyeste se përse jeni anëtar i Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, çfarë do të thoshit?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Danieli 2:31–45; Mosia 18:17–29; DeB 20:1–4; 65:1–6; 115:4–5

Shënime

1. *History of the Church,* 1:71; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 34, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:64; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 29, Arkivat e Kishës.
3. *History of the Church,* 1:75–77; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 37, Arkivat e Kishës.
4. Ligji i Nju-Jorkut kërkonte tre deri nëntë persona për të organizuar ose krijuar aktivitetin e një kishe. Profeti zgjodhi të përdorte gjashtë persona.
5. Wilford Woodruff, në Conference Report, prill 1898, f. 57, është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
6. *History of the Church,* 1:77–79; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 37–38, Arkivat e Kishës.
7. *History of the Church,* 1:85–86; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 42, Arkivat e Kishës.
8. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 23 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; Joseph Smith, Collection, Addresses, 23 korrik 1843, Arkivat e Kishës.
9. *History of the Church,* 4:574; nga "Try the Spirits", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 1 prill 1842, f. 744–745; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
10. *History of the Church,* 4:538; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 707–708.
11. *History of the Church,* 3:381; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
12. Nenet e Besimit 1:6.
13. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 53; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
14. *History of the Church,* 2:477; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate*, prill 1837, f. 487.
15. *History of the Church,* 2:200; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga protokolli i një mbledhjeje të një këshilli të Kishës mbajtur më 27 shkurt 1835, në Kirtland, Ohio; raportuar nga Oliver Cowdery.
16. Orson Pratt, *Millennial Star,* 10 nëntor 1869, f. 732.
17. Wilford Woodruff, *Deseret Weekly,* 30 gusht 1890, f. 306; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
18. *History of the Church,* 2:202; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 577, Arkivat e Kishës.
19. *History of the Church,* 2:431–432; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith më 30 mars 1836, në Kirtland, Ohio.
20. *History of the Church,* 2:22; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, prill 1834, f. 152.
21. *History of the Church,* 4:540; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 mars 1842, f. 709.
22. *History of the Church,* 2:268; fjala e fundit në kllapa në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit, germës së madhe dhe gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor

1835, Kirtland, Ohio botuar në *Messenger and Advocate*, dhjetor 1835, f. 227.

23. Doktrina e Besëlidhje 109:72–76; lutje e dhënë nga Joseph Smith më 27 mars 1836, në dedikimin e tempullit në Kirtland, Ohio.
24. *History of the Church,* 4:609; nga "The Temple", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 2 maj 1842, f. 776; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
25. *History of the Church,* 4:214; nga një raport i Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë, 4 tetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, tetor 1840, f. 188.
26. Cituar nga Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, 20 mars 1883, f. 1.

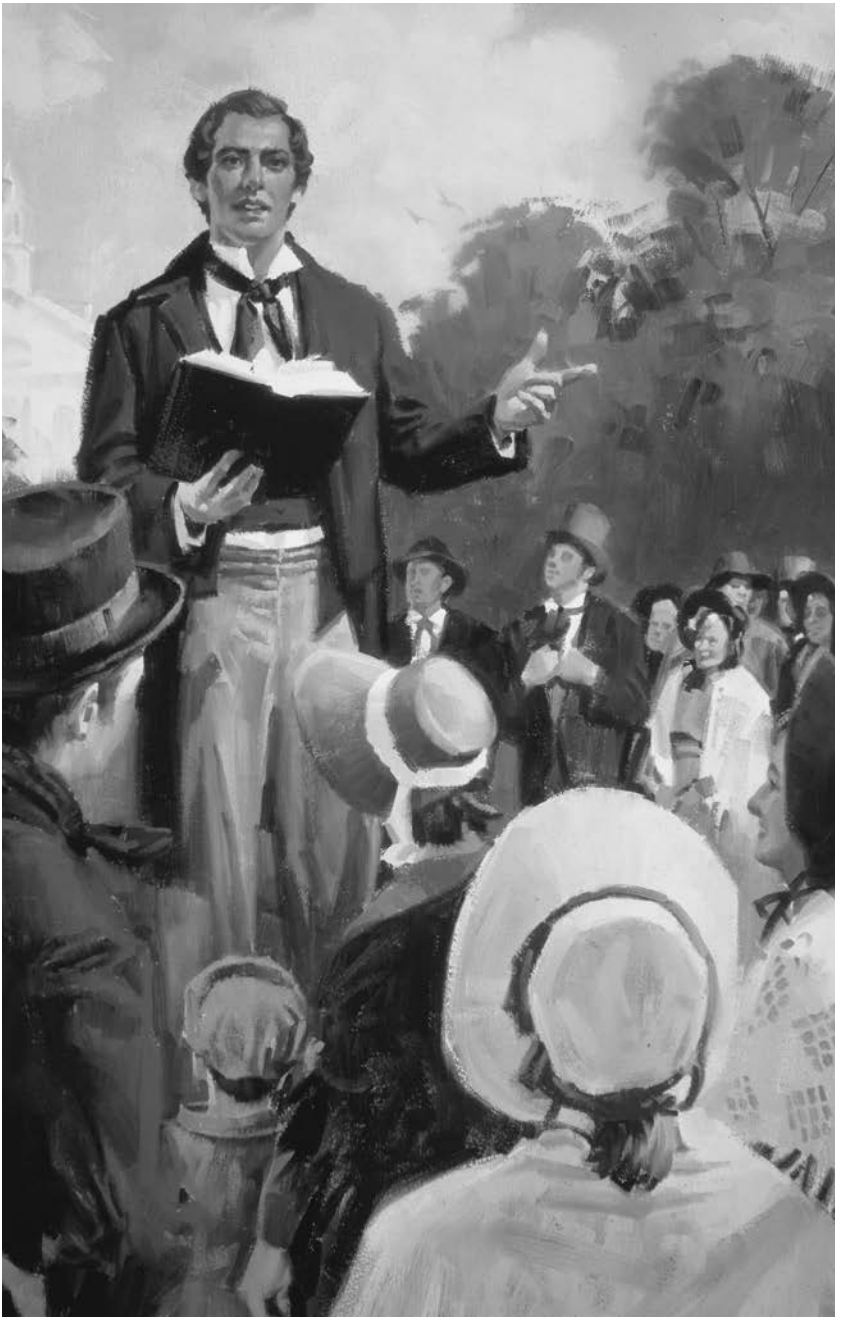

Qoftë nëse po u predikonte njerëzve përreth, apo po dërgonte misionarë në botë, Profeti Jozef Smith e donte punën misionare.

I Shpall Lajme të Mira të Gjithë Botës

"Shpirtërat janë po aq të çmueshëm në sytë e Perëndisë sa kanë qenë gjithmonë; dhe Pleqtë [duhet] … t'u mbushin mendjen dhe të ftojnë gjithë njerëzit kudo të pendohen, që ata të mund të bëhen trashëgimtarë të shpëtimit."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Pasi Kisha u organizua më 6 prill 1830, Jozef Smithi vazhdoi të shpallë lajmet e mira të ungjillit. Gjatë muajit prill, ai udhëtoi për në Kolesvil të Nju-Jorkut, për të vizituar mikun e tij Jozef Najt Plakun që së bashku me familjen e tij ishin interesuar për ungjillin. Profeti mbajti mbledhje në mëhallë dhe "shumë vetë filluan t'i luten me zjarr Perëndisë së Plotfuqishëm, që Ai t'u jepte urtësi për të kuptuar të vërtetën"[1]. Rreth dy muaj më vonë, në një vizitë të dytë në Kolesvil, Profeti konstatoi se një numër njerëzish që kishin dëgjuar ungjillin, tani dëshironin të pagëzoheshin. Për këta të kthyer të rinj në besim, pranimi i ungjillit kërkoi besim dhe kurajë, siç shënoi Profeti:

"Ne caktuam një mbledhje për në Shabat dhe, pasditen e së shtunës, ngritëm një pendë përmes një rryme uji, që ishte aty pranë, me qëllimin për të kryer atje ordinancën e pagëzimit; por gjatë natës një turmë u mblodh dhe e shkuli pendën tonë, gjë që na pengoi të kryenim pagëzimin në Shabat. … Të hënën herët në mëngjes ne qemë aktivë dhe përpara se armiqtë tanë të ishin në dijeni të veprimeve tona, e riparuam pendën dhe trembëdhjetë personat e mëposhtëm u pagëzuan nga Oliver Kaudri, pikërisht: Ema Smith; Hezekia Pek dhe e shoqja; Jozef Najt Plaku dhe e shoqja; Uilliam Stringam dhe e shoqja; Jozef Najt i Riu; Aaron Kulver dhe e shoqja; Levi [Hall]; Poli Najt; dhe Xhulia Stringam."[2]

Atë vjeshtë, Zoti i zbuloi Jozef Smithit se Oliver Kaudri, Piter Uitmer i Riu, Parli P. Prat dhe Ziba Peterson duhet të "[shkonin] te Lamanitët dhe t'u [predikonin] atyre ungjillin [e Tij]" (DeB 28:8; 30:5–6; 32:1–3). Ata misionarë udhëtuan afërsisht 2.400 kilometra, duke predikuar shkurtimisht ndërmjet fiseve të ndryshme indiane, përfshirë senekat në Nju-Jork, uajandotët në Ohajo dhe delauerët e shejuniët në territorin indian. Megjithatë, suksesi më i madh i misionarëve erdhi kur ata ndaluan në zonën e Kirtlandit të Ohajos. Atje ata pagëzuan rreth 130 të kthyer në besim, kryesisht ndërmjet kongregacioneve të baptistëve të reformuar të Sidni Rigdonit, duke hapur atë që do të bëhej një vend mbledhjeje për qindra anëtarë të Kishës në vitin pasues. Misionarët gjetën gjithashtu disa të kthyer në besim midis kolonëve në Kontenë Xhekson të Misurit, ku do të themelohej më vonë qyteti i Sionit.

Qoftë nëse po u predikonte njerëzve përreth, apo po dërgonte misionarë në botë, Profeti Jozef Smith e donte punën misionare. Plaku Parli P. Prat shënoi përvojën e mëposhtme që ndodhi në 1839-ën: "Ndërkohë që ishim në një vizitë bashkë me Vëllanë Jozef në Filadelfia, [Pensilvani], një kishë shumë e madhe u hap që ai të predikonte në to dhe rreth tre mijë njerëz u mblodhën për ta dëgjuar. Vëllai Rigdon foli i pari dhe foli mbi Ungjillin, duke e ilustruar doktrinën e tij me anë të Biblës. Kur ai mbaroi, Vëllai Jozef u ngrit si një luan gati për të gjëmuar; dhe duke qenë plot me Frymën e Shenjtë, foli me fuqi të madhe, duke dhënë dëshmi për vegimet që kishte parë, shërbesën e engjëjve që kishte gëzuar; dhe se si ai kishte gjetur fletët e Librit të Mormonit dhe i kishte përkthyer ato nëpërmjet dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë. Ai filloi duke thënë: 'Nëse askush tjetër nuk pati kurajën të dëshmonte për një mesazh kaq të lavdishëm nga Qielli dhe për gjetjen e një anali kaq të lavdishëm, ai ndjente ta bënte atë me drejtësi ndaj njerëzve dhe ta linte ngjarjen me Perëndinë'.

I gjithë kongregacioni ishte shtangur; të elektrifikuar, ashtu si ishin, dhe të pushtuar nga ndjenja e së vërtetës dhe fuqisë me anë të së cilës foli ai, dhe për mrekullitë që tregoi. Një mbresë e qëndrueshme u krijua; shumë shpirtra u mblodhën në grigjë.

Dhe unë jap dëshmi se ai, me dëshminë e tij besnike e të fuqishme, i pastroi rrobat e tij nga gjaku i tyre. Shumë vetë u pagëzuan në Filadelfia dhe në zonën përreth."[3]

Mësime të Jozef Smithit

Meqenëse bota është në errësirë shpirtërore, ne duhet të jemi të zellshëm në predikimin e ungjillit.

Në vitin 1834, Jozef Smithi dhe pleq të tjerë të Kishës në Kirtland i dërguan letrën e mëposhtme vëllezërve në zona të tjera: "Ndonëse komunikimet tona për ju mund të jenë të shpeshta, prapëseprapë ne besojmë se ju do t'i prisni me ndjenja vëllazërore; dhe se prej nesh vëllezërit tuaj të padenjë, ju do të lejoni një fjalë këshille të zerë vend në zemrat tuaja, ndërsa shihni shtrirjen e madhe të pushtetit dhe sundimit të princit të errësirës, dhe kuptoni sa i madh është numri i atyre që i janë drejtuar vdekjes pa ia vënë veshin asnjëherë tingullit të gëzuar të Ungjillit të Zotit tonë Jezu Krisht.

Merrni parasysh për një çast, vëllezër, plotësimin e fjalëve të profetit; sepse ne vëmë re se terri mbulon tokën dhe një errësirë e dendur mendjet e banorëve të saj [shih Isaia 60:2], se krime të çdo lloji po shtohen midis njerëzve; po praktikohen vese ndyrësie të madhe; brezi i ri po rritet plot krenari dhe arrogancë; të moshuarit po humbasin bindjet që kanë pasur dikur dhe me sa duket po humbasin çdo mendim për një ditë të gjykimit ose besim tek ajo ditë; mospërmbajtja, imoraliteti, teprimet, krenaria, verbëria e zemrës, idhujtaria, humbja e dashurisë së natyrshme, dashuria për këtë botë dhe mospërfillja kundrejt gjërave të përjetësisë po rriten ndërmjet atyre që shprehin besim në fenë e qiellit, dhe mosbesimi po përhapet si pasojë e kësaj; njerëzit i lejojnë vetes të kryejnë veprime nga më të parregulltat dhe veprime nga më të zezat, duke blasfemuar, mashtruar, dëmtuar emrin e fqinjëve, duke vjedhur, grabitur, vrarë, duke mbrojtur gabimin dhe duke kundërshtuar të vërtetën, duke braktisur besëlidhjen e qiellit dhe duke mohuar besimin e Jezusit – dhe në mes të gjithë kësaj, dita e drekës së Zotit po afrohet kur askush, përveç atyre që kanë veshur rrobë dasme, nuk do të lejohet të hajë dhe të pijë në prani të Dhëndrit, Princit të Paqes!

Me mbresën e të vërtetës së këtyre fakteve, cilat mund të jenë ndjenjat e atyre që kanë qenë pjestarë të dhuratës qiellore dhe kanë shijuar fjalën e mirë të Perëndisë dhe mrekullitë e jetës së ardhshme? [Shih Hebrenjve 6:4–5.] Kush përveç atyre që mund të shohin humnerën e tmerrshme ku qëndron bota e njerëzve në këtë brez, mund të punojnë në vreshtin e Zotit pa pasur një ndjenjë të gjendjes së vajtueshme të botës? Kush përveç atyre që kanë mbajtur parasysh siç duhet denjimin e Atit të shpirtrave tanë duke siguruar një sakrificë për krijesat e Tij – një plan shëlbimi, një fuqi shlyerjeje, një skemë shpëtimi, që kanë si qëllimin e tyre të madh, kthimin e njerëzve në praninë e Mbretit të qiellit, kurorëzimin e tyre në lavdinë çelestiale dhe bërjen e tyre trashëgimtarë bashkë me Birin të asaj trashëgimie që është e paprishshme, e panjollë dhe e pafishkur [shih 1 Pjetri 1:4] – kush përveç të tillëve mund të kuptojë rëndësinë e një sjelljeje të përsosur para gjithë njerëzve dhe një zelli për të thirrur gjithë njerëzit të marrin pjesë nga këto bekime? Sa papërshkrueshmërisht të lavdishme janë këto gjëra për njerëzimin! Vërtet ato mund të konsiderohen lajme gëzimi të madh për të gjithë popullin; dhe lajme, gjithashtu, që duhet të mbushin tokën dhe të gëzojnë zemrat e gjithkujt kur i dëgjon ato."[4]

"Engjëlli shkatërrues do të fillojë të vrasë banorët e tokës përpara se shërbëtorët e Perëndisë t'u kenë predikuar paralajmërim gjithë kombeve të johebrenjve dhe ashtu si ka thënë profeti, 'do të jetë një tmerr i vërtetë të dëgjosh vetëm të ta rrëfejnë'. [Shih Isaia 28:19.] Unë flas kështu sepse kujdesem për bashkënjerëzit e mi; e bëj në emër të Zotit, i nxitur nga Fryma e Shenjtë. Oh, sikur të mund t'i shpëtoj nga vorbulla e mjerimit, në të cilën i shoh të zhyten nga mëkatet e tyre; që të mundem t'i paralajmëroj me zërin tim, të jem një mjet që t'i sjell ata në pendesë të sinqertë, që ata të mund të kenë besim të rezistojnë në ditën e mbrapshtë!"[5]

"Perëndia na e bëftë të mundur të kryejmë zotimet dhe besëlidhjet me njëri-tjetrin, me gjithë besnikëri dhe drejtësi para Tij, që ndikimi ynë të mund të ndihet midis kombeve të tokës, me fuqi të madhe, madje të shkatërrojë mbretëritë e errësirës, dhe të triumfojë mbi intrigën e priftërinjve dhe frymërat e mbrapshta në

Profeti Jozef Smith i këshilloi shenjtorët të thërrisnin gjithë njerëzit që të merrnin nga bekimet e ungjillit. "Sa papërshkrueshmërisht të lavdishme janë këto gjëra për njerëzimin!"

vendet qiellore, dhe të thyejë në copa gjithë mbretëritë që kundërshtojnë mbretërinë e Krishtit, dhe të përhapë dritën e të vërtetën e Ungjillit të përjetshëm nga lumenjtë deri në skajet e tokës."[6]

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës, kujtoi fjalët e mëposhtme të Profetit Jozef Smith: "Bota është plot me terr. Mëkati dhe ligësia po pushtojnë botën ashtu si ujërat mbulojnë detin. Djalli sundon botën në një shtrirje të madhe. Bota do të luftojë kundër jush; djalli do të luftojë, toka do të luftojë dhe ferri do të luftojë. Por … ju duhet të predikoni Ungjillin, bëni detyrën tuaj dhe Zoti do të jetë me ju. Toka dhe ferri nuk do të triumfojnë mbi ju."[7]

Detyra jonë është të ftojmë të gjithë njerëzit të pendohen, të pagëzohen, të marrin Frymën e Shenjtë dhe të bëhen trashëgimtarë të shpëtimit.

"Kjo besojmë se është detyra jonë – t'i mësojmë gjithë njerëzimit doktrinën e pendimit, të cilën do të përpiqemi ta tregojmë nga citimet e mëposhtme:

'Atëherë ua hapi mendjen, që të kuptonin Shkrimet, dhe u tha atyre: "Kështu është shkruar dhe kështu ishte e nevojshme që Krishti të vuante dhe të ngjallej së vdekuri ditën e tretë, dhe që

në emër të tij të predikohet pendimi dhe falja e mëkateve ndër të gjithë popujt, duke filluar nga Jeruzalemi"' [Lluka 24:45–47].

Nga kjo mësojmë se ishte e nevojshme që Krishti të vuante dhe të kryqëzohej, dhe të ngjallej së vdekuri ditën e tretë, me qëllimin e caktuar që pendimi dhe heqja e mëkateve t'u predikohen gjithë popujve.

'Atëherë Pjetri u tha atyre: "Pendohuni dhe secili nga ju le të pagëzohet në emër të Jezu Krishtit për faljen e mëkateve, dhe ju do të merrni dhuratën e Frymës së Shenjtë. Sepse premtimi është për ju dhe për bijtë tuaj dhe për gjithë ata që janë larg, për ata që Zoti, Perëndia ynë, do t'i thërrasë"'[Veprat e Apostujve 2:38–39].

Nga kjo mësojmë se premtimi i Frymës së Shenjtë i jepet kujtdo që do t'i predikohej doktrina e pendimit, që ishte gjithë popujve. … Prandaj ne besojmë në predikimin e doktrinës së pendimit në të gjithë botën, të moshuarve dhe të rinjve, të pasurve dhe të varfërve, skllevërve dhe të lirëve."[8]

"Shpirtrat janë po aq të çmueshëm në sytë e Perëndisë sa kanë qenë gjithmonë; dhe Pleqtë asnjëherë nuk u thirrën që të çojnë dikë poshtë në ferr, por që t'u mbushin mendjen dhe të ftojnë gjithë njerëzit kudo të pendohen, që ata të mund të bëhen trashëgimtarë të shpëtimit. Është viti i hirit të Zotit: Çlironi ata që janë në robëri që ata të mund të këndojnë hosana [shih Isaia 61:1–2]."[9]

"Duhet të jetë detyra e Pleqve që të qëndrojnë me guxim për kauzën e Krishtit dhe të paralajmërojnë njerëzit me marrëveshje unanime që të pendohen dhe të pagëzohen për heqjen e mëkateve dhe për Frymën e Shenjtë."[10]

"Unë do të vazhdoj duke ju treguar atë që Zoti kërkon nga të gjithë njerëzit, me gjendje të lartë shoqërore apo të ulët, të pasur dhe të varfër, meshkuj dhe femra, shërbestarë dhe njerëz, besues të fesë dhe jo besues, në mënyrë që ata të mund të gëzojnë Shpirtin e Shenjtë të Perëndisë në plotësi dhe t'u shpëtojnë gjykimeve të Perëndisë, që janë pothuajse gati të shpërthejnë mbi popujt e tokës. Pendohuni për gjithë mëkatet tuaja dhe pagëzohuni në ujë për heqjen e tyre, në emrin e Atit, dhe të Birit, dhe të Frymës së Shenjtë; dhe merrni ordinancën e vënies së duarve

prej atij që është shuguruar dhe vulosur në këtë fuqi, që ju të mund të merrni Shpirtin e Shenjtë të Perëndisë; dhe kjo është sipas Shkrimeve të Shenjta dhe Librit të Mormonit; dhe mënyra e vetme se si një njeri mund të hyjë në mbretërinë çelestiale. Këto janë kërkesat e besëlidhjes së re apo parimet e para të Ungjillit të Krishtit."[11]

"U kërkohet të gjithë njerëzve, të kenë besim në Zotin Jezu Krisht; të pendohen për gjithë mëkatet e tyre dhe të pagëzohen (nga dikush me autoritet) në emrin e Jezu Krishtit për heqjen e mëkateve, dhe që t'u vendosen duart për dhuratën e Frymës së Shenjtë, që të bëhen anëtarë të Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme."[12]

Shërbëtorët e Zotit shkojnë kudo në botë për të gjetur ata që janë të gatshëm të pranojnë ungjillin e Jezu Krishtit.

"Dërgoni dikë në Amerikën Qendrore dhe në gjithë Amerikën Latine; dhe mos lejoni që asnjë kënd i tokës të mbetet pa një mision."[13]

"Ne nuk i kërkojmë askujt të hedhë poshtë ndonjë të mirë që kanë; ne vetëm u kërkojnë atyre të vijnë dhe të marrin edhe më. Po sikur e gjithë bota të përqafonte Ungjillin? Ata atëherë do të shihnin sy më sy dhe bekimet e Perëndisë do të derdheshin mbi njerëzit, gjë që është dëshira e gjithë shpirtit tim."[14]

"Mijëra vetë që e kanë dëgjuar Ungjillin, janë bërë të bindur ndaj tij dhe po gëzojnë dhuratat dhe bekimet e tij. Paragjykimi, me varganin e të ligave që e shoqërojnë, po lëshon udhë para forcës të së vërtetës, rrezet dashamirëse të së cilës po depërtojnë kombet e largëta. … Ka qenë një kohë kur ne na konsideronin si mashtrues dhe besohej se 'mormonizmi' shpejt do të zhdukej, do të prishej dhe do të harrohej. Por ka kaluar koha kur konsiderohej si një çështje e përkohshme, ose si një flluskë në valë dhe tani po kapet fort në zemrat e ndjenjat e të gjithë atyre që kanë mendje aq fisnike sa të lënë mënjanë paragjykimet që u kanë thënë dhe të hetojnë këtë çështje me çiltërsi dhe ndershmëri."[15]

"Disa nga Të Dymbëdhjetët dhe të tjerë janë nisur tashmë për në Europë [në shtator 1839] dhe pjesa tjetër e atij misioni presim

të niset brenda pak ditësh. … Puna e Zotit vazhdon në një mënyrë shumë të kënaqshme, si këtu edhe në vendin e vjetër. Në Angli kohët e fundit shumë qindra vetë u janë shtuar numrit tonë; por kështu, madje dhe kështu, duhet që 'Efraimi [të] përzihet me popujt' [Osea 7: 8]. Dhe Shpëtimtari ka thënë: 'Delet e mia e dëgjojnë zërin tim' [Gjoni 10:27]; dhe gjithashtu 'Kush ju dëgjon, më dëgjon mua' [Lluka 10:16]; dhe 'Ja, unë po i kthej nga vendi i veriut dhe po i grumbulloj nga skajet e tokës' [Jeremia 31:8]. Dhe kur Gjoni dëgjoi zërin që i thoshte 'Dilni prej saj, o populli im' [Zbulesa 18:4], po kështu e gjitha duhet të plotësohet; që njerëzit e Zotit të mund të jetojnë kur 'ra, ra Babilona e madhja' [Zbulesa 18:2]."[16]

Në një letër të shkruar nga Burgu i Libertisë në mars 1839, Profeti Jozef Smithi deklaroi sa vijon, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 123:12: "Sepse ka shumë vetë akoma mbi tokë, mes të gjitha sekteve, grupimeve dhe besimeve, të cilët janë të verbuar nga dinakëria e hollë e njerëzve, me anë të së cilës ata rrinë në pritje për të mashtruar, dhe të cilët mbahen larg nga e vërteta vetëm ngaqë nuk dinë se ku ta gjejnë atë"[1].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni paragrafin e dytë dhe të tretë në faqen 156. Përse nganjëherë duhet kurajë për të ndarë dëshmitë tona për Rivendosjen dhe Librin e Mormonit? Si mund ta zhvillojmë një kurajë të tillë?
- Jozef Smithi përshkroi terrin shpirtëror të botës; pastaj ai dëshmoi për "lajme gëzimi të madh" në ungjillin e rivendosur (faqet 157–159). Si mundet këto dy mendime të na frymëzojnë që të hapim gojën dhe të ndajmë ungjillin?
- Lexoni paragrafin e parë në faqen 159. Kur ka qenë Zoti pranë jush në përpjekjet tuaja misionare?

- Meditoni mbi pjesët nga shkrimi i shenjtë që citoi Jozef Smithi për të na kujtuar për detyrën tonë që t'i mësojmë ungjillin gjithë njerëzimit (faqet 159–160). Mendoni ose diskutoni se çfarë mund të bëni ju dhe familja juaj për të ndarë ungjillin me të tjerët.
- Lexoni paragrafin e katërt në faqen 160), në të cilin Profeti flet për punën misionare si një përpjekje për të çliruar ata që janë në robëri. Në cilat mënyra disa njerëz mund të konsiderohen në robëri? (Për disa shembuj, shihni faqet 157–159.) Në cilat mënyra mund t'i çlirojnë ata parimet dhe ordinancat e para të ungjillit?
- Rishihni ftesën e Profetit në paragrafin e tretë në faqen 161. Si mundet kjo ftesë të nxitë njerëzit të mësojnë për ungjillin e rivendosur? Rishihni paragrafin e katërt në faqen 161 dhe paragrafin e fundit të kapitullit. Çfarë mund të bëjmë ne që të ndihmojmë njerëzit të "lënë mënjanë paragjykimet [e tyre]" për Kishën? Si mundet veprimet tona të ndihmojnë njerëzit të dinë se ku ta gjejnë të vërtetën?
- Çfarë bekimesh kanë ardhur në jetën tuaj si rezultat i përpjekjeve tuaja për të shpallur ungjillin?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Marku 16:15–20; 2 Nefi 2:8; Alma 26:1–9, 26–37; DeB 42:6–9, 11–14; 88:77–83

Shënime

1. *History of the Church,* 1:81; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 39–40, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:86–88; është modernizuar pikësimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 42–43, Arkivat e Kishës.
3. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 298–299; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
4. *History of the Church,* 2:5–6; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, shkurt 1834, f. 135.
5. *History of the Church,* 2:263; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, nëntor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* nëntor 1835, f. 211.
6. *History of the Church,* 2:375; nga protokolli i një mbledhjeje këshilli të Presidencës së Parë dhe Të Dymbëdhjetëve mbajtur më 16 janar 1836, në Kirtland, Ohio; raportuar nga Warren Parrish.

7. Cituar nga Wilford Woodruff, *Deseret News*, 30 korrik 1884, f. 434.
8. *History of the Church,* 2:255–256; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, shtator 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate*, shtator 1835, f. 180–181.
9. *History of the Church,* 2:229; shënim në fund të faqes; nga "To the Saints Scattered Abroad", *Messenger and Advocate,* qershor 1835, f. 138.
10. *History of the Church,* 2:263; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, nëntor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate*, nëntor 1835, f. 211.
11. *History of the Church,* 1:314–315; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar N. C. Saxton, 4 janar 1833, Kirtland, Ohio; emri i z.Saxton jepet pasaktësisht si "N. E. Seaton" në *History of the Church*.
12. Përgjigje e botuesit për një letër nga Richard Savary, *Times and Seasons,* 15 mars 1842, f. 732; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
13. *History of the Church,* 5:368; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith më 19 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
14. *History of the Church,* 5:259; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 22 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
15. *History of the Church,* 4:336–337; është modernizuar drejtshkrimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një raport i Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë, 7 prill 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 15 prill 1841, f. 384.
16. *History of the Church,* 4:8–9; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Isaac Galland, 11 shtator 1839, Commerce, Illinois.
17. Doktrina e Besëlidhje 123:12; një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.

Bindja: "Kur Zoti Urdhëron, Bindu"

"Jeto me bindje të rreptë ndaj urdhërimeve të Perëndisë dhe ec me përulje para Tij."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Nga dhjetori 1827 deri në gusht 1830, Jozef dhe Ema Smithi jetuan në Harmoni të Pensilvanisë, Profeti udhëtonte herë pas here për në Nju-Jork për t'u kujdesur për punët e Kishës. Në shtator 1830, Jozefi dhe Ema u shpërngulën në Fajet të Nju-Jorkut, për t'u bashkuar me shenjtorët që jetonin në Nju-Jorkun perëndimor. Dhjetorin vijues, Profeti mori një zbulesë që do të kërkonte që anëtarët e Kishës në Nju-Jork të bënin sakrifica të mëdha. Ata duhet të linin shtëpitë, fermat e bizneset e tyre dhe të mblidheshin në Kirtland të Ohajos (shih DeB 37). Atje ata do të bashkoheshin me të kthyer në besim që jetonin në atë zonë për të ndërtuar Kishën dhe, siç u premtua nga Zoti, "do t'ju dhurohe[j] fuqi nga lart" (DeB 38:32). Jozef dhe Ema Smithi qenë nga të parët që iu bindën urdhrit të Zotit, duke e lënë Nju-Jorkun nga fundi i janarit 1831. Ata udhëtuan mbi 400 kilometra deri në Kirtland me sajë, në mes të një dimri veçanërisht të ashpër, ndërkohë që Ema qe shtatzënë me binjakë.

Banori i Kirtlandit, Njuël K. Uitni qe një nga të parët që e mirëpriti Profetin, siç përshkruhet nga nipi i tij, Orson F. Uitni: "Rreth një shkurtit 1831, një sajë që kishte katër persona, udhëtoi përmes rrugëve të Kirtlandit dhe ndaloi tek dera e dyqanit të Gilbertit e Uitnit. … Një nga burrat, një personazh i ri dhe i fuqishëm, zbriti e me hapa të shpejtë hyri në dyqan dhe u drejtua aty ku po rrinte ortaku me kuota më të ulëta.

Në shkurt 1831, Jozef Smithi mbërriti në Kirtland të Ohajos, hyri në dyqanin e Njuël K. Uitnit dhe tha: "Unë jam Jozefi, Profeti. … Jam këtu për shkak të lutjeve të tua; tani çfarë do prej meje?"

'Njuël K. Uitni! Ti je burri!' thirri ai, duke i zgjatur dorën përzemërsisht, si një të njohuri të vjetër e të afërm.

'Ti ke epërsi ndaj meje', u përgjigj [dyqanxhiu], ndërsa kapi mekanikisht dorën e zgjatur – me një vështrim gjysmë të kënaqur, gjysmë të hutuar në fytyrë – 'unë nuk mundem të të thërras me emër, siç më thirre ti'.

'Unë jam Jozefi, Profeti', tha i huaji duke buzëqeshur. 'Jam këtu për shkak të lutjeve të tua; tani çfarë do prej meje?'

Z. Uitni, i mahnitur, por jo më pak i kënaqur, aq shpejt sa ia lejoi habitja e tij, e udhëhoqi grupin … në anën tjetër të rrugës për tek shtëpia e tij në qoshk dhe ia paraqiti bashkëshortes së tij [Elizabet En]. Ajo qe plotësisht po aq e habitur dhe e ngazëlluar sa ai. Jozefi tha për këtë ndodhi: 'Ne na mirëpritën e na uruan mirëseardhjen në shtëpinë e Vëllait N. K. Uitni. Unë dhe bashkëshortja ime jetuam në familjen e Vëllait Uitni disa javë dhe na kushtuan çdo mirësi dhe vëmendje që mund të pritej'. [Shih *History of the Church,* 1:145–146.]"[1]

Orson F. Uitni deklaroi: "Me çfarë fuqie ky njeri i shquar, Jozef Smithi, e njohu dikë që nuk e kishte parë kurrë më parë në mish? Përse Njuël K. Uitni nuk e njohu atë? Kjo ndodhi sepse Jozef Smithi ishte një shikues, një shikues i zgjedhur; ai vërtet e kishte parë Njuël K. Uitnin të gjunjëzuar, qindra kilometra larg, duke u lutur që ai të vinte në Kirtland. E mrekullueshme – por e vërtetë!"[2]

Deri në maj, thuajse 200 shenjtorë të tjerë nga Nju-Jorku e kishin bërë rrugën e tyre për në Kirtland – disa me saja apo karro, por shumica me lundër të tërheqshme nëpër kanalin Erie dhe pastaj me avullore ose anije me vela përmes liqenit Erie. Në këtë shpërngulje për në Kirtland, ashtu si në shumë rrethana të tjera sfiduese të jetës së tij, Jozef Smithi i udhëhoqi shenjtorët që t'u bindeshin urdhërimeve të Perëndisë, pavarësisht sa e vështirë ishte detyra.

Katër vjet më vonë, në mes të shumë trysnive prej udhëheqjes së Kishës që po rritej në Kirtland, Profeti shprehu bindjen që karakterizoi jetën e tij: "Asnjë muaj nuk më ka gjetur më të ngarkuar me punë sesa nëntori; por ndërsa jeta ime ishte e mbushur

me aktivitete dhe punë pafund, unë e bëra këtë rregullin tim: *Kur Zoti urdhëron, bindu.*"[3]

Mësime të Jozef Smithit

Kur ne kërkojmë të njohim vullnetin e Perëndisë dhe të bëjmë gjithçka që Ai na urdhëron të bëjmë, bekimet e qiellit do të qëndrojnë mbi ne.

"Që të marrim shpëtimin, ne jo vetëm që duhet të bëjmë disa gjëra, por gjithçka që Perëndia ka urdhëruar. Njerëzit mund të predikojnë e të praktikojnë gjithçka, përveç atyre gjërave që Perëndia na ka urdhëruar të bëjmë, dhe do të dënohen në fund. Ne mund të paguajmë të dhjetën e ryzës, të mendrës e të çdo barishteje dhe përsëri të mos u bindemi urdhërimeve të Perëndisë [shih Lluka 11:42]. Synimi im është që të bindem dhe të mësoj të tjerët t'i binden Perëndisë tamam për atë që Ai na thotë të bëjmë. Nuk ka rëndësi nëse parimi është i përhapur ose jo i përhapur, unë gjithmonë do ta ruaj si një parim të vërtetë, edhe nëse do të qëndroj i vetëm për këtë."[4]

"Si Kishë dhe si njerëz na duhet të jemi të mençur dhe të kërkojmë të dimë vullnetin e Perëndisë, dhe pastaj të jemi të gatshëm që ta bëjmë atë; pasi 'lum ata që e dëgjojnë fjalën e Perëndisë dhe e zbatojnë' thonë shkrimet e shenjta. 'Rrini zgjuar dhe lutuni kurdoherë', thotë Shpëtimtari ynë, 'që të çmoheni të denjë të shpëtoni nga të gjitha ato që do të ngjasin dhe të dilni para Birit të njeriut.' [Shih Lluka 11:28; 21:36.] Nëse Enoku, Abrahami, Moisiu dhe fëmijët e Izraelit, dhe gjithë njerëzit e Perëndisë u shpëtuan duke mbajtur urdhërimet e Perëndisë, ne, nëse do të shpëtohemi ndonjëherë, do të shpëtohemi sipas të njëjtit parim. Ashtu si Perëndia qeverisi Abrahamin, Isakun dhe Jakobin si familje dhe fëmijët e Izraelit si komb; po ashtu ne, si Kishë, duhet të jemi nën udhëheqjen e Tij që të kemi lulëzim, ruajtje dhe mbështetje. Mirëbesimi ynë i vetëm mund të jetë tek Perëndia; urtësia jonë e vetme të fitohet prej Tij; dhe vetëm Ai duhet të jetë mbrojtësi dhe ruajtësi ynë, shpirtërisht dhe fizikisht, ose përndryshe do të biem.

"Kur Zoti urdhëron, bindu", shpalli Jozef Smithi. Ligji i të dhjetës, ashtu si gjithë urdhërimet e dhëna nga Zoti, u sjell bekime të mëdha atyre që i binden atij.

Ne jemi ndëshkuar prej dorës së Perëndisë deri këtë kohë, sepse nuk u jemi bindur urdhërimeve të Tij, ndonëse ne kurrë nuk dhunuam ndonjë ligj njerëzor ose shkelëm ndonjë rregull njerëzor; prapëseprapë, ne kemi trajtuar me lehtësi urdhërimet e Tij dhe jemi larguar nga ordinancat e Tij, dhe Zoti na ka ndëshkuar rreptë, dhe ne kemi ndier krahun e Tij, dhe kemi pranuar ndëshkimin me bindje; le të jemi të mençur në kohën që vjen dhe të kujtojmë gjithmonë që 'bindja është më e mirë se flijimi; dhe të dëgjosh me kujdes është më mirë se dhjami i deshve'. [1 Samueli 15:22.]"[5]

"Kur udhëzohemi, ne duhet t'i bindemi atij zëri, të zbatojmë ligjet e mbretërisë së Perëndisë, që bekimet e qiellit të mund të qëndrojnë mbi ne. Të gjithë duhet të veprojmë në harmoni, përndryshe asgjë nuk mund të bëhet, dhe duhet të veprojmë sipas Priftërisë së lashtë; prandaj shenjtorët duhet të jenë një popull i përzgjedhur, të ndarë nga gjithë të ligat e botës – të zgjedhur, të virtytshëm dhe të shenjtë. Zoti do ta bëjë Kishën e Jezu Krishtit

një mbretëri priftërinjsh, një popull të shenjtë, një brez të zgjedhur [shih Eksodi 19:6, 1 Pjetri 2:9], si në kohën e Enokut, që të ketë të gjitha dhuratat siç i ilustrohet Kishës në letrat e Palit dhe mësimet për kishat në kohën e tij."[6]

"Çdo njeri mund të besojë se Jezu Krishti është Biri i Perëndisë dhe të jetë i kënaqur me atë besim, dhe prapëseprapë të mos u bindet urdhërimeve të Tij, dhe në fund të dënohet për shkak të mosbindjes ndaj kërkesave të drejta të Zotit."[7]

"Jini të virtytshëm e të pastër; jini njerëz me integritet dhe të vërtetë; mbani urdhërimet e Perëndisë; dhe atëherë ju do të jeni në gjendje për të kuptuar në mënyrë më të përsosur ndryshimin midis së drejtës dhe të gabuarës – midis gjërave të Perëndisë dhe gjërave të njerëzve; dhe shtegu juaj do të jetë si ai i të drejtëve, që shkëlqen gjithnjë e më mirë derisa të bëhet ditë e plotë [shih Fjalët e Urta 4:18]."[8]

Uillford Udraf, ndërsa shërbente si anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, tregoi: "Presidenti Jozef … lexoi shëmbëlltyrën e hardhisë e të shermendeve [shih Gjoni 15:1–8] dhe e shpjegoi atë, dhe tha: 'Nëse ne i mbajmë urdhërimet e Perëndisë, ne do të japim fryt dhe do të jemi miqtë e Perëndisë, dhe do ta dimë atë që bëri Zoti ynë'."[9]

Perëndia jep ligje që do të na përgatisin për prehje çelestiale nëse u bindemi atyre.

"Perëndia nuk do të japë ndonjë urdhërim, nëse nuk është veçanërisht me vend dhe e përshtatshme, për të përmirësuar gjendjen e çdo njeriu në çfarëdo rrethanash që mund të gjendet ai, nuk ka rëndësi në cilën mbretëri apo vend mund të jetë ai."[10]

"Ligji i qiellit i paraqitet njeriut dhe, si i tillë, u garanton të gjithëve që i binden atij një shpërblim shumë përtej çfarëdo shpërblimi tokësor; ndonëse ai nuk premton se besimtari në çdo epokë do të lirohet nga vuajtjet dhe telashet që rrjedhin prej burimeve të ndryshme si rrjedhim i veprimeve të njerëzve të ligj në tokë. Megjithëkëtë, në mes të gjithë këtyre, ka një

premtim të bazuar në faktin se ligji i qiellit e kapërcen ligjin e njeriut, po aq sa jeta e përjetshme atë të përkohshmen; dhe po aq sa bekimet që është në gjendje të japë Perëndia janë më të mëdha se ato që mund të jepen nga njeriu. Atëherë, sigurisht, nëse ligji i njeriut është i detyrueshëm për njeriun kur e pranojnë si të tillë, sa më shumë i detyrueshëm duhet të jetë ligji i qiellit! Dhe po aq sa ligji i qiellit është më i përsosur se ligji i njeriut, po aq më i madh duhet të jetë shpërblimi nëse i bindemi. … Ligji i Perëndisë premton atë jetë që është e përjetshme, madje një trashëgimi në vetë anën e djathtë të Perëndisë, të sigurt nga gjithë fuqitë e të ligut. …

… Perëndia ka të rezervuar një kohë, apo një periudhë të caktuar në vetë kraharorin e Tij, kur Ai do të marrë gjithë subjektet e Tij, që i janë bindur zërit të Tij dhe i kanë mbajtur urdhërimet e Tij, në prehjen e Tij çelestiale. Kjo prehje është e një përsosurie dhe lavdie të tillë, saqë njeriu ka nevojë për një përgatitje përpara se, sipas ligjeve të asaj mbretërie, të mund të hyjë në të dhe të gëzojë bekimet e saj. Duke qenë situata kështu, Perëndia i ka dhënë disa ligje familjes njerëzore, të cilat, nëse zbatohen, janë të mjaftueshme për t'i përgatitur ata që të trashëgojnë këtë prehje. Ky, pra, nxjerrim përfundimin, ishte qëllimi i Perëndisë që na dha neve ligjet e Tij. … Gjithë urdhërimet që gjenden në ligjin e Zotit, përfshijnë gjithashtu premtimin e sigurt të një shpërblimi për të gjithë ata që binden, bazuar mbi faktin se ato janë vërtet premtimet e një Qenieje që nuk mund të gënjejë, Një që është i aftë të plotësojë me tepri çdo grimë të fjalës së Tij."[11]

Jozef Smithi dha mësim sa vijon në prill 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 130:20–21: "Ka një ligj, të shpallur në mënyrë të pakthyeshme në qiell, përpara krijimit të kësaj bote, mbi të cilin të gjitha bekimet bazohen—Dhe kur ne fitojmë ndonjë bekim nga Perëndia, është me anë të bindjes ndaj atij ligji mbi të cilin ai bazohet"[12].

"Gjithë bekimet që u shuguruan për njeriun nga Këshilli i Qiellit ishin me kushtin e bindjes ndaj atij ligji."[13]

Ata që janë besnikë deri në fund do të marrin një kurorë drejtësie.

"Jeto me bindje të rreptë ndaj urdhërimeve të Perëndisë dhe ec me përulje para Tij, dhe Ai do të të ekzaltojë në kohën e Tij të përshtatshme."[14]

"Sa të kujdesshëm duhet të jenë njerëzit për atë që bëjnë në ditët e fundit, që të mos dështojnë në plotësimin e pritshmërive të tyre, dhe ata që mendojnë se qëndrojnë të favorizuar para Zotit do të bien, sepse ata nuk i mbajnë urdhërimet e Tij; ndërsa ju, që bëni vullnetin e Zotit dhe mbani urdhërimet e Tij, duhet të gëzoheni me gëzim të pathënë, sepse të tillët do të ekzaltohen shumë lart dhe do të ngrihen në triumf mbi të gjitha mbretëritë e kësaj bote."[15]

"Në kapitullin e 22-të të rrëfimit [të Mateut] për Mesian, ne gjejmë mbretërinë e qiejve të krahasuar me një mbret që përgatiti dasmën e të birit [shih Mateu 22:2–14]. Që ky bir ishte Mesia nuk do të diskutohet, meqenëse ishte mbretëria e qiejve që u përshkrua në shëmbëlltyrë; dhe që shenjtorët, apo ata që gjenden besnikë ndaj Zotit, janë individët që do të gjenden të denjë për të trashëguar një vend në gostinë e dasmës, është e dukshme nga thëniet e Gjonit tek Zbulesa ku ai e përshkruan tingullin që dëgjoi në qiell të jetë ashtu si i 'një turme të madhe' apo si "zë bubullimash të forta, që thoshte: 'Aleluja, sepse filloi të mbretërojë Zoti, Perëndia ynë, i Plotfuqishmi! Le të gëzohemi dhe të ngazëllohemi dhe le t'i japim atij lavdi, sepse erdhi dasma e Qengjit dhe nusja e tij është përgatitur! Dhe i është dhënë të vishet me li të hollë, të pastër dhe të shkëlqyeshëm, sepse liri i hollë janë veprat e drejta të shenjtorëve'" [Zbulesa 19:6–8].

Që ata, të cilët mbajnë urdhërimet e Zotit dhe ecin sipas dekreteve të Tij deri në fund, janë të vetmit individë të lejuar të ulen në gostinë e tij të mrekullueshme, është e qartë nga gjërat që vijojnë në letrën e fundit të Palit drejtuar Timoteut, që u shkrua pak para vdekjes së tij, – ai thotë: 'Luftën e mirë e luftova, e përfundova vrapimin, e ruajta besimin. Pas kësaj më pret gati kurora e drejtësisë që Perëndia, gjykatësi i drejtë, do të ma

japë atë ditë, dhe jo vetëm mua, por edhe gjithë atyre që presin me dashuri të shfaqurit e tij.' [2 Timoteut 4:7–8.] Asnjëri që e beson rrëfimin, nuk do të dyshojë për asnjë çast në këtë pohim të Palit që u bë, siç ai vetë e dinte, fare pak përpara se ta linte këtë botë. Megjithëse ai dikur, sipas vetë fjalës së tij, e përndiqte Kishën e Perëndisë dhe e shkatërronte atë, përsëri pasi përqafoi besimin, puna e tij qe e pandërprerë për të përhapur lajmet e lavdishme: dhe si një ushtar besnik, kur u thirr të jepte jetën e tij për kauzën që kishte përqafuar, ai e fali, siç thotë, me një siguri për një kurorë të përjetshme.

Ndiqni veprat e këtij Apostulli që nga koha e kthimit në besim deri në kohën e vdekjes së tij dhe ju do të keni një shembull të pastër të zellit dhe durimit për të shpallur botërisht Ungjillin e Krishtit. I përqeshur, i qëlluar me kamxhik dhe me gurë, në çastin kur u shpëtoi duarve të përndjekësve të tij, ai me po atë zell të përhershëm shpalli doktrinën e Shpëtimtarit. Dhe të gjithë mund ta dinë se ai nuk e përqafoi besimin për të marrë ndere në këtë jetë, as për të fituar të mira tokësore. Çfarë, pra, mund ta ketë shtyrë atë të heqë gjithë këtë mundim? Ajo qe, siç tha ai, që të mund të fitonte kurorën e drejtësisë nga dora e Perëndisë. Askush, mendojmë ne, nuk do të dyshojë për besnikërinë e Palit deri në fund. Askush nuk do të thotë se ai nuk e ruajti besimin, se ai nuk e luftoi luftën e mirë, se ai nuk predikoi dhe nuk i bindi deri në fund. Dhe çfarë do të merrte ai? Një kurorë drejtësie. …

Mendohuni për një çast, vëllezër, dhe pyesni, nëse do ta konsideronit veten të denjë [për] një vend në gostinë e dasmës me Palin dhe të tjerë si ai, nëse nuk keni qenë besnikë? Po të mos keni luftuar luftën e mirë dhe të mos keni ruajtur besimin, a do të mund të prisnit të merrni të njëjtat bekime? A keni një premtim që të merrni një kurorë drejtësie nga dora e Zotit, me Kishën e të Parëlindurit? Këtu atëherë, ne e kuptojmë, që Pali e vendosi shpresën e tij tek Krishti, sepse ai e kishte ruajtur besimin dhe kishte pritur me dashuri të shfaqurit e tij, dhe nga dora e Tij ai kishte një premtim të marrjes së një kurore drejtësie. …

… Të lashtët, edhe pse të përndjekur e të pikëlluar nga njerëzit, morën nga Perëndia premtime të një peshe e lavdie të tillë,

saqë zemrat tona shpesh mbushen me mirënjohje që ne madje lejohemi të mësojmë prej tyre, ndërsa sodisim se në vështrimin e Tij nuk tregohet i anshëm, dhe se në çfarëdo kombi, ai që e ka frikë Perëndinë dhe vepron drejtësisht, pranohet nga Ai [shih Veprat e Apostujve 10:34–35]. …

Ne mund të nxjerrim përfundimin se do të duhet të ketë një ditë kur të gjithë do të gjykohen për veprat e tyre dhe do të shpërblehen sipas tyre; se ata që e kanë ruajtur besimin do të kurorëzohen me një kurorë drejtësie; do të vishen me rroba të bardha; do të pranohen në gostinë e dasmës; do të jenë të lirë nga çdo pikëllim dhe do të mbretërojnë bashkë me Krishtin në tokë, ku, sipas premtimit të lashtë, ata do të marrin nga fryti i vreshtit të ri në mbretërinë e lavdishme me Të; të paktën ne gjejmë se premtime të tilla iu bënë shenjtorëve të lashtë. Edhe pse ne nuk mund të pretendojmë këto premtime që iu bënë të lashtëve, sepse ato nuk janë prona jonë, thjesht sepse iu bënë shenjtorëve të lashtë, përsëri, nëse jemi bijtë e Shumë të Lartit, dhe thirremi me të njëjtën thirrje me të cilën u thirrën ata, dhe përqafojmë të njëjtën besëlidhje që ata përqafuan, dhe jemi besnikë ndaj dëshmisë së Zotit tonë ashtu si qenë ata, ne mund t'i qasemi Atit në emër të Krishtit ashtu si ata iu qasën Atij, dhe të sigurojmë të njëjtat premtime për veten tonë.

Këto premtime, kur i sigurojmë ato, nëse do t'i sigurojmë ndonjëherë, nuk do të jenë sepse Pjetri, Gjoni dhe Apostujt e tjerë … ecën në frikën e Perëndisë dhe patën fuqinë e besimin të triumfonin e t'i siguronin ato; por kjo do të jetë sepse ne, vetë, kemi besim dhe i qasemi Perëndisë në emrin e Birit të Tij Jezu Krisht, ashtu si ata bënë; dhe kur këto premtime sigurohen, ato do të jenë premtime drejtpërdrejt për ne, ose përndryshe nuk do të na sjellin ndonjë dobi. Ato do të kumtohen për përfitimin tonë, duke qenë vetë prona jonë (nëpërmjet dhuratës së Perëndisë), të fituara nga vetë zelli ynë për t'iu bindur urdhërimeve të Tij dhe për të ecur drejtësisht para Tij."[16]

"Ne do t'ju kujtojmë juve, vëllezër, për lodhjet, sprovat, mungesat dhe përndjekjet, që shenjtorët e lashtë duruan me qëllimin e vetëm që të bindnin njerëzit për përsosurinë dhe drejtësinë e

Pali duke dëshmuar përpara Mbretit Agripa.
"Askush", tha Jozef Smithi, "nuk do të dyshojë për besnikërinë e Palit deri në fund.... Dhe çfarë do të merrte ai? Një kurorë drejtësie."

besimit të Krishtit, nëse sipas mendimit tonë është e nevojshme ose nëse do të shërbente në çfarëdo mënyre që t'ju nxiste të punoni në vreshtin e Zotit me më tepër zell. Por ne kemi arsye të besojmë (nëse ju i bëni shkrimet e shenjta një pjesë të mjaftueshme të studimeve tuaja), se këmbëngulja e tyre njihet nga ju të gjithë; po ashtu që ata qenë të gatshëm të sakrifikonin nderimet dhe kënaqësitë e tashme të kësaj bote, që ata të mund të fitonin sigurinë për një kurorë jete nga dora e Zotit tonë; dhe shembullin e tyre të shkëlqyer në punë, që na manifeston zellin e tyre për kauzën që ata përqafuan, ju po përpiqeni përditë ta ndiqni. Dhe jo vetëm këta shembuj të shenjtorëve, por edhe urdhërimet e Zotit tonë, ne shpresojmë që të mbahen vazhdimisht në zemrat tuaja, duke ju

mësuar juve, jo vetëm vullnetin e Tij për të shpallur Ungjillin e Tij, por butësinë e Tij dhe sjelljen e përkryer para të gjithëve, edhe në ato kohë të përndjekjeve dhe abuzimeve të rënda, që u grumbulluan mbi Të nga një brez i mbrapshtë dhe kurorëshkelës.

Kujtoni, vëllezër, se Ai ju ka thirrur në shenjtërim; dhe a ka nevojë të themi që të bëhemi si Ai në pastërti? Sa i mençur, sa i shenjtë; sa i dëlirë dhe sa i përsosur, atëherë, ju duhet të drejtoni veten para Tij; dhe kujtoni gjithashtu, që sytë e Tij janë vazhdimisht mbi ju. Duke i parë këto fakte nën dritën e duhur, ju nuk mund të jeni të pavetëdijshëm, që pa një zbatim të rreptë të gjithë kërkesave të Tij hyjnore, ju mundeni, në fund, të gjendeni të mangët në drejtësi; dhe nëse është kështu, ju do ta pranoni, se fati juaj do të jetë i ngjashëm me atë të shërbëtorëve të padobishëm. Prandaj, ne ju kërkojmë me ngulm vëllezër, të përmirësoheni në të gjitha gjërat që ju janë ngarkuar, që të mos e humbni shpërblimin tuaj."[17]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni paragrafin e fundit në faqen 167, duke u përqendruar në rregullin që Jozef Smithi përvetësoi në jetën e tij. Mendoni për urdhra të veçantë që keni marrë kohët e fundit, nëpërmjet fjalëve të profetit të gjallë ose nxitjeve të Frymës së Shenjtë. Si jeni bekuar kur u jeni bindur këtyre urdhrave pa ngurrim?
- Rishihni paragrafin e parë në faqen 168. Përse nganjëherë ne duhet të "qëndroj[më] [të] vetëm" për të "ruaj[tur] një parim të vërtetë"? Në çfarë mënyrash ne ***nuk*** jemi vetëm në çaste të tilla? (Për disa shembuj, shih faqet 168–170.) Si mund të ndihmojmë ne fëmijët dhe të rinjtë të qëndrojnë të vërtetë ndaj parimeve të ungjillit edhe kur nuk është e përhapur ta bësh këtë?
- Studioni seksionin që fillon në faqen 170. Për çfarë arsyesh na jep urdhërime Perëndia? Përse duhet t'u bindemi urdhërimeve të Tij?

- Rishihni mësimet e Jozef Smithit mbi Mateun 22:2–14 dhe 2 Timoteut 4:7–8 (faqet 172–176). Meditoni se si do të ndiheshit nëse do të pranoheshit në gostinë e dasmës. Çfarë lloj njerëzish duhet të jemi ne që të jemi të denjë për t'u pranuar? Si mendoni, çfarë do të thotë të luftosh luftën e mirë dhe të ruash besimin? Mendoni për dikë që njihni që ka luftuar luftën e mirë dhe e ka ruajtur besimin. Çfarë mund të mësoni nga ky person?
- Profeti Jozef na nxiti të kujtojmë që Zoti na ka "thirrur në shenjtërim" (faqe 176). Çfarë do të thotë për ju që të thirreni në shenjtërim? Si mundet që të kujtuarit për këtë "thirrje" sjell ndryshim në jetën tonë? Në jetën e pjesëtarëve të familjes dhe miqve tanë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Eksodi 20:1–17; Gjoni 7:17; 1 Nefi 3:7; DeB 58:26–29; Abrahami 3:25

Shënime

1. Orson F. Whitney, "Newel K. Whitney", *Contributor,* janar 1885, f. 125; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika.
2. Orson F. Whitney, në Conference Report, prill 1912, f. 50.
3. *History of the Church,* 2:170; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 558, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. *History of the Church,* 6:223; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 shkurt 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
5. *History of the Church,* 5:65; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 korrik 1842, f. 857; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
6. *History of the Church,* 4:570; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 30 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
7. *History of the Church,* 5:426; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
8. *History of the Church,* 5:31; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 qershor 1842, f. 825; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
9. *History of the Church,* 4:478; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 19 dhjetor 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
10. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 54.
11. *History of the Church,* 2:7–8, 12; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, shkurt 1834, f. 135–136.
12. Doktrina e Besëlidhje 130:20–21; udhëzime dhënë nga Joseph Smith më 2 prill 1843, në Ramus, Illinois.

13. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Franklin D. Richards, në Franklin Dewey Richards, Scriptural Items, rreth 1841–1844, Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 1:408; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Vienna Jacques, 4 shtator 1833, Kirtland, Ohio; mbiemri i Motrës Jacques ngaqë njëherë shkruhet gjithashtu "Jaques," si në *History of the Church*.
15. *History of the Church,* 1:299; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps, 27 nëntor 1832, Kirtland, Ohio.
16. *History of the Church,* 2:19–22; është modernizuar pikësimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, mars 1834, f. 144.
17. *History of the Church,* 2:13; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, mars 1834, f. 142.

Fjalë Shprese dhe Ngushëllimi në Kohën e Vdekjes

"Çfarë kemi që të na ngushëllojë në lidhje me të vdekurit? Ne kemi arsye të kemi shpresën dhe ngushëllimin më të madh për të vdekurit tanë të çfarëdo populli në tokë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Humbja nga vdekja e njerëzve të dashur e preku vazhdimisht jetën e Profetit Jozef Smith. Më 15 qershor 1828, në Harmoni të Pensilvanisë, biri i parë i Jozefit dhe Emës, Alvin, vdiq pak pas lindjes. Kur Jozefi dhe Ema u shpërngulën nga Nju-Jorku për në Kirtland të Ohajos, në shkurt 1831, Ema qe përsëri shtatzënë, këtë herë me binjakë. Pak pas mbërritjes së Jozefit dhe Emës në Kirtland, ata u vendosën në një kasolle në fermën e anëtarit të Kishës, Isak Morli. Atje, më 30 prill, u lindën të vegjlit Tadeus dhe Luiza, por ata nuk mbijetuan gjatë dhe vdiqën brenda pak orësh nga lindja.

Në të njëjtën kohë, në një qytet aty pranë, në Uorrensvil të Ohajos, Vëllai Xhon Murdok humbi bashkëshorten e tij Xhulia, që sapo kishte lindur binjakë të shëndetshëm. Me një familje që tani përfshinte pesë fëmijë, Vëllai Murdok u ndie i paaftë të kujdesej për të sapolindurit dhe u kërkoi Jozefit dhe Emës t'i birësonin si të tyret. Këtë bënë Jozefi dhe Ema, duke i marrë me mirënjohje në familjen e tyre dy foshnjat, të quajtur Jozef dhe Xhulia. Tragjikisht, Jozefi i vogël vdiq njëmbëdhjetë muaj më vonë në mars 1832, si pasojë e ekspozimit në ajrin e ftohtë të natës ndërkohë që vuante nga fruthi, kur Profetin një turmë e leu me zift dhe i ngjiti pupla. Përfshirë këtë vdekje, prindërit e hidhëruar kishin varrosur katër nga pesë fëmijët e tyre të parë, duke iu mbetur Xhulia si e vetmja fëmijë e gjallë e tyre.

Jozef dhe Ema Smith me binjakët që birësuan pak pasi vdiqën foshnjat e tyre binjake. Jozefi dhe Ema i morën me mirënjohje Jozefin dhe Xhulian në familjen e tyre, por Jozefi i vogël vdiq në mars 1832.

Prej njëmbëdhjetë fëmijëve të Jozefit dhe Emës – nëntë lindur atyre dhe dy të birësuar – vetëm pesë jetuan deri në moshë madhore: Xhulia, lindur më 1831; Jozefi III, lindur më 1832; Frederiku, lindur më 1836; Aleksandri, lindur më 1838; dhe Davidi, lindur në nëntor 1844, pesë muaj pas vdekjes së të atit. Biri 14 muajsh i Jozefit dhe Emës, Don Karlosi, vdiq më 1841 dhe një bir i lindur më 1842 vdiq po atë ditë që lindi.

Gjatë jetës së tij, Jozef Smithi humbi gjithashtu tre vëllezër me vdekje të parakohshme. Efraimi vdiq shpejt pas lindjes më 1810-n. Vëllai më i madh i Jozefit, Alvini, vdiq në vitin 1823, në moshën 25-vjeçare dhe vëllai i tij më i vogël, Don Karlos, vdiq në vitin 1841, gjithashtu në moshën 25-vjeçare.

Profeti pësoi një tjetër humbje të madhe kur ati i tij, tek i cili ai mbështetej për këshillë dhe forcë, vdiq në Navu të Ilinoisit, në vitin 1840. Kur Ati Smith e kuptoi se vdekja e tij ishte afër, e thirri familjen tek shtrati i tij. Ai iu drejtua së shoqes, duke thënë: "Kur shoh fëmijët e mi dhe e kuptoj që, ndonëse ata u rritën për të bërë punën e Zotit, përsëri ata duhet të kalojnë përmes skenash telashesh dhe vuajtjesh për sa kohë që jetojnë mbi tokë, zemra ime më dhemb dhe unë tmerrohem t'ju lë kaq të rrethuar nga armiqtë"[1].

Pastaj ai i foli me radhë secilit prej bijve dhe bijave të tij, duke u dhënë atyre bekimin e tij të fundit. Siç shënohet nga nëna e Profetit, ai i tha këto fjalë qetësuese Profetit Jozef:

"'Jozef, biri im, ti je thirrur në një thirrje të lartë e të shenjtë. Ti madje je thirrur të bësh punën e Zotit. Qëndro besnik dhe ti do të bekohesh, dhe fëmijët e tu pas teje. Ti madje do të jetosh derisa ta përfundosh punën tënde.'

Këtu Jozefi thirri, duke qarë: 'Oh, Ati im, me të vërtetë?' 'Po', i tha i ati, 'ti do të jetosh sa të paraqitësh planin e gjithë punës që Perëndia të ka dhënë për të bërë. Ky është bekimi im i fundit para vdekjes, mbi kokën tënde, në emrin e Jezusit.'"[2]

Duke përdorur këto përvoja të vështira nga vetë jeta e tij dhe kuptimin e tij të frymëzuar për Shlyerjen e Shpëtimtarit, Profeti Jozef Smith qe në gjendje t'u jepte ngushëllimin aq të nevojshëm shumë shenjtorëve në zi.

Mësime të Jozef Smithit

Kur pjesëtarë të familjes apo miq të dashur vdesin, ne kemi ngushëllim të madh nga dija se ne do t'i takojmë ata përsëri në botën që do të vijë.

Profeti foli në një konferencë të Kishës në Navu, më 7 prill 1844. Ai foli për mikun e tij King Follet, që kishte vdekur kohët e fundit: "Të dashur shenjtorë: Unë do të kërkoj vëmendjen e këtij kongregacioni, ndërsa ju drejtohem mbi temën e vdekjes. Vdekja e vëllait tonë të dashur, Plakut King Follet, që u dërrmua në një pus nga rënia e një kove me gurë, ka qenë shkaku më i drejtpërdrejtë që më drejtoi te kjo temë. Më kanë kërkuar të flas miqtë dhe të afërmit e tij, por duke qenë se ka shumë vetë në këtë kongregacion që jetojnë në këtë qytet, po ashtu si edhe në qytete të tjera, që kanë humbur miq, unë ndihem i prirur të flas për këtë temë në përgjithësi dhe t'ju ofroj idetë e mia, për aq sa kam aftësi dhe për aq sa do të jem i frymëzuar nga Shpirti i Shenjtë që të qëndroj në këtë temë. Unë dua lutjet dhe besimin tuaj që të mund të kem udhëzimin e Perëndisë së Plotfuqishëm dhe dhuratën e Frymës së Shenjtë, që unë të mund të jap gjëra që janë të vërteta e që mund të kuptohen lehtësisht prej jush dhe që dëshmia të mund të përçojë bindje në zemrat e mendjet tuaja për të vërtetën e asaj që do të them. …

… Unë e di se dëshmia ime është e vërtetë; prandaj, kur u flas këtyre vajtuesve, çfarë kanë humbur ata? Të afërmit dhe miqtë e tyre janë ndarë nga trupat e tyre vetëm për një stinë të shkurtër: shpirtrat e tyre që ekzistuan me Perëndinë e kanë lënë tabernakullin prej argjile vetëm për një çast të shkurtër, ta themi kështu; dhe tani ata ekzistojnë në një vend ku bisedojnë së bashku po ashtu si ne veprojmë në tokë. …

… Çfarë kemi që të na ngushëllojë në lidhje me të vdekurit? Ne kemi arsye të kemi shpresën dhe ngushëllimin më të madh për të vdekurit tanë të çfarëdo populli në tokë; sepse ne i kemi parë ata të ecin denjësisht në mes tonë dhe i kemi parë ata të bien në gjumë në krahët e Jezusit. …

Ju vajtues keni rastin të gëzoni, duke folur për vdekjen e Plakut King Follet; pasi bashkëshorti dhe ati juaj ka shkuar të

presë deri në ringjalljen e të vdekurve – derisa të përsoset plotësisht; sepse në ringjallje miku juaj do të ngrihet në lumturi të përsosur dhe do të shkojë në lavdinë çelestiale. …

Unë jam autorizuar të them, nëpërmjet autoritetit të Frymës së Shenjtë, se ju nuk keni rast për t'u frikësuar; sepse ai ka shkuar tek shtëpia e të drejtit. Mos mbani zi, mos qani. Unë e di këtë nëpërmjet dëshmisë së Frymës së Shenjtë që është brenda meje; dhe ju mund të prisni që miqtë tuaj të vijnë t'ju takojnë në fillimin e botës çelestiale. …

Unë kam një atë, vëllezër, fëmijë dhe miq që kanë shkuar tek një botë e shpirtrave. Ata mungojnë vetëm për një çast. Ata janë shpirtra dhe ne do të takohemi sërish së shpejti. Do të vijë shpejt koha kur buria do të bjerë. Kur të vdesim, ne do të përshëndesim nënat, etërit, miqtë tanë dhe të gjithë ata që i duam, që fjetën në Jezusin. Nuk do të ketë frikë nga turmat, përndjekjet, apo çështjet gjyqësore e arrestimet keqdashëse; por do të ketë një përjetësi lumturie."[3]

Plaku Lorenco D. Barns vdiq ndërsa po shërbente si misionar në Angli. Profeti foli për vdekjen e tij në një mbledhje të mbajtur në Tempullin e papërfunduar të Navusë: "Do t'ju them atë që dua t'ju them. Nëse nesër do të thirrem të shtrihem në varrin matanë, në mëngjesin e ringjalljes më lejoni të shtrëngoj duart me atin tim dhe të thërras: 'Ati im', dhe ai do të thotë: 'Biri im, biri im', sapo rrasa të copëtohet dhe përpara se të dalim nga varret tona.

Dhe a mund të meditojmë për këto gjëra kështu? Po, nëse mësojmë si të jetojmë dhe si të vdesim. Kur ne shtrihemi ne meditojmë se si mund të ngrihemi në mëngjes; dhe është e kënaqshme për miqtë të shtrihen së bashku, të mbërthyer në krahët e dashurisë, të flenë dhe të zgjohen të përqafuar me njëri-tjetrin dhe të përtërijnë bashkëbisedimin e tyre.

A do t'ju dukej e çuditshme nëse unë raportoj ato që kam parë në vegim në lidhje me këtë temë interesante? Ata që kanë vdekur në Jezu Krishtin, mund të presin të marrin, kur të dalin nga varret, gjithë gëzimin që kanë pasur ose kanë pritur në këtë jetë.

Kaq i qartë qe vegimi, saqë vërtet pashë njerëz, përpara se ata të ngrihen nga varri, sikur ata po zgjoheshin ngadalë. Ata u kapën për dore dhe i thanë njëri-tjetrit: 'Ati im, biri im, nëna ime, bija ime, vëllai im, motra ime'. Dhe kur zëri të thërrasë që të vdekurit të ngrihen, supozoni sikur jam shtrirë pranë atit tim, cili do të ishte gëzimi i parë i zemrës sime? Të takoj atin tim, nënën time, vëllain tim, motrën time; dhe kur ata të jenë pranë meje, unë t'i përqafoj ata dhe ata mua. …

Për mua janë më të dhimbshme mendimet e asgjësimit sesa të vdekjes. Nëse nuk pres të shoh atin, nënën, vëllezërit, motrat dhe miqtë e mi përsëri, zemra ime do të pëlciste në çast dhe unë do të duhej të zbrisja në varrin tim. Pritshmëria që të shoh miqtë e mi në mëngjesin e ringjalljes e gëzon shpirtin tim dhe më bën të duroj të ligat e jetës. Është sikur ata të nisen për një udhëtim të gjatë dhe kur të kthehen, ne t'i takojmë me gëzim të shtuar. …

Marçelus Bejtsit [një anëtar i Kishës të cilit i kishte vdekur bashkëshortja] më lejoni t'i jap ngushëllim. Shpejt ti do të kesh shoqërimin e shoqes tënde në një botë lavdie e po kështu edhe miqtë e Vëllait Barns dhe gjithë shenjtorët që janë në zi. Ky qe një zë paralajmërimi për ne të gjithë që të jemi të matur e të zellshëm dhe të lëmë mënjanë gazmendin, kotësinë e marrëzinë, dhe të jemi të përgatitur që të vdesim nesër."[4]

Prindërit që humbasin fëmijë në vdekje do t'i marrin ata në ringjallje tamam siç i varrosën.

Në funeralin e dyvjeçares Merien Lajën, Profeti tha: "Përsëri zëri paralajmërues ka tingëlluar mes nesh, që tregon pasigurinë e jetës njerëzore; dhe në çastet e mia të lira unë kam medituar mbi temën dhe kam bërë pyetjen se përse foshnjat, fëmijët e pafajshëm, merren prej nesh, veçanërisht ata që duken se janë më inteligjentët dhe më interesantët. Arsyet më të forta që u paraqitën në mendjen time janë këto: Kjo botë është shumë e ligë; dhe ajo … bëhet më e ligë dhe më e korruptuar. … Zoti merr shumë me vete, madje në foshnjëri, që ata të mund t'i shpëtojnë zilisë së njeriut dhe dhimbjeve e të ligave të kësaj bote të tashme; ata qenë tepër të pastër, tepër të dashur, që të jetonin në tokë; prandaj, nëse gjykohet si duhet, në vend që të mbajmë zi,

ne kemi arsye të gëzojmë pasi ata janë çliruar nga e liga dhe ne do t'i kemi ata përsëri së shpejti. …

… I vetmi ndryshim midis të moshuarit dhe të riut që vdes është se njëri jeton më gjatë në qiell dhe dritë e lavdi të përjetshme se tjetri, dhe çlirohet pak më shpejt nga kjo botë e mjerë dhe e ligë. Pavarësisht nga gjithë kjo lavdi, ne për një çast e lëmë në harresë dhe vajtojmë humbjen, por ne nuk vajtojmë si ata që janë pa shpresë."[5]

"Mund të bëhet një pyetje – 'A do t'i kenë nënat fëmijët e tyre në përjetësi?' Po! Po! Nëna, ju do t'i keni fëmijët tuaj; sepse ata do të kenë jetë të përjetshme, sepse borxhi i tyre është paguar."[6]

"Fëmijët … duhet të ngrihen tamam siç vdiqën; atje ne mund të përshëndesim foshnjat tona të dashura me të njëjtën lavdi – të njëjtën dashuri në lavdinë çelestiale."[7]

Presidenti Jozef F. Smith, Presidenti i gjashtë i Kishës, raportoi: "Jozef Smithi na mësoi doktrinën që foshnja që u shtri në vdekje do të ngrihet në ringjallje si fëmijë; dhe, duke iu drejtuar nënës së një fëmije të pajetë, i tha asaj: 'Ti do të kesh gëzimin, kënaqësinë dhe përmbushjen e rritjes së kësaj fëmije, pas ringjalljes së saj, derisa të mbërrijë lartësinë e plotë të shpirtit të saj'. …

Në vitin 1854, unë takova teton time [Anjez Smith], gruan e xhaxhait tim, Don Karlos Smith, që ishte nëna e asaj vajzës së vogël [Sofronia] për të cilën po fliste Jozef Smithi, Profeti, kur i tha nënës se ajo do të kishte gëzimin, kënaqësinë dhe përmbushjen e rritjes së kësaj fëmije, pas ringjalljes, derisa ajo të mbërrinte lartësinë e plotë të shpirtit të saj; dhe se do të jetë një gëzim shumë më i madh nga sa ajo do të mund të kishte pasur në vdekshmëri, sepse ajo do të jetë e lirë nga dhimbja dhe frika, dhe paaftësitë e jetës së vdekshme, dhe ajo do të dijë më shumë nga sa mund të kishte ditur në këtë jetë. Unë e takova atë të vë, nënën e asaj fëmije, dhe ajo ma tregoi këtë rrethanë, dhe më dha dëshmi mua se kjo ishte ajo që tha Profeti Jozef Smith kur po fliste në funeralin e bijës së saj të vogël."[8]

Meri Izabela Horn dhe Leonora Kenon Tejlor, secila humbën një fëmijë të vogël në vdekje. Motra Horn kujton që Profeti Jozef Smith u dha dy motrave këto fjalë ngushëllimi: "Ai na tha se ne

Jozef Smithi na mësoi se fëmijët e vegjël "duhet të ngrihen tamam siç vdiqën" dhe se prindërit do të përshëndesin fëmijët e tyre me "të njëjtën dashuri në lavdinë çelestiale."

do t'i marrim ata fëmijë në mëngjesin e ringjalljes tamam siç i shtrimë, në pastërti dhe pafajësi, dhe se do t'i rritim dhe do të kujdesemi për ta si nënat e tyre. Ai tha se fëmijët do të ngrihen në ringjallje tamam ashtu si u shtrinë, dhe se ata do të marrin gjithë inteligjencën e nevojshme për të marrë frone, principata dhe pushtete."[9]

Ndërsa vajtojmë kur vdesin njerëz të dashur,
ne mund të kemi besim se
"Perëndia i gjithë tokës do të veprojë drejt".

Në funeralin e 24-vjeçarit Efraim Marks, Profeti shpalli: "Është një çast shumë solemn dhe i tmerrshëm. Kurrë nuk jam ndier më solemn; më vjen në mendje vdekja e vëllait tim më të madh, Alvinit, që vdiq në Nju-Jork, dhe e vëllait tim më të vogël, Don Karlos Smithit, që vdiq në Navu. Ka qenë e vështirë për mua të jetoj në tokë dhe të shoh këta të rinj, tek të cilët jemi mbështetur për përkrahje dhe ngushëllim, të merren prej nesh në mes të rinisë së tyre. Po, ka qenë e vështirë të pajtohem me këto

gjëra. Disa herë kam menduar se do të isha ndier më i kënaqur po të isha thirrur në vdekje unë vetë, nëse do të kishte qenë vullneti i Perëndisë; përsëri unë e di se ne duhet të rrimë të qetë dhe ta dimë se është nga Perëndia, dhe të pajtohemi me vullnetin e Tij; gjithçka shkon mirë. Do të kalojë vetëm një kohë e shkurtër përpara se ne të gjithë të thirremi në mënyrë të ngjashme: mund të ndodhë si me mua, po ashtu edhe me ju."[10]

Më 6 qershor 1832, Jozef Smithi i shkroi Ema Smithit: "Unë u vrerosa kur dëgjova se Hajrëmi kishte humbur fëmijën e tij të vogël. Mendoj se deri në njëfarë shkalle mund të na vijë keq për të, por të gjithë duhet të pajtohemi me fatin tonë dhe të themi: 'U bëftë vullneti i Zotit'."[11]

Më 20 janar 1840, Jozef Smithi i shkroi Ema Smithit: "Mora një letër nga Hajrëmi, që më gëzoi zemrën kur mësova se familja ime ishte e gjitha gjallë. Përsëri zemra ime vajton për ata që janë marrë nga vdekja prej nesh, por jo pa shpresë, sepse unë do t'i shoh ata përsëri dhe do të jem me ta. Prandaj, ne mund të jemi më të pajtuar me punët e Perëndisë."[12]

"Në lidhje me vdekjet në Sion, ne ndiejmë që të vajtojmë me ata që vajtojnë, por kujtoni që Perëndia i gjithë tokës do të veprojë drejt."[13]

"Ka pasur shumë vdekje, që lënë një mendim të trishtuar, por nuk mund ta shmangim këtë. Kur Perëndia flet nga qiejt për të na thirrur që këtej, ne duhet t'u nënshtrohemi urdhrave të Tij."[14]

Në funeralin e Xhejms Adamsit, Profeti tha: "Unë e pashë atë për herë të parë në Springfild, [Ilinois], kur po udhëtoja nga Misuri për në Uashington. Ai më kërkoi kur isha i huaj, më çoi në shtëpinë e tij, më nxiti e më dha zemër dhe më dha parà. Ai ka qenë një mik shumë i afërt. … Ai kishte pasur zbulesa në lidhje me largimin e tij nga kjo jetë dhe ka shkuar tek një punë më e rëndësishme. Kur njerëzit janë të përgatitur, largohen në gjendje më të mirë prej këtej. Vëllai Adams ka shkuar të hapë një derë më frytdhënëse për të vdekurit. Shpirtrat e të drejtëve ekzaltohen tek një punë më e madhe dhe më e lavdishme; prandaj ata bekohen në largimin e tyre për në botën e shpirtrave."[15]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja kur lexoni rrëfimet në faqet 179–181? Si mund të kenë ndikuar këto përvoja mënyrën se si Profeti Jozef na dha mësim mbi vdekjen dhe ringjalljen?
- Ky kapitull përmban mesazhe që Jozef Smithi i ndau me njerëz që vajtuan vdekjen e njerëzve të dashur (faqet 182–187). Në këto mesazhe, Profeti ofroi "[shpresë] dhe [ngushëllim]" duke u mësuar doktrinat e ungjillit dhe duke u treguar dëgjuesve të tij se si këto doktrina zbatoheshin në jetën e tyre. Ndërsa mendoni për njerëzit tuaj të dashur që kanë vdekur ose mund të vdesin së shpejti, cilat të vërteta të ungjillit ju sjellin ngushëllim? Përse këto të vërteta janë të rëndësishme për ju?
- Lexoni këshillën që dha Jozef Smithi kur foli për vdekjen e Plakut Barns, përfshirë këshillën e tij se "si të jetojmë dhe si të vdesim" (faqet 183–184. Çfarë kuptimi ka për ju kjo këshillë? Mendoni se si mund të ndryshojë jeta juaj ndërsa e kujtoni këshillën e tij.
- Rishihni fjalët e Profetit për prindërit të cilëve u kishin vdekur fëmijë të vegjël (faqet 184–186). Si mundet këto doktrina t'u japin shpresë prindërve të vrerosur?
- Studioni këshillën e Jozef Smithit për pajtimin e vetes me vullnetin e Perëndisë kur vdesin njerëz të dashur (faqet 186–187). Si ndikon vendimi ynë për të pranuar vullnetin e Perëndisë mbi emocionet tona, fjalët dhe veprimet tona? Në cilat mënyra vendimi ynë mund të ndihmojë të tjerët?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Gjoni 20:1–29; Mosia 16:7–8; Alma 40:11–12; Moroni 8:11–20; DeB 42:45–46

Shënime

1. Joseph Smith Sr., cituar në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 18, f. 5, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Joseph Smith Sr., bekim dhënë Joseph Smith-it pak përpara vdekjes së Joseph Smith Sr. më 14 shtator 1840, në Nauvoo, Illinois; cituar në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1845 manuscript, f. 298, Arkivat e Kishës.
3. *History of the Church,* 6:302–303, 310–311, 315–316; fjalët në kllapa në origjinal; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
4. *History of the Church,* 5:361–363; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
5. *History of the Church,* 4:553–554; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
6. *History of the Church,* 6:316; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
7. *History of the Church,* 6:366; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
8. Joseph F. Smith, "Status of Children in the Resurrection", *Improvement Era,* maj 1918, f. 571.
9. Mary Isabella Horne, cituar në *History of the Church,* 4:556, shënim në fund të faqes; nga deklarata e saj dhënë më 19 nëntor 1896, në Salt Lake City, Utah.
10. *History of the Church,* 4:587; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
11. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 6 qershor 1832, Greenville, Indiana; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
12. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 20 janar 1840, Chester County, Pennsylvania; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
13. *History of the Church,* 1:341; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar vëllezërve në Missouri, 21 prill 1833, Kirtland, Ohio.
14. *History of the Church,* 4:432; nga një letër e Joseph Smith drejtuar Smith Tuttle, 9 tetor 1841, Nauvoo, Illinois.
15. *History of the Church,* 6:51–52; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smithi më 9 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe *Times and Seasons,* 15 shtator 1843, f. 331; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.

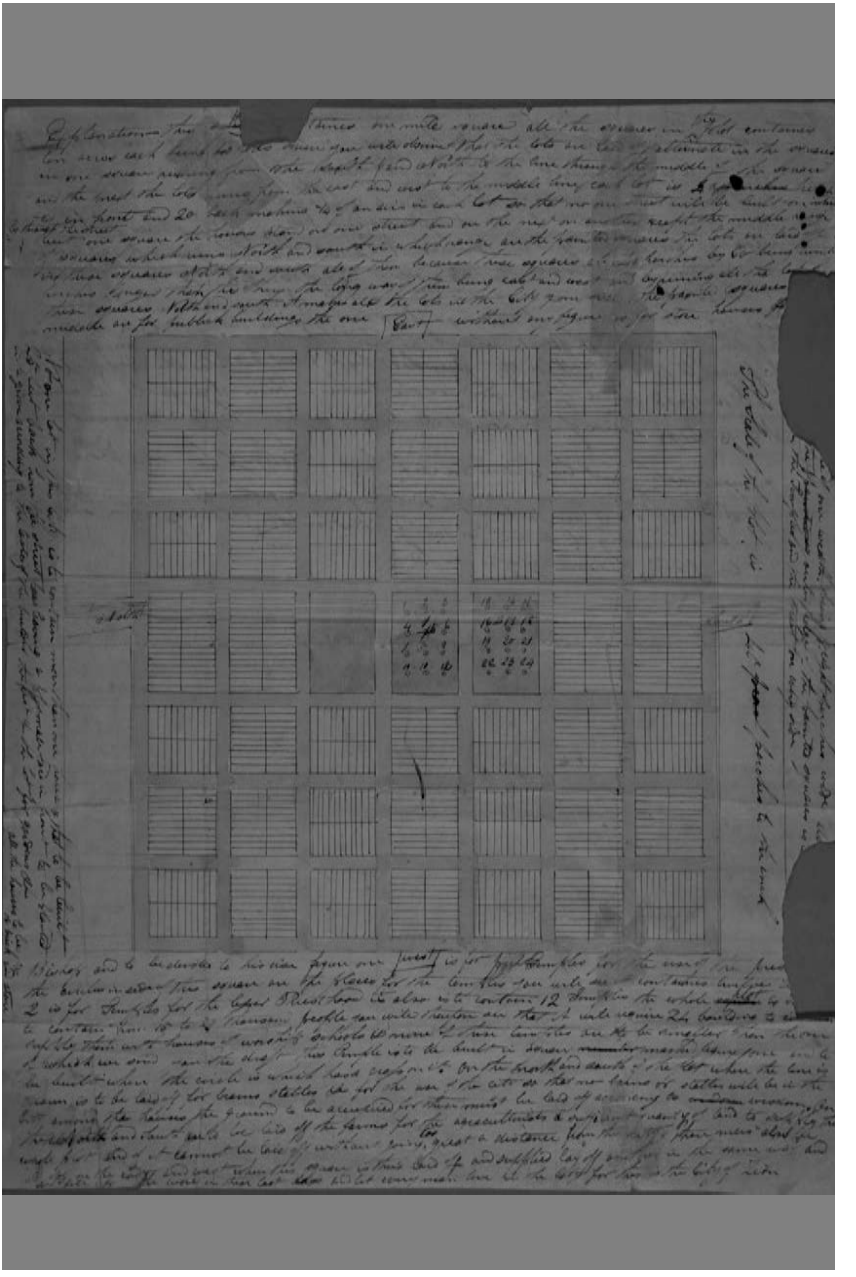

Në vitin 1833, Jozef Smith dhe Frederik G. Uilliams përgatitën këtë hartë për qytetin e Sionit, që duhej të ndërtohej në kontenë Xhekson, në Misuri. Zonat publike në qendër rrethohen nga blloqe të qytetit prej 4 hektarësh me ngastra 0,2 hektarëshe për shtëpi. Qyteti nuk u ndërtua kurrë, por shumë nga idetë bazë të planit u përdorën më vonë në kolonitë e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme.

Ngritja e Kauzës së Sionit

"Ndërtimi i Sionit është një kauzë që i ka interesuar popullit të Perëndisë në çdo kohë; është një temë mbi të cilën profetët, priftërinjtë dhe mbretërit janë ndalur me ëndje të veçantë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Nga fillimi i qershorit 1831, vetëm pak javë pasi përfundoi grumbullimi nga Nju-Jorku në Ohajo, shenjtorët u mblodhën në Kirtland për një konferencë të Kishës. Më 7 qershor, ditën pasi përfundoi konferenca, Jozef Smithi mori një zbulesë që i ktheu mendimet e anëtarëve të Kishës drejt Sionit: "[Konferenca] e ardhshme, ... duhet të mbahet në Missouri, në tokën që unë do t'ua përkushtoj njerëzve të mi" (DeB 52:2).

Shenjtorët ishin të interesuar gjallërisht për ngritjen e Sionit – një qytet i shenjtë, një strehë paqësore për të drejtët që largoheshin nga ligësia e botës. Për të përgatitur shenjtorët, Zoti i kishte këshilluar vazhdimisht ata: "[K]ërkoni të filloni e të ngrini kauzën e Sionit" (DeB 6:6; 11:6; 12:6; shih gjithashtu 14:6). Tani udhëheqësit e Kishës do të largoheshin menjëherë për të përcaktuar vendndodhjen e Sionit. Jozef Smithi, Sidni Rigdoni dhe të tjerë nisën udhëtimin prej 1448 kilometrash për në kontenë Xhekson të Misurit, më 19 qershor, duke udhëtuar me lundra, me karroca dhe për shumë kilometra në këmbë. Udhëtimi ishte i vështirë dhe i lodhshëm, por Profeti ndjeu kujdesin mbrojtës të Zotit: "Pavarësisht nga prishja dhe neveria e kohëve, si dhe nga shpirti i lig i shfaqur kundrejt nesh në lidhje me besimin tonë në Librin e Mormonit, në shumë vende dhe midis personave të ndryshëm, përsëri Zoti vazhdoi në përkujdesjen e Tij vigjiluese dhe mirësinë e dashur për ne, për çdo ditë; dhe ne e bëmë si rregull, kurdoherë që shfaqej një mundësi, të lexonim një kapitull

në Bibël dhe të luteshim; dhe këto çaste adhurimi na dhanë ngushëllim të madh."[1]

Nga mesi i korrikut, Profeti mbërriti në Misurin perëndimor, një zonë e mrekullueshme e një stepe të begatë me kodrina, plot me lule. Atje, në përgjigje të përgjërimit të tij për të njohur vendndodhjen specifike të Sionit, Zoti zbuloi se "vendi që tani quhet Independence, është vendi qendror; dhe një vend për tempullin shtrihet në perëndim, mbi një vend që nuk është larg nga gjykata" (DeB 57:3) dhe se duheshin blerë ngastra toke. Më 2 gusht, Jozef Smithi dhe të tjerët u takuan për të filluar ndërtimin e Sionit. Profeti shënoi: "Unë ndihmova degën e Kishës në Kolesvil për të vendosur traun e parë, për një shtëpi, si themelim të Sionit në qytezën Kau, 19 kilometra në perëndim të Indipendensës. Trau u mbart dhe u vendos nga dymbëdhjetë burra, në nder të dymbëdhjetë fiseve të Izraelit. Në të njëjtën kohë, nëpërmjet lutjes, toka e Sionit u shenjtërua dhe u përkushtua nga Plaku Sidni Rigdon për mbledhjen e shenjtorëve. Ishte një kohë gëzimi për të pranishmit dhe u lejoi t'i hidhnin një sy të ardhmes, koha e të cilës nuk është shpalosur ende për kënaqësinë e besnikëve."[2] Ditën pasuese, Profeti përkushtoi vendin e tempullit.

Shenjtorët nga Kolesvili i Nju-Jorkut, qenë nga anëtarët e parë të Kishës që u vendosën në Misuri. Ata kishin kryer udhëtimin e lodhshëm nga Nju-Jorku për në Kirtland të Ohajos, por kishin jetuar në Ohajo vetëm për një kohë të shkurtër përpara se të merrnin urdhrin për të udhëtuar drejt Misurit. Poli Najt, një anëtare e degës së Kolesvilit, udhëtoi për në tokën e Sionit, vetëm që të vdiste atje një javë më vonë. Ndonëse kishte pasur shëndet të dobët, ajo ishte e vendosur që të rezistonte. Biri i saj shkroi: "Ajo ra qetësisht në gjumin e vdekjes, duke u gëzuar në besëlidhjen e re e të përhershme të ungjillit dhe duke lëvduar Perëndinë që jetoi sa të shihte tokën e Sionit. … Vëllai Jozef Smith mori pjesë në funeralin e nënës time dhe na u drejtua në një mënyrë shumë të aftë e ngushëlluese."[3] Ndonëse Profeti u kthye shpejt në Kirtland dhe vazhdoi ta udhëhiqte Kishën që aty deri në 1838-ën, shumë shenjtorë vazhduan të shkojnë në Misuri.

Shenjtorët punuan me zell që të ndërtonin Sionin, por nga fundi i 1833-it, ata i përzunë prej shtëpive të tyre në kontenë Xhekson me përndjekje të egër, duke lënë pas ëndrrat e tyre për ngritjen e Sionit dhe ndërtimin e një tempulli atje. Nëpërmjet Profetit Jozef Smith, Zoti zbuloi se nuk ishin plotësuar ende kushtet për shëlbimin e Sionit në atë tokë dhe se ngritja e Sionit duhet "të [priste] për një stinë të vogël" (DeB 105:9).

Mësime të Jozef Smithit

Zoti caktoi kontenë Xhekson të Misurit, si tokën e Sionit – një vend ku do të mblidheshin shenjtorët e kohës së Jozef Smithit dhe ku do të ndërtohej përfundimisht qyteti i shenjtë i Sionit.

"Në qershor [1831], nëpërmjet një vegimi qiellor, unë mora një urdhërim që të udhëtoja në kufijtë perëndimorë të shtetit të Misurit dhe atje të caktoja vendin e saktë që do të ishte vendi qendror për fillimin e mbledhjes së bashku të atyre që përqafojnë plotësinë e ungjillit të përjetshëm. Prandaj ndërmora udhëtimin, bashkë me disa nga vëllezërit e mi, dhe, pas një udhëtimi të gjatë e të lodhshëm, duke vuajtur shumë vështirësi e mungesa të gjërave më elementare, mbërrita në kontenë Xhekson të Misurit, dhe, pasi vështrova vendin, duke kërkuar me zell nga dora e Perëndisë, Ai na u shfaq neve, dhe na tregoi, mua dhe të tjerëve, vendin e saktë që Ai caktoi për të filluar punën e mbledhjes dhe ndërtimin e një 'qyteti të shenjtë' që do të duhej të quhej Sion – Sion, sepse është një vend drejtësie, dhe të gjithë ata që ndërtojnë mbi atë duhet të adhurojnë Perëndinë e vërtetë dhe të gjallë, dhe të gjithë të besojnë në një doktrinë, madje doktrinën e Zotit dhe Shpëtimtarit tonë Jezu Krishtit. 'Rojet e tua ngrenë zërin dhe lëshojnë bashkë britma gëzimi, sepse shohin me sytë e tyre Zotin që kthehet në Sion' [Isaia 52:8]."[4]

Nga fillimi i viteve 1830, shenjtorët tentuan të hedhin themelin e Sionit në kontenë Xhekson të Misurit, siç u urdhëruan nga Zoti, por nuk qenë në gjendje ta bënin këtë sepse nuk qenë të përgatitur shpirtërisht. Profeti Jozef Smith tha sa vijon për kohën kur Sioni do të themelohej: "Nga asnjë prej komunikimeve

të Shpirtit për mua nuk mund të mësoj se Sioni ka hequr dorë nga pretendimi i saj për një kurorë çelestiale, pavarësisht se Zoti ka shkaktuar që të pikëllohet kësisoj, përveç që këta mund të jenë disa individë, të cilët kanë ecur në mosbindje dhe kanë braktisur besëlidhjen e re; gjithë këta persona do të duken nga punët e tyre në kohën e duhur. Unë kam pritur gjithmonë që Sioni do të vuante disa pikëllime, nga ajo që mund të mësoja nga urdhërimet që janë dhënë. Por unë do t'ju kujtoj për një pikë të caktuar në një komunikim të Shpirtit që thotë se pas *shumë* mundimesh vijnë bekimet [shih DeB 58:4]. Nga ky dhe gjithashtu të tjerë, dhe gjithashtu nga një komunikim i marrë kohët e fundit, unë e di se Sioni do të shëlbohet, në kohën e duhur të Zotit; por se sa do të jenë ditët e pastrimit, vuajtjes dhe pikëllimit të saj, Zoti e ka mbajtur të fshehtë nga sytë e mi; dhe kur unë pyes në lidhje me këtë temë, zëri i Zotit është: Rrini të qetë dhe dijeni se unë jam Perëndi. Të gjithë ata që vuajnë për emrin tim do të mbretërojnë bashkë me mua, dhe ai që e jep jetën për hirin tim do ta gjejë atë përsëri. … Dhëntë Perëndia që, me gjithë pikëllimet dhe vuajtjet [tona] të mëdha, asgjë të mos mund të na ndajë nga dashuria e Krishtit [shih Romakëve 8:35–39]."[5]

Ne e ndërtojmë kauzën e Sionit duke u bërë një popull që janë të pastër në zemër dhe duke punuar me zell me një zemër e një mendje.

"Ndërtimi i Sionit është një kauzë që i ka interesuar popullit të Perëndisë në çdo kohë; është një temë mbi të cilën profetët, priftërinjtë dhe mbretërit janë ndalur me ëndje të veçantë; ata e kanë shpresuar me pritje të gëzuar ditën në të cilën jetojmë ne; dhe të frymëzuar me parashikime qiellore e të gëzueshme ata kanë kënduar dhe shkruar, dhe profetizuar për këtë ditën tonë; por ata vdiqën pa e parë; ne jemi populli i favorizuar që Perëndia e ka përzgjedhur për të sjellë lavdinë e ditëve të mëvonshme; na është lënë neve që ta shohim, të marrim pjesë dhe të ndihmojmë për ta çuar përpara lavdinë e ditëve të mëvonshme."[6]

"Çfarëdo vendi ku mblidhen shenjtorët është Sion, të cilin çdo njeri i drejtë do ta ndërtojë si një vend sigurie për fëmijët e tij."[7]

"Çfarëdo vendi ku mblidhen shenjtorët është Sion, të cilin çdo njeri i drejtë do ta ndërtojë si një vend sigurie për fëmijët e tij."

"Do të ketë në vende të ndryshme nga një kunj [të Sionit] për mbledhjen e shenjtorëve.... Aty fëmijët tuaj do të bekohen, dhe ju në mes të miqve, ku ju mund të bekoheni. Rrjeta e Ungjillit mbledh gjithfarë lloje gjërash.

... Ne duhet ta kemi ndërtimin e Sionit si objektivin tonë më të madh. … Po vjen shpejt koha kur asnjë njeri nuk do të ketë paqe, përveçse në Sion dhe në kunjet e saj."[8]

"Në lidhje me ndërtimin e Sionit, ai duhet të bëhet sipas këshillës së Jehovait, me anë të zbulesave nga qielli."[9]

"Nëse Sioni nuk do ta pastrojë veten, që të mund të miratohet në të gjitha gjërat, para Tij, Ai do të kërkojë një popull tjetër; sepse puna e Tij do të vazhdojë derisa Izraeli të mblidhet dhe ata që nuk do ta dëgjojnë zërin e Tij, duhet të presin të ndiejnë zemërimin e Tij. Më lejoni t'ju them, kërkoni të pastroni veten dhe gjithashtu gjithë banorët e Sionit, që inati i Zotit të mos ndizet në egërsi. Pendohuni, pendohuni, është zëri i Perëndisë drejtuar Sionit; dhe sado e çuditshme të duket, përsëri është e vërtetë, njerëzimi do të ngulmojë në justifikimin e vetes derisa të shfaqet

gjithë padrejtësia e tyre dhe karakteri i tyre të jetë përtej pikës së shëlbimit dhe ajo që ruhet si thesar në zemrat e tyre të vihet në dukje para njerëzimit. Unë ju them juve (dhe atë që jua them juve jua them të gjithëve,) të dëgjoni zërin paralajmërues të Perëndisë, që Sioni të mos bjerë dhe Zoti të mos betohet në zemërimin e Tij se banorët e Sionit nuk do të hyjnë në pushimin e Tij."[10]

"Për aq kohë sa veprimet e padrejta lejohen në Kishë, ajo nuk mund të shenjtërohet, as Sioni nuk mund të shëlbohet."[11]

"Gjithkush le të punojë për t'u përgatitur për vreshtin, duke shpenzuar pak kohë për të ngushëlluar ata që vajtojnë; për të ngushëlluar zemërthyerit; për të korrigjuar të përdalët; për të kthyer endacakun; për të riftuar në mbretëri këta që janë përjashtuar prej saj, duke i nxitur që të përpiqen ndërsa vazhdon dita dhe të punojnë drejtësi, dhe, me një zemër dhe një mendje, të përgatiten për të ndihmuar që të shëlbohet Sioni, ajo tokë e bukur e premtimit, ku ata që janë të gatshëm dhe të bindur do të bekohen. …

[Ne] i lutemi Atit tonë qiellor që ju të mund të jeni plot lutje, shumë të përulur dhe shumë mirëbërës; duke punuar me zell, shpirtërisht dhe materialisht, për shëlbimin e Sionit, që të kulluarit në zemër të mund të kthehen me këngë gëzimi të përhershëm për të ndërtuar vendet e tij të shkretuara dhe të takojnë Zotin kur Ai të vijë në lavdinë e Tij [shih DeB 101:18]."[12]

Sioni, Jeruzalemi i Ri, do të ndërtohet në kontinentin amerikan.

Nenet e Besimit 1:10: "Ne besojmë në mbledhjen aktuale të Izraelit dhe në rivendosjen e Dhjetë Fiseve; që Sioni (Jeruzalemi i Ri) do të ndërtohet në kontinentin amerikan."[13]

"Qyteti i Sionit për të cilin foli Davidi, në Psalmin e njëqindedytë, do të ndërtohet në tokën e Amerikës, 'të shpëtuarit nga Zoti do të kthehen, do të vijnë në Sion me britma gëzimi dhe një hare e përjetshme do të kurorëzojë kokën e tyre' [Isaia 35:10]; dhe pastaj ata do të çlirohen nga rrebeshi përmbytës që do të kalojë nëpër tokë. Por Juda do ta marrë çlirimin në Jeruzalem. [Shih Joeli 2:32; Isaia 26:20–21; Jeremia 31:12; Psalmet 1:5;

Ezekieli 34:11–13.] Këto janë dëshmi që Bariu i Mirë do t'i vërë përpara delet e Tij dhe do t'i udhëheqë ato jashtë nga gjithë kombet ku ato janë shpërndarë në një ditë të vrenjtur e të errët, për në Sion dhe për në Jeruzalem."[14]

"Unë do të filloj duke cituar nga profecia e Enokut, që flet për ditët e fundit: 'Dhe drejtësi do të dërgoj nga qiejt; dhe të vërtetë do të dërgoj nga toka, për të dhënë dëshmi për të Vetëmlindurin tim, ringjalljen e tij së vdekuri [këtë ringjallje unë e kuptoj të jetë trupi fizik]; po, dhe gjithashtu ringjalljen e njerëzve; dhe drejtësi dhe të vërtetë do të bëj të derdhet mbi tokë si në një përmbytje, për të mbledhur të zgjedhurit e mi nga të katër skajet e tokës, në një vend që unë e kam përgatitur, një Qytet të Shenjtë, që populli im të mund të ngjeshë ijet e tij dhe të presë me padurim kohën e ardhjes sime; sepse atje do të jetë tabernakulli im dhe ai do të quhet Sion, një Jeruzalem i Ri' [Moisiu 7:62].

Tani unë e kuptoj nga ky citim se ... drejtësia dhe e vërteta do të derdhen mbi tokë si në një përmbytje. Dhe tani, unë pyes, si do të derdhen mbi tokë si në një përmbytje drejtësia dhe e vërteta? Unë do të përgjigjem. Njerëzit dhe engjëjt do të jenë bashkëpunëtorë për të bërë që të ndodhë kjo vepër e madhe dhe Sioni duhet të përgatitet, madje një Jeruzalem i ri, për të përzgjedhurit që duhet të mblidhen nga të katër skajet e tokës, dhe të përgatitet një Qytet i Shenjtë, sepse tabernakulli i Zotit do të jetë me ta. …

... 'Dhe vini re, këtë popull unë do ta vendos në këtë vend, për të plotësuar besëlidhjen që bëra me atin tuaj, Jakobin; dhe do të jetë një Jeruzalem i Ri.' [3 Nefi 20:22.] Tani ne mësojmë nga Libri i Mormonit tamam kontinentin e pikën e vendit identik ku duhet të qëndrojë Jeruzalemi i Ri dhe ai duhet të merret lart në qiell, sipas vegimit të Gjonit në ishullin Patmos.

Tani shumë do të duan të thonë se ky Jeruzalemi i Ri për të cilin flitet, është Jeruzalemi që u ndërtua nga hebrenjtë në kontinentin lindor. Por ju do ta shihni, nga Zbulesa 21:2, ishte një Jeruzalem i Ri që zbriste nga qielli, nga Perëndia, i stolisur si një nuse për burrin e vet; se pas kësaj, Zbuluesi u ngrit në Shpirt,

tek një mal i madh e i lartë dhe pa qytetin e shenjtë e madhështor të zbriste nga qielli, nga Perëndia. Tani, këtu flitet për dy qytete. Meqenëse gjithçka mbi këtë temë nuk mund të shkruhet në një letër, unë do të them me shkurtësi, se ka një Jeruzalem të Ri që duhet të ndërtohet në këtë kontinent dhe gjithashtu Jeruzalemi do të rindërtohet në kontinentin lindor [shih Ethëri 13:1–12]. 'Vini re, Ethëri pa ditët e Krishtit ... Dhe ai foli edhe në lidhje me shtëpinë e Izraelit dhe të Jeruzalemit prej nga duhej të vinte Lehi—pasi të shkatërrohej, ai do të ndërtohej përsëri, një qytet i shenjtë për Zotin; prandaj nuk mund të ishte një Jeruzalem i ri, pasi ai kishte qenë njëherë në kohët e vjetra.' [Ethëri 13:4–5.]"[15]

"Profetët kanë thënë në lidhje me Sionin në ditët e fundit: se si lavdia e Libanit do të vijë tek ai, bashkë me selvinë, larshin dhe bredhin, për të zbukuruar vendin e shenjtërores së Tij, që Ai të mund të bëj të lavdishëm vendin ku shkelin këmbët e Tij [shih Isaia 60:13]. Në vend të bronzit, Ai do të sjellë ar; në vend të hekurit, Ai do të sjellë argjend; dhe në vend të drurit bronz; dhe në vend të gurëve hekur [shih Isaia 60:17]; dhe ku banketi me gjellë të shijshme do t'i jepet të drejtit [shih Isaia 25:6]; po, kur shkëlqimi i Zotit merret nga ne parasysh për të mirën e popullit të Tij, llogaritjet e njerëzve dhe lavdia e kotë e botës shuhen, dhe ne thërrasim: 'Nga Sioni, përsosuri e bukurisë, Perëndia shkëlqen.' [Psalmet 50:2.]"[16]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Në këtë kapitull, vini re se si Profeti Jozef Smith e përdor fjalën *Sion* për t'iu referuar vendeve të veçanta dhe popullit të Zotit. Si munden këto përdorime të fjalës t'ju ndihmojnë të kuptoni çfarë do të thotë të ndërtosh Sionin? (Ndërsa mendoni ose diskutoni për këtë pyetje, merrni parasysh të lexoni Doktrina e Besëlidhje 97:21.)

- Në paragrafin që fillon në fund të faqes 193, Jozef Smithi tregon për dëshirën e tij që të dijë se kur do të ngrihet qyteti i Sionit në kontenë Xhekson, në Misuri. Çfarë mund të mësojmë nga përgjigjja e Zotit për lutjet e Jozef Smithit?
- Lexoni paragrafin e dytë të plotë të faqes 194 dhe pastaj dalloni disa vende ku mblidhen shenjtorët. Si mund ta ngremë Sionin në këto vende?
- Rishihni paragrafin e parë dhe të dytë në faqen 195 dhe mendoni se si kunjet në Kishë japin siguri dhe paqe. Në çfarë mënyrash jeni bekuar kur jeni mbledhur bashkë me anëtarë të tjerë të kunjit tuaj?
- Në çfarë mënyrash zbatohet në shtëpitë tona këshilla e Profetit për ndërtimin e Sionit?
- Profeti Jozef na mësoi se, si pjesë e përpjekjes për të ndërtuar Sionin, ne duhet të pastrojmë vetveten individualisht. Cilat janë disa mënyra se si mund ta zbatojmë këtë këshillë? (Për disa shembuj, shih faqet 194–196.) Përse mendoni se individët duhet të jenë të kulluar përpara se Sioni të shëlbohet?
- Rishihni profecitë e Jozef Smithit mbi dy qytetet e shenjta (faqet 196–198). Çfarë roli luajmë ne në përmbushjen e këtyre profecive?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Zbulesa 21:1–27; DeB 45:65–71; 97:18–25; 103:1–7; Moisiu 7:16–21, 62–69

Shënime

1. *History of the Church,* 1:188–189; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 126–127, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:196; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 137, Arkivat e Kishës.
3. Newel Knight, Autobiography and Journal, rreth 1846-s, f. 32, 34, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 2:254; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, shtator 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate*, shtator 1835, f. 179–180.
5. *History of the Church,* 1:453–454; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 10 dhjetor 1833, Kirtland, Ohio.
6. *History of the Church,* 4:609–610; nga "The Temple", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 2 maj 1842, f. 776; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. Cituar nga Martha Jane Knowlton Coray, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Arkivat e Kishës; ky fjalim datohet 19 korrik 1840 në fletoren e shënimeve të

Motrës Coray, por fjalimi ndoshta është mbajtur në një datë më të vonshme.

8. *History of the Church,* 3:390–391; fjalët në kllapa në origjinal; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
9. *History of the Church,* 5:65; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 korrik 1842, f. 858; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
10. *History of the Church,* 1:316; është modernizuar drejtshkrimi; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps, 11 janar 1833, Kirtland, Ohio; kjo letër është datuar pasaktësisht 14 janar 1833, në *History of the Church.*
11. *History of the Church,* 2:146; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Lyman Wight dhe të tjerëve, 16 gusht 1834, Kirtland, Ohio.
12. *History of the Church,* 2:229–230; shënim në fund të faqes; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "To the Saints Scattered Abroad", *Messenger and Advocate*, qershor 1835, f. 138.
13. Nenet e Besimit 1:10.
14. *History of the Church,* 1:315; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar N. C. Saxton, 4 janar 1833, Kirtland, Ohio; emri i z. Saxton jepet pasaktësisht si "N. E. Seaton" në *History of the Church*.
15. *History of the Church,* 2:260–262; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; kompleti i parë i fjalëve në kllapa në paragrafin e parë në origjinal; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, nëntor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate*, nëntor 1835, f. 209–210.
16. *History of the Church,* 1:198; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 139, Arkivat e Kishës.

Zbulesa dhe Profeti i Gjallë

"Rregulli i madh i qiellit [është] që asgjë nuk duhet bërë ndonjëherë në tokë pa ua treguar sekretin shërbëtorëve të tij, profetëve."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në Kirtland të Ohajos, Profeti Jozef Smith mori një lumë zbulesash, duke e bërë këtë periudhë shumë të rëndësishme në ngritjen e doktrinës dhe qeverisjes së Kishës. Kur Profeti i mori këto zbulesa, shpesh ai qe në praninë e udhëheqësve të tjerë të Kishës, me dikë që regjistronte fjalët e tij ashtu si ai i mori nga Zoti. Zbulesat shpesh i erdhën atij në përgjigje të lutjes. Parli P. Prat, që më vonë u bë anëtar i Të Dymbëdhjetëve, qe i pranishëm kur Profeti mori zbulesën që tani është Doktrina e Besëlidhje 50. Plaku Prat kujtoi:

"Pasi u bashkuam në lutje në dhomën e tij të përkthimit, ai diktoi në praninë tonë zbulesën që vijon. Secila fjali u shqiptua ngadalë dhe shumë qartë, dhe me një pushim midis secilës, të gjatë mjaftueshëm sa të mbahej shënim e pashkurtuar, nga një shkrues i zakonshëm.... Nuk pati kurrë ndonjë ngurrim, rishikim, ose rilexim, në mënyrë që të ruhej vija e arsyetimit."[1]

Ndonëse disa zbulesa qenë kopjuar me dorë për përdorim vetjak, anëtarët e Kishës në përgjithësi nuk i kishin ato. Jozef Smithi e dinte që zbulesat e Perëndisë kishin rëndësi të tillë saqë duhet të ruheshin me kujdes dhe të bëheshin të disponueshme për botën. Në nëntor 1831, në një konferencë të veçantë të mbajtur në Hiram të Ohajos, Profeti dhe udhëheqës të tjerë të Kishës vendosën të botonin një përzgjedhje të zbulesave që Profeti kishte marrë deri në atë kohë. Pasi u mor ky vendim, Profeti mori një komunikim hyjnor, që Zoti e quajti "parathënia

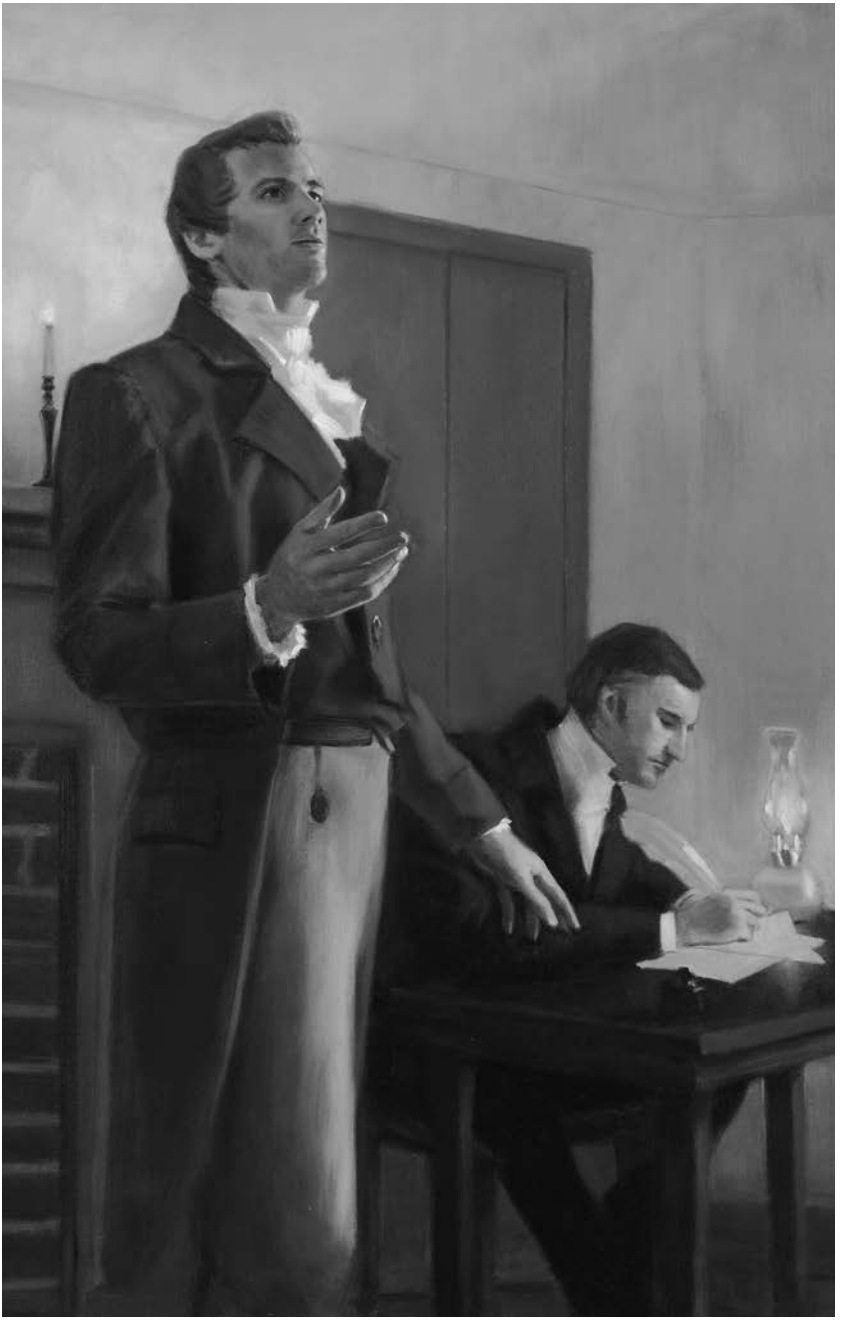

Kur Profeti Jozef Smith mori zbulesa, shpesh ai qe në praninë e udhëheqësve të tjerë të Kishës, me dikë që regjistronte fjalët e tij ashtu si ai i mori nga Zoti.

ime për librin e urdhërimeve të mia" (DeB 1:6). Kjo zbulesë, që tani është seksioni 1 i Doktrinës e Besëlidhjeve, bëri të ditur miratimin e Zotit për botimin e zbulesave dhe shpjegoi qëllimet e Tij përse i dha ato. "I hetoni këto urdhërime", shpalli Zoti, "sepse ato janë të vërteta e besnike dhe profecitë e premtimet që janë në to, të gjitha do të përmbushen" (DeB 1:37). Pasi e dëgjoi zbulesën t'i lexohej pasi qe shkruar, në ditën e dytë të konferencës, Profeti "u ngrit dhe shprehu ndjenjat dhe mirënjohjen e tij" për këtë shfaqje të miratimit të Zotit[2].

Në vijim të kësaj konference, Profeti kujtoi: "koha ime qe shumë e zënë me rishikimin e urdhërimeve dhe qëndrimin në konferencë, për gati dy javë; sepse nga një deri më dymbëdhjetë nëntor ne mbajtëm katër konferenca të veçanta. Në të fundit … pjesëmarrësit në konferencë votuan që ata i çmonin zbulesat me vlerë sa … pasuritë e gjithë botës." Konferenca deklaroi gjithashtu se zbulesat janë "themeli i Kishës në këto ditët e fundit dhe një dobi për botën, duke treguar që çelësat e të fshehtave të mbretërisë së Shpëtimtarit tonë i janë besuar përsëri njeriut; dhe se pasuritë e përjetësisë [janë] brenda sferës së arritshme të atyre që janë të gatshëm të jetojnë sipas çdo fjale që rrjedh nga goja e Perëndisë"[3].

Kopje të shkruara me dorë të zbulesave iu dërguan Uilliam W. Felpsit në Misuri, që të botoheshin si Libri i Urdhërimeve. Vëllai Felps, që qe urdhëruar nga Zoti që të shkonte në Misuri dhe të bëhej tipograf për Kishën (shih DeB 57:11), shpejt filloi të radhiste librin. Megjithatë, më 20 korrik 1833, një turmë shkatërroi makinën e shtypit dhe shumicën e fletëve të shtypura. Disa nga fletët e pa lidhura u shpëtuan nga anëtarë të Kishës dhe u lidhën veçan, por libri nuk u botua kurrë zyrtarisht. Në vitin 1835, zbulesat e caktuara për Librin e Urdhërimeve, si edhe shumë zbulesa të tjera, u botuan në Kirtland si Doktrina e Besëlidhje. Me zbulesa të tjera që janë shtuar që nga viti 1835, ky libër qëndron si një dëshmi që Perëndia flet sot nëpërmjet profetit të Tij të gjallë, Presidentit të Kishës, për bekimin dhe udhëheqjen e Kishës së Tij.

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia e ka udhëhequr gjithmonë popullin e Tij dhe Kishën e Tij nëpërmjet zbulesës.

Nenet e Besimit 1:9: "Ne besojmë gjithçka që Perëndia ka zbuluar, gjithçka që Ai zbulon tani dhe ne besojmë se Ai përsëri do të zbulojë shumë gjëra të mëdha dhe të rëndësishme lidhur me Mbretërinë e Perëndisë."[4]

"Ne kurrë nuk mund të kuptojmë gjërat e Perëndisë dhe të qiellit, përveçse nëpërmjet zbulesës. Ne mund t'u japim formë shpirtërore dhe të shprehim pikëpamjet tona për gjithë përjetësinë; por kjo nuk përbën autoritet."[5]

"Doktrina e zbulesës e tejkalon së tepërmi doktrinën se nuk ka zbulesë; sepse një e vërtetë e zbuluar nga qielli vlen sa të gjitha idetë sektare që ekzistojnë."[6]

"Shpëtimi nuk mund të vijë pa zbulesë; është e kotë për këdo që të shërbejë pa të. … Asnjë njeri nuk mund të jetë një shërbestar i Jezu Krishtit, nëse nuk ka dëshminë e Jezusit; dhe kjo është fryma e profecisë [shih Zbulesa 19:10]. Kurdoherë që është administruar shpëtim, ai ka qenë nëpërmjet dëshmisë. Njerëzit e kohës së tanishme dëshmojnë për qiellin e ferrin dhe nuk e kanë parë kurrë asnjërin; dhe do të them se asnjë njeri nuk i di këto gjëra pa këtë."[7]

"Jezusi në mësimet e Tij thotë: 'Mbi këtë shkëmb unë do të ndërtoj kishën time dhe dyert e ferrit nuk do ta mundin atë.' [Mateu 16:18.] Cilin shkëmb? Zbulesën."[8]

"Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme u themelua sipas zbulesës së drejtpërdrejtë, ashtu si ka qenë gjithmonë Kisha e vërtetë e Perëndisë, sipas Shkrimeve të Shenjta (Amosi 3:7 dhe Veprat e Apostujve 1:2); dhe nëpërmjet vullnetit dhe bekimeve të Perëndisë, unë kam qenë një mjet në duart e Tij, deri tani, për ta çuar përpara kauzën e Sionit."[9]

Profeti foli në një konferencë të Kishës në prill 1834: "Presidenti Jozef Smith i Riu lexoi kapitullin e dytë të profecisë së Joelit, u lut dhe iu drejtua konferencës si vijon: … 'Ne jemi të pozicionuar ndryshe nga cilido popull tjetër që ka ekzistuar ndonjëherë mbi

këtë tokë; si rrjedhim, ato zbulesa të mëparshme nuk mund të jenë të përshtatshme për kushtet tona; ato iu dhanë popujve të tjerë, që qenë përpara nesh; por në ditët e fundit, Perëndia do të thërriste një mbetje [të shtëpisë së Izraelit], te të cilët do të kishte shpëtim, si dhe në Jeruzalem dhe në Sion [shih Joeli 2:32]. Tani, nëse Perëndia nuk do të jepte më zbulesa, ku do ta gjejmë ne Sionin dhe këtë mbetje? …'

Presidenti pastaj dha një raport në lidhje me marrjen dhe përkthimin e Librit të Mormonit, zbulesën e Priftërisë së Aaronit, organizimin e Kishës në 1830-ën, zbulesën e Priftërisë së Lartë dhe dhuratën e Frymës së Shenjtë që u derdh mbi Kishën, dhe tha: 'Hiqni Librin e Mormonit e zbulesat dhe ku është besimi ynë? Ne nuk kemi asgjë.'"[10]

Presidenti i Kishës caktohet të marrë zbulesë prej Perëndisë për Kishën; individët mund të marrin zbulesë për përgjegjësitë e veta.

"Jezusi … vendosi në kishë së pari Apostuj dhe së dyti profetë, për veprën e shërbimit, përsosjen e shenjtorëve etj.; … rregulli i madh i qiellit [është] që asgjë nuk duhet bërë ndonjëherë në tokë pa ua treguar sekretin shërbëtorëve të tij, profetëve, sipas Amosit 3:7."[11]

Në shtator 1830, Jozef dhe Ema Smithi u zhvendosën nga Harmonia e Pensilvanisë, për në Fajetë të Nju-Jorkut. Kur mbërritën, ata zbuluan që disa shenjtorë po mashtroheshin nga pretendime për zbulesa të rreme: "Për hidhërimin tonë të madh, … shpejt zbuluam që Satani kishte ndenjur në pritje për të mashtruar dhe duke kërkuar se cilin mund të përlante. Vëllai Hiram Pejxh kishte në zotërimin e tij njëfarë guri, me anë të të cilit ai kishte marrë disa 'zbulesa' në lidhje me ndërtimin e Sionit, rendin e Kishës etj., të cilat që të gjitha ishin tërësisht ndryshe nga rendi i shtëpisë së Perëndisë, siç parashtrohej në Dhiatën e Re, gjithashtu edhe në zbulesat tona të mëvonshme. Meqenëse një mbledhje konference ishte caktuar për ditën e 26të të shtatorit, mendova se ishte mençuri të mos bëja më shumë se të bisedoja me vëllezërit për këtë temë, derisa konferenca të mblidhej. Duke zbuluar, megjithatë, që shumë vetë, veçanërisht

familja Uitmer dhe Oliver Kaudri, po besonin shumë në gjërat e paraqitura nga ky gur, ne menduam se ishte më mirë të kërkonim nga Zoti në lidhje me një çështje kaq të rëndësishme; dhe përpara se konferenca të mblidhej, ne morëm sa vijon:

Zbulesë drejtuar Oliver Kaudrit, dhënë në Fajetë të Nju-Jorkut, në shtator 1830.

‘ … Vër re, në të vërtetë, në të vërtetë, unë të them, askush nuk do të caktohet të marrë urdhërime dhe zbulesa në këtë kishë përveç shërbëtorit tim Joseph Smith i Riu, sepse ai i merr ato, sikurse edhe Moisiu. Dhe ti duhet t’u bindesh këtyre gjërave që unë i jap atij. …

Dhe ti nuk do ta urdhërosh atë që është kreu yt dhe në krye të kishës; sepse unë i kam dhënë atij çelësat e mistereve dhe zbulesat që janë vulosur, derisa unë do t’u caktoj atyre një tjetër në vend të tij. …

Dhe përsëri, ti duhet ta marrësh vëllanë tënd, Hiram Page-n, vetëm për vetëm, dhe thuaji atij se ato gjëra që i ka shkruar nga ai gur, nuk janë prej meje dhe se Satani e mashtroi atë; sepse, vër re, këto gjëra nuk i janë caktuar atij, as nuk do t’i caktohet ndonjë gjë ndonjërit prej kësaj kishe në kundërshtim me besëlidhjet e kishës.

Pasi të gjitha gjërat duhet të bëhen me rregull dhe me miratimin e përbashkët në kishë, me anë të lutjes së besimit.’ [DeB 28:2–3, 6–7, 11–13.] …

Së fundi konferenca jonë u mblodh. U diskutua tema e gurit të përmendur më parë dhe, pas një shqyrtimi mjaft të madh, Vëllai Pejxh, si dhe të gjithë anëtarët e Kishës që qenë të pranishëm, hoqën dorë nga guri në fjalë dhe gjithë gjërat e lidhura me të, për kënaqësinë dhe lumturinë tonë të madhe të përbashkët.”[12]

“Presidentët apo Presidenca [e Parë] janë mbi Kishën; dhe zbulesat e mendjes dhe vullnetit të Perëndisë për Kishën, duhet të vijnë nëpërmjet Presidencës. Ky është rendi i qiellit dhe fuqia e privilegji i Priftërisë [Melkizedeke]. Është gjithashtu privilegji i çdo drejtuesi në këtë Kishë të marrë zbulesa, për aq sa ato lidhen me thirrjen dhe detyrën e tij të veçantë në Kishë.”[13]

"Ne nuk e quajmë veten të detyruar për të marrë ndonjë zbulesë prej cilitdo burri ose gruaje që nuk është zyrtarisht i/e caktuar dhe shuguruar në atë autoritet dhe pa dhënë provë të mjaftueshme për atë shugurim.

… Është në kundërshtim me rendin e Perëndisë që ndonjë anëtar i Kishës, ose cilido, të marrë udhëzime për ata që janë në autoritet, më të lartë se vetja; prandaj ju do ta shihni papërshtatshmërinë për t'ua vënë veshin atyre; por, nëse ndonjë person ka një vegim ose një vizitë nga një lajmëtar qiellor, kjo duhet të jetë për dobinë dhe udhëzimin e vet; sepse parimet themelore, qeverisja dhe doktrina e Kishës kontrollohen nga çelësat e mbretërisë."[14]

Presidenti i Kishës na përçon neve fjalën e Perëndisë për kohën dhe brezin tonë.

Hiber C. Kimball

Hiber C. Kimball, ndërsa shërbente si këshilltar për Presidentin Brigam Jang, raportoi: "Vëllai Jozef Smith, më se njëherë na tha Vëllait Brigam dhe mua, si dhe të tjerëve, që ai ishte një përfaqësues i Perëndisë për ne, për të na mësuar dhe drejtuar ne dhe për të qortuar bërësit e gabimeve"[15].

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës, raportoi: "Do t'i referohem njëfarë takimi ku mora pjesë në qytetin e Kirtlandit në fillimet e mia. Në atë mbledhje u bënë disa vërejtje … në lidhje me orakujt e gjallë dhe në lidhje me fjalën e shkruar të Perëndisë. … Një udhëheqës në Kishë u ngrit, diskutoi mbi këtë temë dhe tha: 'Ju e keni fjalën e Perëndisë përpara jush këtu në Bibël, Librin e Mormonit dhe Doktrinën e Besëlidhjet; ju keni fjalën e shkruar të Perëndisë, dhe ju që jepni zbulesa duhet t'i jepni zbulesat sipas këtyre librave, pasi ajo që është shkruar në këta libra është fjala e Perëndisë. Ne duhet ta kufizojmë veten tek këta.'

Kur përfundoi ai, Vëllai Jozef u kthye nga Vëllai Brigam Jang dhe tha: 'Vëllai Brigam, unë dua që të dalësh në foltore dhe të na thuash pikëpamjen tënde në lidhje me orakujt e gjallë dhe fjalën e shkruar të Perëndisë'. Vëllai Brigam shkoi në foltore dhe mori Biblën, dhe e la; ai mori Librin e Mormonit, dhe e la; dhe mori Librin e Doktrinës e Besëlidhjeve, dhe e la para tij, dhe tha: 'Aty është fjala e shkruar e Perëndisë për ne, në lidhje me veprën e Perëndisë që nga fillimi i botës, thuajse, deri në kohën tonë. Dhe tani', tha ai, 'kur krahasohen me orakujt [e gjallë] këta libra nuk janë asgjë për mua; këta libra nuk e përçojnë fjalën e Perëndisë drejtpërsëdrejti tek ne tani, ashtu si e bëjnë fjalët e një Profeti ose të një burri që mban Priftërinë e Shenjtë në kohën dhe brezin tonë. Unë më tepër do të doja të kisha orakujt e gjallë sesa gjithë shkrimet në libra.' Ky qe drejtimi që ndoqi ai. Kur ai mbaroi, Vëllai Jozef i tha kongregacionit: 'Vëllai Brigam ju ka thënë fjalën e Zotit dhe ai ju ka thënë të vërtetën'."[16]

Brigam Jang, Presidenti i dytë i Kishës, kujtoi: "Shumë vite më parë Profeti Jozef vërejti që, nëse njerëzit do të kishin marrë zbulesat që ai kishte në zotërim dhe do të kishin vepruar me mençuri sipas tyre, si të kishte urdhëruar Zoti, ata do të kishin qenë shumë më të përparuar në aftësinë për të vepruar dhe kuptuar sesa ishin realisht"[17].

Ne i mbështesim Presidentin e Kishës dhe udhëheqës të tjerë të Kishës duke u lutur për ta dhe duke zbatuar këshillën e tyre.

Jozef Smithi raportoi se ndodhi sa vijon gjatë përkushtimit të Tempullit të Kirtlandit më 27 mars 1836: "Pastaj unë mbajta një fjalim të shkurtër dhe u bëra thirrje kuorumeve të ndryshme dhe gjithë kongregacionit të shenjtorëve, që të pranonin Presidencën [e Parë] si Profetë e Shikues dhe t'i mbështetnin ata me anë të lutjeve të tyre. Ata të gjithë u besëlidhën ta bënin këtë, duke u ngritur.

Pastaj unë u bëra thirrje kuorumeve dhe kongregacionit të shenjtorëve që të pranonin të Dymbëdhjetë Apostujt, që qenë të pranishëm, si Profetë, Shikues, Zbulues dhe dëshmitarë të veçantë për të gjitha kombet e tokës, që mbajnë çelësat e mbretërisë,

për ta shkyçur atë, ose për të bërë që kjo të kryhet, ndër ta, dhe që t'i mbështetnin ata me anë të lutjeve të tyre, gjë të cilën e miratuan duke u ngritur.

Pastaj u bëra thirrje kuorumeve dhe kongregacionit të shenjtorëve, që të pranonin presidentët e të Shtatëdhjetëve … dhe t'i mbështetnin ata me anë të lutjeve të tyre, gjë të cilën e bënë duke u ngritur. …

Votimi qe unanim në çdo rast dhe unë u profetizova të gjithëve, që për aq sa ata do të mbështetnin këta burra në pozicionet e tyre të ndryshme, … Zoti do t'i bekonte ata; po, në emrin e Krishtit, bekimet e qiellit do të ishin të tyret."[18]

"Ashtu si ata që mbajtën duart e Moisiut [shih Eksodi 17:8–13], po ashtu dhe ne, le të mbajmë duart e atyre që janë caktuar të drejtojnë punët e Mbretërisë, që ata të mund të forcohen dhe të jenë në gjendje të ndjekin synimet e tyre të mëdha dhe të jenë të dobishëm për kryerjen e veprës së madhe të ditëve të fundit."[19]

"Tani që njerëzit t'i bëjnë gjërat, thjesht sepse janë këshilluar t'i bëjnë ato, dhe përsëri të mërmëritin gjatë gjithë kohës që po i bëjnë, nuk ka fare vlerë; fare mirë ata mund të mos i bëjnë. Ka nga ata që pretendojnë se janë shenjtorë, që janë tepër të prirur të mërmëritin dhe të gjejnë gabime kur jepet ndonjë këshillë që bie në kundërshtim me ndjenjat e tyre, edhe kur ata vetë e kërkojnë këshillën; aq më tepër kur këshilla jepet e pakërkuar, e cila nuk përputhet me idenë e tyre të gjërave; por vëllezër, ne shpresojmë për gjëra më të mira nga shumica prej jush; ne besojmë se ju dëshironi këshillë, herë pas here, dhe se ju me gëzim do të pajtoheni me të, kurdoherë që e merrni nga një burim i përshtatshëm."[20]

Eliza R. Snou shënoi: "[Jozef Smithi] tha, nëse Perëndia e ka caktuar atë dhe e ka zgjedhur si një vegël për të udhëhequr Kishën, përse të mos e lërë të udhëheqë deri në fund? Përse të pengohet kur ai është caktuar të bëjë një gjë? Cili e di mendjen e Perëndisë? A nuk i zbulon Ai gjërat ndryshe nga ç'e presim ne? [Profeti] vërejti se ai vazhdimisht po kapërcente, edhe pse gjithçka rëndonte mbi të, duke e penguar e duke e kundërshtuar; me gjithë këtë kundërshtim, ai gjithmonë ia del siç duhet në fund. …

Ai qortoi ata që qenë të gatshëm të gjenin gabime në drejtimin e punëve të Kishës, duke thënë se Perëndia e kishte thirrur të udhëhiqte Kishën, dhe se ai do ta udhëhiqte siç duhet; ata që marrin përsipër të ndërhyjnë do të turpërohen kur të bëhet e dukshme sjellja e tyre e pa mend."[21]

Ata që kundërshtojnë profetin e gjallë nuk do të përparojnë dhe do të sjellin mbi vete gjykimet e Perëndisë.

"Pavarësisht se, në kuptimin e plotë të fjalës, e gjithë dija vjen nga Perëndia, përsëri kur ajo është zbuluar, të gjithë njerëzit nuk e kanë besuar atë si zbulesë në kohën kur u është dhënë. …

Noeu qe një burrë i përsosur dhe dijenia ose zbulesa e tij për atë që do të ndodhte mbi tokë i dha atij fuqi që të përgatitej dhe të shpëtonte veten dhe familjen nga shkatërrimi prej përmbytjes. Kjo dijeni, ose zbulesë … nuk u besua nga banorët e tokës. Ata e dinin se Adami ishte njeriu i parë, krijuar sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë; se ai qe njeri i mirë; se Enoku eci me Perëndinë treqind e gjashtëdhjetë e pesë vjet dhe u transferua në qiell pa e shijuar vdekjen. Por ata nuk mund ta duronin zbulesën e re: 'Të vjetrat i besojmë sepse e bënë etërit tanë, por tutje zbulesat e reja'. Dhe përmbytja i fshiu ata. …

I njëjti parim … u shfaq dukshëm midis hebrenjve kur Shpëtimtari erdhi në mish. [Ata] krenoheshin me zbulesat e vjetra, zbukuronin varret e të vdekurve, jepnin të dhjetën e menthe dhe koprës, bënin lutje të gjata për t'u shtirur dhe kapërcyen detin e tokën për të fituar të kthyer, por përsëri, kur zbulesa e re erdhi e freskët nga vetë goja e të madhit Unë Jam, ata nuk mundën ta duronin atë – ishte e tepërt. Ajo [zbulesa] tregoi prishjen e atij brezi, si dhe të tjerëve më parë, dhe ata bërtitën: 'Largoje, kryqëzoje!' …

Edhe një herë, e njëjta rrjedhë dhe gjuhë u përdor kur i erdhi Libri i Mormonit këtij brezi. 'Zbulesa e vjetër, patriarkët, pelegrinët dhe apostujt e lashtë, qenë të bekuar. Ne besojmë tek ata, por me të rinjtë nuk mund të pajtohemi.'"[22]

"Noeu qe një burrë i përsosur dhe dijenia ose zbulesa e tij për atë që do të ndodhte mbi tokë … nuk u besua nga banorët e tokës."

"Bota gjithmonë i mori gabimisht profetët e rremë për të vërtetë dhe ata që u dërguan nga Perëndia i konsideruan profetë të rremë, dhe prandaj i vranë, i goditën me gurë, i dënuan dhe i burgosën profetët e vërtetë, dhe atyre iu desh të fshiheshin 'nëpër shkretëtira, nëpër shpella dhe nëpër guva të dheut' [shih Hebrenjve 11:38], dhe megjithëse qenë burrat më të nderuar të tokës, ata i dëbuan nga shoqëria e tyre si endacakë, ndërkohë që i deshën fort, i nderuan dhe i mbështetën batakçinjtë, vagabondët, hipokritët, mashtruesit dhe të keqin e të këqijve."[23]

"Nuk kam as idenë më të vogël, nëse Krishti do të vinte në tokë dhe do të predikonte gjëra kaq të ashpra sa u predikoi hebrenjve, përveç që ky brez nuk do ta pranonte Atë meqenëse ishte kaq i ashpër. … Shumë njerëz do të thoshin: 'Unë kurrë nuk do të braktis ty, por do të qëndroj pranë teje në të gjitha kohërat'. Por në çastin kur ti u mëson atyre disa nga misteret e mbretërisë së Perëndisë që mbahen në qiej dhe u zbulohen fëmijëve të

njerëzve kur ata janë përgatitur për to, ata do të jenë të parët që do të të qëllojnë me gurë dhe do të të vrasin. Ishte i njëjti parim që kryqëzoi Zotin Jezu Krisht dhe do të bëjë që njerëzit të vrasin profetët në këtë brez.

Shumë gjëra janë [të pashpjegueshme] për fëmijët e njerëzve në ditët e fundit: për shembull, që Perëndia do të ngrejë të vdekurit; [ata harrojnë] që gjërat janë fshehur që përpara themelimit të botës, që do t'u zbulohen foshnjave në ditët e fundit.

Gjithashtu, ka shumë burra dhe gra të mençura në mesin tonë që janë tepër të mençur për të marrë mësim; prandaj ata duhet të vdesin në padiburinë e tyre dhe në ringjallje ata do ta kuptojnë gabimin e tyre. Shumë e mbyllin derën e qiellit duke thënë: 'Për aq sa Perëndia do të zbulojë deri në këtë pikë, unë do të besoj'. …

Ka ndodhur gjithmonë që, kur një burrë është dërguar nga Perëndia me priftërinë dhe ai ka filluar të predikojë plotësinë e ungjillit, ai është flakur tej nga miqtë e tij, që janë gati ta therin nëse ai u mëson gjëra që ata i parafytyrojnë si të gabuara; dhe Jezusin e kryqëzuan sipas këtij parimi."[24]

"Mjerë, mjerë ai njeri, ose grup njerëzish, që ngrenë dorën kundër Perëndisë dhe dëshmitarit të Tij në këto ditë të fundit: sepse ata thuajse mashtrojnë vetë të zgjedhurit!

… Kur një njeri shkon duke profetizuar dhe i urdhëron njerëzit t'u binden mësimeve të tij, ai duhet të jetë ose një profet i vërtetë, ose i rremë. Profetët e rremë gjithmonë ngrihen për të kundërshtuar profetët e vërtetë dhe ata do të profetizojnë aq afër të vërtetës sa thuajse do të mashtrojnë vetë të zgjedhurit."[25]

"Si pasojë e mospranimit të Ungjillit të Jezu Krishtit dhe të Profetëve që Perëndia ka dërguar, gjykimet e Perëndisë kanë qëndruar mbi njerëz, qytete dhe kombe, në periudha të ndryshme të botës, siç qe rasti me qytetet e Sodomës dhe të Gomorës, që u shkatërruan sepse nuk pranuan Profetët."[26]

Uilliam P. Mek-Intajër raportoi: "[Jozef Smithi] profetizoi se gjithë ata që i morën si të parëndësishme zbulesat që u dhanë, dhe atë dhe fjalët e tij, shpejt do të qanin e do të vajtonin, … duke thënë: 'Ah, sikur t'ua kishim vënë veshin fjalëve të Perëndisë dhe zbulesave të dhëna'."[27]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni rrëfimet në faqet 201–202, duke vënë re se si u ndien anëtarët e hershëm të Kishës për zbulesat e marra nëpërmjet Jozef Smithit. Cilat janë ndjenjat tuaja për Doktrinën e Besëlidhjet?
- Lexoni paragrafin e katërt në faqen 204. Si mendoni ju, përse "shpëtimi nuk mund të vijë pa zbulesë"?
- Rishihni faqet 205–206. Si mendoni ju, përse nganjëherë njerëzit e lënë veten të mashtrohen, si në ndodhinë për Hiram Pejxhin? Çfarë mund të bëjmë që të shmangim mashtrimin nga profetë të rremë ose mësime të rreme?
- Rishihni paragrafin e fundit në faqen 206 dhe dy paragrafët e parë në faqen 207. Si përfitojmë ne ngaqë kemi vetëm një burrë që mund të marrë zbulesa për të gjithë Kishën? Çfarë përvojash mund të ndani në të cilat Zoti ju ka udhëhequr në përgjegjësitë tuaja të veçanta?
- Në faqet 207–208, lexoni se si u përgjigjën Jozef Smithi dhe Brigam Jangu kur një burrë tha se ne duhet të kufizohemi tek zbulesat e shkruara në shkrimet e shenjta. Çfarë do të mungonte në jetën tuaj nëse do ta kufizonit veten tek veprat standarde, pa dëgjuar fjalët e profetit të gjallë? Çfarë mund të bëjmë që të ndjekim shpirtin e këshillës së Brigam Jangut?
- Çfarë mund të bëjmë ne për të mbështetur Presidentin e Kishës dhe udhëheqës të tjerë të Kishës? (Për disa shembuj, shih faqet 208–210.) Çfarë këshille dha Presidenti i Kishës në konferencën e përgjithshme të shkuar? Në çfarë mënyrash jeni bekuar ju kur keni ndjekur profetin dhe udhëheqës të tjerë të Kishës?
- Cilat janë disa mënyra se si njerëzit nuk pranojnë profetët e Perëndisë? (Për disa shembuj, shih faqet 210–212.) Cilat janë disa pasoja të mundshme të zgjedhjes që të mos ndjekim këshillën e atyre që ka zgjedhur Zoti për të udhëhequr Kishën e Tij?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Fjalët e Urta 29:18; Jakobi 4:8; 3 Nefi 28:34; Mormoni 9:7–9; DeB 21:1–6

Shënime

1. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 62; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
2. "The Conference Minutes and Record Book of Christ's Church of Latter Day Saints 1838–1839; 1844", shënim për datën 2 nëntor 1831, f. 16, raportuar nga John Whitmer, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah. Ky libër raportesh përmban raporte nga viti 1830 deri në vitin 1844.
3. *History of the Church,* 1:235; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 172–173, Arkivat e Kishës.
4. Nenet e Besimit 1:9.
5. *History of the Church,* 5:344; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
6. *History of the Church,* 6:252; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
7. *History of the Church,* 3:389–390; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
8. *History of the Church,* 5:258; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 22 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
9. History of the Church, 6:9; nga Joseph Smith, "Latter Day Saints", në I. Daniel Rupp, përmb., He Pasa Ekklesia [The Whole Church]: An Original History of the Religious Denominations at Present Existing in the United States (1844), f. 404.
10. *History of the Church,* 2:52; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 21 prill 1834, në Norton, Ohio; raportuar nga Oliver Cowdery.
11. "Baptism", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 shtator 1842, f. 905; është modernizuar gramatika; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
12. *History of the Church,* 1:109–111, 115; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 53–55, 58, Arkivat e Kishës; data e mbërritjes së Joseph-it dhe Emma-s në Fayette, pasaktësisht jepet si gusht 1830 në *History of the Church*.
13. *History of the Church,* 2:477; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate*, prill 1837, f. 487.
14. *History of the Church,* 1:338; nga një letër e Joseph Smith dhe Frederick G. Williams drejtuar John S. Carter, 13 prill 1833, Kirtland, Ohio.
15. Heber C. Kimball, *Deseret News,* 5 nëntor 1856, f. 274.
16. Wilford Woodruff, në Conference Report, tetor 1897, f. 22–23; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
17. Brigham Young, *Deseret News,* 9 dhjetor 1857, f. 316.
18. *History of the Church,* 2:417–418; nga një shënim ditari i Joseph Smithit, 27 mars 1836, Kirtland, Ohio; shih gjithashtu *Messenger and Advocate*, mars 1836, f. 277.
19. *History of the Church,* 4:186; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshillatarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, tetor 1840, f. 178.
20. *History of the Church,* 4:45, shënim në fund të faqes; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshillit të lartë drejtuar shenjtorëve që jetonin në perëndim të Kirtland-it, Ohio, 8 dhjetor 1839, Commerce, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, dhjetor 1839, f. 29.

21. *History of the Church,* 4:603–604; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
22. "Knowledge Is Power", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 15 gusht 1842, f. 889–890; është modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë fshirë germat e pjerrëta; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
23. *History of the Church,* 4:574; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "Try the Spirits", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 1 prill 1842, f. 744; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
24. *History of the Church,* 5:423–425; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
25. *History of the Church,* 6:364; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
26. *History of the Church,* 5:256–257; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 22 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
27. William P. McIntire, raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës.

"Dhe Zoti Perëndi i foli Moisiut, duke thënë: … Sepse, vër re, kjo është vepra ime dhe lavdia ime—të bëj të ndodhë pavdekësia dhe jeta e përjetshme e njeriut."

Plani i Madh i Shpëtimit

"Plani i madh i shpëtimit është një temë që duhet ta tërheqë rreptësisht vëmendjen tonë dhe të konsiderohet si një nga dhuratat më të mira të qiellit për njerëzimin."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në shtator 1831, Profeti Jozef Smith bashkë me familjen e tij u shpërngulën 48 kilometra në juglindje të Kirtlandit për në Hiram të Ohajos, ku jetuan për rreth një vit në shtëpinë e Xhon dhe Elis (e njohur gjithashtu si Elsa) Xhonson. Në këtë shtëpi, Profeti kreu shumicën e punës së tij për Përkthimin e Biblës prej Jozef Smithit.

Kjo vepër e rëndësishme, të cilën Profeti e quajti një "degë të thirrjes sime"[1], kontribuon rëndësishëm për kuptimin tonë të planit të shpëtimit. Profeti e filloi këtë punë në qershor 1830 kur Zoti e urdhëroi atë të fillonte të bënte një rishikim të frymëzuar të Variantit të Mbretit Xhejms për Biblën. Profeti e kishte ditur prej kohësh që Bibla nuk ishte gjithmonë e qartë për disa çështje të rëndësishme. Ai kishte vënë re se Moroni i kishte cituar atij disa fragmente biblike "me pak ndryshim nga mënyra se si lexohet në Biblat tona" (Joseph Smith—Historia 1:36). Ndërsa përkthente 1 Nefi 13:23–29, ai mësoi se shumë "pjesë të cilat janë të qarta dhe më të çmueshmet" ishin hequr nga Bibla, përfshirë "shumë besëlidhje të Zotit" (1 Nefi 13:26).

Profeti më vonë tha: "Unë e besoj Biblën siç lexonte kur erdhi nga pena e shkruesve të parë. Përkthyes të paditur, kopjues të pakujdesshëm, apo priftërinj mashtrues dhe të korruptuar kanë kryer shumë gabime. … Kërkoni mospërputhjet tek [Hebrenjve 6:1] – 'Prandaj, duke e lënë fjalën e fillimit të Krishtit, le të synojmë përkryerjen'. Nëse një njeri e lë fjalën e fillimit të Krishtit,

si mund të shpëtohet ai në fjalën e fillimit? Kjo është një mospërputhje. Unë nuk e besoj atë. Unë do ta paraqes ashtu si duhej të ishte – 'Prandaj, duke *mos* e lënë fjalën e fillimit të Krishtit, le të synojmë përkryerjen'."[2]

Siç u udhëhoq nga Shpirti, Jozefi kaloi rreth tre vjet duke kontrolluar Biblën, duke i bërë mijëra korrigjime tekstit dhe duke rivendosur informacione që kishin humbur. Ky informacion i rivendosur hedh dritë të mrekullueshme mbi shumë doktrina që nuk paraqiten qartë në Biblën e sotme ekzistuese. Këto rishikime të frymëzuara të tekstit të Biblës njihen si Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit. Qindra fragmente nga Përkthimi prej Jozef Smithit përfshihen tani në botimin e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme të Variantit të Mbretit Xhejms për Biblën.

Përkthimi i Biblës prej Profetit ishte një pjesë e rëndësishme e vetë edukimit shpirtëror të tij dhe rivendosja e shpalosur e së vërtetës së ungjillit. Ndërsa rishikoi Dhiatën e Vjetër dhe të Re, shpesh ai mori zbulesa që qartësonin ose zgjeronin fragmente biblike. Në këtë mënyrë, Profeti mori shumë doktrina nga Zoti, përfshirë ato që gjenden tani në Doktrina e Besëlidhje 74, 76, 77, 86 dhe 91, si dhe në pjesë të shumë seksioneve të tjera të Doktrinës e Besëlidhjeve.

Kur Profeti filloi së pari përkthimin e tij të Biblës në qershor 1830, Zoti i zbuloi atij një fragment të gjatë nga shkrimet e Moisiut. Ky fragment u bë kapitulli 1 i librit të Moisiut në Perlën me Vlerë të Madhe. Ai shënoi një vegim në të cilin Moisiu pa dhe bashkëbisedoi me Perëndinë – një vegim kaq i shquar saqë Jozef Smithi e quajti atë "një copëz e çmuar" dhe "një rezervë force"[3]. Në këtë vegim, Perëndia i mësoi Moisiut qëllimin themelor të planit të madh të shpëtimit:

"Dhe Zoti Perëndi i foli Moisiut, duke thënë: … Sepse, vër re, kjo është vepra ime dhe lavdia ime—të bëj të ndodhë pavdekësia dhe jeta e përjetshme e njeriut" (Moisiu 1:37, 39).

Doktrinat, ordinancat dhe premtimet që përbëjnë planin e shpëtimit iu zbuluan tokës në këto ditë të fundit nëpërmjet Profetit Jozef Smith. Si dikush që e kuptoi qartë rëndësinë e këtij plani, Profeti shpalli: "Plani i madh i shpëtimit është një temë

që duhet ta tërheqë rreptësisht vëmendjen tonë dhe të konsiderohet si një nga dhuratat më të mira të qiellit për njerëzimin"[4].

Mësime të Jozef Smithit

Në botën para lindjes, Jezu Krishti u zgjodh të ishte Shpëtimtari dhe ne zgjodhëm të pranonim planin e shpëtimit.

"Në organizimin e parë në qiell ne qemë të gjithë të pranishëm dhe pamë Shpëtimtarin të zgjidhej e të caktohej, dhe të bëhej plani i shpëtimit, dhe ne e miratuam atë."[5]

"Zoti [është] një prift përjetë sipas urdhrit të Melkizedekut, edhe Biri i vajosur i Perëndisë, që përpara themelimit të botës [shih Psalmet 110:4]."[6]

"Shpëtimi i Jezu Krishtit u shkrua për të gjithë njerëzit, që të triumfojnë mbi djallin.... Të gjithë do të vuajnë derisa t'i binden vetë Krishtit.

Lufta në qiell ishte që – Jezusi tha se do të kishte disa shpirtra që nuk do të shpëtoheshin; dhe djalli tha se ai do t'i shpëtonte të gjithë ata, dhe shtroi planet e tij përpara këshillit të madh, që e dhanë votën e tyre në favor të Jezu Krishtit. Kështu djalli u ngrit në rebelim kundër Perëndisë dhe u flak tutje, me të gjithë ata që e mbështetën atë."[7]

Ne jemi qenie të përjetshme; ne mund të përparojmë drejt ekzaltimit kur u bindemi ligjeve të Perëndisë.

Profeti Jozef Smith mori zbulesën që vijon nga Zoti në maj 1833, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 93:29: "Njeriu ishte gjithashtu në fillim me Perëndinë. Inteligjenca, ose drita e së vërtetës, nuk u krijua apo u bë, as nuk mund të krijohet apo bëhet." Në prill 1844, Profeti u mësoi: "Kam një tjetër temë ku të ndalem, që është llogaritur për të ekzaltuar njeriun. … Shoqërohet me temën e ringjalljes së të vdekurve, – domethënë, shpirti – mendja e njeriut – shpirti i pavdekshëm. Prej nga erdhi ai? Gjithë njerëzit e mësuar dhe doktorët e teologjisë thonë se Perëndia e krijoi atë në fillim; por nuk është kështu: vetë

ideja e minimizon njeriun sipas vlerësimit tim. Unë nuk e besoj doktrinën; unë di më shumë. Dëgjojeni këtë, të gjithë ju fundet e botës; sepse kështu më ka thënë Perëndia; dhe nëse ju nuk më besoni, kjo nuk do ta bëjë të vërtetën të paefektshme. …

Unë po flas për pavdekësinë e shpirtit të njeriut. A është logjike të thuash që inteligjenca e shpirtrave është e pavdekshme dhe përsëri se ajo e ka një fillim? Inteligjenca e shpirtrave nuk kishte fillim, as nuk do të ketë një fund. Kjo është logjikë e mirë. Ajo që ka një fillim, mund të ketë një fund. Nuk ka pasur asnjëherë një kohë kur nuk kishte shpirtra. …

… Unë e heq unazën time nga gishti dhe e krahasoj me mendjen e njeriut – pjesën e pavdekshme, sepse nuk kishte fillim. Supozojmë se ju e ndani në dysh; atëherë e ka një fillim dhe një fund; por bashkoje përsëri dhe ajo vazhdon një rreth të përjetshëm. Po kështu dhe me shpirtin e njeriut. Ashtu si Zoti jeton, po të kishte një fillim, do të ketë një fund. Të gjithë budallenjtë dhe njerëzit e mësuar, dhe të mençurit, që nga fillimi i krijimit, që thonë se shpirti i njeriut e kishte një fillim, provojnë se ai duhet të ketë një fund; dhe nëse kjo doktrinë është e vërtetë, atëherë dhe doktrina e asgjësimit të shpirtit do të ishte e vërtetë. Por nëse unë kam të drejtë, unë mund të shpall me guxim që nga çatitë se Perëndia kurrë nuk e pati fare fuqinë për të krijuar shpirtin e njeriut. Perëndia vetë nuk mund të krijonte vetveten.

Inteligjenca është e përjetshme dhe ekziston sipas një parimi të vetekzistencës. Është një shpirt nga epoka në epokë dhe nuk ka krijim të saj. Të gjitha mendjet dhe shpirtrat që ka dërguar ndonjëherë Perëndia në botë janë të prirur për t'u përmirësuar.

Parimet e para të njeriut janë vetekzistuese me Perëndinë. Vetë Perëndia, duke konstatuar se ishte në mes të shpirtrave dhe të lavdisë, sepse ai ishte më inteligjent, e pa me vend të krijonte ligje sipas të cilave pjesa tjetër të mund të kishte privilegjin që të përparonte si ai vetë. Marrëdhënia që kemi me Perëndinë na vendos në një pozicion që të përparojmë në njohuri. Ai ka fuqinë që të krijojë ligje për të udhëzuar inteligjencat më të dobëta, që ata të mund të ekzaltohen me atë vetë, që ata të mund të kenë një lavdi pas tjetrës dhe gjithë atë njohuri, fuqi, lavdi dhe inteligjencë, që është e nevojshme për t'i shpëtuar ata në botën e shpirtrave."[8]

"Ne mendojmë se Perëndia e ka krijuar njeriun me një mendje të aftë për udhëzim dhe një aftësi që mund të zmadhohet në përpjesëtim me vëmendjen dhe zellin që i jepet dritës së komunikuar nga qielli intelektit; dhe që, sa më pranë t'i afrohet njeriu përsosjes, aq më të qarta janë pikëpamjet e tij dhe aq më të mëdha gëzimet e tij, derisa ai të ketë kapërcyer të ligat e jetës së tij dhe të ketë humbur çdo dëshirë për mëkat; dhe, ashtu si të lashtët, mbërrin në atë pikë të besimit ku ai mbështillet në fuqi dhe lavdi të Bërësit të tij dhe merret lart që të banojë me Të. Por ne mendojmë se kjo është një gjendje tek e cila askush ndonjëherë nuk ka arritur brenda një çasti."[9]

Ne erdhëm në tokë për të marrë një trup, për të përvetësuar dije dhe për të fituar nëpërmjet besimit.

"Të gjithë njerëzit e dinë se duhet të vdesin. Dhe është e rëndësishme që ne të kuptojmë arsyet e shkaqet e ekspozimit tonë ndaj vargut të fazave në ndryshim të jetës e të vdekjes dhe projektet e qëllimet e Perëndisë për ardhjen tonë në botë, vuajtjet tona këtu dhe largimin tonë që këtu. Cili është synimi i ardhjes tonë në ekzistencë, pastaj i vdekjes dhe largimit, për të mos qenë më këtu? Është thjesht e arsyeshme të supozojmë që Perëndia do të zbulonte diçka në lidhje me këtë çështje dhe është një temë që ne duhet ta studiojmë më shumë se çdo tjetër. Ne duhet ta studiojmë atë ditë e natë, sepse bota është e paditur në lidhje me gjendjen dhe marrëdhënien e tyre të vërtetë [me Perëndinë]."[10]

"Projekti i Perëndisë përpara themelimit të botës ishte që ne duhet të merrnim tabernakuj [trupa], që nëpërmjet besnikërisë ne duhet të kapërcejmë dhe kështu të sigurojmë një ringjallje nga vdekja, duke siguruar në këtë mënyrë lavdi, nder, fuqi dhe sundim."[11]

"Ne erdhëm në këtë botë që të mund të kemi një trup dhe ta paraqesim atë të dëlirë përpara Perëndisë në mbretërinë çelestiale. Parimi i madh i lumturisë qëndron në pasjen e një trupi. Djalli nuk ka trup dhe ky është dënimi i tij. Ai kënaqet kur mund të sigurojë tabernakullin e njeriut dhe kur u dëbua nga Shpëtimtari, ai

"Projekti i Perëndisë përpara themelimit të botës ishte që ne duhet të merrnim tabernakuj [trupa], që nëpërmjet besnikërisë ne duhet të kapërcejmë."

kërkoi të shkonte në tufën e derrave, duke treguar se ai do të parapëlqente trupin e një derri sesa të mos kishte fare. Të gjitha qeniet që kanë trupa kanë fuqi mbi ato që nuk kanë."[12]

"Shpëtimi është që një njeri të shpëtohet nga të gjithë armiqtë e tij; sepse derisa një njeri të mos triumfojë mbi vdekjen, ai nuk është i shpëtuar. …

Shpirtrat në botën e përjetshme janë si shpirtrat në këtë botë. Kur ata kanë ardhur në këtë botë dhe kanë marrë tabernakuj, pastaj vdiqën, dhe sërish u ngritën, dhe morën trupa të përlëvduar, ata do të kenë epërsi mbi shpirtrat që nuk kanë marrë trupa, ose që nuk e ruajtën gjendjen e tyre të parë, ashtu si djalli. Dënimi i djallit ishte që ai nuk duhet të kishte një banesë trupore si njerëzit."[13]

"Parimi i dijes është parimi i shpëtimit. Ky parim mund të kuptohet nga besniku dhe i zellshmi; dhe çdonjëri që nuk siguron dije të mjaftueshme që të shpëtohet, do të dënohet. Parimi i shpëtimit na jepet neve nëpërmjet dijes për Jezu Krishtin.

Shpëtimi është, as më shumë dhe as më pak, që të triumfojmë mbi të gjithë armiqtë tanë dhe t'i vëmë ata nën këmbët tona. Dhe kur ne kemi pushtet që t'i vëmë gjithë armiqtë nën këmbët tona në këtë botë, dhe një njohuri që të triumfojmë mbi gjithë shpirtrat e ligj në botën që do të vijë, atëherë ne jemi të shpëtuar, ashtu si në rastin e Jezusit, që do të mbretëronte derisa Ai t'i vinte të gjithë armiqtë nën këmbët e veta, dhe armiku i fundit ishte vdekja [shih 1 Korintasve 15:25–26].

Ndoshta këtu ka parime për të cilat pak njerëz kanë menduar. Asnjë person nuk mund ta ketë këtë shpëtim, përveçse nëpërmjet një tabernakulli.

Tani, në këtë botë, njerëzit janë nga natyra egoistë, ambiciozë dhe që përpiqen të shquhen njëri mbi tjetrin; ende disa janë të gatshëm të ndërtojnë të tjerët, si edhe veten. Kështu në botën tjetër ka një llojshmëri shpirtrash. Disa përpiqen të shquhen. Dhe ky ishte rasti i Luciferit kur ai ra. Ai kërkoi gjëra që ishin të paligjshme. Prandaj ai u dërgua poshtë, dhe thuhet që ai tërhoqi shumë me vete; dhe madhësia e dënimit të tij është që ai nuk do të ketë një tabernakull. Ky është dënimi i tij."[14]

Perëndia na ka dhënë lirinë e zgjedhjes morale dhe fuqinë për të zgjedhur të mirën mbi të keqen.

"Që njerëzit të siguronin shpëtimin, ata duhet të bëhen subjekt, përpara se ta lënë këtë botë, i disa rregullave dhe parimeve, që u caktuan me një dekret të pandryshueshëm përpara se bota të ishte.... Organizimi i botëve shpirtërore dhe qiellore, dhe i qenieve shpirtërore dhe qiellore, ishte në përputhje me rendin dhe harmoninë më të përsosur: caqet dhe kufijtë e tyre u caktuan në mënyrë të pakthyeshme, dhe u pranuan vullnetarisht nga vetë ata në gjendjen e tyre qiellore, dhe u pranuan mbi tokë nga prindërit tanë të parë. Prej këtej vjen rëndësia e përqafimit dhe pranimit të parimeve të së vërtetës së përjetshme nga të gjithë njerëzit mbi tokë, të cilët presin jetën e përjetshme."[15]

"Të gjithë personat kanë të drejtën e lirisë së tyre të zgjedhjes, pasi kështu e ka shuguruar Perëndia. Ai i ka bërë njerëzit agjentë

moralë dhe u ka dhënë fuqinë të zgjedhin të mirën ose të ligën; të kërkojnë atë që është e mirë, duke ndjekur shtegun e shenjtërisë në këtë jetë, që sjell paqe të mendjes dhe gëzim në Frymën e Shenjtë këtu, dhe një plotësi të gëzimit dhe lumturisë në krahun e Tij të djathtë në jetën e përtejme; ose të ndjekin një drejtim të lig, duke vazhduar në mëkat dhe rebelim kundër Perëndisë, duke sjellë në këtë mënyrë dënim për shpirtrat e tyre në këtë jetë dhe një humbje të përjetshme në botën që do të vijë."[16]

"Satani nuk mund të na joshë me anë të ndjelljeve të tij, veç nëse ne në zemrën tonë miratojmë dhe jepemi. Krijimi ynë është i tillë që ne mund t'i rezistojmë djallit; nëse nuk do të krijoheshim në këtë mënyrë, ne nuk do të ishim veprimtarë të lirë."[17]

"Djalli nuk ka fuqi mbi ne, vetëm kur ne e lejojmë atë; në çastin që ne revoltohemi ndaj çfarëdo gjëje që vjen nga Perëndia, djalli merr fuqinë."[18]

Më 16 maj 1841, Profeti iu drejtua shenjtorëve: "Presidenti Jozef Smith … vërejti se Satani fajësohej në përgjithësi për të ligat që bënim ne, por nëse ai do të ishte shkaku i gjithë ligësisë sonë, njerëzit nuk do të mund të dënoheshin. Djalli nuk mund ta detyrojë njerëzimin të bëjë të ligën; gjithë veprimtaria ishte vullnetarisht. Ata që i rezistuan Shpirtit të Perëndisë, do të ishin të detyruar të udhëhiqeshin në tundim, dhe pastaj, shoqërimi i qiellit do të tërhiqej nga ata që refuzuan të bëheshin pjesëmarrës të një lavdie të tillë të madhërishme. Perëndia nuk do të ushtronte ndonjë mjet detyrues dhe as djalli nuk mundet; dhe ide të tilla, ashtu si u menduan [mbi këto tema] nga shumë vetë, qenë absurde."[19]

Eliza R. Snou raportoi: "[Jozef Smithi] tha se ai nuk kishte merak se sa shpejt ne përparojmë në shtegun e virtytit. Rezistojini të ligës dhe nuk ka rrezik; Perëndia, njerëzit dhe engjëjt nuk do të dënojnë ata që i rezistojnë gjithçkaje të ligë dhe as djajtë nuk munden; djalli po aq pak sukses sa do të ketë në heqjen nga froni të Jehovait, po aq do të ketë në rrëzimin e një shpirti të pafajshëm që i reziston gjithçkaje që është e ligë."[20]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Cilat janë disa të vërteta të veçanta mbi planin e shpëtimit dhe qëllimin e jetës që ne i dimë për shkak të zbulesave dhënë Profetit Jozef Smith? Si ju kanë ndihmuar juve këto të vërteta?
- Jozef Smithi na mësoi se plani i shpëtimit është "një temë që ne duhet ta studiojmë më shumë se çdo tjetër" (faqe 221) dhe "një temë që duhet ta tërheqë rreptësisht vëmendjen tonë" (faqe 218–219). Në çfarë mënyrash mund ta studiojmë planin e shpëtimit? Ndërsa merremi me aktivitetet tona të përditshme, çfarë mund të bëjmë që t'i kushtojmë rreptësisht vëmendjen tonë planit të shpëtimit? Cilat janë disa mënyra se si mund t'ua mësojmë të tjerëve planin e shpëtimit?
- Rishihni mësimet e Jozef Smithit mbi Këshillin në Qiell dhe mbi natyrën tonë të përjetshme (faqet 219–221). Si mundet që njohja e këtyre doktrinave të jetë një bekim për ju në jetën tuaj në tokë?
- Profeti Jozef Smith dëshmoi: "Të gjitha mendjet dhe shpirtrat që ka dërguar ndonjëherë Perëndia në botë janë të prirur për t'u përmirësuar" (faqe 220). Si mendoni, çfarë do të thotë kjo? Si mundet që kjo e vërtetë të ndikojë mënyrën se si përballeni me sfidat, mënyrën se si ndiheni për vlerën dhe aftësitë tuaja, mënyrën se si trajtoni njerëzit e tjerë?
- Lexoni paragrafin në fillim të faqes 221. Meditoni mbi bekimet që marrim kur i kushtojmë "vëmendjen dhe zellin … dritës së komunikuar nga qielli".
- Rishihni mësimet e Jozef Smithit mbi kuptimin që ka pasja e një trupi fizik (faqet 221–223). Si mund të ndikojë kjo dijeni mënyrën se si kujdesemi për trupin tonë?
- Lexoni dy paragrafët e parë të plotë të faqes 224. Mendoni se çfarë duan të thonë këto mësime për ju ndërsa ushtroni lirinë

tuaj të zgjedhjes. Cilat janë disa gjëra të veçanta që mund të bëjmë për t'i rezistuar ndikimit të Satanit?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 2 Nefi 2:25; 9:6–12; Alma 34:31–33; DeB 76:25–32; 101:78; Abrahami 3:22–25

Shënime

1. *History of the Church,* 1:238; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 175, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 6:57–58; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 15 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
3. *History of the Church,* 1:98; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, dokumenta të përziera, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 2:23; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, prill 1834, f. 152.
5. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 7, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
6. "Baptism", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 shtator 1842, f. 905; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i germës së madhe; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. *History of the Church,* 6:314; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
8. *History of the Church,* 6:310–312; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
9. *History of the Church,* 2:8; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star*, shkurt 1834, f. 135.
10. *History of the Church,* 6:50; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe *Times and Seasons*, 15 shtator 1843, f. 331; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
11. Cituar nga Martha Jane Knowlton Coray, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 maj 1843, në Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Arkivat e Kishës.
12. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 7–8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
13. *History of the Church,* 5:403; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 maj 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.

14. *History of the Church,* 5:387–388; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 14 maj 1843, në Yelrome, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
15. *History of the Church,* 6:50–51; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe *Times and Seasons*, 15 shtator 1843, f. 331; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
16. *History of the Church,* 4:45, shënim në fund të faqes; nga një letër e Presidencës së Parë dhe këshillit të lartë drejtuar shenjtorëve që jetonin në perëndim të Kirtland-it, Ohio, 8 dhjetor 1839, Commerce, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, dhjetor 1839, f. 29.
17. Cituar nga William P. McIntire, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës.
18. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
19. *History of the Church,* 4:358; fjalët në kllapa në origjinal; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 maj 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga *Times and Seasons*, 1 qershor 1841, f. 429.
20. *History of the Church,* 4:605; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.

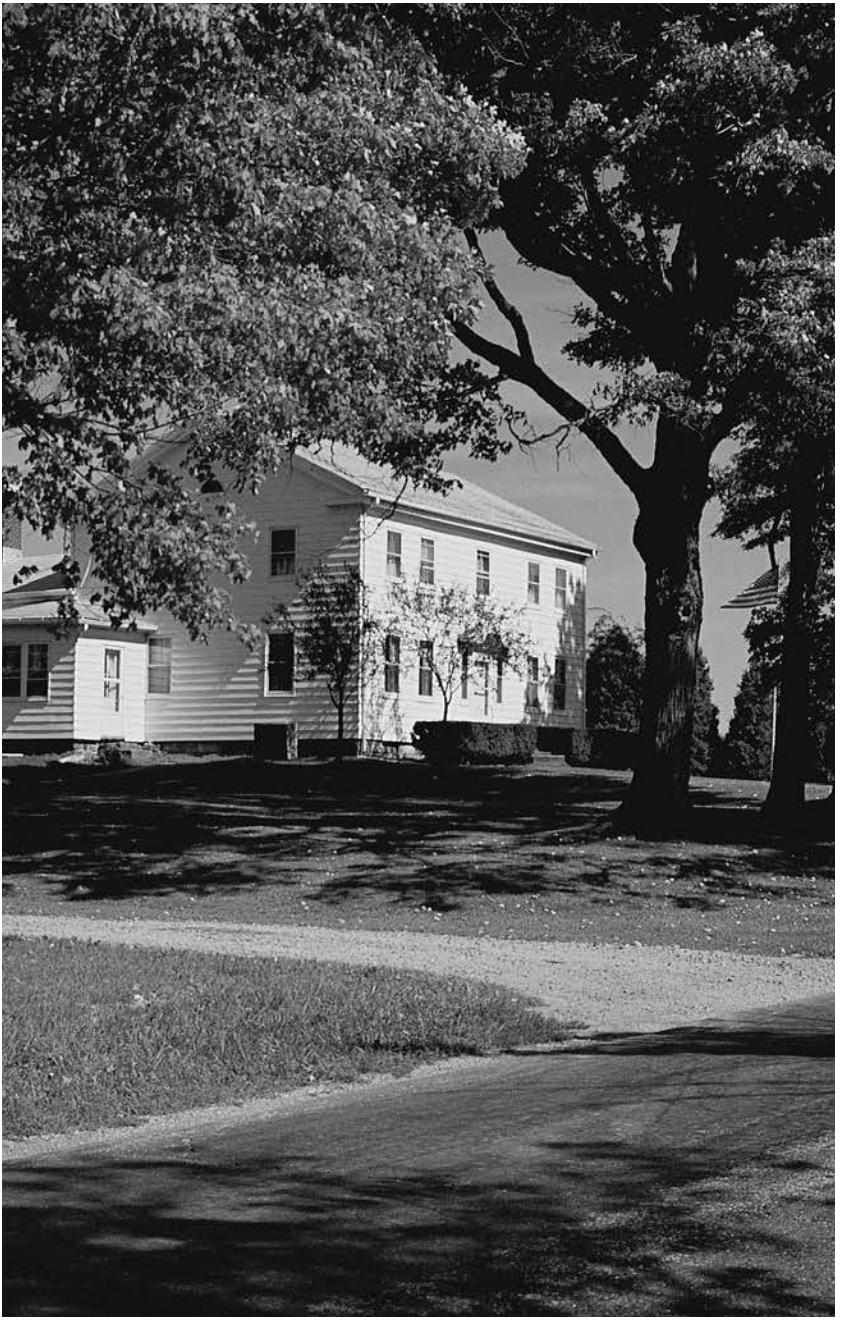

Shtëpia e restauruar e Xhon Xhonsonit në Hiram të Ohajos.
Në shtëpinë e familjes Xhonson në shkurt 1832, Profeti Jozef Smith pa një vegim të tre shkallëve të lavdisë që Perëndia ka përgatitur për fëmijët e Tij.

Përtej Velit: Jeta në Përjetësitë

"[Të drejtët që kanë vdekur] do të ngrihen përsëri për të banuar në flakët e përjetshme në lavdi të pavdekshme, për të mos u hidhëruar, vuajtur ose vdekur më, por do të jenë trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë me Jezu Krishtin."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Puna e Jozef Smithit për përkthimin e Biblës çoi në vegimin më të shquar të jetës në përjetësitë. Më 16 shkurt 1832, Profeti po punonte në shtëpinë e Xhon Xhonsonit në Hiram të Ohajos, me Sidni Rigdonin që po shërbente si shkruesi i tij. Ai po përkthente Ungjillin e Gjonit. "Prej zbulesash të ndryshme që ishin marrë", tha Profeti më vonë, "ishte e dukshme se shumë pika të rëndësishme që preknin shpëtimin e njeriut ishin hequr nga Bibla, ose kishin humbur përpara se të hartohej ajo. Dukej e qartë nga ato të vërteta që kishin mbetur se, nëse Perëndia e shpërblente secilin sipas veprimeve të bëra kur ishin në trup, termi 'Qiell', i menduar si shtëpia e përjetshme e shenjtorëve, duhet të përfshijë më shumë se një mbretëri."[1]

Profeti përktheu Gjonin 5:29, që përshkruan se si të gjithë "do të dalin" në ringjallje – "ata që kanë bërë të mira, në ringjallje të jetës, dhe ata që kanë bërë të liga, në ringjalljen e dënimit". Ndërkohë që ai dhe Sidni meditonin mbi këtë shkrim të shenjtë, një vegim i mrekullueshëm iu hap atyre. Ashtu si shënoi Profeti: "Me anë të fuqisë së Shpirtit sytë tanë u hapën dhe të kuptuarit tonë u ndriçua, kështu që të shihnim dhe të kuptonim gjërat e Perëndisë—madje ato gjëra që ishin nga fillimi, përpara se bota të ishte, të cilat u shuguruan nga Ati, nëpërmjet Birit të tij të Vetëmlindur, që ishte në gjirin e Atit, madje që nga fillimi" (DeB 76:12–13).

Në këtë vegim të lavdishëm, Profeti dhe Sidni Rigdoni panë Birin e Perëndisë në të djathtë të Atit dhe "morë[n] nga plotësia e tij" (DeB 76:20). Ata panë të tre mbretëritë e lavdisë që Perëndia kishte përgatitur për fëmijët e Tij dhe mësuan se kush do të trashëgojë këto mbretëri. Ata panë gjithashtu Satanin të flakur jashtë pranisë së Perëndisë si dhe vuajtjet e atyre që e lejojnë veten të mposhten nga Satani.

Ky vegim u bë më vonë seksioni i 76-të i Doktrinës e Besëlidhjeve. Profeti shpjegoi: "Asgjë nuk mund të jetë më e kënaqshme për shenjtorët mbi rendin e mbretërisë së Zotit, sesa drita që shpërthen mbi botën prej vegimit të mëparshëm. Çdo ligj, çdo urdhërim, çdo premtim, çdo e vërtetë dhe çdo pikë që prek fatin e njeriut, që nga Zanafilla deri tek Zbulesa, aty ku pastërtia e shkrimeve të shenjta mbetet e paprekur nga puna e pamend e njerëzve, … dëshmon faktin se ai dokument është një përkthim prej analeve të botës së përjetshme. Madhështia e ideve; pastërtia e gjuhës; shkalla e veprimit; kohëzgjatja e vazhdueshme për t'u përmbushur, në mënyrë që trashëgimtarët e shpëtimit të mund të lavdërojnë Zotin dhe të ulen; shpërblimet për besnikërinë dhe dënimet për mëkatet, janë kaq shumë përtej mendjengushtësisë së njerëzve, saqë çdo njeri i ndershëm është i detyruar të thërrasë: *'Ka ardhur nga Perëndia.'*"[2]

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia ka përgatitur tre shkallë lavdie për fëmijët e Tij.

"Teksti im është për ringjalljen e të vdekurve, që do ta gjeni në kapitullin e 14[të] të Gjonit – 'Në shtëpinë e Atit tim ka shumë banesa'. [Gjoni 14: 2.] Që duhet të jetë – 'Në mbretërinë e Atit tim ka shumë mbretëri', në mënyrë që ju të mund të jeni trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë me mua. … Ka banesa për ata që i binden një ligji qiellor dhe ka banesa të tjera për ata që nuk i binden ligjit, çdo njeri sipas rendit të vet."[3]

"'Por', thotë dikush, 'unë besoj në një qiell dhe ferr universal, ku shkojnë të gjithë, dhe të gjithë janë njëlloj, dhe barabar të mjerë ose barabar të lumtur.'

Çfarë, ku të gjithë rrasen së bashku – të ndershmit, të virtytshmit dhe vrasësit, dhe kurvëruesit, kur është shkruar se ata do të gjykohen sipas veprimeve të bëra kur kishin trup?! Por shën Pali na informon për tre lavdi dhe tre qiej. Ai njihte një njeri që u rrëmbye gjer në të tretin qiell [shih 1 Korintasve 15:40–41; 2 Korintasve 12:2–4]. … Jezusi u tha dishepujve të Tij: 'Në shtëpinë e Atit tim ka shumë banesa; përndryshe do t'ju thoja. Unë po shkoj t'ju përgatis një vend. Dhe ... do të kthehem dhe do t'ju marr pranë meje, që aty ku jam unë, të jeni edhe ju.' [Shih Gjoni 14:2–3.]"[4]

Shkoni dhe lexoni vegimin në [Doktrina e Besëlidhje 76]. Ilustrohet qartë lavdi pas lavdie – një lavdi e diellit, një tjetër lavdi e hënës dhe një lavdi e yjeve; dhe ashtu si ndryshon në lavdi ylli nga ylli, po kështu ndryshojnë në lavdi ata të botës telestiale, dhe çdo njeri që mbretëron në lavdinë çelestiale është një Perëndi për zotërimet e tij. …

Pali thotë: 'Tjetër është lavdia e diellit dhe tjetër lavdia e hënës dhe tjetër lavdia e yjeve; sepse ndryshon në lavdi ylli nga ylli. Kështu do të jetë edhe ringjallja e të vdekurve.' [1 Korintasve 15:41–42.]"[5]

Ata që pranojnë dëshminë e Jezusit, marrin ordinancat e ungjillit dhe kanë sukses nëpërmjet besimit, do të trashëgojnë mbretërinë çelestiale.

Profeti Jozef Smith pa sa vijon në vegim, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 76:50–59, 62, 68–70: "Dhe përsëri ne japim dëshmi—pasi ne pamë e dëgjuam dhe kjo është dëshmia e ungjillit të Krishtit lidhur me ata që do të vijnë në ringjalljen e të drejtëve—janë ata që morën dëshminë e Jezusit dhe besuan në emër të tij e u pagëzuan sipas mënyrës së varrimit të tij, duke u varrosur në ujë në emër të tij, dhe kjo sipas urdhërimit që ai ka dhënë—se me anë të zbatimit të urdhërimeve ata mund të lahen e pastrohen nga gjithë mëkatet e tyre dhe mund të marrin Shpirtin e Shenjtë me anë të vënies së duarve prej atij që shugurohet dhe vuloset në këtë fuqi; dhe të cilët

kanë sukses nëpërmjet besimit dhe vulosen me anë të Shpirtit të Shenjtë të premtimit, që Ati e derdh mbi gjithë ata që janë të drejtë dhe të vërtetë.

Janë ata që janë kisha e të Parëlindurit. Janë ata, në duart e të cilëve Ati ka dhënë gjithçka—janë ata që janë priftërinj dhe mbretër, të cilët kanë marrë nga plotësia e tij dhe nga lavdia e tij; dhe janë priftërinj të Më të Lartit, sipas urdhërit të Melkizedekut, i cili ishte sipas urdhërit të Enokut, i cili ishte sipas urdhërit të Birit të Vetëmlindur.

Prandaj, siç është shkruar, ata janë perëndi, madje bijtë e Perëndisë—prandaj, të gjitha gjërat janë të tyret, qoftë jetë apo vdekje, ose gjërat e tanishme, ose gjërat që do të vijnë, të gjitha janë të tyret dhe ata janë të Krishtit e Krishti është i Perëndisë. …

Këta do të banojnë në prani të Perëndisë dhe Krishtit të tij përherë e përgjithmonë. … Këta janë ata, emrat e të cilëve shkruhen në qiell, ku Perëndia dhe Krishti janë gjykatësi i të gjithëve. Këta janë ata që janë njerëz të drejtë, të bërë të përsosur nëpërmjet Jezusit, ndërmjetësit të besëlidhjes së re, i cili e kreu këtë shlyerje të përsosur nëpërmjet derdhjes së vetë gjakut të tij. Këta janë ata, trupat e të cilëve janë çelestialë, lavdia e të cilëve është ajo e diellit, madje lavdia e Perëndisë, më të lartit të të gjithëve, lavdi që diellin në kupën e qiellit është shkruar të ketë të ngjashëm."[6]

Profeti Jozef Smith dha mësim sa vijon në maj 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 131:1–4: "Në lavdinë çelestiale ka tre qiej ose shkallë; dhe me qëllim që të fitojë më të lartën, një njeri duhet të hyjë në këtë rend të priftërisë [domethënë besëlidhjen e re dhe të përjetshme të martesës]; dhe nëse nuk e bën këtë, ai nuk mund ta fitojë atë. Ai mund të hyjë në një tjetër, por është fundi i mbretërisë së tij; ai nuk mund të ketë rritje."[7]

"Kjo, pra, është jeta e përjetshme – të njohësh të vetmin Perëndi të mençur e të vërtetë; dhe ju duhet të mësoni se si të bëheni ju vetë perëndi dhe të bëheni mbretër dhe priftër për Perëndinë, … duke kaluar nga një shkallë e vogël tek një tjetër dhe nga një aftësi e vogël tek një e madhe; nga hiri në hir, nga ekzaltimi në ekzaltim, derisa të arrini në ringjalljen e të vdekurve, dhe të jeni në gjendje të banoni në flakët e përjetshme, dhe të uleni në lavdi, siç e bëjnë ata që ulen në fron në fuqinë e përjetshme. …

… [Të drejtët që kanë vdekur] do të ngrihen përsëri për të banuar në flakët e përjetshme në lavdi të pavdekshme, për të mos u hidhëruar, vuajtur ose vdekur më, por do të jenë trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë të Jezu Krishtit. Çfarë është kjo? Të trashëgoni të njëjtën fuqi, të njëjtën lavdi dhe të njëjtin ekzaltim, derisa të arrini në gjendjen e një perëndie dhe të ngriheni tek froni i fuqisë së përjetshme, po ashtu si ata që kanë shkuar më përpara."[8]

"Ata që sigurojnë një ringjallje të lavdishme nga vdekja, ekzaltohen shumë më lart principatave, fuqive, froneve, zotërimeve dhe engjëjve, dhe deklarohen shprehimisht të jenë trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë të Jezu Krishtit, duke pasur të gjithë fuqi të përjetshme [shih Romakëve 8:17]."[9]

"Burra[t] [e] ndershëm të tokës",
ata që nuk janë të guximshëm në dëshminë e Jezusit,
do të trashëgojnë mbretërinë terrestriale.

Profeti Jozef Smith pa sa vijon në vegim, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 76:71–79: "Dhe përsëri, ne vështruam botën terrestriale dhe, vini re e shihni, këta janë ata që janë të terrestrialit, lavdia e të cilëve ndryshon nga ajo e kishës së të Parëlindurit që ka marrë plotësinë e Atit, madje si ajo e hënës ndryshon nga dielli në kupën qiellore.

Vini re, këta janë ata që vdiqën pa ligj; dhe gjithashtu ata që janë shpirtrat e njerëzve të mbajtur në burg, të cilët Biri i vizitoi dhe u predikoi ungjillin, që ata të mund të gjykohen sipas njerëzve në mish; të cilët nuk morën dëshmi për Jezusin në mish, por më pas e morën atë.

Këta janë ata që janë burra të ndershëm të tokës, të cilët ishin të verbuar nga dredhitë e njerëzve. Këta janë ata që marrin nga lavdia e tij, por jo nga plotësia e tij. Këta janë ata që marrin nga prania e Birit, por jo nga plotësia e Atit.

Prandaj, ata janë trupa tokësorë e jo trupa çelestialë dhe ndryshojnë në lavdi si hëna ndryshon nga dielli. Këta janë ata që nuk janë të guximshëm në dëshminë e Jezusit; prandaj, ata nuk e marrin kurorën mbi mbretërinë e Perëndisë sonë."[10]

Ata që trashëgojnë mbretërinë çelestiale janë "ata, trupat e të cilëve janë çelestialë, lavdia e të cilëve është ajo e diellit, madje lavdia e Perëndisë, më të lartit të të gjithëve".

Ata që janë të ligj dhe nuk pranojnë ungjillin ose dëshminë e Jezusit, do të trashëgojnë mbretërinë telestiale.

Profeti Jozef Smith pa sa vijon në vegim, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 76:81–85, 100–106, 110–112: "Dhe përsëri, ne pamë lavdinë e telestialit, lavdia e të cilit është ajo më e vogla, madje si lavdia e yjeve ndryshon nga ajo e lavdisë së hënës në kupën qiellore.

Këta janë ata që nuk e pranuan ungjillin e Krishtit, as dëshminë e Jezusit. Këta janë ata që nuk e mohojnë Shpirtin e Shenjtë. Këta janë ata që flaken në ferr. Këta janë ata që nuk do të shëlbohen nga djalli deri në ringjalljen e parë, derisa Zoti, madje Krishti Qengji, do të përfundojë veprën e tij. …

Këta janë ata që thonë se janë disa të njërit e disa të tjetrit—disa të Krishtit e disa të Gjonit, dhe disa të Moisiut, dhe disa të Elias, dhe disa të Esaias, dhe disa të Isaias, dhe disa të Enokut; por nuk e pranuan ungjillin, as dëshminë e Jezusit, as profetët, as besëlidhjen e përjetshme.

Së fundi fare, këta të gjithë janë ata që nuk do të mblidhen me shenjtorët, për t'u rrëmbyer me kishën e të Parëlindurit dhe për t'u marrë mbi re.

Këta janë ata që janë gënjeshtarë dhe magjistarë, dhe kurorëshkelës, dhe kurvërues, dhe kushdo që do e bën një gënjeshtër. Këta janë ata që do të vuajnë zemërimin e Perëndisë në tokë. Këta janë ata që do të vuajnë hakmarrjen e zjarrit të përjetshëm. Këta janë ata që flaken në ferr dhe vuajnë zemërimin e Perëndisë së Plotfuqishëm, deri në plotësinë e kohëve, kur Krishti do t'i ketë nënshtruar gjithë armiqtë nën këmbët e tij dhe do ta ketë përsosur veprën e tij. …

Dhe dëgjuam zërin e Zotit duke thënë: Këta të gjithë do të përkulin gjunjët dhe çdo gjuhë do t'i rrëfejë atij që ulet në fron përherë e përgjithmonë; sepse ata do të gjykohen sipas veprave të tyre dhe çdonjëri do të marrë sipas veprave të tij, vetë sundimin e tij, në banesat që janë përgatitur; dhe ata do të jenë shërbëtorë të Më të Lartit; por atje ku Perëndia dhe Krishti banojnë, ata nuk mund të vijnë, botë pa fund."[11]

Mundimi i të ligjve është të dinë se nuk e kanë arritur lavdinë që do të mund të kishin gëzuar.

"Perëndia ka dekretuar se të gjithë ata që nuk do t'i binden zërit të Tij nuk do t'i shpëtojnë mallkimit të ferrit. Cili është mallkimi i ferrit? Të shkojë me ata njerëz që nuk u janë bindur urdhërimeve të Tij. … Unë e di se të gjithë njerëzit do të mallkohen nëse nuk do të hyjnë në shtegun që Ai ka hapur dhe ky është shtegu i shënuar nga fjala e Zotit."[12]

"Mjerimi i madh i shpirtrave të kaluar në botën e shpirtrave, ku ata shkojnë pas vdekjes, është të dinë se ata nuk e kanë arritur lavdinë që të tjerë gëzojnë dhe që ata vetë do të mund ta kishin gëzuar dhe ata janë akuzuesit e vetvetes."[13]

"Nuk ka dhembje aq të tmerrshme sa ajo e ankthit të pasigurisë. Ky është dënimi i të ligjve; dyshimet, ankthi dhe pasiguria shkaktojnë të qara, vajtime dhe kërcëllimë dhëmbësh."[14]

"Njeriu është munduesi i vetvetes dhe ndëshkuesi i vetvetes. Prej këndej vjen thënia se ata do të shkojnë në liqenin që digjet me zjarr dhe squfur [shih Zbulesa 21:8]. Mundimi i zhgënjimit në mendjen e njeriut është po aq therës sa një liqen që digjet me zjarr dhe squfur. Unë them, i tillë është mundimi i njeriut. …

… Disa do të ngrihen në flakët e përjetshme të Perëndisë, pasi Perëndia banon në flakët e përjetshme, dhe disa do të ngrihen në mallkimin e fëlliqësisë së tyre, që është një mundim i tmerrshëm si një liqen zjarri dhe squfuri."[15]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Jozef Smithi dhe Sidni Rigdoni po meditonin mbi një varg të shkrimit të shenjtë kur morën zbulesën që është regjistruar në Doktrina e Besëlidhje 76 (faqet 229–230; shih gjithashtu DeB 76:15–19). Çfarë përvojash vetjake ju kanë ndihmuar të kuptoni se meditimi mund të çojë në kuptim të shtuar? Ndërsa studioni ose diskutoni këtë kapitull, po ashtu edhe kapituj të tjerë, kaloni kohë duke medituar mbi të vërtetat që lexoni.
- Lexoni Gjoni 14:2–3 dhe 1 Korintasve 15:40–41. Në ç'mënyrë mësimet në këtë kapitull ju ndihmojnë të kuptoni këto vargje?
- Në përshkrimin e atyre që do të trashëgojnë lavdinë çelestiale, terrestriale dhe telestiale, fraza "dëshmia e Jezusit" përdoret pesë herë (faqet 231–235). Cilat janë karakteristikat e një personi që është i "guximshëm në dëshminë e Jezusit"? Çfarë premtimesh u jepen atyre që janë të guximshëm në dëshminë e Jezusit?
- Lexoni të gjithë paragrafin e fundit në faqen 231 duke i kushtuar vëmendje të veçantë frazës "kanë sukses nëpërmjet besimit". Cilat janë disa gjëra që mund të na duhet t'i kapërcejmë me sukses? Si mund të na ndihmojë besimi në Jezu Krisht që të kapërcejmë me sukses problemet tona në këtë jetë?

- Lexoni paragrafin e fundit në faqen 232. Në përparimin tonë të përjetshëm, si mendoni ju, përse na duhet të përmirësohemi "nga një shkallë e vogël tek një tjetër"? Çfarë përvojash keni pasur juve që ilustrojnë nevojën tonë për të mësuar dhe për t'u rritur në këtë mënyrë?
- Rishihni paragrafin e parafundit në faqen 233, që përshkruan disa nga njerëzit që do të trashëgojnë mbretërinë terrestriale. Si mund të shmangim që të mos jemi të "verbuar nga dredhitë e njerëzve"? Çfarë mund të bëjmë që të ndihmojmë të tjerët që të shmangin të qenët të verbuar?
- Në faqet 235–236, kërkoni fjalë dhe fraza që përdori Jozef Smithi për të përshkruar gjendjen e të ligjve në jetën tjetër. Çfarë ju komunikojnë juve këto fjalë dhe fraza? Si mundet një njeri të jetë "munduesi i vetvetes dhe ndëshkuesi i vetvetes"?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Alma 41:2–8; DeB 14:7; 76:20–49; 88:15–39

Shënime

1. *History of the Church,* 1:245; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 183, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 1:252–253; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 192, Arkivat e Kishës.
3. *History of the Church,* 6:365; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
4. *History of the Church,* 5:425–426; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
5. *History of the Church,* 6:477–478; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
6. Doktrina e Besëlidhje 76:50–59, 62, 68–70; vegim i dhënë Joseph Smith-it dhe Sidney Rigdon-it më 16 shkurt 1832, në Hiram, Ohio.
7. Doktrina e Besëlidhje 131:1–4; fjalët në kllapa në origjinal; udhëzime dhënë nga Joseph Smith-i më 16 dhe 17 maj 1843 në Ramus, Illinois.
8. *History of the Church,* 6:306; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
9. *History of the Church,* 6:478; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
10. Doktrina e Besëlidhje 76:71–79; vegim i dhënë Joseph Smith-it dhe Sidney Rigdon-it më 16 shkurt 1832, në Hiram, Ohio.
11. Doktrina e Besëlidhje 76:81–85, 100–106, 110–112; vegim i dhënë Joseph Smith-it dhe Sidney Rigdon-it më 16 shkurt 1832, në Hiram, Ohio.

12. *History of the Church,* 4:554–555; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
13. *History of the Church,* 5:425; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
14. *History of the Church,* 5:340; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
15. *History of the Church,* 6:314, 317; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.

Qëndroni të Palëkundur nëpër Stuhitë e Jetës

"Jini të qëndrueshëm, ju shenjtorë të Perëndisë, mbahuni pak më gjatë, dhe stuhitë e jetës do të kenë kaluar, dhe ju do të jeni shpërblyer nga ai Perëndi, shërbëtorë të të cilit jeni."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Natën e 24 marsit 1832, Jozef Smithi kishte ndenjur zgjuar deri vonë duke u kujdesur për birin e tij 11 muajsh, Jozefin, që ishte i sëmurë me fruth. Familja Smith në atë kohë po jetonte në shtëpinë e Xhon Xhonsonit në Hiram të Ohajos. Profeti kishte shkuar të flinte së fundi në një shtrat portativ me rrota kur një turmë me nja dymbëdhjetë ose më shumë burra, që kishin qenë duke pirë uiski, hyri dhunshëm në shtëpi. Më vonë, Profeti përshkroi ngjarjet e asaj nate të tmerrshme:

"Turma shpërtheu derën dhe rrethoi shtratin brenda një çasti, dhe … gjëja e parë që kuptova ishte që po më nxirrnin jashtë derës në duart e një turme të tërbuar. Bëra një përpjekje të dëshpëruar, ndërsa po më nxirrnin jashtë me forcë, për t'u çliruar, por lirova vetëm një këmbë, me të cilën shkelmova një burrë dhe ai ra tek pragu i derës. Menjëherë më pushtuan përsëri; dhe u betuan … se do të më vrisnin nëse nuk do të qëndroja pa lëvizur, gjë që më bëri të rrija qetë. …

Pastaj më kapën prej fyti dhe më mbajtën derisa më ra të fikët. Pasi erdha në vete, ndërsa më kishin çuar rreth 150 metra larg shtëpisë, pashë Plakun Rigdon të shtrirë përtokë, ku ata e kishin çuar duke e tërhequr zvarrë nga këmbët. Mendova se kishte vdekur. Fillova t'u përgjërohem atyre, duke u thënë: 'Ju do të keni mëshirë dhe do të më kurseni jetën, shpresoj'. Të cilave ata iu

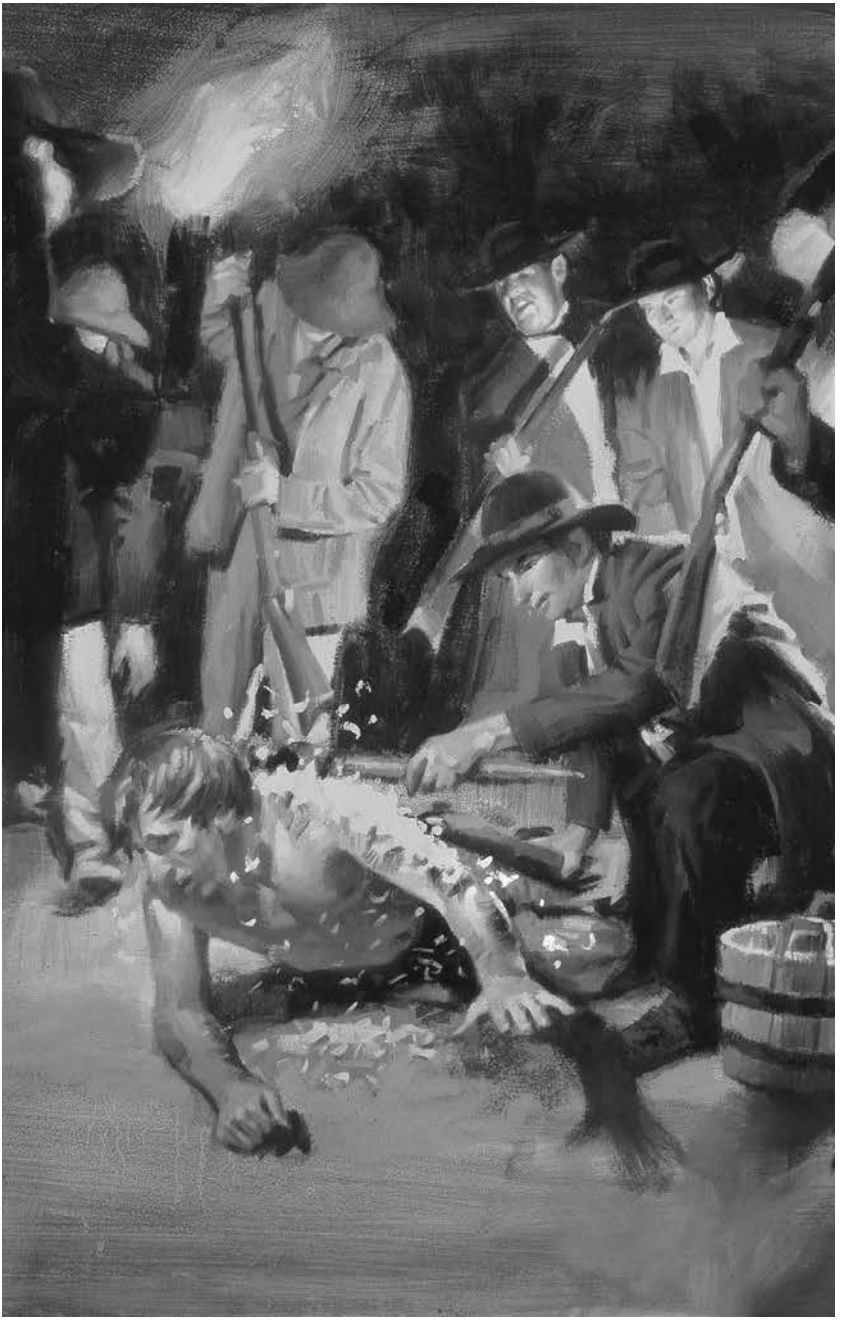

Natën e 24 marsit 1832, në Hiram të Ohajos, Jozef Smithin e nxori zvarrë nga shtëpia e tij një turmë e tërbuar dhe e mbuluan me zift e pupla.

përgjigjën: '… Kërkoi ndihmë Perëndisë tënd, ne nuk do të kemi mëshirë.'"

Pas disa diskutimesh, turma "vendosi të mos të më vrisnin", rrëfeu Profeti, "por të më rrihnin dhe çirrnin mirë, të më hiqnin këmishën e pantallonat dhe të më linin të zhveshur. … Ata u kthyen me vrap dhe sollën kovën me zift, kur njëri thirri, me një betim, 'Le t'ia mbyllim gojën me zift'; dhe u përpoqën të më fusnin me forcë në gojë lopatëzën e ziftit; unë ktheva kokën, kështu që nuk mundën; dhe ata thirrën: '… Ngrije kokën dhe na lër të të japim ca zift'. Pastaj ata u përpoqën të më fusnin në gojë me forcë një shishkë dhe e thyen tek dhëmbët e mi. M'i shqyen të gjitha rrobat përveç jakës së këmishës; dhe një burrë u hodh mbi mua dhe më çori trupin me thonj si një mace e ndërkryer. …

Pastaj ata më lëshuan dhe unë u përpoqa të ngrihem, por rashë përsëri; e shqita ziftin nga buzët, që të mund të merrja frymë më lirshëm dhe pas pak, fillova të marr forca, u ngrita dhe pas kësaj pashë dy drita. E bëra rrugën drejt njërës prej tyre dhe zbulova se ishte shtëpia e Atit Xhonson. Kur mbërrita tek dera … zifti më bënte të dukesha sikur isha mbuluar me gjak, dhe kur më pa gruaja ime ajo mendoi se më kishin bërë copash, dhe i ra të fikët. …

Miqtë e mi e kaluan natën duke hequr e larguar ziftin dhe duke larë e pastruar trupin tim; kështu që në mëngjes të isha gati të vishesha përsëri."

Edhe pas kësaj përvoje të rëndë, Profeti qëndroi i palëkundur në kryerjen e përgjegjësive të tij ndaj Zotit. Ditën tjetër qe Shabat. "Njerëzit u grumbulluan për mbledhjen në orën e zakonshme të adhurimit", shënoi Profeti, "dhe midis tyre erdhën edhe nga ata të turmës. … Me mishin gjithë gërvishtje dhe dëmtime, unë i predikova kongregacionit si zakonisht dhe pasditen e po asaj dite pagëzova tre vetë."[1] Biri i Jozefit dhe Emës, Jozefi, vdiq pesë ditë pas sulmit të turmës, si pasojë e ekspozimit ndaj ajrit të ftohtë të natës ndërkohë që ishte i sëmurë me fruth.

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës, tha: "Zoti i tha Jozefit se Ai do ta vinte në provë, nëse do t'i bindej apo jo besëlidhjes së Tij, madje deri në vdekje. Ai e vuri në provë; dhe ndonëse

[Jozefit] i duhej të hahej me të gjithë botën dhe t'i bënte ballë tradhtisë së miqve të rremë, ndonëse e gjithë jeta e tij ishte një skenë mundimesh dhe shqetësimesh, dhe telashesh, përsëri, në të gjitha vuajtjet e tij, burgosjet e tij, kapjet nga turmat dhe trajtimin e keq nëpër të cilin kaloi, ai qe gjithmonë i vërtetë ndaj Perëndisë së tij."[2]

Mësime të Jozef Smithit

Ata që ndjekin Jezu Krishtin do të vihen në provë dhe duhet të rezultojnë besnikë ndaj Perëndisë.

"Nuk ka siguri, përveçse në krahun e Jehovait. Askush tjetër nuk mund të na çlirojë dhe ai nuk do të na çlirojë derisa ne të rezultojmë besnikë ndaj tij në andrallat më të ashpra. Sepse ai që do t'i ketë rrobat të lara në gjakun e Qengjit duhet të kalojë nëpërmjet shtrëngimi të madh [shih Zbulesa 7:13–14], madje vuajtjes më të madhe të të gjithave."[3]

"Fatet e të gjithë njerëzve janë në duart e një Perëndie të drejtë dhe Ai nuk do t'i bëjë padrejtësi askujt; dhe kjo gjë e vetme është e sigurt, që ata që do të rrojnë me perëndishmëri në Krishtin Jezus, do të përndiqen [shih 2 Timoteut 3:12]; dhe përpara se rrobat e tyre të zbardhen në gjakun e Qengjit, duhet të pritet, sipas Gjon Zbuluesit, që ata të kalojnë përmes shtrëngimi të madh [shih Zbulesa 7:13–14]."[4]

"Njerëzit duhet të vuajnë që të mund të vijnë në malin Sion dhe të ekzaltohen mbi qiejt."[5]

Ndërsa po vuante shumë gjatë burgimit të tij në burgun e Libertisë, gjatë dimrit të 1838–1839-ës, Jozef Smithi u shkroi anëtarëve të Kishës: "Vëllezër të dashur, ne ju themi se, duke qenë që Perëndia ka thënë se Ai do të ketë një popull të sprovuar, se Ai do t'i pastrojë ata si arin [shih Malakia 3:3], tani ne mendojmë se këtë herë Ai ka zgjedhur provën e Tij të rëndë, ku ne jemi sprovuar; dhe ne mendojmë që, nëse do ta kapërcejmë me çfarëdo shkalle të sigurisë, dhe do të kemi mbajtur besimin, kjo do të jetë një shenjë për këtë brez, krejt e mjaftueshme për t'i lënë ata pa shfajësim; dhe ne mendojmë gjithashtu, do të jetë

një sprovë e besimit tonë e barabartë me atë të Abrahamit, dhe se të lashtët nuk do të kenë përse të lëvdohen mbi ne në ditën e gjykimit, si të thirrur për të kaluar përmes vuajtjeve më të rënda; që ne mund të mbajmë një ngarkesë të njëjtë në baraspeshë me ta."[6]

"Sprovat veçse do të na japin neve dijen e nevojshme për të kuptuar mendjen e të lashtëve. Për sa më përket mua, unë mendoj se nuk do të mund të isha ndier kurrë siç ndihem tani, nëse nuk do të kisha vuajtur padrejtësitë që kam vuajtur. Të gjitha gjërat do të bashkëveprojnë për të mirë për ata që e duan Perëndinë [shih Romakëve 8:28]."[7]

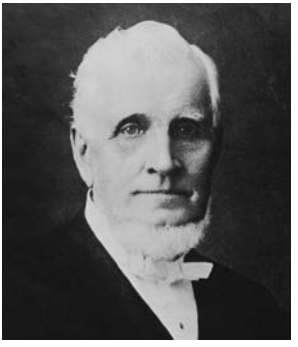

Xhon Tejlor

Xhon Tejlor, Presidenti i tretë i Kishës, tha: "E kam dëgjuar Profetin Jozef të thotë, ndërsa u fliste të Dymbëdhjetëve në një rast: 'Juve do t'ju duhet të kapërceni të gjitha llojet e vështirësive. Dhe është tepër e nevojshme për ju të provoheni, ashtu siç ishte për Abrahamin dhe njerëzit e tjerë të Perëndisë, dhe (ai tha se) Perëndia do t'ju vërë ju në provë, do t'ju marrë e do t'ju sprovojë deri në kufij, dhe në qoftë se ju nuk mund ta duroni dot atë, ju nuk do të jeni të përshtatshëm për një trashëgimi në Mbretërinë Çelestiale të Perëndisë.' … Jozef Smithi nuk pati kurrë shumë muaj paqeje pasi mori të vërtetën dhe së fundi e vranë në burgun e Karthixhit."[8]

Perëndia do t'i mbështesë e bekojë ata që i mirëbesojnë Atij në kohët e tyre të sprovave.

"Fuqia e Ungjillit do të na mundësojë të qëndrojmë dhe të mbajmë me durim vuajtjen e madhe që po vjen mbi ne nga të gjitha anët. … Sa më e ashpër të jetë përndjekja, aq më të mëdha janë dhuratat e Perëndisë mbi Kishën e tij. Po, të gjitha gjërat do të bashkëveprojnë për të mirë për ata që janë të gatshëm të japin jetën e tyre për hir të Krishtit."[9]

"E vetmja shpresë dhe siguri e imja është në atë Perëndi që më dha jetën, tek i cili është gjithë fuqia, që tani gjendet para meje dhe zemra ime është e zhveshur para syve të tij vazhdimisht. Ai është ngushëlluesi im dhe ai nuk më braktis mua."[10]

"Unë e di se tek cili besoj; unë qëndroj mbi shkëmb; përmbytjet nuk munden, jo, ato nuk do të më rrëzojnë mua."[11]

Pasi Profetin e liruan nga burgimi i tij në burgun e Libertisë, ai tha sa vijon për përvojën e tij: "Faleminderit Perëndisë, ne u çliruam. Dhe ndonëse disa prej vëllezërve tanë të dashur iu është dashur ta vulosin dëshminë e tyre me gjakun e tyre, dhe kanë vdekur si martirë për kauzën e së vërtetës –

E shkurtër, ndonëse e hidhur ishte dhembja e tyre,
I përjetshëm është gëzimi i tyre.

Le të mos trishtohemi si ata 'që nuk kanë shpresë' [shih 1 Thesalonikasve 4:13]; po afrohet shpejt koha kur ne do t'i shohim ata përsëri dhe do të gëzohemi së bashku, pa pasur frikë nga njerëzit e ligj. Po, ata që kanë fjetur në Krisht, Ai do t'i sjellë me Vete, kur të vijë që të mbulohet me lavdi në shenjtorët e Tij, dhe të admirohet nga të gjithë ata që besojnë, por për të marrë shpagim mbi armiqtë e Tij dhe gjithë ata që nuk i binden Ungjillit.

Në atë kohë zemrat e të vejave dhe të jetimëve do të ngushëllohen, dhe çdo lot do të fshihet nga fytyrat e tyre. Sprovat që u është dashur të kalojnë do të bashkëveprojnë për të mirën e tyre dhe do t'i përgatitin ata për shoqërinë e atyre që kanë ardhur përmes shtrëngimi të madh dhe që kanë larë rrobat e tyre e i kanë zbardhur në gjakun e Qengjit. [Shih Romakëve 8:28; Zbulesa 7:13–14, 17.]"[12]

Profeti u shkroi sa vijon në një letër shenjtorëve më 1 shtator 1842, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 127:2: "Dhe sa për rreziqet që jam thirrur të kaloj, ato më duken vetëm një diçka e vogël, ngaqë zilia dhe zemërimi i njeriut kanë qenë diçka e zakonshme gjatë gjithë ditëve të jetës sime. … Në ujë të thellë jam mësuar të notoj. Ajo e gjitha më është bërë një natyrë e dytë; dhe unë ndihem, si Pali, i përlëvduar në mundim; sepse deri në këtë ditë Perëndia i etërve të mi më ka çliruar prej gjithë

atyre dhe do të më çlirojë që tani e tutje; sepse, vini re e shihni, unë do të triumfoj mbi të gjithë armiqtë e mi, sepse Zoti Perëndi e ka thënë atë."[13]

Besnikët nuk mërmërisin në vuajtje, por janë mirënjohës për mirësinë e Perëndisë.

Më 5 dhjetor 1833, Profeti u shkroi udhëheqësve të Kishës të cilët kryesonin mbi shenjtorët që po përndiqeshin në Misuri: "Kujtohuni të mos mërmërisni për veprimet e Perëndisë me krijesat e Tij. Ju ende nuk jeni sjellë në rrethana aq sprovuese sa të profetëve dhe apostujve të lashtë. Sillni në mendje Danielin, tre fëmijët hebrenj [Shadrakun, Meshakun dhe Abed-negon], Jeremian, Palin, Stefanin dhe shumë të tjerë, tepër të shumtë në numër për t'u përmendur, të cilët u vranë me gurë, me sharrë u prenë, u tunduan, u vranë nga shpata dhe [të cilët] u endën të mbuluar me lëkurë dhensh e dhish, nevojtarë, të pikëlluar, të keqtrajtuar, bota nuk ishte e denjë për ta. U sollën nëpër shkretëtira e nëpër male dhe u fshehën nëpër shpella dhe nëpër guva të dheut; përsëri të gjithë këta morën dëshmim të mirë me anë të besimit [shih Hebrenjve 11:37–39]; dhe në mes gjithë vuajtjeve të tyre ata u gëzuan që u llogaritën të denjë për të marrë përndjekje për hir të Krishtit.

Ne nuk e dimë se çfarë do të na kërkohet të kalojmë përpara se Sioni të çlirohet dhe të themelohet; prandaj, ne kemi nevojë të madhe për të jetuar pranë Perëndisë, dhe të kemi gjithmonë bindje të rreptë ndaj gjithë urdhërimeve të Tij, që të mund të kemi një ndërgjegje të paqortueshme përpara Perëndisë dhe njerëzve. …

… Mirëbesimi ynë është tek Perëndia dhe ne jemi të vendosur, hiri i Tij na ndihmoftë ta ruajmë kauzën dhe të qëndrojmë besnikë deri në fund, që ne të mund të kurorëzohemi me kurorat e lavdisë çelestiale dhe të hyjmë në çlodhjen që është përgatitur për fëmijët e Perëndisë."[14]

Pesë ditë më vonë, Profeti u shkroi udhëheqësve të Kishës dhe shenjtorëve në Misuri: "Le të jemi mirënjohës që jemi aq mirë sa jemi, dhe që jemi ende gjallë, dhe ndoshta, Perëndia ka rezervuar të mirë të madhe për ne në këtë brez, dhe dhëntë që ne ende

"Mirëbesimi ynë është tek Perëndia dhe ne jemi të vendosur, hiri i Tij na ndihmoftë ta ruajmë kauzën dhe të qëndrojmë besnikë deri në fund."

të mund të përlëvdojmë emrin e Tij. Unë ndihem mirënjohës që nuk ka persona të tjerë që kanë mohuar besimin; unë i lutem Perëndisë në emrin e Jezusit që ju të gjithë të mund të qëndroni në besim deri në fund."[15]

Ditari i Profetit për datën 1 janar 1836, shënon: "Duke qenë ky fillimi i një viti të ri, zemra ime është mbushur me mirënjohje ndaj Perëndisë që Ai e ka ruajtur jetën time dhe jetën e familjes sime, ndërsa ka kaluar një tjetër vit. Ne jemi mbështetur dhe ruajtur në mes të një brezi të lig dhe të çoroditur, ndonëse të pambrojtur ndaj gjithë vuajtjeve, tundimeve dhe mjerimit që janë pjesë e natyrshme e jetës njerëzore; për këtë unë ndihem që të përul veten mbi pluhurin dhe hirin, ta themi kështu, përpara Zotit."[16]

Për shërimin e tij nga një sëmundje në qershor 1837, Profeti tha: "Ky është një nga shembujt e shumtë në të cilët unë kam kaluar befas nga një gjendje e shëndetshme, tek buza e varrit, dhe po aq befas jam shëruar, gjë për të cilën zemra ime mbushet me mirënjohje ndaj Atit tim qiellor, dhe unë ndihem i përtërirë t'ia përkushtoj veten dhe gjithë fuqitë e mia shërbimit për Të."[17]

Mirëbesimi në fuqinë, mençurinë dhe dashurinë e Perëndisë do të na ndihmojë të shmangim shkurajimin në kohë sprovash.

"Të gjitha vështirësitë që mund dhe do të ndeshim duhet të kapërcehen. Ndonëse shpirti do të sprovohet, zemra do të ligështohet dhe duart do të varen poshtë, ne nuk duhet të prapësohemi; duhet të kemi vendosmëri të karakterit."[18]

"Duke pasur mirëbesim në fuqinë, mençurinë dhe dashurinë e Perëndisë, shenjtorët kanë qenë në gjendje të ecin përpara përmes rrethanave më armiqësore, dhe shpesh, kur sipas gjithë pikëpamjes njerëzore, nuk paraqitej asgjë përveç vdekjes dhe shkatërrimi [dukej] i pashmangshëm, fuqia e Perëndisë është shfaqur, lavdia e Tij është zbuluar dhe çlirimi ka ndodhur; dhe shenjtorët i kanë kënduar një himn lavdërimi emrit të tij të shenjtë, ashtu si fëmijët e Izraelit, që dolën nga toka e Egjiptit dhe nëpër detin e Kuq."[19]

"Unë e di që telashet do të përfundojnë dhe mbretëria e Satanit do të shtrihet në rrënojë me gjithë planet e tij të zeza; dhe shenjtorët do të dalin si ari i rafinuar shtatë herë në zjarr, të bërë të përsosur përmes vuajtjesh dhe tundimesh, dhe se bekimet e qiellit dhe të tokës do të shumëfishohen mbi kokën e tyre; që e dhëntë Perëndia për hir të Krishtit."[20]

"Qëndroni të palëkundur, ju shenjtorë të Perëndisë, duroni edhe pak dhe stuhia e jetës do të kalojë, dhe ju do të shpërbleheni nga ai Perëndi shërbëtorë të të cilit jeni, dhe që do të vlerësojë siç duhet gjithë mundimet e vuajtjet tuaja për hir të Krishtit dhe të Ungjillit. Emrat tuaj do t'u kalohen pasardhësve si shenjtorë të Perëndisë."[21]

Xhorxh A. Smith, që shërbeu si këshilltar për Presidentin Brigam Jang, mori këshillën që vijon nga Profeti Jozef Smith në një kohë vështirësie të madhe: "Ai më tha se unë kurrë nuk duhet të humbas kurajën, çfarëdo vështirësish të më rrethojnë. Nëse do të mbytesha në gropën më të ulët të Nova Skotias dhe të gjitha Malet Shkëmbore më mbulonin përsipër, unë nuk duhej të humbisja kurajën, por të vazhdoja të duroja duke ushtruar besim e duke ruajtur kurajën e mirë, dhe unë do të dilja në majë të pirgut."[22]

Vetëm pak ditë para se Profeti të martirizohej, në një kohë kur ai dhe shenjtorët e dinin se jeta e tij ishte në rrezik, Jozefi i kapi dorën Abraham C. Hoxhit dhe i tha: "Tani, Vëllai Hoxh, le të vijë ç'ka për të ardhur; mos mohoni besimin dhe gjithçka do të shkojë mirë"[23].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni rrëfimet në faqet 239–242. Si mendoni ju, përse Profeti Jozef Smith qe në gjendje të duronte sprovat që provoi? Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja kur e përfytyroni atë me "me mishin gjithë gërvishtje dhe dëmtime" duke i dhënë mësim një kongregacioni?
- Lexoni paragrafin e parafundit në faqen 242. Si mendoni ju, si na ndihmon vuajtja të përgatitemi për ekzaltim? (Për disa shembuj, shih faqet 242–243.) Çfarë keni mësuar ju nga sprovat tuaja?
- Tre herë në këtë kapitull, Jozef Smithi na siguron se "sprovat që [na] është dashur të [kalojmë] do të bashkëveprojnë për të mirën [tonë]" (faqe 244; shih gjithashtu faqe 243). Si e keni parë ju që kjo deklaratë është e vërtetë?
- Lexoni paragrafin e parë dhe të dytë në faqen 244. Çfarë përvojash mund të ndani në të cilat Zoti ju ka ngushëlluar në kohë sprovash? Çfarë do të thotë për ju të "qëndro[sh] mbi shkëmb"?
- Jozef Smithi i këshilloi shenjtorët të mos mërmërisnin, apo të ankoheshin për veprimet e Perëndisë me ne (faqet 245–246). Në çfarë mënyrash mund të na ndikojë mërmëritja? Cilat janë disa mënyra se si duhet t'u përgjigjemi sprovave? (Për disa shembuj, shih faqet 245–248.)
- Çfarë do të thotë të kesh "vendosmëri të karakterit" kur përballesh me vështirësitë? (faqe 247).

- Lexoni këshillën e Profetit drejtuar Xhorxh A. Smithit (faqe 247). Si mund t'ju ndihmojë juve kjo këshillë kur përballeni me sprova?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Psalmet 55:22; Gjoni 16:33; Alma 36:3; Helamani 5:12; DeB 58:2–4; 90:24; 122:5–9

Shënime

1. *History of the Church,* 1:261–264; janë hequr germat e pjerrëta; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 205–208, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly,* 18 tetor 1881, f. 1; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i germës së madhe.
3. Letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps dhe të tjerëve, 18 gusht 1833, Kirtland, Ohio; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 1:449; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 5 dhjetor 1833, Kirtland, Ohio.
5. *History of the Church,* 5:556; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
6. *History of the Church,* 3:294; nga një letër e Joseph Smith-it dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
7. *History of the Church,* 3:286; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Presendia Huntington Buell, 15 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; mbiemri i Motrës Buell shkruhet pasaktësisht "Bull" në *History of the Church*.
8. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly,* 21 gusht 1883, f. 1.
9. Letër nga Joseph Smith drejtuar William W. Phelps dhe të tjerëve, 18 gusht 1833, Kirtland, Ohio; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
10. Letër nga Joseph Smith drejtuar William W. Phelps, 31 korrik 1832, Hiram, Ohio; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
11. *History of the Church,* 2:343; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William Smith, 18 dhjetor 1835, Kirtland, Ohio.
12. *History of the Church,* 3:330–331; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 8.
13. Doktrina e Besëlidhje 127:2; një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 1 shtator 1842, Nauvoo, Illinois.
14. *History of the Church,* 1:450; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 5 dhjetor 1833, Kirtland, Ohio.
15. *History of the Church,* 1:455; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 10 dhjetor 1833, Kirtland, Ohio.
16. *History of the Church,* 2:352; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 1 janar 1836, Kirtland, Ohio.
17. *History of the Church,* 2:493; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 762–763, Arkivat e Kishës.
18. *History of the Church,* 4:570; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 30 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
19. *History of the Church,* 4:185; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshillatarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* tetor 1840, f. 178.
20. *History of the Church,* 2:353; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 1 janar 1836, Kirtland, Ohio.

21. *History of the Church,* 4:337; nga një raport i Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë, 7 prill 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 15 prill 1841, f. 385.
22. George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself", f. 49, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Arkivat e Kishës.
23. *History of the Church,* 6:546; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book F-1, f. 147, Arkivat e Kishës.

Një Zemër Plot Dashuri e Besim: Letrat e Profetit Drejtuar Familjes së Tij

"Të mbash mend se unë jam një mik i vërtetë dhe besnik për ty dhe për fëmijët, përgjithmonë. Zemra ime është e ndërthurur me tuajën përherë e përgjithmonë. Oh, Perëndia ju bekoftë të gjithëve."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në thirrjen e tij profetike, Jozef Smithit iu desh të udhëtonte gjerësisht për të plotësuar nevojat e një organizate që po përhapej shpejt. Pasi ai e identifikoi Indipendensën në Misuri, si vendin për ndërtimin e Sionit në verën e 1831-it, Kisha u rrit shpejt aty, ashtu si vazhdoi të bënte në Kirtland të Ohajos. Nga viti 1831 deri në 1838, Kisha pati dy qendra popullimi, një në Misuri dhe tjetrën në Kirtland, ku jetoi Profeti. Gjatë kësaj periudhe, Profeti e bëri pesë herë udhëtimin e vështirë prej 1448 kilometrash për në Misuri, për të mbikëqyrur zhvillimin e Kishës atje.

Në vitin 1833 dhe përsëri në 1837-n, Jozef Smithi vizitoi Kanadanë e Sipërme [sot kryesisht territori i Ontarios së Jugut], duke u mësuar ungjillin dhe duke forcuar degët. Në vitin 1834 dhe në 1835-n, ai udhëtoi për në Miçigan për të vizituar anëtarët e Kishës. Gjatë disa viteve, ai predikoi ungjillin dhe drejtoi punët e Kishës në Springfild të Ilinoisit, Boston dhe Salem të Masaçusetsit, kontenë Monmauth të Nju-Xhërsit, Nju-Jork-Siti dhe Albani të Nju-Jorkut, Sinsinati të Ohajos, Filadelfia të Pensilvanisë, Uashington, D. C. dhe vende të tjera të ndryshme.

Udhëtimet e Profetit e larguan atë shpesh nga shtëpia dhe familja e tij, po ashtu si dhe përndjekjet me të cilat u përball vazhdimisht. Atë e arrestuan dhe e burgosën padrejtësisht shumë

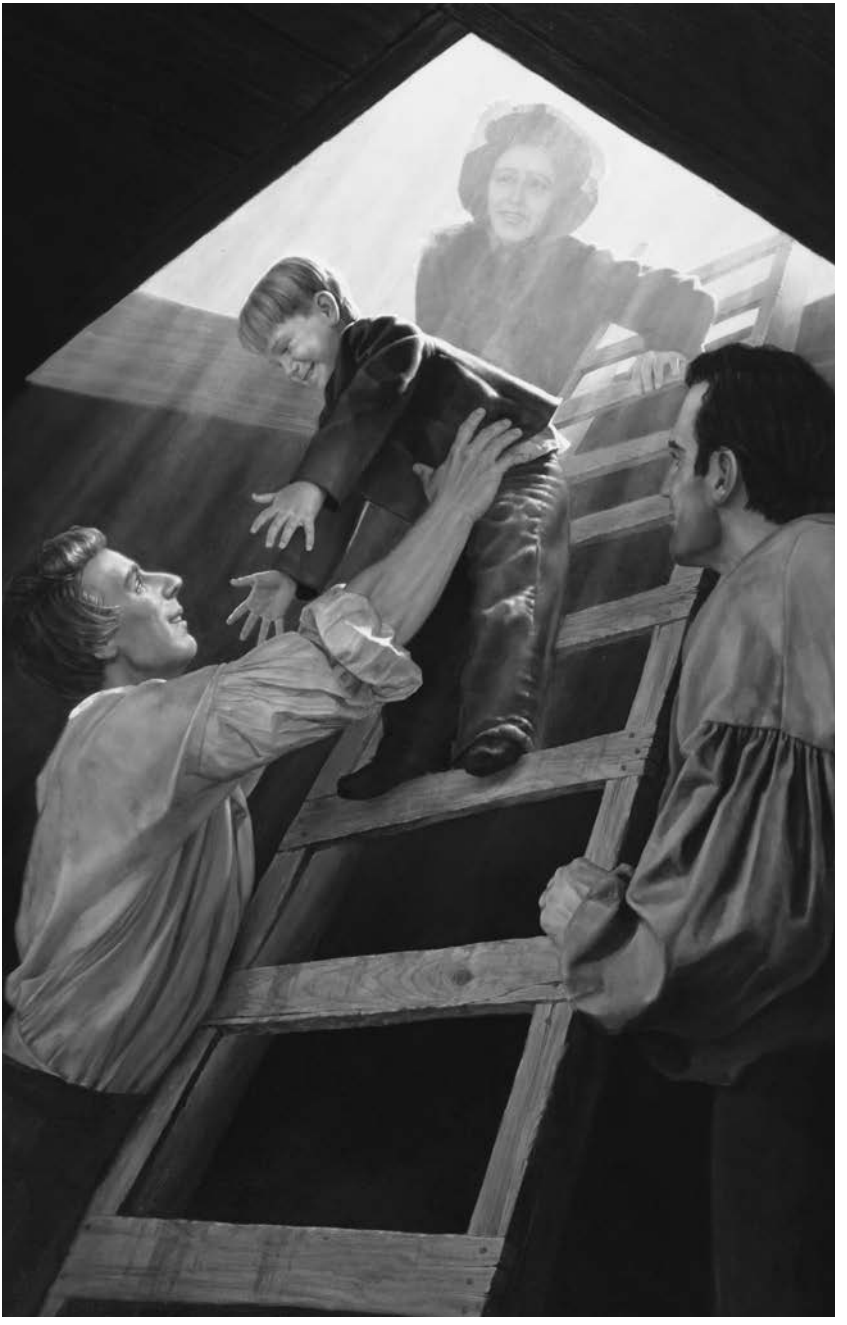

Përgjegjësitë e shumta të Profetit, si dhe përndjekjet me të cilat u përball, shpesh e larguan atë nga familja e tij. Ndërsa ai dhe vëllai i tij Hajrëm qenë burgosur në burgun e Libertisë, bashkëshortja e Profetit, Ema, dhe biri i tyre Jozefi, shkuan për ta vizituar atë.

herë dhe qe viktima e dhjetëra çështjeve gjyqësore të pabazuara. Për shembull, më 27 korrik 1837, Profeti dhe disa udhëheqës të tjerë të Kishës u larguan nga Kirtlandi për të vizituar shenjtorët në Kanada. Kur mbërritën në Peinsvil të Ohajos, ata "i ndaluan gjithë ditën me çështje gjyqësore keqdashëse dhe bezdisëse". Meqenëse nuk ishin larg nga Kirtlandi, ata u nisën për në shtëpi që të pushonin dhe pastaj ta fillonin përsëri udhëtimin e tyre ditën tjetër. "Gati në perëndim unë hipa në karrocën time që të kthehesha në shtëpi, në Kirtland", shkroi Profeti. "Në atë çast sherifi kërceu në karrocë, më kapi frerët dhe më dha një tjetër urdhër gjyqësor paraqitjeje për mua."[1]

Mungesat e shumta të Profetit në shtëpi qenë një sprovë e rëndë për të dhe familjen e tij. Letrat e tij drejtuar Emës zbulojnë vetminë që provoi dhe mallin që ndjeu për të dhe për fëmijët e tyre. Ai shkroi vazhdimisht për dashurinë e madhe për familjen e tij dhe besimin e tij tek Perëndia. Ai gjithashtu i dha premtime nxitëse familjes së tij, duke shprehur optimizëm për të ardhmen me gjithë mundimet që hasën.

Më 1 prill 1832, Profeti e la shtëpinë për udhëtimin e tij të dytë për në Misuri, vetëm një javë pasi një turmë e kishte lyer me zift e pupla dhe vetëm dy ditë pasi biri i tij i birësuar kishte vdekur. Sigurisht, zemra e tij duhet të ketë qenë e rënduar me trishtim e shqetësim për bashkëshorten e tij, Emën, dhe për fëmijën e tyre të vetëm të gjallë, Xhulian. Ndërsa po kthehej në shtëpi muajin tjetër, i dëshiruar për t'u bashkuar me familjen, atë e ndaluan për disa javë në Grinvill të Indianës. Peshkopi Njuël K. Uitni, një nga shokët e udhëtimit të Profetit, kishte dëmtuar keq këmbën në një aksident me një karrocë udhëtarësh dhe duhej të merrte veten përpara se të mund të udhëtonte. Gjatë kësaj kohe, Profeti u helmua në njëfarë mënyre, gjë që i shkaktoi të vjella kaq të forta saqë nxori nofullën nga vendi. Ai shkoi deri tek Peshkopi Uitni, që, ndonëse ende në shtrat, i dha Jozefit një bekim priftërie. Profeti u shërua menjëherë.

Pak pas kësaj përvoje, Profeti i shkroi këto rreshta gruas së tij: "Vëllai Martin [Herris] erdhi këtu dhe solli lajmin e kënaqshëm që familjet tona ishin mirë kur ai u nis prej atje, gjë që na i gëzoi shumë zemrat dhe na rigjallëroi shpirtrat. Ne e falënderojmë

Atin tonë Qiellor për mirësinë e tij ndaj nesh dhe ndaj ju të gjithëve. … Gjendja ime është shumë e pakëndshme, ndonëse unë do të përpiqem të jem i kënaqur, me ndihmën e Zotit. … Do të doja të shihja Xhulian e vogël e që edhe një herë ta merrja në gjunjët e mi e të bisedoja me ju. … Po e nënshkruaj këtë letër, bashkëshorti yt. Zoti ju bekoftë, paqja qoftë me ju, pra lamtumirë derisa të kthehem."[2]

Mësime të Jozef Smithit

Pjesëtarët e familjes luten për njëri-tjetrin, e ngushëllojnë dhe e forcojnë njëri-tjetrin.

Drejtuar Ema Smithit më 13 tetor 1832, nga Nju-Jork-Siti i Nju-Jorkut: "Këtë ditë kam ecur nëpër pjesën më të shkëlqyer të qytetit të Nju-Jorkut. Ndërtesat janë vërtet të shkëlqyera e të mrekullueshme, sa e habisin këdo që i sheh. … Pasi pashë gjithçka që kisha ndonjë dëshirë të shihja, u ktheva tek dhoma ime që të meditoja dhe të qetësoja mendjen; dhe pa shih, mendimet për shtëpinë, për Emën dhe Xhulian, u derdhën në mendjen time si një përmbytje dhe unë dëshirova për një çast të isha me to. Kraharori im është i mbushur me të gjitha ndjenjat dhe dhembshurinë e një prindi dhe bashkëshorti dhe, po të isha me ju, do t'ju tregoja shumë gjëra. …

E ndiej që dua të të them diçka që të të ngushëlloj në sfidën tënde të veçantë dhe mundimin e tanishëm [Ema në atë kohë qe shtatzënë]. Unë shpresoj se Perëndia do të të japë forcë që të mos ligështohesh. Unë i lutem Perëndisë që të zbusë zemrat e njerëzve përreth teje që të jenë të sjellshëm me ty dhe të të heqin barrën nga supet sa më shumë që të jetë e mundur dhe të mos të të brengosin. Unë shqetësohem për ty, sepse e di gjendjen tënde dhe të tjerët nuk e dinë, por ti duhet të ngushëllohesh duke e ditur që Perëndia është miku yt në qiell dhe që ti ke një mik të vërtetë e të gjallë në tokë, bashkëshortin tënd."[3]

Drejtuar Ema Smithit më 12 nëntor 1838, nga Riçmondi i Misurit, ku po e mbanin të burgosur: "E mora letrën tënde, që e lexova pa pushim; ajo ishte diçka e çmuar për mua. O Perëndi,

ma plotëso dëshirën që të mund të kem privilegjin që ta shoh edhe një herë familjen time të dashur, duke gëzuar unë ëmbëlsinë e lirisë e të jetës shoqërore. T'i shtrëngoja në gjirin tim dhe të puthja faqet e tyre të dashura, do ta mbushte zemrën time me mirënjohje sa nuk mund ta shpreh. Thuaju fëmijëve se jam gjallë dhe beso se do të vij e do t'i shoh ata shumë shpejt. Ngushëlloji zemrat e tyre sa të mundësh dhe përpiqu të ngushëllohesh ti vetë sa të mundesh. …

P.S. Shkruaj sa më shpesh që të mundesh dhe, po të jetë e mundur, eja e më shih, si dhe sill fëmijët po të jetë e mundur. Vepro sipas ndjenjave të tua dhe gjykimit më të mirë dhe përpiqu të ngushëllohesh, po të jetë e mundur, dhe unë besoj se gjithçka do të dalë për mirë."[4]

Drejtuar Ema Smithit më 4 prill 1839, nga burgu në Liberti të Misurit: "Ema ime e dashur, unë mendoj vazhdimisht për ty dhe fëmijët. … Unë dëshiroj të shoh Frederikun e vogël, Jozefin, Xhulian dhe Aleksandrin, Johanën [një jetime që po jetonte me Smithët] dhe Meixhërin plak [qeni i familjes]. Dhe sa për ty, nëse do të dish se sa shumë dëshiroj të të shoh, shqyrto ndjenjat e tua, sa shumë dëshiron ti të më shohësh dhe gjykoje vetë. Me gëzim do të vija që këtu deri tek ty, i zbathur, e kokëzbuluar, e gjysmë i zhveshur që të të shihja dhe do ta mendoja si kënaqësi të madhe, dhe kurrë nuk do ta quaja si mundim. … Po e duroj me guxim gjithë zgjedhën time; po kështu bëjnë dhe ata që janë me mua. As dhe një prej nesh nuk është zmbrapsur ende."[5]

Drejtuar Ema Smithit më 20 janar 1840, nga konteja Çester e Pensilvanisë: "Jam shumë i dëshiruar t'ju shoh ju të gjithëve edhe një herë në këtë botë. Duket një kohë e gjatë që kur jam larg pranisë tënde, por Zoti më ndihmoftë, nuk do të jem larg edhe për shumë kohë. … Jam i mbushur me shqetësim të vazhdueshëm dhe kështu do të jem derisa të vij në shtëpi. I lutem Perëndisë t'ju kursejë të gjithëve ju derisa unë të vij në shtëpi. Ema ime e dashur, zemra ime është plot për ty dhe ata të vegjlit. Unë dëshiroj të më kujtosh. Thuaju gjithë fëmijëve se i dua dhe do të kthehem në shtëpi sa më shpejt që të mundem. I yti në lidhjet e dashurisë, bashkëshorti yt."[6]

Përgjegjësia për t'u mësuar fëmijëve tanë është gjithmonë e jona.

Drejtuar Ema Smithit më 12 nëntor 1838, nga Riçmondi i Misurit, ku po e mbanin të burgosur: "Thuaji Jozefit të vogël se duhet të bëhet djalë i mbarë; Babai e do atë me një dashuri të përsosur. Ai është më i madhi dhe nuk duhet t'i lëndojë ata që janë më të vegjël se ai, por t'i ngushëllojë ata. Thuaji Frederikut të vogël se Babai e do atë me gjithë zemër; ai është një djalë i dashur. Xhulia është një vogëlushe e dashur. Unë e dua edhe atë. Ajo është një fëmijë premtues. Thuaji asaj se Babai dëshiron që ajo ta kujtojë dhe të jetë vajzë e mbarë. Thuaju gjithë të tjerëve se unë mendoj për ta dhe lutem për të gjithë ata.... Aleksandrin e vogël e kam vazhdimisht në mendje. O Ema ime e dhembshur, unë dëshiroj që të mbash mend se unë jam një mik i vërtetë dhe besnik për ty dhe për fëmijët, përgjithmonë. Zemra ime është e ndërthurur me tuajën përherë e përgjithmonë. Oh, Perëndia ju bekoftë të gjithëve, amen. Unë jam bashkëshorti yt dhe jam në pranga dhe në vuajtje."[7]

Drejtuar Ema Smithit më 4 prill 1839, nga burgu në Liberti të Misurit: "Unë nuk dua të lësh që këta të vegjlit të më harrojnë. Thuaju atyre se Babai i do me një dashuri të përkryer dhe se po bën gjithçka që mundet që t'i shpëtojë turmës dhe të vijë tek ata. Mësoju [fëmijëve] gjithçka që mundesh, që ata të mund të kenë aftësi të mira mendore. Të jesh e butë dhe e sjellshme; mos të jesh gjaknxehtë me ta, por dëgjo kërkesat e tyre. Thuaju atyre që Babai thotë se ata duhet të jenë fëmijë të mirë dhe t'i binden nënës së tyre. Ema ime e dashur, mbi ty qëndron përgjegjësi e madhe që ta mbash veten me nder dhe gjakftohtësi para tyre dhe t'u mësosh atyre gjëra të drejta, që t'u japësh formë mendjeve të tyre të reja dhe të ndjeshme që ata të fillojnë në shtigjet e drejta dhe kur të jenë të rinj të mos ndyhen nga vështrimi i shembujve të pafe."[8]

Drejtuar Ema Smithit më 9 nëntor 1839, nga Springfild i Ilinoisit: "Do të jem i mbushur me shqetësim të vazhdueshëm për ty dhe fëmijët derisa të marr lajm prej jush dhe, në mënyrë të veçantë, për Frederikun e vogël. Ishte aq e dhimbshme ta lija

të sëmurë. Shpresoj se do t'i ruash këta filiza të ëmbël në një mënyrë të përshtatshme për një nënë dhe shenjtore dhe se do të përpiqesh t'u lëvrosh mendjen dhe [t'u mësosh] atyre të lexojnë dhe të jenë gjakftohtë. Mos i lër të pambrojtur ndaj motit që të ftohen dhe përpiqu të pushosh sa të mundesh. Do të jetë një kohë e gjatë dhe e vetmuar gjatë mungesës sime tek ju.... Ki durim derisa të vij dhe bëj gjithçka që mundesh. Nuk mund ta shkruaj atë që dëshiroj, por më beso, ndjenjat e mia janë nga më të mirat ndaj ju të gjithëve."[9]

Perëndia është miku ynë dhe ne mund t'i mirëbesojmë Atij në kohën tonë të mjerimit.

Drejtuar Ema Smithit më 6 qershor 1832, nga Grinvill i Indianës: "Kam shkuar thuajse çdo ditë tek një korije që është tamam pas qytetit, ku unë mund të jem i veçuar nga sytë e cilitdo të vdekshmi dhe atje kam shprehur gjithë ndjenjat e zemrës sime me meditim dhe lutje. Kam thirrur në mendje gjithë çastet e kaluara të jetës sime dhe kam lejuar të vajtoj e të derdh lot hidhërimi për marrëzinë time, që e kam lejuar kundërshtarin e shpirtit tim që të ketë kaq shumë fuqi mbi mua, siç ka pasur në kohët e kaluara. Por Perëndia është i mëshirshëm, dhe i ka falur mëkatet e mia, dhe unë gëzohem që ai ua dërgon Ngushëlluesin të gjithëve që besojnë dhe e përulin veten para tij. …

Do të përpiqem të jem i kënaqur me fatin tim, duke e ditur që Perëndia është miku im. Tek ai do të gjej ngushëllim. E kam lënë jetën time në duart e tij. Jam i përgatitur të shkoj kur të më thërrasë. Unë dëshiroj të jem me Krishtin. Nuk e çmoj jetën time [përveçse] për të bërë vullnetin e tij."[10]

Drejtuar Ema Smithit më 4 qershor 1834, nga brigjet e lumit Misisipi në Ilinoisin perëndimor; Profeti Jozef po udhëtonte me Kampin e Sionit: "Herë pas here mendimet tona shkojnë me ankth të pashprehshëm tek bashkëshortet tona dhe fëmijët tanë – gjinia jonë sipas mishit që janë ndërthurur me zemrat tona – dhe gjithashtu vëllezërit dhe miqtë tanë.... Thuaji Babait Smith dhe gjithë familjes, dhe vëllait Oliver [Kaudri] që të ngushëllohen

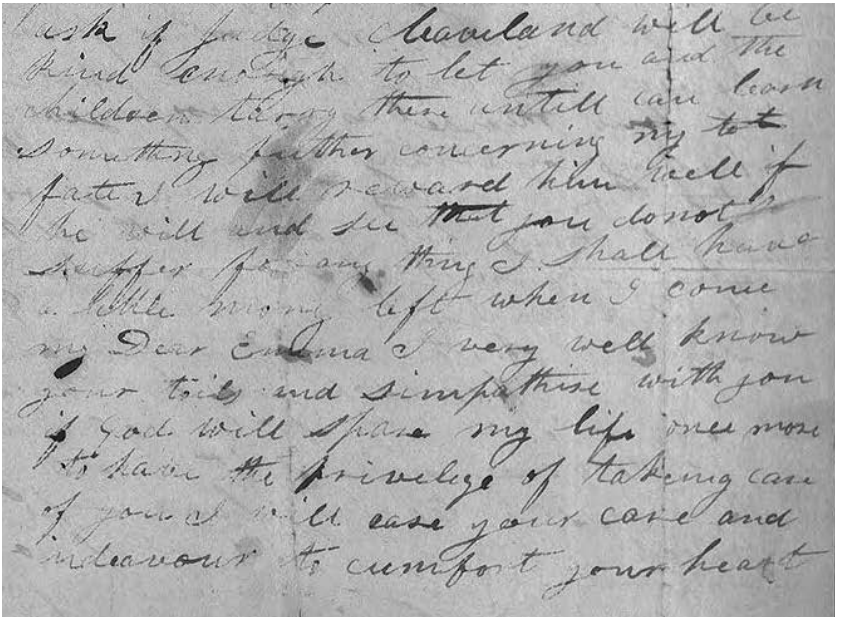

Një pjesë e letrës që Profeti Jozef Smith i shkroi Emës Smithit nga burgu i Libertisë më 21 mars 1839.

dhe të presin me gëzim ditën kur sprovat dhe vuajtjet e kësaj jete do të arrijnë në fund dhe ne të gjithë [do të] gëzojmë frytet e punës sonë nëse do të mbetemi besnik deri në fund, gjë që lutem qoftë fati i lumtur i ne të gjithëve."[11]

Drejtuar Emës Smithit më 4 nëntor 1838, nga Indipendensa e Misurit, ku po e mbanin të burgosur: "Shoqja ime e shtrenjtë dhe e dashur e gjirit tim në vuajtje dhe mundim, dëshiroj të të njoftoj se unë jam mirë dhe se ne jemi të gjithë në gjendje shpirtërore të mirë në lidhje me vetë fatin tonë. … Kam shumë merak për ty dhe fëmijët e mi të dashur. Zemra ime vajton dhe pikon gjak për vëllezërit dhe motrat si dhe për vrasjen e njerëzve të Perëndisë. … Unë nuk e di atë që Perëndia mund të bëjë për ne, por unë shpresoj më të mirën gjithmonë, në të gjitha rrethanat. Ndonëse po shkoj drejt vdekjes, unë do të besoj tek Perëndia. Se çfarë mizorish mund të kryhen nga turma unë nuk e di, por pres që të ketë pak ose aspak kufizim. Oh, Perëndia pastë mëshirë për ne. … Perëndia i ka ruajtur disa prej nesh deri tani; ndoshta ai do të ketë ende mëshirë në njëfarë mase kundrejt nesh. …

Nuk mund të mësoj shumë me siguri në gjendjen ku jam dhe vetëm mund të lutem për çlirim derisa të jepet dhe e marr gjithçka si të vijë me durim dhe guxim. Unë shpresoj se ju do të jeni besnikë dhe të vërtetë ndaj çdo gjëje që ju besohet. Nuk mund të shkruaj shumë në gjendjen time. Drejtojini gjithë çështjet si të kërkojnë rrethanat dhe nevojat tuaja. Perëndia ju dhëntë urtësi dhe maturi, dhe vetëpërmbajtje, që kam çdo arsye të besoj se ju do t'i [keni].

Ata fëmijë të vegjël janë objekt i meditimit tim vazhdimisht. Thuaju atyre se Babai është ende gjallë. E dhëntë Perëndia që ai të mund t'i shohë ata përsëri. O Ema, ... mos më braktis as mua, as të vërtetën, por më kujto; nëse nuk të takoj përsëri në këtë jetë, dhëntë Perëndia që ne të mund të takohemi në qiell. Nuk mundem t'i shpreh ndjenjat e mia; e kam zemrën plot. Lamtumirë, o Ema ime e mirë dhe e dashur. Jam yti përgjithmonë, bashkëshorti yt dhe miku i vërtetë."[12]

Drejtuar Ema Smithit më 21 mars 1839, nga burgu në Liberti të Misurit: "Ema ime e dashur, i di shumë mirë mundimet e tua dhe kam dhembshuri për ty. Nëse Perëndia do të ma kursejë jetën edhe një herë që të kem privilegjin që të kujdesem për ju, do ta lehtësoj shqetësimin tënd dhe do të mundohem të ngushëlloj zemrën tënde. Dëshiroj që të përkujdesesh sa më mirë të mundesh për familjen. Besoj se ti do të bësh gjithçka që mundesh. Më erdhi keq kur mësova se Frederiku ishte sëmurë, por besoj se ai është mirë përsëri dhe se ju të gjithë jeni mirë. Dëshiroj që ti të përpiqesh të gjesh kohë dhe të më shkruash një letër të gjatë dhe të më thuash gjithçka që mundesh madje edhe nëse Meixhëri plak është ende gjallë, dhe se çfarë thonë ata vogëlushë të vegjël që të varen në qafë. … Thuaju atyre se jam në burg që jeta e tyre të mund të shpëtohet. …

Perëndia i drejton të gjitha gjërat sipas këshillës së vullnetit të vet. Besimi im është tek ai. Shpëtimi i shpirtit tim ka rëndësinë më të madhe për mua meqë unë di për një siguri të gjërave të përjetshme. Nëse qielli vonon të ndërhyjë, nuk ka rëndësi për mua. Unë duhet ta manovroj drejt sigurisë [shpirtin] tim, gjë që kam qëllim të bëj. Unë dua që dhe ju të veproni kështu. I yti përgjithmonë."[13]

Drejtuar Ema Smithit më 16 gusht 1842, nga pranë Navusë të Ilinoisit; Profeti Jozef po fshihej nga armiqtë e tij: "Po marr guximin të të jap falënderimet e mia të sinqerta për dy vizitat tërheqëse dhe ngushëlluese që më bëre gjatë gjendjes time thuajse si i mërguar. Gjuha nuk mund ta shprehë mirënjohjen e zemrës sime, për miqësinë e ngrohtë dhe të sinqertë që më shfaqe në këto gjëra kundrejt meje. Koha ka kaluar, që kur më le, shumë pëlqyeshëm deri tani; mendja ime është e pajtuar përsosurisht me fatin tim, le të ndodhë ç'të ndodhë. …

Thuaju fëmijëve se deri tani babai i tyre është mirë; dhe se ai mbetet në lutje të zjarrtë ndaj Perëndisë së Plotfuqishëm për sigurinë e vetes, dhe për ty, dhe për ata. Thuaji Nënës Smith se gjërat do të shkojnë mirë me birin e saj, qoftë në jetë apo në vdekje; sepse kështu thotë Zoti Perëndi. Thuaji asaj se unë e kujtoj atë gjithë kohën, po ashtu si dhe Lusin [motra e Jozefit] dhe gjithë të tjerët. Të gjithë duhet të marrin zemër. … Yti me nxitim, bashkëshorti yt i dashur deri në vdekje, nëpër gjithë përjetësinë; për gjithmonë."[14]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni shkurt këtë kapitull, duke vënë re ndjenjat e Jozef Smithit kundrejt Emës dhe fëmijëve të tyre. Çfarë na mëson shembulli i tij për mënyrën si duhet të flasim e të veprojmë në familjet tona? Çfarë mund të mësojmë ne nga përpjekjet e Jozef dhe Ema Smithit për t'i shkruar njëri-tjetrit dhe për ta takuar njëri-tjetrin? Cilat janë disa gjëra që keni bërë për t'u treguar pjesëtarëve të familjes se ju i doni ata?
- Profeti Jozef i tha Emës se ai ishte "një mik i vërtetë dhe besnik për [atë] dhe për fëmijët, përgjithmonë" dhe ai e falënderoi atë për "miqësinë e ngrohtë dhe të sinqertë" të saj (faqet 256, 260). Çfarë mund të bëjnë bashkëshortët e bashkëshortet që të ushqejnë miqësinë e tyre?

- Në letrat e tij, Jozef Smithi tregoi mirëbesim ndaj Emës, duke i shprehur sigurinë se ajo do të merrte vendime të mira dhe se do të bënte gjithçka që mundte për t'u kujdesur për familjen (faqe 259). Si munden shprehje të tilla mirëbesimi të ndikojnë marrëdhënien midis një bashkëshorti e një bashkëshorteje?
- Lexoni mesazhin e Profetit Jozef drejtuar fëmijëve të tij në paragrafin e dytë në faqen 260. Si mund t'i ketë ndihmuar fëmijët e tij marrja e këtyre lajmeve? Gjatë momenteve të sprovave, çfarë mund të bëjnë prindërit për t'u treguar fëmijëve të tyre se kanë besim tek Perëndia?
- Rishihni shprehjet e mirëbesimit të Jozef Smithit tek Perëndia që gjenden në faqet 257–260. Dalloni disa nga këto shprehje që janë veçanërisht prekëse për ju. Si mund t'i zbatoni këto të vërteta në jetën tuaj?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Zanafilla 2:24; 1 Korintasve 11:11; Efesianëve 5:25; Mosia 4:14–15; DeB 25:5, 9, 14; 68:25–28

Shënime

1. *History of the Church,* 2:502; është modernizuar drejtshkrimi; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 767 dhe shtesat, f. 6, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 6 qershor 1832, Greenville, Indiana; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
3. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 13 tetor 1832, New York City, New York; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
4. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 12 nëntor 1838, Richmond, Missouri; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
5. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 4 prill 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; kopje në Arkivat e Kishës. Emri i plotë i Johanna-s ishte Johanna Carter; ajo qe bija e mbetur jetime e John S. dhe Elizabeth Kenyon Carter.
6. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 20 janar 1840, Chester County, Pennsylvania; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
7. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 12 nëntor 1838, Richmond, Missouri; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
8. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 4 prill 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; kopje në Arkivat e Kishës.
9. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 9 nëntor 1839, Springfield, Illinois; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje në Arkivat e Kishës.
10. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 6 qershor 1832, Greenville, Indiana; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.

11. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 4 qershor 1834, nga brigjet e lumit Mississippi në Illinois-in perëndimor; Letter Book 2, 1837–1843, f. 58, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
12. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 4 nëntor 1838, Independence, Missouri; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje në Arkivat e Kishës.
13. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 21 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 5:103, 105; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 16 gusht 1842, pranë Nauvoo, Illinois.

Ardhja e Dytë dhe Mijëvjeçari

"Ne do të … bënim mirë të dallonim shenjat e kohës gjatë jetës, që dita e Zotit të mos na 'befasojë si një hajdut nëpër natë'."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në shtator 1832, Jozef dhe Ema Smithi, si dhe bija e tyre gjashtëmbëdhjetë muajshe, Xhulia, u kthyen nga ferma e familjes Xhonson në Hiram të Ohajos, përsëri në Kirtland. Atje ata u vendosën në dyqanin me mallra të ndryshme në pronësi të Njuël K. Uitnit, ku do të jetonin për më shumë se një vit. Familja Smith jetoi në katin e dytë të dyqanit dhe në një pjesë të katit të parë që nuk përdorej për aktivitet tregtar. Biri i Jozefit dhe Emës, Jozef Smith III, lindi ndërsa familja jetonte në këtë dyqan. Atje Profeti mori gjithashtu shumë zbulesa.

Një zbulesë e tillë erdhi Ditën e Krishtlindjes së 1832-it. Profeti e kaloi një pjesë të asaj dite në shtëpi, i zhytur thellë në mendime mbi problemet serioze me të cilat po përballeshin në atë kohë kombet e botës. "Shfaqjet e shqetësimeve midis kombeve u bënë më të dukshme në këtë kohë nga sa kishin qenë më parë që kur Kisha filloi të dalë nga vendi i shkretë", tha Profeti[1]. Ngjarjet në Shtetet e Bashkuara po shkonin drejt luftës civile dhe shpërthime të sëmundjeve vdekjeprurëse ishin përhapur në të gjithë botën. Ndërsa "po lute[j] me zell për çështjen"[2], Profeti mori zbulesën që tani gjendet në seksionin 87 të Doktrinës e Besëlidhjeve. Zoti i zbuloi Jozefit se përpara Ardhjes së Dytë, lufta do të derdhej mbi të gjitha kombet dhe fatkeqësitë natyrore do të ndëshkonin njerëzit:

"Me shpatën dhe me anë të gjakderdhjes, banorët e tokës do të vajtojnë; dhe me uri dhe plagë, dhe tërmet, dhe bubullimën

Një dhomë në katin e sipërm në dyqanin e restauruar të Njuël K. Uitnit. Jozef dhe Ema Smithi jetuan në këtë dyqan për më shumë se një vit dhe Profeti mori shumë zbulesa këtu, përfshirë zbulesa mbi ardhjen e Zotit.

nga qielli, dhe vetëtimën e shpejtë dhe të fuqishme gjithashtu, banorët e tokës do të bëhen të ndiejnë zemërimin e indinjatën dhe dorën ndëshkuese të një Perëndie të Plotfuqishëm, derisa shkatërrimi i shpallur t'i ketë asgjësuar tërë kombet;... prandaj, qëndroni në vende të shenjta dhe mos lëvizni, derisa dita e Zotit të vijë; sepse, vini re, ajo vjen shpejt, thotë Zoti" (DeB 87:6, 8).

Dy ditë më vonë, më 27 dhjetor, Profeti mori një tjetër zbulesë që përmbante shumë të dhëna për Ardhjen e Dytë. Atë ditë, u mblodh një konferencë e priftërinjve të lartë në "dhomën e përkthimit" të Profetit, dhoma në dyqanin Uitni ku Jozefi kreu shumicën e punës së tij për Përkthimin prej Joseph Smith-it të Biblës. Protokolli i konferencës regjistron: "Vëllai Jozef u ngrit dhe tha, se për të marrë zbulesë dhe bekimet e qiellit, ishte e nevojshme ta kemi mendjen tek Perëndia, dhe të ushtrojmë besim, dhe të bëhemi të një zemre e të një mendjeje. Prandaj ai u rekomandoi gjithë të pranishmëve t'i luteshin veçmas dhe me zë Zotit që [Ai] të na zbulonte vullnetin e Tij në lidhje me ndërtimin e Sionit dhe për përfitimin e shenjtorëve."

Secili prift i lartë "u përkul përpara Zotit" dhe pastaj foli për ndjenjat e tij dhe vendosmërinë për të mbajtur urdhërimet e Perëndisë[3]. Pak pas kësaj, Profeti filloi të marrë zbulesën nga Perëndia që më vonë do të bëhej seksioni 88 i Doktrinës e Besëlidhjeve. Kjo zbulesë përmban disa nga profecitë më të hollësishme të shkrimeve të shenjta mbi ardhjen e Zotit dhe vendosjen e një periudhe paqeje njëmijëvjeçare (shih DeB 88:86–116).

Nëpërmjet Profetit Jozef Smith, Zoti zbuloi shumë profeci në lidhje me Ardhjen e Dytë, Mijëvjeçarin dhe kohën e trazuar që do t'u paraprinte këtyre ngjarjeve. Kjo prurje e madhe zbulesash është një dëshmi që Jozef Smithi ishte vërtet një shikues i ngritur nga Perëndia. Ashtu si dëshmon Libri i Mormonit: "Një shikues mund të dijë për gjërat që janë të shkuara dhe gjithashtu për gjërat që do të ndodhin; dhe nëpërmjet [tij] të gjitha gjërat do të zbulohen, ose më mirë, gjërat sekrete do të tregohen dhe gjërat e fshehta do të dalin në dritë dhe gjërat që nuk dihen do të bëhen të ditura" (Mosia 8:17).

Mësime të Jozef Smithit

Shenjat e ardhjes së Shpëtimtarit po përmbushen; besnikët do t'i njohin këto shenja dhe do të kenë paqe në kohë të vështira.

"Ne do të … bënim mirë të dallonim shenjat e kohës gjatë jetës, që dita e Zotit të mos na 'befasojë si një hajdut nëpër natë'. [Shih DeB 106:4–5.]"[4]

"Unë do të profetizoj se shenjat e ardhjes së Birit të Njeriut kanë nisur tashmë. Të këqijat do të shkretojnë njëra pas tjetrës. Shpejt do të kemi luftë dhe gjakderdhje. Hëna do të kthehet në gjak. Unë dëshmoj për këto gjëra dhe se ardhja e Birit të Njeriut është pranë, madje tek dera. Nëse shpirtrat dhe trupat tanë nuk e presin me padurim ardhjen e Birit të Njeriut; dhe pasi të vdesim, nëse nuk e presim me padurim, ne do të jemi midis atyre që do t'u thonë shkëmbinjve të bien mbi ta [shih Zbulesa 6:15–17]."[5]

"Vëllezër të shtrenjtë dhe të dashur, ne shohim se kohët e rrezikshme kanë ardhur, ashtu si u dëshmua [shih 2 Timoteut 3:1]. Ne mund të kërkojmë atëherë, me sigurinë më të përsosur, përmbushjen e të gjitha këtyre gjërave që kanë qenë shkruar dhe, me më shumë besim se më parë, t'i ngremë sytë tek ndriçuesi i ditës dhe të themi në zemrat tona: së shpejti ti do ta mbulosh fytyrën tënde skuqur. Ai që tha 'U bëftë drita' dhe drita u bë [shih Zanafilla 1:3], e ka thënë këtë fjalë. Dhe veç kësaj, ti hënë, ti dritë e zbehtë, ti ndriçuese e natës, do të kthehesh në gjak.

Ne shohim se gjithçka po përmbushet; dhe se së shpejti do të vijë koha kur Biri i Njeriut do të vijë mbi retë e qiellit."[6]

"Toka së shpejti do të korret – që domethënë, të ligjtë së shpejti duhet të shkatërrohen nga faqja e tokës, sepse Zoti e ka thënë këtë dhe kush mund t'i qëndrojë dorës së Zotit, ose kush mund të matë fuqinë me të Plotfuqishmin, sepse sipas urdhrave të tij qiejt dhe toka duhet të vdesin. Dita po afrohet shpejt kur rivendosja e të gjitha gjërave do të përmbushet, për të cilën kanë profetizuar të gjithë profetët e shenjtë, madje deri në mbledhjen e shtëpisë së Izraelit. Pastaj do të ndodhë që luani do të shtrihet me qengjin etj.

Por, vëllezër, mos e humbni kurajën kur ju tregojmë për kohët e rrezikshme, sepse ato duhet të vijnë së shpejti, sepse shpata, zia e bukës dhe murtaja po afrohen. Do të ketë shkatërrim të madh mbi faqen e kësaj toke, sepse nuk duhet të supozoni që ndonjë pikë ose presje e profecive të të gjithë profetëve të shenjtë nuk do të plotësohet dhe ka ende shumë të tilla që mbeten për t'u përmbushur. Zoti ka thënë se ai do ta përfundojë punën së shpejti dhe të drejtët do të shpëtohen edhe sikur të jetë nga zjarri [shih Romakëve 9:28; 1 Nefi 22:17]."[7]

"Shkrimi i shenjtë është gati të përmbushet kur luftëra të mëdha, zi buke, murtaja, vuajtje të mëdha, gjykime etj., janë gati të derdhen mbi banorët e tokës."[8]

"Ne shohim që kohët e vështira vërtet kanë ardhur dhe gjërat që i kemi pritur prej kohësh më në fund kanë filluar të ndodhin; por kur të shihni fikun që të nxjerrë gjethet e tij, ju mund ta dini që vera është afër [shih Mateu 24:32–33]. Do të ketë një punë të shpejtë në tokë. Ajo tani ka nisur. Unë mendoj se së shpejti do të ketë hutim në të gjithë tokën. Mos t'i lemë zemrat tona të na mpaken kur mbi ne të vijnë këto gjëra, sepse ato duhet të vijnë, ose fjala nuk mund të përmbushet."[9]

"E kam pyetur Zotin në lidhje me ardhjen e Tij; dhe ndërkohë që po e pyesja Zotin, Ai dha një shenjë dhe tha: 'Në kohën e Noeut unë vura një ylber në qiej si një shenjë dhe simbol që në çfarëdo viti që do të shihej ylberi, Zoti nuk do të vinte; por do të kishte kohë mbjelljesh dhe të korra gjatë atij viti: por kurdoherë që të shihni që ylberi nuk del, kjo do të jetë një simbol se do të ketë zi buke, murtajë dhe vuajtje të mëdha mes kombeve dhe se ardhja e Mesias nuk është shumë e largët.'"[10]

"Juda duhet të kthehet, Jeruzalemi duhet të rindërtohet, si edhe tempulli, dhe ujërat të dalin nga poshtë tempullit, dhe ujërat e Detit të Vdekur të shëndoshen [shih Ezekieli 47:1–9]. Do të kalojë njëfarë kohe për të rindërtuar muret e qytetit dhe tempullin etj.; dhe e gjithë kjo duhet të kryhet përpara se Biri i Njeriut të shfaqet. Do të ketë luftëra dhe fjalë për luftëra, shenja në qiejt sipër dhe në tokën poshtë, dielli i kthyer në errësirë dhe hëna në gjak, tërmete në vende të ndryshme, valët e detit të fryra përtej kufijve të tyre; pastaj do të shfaqet një shenjë e madhe e Birit të

Njeriut në qiell. Por çfarë do të bëjë bota? Ata do të thonë se është një planet, një kometë etj. Por Biri i Njeriut do të vijë ashtu si shenja e ardhjes së Birit të Njeriut, e cila do të jetë si drita e mëngjesit që vjen nga lindja [shih Joseph Smith—Mateu 1:26]."[11]

"[Unë] shpjegova në lidhje me ardhjen e Birit të Njeriut; gjithashtu që është ide e rreme që shenjtorët do t'i shpëtojnë gjithë gjykimeve ndërsa të ligjtë vuajnë; sepse gjithë mishi i nënshtrohet vuajtjes dhe 'shenjtorët ... mezi do të shpëtojnë' [shih DeB 63:34]; përsëri shumë prej shenjtorëve do të shpëtojnë, sepse i drejti do të rrojë për shkak të besimit të tij [shih Habakuku 2:4]; përsëri shumë prej të drejtëve do të bien pre e sëmundjes, murtajës etj., për shkak të dobësisë së mishit, dhe përsëri do të shpëtohen në Mbretërinë e Perëndisë. Pra është një parim i mëkatshëm të thuash se këta apo ata kanë bërë shkelje sepse ata janë bërë pre e sëmundjes ose vdekjes, sepse i gjithë mishi i nënshtrohet vdekjes; dhe Shpëtimtari ka thënë: 'Mos gjykoni, që të mos gjykoheni'. [Shih Mateu 7:1.]"[12]

Zoti nuk do të vijë derisa të gjitha gjërat të përmbushen në përgatitje për ardhjen e Tij.

"Ardhja e Birit të Njeriut nuk do të jetë kurrë – nuk do të mund të jetë kurrë derisa të derdhen të gjitha gjykimet e thëna për këtë kohë: gjykime të cilat kanë filluar. Pali thotë: 'Ju jeni bij të dritës dhe ... nuk [jeni] të territ, që ajo ditë t'ju zërë në befasi si një vjedhës'. [Shih 1 Thesalonikasve 5:4–5.] Plani i të Plotfuqishmit nuk është që të vijë mbi tokë dhe ta shtypë atë e ta bluaj deri në pluhur, por ai do t'ua tregojë ardhjen e Vet shërbëtorëve të Tij, profetëve [shih Amosi 3:7]."[13]

"Jezu Krishti asnjëherë nuk ia zbuloi ndonjë njeriu kohën e saktë se kur do të vinte [shih Mateu 24:36; DeB 49:7]. Shkoni dhe lexoni Shkrimet e Shenjta dhe nuk do të mund të gjeni asnjë gjë që detajon orën e saktë se kur do të vijë Ai; dhe të gjithë ata që e thonë atë janë mësues të rremë."[14]

Në lidhje me një njeri që pretendonte të kishte parë shenjën e Birit të Njeriut, Profeti Jozef Smith tha: "Ai nuk e ka parë shenjën e Birit të Njeriut, siç e paratha Jezusi; as nuk e ka parë ndonjë

njeri, as nuk do ta shohë ndonjë njeri, derisa dielli të jetë errësuar dhe hëna të jetë larë në gjak; sepse Zoti nuk ma ka treguar mua ndonjë shenjë të tillë; dhe ashtu si thotë profeti, ashtu duhet të jetë – 'sepse Zoti, Zoti, nuk bën asgjë, pa ua treguar sekretin e tij shërbëtorëve të tij, profetëve'. (Shih Amosi 3:7.) Prandaj dëgjoje këtë, o tokë: Zoti nuk do të vijë të mbretërojë mbi të drejtët, në këtë botë, në vitin 1843, as derisa gjithçka të bëhet gati për Dhëndrin."[15]

Ata që janë të mençur dhe besnikë do të jenë të përgatitur kur Zoti të vijë përsëri.

"Kur meditoj shpejtësinë me të cilën përparon dita e shkëlqyer dhe e lavdishme e ardhjes së Birit të Njeriut, kur Ai do të vijë të marrë tek Vetja shenjtorët e Tij, ku ata do të banojnë në praninë e Tij dhe do të kurorëzohen me lavdi dhe pavdekësi; kur mendoj se së shpejti qiejt do të tunden, dhe toka do të dridhet e lëkundet lart e poshtë; dhe qiejt do të shpalosen si një pergamenë shpaloset pasi është mbështjellë rrotull; dhe çdo mal e ishull do të ikë, unë thërras në zemrën time 'Çfarë lloj njerëzish duhet të jemi ne në gjithë sjelljen e shenjtë dhe të perëndishme!' [Shih 2 Pjetri 3:11.]"[16]

"Toka po rënkon prej prishjes, shtypjes, tiranisë dhe gjakderdhjes; dhe Perëndia do të dalë nga vendi i fshehjes, siç ka thënë se do të bënte, që të godasë kombet e tokës. Danieli, në vegimin e tij, pa trazirë pas trazire; ai '[vazhdoi të shikonte] derisa u vendosën fronet dhe i Lashti i ditëve u ul'; dhe dikush iu afrua atij që i ngjante një Biri Njeriu; dhe të gjithë kombet, gjinitë, gjuhët dhe popujt, i shërbyen dhe iu bindën Atij [shih Danieli 7:9–14]. Na takon ne të jemi të drejtë, që të mund të jemi të mençur dhe të kuptojmë; sepse asnjë nga të ligjtë nuk do të kuptojë; por të mençurit do të kuptojnë dhe ata që do të kenë çuar shumë në drejtësi, do të shkëlqejnë si yjet përjetë [shih Danieli 12:3]."[17]

"Lërini të pasurit dhe të mësuarit, të mençurit dhe fisnikët, të varfrit dhe nevojtarët, skllevërit dhe të lirët, të zinjtë dhe të bardhët, të kenë kujdes se si jetojnë dhe të kapen pas dijes së

Perëndisë, dhe të ushtrojnë drejtësinë dhe gjykimin mbi tokë në drejtësi, dhe të përgatiten të takohen me gjykatësin e të gjallëve dhe të vdekurve, sepse ora e ardhjes së Tij është pranë."[18]

"Le të jemi të mençur në të gjitha gjërat dhe të mbajmë gjithë urdhërimet e Perëndisë, që shpëtimi ynë të mund të jetë i sigurt. Po të kemi gati dhe të përgatitur armatimin tonë kundrejt kohës së caktuar dhe të kemi marrë gjithë armatimin e drejtësisë, ne mund të jemi në gjendje të rezistojmë në atë ditë të provës [shih Efesianëve 6:13]."[19]

Në dhjetor 1830, Profeti Jozef Smith tha sa vijon në një letër drejtuar anëtarëve të Kishës në Kolesvil të Nju-Jorkut: "Ju të gjithë qofshi besnikë dhe të prisni për kohën e Zotit tonë, sepse shfaqja e tij është fare afër.

'Sa për kohët dhe për stinët, vëllezër, nuk keni nevojë që t'ju shkruaj, sepse ju vetë e dini shumë mirë se dita e Zotit do të vijë, si një vjedhës natën. Sepse, kur thonë: "Paqe dhe siguri", atëherë një shkatërrim i papritur do të bjerë mbi ta, ashtu si dhembjet e lindjes të gruas shtatzënë dhe nuk do të shpëtojnë.

Por ju, vëllezër, nuk jeni në errësirë. … Le të mos flemë, pra, si të tjerët, por të rrimë zgjuar dhe të jemi të esëll. Sepse ata që flejnë, flejnë natën, dhe ata që dehen, dehen natën.

Kurse ne, mbasi jemi të ditës, jemi të esëll, duke veshur parzmoren e besimit dhe të dashurisë, dhe për përkrenare shpresën e shpëtimit. Sepse Perëndia nuk na ka caktuar për zemërim, por për të marrë shpëtimin me anë të Zotit tonë Jezu Krisht.' [1 Thesalonikasve 5:1–4, 6–9.]

Prandaj, ngushëlloni njëri-tjetrin, madje ashtu si bëni gjithashtu, sepse kohë të vështira janë pranë.... Paqja është marrë pjesërisht nga toka, dhe shpejt do të merret tërësisht; po, shkatërrime na kanë ardhur tek dera, dhe së shpejti do të jenë tek shtëpitë e të ligjve, dhe tek ata që nuk e njohin Perëndinë.

Po, ngrini kokën dhe gëzohuni, sepse shëlbimi juaj po afrohet. Ne jemi njerëzit më të favorizuar nga ata që kanë qenë ndonjëherë që nga themelimi i botës, nëse mbetemi besnikë në mbajtjen e urdhërimeve të Perëndisë tonë. Po, madje Enoku, i shtati pas

Adamit, pa ditën tonë dhe u gëzua [shih Moisiu 7:65–67] dhe profetët që nga ajo ditë e tutje kanë profetizuar për Ardhjen e Dytë të Zotit dhe Shpëtimtarit tonë, Jezu Krishtit, dhe janë gëzuar në ditën e pushimit të shenjtorëve; po, edhe Apostulli i Shpëtimtarit tonë vërtet u gëzua në shfaqjen e tij në një re, me ushtrinë e qiellit, që të banojë me njeriun në tokë një mijë vjet [shih Zbulesa 1:7]. Prandaj ne kemi arsye të gëzojmë.

Vini re që profecitë e Librit të Mormonit po plotësohen aq shpejt sa koha mund t'i përmbushë ato. Shpirti i Perëndisë së gjallë është mbi mua; prandaj, kush do të thotë se unë nuk do të profetizoj. Koha vjen shpejt që ne do të duhet të largohemi kudo që Zoti dëshiron, për siguri. Mos kini frikë ata që ju dënojnë për një fjalë [shih Isaia 29:20–21], por të jeni besnikë në dhënien e dëshmisë një brezi të shtrembër dhe të degjeneruar që dita e ardhjes së Zotit dhe Shpëtimtarit tonë është afër. Po, përgatitni udhën e Zotit, drejtoni shtegun e tij [shih Mateu 3:3].

Kush do të zmbrapset për shkak të skandaleve, sepse skandalet duhet të vijnë, por mjerë ata prej të cilëve do të vijnë, sepse guri duhet të bjerë mbi ta dhe t'i thërrmojë [shih Mateu 18:7; 21:43–44]. Sepse plotësia e Johebrenjve po vjen dhe mjerë ata nëse nuk pendohen dhe pagëzohen në emrin e Zotit dhe Shpëtimtarit tonë, Jezu Krishtit, për heqjen e mëkateve të tyre, dhe nuk hyjnë nëpërmjet portës së ngushtë, dhe të numërohen me shtëpinë e Izraelit. Sepse Perëndia nuk do të vihet në lojë gjithmonë dhe të mos derdhë zemërimin e tij mbi ata që blasfemojnë emrin e tij të shenjtë, sepse shpata, zia e bukës dhe shkatërrimi shpejt do t'i pushtojnë ata në jetën e tyre mëkatare, sepse Perëndia do të marrë hak dhe do t'i derdhë kupat e tij të zemërimit, dhe do të shpëtojë të zgjedhurit e tij [shih Zbulesa 16:1].

Dhe të gjithë ata që do t'u binden urdhërimeve të tij janë të zgjedhurit e tij, dhe së shpejti ai do t'i mbledhë ata nga të katër erërat e qiellit, nga njëri skaj i tokës te tjetri [shih Mateu 24:31], drejt një vendi kudo që të dojë ai; prandaj, me durimin tuaj t'i fitoni shpirtrat tuaj [shih Lluka 21:19]."[20]

Mijëvjeçari do të jetë një kohë paqeje kur Shpëtimtari do të mbretërojë mbi tokë.

Nenet e Besimit 1:10: "Ne besojmë … që Krishti do të mbretërojë personalisht mbi tokë; dhe që toka do të ripërtërihet dhe do të marrë lavdinë e saj të parajsës."[21]

"Planet e Perëndisë … kanë qenë … të vendosë paqe dhe vullnet të mirë midis njerëzve; të nxisë parimet e së vërtetës së përjetshme; të sjellë një gjendje të gjërave që do ta bashkojë njeriun me të afërmin e tij; ta bëjë botën të 'farkëtojnë shpatat e tyre duke i kthyer në plugje dhe heshtat e tyre në drapinj' [Isaia 2:4], t'i bëjë kombet e tokës të banojnë në paqe dhe të shkaktojë lavdinë mijëvjeçare, kur 'toka do të japë prodhimet e saj, do të rinisë lavdinë e saj [si parajsë] dhe do të bëhet si kopsht i Zotit'. …

Ka qenë plani i Jehovait, që nga fillimi i botës dhe është qëllimi i Tij tani, t'i rregullojë çështjet e botës në kohën e Vet, të qëndrojë si kreu i universit dhe të marrë në dorën e Tij frerët e qeverisë. Kur kjo të bëhet, gjykimi do të administrohet në drejtësi; konfuzioni dhe pështjellimi do të shkatërrohen dhe '[kombet] ... nuk do të mësojnë më luftën'. [Shih Isaia 2:4.] …

… Moisiu e mori fjalën e Zotit nga Vetë Perëndia; ai qe goja e Perëndisë për Aaronin dhe Aaroni ia mësoi popullit në çështjet civile si dhe në ato kishtare; që të dy qenë një, nuk kishte dallim; kështu do të jetë kur qëllimet e Perëndisë do të përmbushen: kur 'Zoti do të jetë mbret mbi gjithë dheun' dhe 'Jeruzalemi ... "Froni i [Tij]"'. 'Nga Sioni do të dalë ligji dhe nga Jeruzalemi fjala e Zotit.' [Shih Zakaria 14:9; Jeremia 3:17; Mikea 4:2.]

… 'Ai, e drejta e të cilit është, do të zotërojë mbretërinë dhe do të mbretërojë derisa Ai të vendosë të gjitha gjërat në këmbët e Tij' [shih Ezekieli 21:27; 1 Korintasve 15:27]; ligësia do ta fshehë kokën e saj të thinjur, Satani do të lidhet dhe veprat e errësirës do të shkatërrohen; e drejta do të vendoset si masë dhe drejtësia si plumbçe dhe 'vetëm [ai që ka frikë Zotin] do të lartësohet atë ditë'. [Shih Isaia 2:11; 28:17.]"[22]

"Nuk është e vërtetë se Jezusi do të jetë banor në tokë një mijë [vjet] bashkë me shenjtorët, por ai do të mbretërojë mbi

"Dita po afrohet shpejt kur rivendosja e të gjitha gjërave do të përmbushet. … Pastaj do të ndodhë që luani do të shtrihet me qengjin."

shenjtorët dhe do të zbresë e udhëzojë, ashtu si u bëri pesëqind vëllezërve [shih 1 Korintasve 15:6] dhe ata të ringjalljes së parë do të mbretërojnë gjithashtu me të mbi shenjtorët."[23]

Pas Mijëvjeçarit, toka do të ndryshojë në një gjendje të shenjtëruar, çelestiale.

"Kur ishim në drekë, i vura në dukje familjes sime dhe miqve të pranishëm se, kur toka të shenjtërohej dhe të bëhej si një det qelqi, do të ishte një urim dhe thumim i madh dhe shenjtorët do të mund të shihnin në të dhe të shihnin ashtu siç shiheshin."[24]

"Kjo tokë do të rrokulliset përsëri në praninë e Perëndisë dhe do të kurorëzohet me lavdinë çelestiale."[25]

"Pasi stina e vogël [e rebelimit të fundit të Satanit] të mbarojë dhe toka të pësojë ndryshimin e vet të fundit e të përlëvdohet, atëherë gjithë zemërbutët do të trashëgojnë tokën, ku banojnë të drejtët."[26]

Profeti u mësoi sa vijon më 2 prill 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 130:9: "Kjo tokë, në gjendjen e saj

të shenjtëruar dhe të pavdekshme, do të bëhet si kristal dhe do të jetë një Urim dhe Thumim për banorët që banojnë në të, me anë të së cilës të gjitha gjërat që lidhen me një mbretëri më të ulët ose me gjithë mbretëritë e një rendi më të ulët, do t'u manifestohen atyre që banojnë në të; dhe kjo tokë do të jetë e Krishtit"[27].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni dy paragrafët e parë të plotë të faqes 265 dhe vini re përgatitjen e priftërinjve të lartë për të marrë zbulesën që tani është seksioni 88 i Doktrinës e Besëlidhjeve. Mendoni se si ky rrëfim zbatohet për ju në përpjekjet tuaja për të kuptuar profecitë e Ardhjes së Dytë.
- Lexoni profecitë e Profetit Jozef Smith për kohët e vështira përpara ardhjes së Zotit (faqet 266–268). Si mund të mbetemi në paqe madje gjatë sprovave të tilla? Si mendoni, përse duhet t'i dimë dhe t'i kuptojmë shenjat e Ardhjes së Dytë? Cilat shenja të Ardhjes së Dytë janë plotësuar ose po plotësohen?
- Lexoni paragrafin e dytë të plotë të faqes 268 dhe paragrafin e tretë të plotë të faqes 270. Çfarë sugjeron fraza "si një vjedhës natën" për ardhjen e Zotit? Si mendoni, përse dita e Zotit nuk do t'i zërë në befasi bijtë e dritës si një vjedhës natën?
- Si mund të përgatitemi ne për Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit? (Për disa shembuj, shih faqet 269–271.) Mendoni se si do të ndiheni të shihni Shpëtimtarin nëse jeni përgatitur për ardhjen e Tij. Ndërsa përgatitemi për Ardhjen e Dytë, si mund të shmangim ndjenja të frikës ose panikut?
- Rishihni profecitë e Jozef Smithit mbi Mijëvjeçarin (faqet 272–274). Cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja ndërsa meditoni këtë periudhë kohe?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Mikea 4:1–7; DeB 29:9–25; 45:36–71; 88:95–98, 110–115; Joseph Smith—Mateu 1:21–55

Shënime

1. *History of the Church,* 1:301; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 244, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Doktrina e Besëlidhje 130:13; udhëzime dhënë nga Joseph Smith më 2 prill 1843, në Ramus, Illinois.
3. Kirtland High Council, Minutes Dec. 1832–Nov. 1837, shënim për datën 27 dhjetor 1832, f. 3–4, raportuar nga Frederick G. Williams, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 3:331; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 9.
5. *History of the Church,* 3:390; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commers, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
6. *History of the Church,* 3:291; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
7. Letër nga Joseph Smith dhe John Whitmer drejtuar shenjtorëve në Colesville, New York, 20 gusht 1830, Harmony, Pennsylvania, në Newel Knight, Autobiography and Journal, rreth 1846–1847, f. 133–136, Arkivat e Kishës.
8. *History of the Church,* 6:364; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
9. *History of the Church,* 3:286; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Presendia Huntington Buell, 15 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; mbiemri i Motrës Buell shkruhet pasaktësisht "Bull" në *History of the Church.*
10. *History of the Church,* 6:254; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
11. *History of the Church,* 5:337; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
12. *History of the Church,* 4:11; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 29 shtator 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga James Mulholland.
13. *History of the Church,* 5:336–337; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
14. *History of the Church,* 6:254; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
15. *History of the Church,* 5:291; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar botuesit të *Times and Seasons*, 28 shkurt 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 mars 1843, f. 113.
16. *History of the Church,* 1:442; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Moses Nickerson, 19 nëntor 1833, Kirtland, Ohio.
17. *History of the Church,* 5:65; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 korrik 1842, f. 857; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
18. *History of the Church,* 6:93; nga apeli i Joseph Smith-it drejtuar shtetit të Vermont-it, 29 nëntor 1843, Nauvoo, Illinois, botuar si *General Joseph Smith's Appeal to the Green Mountain Boys* (1843), f. 7.
19. Letër nga Joseph Smith dhe të tjerë drejtuar Hezekiah Peck, 31 gusht 1835, Kirtland, Ohio; në "The Book of John Whitmer", f. 80, Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje e "The Book of John Whitmer"në Arkivat e Kishës.
20. Letër nga Joseph Smith dhe John Whitmer drejtuar shenjtorëve në Colesville, New York, 2 dhjetor 1830, Fayette, New York, në Newel Knight, Autobiography and Journal, rreth 1846–1847, f. 198–206, Arkivat e Kishës.

21. Nenet e Besimit 1:10.
22. *History of the Church,* 5:61, 63–65; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 korrik 1842, f. 855–857; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
23. Cituar nga William P. McIntire, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës.
24. *History of the Church*, 5:279; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 18 shkurt 1843, Nauvoo, Illinois.
25. Cituar nga William Clayton, që raporton për një fjalim të padatuar të mbajtur nga Joseph Smith-i në Nauvoo, Illinois; në L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book", f. 8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; kopje në Arkivat e Kishës.
26. Cituar nga William P. McIntire, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës.
27. Doktrina e Besëlidhje 130:9; udhëzime dhënë nga Joseph Smith më 2 prill 1843, në Ramus, Illinois.

Fitimi i Diturisë për të Vërtetat e Përjetshme

"Është e pamundur për një njeri të shpëtohet në padituri."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Profetit Jozef Smith "i pëlqente shumë të mësonte" shkroi Xhorxh Q. Kanon. "Ai e donte diturinë për fuqinë që rrjedh nga përdorimi i drejtë i saj. Përmes vuajtjeve që e kishin rrethuar atë që nga dita kur i bëri së pari të ditur një bote mosbesuese lidhjen e tij me qiejt, ai gjithmonë përparonte në përvetësimin e inteligjencës. Zoti e kishte urdhëruar atë të studionte dhe ai po bindej. … Mendja e tij, e nxitur nga Shpirti i Shenjtë, i rrokte me gatishmëri gjithë parimet e vërteta dhe, një e nga një, ai i zotëroi këto degë të diturisë dhe u bë mësues në to."[1]

Në vitin 1833, Profeti dhe një grup i shenjtorëve të Kirtlandit patën një mundësi unike për të studiuar ungjillin. Në janar të atij viti, në përputhje me urdhrin e Zotit (shih DeB 88:127–141), Profeti organizoi shkollën e profetëve për t'i mësuar mbajtësit e priftërisë për punën e tyre në shërbesë dhe për t'i përgatitur ata që të predikonin ungjillin. Shkolla u mbajt në një dhomë në kat të dytë në dyqanin e Njuël K. Uitnit, ku jetonte Profeti. Morën pjesë rreth 25 vëllezër, disa udhëtonin qindra kilometra për të pasur privilegjin që të studionin ungjillin në një dhomë me përmasa jo më të mëdha se 3,35 me 4,27 metra. Shumë nga këta burra më vonë u bënë Apostuj, të Shtatëdhjetë dhe udhëheqës të tjerë të Kishës. Ndonëse Profeti dhe vëllezërit e tjerë me raste studiuan gjuhë, ata u përqendruan së pari në mësimin e doktrinave të ungjillit, duke vazhduar me zell studimet e tyre nga mëngjesi herët deri pasdite vonë. Kjo shkollë zgjati katër muaj dhe shkolla të ngjashme u mbajtën më vonë në Kirtland dhe gjithashtu në Misuri, në të cilat morën pjesë qindra njerëz.

Në një mbledhje të Shkollës së Profetëve më 27 shkurt 1833, Profeti mori zbulesën e njohur si Fjala e Urtësisë në praninë e disa vëllezërve. Ai pastaj shkoi në dhomën kryesore dhe ua lexoi zbulesën vëllezërve të mbledhur.

Në mbledhjen e shkollës që u mbajt më 27 shkurt 1833, Profeti mori një zbulesë të rëndësishme. Në ditët e hershme të Kishës, përdorimi i alkoolit, duhanit, kafesë dhe çajit ishte i zakonshëm në shoqëri dhe midis anëtarëve të Kishës. Ndërsa Profeti shihte vëllezërit që përdornin duhan në shkollë, ai u shqetësua. Brigam Jangu kujtoi: "Kur ata mblidheshin së bashku në këtë dhomë pas mëngjesit, gjëja e parë që bënin ishte të ndiznin llullat dhe ndërkohë që pinin duhan, flisnin për gjërat e mëdha të mbretërisë.... Shpesh kur Profeti hynte në dhomë për të dhënë udhëzime për shkollën, ai e gjente veten në një re tymi duhani. Kjo dhe ankimet e bashkëshortes së tij, së cilës i duhej të pastronte një dysheme kaq të pistë [nga përtypja e duhanit], e bënë Profetin të mendonte për këtë çështje dhe ai i kërkoi Zotit në lidhje me sjelljen e pleqve për përdorimin e duhanit dhe zbulesa e njohur si Fjala e Urtësisë ishte rezultati i kërkesës së tij."[2]

Miliona njerëz e kanë ndjekur këshillën e kësaj zbulese dhe kanë marrë bekime trupore dhe shpirtërore, përfshirë "urtësi dhe thesare të mëdha diturie" që u premtohen atyre që ecin me bindje ndaj urdhërimeve të Perëndisë (DeB 89:19).

Thesare të diturisë shpirtërore u derdhën mbi vëllezërit që merrnin pjesë në Shkollën e Profetëve dhe ata bënë përparime të mëdha në kuptimin e tyre për ungjillin. Në mbledhjen e shkollës që u mbajt më 18 mars 1833, Sidni Rigdon dhe Frederik G. Uilliams u veçuan si këshilltarët e Profetit në Presidencën e Parë. Pastaj, Profeti "i nxiti vëllezërit për besnikëri dhe zell në mbajtjen e urdhërimeve të Perëndisë dhe dha shumë udhëzim për përfitimin e shenjtorëve, me premtimin se të pastrit në zemër do të shihnin një vegim qiellor; dhe pasi ndenji për një kohë të shkurtër në një lutje pa zë, premtimi u vërtetua; pasi shumë prej të pranishmëve iu hapën sytë e të kuptuarit të tyre nga Shpirti i Perëndisë, që të mund të shihnin shumë gjëra.... Shumë nga vëllezërit panë një vegim qiellor të Shpëtimtarit dhe një mori të panumërt engjëjsh, dhe shumë gjëra të tjera"[3].

Profeti shpjegoi: "Përmbushje dhe gëzim i madh shfaqeshin vazhdimisht në paraqitjen e Shkollës së Profetëve dhe të shenjtorëve, për shkak të gjërave të zbuluara dhe përparimit tonë në diturinë e Perëndisë"[4].

Mësime të Jozef Smithit

Ungjilli i Jezu Krishtit përmban gjithë të vërtetën; besnikët pranojnë të vërtetat që ka zbuluar Perëndia dhe lënë mënjanë traditat e rreme.

"Mormonizmi është e vërtetë; dhe çdo njeri që e përqafon atë e ndien veten të lirë të përqafojë çdo të vërtetë: si rrjedhim vargonjtë e paragjykimit, fanatizmit, paditurisë dhe intrigës së priftërinjve, bien menjëherë nga qafa e tij; dhe sytë e tij hapen për të parë të vërtetën dhe e vërteta triumfon shumë mbi intrigën e priftërinjve. …

... Mormonizmi është e vërtetë, me fjalë të tjera, doktrina e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme është e vërtetë. … Parimi i parë dhe themelor i fesë sonë të shenjtë është që besojmë se ne kemi të drejtë të përqafojmë të tërën dhe çdo pjesë të së vërtetës, pa kufizim ose pa u ngushtuar apo ndaluar nga kredot apo idetë paragjykuese të njerëzve, ose nga mbizotërimet e njëri-tjetrit, kur ajo e vërtetë paraqitet qartë në mendjet tona dhe ne kemi shkallën më të lartë të provës së saj."[5]

Në janar 1843, Jozef Smithi pati një bisedë me disa njerëz që nuk ishin anëtarë të Kishës: "Unë deklarova se dallimi më i spikatur në mendim midis shenjtorëve të ditëve të mëvonshme dhe sektarëve ishte që këta të fundit të gjithë ngushtoheshin nga ndonjë kredo e veçantë, e cila u hiqte anëtarëve të saj privilegjin që të besonin ndonjë gjë që nuk përmbahej atje, ndërsa shenjtorët e ditëve të mëvonshme … janë gati të besojnë gjithë parimet e vërteta që ekzistojnë, kur ato shfaqen herë pas here"[6].

"Unë nuk mund t'i besoj asnjërës prej kredove të feve të ndryshme, sepse të gjitha ato kanë diçka në to të cilën unë nuk mund ta pranoj, ndonëse të gjitha ato kanë diçka të vërtetë. Unë dua të ngjitem në praninë e Perëndisë dhe të mësoj të gjitha gjërat; por kredot ngrenë hunj [caqe] dhe thonë: 'Ti do të arrish deri këtu, por jo më tutje' [Jobi 38:11]; të cilën unë nuk mund ta pranoj."[7]

"Unë ju them të gjithëve atyre që janë të prirur të ngrenë hunj për të Plotfuqishmin: 'Ju nuk do t'ia dilni të arrini lavdinë e Perëndisë. Për t'u bërë një bashkëtrashëgimtar i trashëgimisë së Birit, gjithkush duhet të lërë mënjanë gjithë traditat e tij të rreme.'"[8]

"Gjëja e madhe që duhet të dimë ne është të kuptojmë se çfarë krijoi Perëndia përpara themelimit të botës. Cili e di atë? Nxitja e brendshme e njerëzimit është të ngrejë hunj dhe të vendosë kufij për punët dhe mënyrat e të Plotfuqishmit. … Ajo që ka qenë fshehur që përpara themelimit të botës, iu zbulohet foshnjave dhe të vegjëlve në ditët e fundit [shih DeB 128:18]."[9]

"Kur njerëzit e hapin gojën kundër [së vërtetës] ata nuk më dëmtojnë mua, por dëmtojnë vetveten. … Kur gjërat që kanë rëndësinë më të madhe lihen mënjanë nga njerëz mendje-shkurtër madje pa e menduar fare, unë dua të shoh të vërtetën, gjithë pasojat e saj të vendosura dhe ta përqafoj në kraharorin tim. Unë besoj gjithçka që ka zbuluar Perëndia kurdoherë dhe kurrë nuk kam dëgjuar që një njeri të dënohet sepse ka besuar tepër; por ata janë dënuar sepse nuk kanë besuar."[10]

"Kur Perëndia i ofron një bekim apo dituri një njeriu dhe ai kundërshton ta marrë atë, ai do të dënohet. Izraelitët u lutën që Perëndia t'i fliste Moisiut dhe jo atyre; si pasojë e së cilës ai i mallkoi ata me ligjin e urdhërimeve të mishit."[11]

"Unë gjithmonë kam pasur kënaqësinë të shoh të vërtetën të triumfojë mbi gabimin dhe errësirën të sprapset para dritës."[12]

Fitimi i diturisë për të vërtetat e përjetshme është thelbësor për të marrë shpëtim.

"Dituria është e nevojshme për jetën dhe perëndishmërinë. Mjerë ju priftërinj dhe klerikë që predikoni se dituria nuk është e nevojshme për jetën dhe shpëtimin. Hiqini Apostujt etj., hiqni diturinë dhe ju do ta gjeni veten të denjë për dënimin e ferrit. Dituria është zbulesë. Dëgjoni, të gjithë ju vëllezër, këtë çelës të madhërishëm: dituria është fuqia e Perëndisë për shpëtimin."[13]

"Dituria i heq errësirën, pasigurinë dhe dyshimin; sepse këto nuk mund të ekzistojnë aty ku është dituria. … Në diturinë ka fuqi. Perëndia ka më shumë fuqi se gjithë qeniet e tjera, sepse Ai ka dituri më të madhe; dhe prandaj Ai di si t'i nënshtrojë gjithë qeniet e tjera ndaj Vetes. Ai ka fuqi mbi gjithçka."[14]

"Për aq sa zvetënohemi prej Perëndisë, ne zbresim tek djalli dhe humbasim dituri dhe pa dituri ne nuk mund të shpëtohemi, dhe ndërkohë që zemrat tona mbushen me të ligën, dhe ne studiojmë

të ligën, në zemrat tona nuk ka vend për të mirën, ose për të studiuar të mirën. A nuk është Perëndia i mirë? Atëherë dhe ju të jeni të mirë; nëse Ai është besnik, atëherë dhe ju të jeni besnikë. T'i shtoni besimit tuaj virtytin, dhe virtytit diturinë, dhe kërkoni çdo gjë të mirë [shih 2 Pjetri 1:5].

... Është e pamundur për një njeri të shpëtohet në padituri, sepse nëse ai nuk merr dituri, ai do të merret në robëri nga ndonjë fuqi e ligë në botën tjetër, pasi shpirtrat e ligj do të kenë më shumë dituri dhe si pasojë më shumë fuqi se shumë njerëz që janë në tokë. Prandaj është e nevojshme zbulesa për të na ndihmuar dhe për të na dhënë dituri për gjërat e Perëndisë."[15]

Jozef Smithi dha mësim sa vijon në prill 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 130:18–19: "Çfarëdo parimi inteligjence që fitojmë në këtë jetë, do të ngrihet me ne në ringjallje. Dhe në qoftë se një njeri fiton më shumë dije dhe inteligjencë në këtë jetë, nëpërmjet zellit dhe bindjes, sesa një tjetër, ai do të ketë po aq më shumë përparësi në botën që vjen."[16]

Profeti Jozef Smith dha mësim sa vijon në maj 1843, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 131:6: "Është e pamundur për një njeri të shpëtohet në padituri"[17].

Ne pajisemi me dituri për të vërtetat e përjetshme përmes studimit dhe lutjes së zellshme.

Xhorxh A. Smith, ndërsa shërbente në Presidencën e Parë, raportoi: "Jozef Smithi dha mësim se çdo burrë dhe grua duhet t'i kërkojë Zotit urtësi, që ata të mund të marrin dituri prej Tij që është burimi i diturisë; dhe premtimet e ungjillit, siç është zbuluar, na lejojnë të besojmë se, duke ndjekur këtë drejtim, ne do ta arrijmë qëllimin e kërkimit tonë, diturinë"[18].

Profeti Jozef Smith i shkroi sa më poshtë një burri që ishte bashkuar kohët e fundit me Kishën: "Juve ju kujtohet dëshmia që dhashë në emrin e Zotit Jezus, në lidhje me veprën e madhe që ka sjellë Ai në ditët e fundit. Ju e njihni mënyrën time të komunikimit, se si me dobësi dhe thjeshtësi, unë ju deklarova juve atë që më ka sjellë Zoti, me anë të shërbesës së engjëjve të Tij të shenjtë, për këtë brez. Unë lutem që Zoti t'jua bëjë të mundur t'i

"Unë e di që Shpirti i Tij do t'u japë dëshmi të gjithë atyre që kërkojnë me zell dituri prej Tij."

ruani këto gjëra si thesar në mendjen tuaj, sepse unë e di që Shpirti i Tij do t'u japë dëshmi të gjithë atyre që kërkojnë me zell dituri prej Tij."[19]

Profeti Jozef Smith i shkroi sa më poshtë një burri që dëshironte të mësonte më shumë për Kishën: "Studioni Biblën dhe sa më shumë prej librave tanë që mund të gjeni; lutjuni Atit në emrin e Jezu Krishtit, kini besim në premtimet që iu bënë etërve dhe mendja juaj do të udhëhiqet drejt së vërtetës"[20].

"Gjërat e Perëndisë kanë rëndësi të madhe; dhe koha e përvoja si dhe mendimet e kujdesshme e përsiatëse dhe solemne munden veç t'i gjejnë ato. Mendja jote, or njeri, nëse ti do të udhëheqësh një shpirt në shpëtim, duhet të shtrihet aq lart sa qiejt më të lartë dhe të kërkojë e të sodisë humnerën më të errët dhe hapësirën e gjerë të përjetësisë – ti duhet të bashkëbisedosh me Perëndinë. Sa më shumë dinjitoze dhe fisnike janë mendimet e Perëndisë, sesa përfytyrimet e kota të zemrës njerëzore! …

... Ndershmëria, dhe vetëpërmbajtja, dhe çiltërsia, dhe solemniteti, dhe virtyti, dhe dëlirësia, dhe butësia, dhe thjeshtësia le të kurorëzojnë kokën tonë në çdo vend; dhe në fund, le të bëhemi si fëmijë të vegjël, pa ligësi, dredhi apo hipokrizi. Dhe tani, vëllezër, pas fatkeqësive tuaja, nëse ju i bëni këto gjëra dhe ushtroni gjithmonë lutje të zjarrtë e besim në sytë e Perëndisë, Ai do t'ju japë juve dituri me anë të Shpirtit të Tij të Shenjtë, po, me anë të dhuratës së papërshkrueshme të Frymës së Shenjtë [shih DeB 121:26]."[21]

Ne e fitojmë diturinë për të vërtetat e përjetshme pak e nga pak; ne mund t'i mësojmë të gjitha gjërat aq shpejt sa jemi në gjendje t'i mbajmë ato.

"Nuk është e urtë që ne duhet të na paraqitet menjëherë e gjithë dituria para nesh; por ne duhet ta marrim pak e nga pak; atëherë ne mund ta kuptojmë atë."[22]

"Kur ngjitni një shkallë, duhet të filloni nga fundi dhe të ngjiteni hap pas hapi derisa të arrini në majë; kështu është edhe me parimet e ungjillit – ju duhet të filloni në fillim dhe të vazhdoni derisa t'i mësoni të gjitha parimet e ekzaltimit. Por do të kalojë shumë kohë pasi të keni kaluar përtej velit [të keni vdekur] para se t'i mësoni ato. Jo çdo gjë kuptohet në këtë botë; do të duhet një punë e madhe për të mësuar mbi shpëtimin dhe ekzaltimin tonë madje edhe përtej varrit."[23]

Jozef Smithi dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë iu dhanë udhëzimet e mëposhtme shenjtorëve që po mblidheshin në Navu: "Atyre që ... mund të ndihmojnë në këtë punë madhështore, ne u themi, le të vijnë në këtë vend; duke e bërë këtë ata jo vetëm që do të ndihmojnë në përparimin e Mbretërisë, por do të jenë në një situatë ku mund të kenë përparësinë që të udhëzohen prej Presidencës dhe autoriteteve të tjera të Kishës, dhe të ngjiten lart e më lart në shkallën e inteligjencës derisa të mund 'të [kuptojnë] me të gjithë shenjtorët cila është gjërësia, gjatësia, thellësia dhe lartësia, dhe ta [njohin] dashurinë e Krishtit që tejkalon çdo njohuri'. [Efesianëve 3:18–19.]"[24]

"Perëndia nuk i ka zbuluar Jozefit asgjë të cilën Ai nuk do t'ua bënte të njohur të Dymbëdhjetëve, e madje edhe shenjtori më i

vogël mund t'i dijë të gjitha gjërat menjëherë sapo të jetë në gjendje që t'i durojë ato, pasi duhet të vijë dita kur asnjë njeri nuk do t'i thotë të afërmit të tij 'Njihe Zotin'; sepse të gjithë do ta njohin Atë … që nga më i vogli e deri te më i madhi [shih Jeremia 31:34]."[25]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni paragrafin e parë në faqen 281. Mendoni për zakone ose ide që mund "të [vendosin] kufij për punët dhe mënyrat e të Plotfuqishmit" në jetën tonë. Si mendoni ju, çfarë duhet të bëjmë ne që të përqafojmë gjithë të vërtetën që Zoti do të na japë?
- Rishihni paragrafin e fundit të plotë të faqes 281. Kur ka ndodhur që dituria i ka nxjerrë jashtë jetës suaj errësirën dhe dyshimin? Si mendoni ju, përse fitimi i diturisë për të vërtetën është thelbësor për të marrë shpëtimin? (Për disa shembuj, shihni faqet 281–282.)
- Prej mësimeve të Profetit Jozef, ne mund të shohim që Satani dëshiron që ne të humbasim dituri (faqet 281–282) dhe Zoti dëshiron të na japë dituri (faqet 282–284). Çfarë mund të mësojmë nga ky dallim i theksuar?
- Çfarë mund të bëjmë që të rrisim diturinë tonë për të vërtetën? (Për disa shembuj, shihni faqet 277–279, 282–284.) Rishihni paragrafin e parë të faqes 284. Përzgjidhni disa nga karakteristikat e renditura në këtë paragraf. Si na përgatit secila prej këtyre karakteristikave që të marrim dituri?
- Lexoni paragrafin e tretë në faqen 284. Çfarë mund të mësojmë nga krahasimi i mësimit të parimeve të ungjillit prej nesh me ngjitjen e një shkalle? Çfarë keni bërë ju që ta rritni vazhdimisht diturinë tuaj për ungjillin?
- Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja ndërsa meditoni paragrafin e fundit në këtë kapitull?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Fjalët e Urta 1:7; 1 Timoteut 2:3–4; 2 Nefi 28:29–31; Alma 5:45–47; DeB 88:118

Shënime

1. George Q. Cannon, *The Life of Joseph Smith, the Prophet* (1888), f. 189.
2. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly,* 25 shkurt 1868, f. 2; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
3. *History of the Church,* 1:334–335; nga protokolli i një mbledhjeje të Shkollës së Profetëve mbajtur më 18 mars 1835, në Kirtland, Ohio; raportuar nga Frederick G. Williams.
4. *History of the Church,* 1:334; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 281, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
5. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 53–54; është modernizuar drejtshkrimi dhe gramatika.
6. *History of the Church,* 5:215; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book D-1, f. 1433, Arkivat e Kishës.
7. *History of the Church,* 6:57; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 15 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
8. *History of the Church,* 5:554; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
9. *History of the Church,* 5:529–530; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 13 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
10. *History of the Church,* 6:477; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
11. *History of the Church,* 5:555; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
12. Letër nga Joseph Smith drejtuar Oliver Cowdery, 24 shtator 1834, Kirtland, Ohio, botuar në *Evening and Morning Star,* shtator 1834, f. 192.
13. Cituar nga Martha Jane Knowlton Coray, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 maj 1843, në Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 5:340; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
15. *History of the Church,* 4:588; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
16. Doktrina e Besëlidhje 130:18–19; udhëzime dhënë nga Joseph Smith-i më 2 prill 1843, në Ramus, Illinois.
17. Doktrina e Besëlidhje 131:6; udhëzime dhënë nga Joseph Smith-i më 16 dhe 17 maj 1843, në Ramus, Illinois.
18. George A. Smith, *Deseret News: Semi-Weekly,* 29 nëntor 1870, f. 2.
19. *History of the Church,* 1:442; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Moses Nickerson, 19 nëntor 1833, Kirtland, Ohio.
20. *History of the Church,* 6:459; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Washington Tucker, 12 qershor 1844, Nauvoo, Illinois.
21. *History of the Church,* 3:295–296; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; pjesë të kësaj letre u përfshinë më vonë në Doktrina e Besëlidhje si seksionet 121, 122 dhe 123.

22. *History of the Church,* 5:387; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 14 maj 1843, në Yelrome, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
23. *History of the Church,* 6:306–307; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
24. *History of the Church,* 4:186; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshillta-rëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, tetor 1840, f. 179.
25. *History of the Church,* 3:380; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.

Pasi Jozef Smithi shpjegoi planin e Tempullit të Kirtlandit, siç u zbulua nga Zoti, Hajrëm Smithi vrapoi që të merrte një kosë, duke thirrur: "Ne po përgatitemi të ndërtojmë një shtëpi për Zotin dhe unë jam i vendosur që të jemi i pari në këtë punë".

"Sa e Mirë dhe e Kënaqshme Është ... të Banojnë Bashkë në Unitet"

"Punoni gjatë, punoni fort dhe punoni të gjithë së bashku."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Më 27 dhjetor 1832, Profeti Jozef Smith mori një urdhërim nga Zoti që shenjtorët duhet të fillonin të ndërtonin një tempull në Kirtland (shih DeB 88:119). Më 1 qershor 1833, Zoti i dha udhëzime të mëtejshme Profetit: "Tani, këtu është urtësia dhe mendja e Zotit—shtëpia duhet të ndërtohet, jo sipas mënyrës së botës, ... ajo duhet të ndërtohet sipas mënyrës që unë do t'ia tregoj tre prej jush" (DeB 95:13–14).

Disa ditë më vonë, Zoti e përmbushi premtimin e Tij, duke i dhënë Jozef Smithit dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë një vegim të mrekullueshëm në të cilin ata panë plane të detajuara për tempullin. Frederik G. Uilliams, Këshilltari i Dytë në Presidencën e Parë, kujtoi më vonë: "Jozef [Smithi] mori fjalën e Zotit për të që të merrte dy këshilltarët e tij, [Frederik G.] Uilliams dhe [Sidni] Rigdon, dhe të vinte përpara Zotit, dhe Ai do t'u tregonte atyre planin ose modelin për shtëpinë që duhej të ndërtohej. Ne u ulëm në gjunjë, i thirrëm Zotit dhe ndërtesa u shfaq në largësi sa mund ta shihnim, unë qeshë i pari që e zbulova. Pastaj të gjithë ne e pamë atë së bashku. Pasi e kishim parë mirë së jashtmi, ndërtesa u duk sikur erdhi tamam mbi ne."[1]

Kur Jozef Smithi i shpjegoi një këshilli të priftërinjve të lartë planin e lavdishëm që i ishte zbuluar Presidencës së Parë, vëllezërit u kënaqën dhe dolën menjëherë që të zgjidhnin një vend ndërtimi – një vend në një fushë me grurë që vëllezërit Smith e kishin mbjellë vjeshtën e mëparshme. Menjëherë Hajrëm Smithi vrapoi që të

merrte një kosë për të filluar pastrimin e tokës për ndërtim, duke thirrur: "Ne po përgatitemi të ndërtojmë një shtëpi për Zotin dhe unë jam i vendosur që të jem i pari në këtë punë"[2].

Kjo ndjenjë entuziazmi u bë një emocion bashkues ndërsa shenjtorët punuan dhe sakrifikuan për të ndërtuar tempullin e parë në këtë periudhë ungjillore. Nën drejtimin e Ema Smithit, gratë bënë çorape, pantallona dhe xhaketa për ndërtuesit e tempullit. Gratë gjithashtu bënë perdet dhe qilimat për tempullin, puna për mjedisin e brendshëm të tempullit drejtohej nga Brigam Jangu. Vëllai Xhon Taner shiti fermën e tij prej 890,31 hektarësh në Nju-Jork, duke mbërritur në Kirtland tamam në kohë që t'i jepte hua Profetit 2.000 dollarë amerikanë për të shlyer pengun mbi bllokun e tempullit, që gati po skadonte duke i hequr të drejtën e pronësisë. Për të mbrojtur tempullin nga turma kërcënuese, burra e ruanin tempullin natën, duke fjetur me po ato rroba që kishin veshur gjatë ditës si punëtorë ndërtimi.

Profeti shpalli: "Po bëheshin përgatitje të mëdha për të filluar një shtëpi të Zotit; dhe megjithëse Kisha ishte e varfër, përsëri uniteti, harmonia dhe bamirësia jonë gëluan për të na forcuar që të përmbushnim urdhërimet e Perëndisë"[3].

Hiber C. Kimball, që u bë anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve një vit përpara se tempulli të përkushtohej, përshkroi përpjekjen e madhe: "E gjithë kisha u bashkua në këtë ndërmarrje dhe çdo burrë dha një dorë për ndihmë. Ata që nuk kishin pendë kafshësh transporti shkuan të punonin në gurore dhe përgatitën gurë për t'u transportuar tek ndërtesa."[4] Plaku Kimball kujtoi gjithashtu: "Jozefi tha: 'Ejani vëllezër, le të shkojmë tek gurorja dhe të punojmë për Zotin'. Dhe Profeti shkoi vetë me tunikën dhe pantallonat e tij të linjta [rroba pune të linjta] dhe punoi në nxjerrjen e gurëve ashtu si ne të tjerët. Pastaj çdo të shtunë ne çuam çdo pendë kafshësh transporti për të çuar gurë në Tempull dhe ne vazhduam kështu derisa ajo shtëpi u përfundua; dhe gratë tona gjithë kohës thurnin, tirrnin e qepnin dhe … bënin gjithë llojet e punëve."[5]

Përpjekjet e shenjtorëve të Kirtlandit ishin tipike të unitetit, sakrificës dhe përkushtimit që do të bënin të mundur që qëllimet e Zotit të përmbusheshin në vitet që do të vinin. Kjo ishte

njëra nga herët e shumta kur shenjtorët do të punonin së bashku, duke ia vënë veshin këshillës së Profetit Jozef Smith: "Punoni gjatë, punoni fort dhe punoni të gjithë së bashku"[6].

Mësime të Jozef Smithit

Kur punojmë së bashku në unitet, ne mund t'i përmbushim më mirë qëllimet e Perëndisë.

"[Ne] ndihemi të gëzuar që takojmë shenjtorët në një tjetër Konferencë të Përgjithshme [tetor 1840]. … Shenjtorët janë po aq të zellshëm, të palodhur dhe energjikë sa gjithmonë, në veprën e madhe të ditëve të fundit; dhe [kjo] na jep gëzim dhe ngushëllim dhe na nxit shumë, ndërkohë që luftojnë me vështirësitë që shtrihen domosdoshmërisht në udhën tonë.

Vëllezërit le të shfaqin gjithmonë një shpirt të tillë, dhe të na mbështesin, dhe ne duhet, ne do të shkojmë përpara; vepra e Zotit do të përparojë, Tempulli i Zotit do të ngrihet, Pleqtë e Izraelit do të nxiten, Sioni do të ndërtohet dhe do të bëhet lëvdata, gëzimi e lavdia e të gjithë tokës; dhe kënga e lëvdatës, lavdisë, nderimit dhe madhështisë për Atë që rri ulur mbi fron, dhe për Qengjin, në shekuj të shekujve do të kumbojë nga kodra në kodër, nga mali në mal, nga ishulli në ishull e nga kontinenti në kontinent, dhe mbretëritë e botës do të bëhen mbretëria e Perëndisë tonë dhe e Krishtit të Tij [shih Zbulesa 11:15].

Ne vërtet jemi të gëzuar të dimë se ekziston një shpirt i tillë bashkimi kudo në kisha, në vend dhe jashtë tij, në këtë kontinent, si dhe në ishujt e detit; sepse sipas këtij parimi dhe nëpërmjet një përqendrimi të veprimit, ne do të jemi në gjendje të plotësojmë qëllimet e Perëndisë tonë."[7]

"[Tempulli i Navusë] po përparon me shpejtësi të madhe; përpjekje energjike po bëhen në çdo përgjegjësi për të lehtësuar ndërtimin e tij dhe gjithfarë materialesh janë në një gjendje mbarëvajtjeje të lartë dhe nga vjeshta e ardhshme ne presim ta shohim ndërtesën të përfunduar. … Shpesh, gjatë dimrit, kanë qenë tamam njëqind duar që nxirrnin gurë, ndërsa në të njëjtën kohë mori të tjerësh kanë qenë duke u marrë me bartje dhe në lloje të tjera punësh. …

Ndërkohë që moritë e zëna me punë kanë qenë angazhuar kështu sipas profesioneve të tyre të ndryshme, duke kryer punën e tyre të përditshme, dhe duke punuar një të dhjetën e kohës së tyre, të tjerë nuk kanë qenë më pak të gatshëm që të sillnin të dhjetat dhe përkushtimet e tyre për të njëjtin synim fisnik. Asnjëherë, që kur u bë themelimi i kësaj Kishe, nuk kemi parë të shfaqet një gatishmëri më e madhe për t'iu bindur [kërkesave] të Jehovait, një dëshirë më e zjarrtë për të bërë vullnetin e Perëndisë, të ushtrohen përpjekje më të zellshme, apo të bëhen sakrifica më të mëdha nga sa janë bërë që kur Zoti tha: 'Tempulli duhet të ndërtohet nëpërmjet së dhjetës së popullit tim'. [Shih DeB 97:10–11]. U duk sikur shpirti i iniciativës, bamirësisë dhe bindjes qëndroi në të njëjtën kohë mbi të moshuar e të rinj; dhe vëllezër e motra, djem e vajza dhe madje të huaj, që nuk bënin pjesë në Kishë, të bashkuar me një bujari të pashembullt në përmbushjen e kësaj pune të mrekullueshme; as e veja, në shumë raste, nuk mund të ndalej që nga të ardhurat e saj të pakta, të hidhte dy monedhat e saj të vogla.

Në këtë kohë ne ndiejmë që t'u japim të gjithëve, të moshuar e të rinj, si në Kishë ashtu dhe jashtë saj, falënderimet tona të sinqerta për bujarinë, mirësinë, zellin dhe bindjen e tyre të pashembullt, që ata e kanë shfaqur kaq saktësisht në kohë në rastin e tanishëm. Jo se ne kemi përfituar personalisht apo individualisht nga një pikëpamje monetare, por kur vëllezërit, si në këtë rast, tregojnë një unitet qëllimi dhe plani, dhe të gjithë i vënë shpatullat punës; meraku, përpjekja, mundimi dhe ankthi ynë pakësohen në mënyrë thelbësore, zgjedha jonë bëhet e ëmbël dhe barra jonë bëhet e lehtë [shih Mateu 11:30]."[8]

"Tani, më lejoni ta them njëherë e për gjithmonë, ashtu si Psalmisti i lashtësisë: 'Sa e mirë dhe e kënaqshme është që vëllezërit të banojnë bashkë në unitet! Si vaji i çmuar i shpërndarë mbi krye, që zbret mbi mjekrën e Aaronit, që zbret deri në cep të rrobave të tij. ... Si vesa e Hermonit, që zbret mbi malet e Sionit', është një unitet i tillë; 'sepse atje Zoti ka vënë bekimin, jetën në përjetësi'. Uniteti është fuqi. [Shih Psalmet 133:1–3.]"[9]

Ne rritemi në unitet ndërsa përpiqemi të jemi të bindur ndaj ligjeve të Perëndisë dhe të kapërcejmë ndjenjat egoiste dhe paragjykimet tona.

Në dhjetor 1840 Profeti u shkroi anëtarëve të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe udhëheqësve të tjerë të priftërisë që po shërbenin misione në Britaninë e Madhe: "Është ... shumë e kënaqshme për mendjen time që ka pasur një mirëkuptim kaq të mirë midis jush, dhe që shenjtorët ia kanë vënë veshin këshillës kaq gëzueshëm, dhe [janë përpjekur shumë] me njëri-tjetrin në këtë punë dashurie, dhe në përkrahjen e së vërtetës e drejtësisë. Kështu duhet të jetë në Kishën e Jezu Krishtit; uniteti është fuqia. 'Sa ... e kënaqshme është që vëllezërit të banojnë bashkë në unitet!' [Psalmet 133:1.] Le ta lëvrojnë gjithmonë shenjtorët e Më Të Lartit këtë parim dhe bekimet më të lavdishme duhet të vijnë si rezultat, jo vetëm për ata individualisht, por për të gjithë Kishën – rendi i mbretërisë do të mbahet, shërbestarët e saj do të respektohen dhe kërkesave të saj do t'u binden me gatishmëri dhe gëzim. …

Le të kujtojnë shenjtorët që gjëra të mëdha varen nga përpjekja e tyre individuale, dhe se ata janë thirrur të jenë bashkëpunëtorë me ne dhe me Shpirtin e Shenjtë për të përmbushur veprën e madhe të ditëve të fundit; dhe duke marrë parasysh shtrirjen, bekimet dhe lavditë e saj, çdo ndjenjë egoiste, jo vetëm le të varroset, por le të asgjësohet; dhe le të mbizotërojë dashuria për Perëndinë dhe njeriun, dhe le të mbretërojë triumfuese në çdo mendje, që zemrat e tyre të mund të bëhen si Enoku i lashtësisë, dhe të kuptojnë gjithë gjërat, të tashme, të kaluara e të ardhme, dhe të mos u mungojë asnjë dhunti, duke pritur për ardhjen e Zotit Jezu Krisht [shih 1 Korintasve 1:7].

Puna në të cilën jemi angazhuar të bashkuar nuk është një punë e një lloji të zakonshëm. Armiqtë me të cilët duhet të luftojmë janë të mprehtë dhe të aftësuar mirë në manovrim; është me vend për ne që të jemi në gatishmëri për të përqendruar energjitë tona, dhe që ndjenjat më të mira duhet të ekzistojnë mes nesh; dhe pastaj, me ndihmën e të Plotfuqishmit, ne do të shkojmë nga fitorja në fitore, dhe nga pushtimi në pushtim; pasionet tona të

"Uniteti është fuqia. 'Sa … e kënaqshme është që vëllezërit të banojnë bashkë në unitet!' Le ta lëvrojnë gjithmonë shenjtorët e Më Të Lartit këtë parim."

liga do të mposhten, paragjykimet tona do të mënjanohen; ne nuk do të gjejmë vend në kraharorin tonë për urrejtje; nuk do të shihet shëmtia e vesit, dhe ne do të qëndrojmë të miratuar para qiellit, dhe do të pranohemi si bij të Perëndisë.

Le të kuptojmë që ne nuk duhet të jetojmë për veten tonë, por për Perëndinë; duke bërë kështu bekimet më të mëdha do të qëndrojnë mbi ne si për kohën edhe për përjetësinë."[10]

"Ne do t'u thoshim shenjtorëve që vijnë këtu [në Navu], ne kemi hedhur themelin për mbledhjen e popullit të Perëndisë në këtë vend, dhe [ne] presim që kur shenjtorët të vijnë, ata do të jenë nën kështillën që ka caktuar Perëndia. … Këtu ne po përpiqemi të ngjeshim ijët tona, dhe të spastrojmë nga mesi ynë ata që bëjnë paudhësi; dhe shpresojmë që kur vëllezërit të arrijnë që nga jashtë vendit, ata do të na ndihmojnë që ta çojmë përpara

këtë vepër të mirë, dhe ta përmbushim këtë plan të madhërishëm, që 'Sioni të mund të ndërtohet në drejtësi; dhe gjithë kombet të mblidhen rreth flamurit të tij'; që si populli i Perëndisë, nën drejtimin e Tij, dhe të bindur ndaj ligjit të Tij, ne të mund të rritemi në drejtësi dhe të vërtetë; që kur qëllimet e Tij të përmbushen, ne të mund të marrim një trashëgimi ndërmjet atyre që janë shenjtëruar."[11]

"Ne, të gjithë ne, kemi miqtë tanë, lidhjet tona, familjet dhe shoqëritë tona; dhe ne shohim se lidhjet e miqësisë ... dhe të vëllazërisë na kanë bashkuar pazgjidhshmërisht së bashku me anë të mijëra shoqërimeve të dashura; ne kemi përqafuar besimin e përbashkët të vetëm, madje atë 'që u qe trasmetuar shenjtorëve njëherë'. [Juda 1: 3.] Ne kemi pasur privilegjin të dëgjojmë ungjillin e përjetshëm, që na është sjellë neve me anë të shpirtit të profecisë, me anë të hapjes së qiejve, me anë të dhuratës së Frymës së Shenjtë, me anë të shërbesës së engjëjve dhe me anë të fuqisë së Perëndisë. … I njëjti mirëkuptim vepron nëpër të gjithë trupin, madje trupin e Krishtit, i cili, sipas deklaratës së Palit, është kisha e tij; dhe asnjë pjesë e trupit nuk mund të dëmtohet pa e ndier dhembjen pjesët e tjera, sepse thotë Pali, nëse vuan një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët vuajnë; kurse po të nderohet një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët gëzohen bashkë me të [shih 1 Korintasve12:12–27]."[12]

Bekimet më të mëdha tokësore dhe shpirtërore gjithmonë rrjedhin nga një unitet i përpjekjes.

Në janar 1841, Profeti Jozef Smith dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë iu dhanë udhëzime shenjtorëve që po vinin në Navu nga pjesë të ndryshme të botës: "Vetëm me anë të një përqendrimi të veprimit dhe një uniteti të përpjekjes, ne mund të përmbushim veprën e madhe të ditëve të fundit …, ndërsa interesat tona, si tokësore edhe shpirtërore, do të rriten shumë dhe bekimet e qiellit duhet të rrjedhin mbi ne në një rrjedhë të pandërprerë; për këtë, ne mendojmë se nuk mund të ketë dyshim.

Bekimet më të mëdha tokësore dhe shpirtërore, që gjithmonë rrjedhin nga besnikëria dhe përpjekja e përqendruar, asnjëherë

nuk shoqëruan përpjekjen ose ndërmarrjen individuale. Historia e të gjitha epokave të kaluara e dëshmon me bollëk këtë fakt. …

Ne do të donim që shenjtorët të kuptonin që, kur vijnë këtu, ata nuk duhet të presin përsosuri, apo që gjithçka do të jetë harmoni, paqe dhe dashuri; nëse ata shkojnë pas këtyre ideve, ata pa dyshim që do të mashtrohen, pasi këtu ka njerëz, jo vetëm nga shtete të ndryshme, por nga kombe të ndryshme, të cilët, ndonëse ndiejnë një lidhje të fortë me çështjen e së vërtetës, kanë paragjykimet e tyre të edukimit dhe, si pasojë, duhet njëfarë kohe përpara se këto gjëra të kapërcehen. Përsëri, ka shumë që depërtojnë në befasi dhe përpiqen të mbjellin mosmarrëveshje, grindje dhe armiqësi në mesin tonë dhe duke vepruar kështu, sjellin të ligën mbi shenjtorët. … Prandaj, ata që vijnë në këtë vend, le të jenë të vendosur për të mbajtur urdhërimet e Perëndisë dhe të mos shkurajohen nga ato gjëra që ne kemi renditur, dhe atëherë ata do të lulëzojnë – inteligjenca e qiellit do t'u komunikohet atyre, dhe ata vërtet do të shohin, sy për sy, dhe do të gëzohen në përmbushjen e plotë të asaj lavdie që është ruajtur për të drejtët.

Në mënyrë që të ngrihet Tempulli i Zotit, do të kërkohen përpjekje të mëdha nga ana e shenjtorëve, që ata të mund të ndërtojnë një shtëpi që do të pranohet nga i Plotfuqishmi, dhe në të cilën do të manifestohen fuqia dhe lavdia e Tij. Prandaj, ata që mund të bëjnë lirisht një sakrificë të kohës së tyre, talenteve të tyre dhe pronave të tyre, për lulëzimin e mbretërisë dhe për dashurinë që kanë ndaj çështjes të së drejtës, le të … bashkohen me ne në veprën e madhe të ditëve të fundit dhe të marrin pjesë në vuajtje, që në fund të mund të marrin pjesë në lavdinë dhe triumfin."[13]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Mendoni për deklaratën e Profetit Jozef Smith, "punoni gjatë, punoni fort dhe punoni të gjithë së bashku" (faqe 291). Çfarë

ndodh kur një përpjekje nuk është e gjatë mjaftueshëm ose e fortë mjaftueshëm? Çfarë ndodh kur njerëzit tërheqin në drejtime të ndryshme? Si mund ta zbatojmë deklaratën e Profetit në shtëpitë tona, në thirrjet tona në Kishë?

- Lexoni paragrafin e dytë në faqen 292. Përse barrët tona bëhen më të lehta kur punojmë së bashku? (Për disa shembuj, shihni faqet 289–292.) Cilat parime ju kanë ndihmuar juve të punoni në unitet më të madh me të tjerët?
- Rishihni paragrafin e dytë në faqen 293. Cilat janë disa nga rreziqet e egoizmit? Çfarë mund të bëjmë që të asgjësojmë ndjenja egoiste brenda nesh? Si ndiheni kur "[lini] të mbizotërojë dashuria për Perëndinë dhe njeriun" në zemrën tuaj?
- Rishihni paragrafin e parë të plotë të faqes 295. Në çfarë mënyrash keni përfituar prej "lidhje[ve] të miqësisë" dhe "shoqërimeve të dashura" në lagjen ose degën tuaj? Si përfitojnë lagjet dhe degët kur "i njëjti mirëkuptim vepron nëpër të gjithë trupin"?
- Studioni paragrafin e parë të plotë të faqes 296. Si mendoni ju, përse është e pamatur të presim përsosuri tek anëtarët e lagjeve dhe degëve tona? Kur keni parë një grup të papërsosur njerëzish të përdorin talentet dhe aftësitë e tyre të ndryshme për një kauzë të përbashkët? Cilat kanë qenë rezultatet e kësaj përpjekjeje të bashkuar?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Mateu 18:19–20; Gjoni 17:6–26; Mosia 18:21; 3 Nefi 11:29–30; DeB 38:24–27; Moisiu 7:18

Shënime

1. Frederick G. Williams, cituar nga Truman O. Angell, në Truman Osborn Angell, Autobiography 1884, f. 14–15, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Hyrum Smith, cituar në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 14, f. 1–2, Arkivat e Kishës.
3. *History of the Church,* 1:349; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 296–297, Arkivat e Kishës.
4. Heber C. Kimball, "Extracts from H. C. Kimball's Journal", *Times and Seasons,* 15 prill 1845, f. 867–868.
5. Heber C. Kimball, *Deseret News,* 27 maj 1863, f. 377; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.

6. Cituar nga Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly,* 20 prill 1867, f. 2; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
7. *History of the Church,* 4:212–213; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; është ndryshuar ndarja në paragrafë; nga një raport i Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë, 4 tetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* tetor 1840, f. 187.
8. *History of the Church,* 4:608–609; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; nga "The Temple", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 2 maj 1842, f. 775–776; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
9. *History of the Church,* 6:70; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 1 nëntor 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 nëntor 1843, f. 376–377; kjo letër është datuar pasaktësisht 8 nëntor 1843, në *History of the Church*.
10. *History of the Church,* 4:227, 230–231; është modernizuar drejtshkrimi; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 15 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 janar 1841, f. 258, 260–261; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 tetor 1840, në *History of the Church.*
11. *History of the Church,* 5:65–66; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons*, 15 korrik 1842, f. 858; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
12. "To the Saints of God", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1842, f. 951; është modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
13. *History of the Church,* 4:272–273; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, 15 janar 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 15 janar 1841, f. 276–277.

Udhëheqja sipas Mënyrës së Zotit

"Unë u mësoj atyre parime të drejta dhe ata qeverisin veten."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Ndërkohë që shenjtorët në Kirtland filluan të punojnë e të sakrifikojnë për të ndërtuar një tempull mes tyre, shenjtorët në kontenë Xhekson të Misurit po përballeshin me përndjekje të rëndë. Ndërsa një numër në rritje i anëtarëve të Kishës u zhvendos në Misuri, u rritën tensionet me kolonët më të hershëm. Misurianasit kishin frikë se mos humbitnin kontrollin politik, ata ishin dyshues ndaj besimeve fetare të panjohura të Kishës dhe nuk u pëlqente prirja e shenjtorëve për të bërë tregti mes tyre. Turmat u bënë gjithnjë e më të dhunshme në përndjekjen e tyre kundrejt shenjtorëve dhe, në nëntor 1833, i nxorën me dhunë prej shtëpive të tyre. Duke e lënë pas shumicën e gjësë së gjallë dhe të sendeve shtëpiake, shenjtorët ikën në veri, fillimisht në kontenë Klej të Misurit, ku gjetën strehim për një kohë.

Profeti Jozef Smith, që po jetonte në Kirtland, ishte thellësisht i shqetësuar për vuajtjet e shenjtorëve në Misuri dhe dëshironte shumë që t'i ndihmonte ata. Në shkurt 1834, Zoti i zbuloi atij që ai duhej të organizonte një grup shenjtorësh për të marshuar drejt kontesë Xhekson. Ky grup, i quajtur Kampi i Sionit, kishte si qëllim të ndihmonte për të rimarrë tokat dhe pronat që u ishin marrë paligjshmërisht anëtarëve të Kishës. (Shih DeB 103:21–40.) Kampi u organizua zyrtarisht më 6 maj 1834 dhe përfundimisht përfshiu mbi 200 vetë. Marshuesit, që ishin armatosur dhe organizuar si një trup ushtarak, mbërritën pranë kontesë Xhekson në mes të qershorit, pasi kishin udhëtuar më shumë se 1450 kilometra.

Udhëheqësit në mbretërinë e Zotit "duhet të [pajisen] me urtësi, dije dhe kuptueshmëri, që t'i [japin] mësim dhe të [udhëheqin] popullin e Perëndisë".

Anëtarët e kampit ecën çdo ditë për distanca të gjata, shpesh në një vapë shtypëse duke pasur vetëm ushqim të papërshtatshëm dhe ujë të keq për të mbajtur veten. Shoqërimi i ngushtë me njëri-tjetrin gjatë shumë javëve udhëtim, i shoqëruar nga lodhja e uria, i bënë disa prej burrave të grindeshin me njëri-tjetrin dhe të kritikonin Profetin.

Pavarësisht nga gjithë problemet e këtij udhëtimi të rrezikshëm e të vështirë, Jozef Smithi u mësoi anëtarëve të kampit parime të rëndësishme udhëheqjeje ndërsa i udhëhoqi ata dita ditës. Uillford Udraf, një anëtar i Kampit të Sionit që më vonë u bë Presidenti i katërt i Kishës, deklaroi: "Ne fituam një përvojë që kurrë nuk do të mund ta kishim fituar në ndonjë mënyrë tjetër. Ne patëm privilegjin të shihnim fytyrën e Profetit, dhe patëm privilegjin të udhëtonim një mijë e gjashtëqind kilometra bashkë me të, dhe të shihnim veprat e Shpirtit të Perëndisë me të, dhe zbulesat e Jezu Krishtit drejtuar atij, dhe plotësimin e atyre zbulesave."[1]

Pasi grupi arriti në Misuri, ata filluan bisedimet me zyrtarët shtetërorë, por këto përpjekje për një zgjidhje paqësore dështuan. Kur konflikti i armatosur dukej i pashmangshëm, Profeti u lut për udhëheqje dhe, më 22 qershor 1834, mori një zbulesë për ta shpërndarë kampin dhe për të deklaruar se Sioni nuk mund të shëlbohej në atë kohë (shih DeB 105). Në lidhje me anëtarët e kampit Zoti tha: "Unë i kam dëgjuar lutjet e tyre dhe do t'i pranoj sakrificat e tyre; dhe është e domosdoshme për mua që ata duhet të sillen kaq larg për një provë të besimit të tyre" (DeB 105:19).

Kampi i Sionit nuk i përmbushi objektivat e tij politike, por ai pati rezultate shpirtërore afatgjata. Në shkurt 1835, kur Profeti organizoi Kuorumin e Dymbëdhjetë Apostujve dhe Kuorumin e të Shtatëdhjetëve, nëntë prej Dymbëdhjetë Apostujve dhe të gjithë të Shtatëdhjetët kishin shërbyer në Kampin e Sionit. Siç e kujtoi Jozef Jangu, një nga anëtarët e parë të Të Shtatëdhjetëve, Profeti u shpjegoi një grupi të këtyre vëllezërve: "Perëndia nuk donte që ju të luftonit. Ai nuk do të mund të organizonte mbretërinë e Tij me dymbëdhjetë burra për t'u hapur dyert e Ungjillit kombeve të tokës dhe me shtatëdhjetë burra nën drejtimin e tyre që të ndiqnin gjurmët e tyre, nëse Ai nuk do t'i merrte ata nga një grup burrash të cilët kishin ofruar jetën e tyre dhe të cilët të kishin bërë një sakrificë po aq të madhe sa bëri Abrahami."[2]

Pikërisht në Kampin e Sionit Brigam Jangu, Hiber C. Kimballi, Uillford Udrafi dhe të tjerë fituan trajnim praktik që i bëri të aftë të udhëhiqnin shenjtorët nga Misuri për në Ilinois në vitin 1839 dhe më vonë për në Luginën e Solt-Lejkut. Prej përvojës së tyre me Profetin, këta vëllezër kishin mësuar të udhëhiqnin sipas mënyrës së Zotit.

Mësime të Jozef Smithit

Udhëheqësit u mësojnë parimet e drejta dhe i ndihmojnë ata që udhëheqin të mësojnë të qeverisin veten.

Xhon Tejlor, Presidenti i tretë i Kishës, raportoi: "Disa vite më parë në Navu, në praninë time një zotëri, një anëtar i Parlamentit, e pyeti Jozef Smithin se si ishte e mundur që ai qe në gjendje të qeveriste kaq shumë njerëz dhe të ruante një rend kaq të përsosur; duke vërejtur në të njëjtën kohë se për ta ishte e pamundur ta bënin këtë kudo tjetër. Z. Smith vërejti se ishte shumë e lehtë ta bëje këtë. 'Në ç'mënyrë?' pyeti zotëria, 'për ne është shumë e vështirë'. Z. Smith u përgjigj: 'Unë u mësoj atyre parime të drejta dhe ata qeverisin veten'."[3]

Brigam Jangu, Presidenti i dytë i Kishës, raportoi: "Jozef Smithit iu bë shumë herë pyetja, nga zotërinj që erdhën të shihnin atë dhe njerëzit e tij: 'Si është e mundur që ju mund t'i kontrolloni njerëzit tuaj kaq lehtë? Duket se ata nuk bëjnë asgjë tjetër përveç asaj që thoni ju; si është e mundur që ju mund t'i qeverisni ata kaq lehtë?' Ai tha: 'Unë nuk i qeveris fare. Zoti ka zbuluar disa parime nga qiejt sipas të cilave duhet të jetojmë në këto ditë të fundit. Koha po afrohet kur Zoti do ta mbledhë popullin e Tij prej të ligjve, dhe Ai do ta përshpejtojë punën e Tij në drejtësi, dhe parimet që Ai ka zbuluar unë ua kam mësuar njerëzve, dhe ata po përpiqen të jetojnë sipas tyre, dhe ata kontrollojnë veten e tyre.'"[4]

Në përgjigje të një akuze se ai po kërkonte pushtet, Jozef Smithi tha: "Në lidhje me pushtetin që kam unë mbi mendjet e njerëzve, do të thosha se është si pasojë e fuqisë të së vërtetës në doktrinat për të cilat unë kam qenë një vegël në duart e Perëndisë për t'ua paraqitur atyre dhe jo për shkak të ndonjë detyrimi nga

ana ime. … Unë pyes, a kam ushtruar ndonjëherë ndonjë detyrim mbi ndonjë njeri? A nuk i kam dhënë atij lirinë që të mos besojë në çfarëdo doktrine që unë kam predikuar, nëse e sheh të përshtatshme? Përse armiqtë e mi nuk i japin një goditje doktrinës? Ata nuk mund ta bëjnë atë: ajo është e vërteta dhe unë i sfidoj gjithë njerëzit që ta hedhin poshtë atë."[5]

"Një vëlla që punon në zyrën e 'St. Louis Gazette' ['Gazeta e Seint-Luisit'] … dëshironte të dinte se me çfarë parimi fitova kaq shumë pushtet.... I thashë atij se kam fituar pushtet në parimet e së vërtetës dhe virtytit, që do të zgjatnin edhe kur unë të kisha vdekur e shkuar."[6]

Udhëheqësit e marrin urtësinë që u duhet nga Shpirti dhe pohojnë bekimet e Zotit ndaj tyre.

"Një njeri i Perëndisë duhet të pajiset me urtësi, dije dhe kuptueshmëri, që t'i japë mësim dhe të udhëheqë popullin e Perëndisë."[7]

Jozef Smithi u shkroi anëtarëve të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe udhëheqësve të tjerë të priftërisë që po shërbenin misione në Britaninë e Madhe: "Unë mund të them se, për aq sa jam njohur me veprimet tuaja, jam plotësisht i kënaqur se ato kanë qenë me urtësi; dhe unë nuk kam dyshim që veçse Shpirti i Zotit ju ka drejtuar; dhe kjo provon sipas mendimit tim që ju keni qenë të përulur, dhe se dëshirat tuaja kanë qenë për shpëtimin e bashkënjerëzve tuaj, dhe jo për karrierën tuaj vetjake dhe interesa egoiste. Për aq kohë sa shenjtorët të shfaqin një gatishmëri të tillë, këshillat e tyre do të miratohen dhe përpjekjet e tyre do të kurorëzohen me sukses.

Ka shumë gjëra me rëndësi të madhe, për të cilat ju kërkoni këshillë, por që për të cilat unë mendoj se do të jeni plotësisht në gjendje të vendosni, përderisa ju jeni më të familjarizuar me rrethanat e veçanta sesa unë; dhe unë kam shumë besim në urtësinë tuaj të bashkuar. …

Vëllezër të dashur, ju duhet të jeni në dijeni në njëfarë mase për ndjenjat e mia, kur unë kundroj veprën e madhe që tani po përhapet dhe lidhjen që kam me të, ndërsa ajo po shtrihet në toka të largëta dhe mijëra vetë po e përqafojnë atë. Unë e kuptoj

në njëfarë mase përgjegjësinë time, dhe nevojën që kam për mbështetje nga lart, dhe për urtësi nga sipër, që unë të mund të jem në gjendje t'i mësoj parimet e drejtësisë këtij populli, që tani është bërë një popull i madh, dhe t'i udhëheq ata në përputhje me vullnetin e Qiellit; që ata të mund të përsosen dhe të përgatiten që të takojnë Zotin Jezu Krisht kur Ai do të shfaqet në lavdi të shkëlqyer. A mund të mbështetem në lutjet tuaja drejtuar Atit tonë qiellor për mua dhe në të gjitha lutjet e të gjithë vëllezërve e motrave të mia në Angli (të cilët megjithëse nuk i kam parë, përsëri i dua), që unë të mund të jem në gjendje t'i shpëtoj çdo manovre të Satanit, të kapërcej çdo vështirësi dhe ta sjell këtë popull në gëzimin e atyre bekimeve që janë rezervuar për të drejtët? E kërkoj këtë prej jush në emrin e Zotit Jezu Krisht."[8]

Në vitin 1833 Profeti dhe udhëheqës të tjerë të Kishës u shkruan anëtarëve në Tompson të Ohajos duke u thënë atyre se Vëllai Salmon Xhi ishte caktuar të kryesonte mbi ta: "Vëllai ynë i dashur Salmon ... është shuguruar prej nesh ... që t'ju udhëheqë dhe t'ju mësojë gjërat që janë në përputhje me perëndishmërinë, në të cilën ne kemi shumë besim, siç mendojmë se keni dhe ju gjithashtu. Prandaj ne ju themi juve – po, jo vetëm ne, por edhe Zoti – pranojeni atë si të tillë, duke e ditur që Zoti e ka caktuar atë në këtë detyrë për të mirën tuaj, duke e mbështetur me anë të lutjeve tuaja, duke u lutur për të vazhdimisht që ai të mund të pajiset me urtësi dhe kuptueshmëri në diturinë e Zotit, që nëpërmjet tij ju të mund të ruheni nga shpirtrat e ligj, dhe gjithë mosmarrëveshjet e grindjet, dhe të rriteni në hirin e në diturinë e Zotit dhe Shpëtimtarit tonë, Jezu Krishtit.

... Së fundi, vëllezër, lutuni për ne, që ne të mund të kemi aftësinë që të bëjmë punën në të cilën jemi thirrur, që ju të mund të gëzoni të fshehtat e Perëndisë, madje në plotësi."[9]

Profeti i dha këshillën në vijim një grupi udhëheqësish të priftërisë që t'i udhëhiqte ata në diskutimet e tyre: "Secili duhet të flasë sipas radhës së tij dhe në vendin e tij dhe në kohën e stinën e tij, që të mund të ketë rend të përsosur në të gjitha gjërat; dhe ... çdo burrë ... duhet të jetë i sigurt që ai mund të hedhë dritë mbi temën në vend që të përhapë errësirë, ... gjë që mund të bëhet nga burra që i kushtohen drejtpërdrejt studimit të mendjes

dhe vullnetit të Zotit, Shpirti i të cilit gjithmonë e shfaq dhe paraqet të vërtetën sipas kuptueshmërisë të të gjithë atyre që janë në zotërim të Shpirtit."[10]

"Kur Të Dymbëdhjetët ose cilëtdo dëshmitarë të tjerë qëndrojnë përpara kongregacioneve të tokës, dhe ata predikojnë në fuqinë dhe manifestimin e Shpirtit të Perëndisë, dhe njerëzit janë të habitur e të ngatërruar për doktrinën, dhe thonë 'Ai burrë ka predikuar një fjalim të fuqishëm, një predikim të shkëlqyer' atëherë lëreni atë burrë apo ata burra të kujdesen që të mos ia veshin lavdinë vetes, por të jenë të kujdesshëm që të jenë të përulur, dhe t'ia veshin lavdërimin e lavdinë Perëndisë dhe Qengjit; sepse është nëpërmjet Priftërisë së Shenjtë dhe Frymës së Shenjtë që ata kanë fuqinë të flasin kështu. Çfarë je ti, o njeri, përveçse pluhur? Dhe prej kujt i merr ti fuqinë dhe bekimet e tua, përveçse prej Perëndisë?"[11]

Udhëheqësit në mbretërinë e Zotit i duan ata të cilëve iu shërbejnë.

"Ndërkohë që bëhem më i moshuar, zemra ime bëhet më e dhimbsur për ju. Në çdo kohë unë jam i gatshëm të braktis gjithçka që është e gabuar, sepse unë dëshiroj që ky popull të ketë një udhëheqës të virtytshëm. Unë e kam çliruar mendjen tuaj duke ju bërë të ditur gjërat e Krishtit Jezus. … Nuk kam asgjë tjetër në zemrën time përveç ndjenjave të mira."[12]

"Priftërinjtë fanatikë çirren në lidhje me mua dhe pyesin: 'Përse ky llafazan fiton kaq shumë pasues dhe arrin t'i mbajë ata?' Unë u përgjigjem: kjo vjen ngaqë unë zotëroj parimin e dashurisë. Gjithçka që unë mund t'i ofroj botës është një zemër të mirë dhe një dorë të mirë."[13]

Disa ditë përpara se të shkonte në burgun e Karthixhit, Profeti shprehu dashurinë e tij për shenjtorët: "Perëndia ju ka vënë në provë. Ju jeni një popull i mirë; prandaj unë ju dua me të gjithë zemrën time. Askush s'ka dashuri më të madhe, sesa të japë jetën e vet për miqtë e tij [shih Gjoni 15:13]. Ju keni qëndruar pranë meje në kohë telashesh dhe unë jam i gatshëm të sakrifikoj jetën time për ruajtjen tuaj."[14]

Udhëheqësit në mbretërinë e Zotit japin mësim përmes shërbimit dhe shembullit të tyre.

Ndërkohë që anëtarët e Kampit të Sionit marshuan nga Kirtlandi i Ohajos për në Misuri, ata mësuan shumë parime udhëheqjeje nga shoqërimi i tyre me Jozef Smithin. Xhorxh A. Smith, një anëtar i Kampit të Sionit, kujtoi: "Profeti Jozef i provoi plotësisht vështirësitë e të gjithë udhëtimit. Përveç kujdesit për të siguruar për Kampin dhe për ta kryesuar atë, ai eci shumicën e kohës dhe pati përvojën e tij të këmbëve me flluska, të përgjakura dhe të lënduara, që ishin pasoja e natyrshme e një ecjeje prej 40 deri 65 kilometrash në ditë në një stinë të nxehtë të vitit. Por gjatë të gjithë udhëtimit ai asnjëherë nuk lëshoi një mërmërimë ose ankesë, ndërkohë që shumica e burrave në Kamp i ankoheshin atij për gishtat e lënduar të këmbëve, për këmbët me flluska, marshimet e gjata, furnizimet me sasi të pakta, cilësinë e keqe të bukës, çyrekun e keq të misrit [bukë misri], gjalpin e mykur [të prishur], mjaltin me shije të keqe, djathin dhe proshutën e krimbur etj. Madje as edhe një qen nuk mund t'u lehte disa burrave pa mërmëritur ata kundër Jozefit. Nëse do të duhej të fushonin me ujë të keq, kjo gati do të shkaktonte rebelim. Ne përsëri ishim Kampi i Sionit dhe shumë prej nesh qenë të padevotshëm, të shkujdesur, të pakujdesshëm, të pavëmendshëm, të pamend, ose djallëzorë, dhe ne ende nuk e dinim këtë. Jozefi duhej të kishte durim me ne dhe të na mbikëqyrte si fëmijë. Megjithatë, në Kamp kishte shumë vetë që nuk mërmëritën kurrë dhe që qenë gjithmonë të gatshëm dhe të vullnetshëm për të vepruar siç dëshironte udhëheqësi ynë."[15]

Sa vijon janë fragmente nga historia e Profetit për majin 1834: "Çdo natë përpara se të tërhiqeshim për të pushuar, kur binte boria, ne përkuleshim përpara Zotit në tendat vetjake dhe i paraqisnim ofertat tona të falënderimit me lutje dhe përgjërim; dhe kur binte boria e mëngjesit, rreth orës katër, çdo burrë qëndronte përsëri në gjunjë përpara Zotit, duke iu përgjëruar për bekimin e Tij për atë ditë."[16]

27 maj 1834: "Pavarësisht se armiqtë tanë vazhdimisht shprehnin kërcënime për dhunë, ne nuk u frikësuam, as nuk ngurruam të kryenim udhëtimin tonë, sepse Perëndia ishte me ne, dhe

"Profeti ishte burri i parë që tërhiqte litarin këmbëzbathur", kujtoi një pjesëtar i Kampit të Sionit. "Kjo ishte karakteristikë e tij në të gjithë kohët e vështira."

engjëjt e Tij shkuan përpara nesh, dhe besimi i grupit tonë të vogël qe i palëkundur. Ne e dimë që engjëjt ishin shoqëruesit tanë, sepse ne i pamë ata."[17]

29 maj 1834: "Unë zbulova se një pjese të shokëve të mi u ishte shërbyer bukë e thartuar, ndërsa unë kisha marrë bukë të mirë, të ëmbël nga i njëjti kuzhinier. Unë e qortova Vëllain Zebedi Koltrin për këtë njëanshmëri, sepse unë doja që vëllezërit e mi të ushqeheshin po aq mirë sa dhe unë."[18]

Xhon M. Çidester, një anëtar i Kampit të Sionit, kujtoi: "Kampit të Sionit, kur kaloi përmes shtetit të Indianës, iu desh të kapërcente moçale shumë të këqija; si pasojë, ne na duhej të lidhnim litarë tek karrot që të ndihmonim për kalimin e tyre dhe Profeti ishte burri i parë që tërhiqte litarin këmbëzbathur. Kjo ishte karakteristikë e tij në të gjitha kohët e vështira.

Ne e vazhduam udhëtimin tonë derisa arritëm Lumin [Uakenda], pasi kishim udhëtuar dyzet kilometra pa pushuar apo ngrënë. Ne u detyruam ta kalonim me anije-trap këtë rrymë;

dhe gjetëm në anën përkundruall të saj vendin më të përshtatshëm për të ngritur kampin, që qe një burim kënaqësie për njerëzit që tashmë ishin të lodhur e të uritur. Kur arritëm në atë vend, Profeti i njoftoi Kampit se ai ndiente përshtypjen që të vazhdonin udhëtimin; dhe, duke marrë drejtimin, ai i ftoi vëllezërit që ta ndiqnin.

Kjo shkaktoi një përçarje në kamp. Liman Uajt dhe të tjerë në fillim kundërshtuan ta ndiqnin Profetin, por së fundi erdhën. Ngjarjet e mëvonshme treguan se Profeti u frymëzua të vazhdonte deri në një largësi prej rreth njëmbëdhjetë kilometrash. Më vonë na u raportua se rreth trembëdhjetë kilometra më poshtë vendit ku ne e kapërcyem lumin, një grup burrash ishte organizuar që të na sulmonte atë natë."[19]

Gjatë marshimit të Kampit të Sionit, disa prej pjesëmarrësve mërmëritën dhe u ankuan. Profeti i qortoi ata që u përfshinë dhe i paralajmëroi se do të goditeshin nga fatkeqësi nëse nuk pendoheshin. Ndonëse disa ia vunë veshin këshillës së tij, të tjerë nuk e bënë. Shpejt shpërtheu kolera dhe disa pjesëtarë të kampit vdiqën. Orson Hajd, që më vonë shërbeu në Kuorumin e të Dymbëdhjetëve, kujtoi: "A u qetësua Profeti nga meraku i tij për mbarëvajtjen e kampit? A u tjetërsua ai në ndjenjat e tij për miqtë e tij në orën e tyre të ndëshkimit dhe vuajtjes? A u shndërrua ai në armikun e tyre sepse kishte folur gjëra të rënda kundër tyre? Jo! Zemra e tij u tret nga keqardhja – gjiri i tij digjej nga dashuria, dhembshuria dhe mirësia; dhe me një zell dhe besnikëri prej miku të përkushtuar në orën e rrezikut, ai personalisht u shërbeu të sëmurëve dhe atyre që po vdisnin; si dhe ndihmoi në varrosjen e të vdekurve. Secili veprim i tij gjatë asaj sprove të rëndë i dha siguri të mëtejshme kampit se me gjithë gabimet e tyre, ai ende i donte ata."[20]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni paragrafin e dytë në faqen 302. Çfarë pikash të forta shihni në qasjen ndaj udhëheqjes të Profetit Jozef Smith? Si mendoni ju, si i përgjigjen shumica e njerëzve një udhëheqje të tillë?
- Rishihni mësimet e Profetit mbi nevojën që udhëheqësit të marrin urtësi prej Shpirtit (faqet 303–305). Çfarë mund t'i ndihmojë udhëheqësit që të marrin urtësinë që u duhet?
- Rishihni paragrafin e tretë të plotë të faqes 303. Përse përulësia dhe vetëmohimi janë karakteristika thelbësore për udhëheqësit? Si mendoni ju, çfarë karakteristikash të tjera duhet të kenë udhëheqësit?
- Jozef Smithi foli hapur për dashurinë dhe ndjenjat e tij të dhembshura për shenjtorët (faqe 305). Si e dalloni kur një udhëheqës ju do me të vërtetë? Kur jeni bekuar përmes dashurisë së një udhëheqësi?
- Studioni raportet për Kampin e Sionit në faqet 299–302 dhe 306–308. Çfarë cilësish të udhëheqësit shfaqi Profeti?
- Mendoni për përgjegjësitë tuaja të udhëheqjes në familjen tuaj, në Kishë, në profesionin tuaj, në shkollën tuaj, në komunitet, apo gjetiu. Mendoni se çfarë mund të bëni që të ndiqni shembullin e Jozef Smithit.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Eksodi 18:13–26; Fjalët e Urta 29:2; Mateu 20:25–28; Alma 1:26; DeB 107:99–100

Shënime

1. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly,* 21 dhjetor 1869, f. 1; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i germës së madhe.
2. Cituar nga Joseph Young Sr., në *History of the Church,* 2:182, shënim në fund të faqes; nga Joseph Young Sr., *History of the Organization of the Seventies* (1878), f. 14.
3. John Taylor, "The Organization of the Church", *Millennial Star,* 15 nëntor 1851, f. 339.
4. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly,* 7 qershor 1870, f. 3.
5. *History of the Church,* 6:273; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 24 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
6. *History of the Church,* 6:343; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 25 prill 1844, Nauvoo, Illinois.
7. *History of the Church,* 5:426; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.

8. *History of the Church,* 4:228–230; është modernizuar drejtshkrimi dhe gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 15 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 1 janar 1841, f. 259–260; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 tetor 1840, në *History of the Church.*
9. Letër nga Joseph Smith dhe të tjerë drejtuar anëtarëve të Kishës në Thompson, Ohio, 6 shkurt 1833, Kirtland, Ohio; Letter Book 1, 1829–1835, f. 25–26, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
10. *History of the Church,* 2:370; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 15 janar 1836, Kirtland, Ohio.
11. *History of the Church,* 3:384; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
12. *History of the Church,* 6:412; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
13. *History of the Church,* 5:498; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
14. *History of the Church,* 6:500; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 18 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois. Hartuesit e *History of the Church* kombinuan raporte gojore nga disa dëshmitarë okularë në një relacion të vetëm të fjalimit.
15. George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself", f. 30, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Arkivat e Kishës.
16. *History of the Church,* 2:64–65; nga Heber C. Kimball, "Elder Kimball's Journal", *Times and Seasons,* 15 janar 1845, f. 771.
17. *History of the Church,* 2:73; nga Heber C. Kimball, "Elder Kimball's Journal", *Times and Seasons,* 15 janar 1845, f. 772.
18. *History of the Church,* 2:75; nga George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself", f. 17, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Arkivat e Kishës.
19. John M. Chidester, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 mars 1892, f. 151; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
20. Orson Hyde, *Deseret News,* 30 korrik 1853, f. 66.

Të vërteta prej Shëmbëlltyrave të Shpëtimtarit në Mateu 13

"Rrotat e koçisë së Mbretërisë ende po rrotullohen përpara, të shtyra nga krahu i fuqishëm i Jehovait; dhe me gjithë kundërshtimin, ende do të rrotullohen përpara, derisa fjalët e Tij të përmbushen të gjitha."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Ndërkohë që ndërtimi i Tempullit të Kirtlandit iu afrua përfundimit, Jozef Smithi dhe shenjtorët filluan të përgatiten për bekimet e mëdha që do të merrnin atje. Për të ndihmuar vëllezërit që të përgatiteshin për përkushtimin e tempullit, në nëntor 1835 filloi një sesion i Shkollës së Pleqve. Kjo shkollë ishte themeluar në vitin 1834, një vazhdim i Shkollës së Profetëve që ishte mbajtur më parë.

Midis lëndëve të tjera, Jozef Smithi dhe vëllezërit e tjerë studiuan hebraishten, gjuhën në të cilën ishte shkruar fillimisht pjesa më e madhe e Dhiatës së Vjetër. Ditari i profetit për këtë periudhë tregon se ai studionte hebraisht thuajse çdo ditë, shpesh për shumë orë në ditë. Shënimet në ditarin e tij përfshijnë fjalë të tilla si: "E kalova ditën duke lexuar hebraisht", ose "Shkova në shkollë dhe lexova hebraisht"[1]. Më 19 janar 1836, ai shënoi: "E kalova ditën në shkollë. Zoti na bekoi në studimet tona. Sot ne filluam të lexojmë në Biblat tona në hebraisht me shumë sukses. Duket sikur Zoti na i hap mendjet tona në një mënyrë të mrekullueshme, për të kuptuar fjalën e Tij në gjuhën origjinale."[2] Një muaj më vonë, ai shkroi: "Shkova në shkollë dhe, si zakonisht, lexova e përktheva me klasën time. Shpirti im kënaqet kur e lexoj fjalën e Zotit në origjinal."[3]

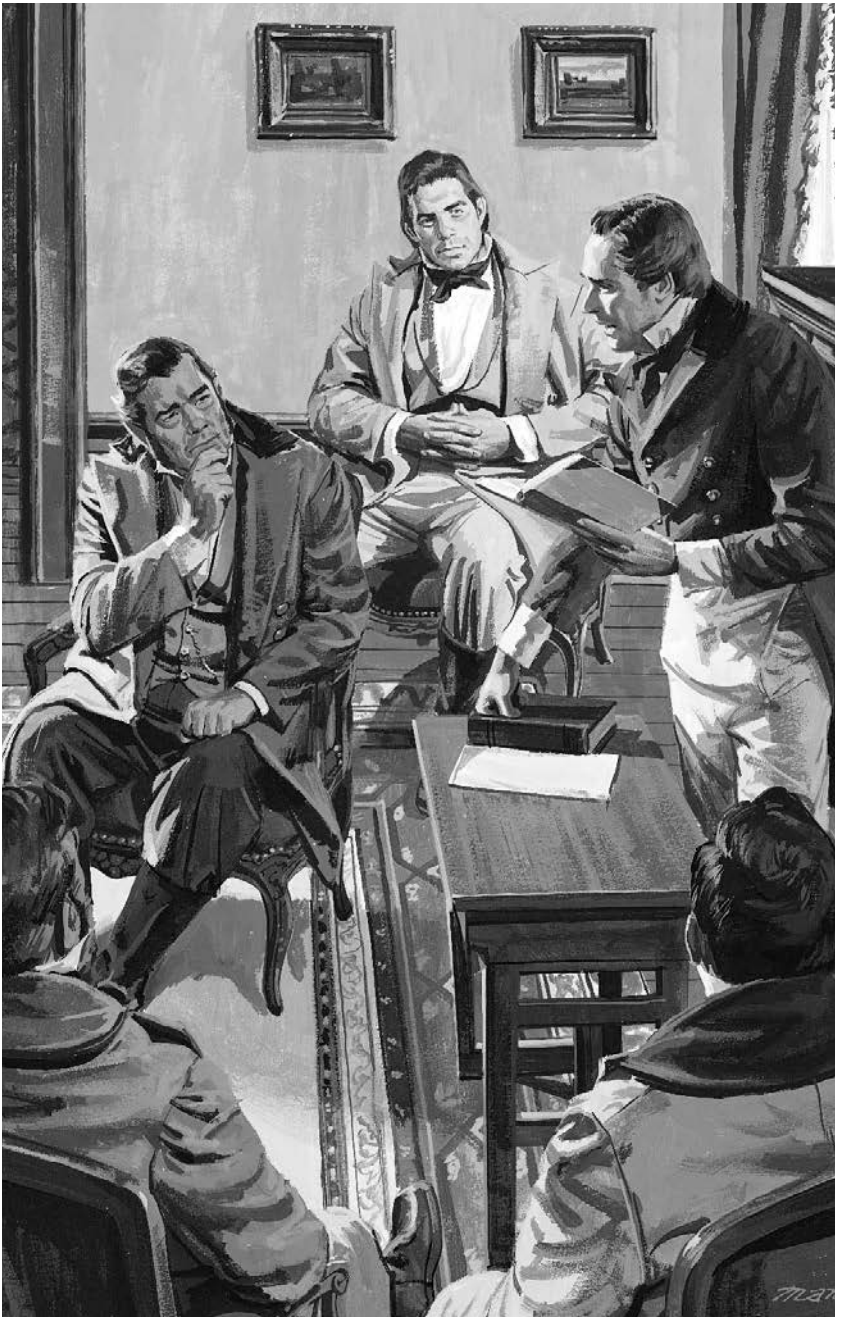

Profeti Jozef Smith duke i dhënë mësim një grupi vëllezërish, përfshirë Brigam Jangun (majtas). Brigam Jangu tha se Profeti mund "t'i merrte shkrimet e shenjta dhe t'i bënte ato aq të qarta e të thjeshta saqë gjithkush të mund t'i kuptonte".

Përvoja e Jozef Smithit në Shkollën e Pleqve është vetëm një provë e dashurisë së tij për shkrimet e shenjta. Ai i studioi shkrimet e shenjta me zell, duke gjetur tek to ngushëllim, dije dhe frymëzim gjatë gjithë jetës së tij. Në mënyrë domethënëse, ishte një fragment nga Bibla që e drejtoi atë të kërkonte urtësi nga Perëndia dhe të merrte Vegimin e Parë kur qe vetëm 14 vjeç (shih Jakobi [Bibël] 1:5).

Shkrimet dhe predikimet e Profetit janë të mbushura me citime dhe interpretime të shkrimeve të shenjta, sepse ai i kishte studiuar shkrimet e shenjta aq gjerësisht saqë ato u bënë pjesë përbërëse e mendimit të tij. Në mësimet e tij, ai i citonte shkrimet e shenjta fjalë për fjalë, i përmendte tërthorazi ato, i parafrazonte ato dhe i përdorte ato si themel për predikimet e tij. "Unë i di shkrimet e shenjta dhe i kuptoj ato", deklaroi ai në prill 1844.[4]

Njohuria e tij e jashtëzakonshme për shkrimet e shenjta e lejoi atë t'ua mësonte dhe t'ua interpretonte ato me fuqi dhe qartësi të madhe; dhe shumë vetë që e dëgjuan atë të fliste, e kujtonin aftësinë e tij. Presidenti Brigam Jang kujtoi se Profeti mund "t'i merrte shkrimet e shenjta dhe t'i bënte ato aq të qarta e të thjeshta saqë gjithkush të mund t'i kuptonte"[5].

Uondëll Mejs kujtoi: "E kam dëgjuar Profetin Jozef Smith para të gjithëve dhe veçmas, në kohë me diell dhe me shi, ashtu si kanë bërë shumë të tjerë kur ai i mësonte ata nga foltorja. Edhe në shtëpinë time, edhe në shtëpinë e tij, unë jam njohur me të … dhe e di se asnjë njeri nuk mund t'i shpjegonte shkrimet e shenjta, t'i bënte ato aq lehtë të kuptueshme, saqë askush nuk mund të keqkuptonte kuptimin e tyre, përveç nëse ai të ishte mësuar nga Perëndia.

Nganjëherë jam ndier i turpëruar për veten time sepse, edhe pse i kisha studiuar kaq shumë shkrimet e shenjta, madje që fëmijë, nuk e kisha kuptuar atë që ishte aq e qartë kur ai i shpjegonte ato. Ai dukej sikur kthente çelësin dhe dera e diturisë hapej e tëra, duke zbuluar parime të çmuara, si të reja edhe të vjetra."[6]

Dija e Profetit për shkrimet e shenjta duket qartë në letrën në vijim, në të cilën ai dha një interpretim profetik të shëmbëlltyrave të Shpëtimtarit në Mateu 13. Ai u mësoi se këto shëmbëlltyra

përshkruajnë themelimin e Kishës në kohën e Shpëtimtarit dhe rritjen e fatin e mrekullueshëm të saj në ditët e fundit.

Mësime të Jozef Smithit

Shpëtimtari dha mësim me shëmbëlltyra, që ata që besuan në mësimet e Tij të mund të merrnin dritë më të madhe, ndërsa ata që nuk i pranuan mësimet e Tij do të humbitnin edhe dritën që kishin.

"'Atëherë dishepujt iu afruan dhe i thanë [Shpëtimtarit]: "Pse po u flet atyre me shëmbëlltyrë?"' [Do të komentoja këtu se fjala "atyre" e përdorur në këtë pyetje … i referohet turmës.] Dhe ai duke u përgjigjur u tha atyre [që domethënë dishepujve,]: 'Sepse *juve* ju është dhënë mundësia të njihni të fshehtat e mbretërisë së qiejve, ndërsa *atyre* [që domethënë mosbesuesve,] nuk u është dhënë; sepse atij që ka, do t'i jepet dhe do të ketë bollëk; ndërsa atij që nuk ka, do t'i merret edhe ajo që ka'. [Mateu 13:10–12.]

Ne kuptojmë nga kjo thënie se ata që më parë kishin qenë në kërkim të një Mesie që do të vinte sipas dëshmisë së Profetëve, dhe që për më tepër në atë kohë po kërkonin një Mesia, por që nuk kishin dritë të mjaftueshme për shkak të mosbesimit të tyre, që ta dallonin Atë si Shpëtimtarin e tyre dhe që Ai ishte Mesia i vërtetë, si pasojë ata duhet të ishin të zhgënjyer, dhe të humbitnin madje gjithë dijeninë, ose t'u merrej atyre gjithë drita, kuptimi dhe besimi që ata kishin pasur për këtë çështje. Prandaj, ai që nuk do të marrë dritën më të madhe, duhet t'i merret atij gjithë drita që ka; dhe në qoftë se drita, pra, që është në ju bëhet errësirë, vër re, sa e madhe do të jetë errësira! 'Prandaj', thotë Shpëtimtari, 'unë u flas atyre me shëmbëlltyrë, sepse duke parë nuk shohin, dhe duke dëgjuar nuk dëgjojnë as nuk kuptojnë; kështu ndër ta përmbushet profecia e Isaias, që thotë: "Ju do të dëgjoni, por nuk do të kuptoni, do të vështroni, por nuk do të shikoni".' [Mateu 13:13–14.]

Tani ne zbulojmë se vetë arsyeja që jepet nga ky profet [Isaia], përse ata nuk do ta pranonin Mesian ishte sepse ata nuk e kuptuan ose nuk arrinin ta kuptonin; dhe duke vështruar, ata nuk

dalluan; 'sepse zemra e këtij populli është bërë e pandjeshme, ata janë bërë të rëndë nga veshët dhe kanë mbyllur sytë, që nuk shohin me sy dhe nuk dëgjojnë me vesh, dhe nuk gjykojnë me zemër dhe nuk kthehen, dhe unë t'i shëroj'. [Mateu 13:15.] Por çfarë u thotë Ai dishepujve të Vet? 'Por lum sytë tuaj që shohin dhe veshët tuaj që dëgjojnë; sepse në të vërtetë ju them se shumë profetë dhe të drejtë deshën t'i shohin gjërat që ju po shihni dhe nuk i panë, dhe t'i dëgjojnë gjërat që ju dëgjoni dhe nuk i dëgjuan!' [Mateu 13:16–17.]

Përsëri komentojmë këtu – sepse gjejmë që vetë parimi sipas të cilit dishepujt u quajtën të bekuar, ishte që ata ishin lejuar të shihnin me sytë e tyre dhe të dëgjonin me veshët e tyre – që dënimi që qëndronte mbi turmën që nuk i mori fjalët e Tij, qe sepse ata nuk ishin të gatshëm të shihnin me sytë e tyre dhe të dëgjonin me veshët e tyre; jo sepse ata nuk mundeshin, dhe nuk patën privilegjin të shihnin e të dëgjonin, por sepse zemrat e tyre qenë plot me ligësi dhe urrejtje; 'ashtu siç bënin etërit tuaj, ashtu bëni edhe ju'. [Veprat e Apostujve 7:51.] Profeti, duke parashikuar që ata do t'i ngurtësonin kështu zemrat e tyre, e deklaroi qartë atë; dhe që këtu është dënimi i botës; që drita ka ardhur në botë dhe njerëzit zgjedhin errësirën në vend të dritës, sepse veprat e tyre janë të mbrapshta. Kjo është mësuar kaq qartë nga Shpëtimtari, saqë një njeri që lexon pa u thelluar nuk do ta kuptonte gabim atë.

… Njerëzit, kur e vërteta shfaqet nga shërbëtorët e Perëndisë, e kanë zakon që të thonë se gjithçka është e fshehtë; ata kanë folur me shëmbëlltyra dhe, si rrjedhim, që të mos kuptohen. Është e vërtetë që ata kanë sy për të parë dhe nuk shohin, por askush nuk është aq i verbër sa ata që nuk pranojnë të shohin; dhe, ndonëse Shpëtimtari u foli kështu njerëzve të tillë, përsëri dishepujve të Tij ai ua shpjegoi qartë; dhe ne kemi arsye të jemi vërtet të përulur përpara Perëndisë së etërve tanë, që Ai i ka lënë këto gjëra të regjistruara për ne, kaq qartë, saqë me gjithë përpjekjet dhe ndikimin e ndërthurur të priftërinjve të Baalit, ata nuk kanë fuqi të na lidhin sytë dhe të errësojnë kuptueshmërinë tonë, nëse ne thjesht i hapim sytë dhe lexojmë me paanshmëri, për një çast."[7]

Shëmbëlltyra e mbjellësit paraqet rezultatet e predikimit të ungjillit; ajo gjithashtu tregon se Shpëtimtari e themeloi mbretërinë e Tij në meridianin e kohës.

"Në kohën kur Shpëtimtari tha këto fjalë dhe shëmbëlltyra të bukura që përmbahen në [Mateu 13], ne e gjejmë Atë të ulur në një barkë për shkak të turmës që u grumbullua rreth Tij për të dëgjuar fjalët e Tij; dhe Ai filloi t'i mësonte ata duke thënë:

'Ja, një mbjellës doli për të mbjellë. Ndërsa po mbillte, një pjesë e farës ra përgjatë rrugës; dhe zogjtë erdhën dhe e hëngrën. Një pjesë tjetër ra në gurishte, ku nuk kishte shumë tokë, dhe mbiu shpejt sepse terreni nuk ishte i thellë; por kur doli dielli u fishk dhe u tha sepse s'kishte rrënjë. Një pjesë tjetër ra midis ferrave dhe ferrat u ritën dhe ia zunë frymën. Një tjetër ra në tokë të mirë dhe dha fryt duke dhënë njëra njëqindfish, tjetra gjashtëdhjetëfish dhe tjetra tridhjetëfish. Kush ka vesh për të dëgjuar, le të dëgjojë!' [Mateu 13:3–9.] …

Por dëgjoni shpjegimin e shëmbëlltyrës së Mbjellësit: 'Kur dikush dëgjon fjalën e mbretërisë dhe nuk e kupton, vjen i ligu dhe i merr atë që ishte mbjellë në zemrën e tij'. Tani vini re shprehjen – atë që ishte mbjellë në zemrën e tij. 'Ky është ai njeri që ka marrë fara përgjatë rrugës.' [Mateu 13:19.] Njerëzit që nuk kanë parim të drejtësisë në vetvete, dhe zemrat e të cilëve janë të mbushura me paudhësi, dhe që nuk kanë dëshirë për parimet e së vërtetës, nuk e kuptojnë fjalën e së vërtetës kur e dëgjojnë atë. I ligu e largon fjalën e së vërtetës prej zemrave të tyre, sepse nuk ka dëshirë për drejtësi tek ata.

'Dhe ai që ka marrë farën nëpër gurishte, është ai që dëgjon fjalën dhe e pranon menjëherë me gëzim; por, nuk ka rrënjë në vete, dhe është për pak kohë; dhe kur vijnë mundimi ose përndjekja për shkak të fjalës, skandalizohet menjëherë. Dhe ai që ka marrë farën midis ferrave është ai që e dëgjon fjalën, por shqetësimet e kësaj bote dhe mashtrimet e pasurisë ia mbysin fjalën; dhe ajo bëhet e pafrytshme. Por ai që merr farën në tokë të mirë, është ai që e dëgjon fjalën, e kupton dhe jep fryt; dhe prodhon njëri njëqindfish, tjetri gjashtëdhjetëfish dhe tjetri tridhjetëfish.' [Mateu 13:20–23.]

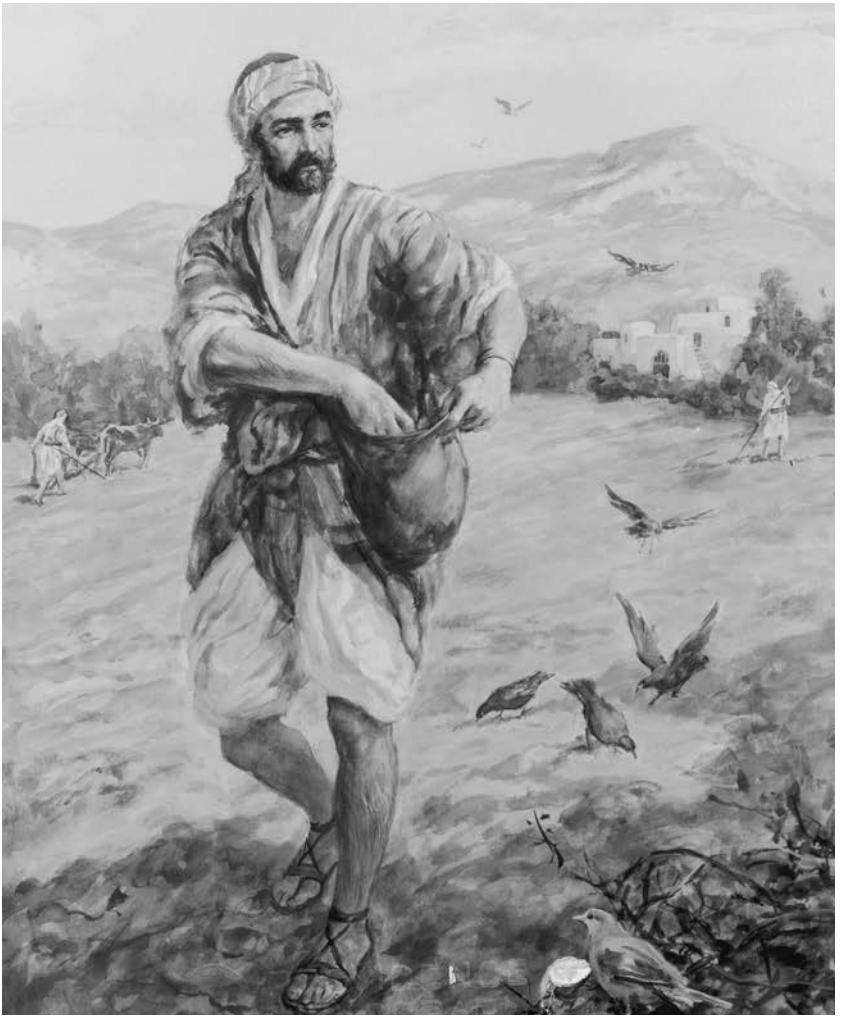

"Ja, një mbjellës doli për të mbjellë. Ndërsa po mbillte, një pjesë e farës ra përgjatë rrugës. … Një tjetër ra në tokë të mirë dhe dha fryt."

Kështu Vetë Shpëtimtari u shpjegoi dishepujve të Tij shëmbëlltyrën që u shprehu dhe nuk la fshehtësi ose errësirë në mendjet e atyre që besuan vendosmërisht në fjalët e Tij.

Atëherë ne nxjerrim përfundimin se arsyeja e thjeshtë përse turma, ose bota, siç u emërtua nga Shpëtimtari, nuk e mori një shpjegim të shëmbëlltyrave të Tij, ishte për shkak të mosbesimit. Juve, thotë Ai (duke u folur dishepujve të Tij), ju është dhënë mundësia të njihni të fshehtat e mbretërisë së Perëndisë [shih

Mateu 13:11]. Dhe përse? Për shkak të besimit dhe mirëbesimit që ata patën tek Ai. Kjo shëmbëlltyrë u tha për të paraqitur rezultatet që jep predikimi i fjalës; dhe ne besojmë se ajo ka një nënkuptim drejtpërsëdrejti për nisjen, ose themelimin, e Mbretërisë në atë kohë; prandaj ne do të vazhdojmë të ndjekim thëniet e Tij në lidhje me këtë Mbretëri që nga ajo kohë e më tej, madje deri në fund të botës."[8]

Shëmbëlltyra e grurit dhe e egjrës na mëson se të drejtët dhe të ligjtë do të rriten së bashku deri në fund të botës, kur të drejtët do të mblidhen dhe të ligjtë do të digjen.

"'Ai u propozoi atyre një shëmbëlltyrë tjetër [shëmbëlltyrë që ka një kuptim të fshehtë për themelimin e Mbretërisë edhe në atë periudhë të botës]: 'Mbretëria e qiejve i ngjan një njeriu që mbolli farë të mirë në arën e vet. Por, ndërsa njerëzit po flinin, erdhi armiku i tij dhe mbolli egjër nëpër grurë dhe iku. Kur më pas gruri u rrit dhe jepte fryt u duk edhe egjra. Dhe shërbëtorët e padronit të shtëpisë iu afruan atij dhe i thanë: "Zot, a nuk ke mbjellë farë të mirë në arën tënde? Vallë nga doli egjra?" Dhe ai u tha atyre: "Këtë e ka bërë armiku". Atëherë shërbëtorët i thanë: "A do ti të shkojmë e ta shkulim?" Por ai tha: "Jo, kam frikë se, duke shkulur egjrën, bashkë me të, do të shkulni edhe grurin. I lini të rriten bashkë deri në të korra. Në kohën e korrjes unë do t'u them korrësve: Mblidhni më parë egjrën, lidheni në duaj për ta djegur; por grurin futeni në hambarin tim."'' [Mateu 13:24–30.]

Tani ne mësojmë prej kësaj shëmbëlltyre jo vetëm themelimin e Mbretërisë në ditët e Shpëtimtarit, që përfaqësohet nga fara e mirë, që prodhoi fryte, por gjithashtu për prishjen e Kishës, që përfaqësohet nga egjra, që e mbolli armiku, që dishepujt e Tij do ta shkulnin me dëshirë, ose prej të cilës do ta pastronin Kishën, nëse këndvështrimi i tyre do të ishte miratuar nga Shpëtimtari. Por Ai, duke i ditur të gjitha gjërat thotë: 'Mos e bëni këtë'. Është sikur të thotë se këndvështrimet tuaja nuk janë të sakta, Kisha është në foshnjërinë e saj dhe, nëse ju ndërmerrni këtë hap të nxituar, ju do të shkatërroni grurin, apo Kishën, bashkë me egjrën; prandaj është më mirë t'i lëmë ata të rriten së bashku deri

në të korra, ose në fundin e botës, që do të thotë shkatërrimi i të ligjve, që nuk është përmbushur ende. …

'…Dishepujt e tij iu afruan e i thanë: "Na e shpjego shëmbëlltyrën e egjrës në arë". Dhe ai duke u përgjigjur u tha atyre: "Ai që mbjell farën e mirë është Biri i njeriut. Ara është bota, fara e mirë janë bijtë e mbretërisë dhe egjra janë bijtë e të ligut."' [Mateu 13:36–38.]

Lexuesit tanë le të vënë re shprehjen – 'Ara është bota, ... egjra janë bijtë e të ligut, dhe armiku që e ka mbjellë është djalli, ndërsa korrja është fundi i botës [le të vënë re ata me kujdes këtë shprehje – *fundi i botës*,] dhe korrësit janë engjëjt.' [Mateu 13:38–39.]

Tani njerëzit nuk kanë ndonjë bazë të mundshme që të thonë se kjo është e figurshme, apo se ajo nuk nënkupton atë që thotë, sepse tani Ai po shpjegon atë që ka thënë më parë me shëmbëlltyra; dhe sipas kësaj gjuhe, fundi i botës është shkatërrimi i të ligjve; koha e korrjes dhe fundi i botës kanë një nënkuptim drejtpërsëdrejti për familjen njerëzore në ditët e fundit, jo për tokën siç kanë përfytyruar shumë vetë, dhe atë që do t'i paraprijë ardhjes së Birit të Njeriut dhe ripërtëritjes të të gjitha gjërave të folura nga goja e të gjithë profetëve të shenjtë që nga fillimi i botës; dhe engjëjt do të kenë për të bërë diçka në këtë vepër të madhe, sepse ata janë korrësit.

'Ashtu si mblidhet egjra dhe digjet në zjarr, kështu, do të ndodhë në mbarimin e botës' [Mateu 13:40]; që do të thotë, ndërkohë që shërbëtorët e Perëndisë shkojnë duke paralajmëruar kombet, si priftërinjtë edhe njerëzit, dhe ndërkohë që ata ngurtësojnë zemrat e tyre dhe nuk pranojnë dritën e së vërtetës, këta të parët do t'u dorëzohen goditjeve të Satanit, dhe ligji e dëshmia lidhen, … ata lihen në errësirë, dhe dorëzohen në ditën e djegies; duke qenë kështu të kufizuar prej besimeve të tyre, dhe lidhjet e tyre bëhen të forta prej priftërinjve të tyre, [ata] përgatiten për përmbushjen e thënies së Shpëtimtarit – 'Biri i njeriut do të dërgojë engjëjt e vet dhe ata do të mbledhin nga mbretëria e tij gjithë skandalet dhe ata që bëjnë paudhësi, dhe do t'i hedhin në furrën e zjarrit. Atje do të ketë qarje dhe kërcëllim dhëmbësh.' [Mateu 13:41–42.]

Ne kuptojmë se vepra e mbledhjes së bashku të grurit në hambarë, ose në drithnikë, do të ndodhë ndërsa egjra lidhet dhe përgatitet për ditën e djegies; që pas ditës së djegies, 'të drejtit do të shkëlqejnë si dielli në mbretërinë e Atit të tyre. Kush ka veshë për të dëgjuar, të dëgjojë!' [Mateu 13:43]."[9]

Shëmbëlltyra e kokrrës së sinapit na mëson se Kisha dhe mbretëria e Perëndisë, të themeluara në këto ditë të fundit, do të përhapen në të gjithë tokën.

"Dhe përsëri, Ai u propozoi atyre një shëmbëlltyrë tjetër, që ka një kuptim të tërthortë për Mbretërinë që duhet të themelohet pikërisht përpara apo tamam në kohën e të korrave, që thotë sa më poshtë – 'Mbretëria e Qiejve i ngjan një kokrre sinapi, të cilën e merr një njeri dhe e mbjell në arën e vet. Ajo, pa dyshim, është më e vogla nga të gjitha farërat; por, kur rritet, është më e madhe se të gjitha barishtet, dhe bëhet një pemë, aq sa zogjtë e qiellit vijnë dhe gjejnë strehë në degët e saj.' [Mateu 13:31–32.] Tani mund të zbulojmë qartë se kjo shëmbëlltyrë është dhënë për të përfaqësuar Kishën ashtu si do të vijë në ditët e fundit. Vini re, Mbretëria e Qiellit ngjasohet me të. Tani, si ngjason me të?

Le të marrim Librin e Mormonit, që një burrë e mori dhe e fshehu në fushën e tij, duke e siguruar me besimin e tij, që të lindte në ditët e fundit, apo në kohën e duhur; le ta vëmë re ndërsa del nga toka, që vërtet llogaritet si më e vogla nga të gjitha farat, por vini re si degëzohet më tej, po, madje lartësohet me degë të larta dhe madhështi si e Perëndisë, derisa, ashtu si fara e sinapit, bëhet më e madhe se të gjitha barishtet. Dhe është e vërtetë, dhe ajo ka mbirë e dalë nga toka, dhe drejtësia fillon të dërgohet nga qielli [shih Psalmet 85:11; Moisiu 7:62], dhe Perëndia po dërgon fuqitë, dhuratat dhe engjëjt e Tij që të gjejnë strehë në degët e saj.

Mbretëria e Qiellit ngjasohet me farën e sinapit. Vini re, atëherë, a nuk është kjo Mbretëria e Qiellit që po ngre krye në ditët e fundit, në madhështinë e Perëndisë së saj, madje Kisha e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, si një shkëmb i padepërtueshëm, i

Kisha është si "një shkëmb i padepërtuesbëm, i palëkundsbëm në mes të oqeanit të fuqishëm, e hapur ndaj stuhive dhe furtunave të Satanit, që deri tani ka mbetur e palëkundur".

palëkundshëm në mes të oqeanit të fuqishëm, e hapur ndaj stuhive dhe furtunave të Satanit, që deri tani ka mbetur e palëkundur, dhe ende po i qëndron me kurajë valëve sa një mal të kundërshtimit, që po ngrihen nga erërat e stuhishme të aftësive mashtruese që po dobësohen, që janë [përplasur] dhe ende vazhdojnë të përplasen me shkumë të llahtarshme kundrejt bregut të saj triumfues; të shtyrë me furi të dyfishuar nga armiku i drejtësisë? …

Retë e errësirës kanë kohë që po godasin si valë sa një mal mbi shkëmbin e palëkundshëm të Kishës së Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme; dhe me gjithë këtë, fara e sinapit ende lartësohet me degë të larta, lart e më lart, dhe po shtrin veten gjithmonë e më gjerësisht; dhe rrotat e koçisë së Mbretërisë ende po rrotullohen përpara, të shtyra nga krahu i fuqishëm i Jehovait; dhe me

gjithë kundërshtimin, ende do të rrotullohen përpara, derisa fjalët e Tij të përmbushen të gjitha."[10]

Dëshmitë e Tre Dëshmitarëve dhe shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme janë si majaja që zihet brumë me miell; shëmbëlltyra e rrjetës mëson për mbledhjen mbarëbotërore.

"'Dhe Ai u tha atyre një shëmbëlltyrë tjetër: "Mbretëria e Qiejve i ngjan majasë që e merr një grua dhe zë brumë me tre masa miell derisa brumi të mbruhet plotësisht."' [Mateu 13:33.] Mund të kuptohet se Kisha e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme e ka marrë fillimin e saj nga një sasi e vogël majaje që u vendos në tre dëshmitarë. Vini re, sa shumë i ngjan kjo shëmbëlltyrës! Shpejt ajo po e bën të vijë pjesën dhe së shpejti do të bëjë të vijë e gjitha. …

'Mbretëria e qiejve i ngjan gjithashtu një rrjete të hedhur në det, që mbledh gjithfarë lloje gjërash. Kur ajo është mbushur, peshkatarët e nxjerrin atë në breg, ulen dhe mbledhin në kosha ç'është e mirë, por i hedhin ata që nuk janë të mirë.' [Mateu 13:47–48.] Për funksionin e kësaj shëmbëlltyre, shihni farën e Jozefit, që përhap rrjetën e Ungjillit mbi faqen e tokës, që mbledh gjithfarë lloje gjërash, që të mirët të mund të shpëtohen në kosha të përgatitur për atë qëllim, dhe engjëjt do të kujdesen për ata që nuk janë të mirë. '"Kështu do të ndodhë në mbarimin e botës; do të vijnë engjëjt dhe do t'i ndajnë të mbrapshtit nga të drejtët; dhe do t'i hedhin në furrën e zjarrit. Atje do të ketë qarje dhe kërcëllim dhëmbësh." Jezusi u tha atyre: "A i kuptuat të gjitha këto?" Ata i thanë: "Po, Zot."' [Mateu 13:49–51.] Dhe ne themi: 'Po, Zot'; dhe ata mund ta thonë me plot gojën: 'Po, Zot'; sepse këto gjëra janë kaq të qarta dhe të lavdishme, saqë çdo shenjtor në ditët e fundit duhet t'u përgjigjet atyre me një Amen të përzemërt.

'Dhe ai u tha atyre: "Prandaj çdo skrib, që është mësuar për mbretërinë e qiejve i ngjan një padroni shtëpie që nxjerr jashtë nga thesari i vet gjërat e reja dhe të vjetra."' [Mateu 13:52.]

Për funksionin e këtij shembulli, shihni Librin e Mormonit që del nga thesari i zemrës. Gjithashtu besëlidhjet e dhëna shenjtorëve të ditëve të mëvonshme [Doktrina e Besëlidhje], gjithashtu

përkthimi i Biblës – duke nxjerrë kështu nga zemra gjëra të reja dhe të vjetra, duke iu përgjigjur kështu tre masave të miellit që pësojnë prekjen pastruese nga një zbulesë e Jezu Krishtit dhe shërbesa e engjëjve, të cilët e kanë filluar tashmë këtë vepër në ditët e fundit, që simbolizohen nga majaja që bëri të vijë gjithë porcionin. Amen."[11]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 311–314. Çfarë mund të mësojmë nga shembulli i Jozef Smithit që të na ndihmojë në studimin tonë vetjak të shkrimeve të shenjta?
- Rishihni shpjegimin e Jozef Smithit se përse nganjëherë Shpëtimtari dha mësim me shëmbëlltyra (faqet 314–315). Ndërsa mësojmë të vërtetat e ungjillit, si mendoni ju, çfarë do të thotë të shohim me sytë tanë dhe të dëgjojmë me veshët tanë? Si mendoni ju, përse neve do të na merret drita nëse nuk jemi të gatshëm të marrim dritë më të madhe? Mendoni për atë që duhet të bëni për të marrë më shumë dritë të ungjillit.
- Studioni shëmbëlltyrën e mbjellësit (faqet 316–318). Në këtë shëmbëlltyrë, Shpëtimtari tregon se i njëjti mesazh i ungjillit jep rezultate të ndryshme në varësi se si njerëzit e marrin atë. Përse fjala e Perëndisë është e pamundur të rritet tek njerëzit "zemrat e të cilëve janë të mbushura me paudhësi"? Përse mundimi dhe përndjekja i bëjnë disa të lënë mënjanë fjalën e Perëndisë? Në çfarë mënyrash mundet që "shqetësimet e kësaj bote" dhe "mashtrimet e pasurisë" ta mbysin fjalën brenda nesh?
- Si mund të sigurojmë që "toka" jonë të jetë e mirë kur fjala të mbillet në ne? Çfarë mund të bëjnë prindërit që të ndihmojnë fëmijët të përgatitin zemrat e tyre për të marrë fjalën?
- Në shëmbëlltyrën e grurit dhe të egjrës (faqet 318–320), gruri përfaqëson të drejtët, apo "bijtë e mbretërisë". Egjra përfaqëson

"bijtë e të ligut". Si mund të mbetemi besnikë edhe pse "egjra" lejohet të rritet mes "grurit"? Si ju ndihmon Doktrina e Besëlidhje 86:1–7 që të kuptoni shëmbëlltyrën?

- Në çfarë mënyrash Kisha është sot si pema në rritje në shëmbëlltyrën e farës së sinapit? (Për disa shembuj, shihni faqet 320–322.)
- Rishihni faqet 322–323. Përmendni se majaja është një lëndë që e bën të fryhet brumin e bukës. Në ç'mënyrë shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme janë si majá për Kishën? Në ç'mënyrë janë ato si majá për ju personalisht? Në ç'mënyrë shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme janë si thesare "[të] reja dhe të vjetra"?
- Në shëmbëlltyrën e rrjetës së ungjillit (faqe 322), si mendoni ju, përse është e rëndësishme që rrjeta të zërë peshk të çdo lloji? Si po plotësohet sot kjo shëmbëlltyrë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Luka 8:4–18; Alma 12:9–11; DeB 86:1–11; 101:63–68

Shënime

1. *History of the Church,* 2:326, 387; nga shënime ditari të Joseph Smith-it, 7 dhjetor 1835 dhe 29 janar 1836, Kirtland, Ohio.
2. *History of the Church,* 2:376; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 19 janar 1836, Kirtland, Ohio.
3. *History of the Church,* 2:396; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 17 shkurt 1836, Kirtland, Ohio.
4. *History of the Church,* 6:314; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
5. Brigham Young, *Deseret News,* 30 dhjetor 1857, f. 340; është modernizuar drejtshkrimi.
6. Wandle Mace, Autobiography, rreth 1890s, f. 45, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
7. *History of the Church,* 2:265–266; kompleti i dytë, i tretë dhe i katërt i fjalëve në kllapa në paragrafin e parë në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* dhjetor 1835, faqet 225–226.
8. *History of the Church,* 2:264–267; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* dhjetor 1835, faqet 225–226.
9. *History of the Church,* 2:267, 271; kompleti i parë i fjalëve në kllapa në paragrafin e parë në origjinal dhe kompleti i parë i fjalëve në kllapa në paragrafin e katërt në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* dhjetor 1835, faqet 226–229.

10. *History of the Church,* 2:268, 270; fjala në kllapa në paragrafin e tretë në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit, germës së madhe dhe gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor 1835, Kirtland, Ohio botuar në *Messenger and Advocate,* dhjetor 1835, faqet 227–228. Shih faqen xvi për informacion mbi ndryshimet në emrin zyrtar të Kishës.

11. *History of the Church,* 2:270, 272; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar pleqve të Kishës, dhjetor 1835, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* dhjetor 1835, faqet 228–229.

"Një tjetër vegim i madh e i lavdishëm u derdh mbi ne; sepse Elija profeti, i cili ishte marrë në qiell pa shijuar vdekjen, qëndroi përpara nesh."

Elija dhe Rivendosja e Çelësave Vulosës

"Si do ta sjellë Perëndia shpëtimin e këtij brezi?
Ai do të dërgojë Elijan, profetin."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në pranverën e vitit 1836, pas tre vitesh pune dhe sakrifice, shenjtorët e Kirtlandit së fundi e panë të përfunduar tempullin e tyre të mrekullueshëm, tempulli i parë në këtë periudhë ungjillore. Të dielën, më 27 mars, më shumë se 900 njerëz u mblodhën në sallën dhe hollin e tempullit për shërbimin e përkushtimit. Shumë të tjerë u mblodhën në një sesion të tejmbushur në një klasë aty pranë, ndërsa të tjerë ende dëgjonin që jashtë dritareve të hapura të tempullit. Vetë Profeti ndihmoi për të sistemuar anëtarët pjesëmarrës.

Kongregacioni dëgjoi një fjalim nga Sidni Rigdon, një këshilltar në Presidencën e Parë, dhe pastaj u bashkuan njëzëri për të kënduar "Tani Le të Gëzojmë" dhe "Adam-ondi-Ahman", shkruar nga Uilliam W. Felps. Pastaj u ngrit Jozef Smithi për të dhënë lutjen përkushtuese, të cilën ai e kishte marrë me anë të zbulesës. Në lutje, ai përshkroi shumë prej bekimeve të shquara që u jepen atyre që vijnë me denjësi në tempujt e Perëndisë (shih DeB 109). Kori këndoi "Shpirti i Perëndisë" dhe kongregacioni pastaj u ngrit dhe dha Thirrjen e Hosanasë "me fuqi të tillë sa dukej thuajse e mjaftueshme për të ngritur lart çatinë nga ndërtesa"[1].

"Dhe le të mbushet shtëpia jote", tha Profeti në lutjen përkushtuese, "si nga një erë që fryn furishëm, me lavdinë tënde" (DeB 109:37). Kjo u përmbush në kuptimin e plotë të fjalës, pasi shumë shenjtorë dëshmuan se gjatë shërbimit të përkushtimit qenë të pranishëm qenie qiellore. Eliza R. Snou kujtoi: "Ceremonitë e

atij përkushtimi mund të ritregohen, por asnjë gjuhë të vdekshmi nuk mund të përshkruajë shfaqjet qiellore të asaj dite të paharrueshme. Disave iu shfaqën engjëj, ndërkohë që një ndjesi e pranisë hyjnore u kuptua nga të gjithë të pranishmit dhe çdo zemër u mbush nga 'një hare e patregueshme dhe e lavdishme' [shih 1 Pjetri 1:8]."[2]

Atë mbrëmje, ndërkohë që Profeti u mblodh me rreth 400 mbajtës të priftërisë në tempull, "u dëgjua një zhurmë si tingulli i një ere të shpejtë e të fuqishme, që e mbushi Tempullin dhe i gjithë kongregacioni u ngrit njëherësh, i lëvizur nga një fuqi e padukshme". Sipas Profetit, "shumë vetë filluan të flisnin në gjuhë [të huaja] dhe të profetizonin; të tjerë panë vegime të lavdishme; dhe unë vura re se Tempulli ishte i mbushur me engjëj, fakt të cilin ia shpalla kongregacionit"[3].

Në një mbledhje të mbajtur në tempull një javë më pas, të dielën më 3 prill, ndodhën shfaqje me rëndësi të jashtëzakonshme. Pasi Profeti ndihmoi udhëheqës të tjerë të Kishës në shpërndarjen e sakramentit, ai dhe Oliver Kaudri u tërhoqën tek katedra pas perdeve të ulura dhe u gjunjëzuan në lutje solemne. Pasi u ngritën nga lutja, Vetë Shpëtimtari iu shfaq atyre dhe shpalli miratimin e Tij për tempullin: "Sepse, vini re, unë e kam pranuar këtë shtëpi dhe emri im do të jetë këtu; dhe unë do t'i manifestohem popullit tim në mëshirë në këtë shtëpi" (DeB 110:7).

Pasi u mbyll ky vegim, Jozefi dhe Oliveri panë tre vegime të veçanta në të cilat profetë të lashtë iu shfaqën atyre për të rivendosur çelësat e priftërisë të nevojshëm për veprën e ditëve të mëvonshme të Zotit. Profeti Moisi iu shfaq dhe u dorëzoi atyre "çelësat e mbledhjes së Izraelit nga të katër cepat e tokës". Eliasi erdhi dhe u dorëzoi atyre "periudhën e kujdestarisë së ungjillit të Abrahamit". (Shih DeB 110:11–12.)

Pastaj, në një tjetër vegim të lavdishëm, Jozefi dhe Oliveri panë profetin Elija (shih DeB 110:13–16). Ardhja e Elijas ishte aq e rëndësishme saqë profeti i lashtë Malakia kishte profetizuar për këtë shekuj më parë dhe Shpëtimtari ua kishte përsëritur profecinë nefitëve (shih Malakia 4:5–6; 3 Nefi 25:5–6; 26:1–2). Elija erdhi për t'iu dorëzuar Jozefit dhe Oliverit çelësat e vulosjes –

fuqinë për të lidhur dhe për të bërë të vlefshme në qiej të gjitha ordinancat e kryera në tokë. Rivendosja e fuqisë vulosëse ishte e nevojshme për të përgatitur botën për Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit, sepse pa të, "e tërë toka do të shkatërrohej plotësisht në ardhjen e tij" (Joseph Smith—Historia 1:39).

Mësime të Jozef Smithit

Profeti i lashtë Malakia profetizoi për ardhjen e Elijas.

Profeti Jozef Smith tha sa vijon për vizitën e Moronit tek ai në mbrëmjen e 21 shtatorit 1823, siç është regjistruar tek Joseph Smith—Historia 1:36–39: "[Moroni] së pari citoi pjesë të kapitullit të tretë të Malakias; dhe citoi gjithashtu kapitullin e katërt ose të fundit të së njëjtës profeci, edhe pse me pak ndryshim nga mënyra se si lexohet në Biblat tona. Në vend që të citonte vargun e parë ashtu sikurse lexohet në librat tanë, ai e citoi kështu:

Sepse vini re, dita vjen që do të digjet si furrë dhe të gjithë krenarët, po, dhe të gjithë ata që veprojnë ligësisht, do të digjen si kashtë; sepse ata që vijnë do t'i djegin, thotë Zoti i Ushtrive, aq sa do t'i lërë ata pa rrënjë e pa degë.

Dhe përsëri ai e citoi vargun e pestë kështu: *Vini re, unë do t'ju zbuloj Priftërinë, nga dora e Elijas, profetit, përpara ardhjes së ditës së madhe e të tmerrshme të Zotit.*

Ai gjithashtu citoi vargun pasues ndryshe: *Dhe ai do të mbjellë në zemrat e fëmijëve premtimet e bëra etërve dhe zemrat e fëmijëve do të kthehen tek etërit e tyre. Në qoftë se nuk do të ishte kështu, e tërë toka do të shkatërrohej plotësisht në ardhjen e tij.*"[4]

Elija iu shfaq Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit në Tempullin e Kirtlandit.

Jozef Smithi përshkroi shfaqjen e profetit të lashtë Elija tek ai dhe Oliver Kaudri më 3 prill 1836, në Tempullin e Kirtlandit, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 110:13–16: "Një tjetër vegim i madh e i lavdishëm u derdh mbi ne; sepse Elija profeti, i cili ishte marrë në qiell pa shijuar vdekjen, qëndroi përpara nesh dhe tha:

Vini re, ka ardhur plotësisht koha, që ishte folur nga goja e Malakias, duke dëshmuar që ai [Elija] do të dërgohej, përpara se dita e madhe dhe e tmerrshme e Zotit të vinte—për t'i kthyer zemrat e etërve tek fëmijët dhe të fëmijëve tek etërit, përndryshe tërë toka do të goditej me një mallkim—si rrjedhim, çelësat e kësaj periudhe të kujdestarisë jepen në duart tuaja; dhe me anë të kësaj ju mund të dini se dita e madhe dhe e tmerrshme e Zotit është pranë, madje te dyert."[5]

Elija rivendosi çelësat e vulosjes – fuqinë dhe autoritetin për të lidhur në qiell të gjitha ordinancat e kryera në tokë.

"'Ja, unë do t'ju dërgoj Elian, profetin, para se të vijë dita e madhe dhe e llahtarshme e Zotit' etj. etj. [shih Malakia 4:5]. Përse të dërgohej Elija? Sepse ai mban çelësat e autoritetit për të administruar në të gjitha ordinancat e Priftërisë; dhe [po të mos] jepet autoriteti, ordinancat nuk mund të administrohen në drejtësi."[6]

Profeti Jozef Smith tha sa vijon në një letër drejtuar shenjtorëve, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 128:8–11: "Natyra e kësaj ordinance [pagëzimi për të vdekurit] përbën fuqinë e priftërisë, me anë të zbulesës së Jezu Krishtit, nëpërmjet së cilës jepet që çfarëdo që lidhni në tokë, do të lidhet në qiell dhe çfarëdo që zgjidhni në tokë, do të zgjidhet në qiell. …

Disave mund t'iu duket si një doktrinë shumë e guximshme ajo për të cilën po flasim—një fuqi që regjistron ose lidh në tokë dhe lidh në qiell. Megjithatë, në të gjitha epokat e botës, kurdoherë që Zoti ia ka dhënë një kujdestari të priftërisë një njeriu ose një grupi njerëzish, me anë të zbulesës aktuale, kjo fuqi është dhënë gjithmonë. Që atëherë, çfarëdo që ata burra bënë me autoritet, në emër të Zotit, dhe e bënë me të vërtetë e me besnikëri dhe mbajtën një anal të përpiktë dhe besnik të saj, u bë një ligj në tokë e në qiell dhe nuk mund të anullohej, sipas dekreteve të Jehovës së madh. Kjo është një deklaratë plot besim. Kush mund ta dëgjojë?

Dhe përsëri, për të lartpërmendurën, Mateu 16:18, 19: *Dhe unë të them gjithashtu se ti je Pjetri, dhe mbi këtë shkëmb unë do të ndërtoj kishën time dhe dyert e ferrit nuk do ta mundin atë.*

Dhe unë do të të jap çelësat e mbretërisë së qiellit; dhe gjithçka që të kesh lidhur mbi tokë, do të jetë lidhur në qiell, dhe gjithçka që të kesh zgjidhur mbi tokë, do të jetë zgjidhur në qiell.

Tani, e fshehta e madhe dhe e madhërishme e tërë çështjes dhe *summum bonum* (e mira më e madhe) e tërë çështjes që shtrihet përpara nesh, përbëhet nga marrja e fuqive të Priftërisë së Shenjtë. Sepse ai të cilit i jepen këta çelësa, nuk ka asnjë vështirësi në marrjen e një diturie për fakte në lidhje me shpëtimin e fëmijëve të njerëzve, si për të vdekurit, ashtu edhe për të gjallët."[7]

Përmes fuqisë vulosëse, familjet mund të vulosen për kohën dhe përjetësinë dhe ordinancat e shenjta mund të kryhen për të vdekurit.

"Shpirti, fuqia dhe thirrja e Elijas është që ju keni fuqi të mbani çelësin e zbulesës, ordinancave, orakujve, fuqive dhe indaumenteve të plotësisë së Priftërisë Melkizedeke dhe të mbretërisë së Perëndisë në tokë; dhe për të marrë, siguruar dhe kryer të gjitha ordinancat që i përkasin mbretërisë së Perëndisë, madje në kthimin e zemrave të etërve tek fëmijët dhe të fëmijëve tek etërit, madje atyre që janë në qiell.

Malakia thotë: 'Ja, unë do t'ju dërgoj Elian, profetin, para se të vijë dita e madhe dhe e llahtarshme e Zotit. Ai do të bëjë që zemra e etërve t'u kthehet bijve dhe zemra e bijve etërve, me qëllim që vendi të mos goditet nga një shfarosje e plotë.' [Malakia 4:5–6.]

Tani, ajo që unë dua të arrij është dijenia e Perëndisë dhe unë zgjedh drejtimin tim për ta fituar atë. Çfarë duhet të kuptojmë ne në ditët e fundit me këtë shkrim?

Në ditët e Noeut, Perëndia e shkatërroi botën me një përmbytje dhe Ai ka premtuar ta shkatërrojë atë me zjarr në ditët e fundit: por përpara se duhet të ndodhë kjo, Elija duhet të vijë së pari dhe të kthejë zemrat e etërve tek bijtë etj.

Tani vjen thelbi. Cila është kjo detyrë dhe punë e Elijas? Është një prej çështjeve më të madhërishme e më të rëndësishme që ka zbuluar Perëndia. Ai duhet të dërgojë Elijan për të vulosur bijtë me etërit dhe etërit me bijtë.

"Ne duhet të jemi të mençur. Gjëja e parë që të bëni, shkoni dhe vulosini në tokë bijtë e bijat tuaja me veten dhe veten me etërit tuaj në lavdinë e përjetshme."

Tani a ishte kjo e kufizuar vetëm tek të gjallët, për të rregulluar vështirësitë e familjeve në tokë? Në asnjë mënyrë. Ishte një vepër shumë më e madhe. Elija, çfarë do të bëje ti po të ishe këtu? A do ta kufizoje punën tënde vetëm tek të gjallët? Jo. Unë do t'ju drejtoja ju tek Shkrimet e Shenjta, ku zbulohet kjo çështje: që është se ata nuk mund të arrinin në përsosje pa ne, as ne pa ata; as etërit pa bijtë, as bijtë pa etërit [shih Hebrenjve 11:40].

Dëshiroj që ju ta kuptoni këtë çështje, sepse është e rëndësishme; dhe nëse ju do ta merrni atë, ky është shpirti i Elijas, që ne shëlbojmë të vdekurit tanë, dhe lidhemi me etërit tanë që janë në qiell, dhe vulosim të vdekurit tanë që të vijnë në ringjalljen e parë; dhe këtu ne na duhet fuqia e Elijas për të vulosur ata që banojnë në tokë me ata që banojnë në qiell. Kjo është fuqia e Elijas dhe çelësat e mbretërisë së Jehovait. …

Përsëri: Doktrina ose fuqia vulosëse e Elijas është si vijon: – Nëse keni fuqi për të vulosur në tokë dhe në qiell, atëherë ne duhet të jemi të mençur. Gjëja e parë që të bëni, shkoni dhe vulosini në tokë bijtë e bijat tuaja me veten dhe veten me etërit tuaj në lavdinë e përjetshme."[8]

Ardhja e Elijas ishte një përgatitje e nevojshme për Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit.

"Zemrat e bijve të njerëzve duhet t'u kthehen etërve dhe të etërve t'u kthehen bijve, të gjallë apo të vdekur, për t'i përgatitur ata për ardhjen e Birit të Njeriut. Nëse Elija nuk do të vinte, e tërë toka do të shkatërrohej."[9]

"Eliasi është një pararendës për të përgatitur udhën dhe shpirti e fuqia e Elijas duhet të vijnë më pas, duke mbajtur çelësat e fuqisë, duke ndërtuar Tempullin deri në kulm, duke vendosur vulat e Priftërisë Melkizedeke mbi shtëpinë e Izraelit dhe duke i gatitur të gjitha gjërat; atëherë Mesia vjen tek Tempulli i Tij, që është e fundit nga të gjitha. … Elija duhet të vinte dhe të përgatiste udhën dhe të ndërtonte mbretërinë përpara ardhjes së ditës së madhe të Zotit."[10]

"Bota është ruajtur që të digjet në ditët e fundit. Ai do të dërgojë Elijan profetin dhe ai do të zbulojë besëlidhjet e etërve në lidhje me bijtë dhe besëlidhjet e bijve në lidhje me etërit."[11]

"Si do ta sjellë Perëndia shpëtimin e këtij brezi? Ai do të dërgojë Elijan, profetin.... Elija do të zbulojë besëlidhjet për të vulosur zemrat e etërve me bijtë dhe të bijve me etërit."[12]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Kur Shpëtimtari u shfaq në Tempullin e Kirtlandit, Ai u tha Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit: "Unë do t'i manifestohem popullit tim në mëshirë në këtë shtëpi" (faqe 328). Si ishte rivendosja e çelësave të vulosjes një manifestim i mëshirës së Zotit? Në çfarë mënyrash të tjera e manifeston Ai Veten në tempull?

- Studioni paragrafin e tretë dhe të katërt të plotë të faqes 329. Çfarë na mësojnë këto dy paragrafë mbi misionin e Elijas që nuk e mësojmë nga Malakia 4:5–6? Çfarë është thelbësore rreth këtyre ndryshimeve?
- Studioni shpjegimin e fuqisë vulosëse që gjendet në faqet 330–331. Çfarë është fuqia vulosëse? Përse është e rëndësishme kjo fuqi për ju dhe familjen tuaj?
- Lexoni shpjegimin e Jozef Smithit për punën e Elijas (faqet 331–333). Çfarë është Shpirti i Elijas? Përse ishte kaq e rëndësishme që Elija të vinte dhe të përmbushte punën e tij në këto ditë të mëvonshme?
- Çfarë përvojash keni pasur juve në të cilat ju e keni kthyer zemrën tuaj tek pjesëtarë të familjes që kanë vdekur? Çfarë mund të bëjnë prindërit që të ndihmojnë fëmijët e tyre që t'i kthejnë zemrat tek paraardhësit e tyre?
- Lexoni paragrafin e parë në faqen 330 dhe paragrafin e dytë në faqen 333. Si mendoni ju, përse toka "do të goditej me një mallkim" pa fuqinë vulosëse?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Helamani 10:4–10; DeB 132:45–46; 138:47–48; Bible Dictionary, "Elijah", f. 664

Shënime

1. Eliza R. Snow, cituar në Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), f. 94.
2. Eliza R. Snow, cituar në *The Women of Mormondom,* f. 95.
3. *History of the Church,* 2:428; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, shtesat, f. 3–4, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. Joseph Smith—Historia 1:36–39.
5. Doktrina e Besëlidhje 110:13–16; fjalët në kllapa në orgjinal; vegim i dhënë Joseph Smith-it dhe Oliver Cowdery-it më 3 prill 1836, në tempull në Kirtland, Ohio.
6. *History of the Church,* 4:211; nga një fjalim i përgatitur nga Joseph Smith-i dhe i lexuar në një konferencë të Kishës mbajtur më 5 tetor 1840, në Nauvoo, Illinois.
7. Doktrina e Besëlidhje 128:8–11; një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 6 shtator 1842, Nauvoo, Illinois.
8. *History of the Church,* 6:251–253; është modernizuar drejtshkrimi; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
9. *History of the Church,* 3:390; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.

10. *History of the Church,* 6:254; është modernizuar drejtshkrimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 10 mars 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
11. *History of the Church,* 5:530; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 13 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
12. *History of the Church,* 5:555; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.

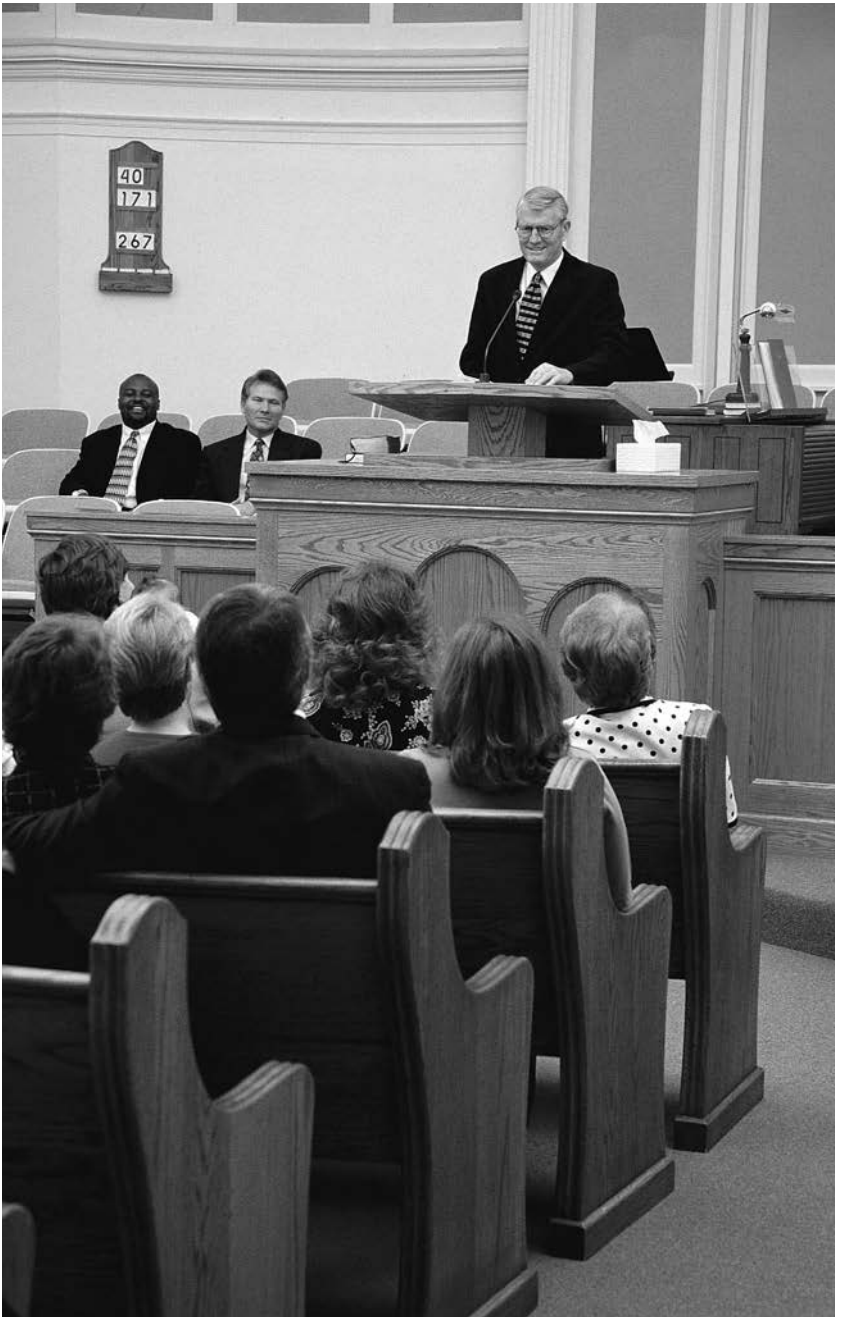

Jozef Smithi dha mësim për rëndësinë që ka mbështetja e udhëheqësve tanë të Kishës: "Ai njeri që ngrihet për të dënuar të tjerët, që gjen të meta tek Kisha, duke thënë se ata po ndjekin rrugë të gabuar, ndërsa ai vetë është i drejtë, … ai njeri po ecën me shpejtësi në rrugën drejt braktisjes".

Ruhuni nga Frytet e Hidhur të Braktisjes

"Në të gjitha sprovat, fatkeqësitë dhe sëmundjet tuaja, në të gjitha vuajtjet tuaja, madje deri në vdekje, kini kujdes të mos tradhtoni Perëndinë … kini kujdes të mos bini në braktisje."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në javët përpara dhe pas përfundimit të Tempullit të Kirtlandit, në pranverën e vitit 1836, shenjtorët përjetuan një kohë harmonie dhe derdhjeje të bollshme të dhuratave të Shpirtit. Por Profeti Jozef Smith i paralajmëroi shenjtorët që, nëse ata nuk do të vazhdonin të jetonin drejtësisht, gëzimi dhe uniteti i tyre nuk do të zgjasnin shumë. Daniel Tajlër tha për këtë kohë: "Të gjithë e ndienin se ata po shijonin paraprakisht qiellin. Në fakt, qenë disa javë në të cilat ne nuk u tunduam nga djalli; dhe po pyesnim veten nëse kishte filluar mijëvjeçari. Në [një mbledhje të vëllezërve të priftërisë], Profeti Jozef na u drejtua. Midis gjërave të tjera ai tha: 'Vëllezër, për disa kohë Satani nuk ka pasur fuqi që t'ju tundojë. Disa kanë menduar se nuk do të ketë më tundim. Por e kundërta do të vijë; dhe po të mos i afroheni Zotit, ju do të mposhteni dhe do ta braktisni [Zotin].'"[1]

Ndërsa ai vit po kalonte, një shpirt braktisjeje u rrit midis disa prej shenjtorëve në Kirtland. Disa anëtarë u bënë krenarë, lakmitarë dhe të pabindur ndaj urdhërimeve. Disa ua vunë fajin udhëheqësve të Kishës për problemet ekonomike të shkaktuara nga dështimi i një institucioni financiar të Kirtlandit, të krijuar nga anëtarët e Kishës. Ky dështim ndodhi në vitin 1837, në të njëjtin vit kur një panik bankar përfshiu Shtetet e Bashkuara, duke iu shtuar problemeve ekonomike të shenjtorëve. Një numër prej dyqind ose treqind anëtarësh u larguan prej Kishës në

Kirtland, duke u bashkuar nganjëherë me ata që e kundërshtonin Kishën për të munduar dhe madje kërcënuar fizikisht shenjtorët. Disa braktisës pretenduan hapur se Profeti e kishte humbur thirrjen e tij dhe u përpoqën që të vinin burra të tjerë në vend të tij. Motra Eliza R. Snou kujtoi: "Shumë vetë që kishin qenë të përulur dhe besnikë në përmbushjen e çdo detyre – të gatshëm të shkonin e të vinin në çdo thirrje të Priftërisë – po bëheshin arrogantë në shpirtin e tyre dhe ishin ngritur në kryelartësinë e zemrave të tyre. Ndërsa shenjtorët përqafuan dashurinë dhe shpirtin e botës, Shpirti i Zotit u tërhoq prej zemrave të tyre."[2]

Për gjendjen e Kishës në maj 1837, Profeti u pikëllua: "Dukej sikur të gjitha fuqitë e tokës dhe të ferrit po e bashkonin ndikimin e tyre në një mënyrë të veçantë për ta përmbysur Kishën menjëherë. … Armiqtë jashtë vendit dhe braktisësit mes nesh, u bashkuan në makinacionet e tyre … dhe shumë u bënë të pakënaqur kundrejt meje sikur unë të isha shkaku i vetëm i atyre të ligave pikërisht kundër të cilave po orvatesha me të gjitha forcat."[3]

Me gjithë këto sfida, pjesa më e madhe e udhëheqësve dhe anëtarëve të Kishës mbetën besnikë. Brigam Jangu, një anëtar i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve gjatë kësaj periudhe të pasigurt, kujtoi një mbledhje në të cilën disa anëtarë të Kishës po diskutonin se si ta shkarkonin Profetin Jozef: "Unë u ngrita në një mënyrë të qartë e bindëse dhe u thashë atyre se Jozefi ishte një Profet dhe unë e dija atë, dhe se ata mund ta shanin e përgojonin atë sa të donin, [porse] ata nuk mund ta shkatërronin caktimin e Profetit nga Perëndia; ata vetëm mund të shkatërronin vetë autoritetin e tyre, të prisnin lidhjen që i mbante ata të lidhur me Profetin dhe me Perëndinë dhe të fundoseshin për vete në ferr. Shumë vetë u inatosën së tepërmi nga kundërshtimi im i vendosur ndaj masave të tyre. …

Kjo mbledhje u shpërnda dhe braktisësit nuk qenë në gjendje të bashkoheshin që të vendosnin ndonjë masë për të kundërshtuar. Kjo qe një krizë kur toka dhe ferri duket sikur u bashkuan për të përmbysur Profetin dhe Kishën e Perëndisë. Gjunjët, e shumë prej burrave më të fuqishëm në Kishë, u ligështuan. Gjatë këtij rrethimi prej errësirës unë i qëndrova pranë Jozefit dhe, me

të gjithë mençurinë dhe fuqinë që Perëndia më kishte dhuruar, veprova me të gjitha energjitë e mia për të mbështetur shërbëtorin e Perëndisë dhe për të bashkuar kuorumet e Kishës."[4]

Mësime të Jozef Smithit

Humbja e besimit tek udhëheqësit e Kishës, kritika ndaj tyre dhe shpërfillja e çfarëdo detyre të kërkuar nga Perëndia çojnë në braktisje.

"Unë do t'ju jap një nga *Çelësat* e të fshehtave të Mbretërisë. Është një parim i përjetshëm, që ka ekzistuar me Perëndinë në të gjithë përjetësinë: Ai njeri që ngrihet për të dënuar të tjerët, që gjen të meta tek Kisha, duke thënë se ata po ndjekin rrugë të gabuar, ndërsa ai vetë është i drejtë, atëherë ta dini me siguri, që ai njeri po ecën me shpejtësi në rrugën drejt braktisjes; dhe nëse nuk pendohet, do të bjerë në braktisje, ashtu si Perëndia jeton."[5]

Hiber C. Kimball, ndërsa shërbente si këshilltar për Presidentin Brigam Jang, raportoi: "Do t'ju jap një çelës që Vëllai Jozef Smith ishte mësuar ta jepte në Navu. Ai tha se hapi i parë drejt braktisjes fillonte me humbjen e besimit tek udhëheqësit e kësaj kishe dhe mbretërie dhe se, kurdoherë që ta dallonit atë shpirt, ju mund ta dinit se ai do ta çonte zotëruesin e tij në rrugën drejt braktisjes."[6]

Uillford Udraf, ndërsa shërbente në Kuorumin e Të Dymbëdhjetëve, tha: "Vëllai Jozef na këshillonte në këtë mënyrë: 'Në çastin kur ju ia lejoni vetes që të lini mënjanë çfarëdo detyre që Perëndia ju thërret që ta kryeni, që të kënaqni vetë dëshirat tuaja; në çastin kur ju e lejoni veten të bëheni të pakujdesshëm, ju hidhni themelin drejt braktisjes. Kini kujdes; kuptojeni që jeni thirrur për një punë dhe se kur Perëndia ju kërkon ta bëni atë punë, bëjeni atë.' Një gjë tjetër që tha ai: 'Në të gjitha sprovat, fatkeqësitë dhe sëmundjet tuaja, në të gjitha vuajtjet tuaja, madje deri në vdekje, kini kujdes të mos tradhtoni Perëndinë, kini kujdes të mos tradhtoni priftërinë, kini kujdes të mos bini në braktisje.'"[7]

Uillford Udraf tha gjithashtu: "Më kujtohet që Vëllai Jozef Smith na vizitoi mua, Vëllain [Xhon] Tejlor, Vëllain Brigam Jang dhe disa misionarë të tjerë, kur ne ishim gati të fillonim misionin

tonë në Angli. Ne qemë të sëmurë dhe të pikëlluar, shumë prej nesh. Në të njëjtën kohë ndienim që duhet të shkonim. Profeti na bekoi neve, si edhe bashkëshortet e familjet tona. … Ai na mësoi disa parime shumë të rëndësishme, disa prej të cilave po i përmend këtu. Vëllai Tejlor, unë vetë, Xhorxh A. Smith, Xhon E. Pejxh dhe të tjerë ishin thirrur për të plotësuar vendin e atyre [apostujve] që kishin rënë në braktisje. Vëllai Jozef na shpjegoi shkakun se përse ata burra ishin larguar nga urdhërimet e Perëndisë. Ai shpresonte që ne do të merrnim mençuri nga ajo që pamë me sy dhe dëgjuam me veshë dhe se do të ishim në gjendje të dallonim shpirtin e njerëzve të tjerë pa qenë të detyruar të mësonim nga përvoja e hidhur.

Ai pastaj vërejti se cilido burrë, cilido plak në këtë Kishë dhe mbretëri, që ndiqte një drejtim sipas të cilit ai nuk do të merrte parasysh apo, me fjalë të tjera, do të kundërshtonte t'i bindej çfarëdo ligji të njohur, apo urdhërimi, apo detyre – kurdoherë që një njeri e bënte këtë, shpërfillte çfarëdo detyre që Perëndia kërkonte prej dorës së tij në marrjen pjesë në mbledhje, përmbushje misionesh, ose bindje ndaj këshillës, ai hidhte themelin për ta çuar veten drejt braktisjes dhe kjo ishte arsyeja pse ata burra ishin larguar nga Kisha. Ata e kishin keqpërdorur priftërinë e vulosur mbi kokën e tyre. Ata e kishin shpërfillur lartësimin e thirrjeve të tyre si apostuj, si pleq. Ata e kishin përdorur atë priftëri në përpjekje për të ngritur veten dhe për të kryer disa punë të tjera përveç ndërtimit të mbretërisë së Perëndisë."[8]

Në vitin 1840, një grup i vogël, i organizuar anëtarësh të Kishës vazhdoi të jetonte në Kirtland të Ohajos, ndonëse shumica e shenjtorëve ishin mbledhur në Navu të Ilinoisit. Në përgjigje të lajmit se një anëtar i Kishës në Kirtland po përpiqej të shkatërronte besimin e shenjtorëve tek Presidenca e Parë dhe autoritete të tjera të Kishës, Profeti i shkroi një udhëheqësi të Kishës në Kirtland: "Që të administrohen çështjet e Mbretërisë në drejtësi, është krejt e rëndësishme që harmonia më e përsosur, ndjenja mirëdashëse, mirëkuptimi dhe mirëbesimi duhet të ekzistojnë në zemrat e të gjithë vëllezërve; dhe që dashuria hyjnore e vërtetë, dashuria e njërit kundrejt tjetrit, duhet të karakterizojnë të gjitha mënyrat e tyre të veprimit. Nëse ka ndonjë

ndjenjë dashakeqësie, ndonjë mungesë mirëbesimi, atëherë krenaria, arroganca dhe lakmia do të shfaqen shpejt; ngatërresa duhet të triumfojë pashmangshmërisht dhe autoritetet e Kishës do të përçmohen. …

Nëse shenjtorët në Kirtland më konsiderojnë të padenjë për lutjet e tyre kur ata mblidhen së bashku dhe nuk përfillin të më mbështesin në lutje përpara fronit të Perëndisë, kjo është një provë e fortë dhe bindëse për mua që ata nuk e kanë Shpirtin e Perëndisë. Nëse zbulesat që kemi marrë janë të vërteta, cili duhet ta udhëheqë popullin? Nëse çelësat e Mbretërisë u janë besuar duarve të mia, cili do të zbulojë të fshehtat e saj?

Për sa kohë vëllezërit e mi më mbështesin dhe më japin kurajë, unë mund t'i luftoj paragjykimet e botës dhe mund ta duroj me gëzim fyerjen [trajtimin e ashpër] dhe abuzimin; por kur vëllezërit e mi mbajnë distancë, kur fillojnë të ligështohen dhe përpiqen ta pengojnë përparimin dhe punët e mia, atëherë më vjen të pikëllohem, por nuk jam më pak i vendosur për të kryer detyrën time, duke qenë i bindur që, ndonëse miqtë e mi tokësorë mund të më lënë në baltë dhe madje të kthehen kundër meje, përsëri Ati im qiellor do të më bëjë të triumfoj.

Megjithatë, unë shpresoj që madje dhe në Kirtland ka disa njerëz që nuk e dënojnë një njeri për një fjalë [shih Isaia 29:21], por janë të gatshëm të qëndrojnë në mbrojtje të drejtësisë dhe së vërtetës dhe kujdesen për çdo detyrë që u është ngarkuar; dhe që do të kenë mençuri për t'i drejtuar ata kundër çfarëdo lëvizjeje ose ndikimi të llogaritur për të sjellë ngatërresë dhe mosmarrëveshje në kampin e Izraelit, dhe të dallojnë midis shpirtit të së vërtetës dhe shpirtit të gabimit.

Do të ishte përmbushëse për mendjen time të shihja shenjtorët në Kirtland që të lulëzonin, por mendoj se koha nuk ka ardhur ende; dhe ju siguroj që nuk do të vijë kurrë derisa një rend i ndryshëm i gjërave të vendoset dhe një shpirt i ndryshëm të manifestohet. Kur besimi të rivendoset, kur krenaria të bjerë, dhe çdo mendje ambicioze të vishet me përulësi si me një mantel, dhe egoizmi t'ia lërë vendin dashamirësisë dhe mirëbërësisë, dhe një vendosmëri e bashkuar për të jetuar me anë të çdo fjale që del nga goja e Perëndisë të jetë e dallueshme,

atëherë, dhe jo më parë se atëherë, mundet që paqja, rendi dhe dashuria të trimfojnë.

Është si pasojë e njerëzve ambiciozë që Kirtlandi është braktisur. Sa shpesh persona të tillë e kanë pasur zili shërbëtorin tuaj të përulur në detyrën e tij, që u përpoqën ta ngrenë veten në fuqi në kurriz të tij dhe, duke e parë që ishte e pamundur ta bënin këtë, kaluan tek shpifja e abuzimi i padrejtë dhe mjete të tjera për të realizuar përmbysjen e tij. Persona të tillë kanë qenë gjithmonë të parët për të bërtitur kundër Presidencës dhe për të bërë publike gabimet dhe dobësitë e saj në të katër anët."[9]

Ata që bien në braktisje e humbasin Shpirtin e Perëndisë, thyejnë besëlidhjet e tyre dhe shpesh përndjekin anëtarët e Kishës.

"Sado e çuditshme të duket në vështrim të parë, përsëri nuk është më pak e vërtetë sa është e çuditshme, që me gjithë vendosmërinë e deklaruar për të jetuar perëndishmërisht, braktisësit pasi largohen nga besimi në Krisht, po të mos jenë penduar me shpejtësi, shpejt ose vonë kanë rënë në kurthet e të ligut dhe janë lënë pa Shpirtin e Perëndisë, për të shfaqur ligësinë e tyre në sytë e turmave. Prej braktisësve, besnikët kanë marrë përndjekjet më të egra. Juda u qortua dhe ai menjëherë e tradhtoi Zotin e tij në duart e armiqve të Tij, sepse Satani hyri tek ai.

Inteligjencë më e lartë u dhurohet të tillëve ndërsa ata i binden Ungjillit me qëllim të plotë të zemrës, që, nëse mëkatohet kundër [saj], braktisësi lihet i zhveshur dhe pa Shpirtin e Perëndisë dhe ai, vërtet, do të mallkohet shpejt dhe fundi i tij është që ai do të digjet. Kur dikur ajo dritë që ishte tek ata merret prej tyre, ata bëhen aq shumë të errësuar sa ishin më parë të ndriçuar dhe pastaj, nuk është çudi që gjithë fuqia e tyre përdoret kundër së vërtetës dhe ata, ashtu si Juda, kërkojnë shkatërrimin e atyre që ishin mirëbërësit e tyre më të mëdhenj.

Cilin mik më të afërt në tokë ose në qiell kishte Juda sesa Shpëtimtarin? Dhe qëllimi i tij i parë ishte ta shkatërronte Atë. Cili nga të gjithë shenjtorët në këto ditët e fundit, mund ta konsiderojë veten po aq të mirë sa Zoti ynë? Cili është aq i përsosur? Cili

është aq i kulluar? Cili është aq i shenjtë sa ishte Ai? A do të gjendet ndonjë? Ai kurrë nuk shkeli ose theu ndonjë urdhërim apo ligj të qiellit – nuk kishte pasur asnjë mashtrim në gojën e Tij, as dredhi nuk gjendej në zemrën e Tij. Dhe përsëri njëri që hëngri me Të, që shpesh kishte pirë nga e njëjta kupë, qe i pari që ngriti krye kundër Tij. Ku ka ndonjë si Krishti? Ai nuk mund të gjendet në tokë. Atëherë përse duhet të ankohen pasuesit e Tij, nëse prej atyre që dikur i quajtën vëllezër dhe i konsideruan se qëndronin në marrëdhënien më të afërt në besëlidhjen e përjetshme, ata duhet të marrin përndjekje?

Nga cili burim e ka prejardhjen parimi që është shfaqur gjithmonë prej braktisësve të Kishës së vërtetë, që të përndjekin me zell të dyfishtë dhe të kërkojnë me këmbëngulje të dyfishtë që të shkatërrojnë ata për të cilët dikur deklaruan se i donin, me të cilët dikur ata bisedonin ngrohtësisht dhe me të cilët ata dikur u besëlidhën që të përpiqeshin me çdo fuqi në drejtësi për të siguruar pushimin prej Perëndisë? Ndoshta vëllezërit tanë do të thonë i njëjti që e bëri Satanin të kërkonte të përmbyste mbretërinë e Perëndisë, sepse ai vetë ishte i lig dhe mbretëria e Perëndisë është e shenjtë."[10]

"Gjithmonë, në çdo periudhë të kishës, ka pasur nga ata që kanë qenë kundër parimeve të virtytit, që kanë dashuruar fitimin e kësaj bote të tanishme, që kanë ndjekur parimet e padrejtësisë dhe kanë qenë armiqtë e së vërtetës. … Ata që janë bashkuar me ne dhe na kanë dhënë shprehjet më të mëdha të miqësisë, shpesh kanë qenë kundërshtarët tanë më të mëdhenj dhe armiqtë tanë më të vendosur; nëse ata do të ktheheshin në të papëlqyer, nëse interesat apo dinjiteti i tyre prekej, ose nëse ata do të zbuloheshin në ligësinë e tyre; ata qenë gjithmonë të parët për të ngritur dorën e përndjekjes, për të shpifur [për të bërë akuza të rrema] dhe përgojuar vëllezërit e tyre dhe për të kërkuar rënien dhe shkatërrimin e miqve të tyre."[11]

"Braktisësit 'mormonë' kundërshtues po vrapojnë nëpër botë dhe po përhapin fjalë të ndryshme të padrejta dhe shpifëse kundër nesh, duke menduar që në këtë mënyrë të fitojnë miqësinë e botës, sepse ata e dinë që ne nuk jemi nga bota dhe se bota na urren; prandaj ata [bota] i bëjnë vegël këta persona [kundërshtarët]; dhe

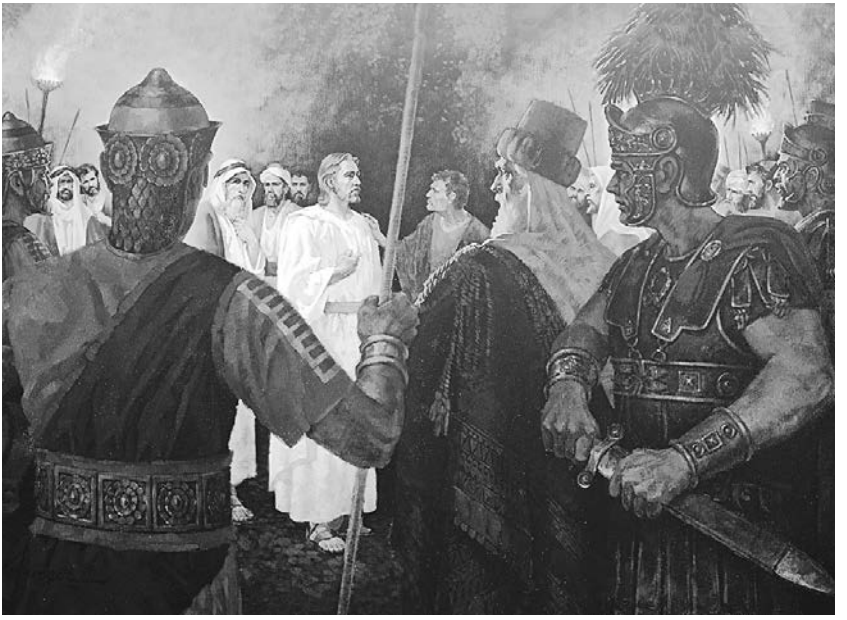

"Cilin mik më të afërt në tokë ose në qiell kishte Juda sesa Shpëtimtarin? Dhe qëllimi i tij i parë ishte ta shkatërronte Atë."

përmes tyre përpiqen të bëjnë gjithë dëmin që munden, dhe pas kësaj bota i urren këta më shumë se neve, sepse e kuptojnë që janë tradhtarë dhe lajkatarë [ledhatarë] të ulët."[12]

Uillford Udraf raportoi: "Unë mora pjesë në [një] mbledhje në Tempullin [e Kirtlandit më 19 shkurt 1837]. Presidenti Jozef Smith kishte munguar për të kryer punët e Kishës, por as për gjysmën e kohës që Moisiu kishte qenë në mal i larguar nga Izraeli [shih Eksodi 32:1–8]; kur shumë nga njerëzit në Kirtland, edhe nëse nuk bënë një viç për ta adhuruar siç bënë izraelitët, përsëri i larguan zemrat nga Zoti dhe shërbëtori i tij Jozef, dhe u përfshinë në aktivitete spekuluese, dhe u lanë udhë shpirtrave të rremë, derisa u errësuan në mendjet e tyre; dhe shumë i qenë kundërvënë Jozef Smithit, dhe disa dëshiruan të caktonin Dejvid Uitmerin që të udhëhiqte Kishën në vend të tij. Në mes të kësaj reje shpirtrash të errët, Jozefi u kthye në Kirtland dhe atë mëngjes u ngrit të fliste nga katedra. Ai dukej shumë i brengosur; por shpejt Shpirti i Perëndisë qëndroi mbi të dhe ai iu drejtua asamblesë me qartësi të madhe për rreth tre orë dhe ua mbylli gojën armiqve të tij.

Kur u ngrit ai tha: 'Unë jam ende President, Profet, Shikues, Zbulues dhe Udhëheqës i Kishës së Jezu Krishtit. Perëndia dhe jo njeriu më kanë caktuar dhe vendosur mua në këtë pozicion, dhe asnjë njeri apo grup njerëzish nuk kanë fuqi të më heqin mua ose të caktojnë dikë tjetër në vendin tim, dhe ata që e ndërmarrin këtë, nëse nuk pendohen me shpejtësi, do të djegin gishtat e tyre dhe do të shkojnë në ferr.' Ai i qortoi ashpër njerëzit për mëkatet e tyre, errësirën dhe mosbesimin; fuqia e Perëndisë qëndroi mbi të dhe dha dëshmi që thëniet e tij ishin të vërteta."[13]

Uillford Udraf raportoi: "Presidenti Smith foli pasdite [më 9 prill 1837] dhe tha në emër të Zotit se gjykimet e Perëndisë do të qëndronin mbi ata njerëz që kishin deklaruar se ishin miqtë e tij e miq të njerëzimit dhe se po ngrinin Kirtlandin, një kunj të Sionit, por që ishin kthyer në tradhtarë të tij e të interesave të mbretërisë së Perëndisë dhe u kishin dhënë fuqi duarve të armiqve tanë kundër nesh; ata kishin shtypur shenjtorët e varfër, dhe u kishin sjellë dhimbje atyre, dhe ishin bërë shkelës të besëlidhjes, arsye për të cilat ata do të ndienin zemërimin e Perëndisë."[14]

Daniel Tajlër kujtoi: "Pak pas mbërritjes së Profetit në Komers (më vonë Navu) prej burgut të Misurit, Vëllai Isak Behunin dhe unë shkuam ta vizitonim atë në banesën e tij. Përndjekjet ndaj tij qenë tema e bisedimit. Ai përsëriti shumë pohime të rreme, të papajtueshme dhe kontradiktore të bëra prej braktisësve, anëtarëve të frikësuar të Kishës dhe të huajve. Ai tregoi gjithashtu se si shumë prej oficerëve që me gëzim do t'i kishin marrë jetën kur u arrestua, u kthyen në favor të tij kur krijuan njohje me të. Ai ua la barrën e fajit vëllezërve të rremë. …

Kur Profeti kishte përfunduar së treguari se si e kishin trajtuar, Vëllai Behunin vërejti: 'Nëse do të më duhet ta lë këtë Kishë unë nuk do të veproj si vepruan këta burra: Unë do të shkoja në ndonjë vend të largët ku nuk është dëgjuar ndonjëherë për Mormonizmin, do të zija vend dhe askush nuk do ta merrte vesh ndonjëherë që unë dija diçka për të.'

Shikuesi i madh u përgjigj menjëherë: 'Vëllai Behunin, ti nuk e di se çfarë do të bëje. Pa dyshim që këta burra dikur menduan ashtu si ti. Përpara se të bashkoheshe me këtë Kishë ti qëndroje në tokë asnjanëse. Kur ungjilli u predikua, e mira dhe e liga u vunë

përpara teje. Ti mund të zgjidhje njërën ose tjetrën. Ishin dy zotërinj të kundërt duke të ftuar t'u shërbeje atyre. Kur u bashkove me këtë Kishë, ti zgjodhe t'i shërbeje Perëndisë. Kur e bëre atë, ti le tokën asnjanëse dhe nuk mund të kthehesh më kurrë në të. Nëse do ta braktisësh Mësuesin të cilit zgjodhe t'i shërbeje, kjo do të bëhet nëpërmjet nxitjes së të ligut dhe ti do të ndjekësh urdhrin e tij dhe do të jesh shërbëtori i tij.'"[15]

Nëse ne ndjekim profetët dhe apostujt dhe zbulesat e Kishës, ne nuk do të shkojmë në udhë të gabuar.

Orson Hajd, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, raportoi: "Jozef Profeti … tha: 'Vëllezër, kujtoni se shumica e këtyre njerëzve nuk do të shkojnë kurrë në udhë të gabuar; dhe për sa kohë ju qëndroni në harmoni me shumicën, jini të sigurt se do të hyni në mbretërinë çelestiale.'"[16]

Uilliam G. Nelson raportoi: "E kam dëgjuar Profetin të fliste në publik në shumë raste. Në një mbledhje e dëgjova të thoshte: 'Do t'ju jap një çelës që nuk do të ndryshket kurrë, – nëse do të qëndroni me shumicën e Dymbëdhjetë Apostujve dhe me analet e Kishës, ju kurrë nuk do të shkoni në udhë të gabuar'. Historia e Kishës e ka provuar që kjo është e vërtetë."[17]

Ezra T. Klark kujtoi: "Unë e dëgjova Profetin Jozef të thoshte se ai do t'u jepte shenjtorëve një çelës me anë të të cilit ata kurrë nuk do të largoheshin nga udha apo të mashtroheshin, dhe ai ishte: Zoti nuk do të lejojë kurrë që shumica e këtij populli të largohen nga udha apo të mashtrohen prej mashtruesve, as nuk do të lejojë Ai që analet e kësaj Kishe të bien në duart e armikut"[18].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni rrëfimet në faqet 337–339. Si mendoni ju, përse njerëzit mund të ndryshojnë nga drejtësia në braktisje në një kohë kaq të shkurtër? Cilat janë disa ndikime që bëjnë që

njerëzit të bien në braktisje sot? Çfarë mund të bëjmë ne për t'u ruajtur prej ndikimeve të tilla?

- Cilat janë disa rreziqe të humbjes së besimit tek udhëheqësit tanë të Kishës dhe kur i kritikojmë ata? (Për disa shembuj, shihni faqet 339–342.) Çfarë mund të bëjmë për të mbajtur një ndjenjë respekti dhe vlerësimi për udhëheqësit tanë? Si munden prindërit të nxitin fëmijët e tyre që të respektojnë udhëheqësit e Kishës?
- Profeti dha mësim: "Në çastin kur ju ia lejoni vetes që të lëni mënjanë çfarëdo detyre që Perëndia ju thërret që ta kryeni, që të kënaqni vetë dëshirat tuaja; …, ju hidhni themelin drejt braktisjes" (faqe 339). Çfarë kuptimi ka për ju kjo deklaratë?
- Lexoni historinë e treguar nga Daniel Tajlër (faqe 345–346). Si mendoni ju, përse ata që e kanë braktisur Kishën shpesh luftojnë kaq fort kundër saj? (Për disa shembuj, shihni faqet 342–346.) Si mendoni ju, si duhet t'u përgjigjemi fjalëve dhe veprimeve të njerëzve të tillë?
- Lexoni tre paragrafët e fundit të kapitullit (faqe 346). Përse është e rëndësishme për ne që të kuptojmë dhe të përdorim këtë "çelës" të dhënë nga Jozef Smithi?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Nefi 8:10–33; Helamani 3:33–35; DeB 82:3, 21; 121:11–22

Shënime

1. Daniel Tyler, "Incidents of Experience", në *Scraps of Biography* (1883), faqet 32–33.
2. Eliza R. Snow, *Biography and Family Record of Lorenzo Snow* (1884), f. 20; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
3. *History of the Church,* 2:487–488; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 761, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. Brigham Young, në Historian's Office, Manuscript History of Brigham Young, 1844–1846, vëll. 1, f. 16, Arkivat e Kishës.
5. *History of the Church,* 3:385; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
6. Heber C. Kimball, *Deseret News,* 2 prill 1856, f. 26; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i germës së madhe.
7. Wilford Woodruff, *Deseret News,* 22 dhjetor 1880, f. 738.
8. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly,* 7 shtator 1880, f. 1; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.

9. *History of the Church,* 4: 165–166; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Oliver Granger, korrik 1840, Nauvoo, Illinois.
10. *History of the Church,* 2:23; është modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* prill 1834, f. 152.
11. "John C. Bennett", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 1 gusht 1842, f. 868; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
12. *History of the Church,* 3:230; kompleti i parë dhe i dytë i fjalëve në kllapa në origjinal; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar anëtarëve të Kishës në Kontenë Caldwell, Missouri, 16 dhjetor 1838, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
13. Wilford Woodruff, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 19 shkurt 1837, në Kirtland, Ohio; "History of Wilford Woodruff", *Deseret News,* 14 korrik 1858, f. 85; janë modernizuar përdorimi i germës së madhe dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
14. Wilford Woodruff, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 prill 1837, në Kirtland, Ohio; "History of Wilford Woodruff", *Deseret News,* 14 korrik 1858, f. 86.
15. Daniel Tyler, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 gusht 1892, f. 491–492; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika.
16. Orson Hyde, *Deseret News: Semi-Weekly,* 21 qershor 1870, f. 3.
17. William G. Nelson, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1906, f. 543; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
18. Ezra T. Clark, "The Testimony of Ezra T. Clark", 24 korrik 1901, Farmington, Utah; në Heber Don Carlos Clark, Papers, rreth 1901–1974, tekst i daktilografuar, Arkivat e Kishës.

Shërbimi Misionar: Një Thirrje e Shenjtë, një Vepër e Lavdishme

"Pas gjithçkaje që është thënë, detyra më e madhe dhe më e rëndësishme është të predikojmë Ungjillin."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Nga fundi i viteve të pakta që shenjtorët jetuan në Kirtland, shumë anëtarë dhe madje disa udhëheqës të Kishës ranë në braktisje. Dukej se Kisha po kalonte përmes një kohe krize. "Në këtë gjendje të gjërave", shkroi Profeti, "Perëndia më zbuloi mua se diçka e re duhej të bëhej për shpëtimin e Kishës së Tij."[1] Kjo "diçka e re" ishte një zbulesë për të dërguar misionarë në Angli për të predikuar ungjillin.

Hiber C. Kimball, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, kujtoi: "Rreth ditës së parë të qershorit 1837, Profeti Jozef erdhi tek unë, ndërsa unë isha i ulur në … Tempull, në Kirtland dhe, duke më pështëritur, më tha: 'Vëllai Hiber, Shpirti i Zotit më ka pështëritur: "Shërbëtori im Hiber le të shkojë në Angli dhe të predikojë ungjillin tim, dhe të hapë derën e shpëtimit për atë komb".'"[2] Plaku Kimball u hutua nga mendimi i një ndërmarrjeje të tillë: "E ndieja veten si një prej më të dobëtve fare prej shërbëtorëve të Perëndisë. E pyeta Jozefin se çfarë duhet të thosha kur të shkoja atje; ai më tha të shkoja tek Zoti dhe Ai do të më udhëhiqte e do të fliste përmes meje me anë të të njëjtit shpirt që [drejtonte] atë."[3]

Profeti u drejtoi thirrje gjithashtu Orson Hajdit, Uillard Riçardsit dhe Jozef Fildingut në Kirtland, si dhe Isak Rasëllit, Xhon Snajdërit dhe Xhon Gudsanit në Toronto të Kanadasë.

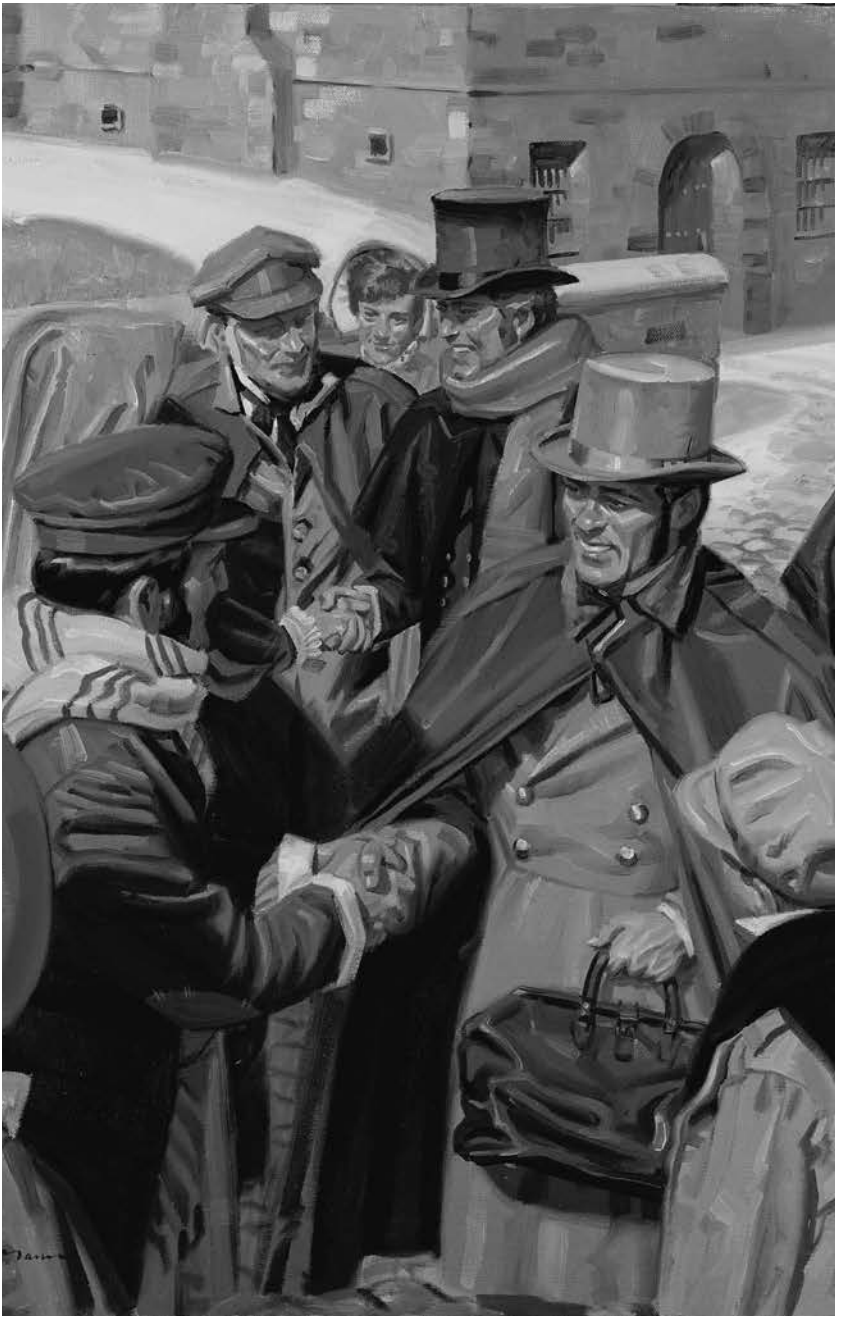

Hiber C. Kimball dhe Jozef Filding në Angli duke u përshëndetur prej atyre që ishin bashkuar me Kishën si rezultat i punës së tyre misionare. "Lavdi Perëndisë, Jozef", i shkroi Plaku Kimball Profetit, "Zoti është me ne mes kombeve!"

Këta vëllezër duhet të bashkoheshin me Plakun Kimball në misionin e tij në Angli. Të mbledhur në Nju-Jork-Siti, ata lundruan me anijen *Garrick* drejt Britanisë së madhe më 1 korrik 1837. Misioni i parë jashtë Amerikës së Veriut solli në Kishë rreth 2.000 të kthyer në besim gjatë vitit të parë të misionarëve në Angli. Plaku Kimball i shkroi me gëzim Profetit: "Lavdi Perëndisë, Jozef, Zoti është me ne mes kombeve!"[4]

Një mision i dytë i apostujve në Britani, duke përfshirë shumicën e anëtarëve të Të Dymbëdhjetëve nën udhëheqjen e Brigam Jangut, u drejtua nga Profeti prej Navusë. Të nisur në vjeshtën e 1839-ës, Të Dymbëdhjetët arritën në Angli më 1840. Atje ata filluan një punë që deri në vitin 1841 do të sillte mbi 6.000 të kthyer në besim në Kishë, duke plotësuar premtimin e Zotit që Ai do të bënte "diçka të re" për shpëtimin e Kishës së Tij.

Prej Navusë, Jozef Smithi vazhdoi të dërgonte misionarë në të gjithë botën. Plaku Orson Hajd zbarkoi në Angli në vitin 1841 dhe më vonë vazhdoi misionin që i ishte caktuar në Jeruzalem. Ai mbartte një letër rekomandimi prej Jozef Smithit që lejonte që "mbajtësi i këtyre letrave, një shërbestar besnik dhe i denjë i Jezu Krishtit, të jetë agjenti dhe përfaqësuesi ynë në toka të huaja, për të … biseduar me priftërinjtë, sunduesit dhe Pleqtë e judenjve"[5]. Më 24 tetor 1841, Plaku Hajd u gjunjëzua në Malin e Ullinjve në Jeruzalem dhe i bëri kërkesë Atit Qiellor që të përkushtonte dhe shenjtëronte tokën "për mbledhjen tok të mbetjeve të shpërndara të Judës, sipas profecive të profetëve të shenjtë"[6]. Plaku Hajd pastaj shkoi në Gjermani ku hodhi një themel fillestar për rritjen e Kishës atje.

Më 11 maj 1843, Profeti thirri Pleqtë Edison Prat, Noa Roxhers, Benxhamin F. Gruard dhe Noulton F. Hanks për të kryer misione në ishujt e Paqësorit Jugor. Ky qe misioni i parë i Kishës kudo qoftë në atë rajon të gjerë. Plaku Hanks vdiq në det, por Plaku Prat udhëtoi tek Ishujt Austral, ku ai u mësoi ungjillin në ishullin Tubuai. Pleqtë Roxhers dhe Gruard vazhduan për në Tahiti, ku qindra njerëz u pagëzuan si rezultat i punëve të tyre.

Nën drejtimin e Jozef Smithit, shenjtorët po përparonin drejt plotësimit të urdhrit të Zotit: "Shkoni në të gjithë botën; dhe në çfarëdo vendi që nuk mund të shkoni, duhet të dërgoni, që dëshmia të mund t'i shkojë nga ju gjithë botës, çdo krijese" (DeB 84:62).

Mësime të Jozef Smithit

Shërbimi misionar është një punë e shenjtë; besimi, virtyti, zelli dhe dashuria na mundësojnë ta kryejmë këtë punë.

"Pas gjithçkaje që është thënë, detyra më e madhe dhe më e rëndësishme është të predikojmë Ungjillin."[7]

Në dhjetor 1840 Jozef Smithi u shkroi anëtarëve të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe udhëheqësve të tjerë të priftërisë që po shërbenin misione në Britaninë e Madhe: "Jini të sigurt, vëllezër të dashur, që unë nuk jam një mbikëqyrës i painteresuar i gjërave që po ndodhin në faqen e të gjithë tokës; dhe në mes lëvizjeve të përgjithshme që janë në përparim, asnjëra nuk është më e rëndësishme se puna e lavdishme në të cilën jeni angazhuar ju tani; si rrjedhojë unë kam një merak në lidhje me ju, që ju, me anë të virtytit, besimit, zellit dhe dashurisë hyjnore mund të lavdëroni veten tek njëri-tjetri, tek Kisha e Krishtit dhe tek Ati juaj që është në qiell; përmes hirit të të cilit ju jeni thirrur në një thirrje kaq të shenjtë; dhe ju është mundësuar të kryeni detyrat e mëdha e të përgjegjshme që bien mbi ju. Dhe unë mund t'ju siguroj, që nga të dhënat që kam marrë, unë ndihem i kënaqur që ju nuk keni qenë të shkujdesur në detyrën tuaj; por që zelli dhe besnikëria juaj kanë qenë të tilla që duhet t'ju sigurojnë juve miratimin e atij Perëndie shërbëtorë të të cilit jeni dhe gjithashtu dashamirësinë e shenjtorëve në të gjithë botën.

Përhapja e Ungjillit nëpër të gjithë Anglinë sigurisht është e kënaqshme; soditja e së cilës mund të shkaktojë vetëm ndjenja të pazakonshme në gjirin e atyre që hoqën barrën dhe vapën e ditës, dhe që qenë mbështetësit e vendosur të ungjillit dhe avokatët e tij të zellshëm në foshnjërinë e tij, ndërkohë që qenë qarkuar nga rrethanat më të pafavorshme dhe shkatërrimi i kërcënohej nga të gjitha anët – ashtu si lundra [anija] guximtare, që

ka lundruar përmes stuhisë e padëmtuar, shpalos velat e saj ndaj flladit dhe fisnikërisht çan rrugën e saj përmes valës së nënshtruar, më e ndërgjegjshme se kurrë për forcën e brinjëve të saj, si dhe për përvojën dhe aftësinë e kapitenit, timonierit dhe ekuipazhit të saj. …

Dashuria është një prej karakteristikave kryesore të Hyjnisë dhe duhet të shfaqet prej atyre që dëshirojnë të jenë bij të Perëndisë. Një njeri i mbushur me dashurinë e Perëndisë nuk kënaqet vetëm me bekimin e familjes së tij, por endet në të gjithë botën, i dëshiruar që të bekojë të gjithë racën njerëzore. Kjo ka qenë ndjenja juaj dhe ju ka bërë të hiqni dorë prej kënaqësive të shtëpisë, që ju të mund të jeni një bekim për të tjerë, që janë kandidatë për pavdekshmërinë, por të huaj ndaj së vërtetës; dhe për ta bërë këtë, unë lutem që bekimet më të zgjedhura të qiellit të bien mbi ju."[8]

Ne ua mësojmë të vërtetat e thjeshta të ungjillit me përulësi e butësi dhe shmangim debatin me të tjerët për besimet e tyre.

"Oh, ju pleq të Izraelit, mbani vesh zërin tim; dhe kur të dërgoheni në botë për të predikuar, thoni ato gjëra për të cilat jeni dërguar që t'i thoni; predikoni dhe thërrisni me zë të lartë: 'Pendohuni, sepse mbretëria e qiejve është afër; pendohuni dhe besoni Ungjillin'. Shpallni parimet e para dhe lërini të fshehtat mënjanë, që të mos ngatërroheni.... Predikoni ato gjëra për të cilat ju ka thënë Zoti të predikoni – pendim dhe pagëzim për heqjen e mëkateve."[9]

"Unë fola dhe shpjegova në lidhje me padobishmërinë e predikimit në botë për ndëshkimet e mëdha, por më tepër e rëndësishme është të predikosh Ungjillin e thjeshtë."[10]

"Pleqtë [duhet] të shkojnë përpara ... me gjithë butësinë, me vetëpërmbajtje dhe të predikojnë Jezu Krishtin, madje Atë që u kryqëzua; jo të debatojnë me të tjerët në emër të besimit të tyre apo sistemeve të fesë, por të ndjekin një sjellje të rregullt. Këtë dhashë me anë të urdhërimit; dhe të gjithë ata që nuk e zbatojnë atë, do të tërheqin përndjekje mbi kokën e tyre, ndërsa ata që

"Predikoni Krishtin dhe madje Atë që u kryqëzua, dashuri për Perëndinë dhe dashuri për njeriun. …Jini të bindur dhe të përvuajtur në zemër dhe Zoti Perëndia i etërve tanë do të jetë me ju përgjithmonë."

e zbatojnë, do të jenë gjithmonë të mbushur me Frymën e Shenjtë; këtë e shpalla si një profeci."[11]

"Nëse ka ndonjë derë të hapur për Pleqtë që të predikojnë parimet e para të ungjillit, le të mos rrinë në heshtje. Mos flisni keq kundër sekteve; as mos flisni kundër dogmave të tyre. Por predikoni Krishtin dhe madje Atë që u kryqëzua, dashuri për Perëndinë dhe dashuri për njeriun; ... kështu që, po të jetë e mundur, ne të mund të zbutim paragjykimin e njerëzve. Jini të bindur dhe të përvuajtur në zemër dhe Zoti Perëndia i etërve tanë do të jetë me ju përgjithmonë."[12]

"Vini re këtë *Çelës* dhe jini të mençur për hir të Krishtit dhe për hir të vetë shpirtit tuaj. Ju nuk jeni dërguar që t'ju mësojnë, por që të jepni mësim. Secila fjalë le të jetë zbutur me hijeshi. Jini vigjilentë; jini të matur. Kjo është një ditë paralajmërimi dhe jo fjalësh të shumta. Veproni me ndershmëri përpara Perëndisë dhe njeriut.... Jini të ndershëm, të çiltër dhe të sinqertë në gjithë [sjelljet] tuaja me njerëzimin. [Shih DeB 43:15; 63:58.]"[13]

Përpara se Xhorxh A. Smith të nisej për një mision në vitin 1835, ai takoi Profetin Jozef Smith, që ishte kushëri i tij. Xhorxh A. Smithi shënoi: "Unë kërkova të takoja kushërirën Jozef. Ai më dha një Libër të Mormonit, toku duart me mua dhe tha: 'Mbaj predikime të shkurtra, bëj lutje të shkurtra dhe bëji predikimet e tua me një zemër plot lutje'."[14]

Ne e japim mësim ungjillin siç drejtohemi nga Shpirti.

"Të gjithë duhet ta predikojnë Ungjillin, me anë të fuqisë dhe ndikimit të Frymës së Shenjtë; dhe asnjë njeri nuk mund ta predikojë Ungjillin pa Frymën e Shenjtë."[15]

"Siç tha Pali, atij iu desh të bëhej gjithçka për të gjithë, që kështu ai të mund të shpëtonte disa [shih 1 Korintasve 9:22], kështu duhet të bëjnë pleqtë e ditëve të fundit; dhe, meqenëse janë dërguar për të predikuar Ungjillin dhe për të paralajmëruar botën për gjykimet që do të vijnë, ne jemi të sigurt, kur ata japin mësim siç drejtohen nga Shpirti, sipas zbulesave të Jezu Krishtit, që ata do të predikojnë të vërtetën dhe do të përparojnë pa arsye për t'u ankuar. Kështu ne nuk kemi urdhërim të ri për të dhënë, por i kështillojmë pleqtë dhe anëtarët që të jetojnë me çdo fjalë që del nga goja e Perëndisë [shih Mateu 4:4], që të mos privohen nga lavdia që është rezervuar për besnikun."[16]

Profeti foli në një konferencë të mbajtur në tetor 1839: "Presidenti [Jozef Smith] vazhdoi t'u japë udhëzime Pleqve në lidhje me predikimin e Ungjillit dhe u theksoi atyre nevojën e marrjes së Shpirtit, që ata të mund të predikonin me Frymën e Shenjtë të dërguar nga qielli; dhe gjithashtu që të ishin të kujdesshëm kur të flisnin mbi ato tema që nuk janë përmendur qartë në fjalën e Perëndisë, që çojnë në spekulim dhe grindje"[17].

Më 14 maj 1840, Jozef Smithi u shkroi nga Navuja Pleqve Orson Hajd dhe Xhon E. Pejxh, që ishin nisur për një mision në Tokën e Shenjtë: "Mos u shkurajoni prej madhësisë së punës; vetëm jini të përulur dhe besnikë dhe atëherë ju mund të thoni: 'Kush je ti, o mali i madh? Përpara Zorobabelit ti do të bëhesh fushë'. [Shih Zakaria 4:7.] Ai që e shpërndau Izraelin ka premtuar t'i mbledhë ata; prandaj, duke qenë se ju duhet të jeni mjete në

këtë punë të madhe, Ai do t'ju pajisë ju me fuqi, urtësi, forcë dhe inteligjencë dhe çdo cilësi të nevojshme; ndërsa mendja juaj do të zgjerohet gjerë e më gjerë, derisa ju të mund të përfshini tokën dhe qiejt, të arrini në përjetësi dhe të soditni veprimet e fuqishme të Jehovait në gjithë llojshmërinë dhe lavdinë e tyre."[18]

Ne kërkojmë mundësira për të dhënë mësim ungjillin dhe për të dhënë dëshmi për vërtetësinë e tij.

Në vjeshtën e vitit 1832 Jozef Smithi udhëtoi bashkë me Peshkopin Njuël K. Uitni nga Kirtlandi i Ohajos, për në pjesën lindore të Shteteve të Bashkuara. Më 13 tetor, Profeti i shkroi Ema Smithit nga Nju-Jork-Siti: "Kur mendoj për këtë qytet të madh si qyteti Ninive, ku nuk dallonin dorën e tyre të djathtë nga e majta e tyre, po, më shumë se dyqind mijë shpirtra, zemra ime mbushet me dhembshuri për ta dhe unë jam i vendosur që të ngre zërin tim në këtë qytet dhe t'ia lë rezultatin Perëndisë, që i mban të gjitha gjërat në dorën e tij dhe nuk do të lejojë që asnjë fije floku nga koka jonë të bjerë përtokë pa u vënë re. …

Kam pasur disa biseda me pak vetë, që më dhanë ndjenja përmbushje, dhe me një zotëri të ri shumë të këndshëm nga Xhersi, pamja e të cilit ishte shumë solemne. Ai erdhi dhe u ul pranë meje, dhe filloi të bisedojë me mua mbi kolerën, dhe unë mësova se atë e kishte zënë ajo, dhe kishte mbërritur buzë vdekjes prej saj. Ai tha se Zoti e kishte kursyer atë për ndonjë qëllim të mençur. Unë përfitova prej kësaj dhe hapa një bisedë të gjatë me të. Ai i mori mësimet e mia në dukje me shumë kënaqësi dhe u bë shumë i lidhur me mua. Ne biseduam deri natën vonë dhe e lamë që ta vazhdonim bisedën ditën tjetër. Por duke qenë se i duhej të bënte disa punë, ai u vonua derisa barka qe gati për t'u nisur dhe i duhej të largohej. Ai erdhi tek unë dhe më la lamtumirën, dhe ne u ndamë fare pa dëshirë."[19]

Bashkëshortja e Njuël K. Uitnit, Elizabet En, kujtoi udhëtimin e bashkëshortit të saj me Jozef Smithin në vitin 1832 për në pjesën lindore të Shteteve të Bashkuara: "Bashkëshorti im udhëtoi me Jozefin, Profetin, përmes shumë prej qyteteve lindore, duke dhënë dëshminë e tyre dhe duke mbledhur mjete për ndërtimin

Secili anëtar i Kishës ka përgjegjësi për të shpërndarë ungjillin. "Të gjithë duhet ta predikojnë Ungjillin", deklaroi Profeti Jozef Smith, "me anë të fuqisë dhe ndikimit të Frymës së Shenjtë."

e një Tempulli në Kirtland dhe gjithashtu për të blerë toka në Misuri.... Ai i tha bashkëshortit tim: 'Nëse ata nuk na pranojnë ne, ata do ta kenë dëshminë tonë, sepse ne do ta shkruajmë dhe do t'ua lëmë atë tek pragu i dyerve dhe dritareve të tyre'."[20]

Në vitin 1834 Jozef Smithi predikoi në një shkollë në Pontiak të Miçiganit. Eduard Stivenson qe i pranishëm dhe e kujtoi atë përvojë: "Qe në atë mjedis shkolle ku dy Pleq mormonë paraqitën Ungjillin e rivendosur në vitin 1833; dhe në vitin 1834 Jozef Smith Profeti predikoi me një fuqi të tillë si nuk ishte dëshmuar kurrë më parë në këtë shekull të nëntëmbëdhjetë.... Unë mund të kujtoj fare mirë shumë prej fjalëve të Profetit djalosh pasi ato u shprehën me thjeshtësi, por me një fuqi që qe e papërballueshme për gjithë të pranishmit. …

Me dorë të ngritur ai tha: 'Unë jam një dëshmitar që ka një Perëndi, sepse unë e pashë Atë në dritën e ditës, ndërsa lutesha në një korije të heshtur, në pranverën e vitit 1820'. Ai dëshmoi më tej se Perëndia, Ati i Përjetshëm, duke treguar drejt një personazhi të veçantë, të ngjashëm me Të, tha: 'Ky është

Biri im i Dashur, dëgjoje Atë!' Oh, këto fjalë sa e emocionuan gjithë qenien time dhe më mbushën me gëzim të pashprehshëm që të shihja dikë që, ashtu si Pali, apostulli i kohëve të lashta, mund të dëshmonte me guxim se ai kishte qenë në prani të Jezu Krishtit! …

… U mbajtën një seri mbledhjesh, në të cilat me Profetin u bashkuan, dhe në mënyrë shumë interesante, edhe tre dëshmitarët e Librit të Mormonit. Gjatë vizitës së tij tek kjo degë, Profeti dëshmoi se ai ishte udhëzuar të organizonte një Kishë sipas modelit të Kishës që kishte organizuar Jezusi, me Dymbëdhjetë Apostuj, të Shtatëdhjetë, Pleq, dhurata dhe bekime, me përcjellje të shenjave, siç gjendet e regjistruar në kapitullin e gjashtëmbëdhjetë të Markut. … 'Si një shërbëtor i Perëndisë', tha Jozefi, 'unë ju premtoj, në qoftë se ju do të pendoheni dhe pagëzoheni për heqjen e mëkateve tuaja, ju do të merrni Frymën e Shenjtë.'"[21]

Ndërsa po e merrnin prej Far-Uestit të Misurit, në nëntor 1838, për në vendin e burgimit të tij në Riçmond të Misurit, Profeti përsëri dha mësim ungjillin: "Ne na vizituan disa zonja dhe zotërinj. Njëra nga gratë erdhi dhe shumë çiltërsisht e pyeti skuadronin se cili prej të burgosurve ishte Zoti që adhuronin 'mormonët'. Një nga rojet drejtoi gishtin drejt meje me një buzëqeshje të madhe dhe tha: 'Ky është ai'. Gruaja atëherë, duke u kthyer nga unë, pyeti nëse unë deklaroja të isha Zoti dhe Shpëtimtari. Unë u përgjigja se unë deklaroja se nuk isha gjë tjetër përveçse një njeri dhe një shërbestar i shpëtimit, i dërguar nga Jezu Krishti për të predikuar Ungjillin.

Kjo përgjigje e befasoi kaq shumë gruan saqë ajo filloi të pyesë për doktrinën tonë dhe unë u predikova një diskutim, si asaj edhe shoqëruesve të saj, si dhe ushtarëve të habitur, të cilët dëgjuan me vëmendje të madhe pothuaj pa frymë ndërsa unë parashtrova doktrinën e besimit tek Jezu Krishti dhe të pendimit, dhe të pagëzimit për heqjen e mëkateve, me premtimin e Frymës së Shenjtë, siç regjistrohet në kapitullin e dytë të Veprave të Apostujve [shih Veprat e Apostujve 2:38–39].

Gruaja u kënaq dhe lëvdoi Perëndinë në prani të ushtarëve, dhe shkoi duke u lutur që Perëndia të na mbronte dhe çlironte ne."[22]

Dan Xhons kujtoi se në mbrëmjen përpara se të martirizohej Profeti në burgun e Karthixhit, ndodhi sa vijon: "Jozefi u dha dëshmi të fuqishme rojeve për vërtetësinë hyjnore të Librit të Mormonit, rivendosjen e Ungjillit, administrimin e engjëjve dhe që mbretëria e Perëndisë ishte vendosur përsëri në tokë, për hir të së cilës për më tepër ai ishte i burgosur në atë burg dhe jo sepse ai kishte dhunuar ndonjë ligj të Perëndisë apo të njeriut"[23].

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 349–352, duke u kushtuar vëmendje përpjekjeve misionare që u organizuan nën udhëheqjen e Profetit Jozef Smith. A jeni ndikuar ju në ndonjë mënyrë përmes punës së këtyre misionarëve të hershëm? Nëse po, si?
- Lexoni paragrafin e parë të plotë të faqes 353 dhe mendoni se përse dashuria na ndikon në mënyrën që përshkruan Profeti. Cilat janë disa karakteristika të tjera që na duhen që të jemi misionarë efektivë? (Për disa shembuj, shihni faqet 352–353.)
- Rishihni fjalët e Profetit Jozef Smith për atë që duhet të japin mësim misionarët dhe se si duhet të japin mësim (faqet 353–356). Përse ne duhet të predikojmë "parimet e para" të ungjillit? Cilat mund të jenë pasojat e diskutimit me të tjerët mbi temën e fesë? Si mendoni ju, çfarë do të thotë që "secila fjalë le të jetë zbutur me hijeshi" kur predikoni ungjillin?
- Rishihni paragrafin e dytë në faqen 355. Në cilat mënyra ka udhëhequr Fryma e Shenjtë përpjekjet tuaja për të shpërndarë ungjillin? Përse nuk mund ta predikojmë ungjillin pa Frymën e Shenjtë?
- Rishihni përvojat e Jozef Smithit të ritreguara në faqet 356–359. Çfarë mund të mësojmë mbi shpërndarjen e ungjillit nga këto përvoja?
- Në çfarë mënyrash mund të kërkojmë aktivisht mundësira për të ndarë ungjillin me të tjerët? Në çfarë mënyrash mund të

përgatitemi për mundësi të tilla? Si mund të përfshijmë familjet tona në punën misionare?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Mateu 28:19–20; 2 Nefi 2:8; Alma 26:26–37; DeB 4:1–7; 31:3–5

Shënime

1. *History of the Church,* 2:489; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book B-1, f. 761, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Heber C. Kimball, "Synopsis of the History of Heber Chase Kimball", *Deseret News,* 14 prill 1858, f. 33; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
3. Heber C. Kimball, *Deseret News,* 21 maj 1862, f. 370; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
4. Cituar nga Orson F. Whitney, në Conference Report, tetor 1920, f. 33.
5. Letër porosie e lëshuar nga Joseph Smith-i dhe të tjerë drejtuar Orson Hyde, 6 prill 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, prill 1840, f. 86.
6. Orson Hyde, A Voice from Jerusalem, or a Sketch of the Travels and Ministry of Elder Orson Hyde (1842), f. 29.
7. *History of the Church,* 2:478; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate,* prill 1837, f. 487.
8. *History of the Church,* 4:226–227; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 15 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 janar 1841, f. 258; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 tetor 1840, në *History of the Church.*
9. *History of the Church,* 5:344; është modernizuar drejtshkrimi; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
10. *History of the Church,* 4:11; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 29 shtator 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga James Mulholland.
11. *History of the Church,* 2:431; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 30 mars 1836, në Kirtland, Ohio.
12. Letër nga Joseph Smith dhe të tjerë drejtuar Hezekiah Peck, 31 gusht 1835, Kirtland, Ohio; në "The Book of John Whitmer", f. 80, Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje e "The Book of John Whitmer" në Arkivat e Kishës.
13. *History of the Church,* 3:384; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
14. George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself", f. 36, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Arkivat e Kishës.
15. *History of the Church,* 2:477; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; raportuar nga *Messenger and Advocate,* prill 1837, f. 487.
16. *History of the Church,* 5:404; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar botuesit të *Times and Seasons,* 22 maj 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 maj 1843, f. 199; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
17. *History of the Church,* 4:13; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 tetor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar në *Times and Seasons,* dhjetor 1839, f. 31.
18. *History of the Church,* 4:128–129; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Orson Hyde dhe John E. Page,

14 maj 1840, Nauvoo, Illinois. Edhe pse Plaku Hyde e përfundoi misionin e tij në Tokën e Shenjtë, Plaku Page mbeti në Shtetet e Bashkuara.

19. Letër nga Joseph Smith drejtuar Emma Smith, 13 tetor 1832, New York City, New York; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
20. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography", *Woman's Exponent,* 1 tetor 1878, f. 71; është modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i germës së madhe.
21. Edward Stevenson, "The Home of My Boyhood", *Juvenile Instructor,* 15 korrik 1894, f. 443–445; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
22. *History of the Church,* 3:200–201; një relacion i një fjalimi të mbajtur nga Joseph Smith-i më 4 nëntor 1838, pranë lumit Missouri, ndërsa po dërgohej si i burgosur prej Far West-it për në Independence, Missouri; raportuar nga Parley P. Pratt.
23. *History of the Church,* 6:600; një relacion i udhëzimeve të dhëna nga Joseph Smith-i më 26 qershor 1844, në Carthage Jail, Carthage, Illinois; raportuar nga Dan Jones.

Në Far-Uest të Misurit, kur një grup milicësh të armatosur erdhën që ta arrestonin Jozef Smithin,
ai "i vështroi ata me një buzëqeshje shumë të këndshme dhe, duke shkuar tek ata, i dha dorën secilit prej tyre".

Jetesa Bashkë me të Tjerët në Paqe dhe Harmoni

"Ne duam të jetojmë në paqe me gjithë njerëzit."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Një nga dëshirat e shenjtorëve të hershëm të ditëve të mëvonshme ishte që thjesht t'i lejonin ta jetonin në paqe fenë e tyre. Por kudo që shkuan, paqja iu largua atyre. Në vitin 1833, vetëm dy vjet pas përkushtimit të një vendi mbledhjeje në Misuri, turmat i detyruan shenjtorët ta linin kontenë Xhekson të Misurit (shih faqe 299). Anëtarët e Kishës gjetën strehim të përkohshëm në kontenë Klej të Misurit dhe pastaj, në vitin 1836, filluan të zhvendosen në Misurin Verior. Shumica e tyre u vendosën në kontenë Kollduell, një kontè e re e organizuar nga organet ligjvënëse shtetërore për të strehuar shenjtorët. Far-Uesti, që shërbente si qendra e kontesë, shpejt u bë një koloni e lulëzuar e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme.

Profeti Jozef Smith kishte vazhduar të jetonte në Kirtland të Ohajos, por në janar 1838 ai u detyrua të largohej, duke u trembur për jetën e tij. Bashkë me familjen e tij, ai i përshkoi të 1.448 kilometrat deri në Far-Uest, ku u bashkua me shenjtorët që jetonin atje. Më vonë po në vitin 1838, shumica e shenjtorëve të Kirtlandit i shitën ose i braktisën shtëpitë e tyre dhe e ndoqën Profetin për në Misuri. Për të strehuar anëtarët e Kishës që po derdheshin në zonë, Profeti caktoi zona pranë Far-Uestit ku mund të vendoseshin shenjtorët. Në korrik 1838, u përkushtuan gurëthemelet për një tempull në Far-Uest, duke u dhënë shpresë shenjtorëve se ata mund të ngrinin një koloni të përhershme ku të mund të gëzonin mirëqenie dhe paqe. Fatkeqësisht, presione të ngjashme me ato të provuara në kontenë Xhekson shpejt i ndanë ata prej kolonëve të vendit dhe, në vjeshtën e

1838-ës, turmat dhe milicia edhe njëherë filluan të trazojnë e sulmojnë shenjtorët e ditëve të mëvonshme.

Një ditë, Profeti ishte për vizitë në shtëpinë e prindërve të tij në Far-Uest, kur një grup milicësh të armatosur hynë brenda dhe shpallën se kishin ardhur që ta vrisnin atë për një krim të hamendësuar. Lusi Mak Smith, nëna e Profetit, përshkroi dhuntinë e tij për të bërë paqe:

"[Jozefi] i vështroi ata me një buzëqeshje shumë të këndshme dhe, duke shkuar tek ata, i dha dorën secilit prej tyre në një mënyrë që i bindi ata se ai nuk ishte as një kriminel fajtor dhe as një hipokrit që po strukej. Ata ndaluan dhe e vështruan ngultas sikur një fantazmë t'u kishte dalë përpara.

Jozefi u ul dhe hyri në bisedë me ta, dhe u shpjegoi atyre pikëpamjet e ndjenjat e njerëzve të quajtur mormonë, dhe cili kishte qenë drejtimi i tyre, si edhe trajtimin që kishin pësuar prej armiqve të tyre që nga fillimi i Kishës. Ai u tha atyre se keqdashja dhe shpifja i kishin ndjekur që kur hynë në Misuri, por se ata ishin njerëz që nuk i kishin shkelur kurrë ligjet, me aq sa dinte ai. Por nëse e kishin bërë, ata ishin gati të gjykoheshin sipas ligjit. …

Pas kësaj ai u ngrit dhe tha: 'Nënë, besoj se do të shkoj në shtëpi. Ema do të jetë duke më pritur.' Dy prej burrave brofën në këmbë, duke thënë: 'Ti nuk do të shkosh vetëm, sepse nuk ka siguri. Ne do të vijmë me ty dhe do të të ruajmë.' Jozefi i falënderoi dhe ata shkuan me të.

Ushtarakët e tjerë qëndruan pranë derës ndërkohë që këta ishin brenda dhe mua më kapi veshi bisedën që vijon mes tyre:

Ushtaraku i parë: 'A nuk u ndiet ndryshe kur Smithi ju shtrëngoi dorën? Asnjëherë nuk jam ndier kështu në jetën time.'

Ushtaraku i dytë: 'Unë u ndjeva sikur nuk mund të lëvizja. Nuk do t'i prekja atij njeriu asnjë fije floku, edhe sikur të më falnin tërë botën.'

Ushtaraku i tretë: 'Kjo është hera e fundit që do të më shihni duke ardhur për të vrarë Xho Smithin apo mormonët gjithashtu'. …

Ata burra që shkuan me birin tim, premtuan ta shpërndanin milicinë që varej prej tyre dhe të shkonin në shtëpi, dhe thanë

se, nëse atij do t'i duheshin ndonjëherë, ata do të ktheheshin dhe do ta ndiqnin atë kudo."[1]

Duke e thënë të vërtetën në një mënyrë të sjellshme, të hapur, Jozef Smithi kapërceu paragjykimin e armiqësinë dhe bëri paqe me shumë prej atyre që kishin qenë armiqtë e tij.

Mësime të Jozef Smithit

Duke u përpjekur të jemi paqebërës, ne mund të jetojmë në harmoni dhe dashuri më të madhe me të tjerët.

"Jezusi tha: 'Lum ata që përpiqen për paqen, sepse ata do të quhen bij të Perëndisë'. [Mateu 5:9.] Prandaj, nëse kombi, një shtet i vetëm, një komunitet, ose një familje duhet të jenë mirënjohës për ndonjë gjë, kjo është paqja.

Paqja, bij të këndshëm të qiellit! – Paqja, ashtu si drita nga i njëjti prind i madhërishëm, e përmbush, gjallëron e lumturon të drejtin e të padrejtin dhe është vetë thelbi i lumturisë në tokë e haresë në qiell.

Ai që nuk përpiqet me të gjitha fuqitë e tij të trupit dhe mendjes, me gjithë ndikimin e tij në shtëpi e jashtë – dhe nuk bën që edhe të tjerët të bëjnë po kështu – që të kërkojë paqe dhe ta mbajë atë për vetë dobinë e rehatinë e tij, si dhe për nderin e shtetit, kombit e vendit të tij, nuk ka pretendim për përdëllimin [mëshirën] e njeriut; as nuk ka të drejtë për miqësi gruaje apo mbrojtjen e qeverisë.

Ai është vemja që prish pemë për të brejtur organet e tij jetësore; dhe huti për të bërë pre vetë trupin e tij; dhe ai është, për sa i përket perspektivave dhe mirëqenies së vet në jetë, një [shkatërrues] i vetë kënaqësisë së vet.

Një bashkim qeniesh të tilla nuk është larg prej ferrit në tokë dhe duhet të lihet mënjanë si i papërshtatshëm për miratimin e të lirëve ose lavdërimin e trimave.

Por paqebërësi, O, vërjani veshin atij! Sepse fjalët e gojës së tij dhe doktrina e tij zbresin si shiu dhe pikojnë si vesa. Ato janë si mjegulla e butë mbi barishte dhe si shiu i imët mbi bar.

Në Predikimin në Mal, Shpëtimtari na mësoi:
"Lum ata që përpiqen për paqen, sepse ata do të quhen bij të Perëndisë".

Gjallëria, virtyti, dashuria, përmbajtja, bamirësia, mirëdashja, dhembshuria, humanizmi dhe miqësia e shndërrojnë jetën në hare: dhe njerëzit, pak më të ulët se engjëjt, duke ushtruar fuqitë, privilegjet dhe dijen e tyre sipas rendit, rregullave dhe normave të zbulesës, nga Jezu Krishti, banojnë së bashku në unitet; dhe aroma e ëmbël që përhapet nga fryma e gëzimit dhe kënaqësisë prej shoqërimit të tyre të drejtë është si parfumi i çmuar nga vaji i shenjtëruar që u derdh mbi kokën e Aaronit, ose si aroma joshëse që ngrihet nga fusha e erëzave arabe. Po, për më tepër, zëri i paqebërësit –

Është si muzika e trupave qiellorë –
Shpirtrat na magjeps dhe frikërat na qetëson;
E kthen botën në një Parajsë,
Dhe njerëzve mendjen tek perlat me vlerë më të madhe."[2]

"Vëllezër të dashur, vazhdoni me dashuri vëllazërore, jetoni me butësi, jini vigjilentë në lutje, që të mos mposhteni. Ndiqni paqen, ashtu si tha vëllai ynë i dashur Pali, që ju të mund të jeni fëmijët e Atit tonë Qiellor [shih Romakëve 14:19]."[3]

"Mirësia kundrejt të gjithëve, arsyeja dhe finesa për të përforcuar virtytin dhe bërja e së mirës në përgjigje të së keqes janë … përcaktuar shqueshëm që kurojnë më shumë çrregullimet e shoqërisë sesa një thirrje për të rrëmbyer armët, apo madje debati inatçor me miqtë.... Motoja jonë, pra, është Paqe me të gjithë! Nëse kemi gëzim në dashurinë e Perëndisë, le të përpiqemi të japim një arsye të atij gëzimi, të cilin e gjithë bota nuk mund ta kundërshtojë apo t'i rezistojë."[4]

"Ne duam të jetojmë në paqe me gjithë njerëzit."[5]

Ne mund ta kultivojmë paqen duke e nderuar njëri-tjetrin dhe duke mos pranuar të gjejmë të meta.

"Ne [shpresojmë që] vëllezërit tanë do të jenë të kujdesshëm ndaj ndjenjave të njëri-tjetrit dhe do të jetojnë me dashuri, duke nderuar njëri-tjetrin më shumë se veten, ashtu siç kërkohet nga Zoti."[6]

"Për njeriun që dëshiron të bëjë mirë, ne duhet të lavdërojmë virtytet e tij dhe të mos flasim për të metat e tij pas shpinës."[7]

"Tani, në këtë botë, njerëzit janë nga natyra egoistë, ambiciozë dhe që përpiqen të shkëlqejnë njëri mbi tjetrin; ende disa janë të gatshëm të ngrenë moralisht të tjerët, si edhe veten."[8]

"Të Dymbëdhjetët dhe gjithë shenjtorët le të jenë të gatshëm të rrëfejnë gjithë mëkatet e tyre dhe të mos e fshehin një pjesë të tyre; dhe le të jenë [ata] të përulur, dhe të mos lavdërohen, dhe të ruhen nga krenaria, dhe të mos kërkojnë të shkëlqejnë njëri mbi tjetrin, por të veprojnë për të mirën e njëri-tjetrit, dhe të luten për njëri-tjetrin, dhe ta nderojnë vëllain tonë apo ta përmendin me nderim emrin e tij, dhe të mos flasin pas shpine e shkatërrojnë vëllain tonë."[9]

"Nëse do ta shkulni nga gjiri juaj gjithë të folurin dashakeqës, të folurin pas shpine dhe mendimet e ndjenjat zemërngushta: përuluni dhe kultivoni çdo parim virtyti dhe dashurie, atëherë bekimet e Jehovait do të qëndrojnë mbi ju dhe ju ende do të shihni ditë të mira e të lavdishme; paqja do të jetë brenda portave tuaja dhe mirëqenia brenda kufijve tuaj."[10]

Ne mund të kultivojmë harmoninë në komunitetet tona duke respektuar lirinë e të gjithë njerëzve për të besuar sipas ndërgjegjes së tyre.

Nenet e Besimit 1:11: "Ne shpallim privilegjin e adhurimit të Perëndisë së Plotfuqishëm në përputhje me zërin e ndërgjegjes sonë dhe u lejojmë të gjithë njerëzve të njëjtin privilegj, që ata duhet të adhurojnë si, ku dhe çfarë të zgjedhin."[11]

"Ne jemi të mendimit se ai është një parim i drejtë dhe i tillë që, domethënia e të cilit, besojmë ne, duhet të merret parasysh siç duhet nga çdo individ, se të gjithë njerëzit u krijuan të barabartë, dhe se të gjithë kanë privilegjin që të mendojnë për vete mbi të gjitha çështjet e lidhura me ndërgjegjen. Rrjedhimisht, atëherë, edhe po ta kishim pushtetin, ne nuk jemi të prirur që t'ia mohojmë askujt ushtrimin e asaj pavarësie të lirë të mendjes të cilën qielli ia ka dhuruar me kaq dashamirësi familjes njerëzore si një prej dhuratave të tij më të përzgjedhura."[12]

"Unë kam mendimet më bujare dhe ndjenjat e dashurisë hyjnore kundrejt gjithë sekteve, partive dhe feve; dhe të drejtat e liritë e ndërgjegjes i mbaj si më të shenjtat e të shtrenjtat, dhe nuk përçmoj asnjë njeri sepse ndryshon prej meje në çështje opinioni."[13]

"Shenjtorët mund të dëshmojnë nëse unë jam i gatshëm që të jap jetën time për vëllezërit e mi. Nëse është treguar se unë kam qenë i gatshëm të vdes për një 'mormon', nuk trembem të deklaroj përpara Qiellit se jam po aq i gatshëm që të vdes në mbrojtje të të drejtave të një presbiteriani, baptisti, ose një njeriu të mirë të cilësdo feje tjetër; sepse i njëjti parim që do të nëpërkëmbte të drejtat e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme do të nëpërkëmbte të drejtat e katolikëve romanë, ose të çfarëdo feje tjetër, që mund të jetë e panjohur dhe tepër e dobët për të mbrojtur veten.

Është dashuria për lirinë që frymëzon shpirtin tim – liria civile dhe fetare për të gjithë racën njerëzore. Dashuria për lirinë u përhap në shpirtin tim prej gjyshërve të mi, ndërsa më përkundnin në gjunjët e tyre. …

Nëse vlerësoj që njerëzimi është në gabim, a do të turrem unë mbi ta? Jo. Unë do t'i ngre ata dhe gjithashtu në udhën e tyre, nëse nuk ua mbush mendjen që udha ime është më e mirë; dhe nuk do të kërkoj të shtrëngoj asnjë njeri që të besojë si unë, përveçse me forcën e arsyetimit, sepse e vërteta do të çajë udhën e saj."[14]

"Duhet të jemi gjithmonë të vetëdijshëm për ato paragjykime të cilat paraqiten kaq çuditshëm nganjëherë dhe që janë kaq të zakonshme për natyrën njerëzore, kundër miqve, fqinjëve dhe vëllezërve tanë të botës, që zgjedhin të jenë ndryshe prej nesh në opinion dhe në çështjet e besimit. Feja jonë është midis nesh dhe Perëndisë sonë. Feja e tyre është midis tyre dhe Perëndisë së tyre."[15]

"Kur shohim cilësi të virtytshme tek njerëzit, gjithmonë duhet t'i pranojmë ato, pavarësisht se cili mund të jetë kuptimi i tyre në lidhje me kredot dhe doktrinën; sepse të gjithë njerëzit, duke qenë se zotërojnë të drejta të patjetërsueshme dhe cilësitë e larta e fisnike të ligjeve të natyrës dhe të vetëruajtjes, janë ose duhet të jenë të lirë për të menduar dhe vepruar, dhe folur si u pëlqen, ndërsa mbajnë respektin e duhur për të drejtat dhe privilegjet e të gjithë krijesave të tjera, pa nëpërkëmbur asnjërin. Këtë doktrinë unë e mbështes dhe e praktikoj me gjithë zemër."[16]

"Të gjithë personat kanë të drejtën e lirisë së tyre të zgjedhjes, pasi kështu e ka shuguruar atë Perëndia. Ai i ka krijuar njerëzit si agjentë moralë dhe u ka dhënë fuqi të zgjedhin të mirën ose të ligën; të kërkojnë atë që është e mirë, duke ndjekur shtegun e shenjtërisë në këtë jetë, që sjell paqe të mendjes dhe gëzim në Frymën e Shenjtë këtu, dhe një plotësi të gëzimit dhe lumturisë në anën e Tij të djathtë në jetën e përjetshme; ose të ndjekin një drejtim të lig, duke vazhduar në mëkat dhe rebelim kundër Perëndisë, duke sjellë në këtë mënyrë dënim për shpirtrat e tyre në këtë jetë dhe një humbje të përjetshme në botën që do të vijë. Përderisa Perëndia e qiellit ia ka lënë këto gjëra jo të detyrueshme secilit individ, ne nuk dëshirojmë që t'ua mohojmë atë. Ne vetëm dëshirojmë të luajmë rolin e sogjetarit besnik, në përputhje me fjalën e Zotit drejtuar Ezekielit, profetit, (Ezekieli kap. 33, vargjet 2, 3, 4, 5) dhe ua lëmë të tjerëve të bëjnë si t'u duket mirë."[17]

"Është një nga parimet e para të jetës sime dhe që unë e kam kultivuar që nga fëmijëria, pasi ma ka mësuar ati im, që t'i lejoj secilit lirinë e ndërgjegjes.... Në ndjenjat e mia unë jam gjithmonë gati të vdes për mbrojtjen e të dobëtëve dhe të të shtypurve në të drejtat e tyre të sakta."[18]

"Mos u përzieni me asnjë njeri për fenë e tij: të gjitha qeveritë duhet t'i lejojnë çdo njeriu që ta gëzojë lirisht fenë e tij. Asnjë njeri nuk është i autorizuar të marrë jetë si pasojë e ndryshimit të fesë, që të gjitha ligjet dhe qeveritë duhet ta tolerojnë dhe mbrojnë, e drejtë apo e gabuar."[19]

"Ne do të ... kultivojmë paqe dhe miqësi me të gjithë, të merremi me punët tona dhe të jemi shumë të suksesshëm, të respektuar, sepse, duke respektuar të tjerët, ne respektojmë veten."[20]

"Ndonëse kurrë nuk e ndiej që t'ia detyroj doktrinën time ndonjë personi, unë gëzohem kur shoh paragjykimin t'i hapë udhë të vërtetës dhe traditat e njerëzve të shpërbëhen prej parimeve të kulluara të Ungjillit të Jezu Krishtit."[21]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni ndodhinë e Jozef Smithit duke folur me anëtarë të milicisë (faqet 363–365). Si mendoni ju, përse Profeti qe në gjendje të mbetej i qetë në këtë situatë? Mendoni për shembuj të tjerë, që keni parë, të njerëzve që mbeten të qetë dhe paqësorë në situata të vështira. Cili qe rezultati i veprimeve të këtyre njerëzve?
- Rishihni faqet 365–367, duke kërkuar fjalë dhe fraza që përdori Profeti për të përshkruar paqen dhe paqebërësit. Çfarë karakteristikash mund të na ndihmojnë të jemi paqebërës në shtëpitë dhe komunitetet tona?
- Lexoni paragrafin e katërt në faqen 367. Si ndiheni kur kërkoni të meta tek të tjerët? Si ndiheni kur kërkoni cilësi të virtytshme tek të tjerët? Si mendoni ju, si ndihen njerëzit e tjerë kur ju shpenzoni kohë për të njohur cilësitë e tyre të virtytshme?

- Lexoni paragrafin e pestë në faqen 367. Në çfarë mënyrash mund ta ngremë ne moralisht njëri-tjetrin? Çfarë kanë bërë njerëz të tjerë për t'ju ngritur juve moralisht? Në çfarë mënyrash veprime të tilla çojnë në paqe?
- Rishihni faqet 368–370, duke kërkuar mësimet e Profetit mbi mënyrën se si duhet t'i trajtojmë njerëzit, besimet fetare të të cilëve ndryshojnë nga tonat. Cilat janë mënyrat se si ne mund të respektojmë të drejtat e të tjerëve që "të adhurojnë si, ku dhe çfarë të zgjedhin"?
- Lexoni paragrafin e katërt në faqen 370. Si mund ta ndajmë ungjillin e rivendosur me të tjerët duke treguar gjithashtu respekt për besimet e tyre?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Efesianëve 4:31–32; Mosia 4:9–16; 4 Nefi 1:15–16; DeB 134:2–4, 7

Shënime

1. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 15, f. 8–10, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 6:245–246; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; nga "A Friendly Hint to Missouri", një artikull i shkruar nën drejtimin e Joseph Smith-it, 8 mars 1844, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 mars 1844, f. 473.
3. Letër nga Joseph Smith dhe të tjerë drejtuar anëtarëve të Kishës në Thompson, Ohio, 6 shkurt 1833, Kirtland, Ohio; Letter Book 1, 1829–1835, f. 26, Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 6:219–220; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Pacific Innuendo", një artikull i shkruar nën drejtimin e Joseph Smith-it, 17 shkurt 1844, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 shkurt 1844, f. 443; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
5. *History of the Church,* 2:122; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar John Lincoln-it dhe të tjerëve, 21 qershor 1834, Clay County, Missouri, botuar në *Evening and Morning Star,* korrik 1834, f. 176.
6. *History of the Church,* 1:368; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar William W. Phelps dhe vëllezërve në Missouri, 25 qershor 1833, Kirtland, Ohio.
7. *History of the Church,* 1:444; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 19 nëntor 1833, Kirtland, Ohio.
8. *History of the Church,* 5:388; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 14 maj 1843, në Yelrome, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
9. *History of the Church,* 3:383–384; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
10. *History of the Church,* 4:226; nga një letër e Joseph Smith-it dhe Hyrum Smith-it drejtuar shenjtorëve në Kirtland, Ohio, 19 tetor 1840, Nauvoo, Illinois.
11. Nenet e Besimit 1:11.
12. *History of the Church,* 2:6–7; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star,* shkurt 1834, f. 135.

13. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 55–56.
14. *History of the Church,* 5:498–499; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
15. *History of the Church,* 3:303–304; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
16. *History of the Church,* 5:156; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar James Arlington Bennet, 8 shtator 1842, Nauvoo, Illinois; mbiemri i James Bennet shkruhet pasaktësisht "Bennett" në *History of the Church.*
17. *History of the Church,* 4:45, shënim në fund të faqes; janë modernizuar shenjat e pikësimit dhe gramatika; nga një letër e Presidencës së Parë dhe këshillit të lartë drejtuar shenjtorëve që jetonin në perëndim të Kirtland-it, Ohio, 8 dhjetor 1839, Commerce, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, dhjetor 1839, f. 29.
18. *History of the Church,* 6:56–57; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 15 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
19. *History of the Church,* 6:304; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
20. *History of the Church,* 6:221; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar botuesit të *Nauvoo Neighbor,* 10 shkurt 1844, Nauvoo, Illinois, botuar në *Nauvoo Neighbor,* 21 shkurt 1844; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 shkurt 1844 në *History of the Church.*
21. *History of the Church,* 6:213; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Joseph L. Heywood, 13 shkurt 1844, Nauvoo, Illinois.

Të guximshëm në Kauzën e Krishtit

"Jam një dashurues i kauzës së Krishtit."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në tetor të vitit 1838, konflikti midis shenjtorëve që jetonin në Misurin Verior dhe turmave lokale e milicisë arriti në një pikë kritike. Në datën 27 të atij muaji, guvernatori i Misurit, Lilburn W. Bogs, i lëshoi një urdhër të turpshëm një komandanti të milicisë së shtetit: "Mormonët duhet të trajtohen si armiq dhe *duhet të shfarosen*, ose të përzihen nga shteti, nëse është e nevojshme për të mirën e përgjithshme. Shkeljet e tyre janë përtej çdo përshkrimi."[1] Tre ditë më vonë, një grup i madh milicësh të armatosur ngritën kampin pranë Far-Uestit në Misuri, vendvendosja e selisë së Kishës, dhe u përgatitën të sulmonin qytetin.

Të shqetësuar seriozisht për sigurinë e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme, Jozef Smithi dhe udhëheqës të tjerë të Kishës ranë dakord të takoheshin me oficerët e milicisë më 31 tetor për të zhvilluar bisedime për paqe. Megjithatë, ndërsa iu afruan kampit të milicëve, Profeti dhe shoqëruesit e tij u arrestuan befasisht. Ata pastaj i çuan në kamp, ku i detyruan të qëndronin gjithë natën në tokën e ftohtë në një stuhi shiu të akullt, ndërsa rojet u bërtisnin dhe i shanin. Kur oficerët vendosën që t'i çonin të burgosurit në Indipendens të Misurit, Jozefi dhe shoqëruesit e tij kërkuan të lejoheshin që të shihnin familjet e tyre.

"I gjeta gruan dhe fëmijët e mi duke qarë", shkroi Profeti, "pasi ishin trembur se mos na kishin qëlluar ata që ishin betuar të na merrnin jetën, dhe se nuk do të na shihnin më. … Kush mund t'i kuptojë ndjenjat që provova në atë kohë, kur më shkulën ashtu prej shoqes sime dhe e lashë atë të rrethuar prej përbindëshave me formë njeriu, dhe fëmijët e mi gjithashtu, pa e ditur se

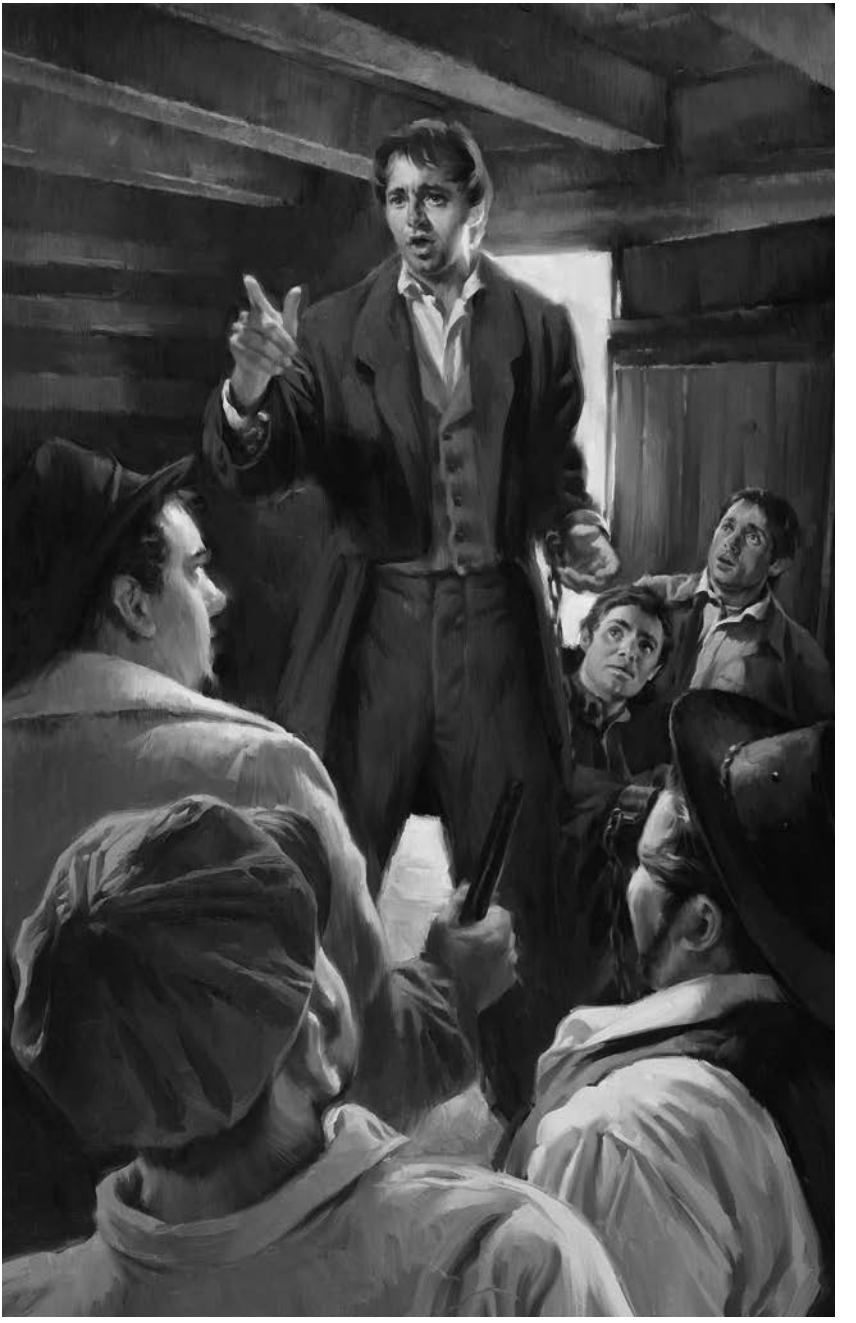

Në Riçmond të Misurit, një grup i burgosur udhëheqësish të Kishës dëgjuan me orë të tëra ndërsa rojet e tyre mburreshin për sulmet mbi shenjtorët. Befas Jozef Smithi u ngrit dhe tha: "Në emrin e Jezu Krishtit unë ju qortoj dhe ju urdhëroj të heshtni".

si do të përmbusheshin nevojat e tyre; ndërkohë që mua do të më çonin larg prej tyre në mënyrë që armiqtë e mi të mund të më shkatërronin mua kur e mendonin me vend që ta bënin këtë. Gruaja ime qau, fëmijët e mi u kapën pas meje, derisa i shkulën prej meje me anë të shpatave të rojeve."[2]

Pas një mbajtjeje të shkurtër në arrest në Indipendens, Profetin dhe disa udhëheqës të tjerë të Kishës i çuan në Riçmond të Misurit, ku i mbyllën në një shtëpi të vjetër prej trarësh, të lidhur së bashku, dhe i mbajtën të vëzhguar nga shumë roje. Profeti do të mbetej i burgosur në Riçmond për rreth tre javë përpara se të transferohej në burg në Liberti të Misurit. Ndonëse rrethanat ishin të zymta, Profeti i shkroi Emës pak pasi arriti në Riçmond: "Ne jemi të burgosur, në zinxhirë dhe nën shumë roja, për hir të Krishtit dhe jo për shkak tjetër.... Vëllai [Xhorxh W.] Robinson është i lidhur me zinxhirë ngjitur me mua; ai ka një zemër të vërtetë dhe një mendje të paepur. Vëllai [Liman] Uajt vjen pastaj, Vëllai [Sidni] Rigdon pastaj, Hajrëm [Smithi] pastaj, Parli [P. Prat] pastaj, Amasa [Liman] tjetri dhe kështu ne jemi të lidhur së bashku në zinxhirë si dhe me litarët e dashurisë së përjetshme. Ne jemi me gjendje të mirë shpirtërore dhe gëzohemi që llogaritemi të denjë që të përndiqemi për hir të Krishtit."[3]

Gjatë një prej netëve të ftohta e të lodhshme, burrat ishin shtrirë në dysheme deri pas mesnatës, pa mundur të flinin sepse rojet po mburreshin për sulmet e tyre më të fundit mbi shenjtorët, përfshirë akte të plaçkitjeve, përdhunimeve dhe vrasjeve. Plaku Parli P. Prat rrëfeu: "Unë kisha dëgjuar derisa u neverita, u shokova, u lemerisa kaq shumë dhe u mbusha kaq shumë me shpirtin e drejtësisë së zemëruar saqë mezi munda të përmbahem që të mos ngrihesha në këmbë dhe të qortoja rojet; por nuk i thashë asgjë Jozefit, ose askujt tjetër, ndonëse isha shtrirë pranë tij dhe e dija që ai ishte zgjuar. Befas ai u ngrit në këmbë dhe foli me një zë bubullime, apo si luan gjëmues, duke shqiptuar, me aq sa kujtoj, fjalët e mëposhtme:

'QETËSI.... Në emrin e Jezu Krishtit unë ju qortoj dhe ju urdhëroj të heshtni; unë nuk do të jetoj asnjë minutë tjetër dhe të dëgjoj fjalë të tilla. Ndërpriteni këtë të folur, ose unë ose ju do të vdesim *KËTË ÇAST!'*

Ai pushoi së foluri. Ai qëndroi drejt në këmbë me një madhështi të tmerrshme. I lidhur me zinxhirë dhe pa asnjë armë; i qetë, gjakftohtë dhe madhështor si një engjëll, ai vështroi rojet e trembura, armët e të cilëve ishin ulur ose të hedhura përtokë; gjunjët e të cilëve dridheshin dhe të cilët, të zmbrapsur në një qosh, ose të kruspullosur tek këmbët e tij, i kërkuan falje dhe ndenjën të heshtur derisa u ndërruan rojet."[4]

Mësime të Jozef Smithit

Të guximshmit bëjnë me gëzim gjithçka që munden, edhe në kohë vështirësish.

Në shtator 1839, kur shenjtorët po fillonin punën e vështirë të ndërtimit të qytetit të Navusë në Ilinois, Profeti i shkroi një anëtari të Kishës në Kirtland të Ohajos: "Për sa i përket gjendjes së Kishës këtu, gjërat shkojnë aq mirë sa mund të pritet në mënyrë të arsyeshme. … Këtu janë mbledhur tashmë një numër i madh familjesh; dhe ne presim edhe më në vazhdimësi, veçanërisht pasi, sipas kërkimeve, ne kemi gjetur se ne këtu nuk kemi një shkallë më të lartë sëmundshmërie se [e zakonshmja], pavarësisht sprovave që kemi pasur dhe vuajtjeve që kemi kaluar. Duke u mbështetur ashtu si bëjmë, tek mëshira dhe fuqia e Perëndisë në emrin tonë, ne shpresojmë të këmbëngulim në çdo punë të mirë dhe të dobishme, madje deri në fund, që kur të peshohemi në peshore të mos gjendet se na mungon diçka."[5]

Në shtator 1842, Profeti shkroi sa vijon në një letër drejtuar Kishës, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 128:19, 22: "Tani, çfarë dëgjojmë në ungjillin që kemi marrë? Një zë kënaqësie! Një zë mëshire nga qielli; dhe një zë të vërtete nga toka; lajme të gëzuara për të vdekurit; një zë gëzimi për të gjallët dhe të vdekurit; lajme të gëzuara të gëzimit të madh. … Vëllezër, a nuk do të vazhdojmë në një kauzë kaq të madhe? Ecni përpara dhe jo prapa. Kurajë, vëllezër; dhe përpara, përpara drejt fitores! Zemrat tuaja duhet të ngazëllehen dhe të jenë tepër të gëzuara."[6]

Profeti tha për përparimin e Kishës në vitin 1831: "Ishte e dallueshme qartë se Zoti na dha fuqi, në përpjesëtim me punën që duhej të bëhej, dhe forcë, sipas garës që ishte para nesh, dhe hir e ndihmë, siç e kërkonin nevojat tona"[7].

Të guximshmit e duan kauzën e Krishtit dhe përpiqen të zhvillojnë cilësi si të Krishtit.

"Jam një dashurues i kauzës së Krishtit dhe i virtytit, dëlirësisë, dhe i një mënyre të përpiktë e të rregullt sjelljeje, dhe i një mënyre të shenjtë jetese."[8]

"Unë besoj në bërjen e një jete të virtytshme, të drejtë dhe të shenjtë para Perëndisë dhe e ndiej si detyrën time të bind gjithë njerëzit brenda fuqisë sime që të bëjnë të njëjtën gjë, që të pushojnë së bëri të ligën dhe të mësojnë të bëjnë mirë, dhe t'u japin fund mëkateve me anë të drejtësisë."[9]

"Duke forcuar besimin tonë përmes shtimit të çdo cilësie të mirë që i zbukuron fëmijët e Jezusit të bekuar, ne mund të lutemi në stinën e lutjes; ne mund të duam të afërmin tonë porsi veten dhe të jemi besnikë në shqetësime, duke e ditur që shpërblimi i të tillëve është më i madh në mbretërinë e qiellit. Çfarë ngushëllimi! Çfarë gëzimi! Më lini të jetoj jetën e të drejtit dhe shpërblimi im le të jetë si i tiji!

... Drejtësia duhet të jetë qëllimi i shenjtorëve në të gjitha gjërat dhe kur [Doktrina e Besëlidhje] të botohet, ata do të mësojnë se gjëra të mëdha duhet të priten prej tyre. Bëni mirë e veproni me drejtësi, me syrin drejtuar vetëm te lavdia e Perëndisë dhe ju do të korrni shpërblimin tuaj kur Zoti ta paguaj secilin sipas veprës së tij.... Në emrin e Jezu Krishtit, ne ju përgjërohemi që të jetoni të denjë për bekimet që do të vijojnë pas shumë fatkeqësish, për të ngopur shpirtrat e atyre që qëndrojnë besnikë deri në fund."[10]

"Paskëtaj, e vërteta dhe drejtësia le të triumfojnë e të gëlojnë tek ju; dhe në të gjitha gjërat të jeni të përmbajtur; përmbahuni nga dehja dhe zënia be, si dhe nga gjithë i foluri përdhosës, dhe prej gjithçkaje që është e padrejtë apo mëkatare; gjithashtu prej armiqësisë dhe urrejtjes, dhe lakmisë, dhe prej çdo dëshire mëkatare. Jini të ndershëm njëri me tjetrin, sepse duket se disa nuk i kanë bërë këto gjëra, dhe disa kanë qenë të ashpër, dhe kanë shfaqur babëzi. … Karaktere të tilla Perëndia i urren – dhe ata do të kenë radhën e tyre të hidhërimit gjatë rrokullisjes para të rrotës së madhe të planit, sepse ajo rrotullohet dhe askush nuk

mund ta pengojë. Sioni do të jetojë përsëri, ndonëse duket sikur është i vdekur."[11]

"Si dikush që e dëshiron fort shpëtimin e njerëzve, më lejoni t'ju kujtoj të gjithëve që të përpiqeni me zell të perëndishëm për virtyt, shenjtëri dhe urdhërimet e Zotit. Jini të mirë, jini të mençur, jini të drejtë, jini bujarë; dhe mbi të gjitha, jini mirëbërës, gjithmonë plot me vepra të mira. Dhe shëndeti, paqja, dhe dashuria e Perëndisë, Atit tonë, dhe hiri i Jezu Krishtit, Zotit tonë, qofshin e banofshin me ju të gjithë, kjo është lutja e sinqertë e vëllait dhe mikut tuaj të përkushtuar në Ungjillin e përjetshëm."[12]

"Jini të duruar dhe të përulur, të drejtë dhe të pastër; shpërbleni me të mirë të keqen. … Jini të përulur dhe të duruar në të gjitha rrethanat e jetës; atëherë ne do të triumfojmë më lavdishëm."[13]

"Ne ndiejmë t'i këshillojmë vëllezërit tanë me guxim, që të jenë të përulur dhe plot lutje, të ecin vërtet si bij të dritës dhe të ditës, që të mund të kenë hir që t'i bëjnë ballë çdo tundimi dhe të kapërcejnë çdo të ligë në emrin e denjë të Zotit tonë Jezu Krishtit."[14]

Të guximshmit përpiqen të përmirësohen ndërsa janë në këtë jetë.

"Mendimi se secili do të marrë sipas zellit dhe këmbënguljes së vet ndërkohë që është në vresht, duhet ta frymëzojë gjithsecilin që është thirrur të jetë një shërbestar i këtyre lajmeve të gëzuara, ta përmirësojë kështu talentin e tij që të mund të fitojë talente të tjera, që kur Mësuesi të ulet për të marrë parasysh sjelljen e shërbëtorëve të Tij, të mund të thuhet: 'Të lumtë, shërbëtor i mirë dhe besnik; ti u tregove besnik në gjëra të vogla, unë do të të vë mbi shumë gjëra; hyr në gëzimin e zotit tënd' [Mateu 25:21]. …

… Asgjë, çfarëdo qoftë, nuk duhet të na frenojë që të paraqitemi të miratuar në vështrimin e Perëndisë, sipas kërkesës së Tij hyjnore. Shpesh njerëzit harrojnë që varen prej qiellit për çdo bekim që u lejohet ta gëzojnë dhe se për çdo mundësi që u jepet atyre, ata duhet të japin llogari. Ju e dini, vëllezër, se, kur zoti në shëmbëlltyrën e administruesve të talentave të Shpëtimtarit

"Ai që nuk ka bërë përmirësim do të flaket si një shërbëtor i pavlefshëm, ndërsa besniku do të gëzojë nderime të përjetshme."

i thirri shërbëtorët e tij para tij, ai u dha atyre disa talenta që t'i shtonin ndërkohë që ai do të vonohej jashtë për një stinë të shkurtër dhe kur u kthye ai i thirri për t'i dhënë llogari [shih Mateu 25:14–30]. Po kështu është tani. Zoti ynë mungon vetëm për një stinë të shkurtër dhe në fund të saj, Ai do të thërrasë secilin për të dhënë llogari; dhe aty ku janë dhuruar pesë talenta, dhjetë do të kërkohen; dhe ai që nuk ka bërë përmirësim do të flaket si një shërbëtor i pavlefshëm, ndërsa besniku do të gëzojë nderime të përjetshme. Prandaj ne përgjërohemi me zell që hiri i Atit tonë të qëndrojë mbi ju, përmes Jezu Krishtit, Birit të Tij, që ju të mos ligështoheni në orën e tundimit, as të mos mposhteni në kohën e përndjekjes."[15]

"Pas këtij udhëzimi, ju do të jeni përgjegjës për mëkatet tuaja vetjake; është një nder i dëshirueshëm që ju duhet të jetoni në atë mënyrë përpara Atit tonë qiellor që të shpëtoni veten; ne të gjithë jemi përgjegjës para Perëndisë për mënyrën si përmirësojmë dritën dhe urtësinë e dhënë nga Zoti ynë që të na mundësojë që të shpëtojmë veten."[16]

Të guximshmit durojnë besnikërisht deri në fund dhe do të marrin një kurorë lavdie çelestiale.

"Mirëbesimi ynë është tek Perëndia dhe ne jemi të vendosur, hiri i Tij na ndihmoftë, ta ruajmë kauzën dhe të qëndrojmë besnikë deri në fund, që ne të mund të kurorëzohemi me kurorat e lavdisë çelestiale dhe të hyjmë në prehjen që është përgatitur për fëmijët e Perëndisë."[17]

"Luftoni luftën e mirë të besimit që të mund të fitoni kurorën që është ruajtur për ata që durojnë besnikë deri në fund të provës së tyre [shih 2 Timoteut 4:7–8]. Prandaj mbani fort atë që keni marrë kaq bujarisht nga dora e Perëndisë, që kur të vijnë kohët e flladit ju të mos keni punuar më kot, por që të mund të preheni prej të gjitha punëve tuaja dhe të keni plotësinë e gëzimit në mbretërinë e Perëndisë."[18]

"Ju nuk mund të jeni tepër të mirë. Durimi është qiellor, bindja është fisnike, falja është e mëshirshme dhe ekzaltimi është i perëndishëm; dhe ai që qëndron besnik deri në fund nuk do të humbë aspak shpërblimin e tij. Një njeri i mirë do t'i durojë të gjitha gjërat për të nderuar Krishtin, dhe madje të heqë dorë nga gjithë bota dhe gjithçka në të, që të shpëtojë shpirtin e tij."[19]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni ndodhinë kur Jozef Smithi qorton rojet, në faqet 375–376. Si ndikon kjo ndodhi në ndjenjat tuaja për Jozef Smithin?

- Jozef Smithi tha se ungjilli është një "zë kënaqësie" dhe deklaroi: "Zemrat tuaja duhet të ngazëllehen dhe të jenë tepër të gëzuara" (faqe 376). Në çfarë mënyrash dija jonë për ungjillin mund të na ndihmojë të gëzojmë dhe të jemi "tepër të [gëzuar]" madje dhe gjatë kohëve të mundimeve?
- Lexoni paragrafin e fundit në faqen 376. Si mendoni ju, çfarë do të thotë të marrësh "fuqi, në përpjesëtim me punën që duhe[t] të bëhe[t]"? Çfarë shembujsh mund të kujtoni që ilustrojnë këtë të vërtetë?
- Lexoni paragrafin e parë në faqen 377. Cilat janë disa karakteristika që do të prisnit tek dikush që thotë se është "një dashurues i kauzës së Krishtit"? (Për disa shembuj, shihni faqet 377–378.)
- Ndërsa studioni këshillën e Profetit Jozef në faqet 378–380, mendoni për diçka në jetën tuaj që ka nevojë të përmirësohet. Përcaktoni se çfarë do të bëni që të merrni përgjegjësi për atë përmirësim.
- Rishikoni dy paragrafët e fundit të kapitullit (faqe 380). Cilat janë disa nga shpërblimet e atyre që "[luftojnë] luftën e mirë të besimit"? Në çfarë mënyrash disa njerëz përpiqen të na bindin që të mos jemi "tepër të mirë"? Si mund t'u përgjigjemi presioneve të tilla?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Ligji i Përtërirë 31:6; 2 Timoteut 1:7–8; 2 Nefi 31:19–20; Mosia 5:15; DeB 59:23

Shënime

1. Lilburn W. Boggs, cituar në *History of the Church,* 3:175; nga urdhra dhënë John B. Clark-ut, 27 tetor 1838, Jefferson City, Missouri.
2. *History of the Church,* 3:193; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 6.
3. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar Emma Smith-it, 12 nëntor 1838, Richmond, Missouri; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
4. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 210–211; janë fshirë germat e pjerrëta.
5. *History of the Church,* 4:8–9; fjalët në kllapa në origjinal; është modernizuar gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Isaac Galland-it, 11 shtator 1839, Commerce, Illinois.
6. Doktrina e Besëlidhje 128:19, 22; një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 6 shtator 1842, Nauvoo, Illinois.

7. *History of the Church,* 1:176; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 118, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
8. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar William W. Phelps-it, 31 korrik 1832, Hiram, Ohio; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës.
9. Letër e Joseph Smith-it drejtuar botuesit të *Chester County Register and Examiner,* 22 janar 1840, Brandywine, Pennsylvania; origjinali ndodhet në zotërim privat; letra u botua në gazetë më 11 shkurt 1840.
10. *History of the Church,* 2:229–230; shënim në fund të faqes; nga "To the Saints Scattered Abroad", *Messenger and Advocate,* qershor 1835, f. 137–138.
11. *History of the Church,* 3:233; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar anëtarëve të Kishës në Caldwell County, Missouri, 16 dhjetor 1838, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
12. *History of the Church,* 5:417; nga një letër rekomandimi lëshuar prej Joseph Smith-it drejtuar Brigham Young-ut, 1 qershor 1843, Nauvoo, Illinois.
13. *History of the Church,* 6:411; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
14. Letër nga Joseph Smith dhe priftërinj të lartë drejtuar vëllezërve në Geneseo, New York, 23 nëntor 1833, Kirtland, Ohio, Arkivat e Kishës.
15. *History of the Church,* 2:6, 23–24; nga "The Elders of the Church in Kirtland, to Their Brethren Abroad", 22 janar 1834, botuar në *Evening and Morning Star;* shkurt 1834, f. 135; prill 1834, f. 152.
16. *History of the Church,* 4:606; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
17. *History of the Church,* 1:450; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 5 dhjetor 1833, Kirtland, Ohio.
18. Letër nga Joseph Smith dhe John Whitmer drejtuar shenjtorëve në Colesville, New York, 20 gusht 1830, Harmony, Pennsylvania, në Newel Knight, Autobiography and Journal, rreth viteve 1846–1847, f. 129–130, Arkivat e Kishës.
19. *History of the Church,* 6:427; nga një letër e Joseph Smith-it dhe Hyrum Smith-it drejtuar Abijah Tewksbury, 4 qershor 1844, Nauvoo, Illinois; mbiemri i Abijah Tewksbury shkruhet pasaktësisht "Tewkesbury" në *History of the Church*.

"Perëndia do të jetë me ty përherë e përgjithmonë": Profeti në burgun e Libertisë

"Në emrin e Tij të Plotfuqishëm ne jemi të vendosur të durojmë vuajtje, si ushtarë të mirë, deri në fund."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Më 1 dhjetor 1838, Profetin Jozef Smith, vëllanë e tij Hajrëm, si dhe Vëllezër të tjerë i morën prej Riçmondit në Misuri, ku ishin të burgosur në një shtëpi prej trarësh, për në burgun në Liberti të Misurit. Atje ata do të mbeteshin për më shumë se katër muaj, duke pritur gjyqin me akuza të rreme që u ngritën prej përndjekjes së shenjtorëve në Misuri. Gjatë kësaj kohe, anëtarë të Kishës po dëboheshin prej shtëpive të tyre në Misuri prej përndjekësve të tyre, duke u shkaktuar vuajtje të tmerrshme. Mundimet e shenjtorëve ishin burim ankthi të madh për Profetin dhe shokët e tij gjatë burgimit të tyre të gjatë.

Burgu i Libertisë ishte i ndarë në një dhomë të sipërme dhe një birucë të poshtme 4,27 me 4,27 metra, ku mbaheshin të burgosurit. Profeti përshkroi gjendjen e tyre: "Ne mbahemi me roje të shumta, natë e ditë, në një burg me mure dhe dyer të dyfishta, të kufizuar në lirinë tonë për të vepruar sipas ndërgjegjes sonë. Ushqimi ynë është i pakët, i njëjtë dhe i keq; nuk kemi privilegjin që të gatuajmë për vete; na kanë shtrënguar të flemë mbi dysheme me kashtë dhe pa mbulesa të mjaftueshme që të na mbajnë ngrohtë; dhe kur kemi zjarr, jemi të detyruar të durojmë një tym gati të përhershëm. Gjykatësit ashpërsisht na kanë thënë herë pas here se ata e dinin që ne jemi të pafajshëm dhe duhet të lirohemi, por se ata nuk guxojnë të zbatojnë ligjin për ne nga frika e turmës."[1]

Ndërkohë që Profeti Jozef Smith ishte i burgosur në burgun e Libertisë,
ai i shkroi një numër letrash familjes së tij dhe shenjtorëve,
në të cilat ai dëshmoi për fuqinë e Perëndisë për të triumfuar mbi të ligën
dhe për të qëndruar pranë shenjtorëve të Tij "përherë e përgjithmonë".

Dhoma nuk ishte aq e lartë sa t'i lejonte burrat të qëndronin drejt dhe Aleksandër Mek-Rei, një prej të burgosurve, tha se ushqimi ishte "shumë i keq dhe kaq i ndyrë sa nuk mund ta hanim derisa të na shtrëngonte uria"[2].

Mersi Filding Tompson, një anëtare e Kishës, që vizitoi vëllezërit në burg, shkroi më vonë: "Do të ishte përtej fuqisë sime të përshkruaja ndjenjat e mia kur roja na lejoi të hynim në burg dhe dera u mbyll pas nesh. Nuk mund të mos ndienim një ndjesi tmerri kur e kuptuam se ishim mbyllur në atë strofull të zymtë dhe të mjerë, të përshtatshme vetëm për kriminelët e llojit më të keq; por atje pamë Jozefin, Profetin – burrin e zgjedhur nga Perëndia, në periudhën e plotësisë së kohëve për të mbajtur çelësat e mbretërisë së Tij në tokë, me fuqinë për të lidhur e zgjidhur ashtu si të drejtojë Perëndia – të mbyllur në një burg të neveritshëm jo për ndonjë kauzë apo arsye tjetër përveç që ai deklaroi se ishte i frymëzuar nga Perëndia për të vendosur kishën e Tij mes njerëzve."[3]

Gjatë burgimit të Profetit, bashkëshortja e tij Ema, qe në gjendje ta vizitonte atë vetëm tre herë. I vetmi komunikim tjetër mes tyre qe përmes letrave. Më 4 prill 1839, Profeti shkroi: "E dashur dhe e dhembshur bashkëshorte. Të enjten mbrëma, u ula tamam kur dielli po perëndonte, siç po e shikonim vjedhurazi përmes shufrave të dritareve të këtij burgu të shkretë, për të të shkruar ty, që të ta bëj të ditur gjendjen time. Tani, besoj, janë bërë rreth pesë muaj dhe gjashtë ditë që kur jam nën ngërdheshjen e një roje natë e ditë dhe brenda mureve, shufrave dhe dyerve të hekurta kërcitëse të një burgu të shkretë, të errët e të pistë. Me emocione që vetëm Perëndia i di, e shkruaj këtë letër. Në rrethana të tilla, soditjet e mendjes për t'ia përshkruar apo shprehur qenies njerëzore që nuk e ka provuar kurrë, atë që ne provojmë, i bëjnë sfidë penës, apo gjuhës, apo engjëjve. … Ne mbështetemi në krahun e Jehovait dhe të askujt tjetër për shpëtimin tonë."[4]

Prej burgut të Libertisë, Profeti u shkroi letra edhe shenjtorëve, duke shprehur dashurinë e tij për ta dhe besimin e tij se Perëndia do t'i mbështesë gjithmonë ata që mirëbesojnë tek Ai. Shumica e materialit në vijim vjen prej një letre drejtuar anëtarëve të Kishës, e datuar 20 mars 1839, që përmban këshillën e

Profetit për shenjtorët, përgjërimet e tij drejtuar Perëndisë dhe përgjigjet e Perëndisë për lutjet e tij. Pjesë të kësaj letre u bënë më vonë seksionet 121, 122 dhe 123 të Doktrinës e Besëlidhjeve.

Mësime të Jozef Smithit

Asnjë vuajtje nuk mund të na ndajë ne nga dashuria e Perëndisë dhe shoqërimi me njëri-tjetrin.

"Shërbëtori juaj i përulur, Jozef Smith i Riu, i burgosur për hir të Zotit Jezu Krisht dhe për shenjtorët, i marrë dhe i mbajtur me anë të fuqisë së turmo-kracisë, nën mbretërimin shfarosës të shkëlqesisë së tij, guvernatorit Lilburn W. Bogs, në shoqëri me bashkë të burgosurit dhe vëllezërit e dashur, Kaleb Balduin, Liman Uajt, Hajrëm Smith dhe Aleksandër Mek-Rei, ju dërgon gjithë përshëndetjen[5]. Hiri i Perëndisë, Atit, dhe Zotit e Shpëtimtarit tonë Jezu Krishtit, qëndroftë mbi ju të gjithë dhe banoftë me ju përgjithmonë. Dituria u shumëfishoftë mbi ju prej mëshirës së Perëndisë. Dhe besimi, dhe virtyti, dhe dituria, dhe vetëkontrolli, dhe qëndresa, dhe perëndishmëria, dhe dashuria vëllazërore, dhe dashuria hyjnore qofshin në ju dhe me shumicë, që ju të mos bëheni përtacë në asgjë, as të pafryt [shih 2 Pjetri 1:5–8].

Duke qenë se, për aq sa dimë shumica prej jush njihen mirë me të këqijat dhe padrejtësitë dorëgjata dhe mizorinë që janë praktikuar mbi ne; ndërsa ne jemi burgosur dhe akuzuar në mënyrë të gabuar me çfarëdo lloj të lige, dhe hedhur në burg, mbyllur me mure të fortë, të rrethuar me roje të shumta, që vëzhgojnë vazhdimisht, ditë e natë, po aq palodhshëm sa dhe djalli për të tunduar dhe ngritur kurthe për njerëzit e Perëndisë:

Prandaj, vëllezër të dashur fort, ne jemi dhe më shumë gati dhe të gatshëm të kërkojmë shoqërinë dhe dashurinë tuaj. Sepse rrethanat tona janë llogaritur që të zgjojnë te shpirtrat tanë një kujtim të shenjtë të gjithçkaje dhe ne mendojmë se po ashtu edhe në tuajt, dhe si rrjedhim asgjë nuk mund të na ndajë nga dashuria e Perëndisë dhe shoqërimi me njëri-tjetrin [shih Romakëve 8:39]; dhe se të gjithë llojet e ligësisë dhe mizorisë të

praktikuara mbi ne veçse do të tentojnë të lidhin zemrat tona së bashku dhe t'i vulosin ato së bashku në dashuri.

Ne nuk kemi nevojë t'ju themi juve se ne mbahemi të lidhur pa shkak, as është e nevojshme që ju të na thoni se ju kanë dëbuar nga shtëpitë dhe goditur pa shkak. Ne e kuptojmë bashkërisht që, nëse banorët e shtetit të Misurit do t'i kishin lënë rehat shenjtorët dhe do të kishin qenë aq të dëshiruar për paqe sa ishin ata, nuk do të kishte pasur asgjë tjetër përveç paqes dhe qetësisë në shtet deri më sot; ne nuk do të na duhej të kishim qenë në këtë ferr ... ku jemi shtrënguar të mos dëgjojmë gjë tjetër përveçse betime blasfemuese dhe të dëshmojmë një skenë blasfemish dhe dehjeje, dhe hipokrizie, dhe orgjish të çdo lloji. Dhe përsëri, të qarat e të vejave dhe jetimëve nuk do të kishin shkuar në veshët e Perëndisë kundër tyre. As gjaku i pafajshëm nuk do të kishte njollosur truallin e Misurit. … Kjo është një rrëfenjë mjerimi; një rrëfenjë e dhimbshme; po, një rrëfenjë e pikëlluar; e tepërt për t'u treguar; e tepërt për t'u soditur; e tepërt për qeniet njerëzore. …

[Përndjekësit tanë] i praktikojnë këto gjëra mbi shenjtorët, që nuk u kanë bërë atyre asnjë të keqe, që janë të pafajshëm dhe të virtytshëm; që e deshën Zotin Perëndinë e tyre dhe që qenë të gatshëm të braktisin të gjitha gjërat për hir të Krishtit. Është e tmerrshme të rrëfesh këto gjëra, por ato janë krejt të vërteta. Është e nevojshme të vijnë skandalet, por mjerë ata për faj të të cilëve do të vijnë ato [shih Mateu 18:7]."[6]

Fatkeqësia zgjat vetëm një çast të shkurtër; nëse durojmë mirë, ne do të ekzaltohemi në prani të Perëndisë.

"O Perëndi, ku je Ti? Dhe ku është tenda që mbulon vendin Tënd të fshehjes? Për sa kohë do të frenohet dora Jote dhe syri Yt, po syri Yt i pastër, do të shohë nga qiejt e përjetshëm gabimet e popullit Tënd e të shërbëtorëve të tu dhe veshi Yt të përshkohet nga thirrjet e tyre?

Po, O Zot, për sa kohë do t'i vuajnë ata këto gabime dhe shtypje të paligjshme, përpara se zemra Jote të zbutet ndaj tyre dhe brendësia Jote të nxitet me pasion kundrejt tyre?

O Zot, Perëndia i Plotfuqishëm, Krijuesi i Qiellit, Tokës e Deteve dhe i të gjitha gjërave që janë në to, dhe që kontrollon e nënshtron djallin dhe zotërimin e errët dhe të zymtë të Sheolit! Shtrije krahun Tënd; sytë e Tu duhet të depërtojnë; tenda Jote duhet të hiqet; vendi Yt i fshehjes nuk duhet të jetë më i mbuluar; veshi Yt duhet të hapet; zemra Jote duhet të zbutet dhe brendësia Jote të nxitet me pasion kundrejt nesh. Zemërimi Yt duhet të ndizet kundër armiqve tanë; dhe, në tërbimin e zemrës Tënde, me shpatën Tënde merr hak ndaj nesh për gabimet tona. Kujtoji shenjtorët e Tu të përvuajtur, O Perëndia ynë! Dhe shërbëtorët e Tu do të gëzohen në emrin Tënd përgjithmonë. …

... Biri im, paqe i qoftë shpirtit tënd; fatkeqësia jote dhe mjerimet e tua do të jenë veçse një çast i shkurtër; dhe atëherë, në qoftë se i duron mirë ato, Perëndia do të të lartësojë nga lart; ti do të triumfosh mbi gjithë armiqtë e tu."[7] [Paragrafët në këtë seksion gjenden gjithashtu në DeB 121:1–8.]

Fuqia e Perëndisë është më e madhe se çdo e ligë dhe të vërtetat e ungjillit do të triumfojnë së fundi.

"Më lejoni t'ju them, vëllezër, se padituria, paragjykimi dhe fanatizmi kur ndodhen atje ku nuk duhet të ndodhen, shpesh janë pengesa për lulëzimin e kësaj Kishe, ashtu si përroi i shiut prej maleve që përmbyt rrëkenë më të kthjellët e të pastër si kristali me llucë, baltë dhe ndyrësi, dhe turbullon çdo gjë që ishte e kthjellët më parë, dhe gjithçka turret në një përmbytje të përgjithshme; por rrethanat ndryshojnë me kalimin e kohës; dhe megjithëse ne rrokullisemi në llucën e përmbytjes në këtë kohë, ndoshta dallga tjetër, ndërsa koha rrjedh, mund të na sjellë burimin e kthjellët si kristal dhe të pastër si bora; ndërsa ndyrësia, drutë e sjella nga përmbytja dhe plehrat mbeten pas dhe spastrohen gjatë rrugës.

Për sa kohë do të ngelen të papastra ujërat që rrjedhin? Çfarë fuqie do t'i ndalojë qiejt? Po aq sa njeriu mundet ta shtrijë krahun e tij të dobët për të ndaluar lumin Misuri në udhën e tij të përcaktuar ose t'ia kthejë mbrapsht rrjedhën, aq mund të pengohet i Plotfuqishmi nga derdhja e diturisë së tij prej qiellit mbi

kokat e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme. [Ky paragraf gjendet gjithashtu në DeB 121:33.]

Ç'gjë tjetër është [guvernatori Lilburn W.] Bogs apo grupi i tij vrasës, përveçse shelgje shpuese në breg për të kapur drutë e sjella nga rryma? Do të ishte po aq budallallëk sa të debatonim që uji nuk është ujë, sepse përrenjtë malorë sjellin poshtë llucë dhe turbullojnë rrëkenë e kristaltë, edhe pse pastaj e bëjnë më të kthjellët se më parë; apo se zjarri nuk është zjarr, sepse ka natyrë që mposhtet, duke i hedhur rrjedhë; sa edhe të thoshim se kauza jonë ka dështuar sepse renegatë, gënjeshtarë, priftërinj, hajdutë dhe vrasës, që janë të gjithë njëlloj këmbëngulës në mashtrimet dhe kredot e tyre, kanë hedhur poshtë, prej frymërave të tyre të mbrapshta në vende qiellore dhe prej bastioneve të tyre të djallit, një përmbytje balte dhe lluce, dhe ndyrësie … mbi kokat tona.

Jo! Perëndia e pengoftë. Ferri mund ta derdhë jashtë furinë e tij ashtu si llava e zjarrtë e malit Vezuv, apo e Etnës, apo e më të tmerrshmit prej maleve përvëlues; dhe përsëri 'Mormonizmi' do të qëndrojë. Uji, zjarri, e vërteta dhe Perëndia janë të gjitha realitete. 'Mormonizmi' është i vërtetë. Perëndia është autori i tij. Ai është shqyti ynë. Prej Tij ne morëm lindjen tonë. Prej zërit të Tij ne u thirrëm në një periudhë të Ungjillit të Tij në fillimin e plotësisë së kohëve. Prej Tij ne morëm Librin e Mormonit; dhe prej Tij ne qëndrojmë deri në këtë ditë; dhe prej Tij do të mbetemi, nëse do të jetë për lavdinë tonë; dhe në emrin e Tij të Plotfuqishëm ne jemi të vendosur të durojmë vuajtje, si ushtarë të mirë, deri në fund.

… Ju do ta mësoni deri kur ta keni lexuar këtë, dhe nëse nuk e mësoni, ju mund ta mësoni, se muret dhe hekurat, dyert dhe menteshat kërcitëse dhe rojet e gardianët e frikësuar për vdekje… janë llogaritur në vetë natyrën e tyre që ta bëjnë shpirtin e një burri të ndershëm të ndihet më i fortë se forcat e ferrit. …

… Ne jemi vëllezërit e bashkëvuajtësit tuaj dhe të burgosur të Jezu Krishtit për hir të Ungjillit e për shpresën e lavdisë që është tek ne."[8]

Shpëtimtari i kupton të gjitha vuajtjet tona dhe Ai do të jetë me ne përherë e përgjithmonë.

Zoti e ngushëlloi Profetin me fjalët që vijojnë: "Skajet e tokës do të pyesin për emrin tënd dhe të marrët do të të përqeshin e ferri do të tërbohet kundër teje; ndërsa të pastrit në zemër dhe të urtët, dhe fisnikët, dhe të virtytshmit do të kërkojnë këshillë dhe autoritet, dhe bekime vazhdimisht prej dorës tënde; dhe populli yt nuk do të kthehet kurrë kundër teje nëpërmjet dëshmisë së tradhtarëve; dhe megjithëse ndikimi i tyre do të të futë në shqetësim dhe brenda hekurave e mureve, ti do të shihesh me nder; dhe veçse për një çast të shkurtër, dhe zëri yt do të jetë në mes të armiqve të tu më i tmerrshëm sesa luani i egër, për shkak të drejtësisë tënde; dhe Perëndia yt do të qëndrojë pranë teje përherë e përgjithmonë.

Në qoftë se thirresh përmes vuajtjes, në qoftë se je në rreziqe mes vëllezërve të rremë, në qoftë se je në rreziqe mes plaçkitësish, në qoftë se je në rreziqe në tokë apo në det; në qoftë se akuzohesh me të gjitha mënyrat e akuzave të rreme, nëse armiqtë e tu bien mbi ty, nëse të shkëpusin nga shoqërimi i atit e i nënës tënde dhe i vëllezërve e i motrave të tua, dhe nëse me një shpatë të zhveshur armiqtë e tu të shkëpusin nga gjiri i gruas tënde dhe i fëmijëve të tu, dhe djali yt më i madh, megjithëse vetëm gjashtë vjeç, do të kapet pas rrobave të tua dhe do të thotë: Ati im, ati im, përse nuk mund të qëndrosh me ne? O, ati im, çfarë do të bëjnë burrat me ty? dhe atëherë, nëse ai do të ndahet prej teje me anë të shpatës dhe ti do të tërhiqesh zvarrë në burg e armiqtë e tu do të të sillen përreth si ujqër për gjakun e qengjit; në qoftë se ti do të hidhesh në gropë apo në duart e vrasësve dhe vendimi me vdekje jepet mbi ty, në qoftë se do të hidhesh në thellësi, në qoftë se dallgët e trazuara komplotojnë kundër teje, në qoftë se erërat e forta bëhen armiku yt, në qoftë se qiejt mbledhin errësirë dhe gjithë elementet ndërthuren për të penguar rrugën; dhe, mbi të gjitha, në qoftë se edhe grykat e ferrit do ta shqyejnë gojën për ty, dije, biri im, se gjithë këto gjëra do të të japin përvojë dhe do të jenë për të mirën tënde.

Biri i Njeriut ka zbritur nën këto të gjitha; a je ti më i madh se ai?

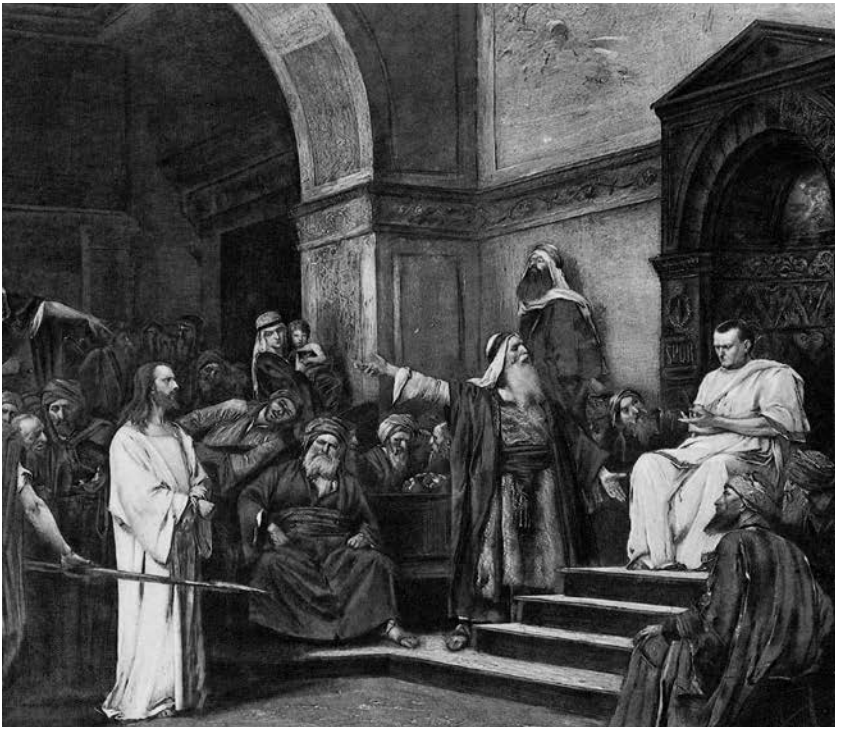

Shpëtimtari përpara Pilatit. "Biri i Njeriut ka zbritur nën këto të gjitha; a je ti më i madh se ai?"

Si rrjedhim, qëndro në udhën tënde dhe priftëria do të mbetet me ty; sepse kufijtë e tyre janë caktuar, ata s'mund të kalojnë. Ditët e tua njihen dhe vitet e tua s'do të numërohen më pak; si rrjedhim, mos ki frikë se ç'mund të bëjë njeriu, sepse Perëndia do të jetë me ty përherë e përgjithmonë."[9] [Paragrafët në këtë seksion gjenden gjithashtu në DeB 122:1–9.]

Zëri i vogël, i qetë u pështpërit ngushëllim shpirtrave tanë në thellësitë e hidhërimit dhe shqetësimit.

Pak pasi Profeti u lejua t'u shpëtonte robëruesve të tij në Misuri, ai kujtoi ndjenjat që pati gjatë burgosjes së tij: "Gjatë kohës që isha në duart e armiqve të mi, duhet të them që, ndonëse ndieja ankth të madh në lidhje me familjen dhe miqtë e mi, të cilët po i trajtonin dhe po i abuzonin kaq çnjerëzisht, …

përsëri, për aq sa më përkiste mua, ndihesha përsosurisht i qetë dhe i nënshtruar ndaj vullnetit të Atit tim Qiellor. E dija pafajësinë time si dhe atë të shenjtorëve dhe se ne nuk kishim bërë asgjë që ta meritonim një trajtim të tillë prej duarve të shtypësve tanë. Si rrjedhojë, unë mund të mbështetesha për shpëtim tek ai Perëndi, që ka jetën e të gjithë njerëzve në duart e Tij dhe që më ka kursyer shpesh nga portat e vdekjes; dhe megjithëse dukej sikur çdo rrugë shpëtimi ishte plotësisht e mbyllur, dhe vdekja më shihte ngultas në fytyrë, dhe se shkatërrimi im ishte vendosur, për sa i përket njeriut, përsëri, që sapo hyra fillimisht në kamp, unë ndjeva një siguri se unë, bashkë me vëllezërit e mi dhe familjet tona, do të çliroheshim.

Po, ai zë i vogël, i qetë, që kaq shpesh i ka pëshpëritur ngushëllim shpirtit tim, në thellësitë e hidhërimit dhe shqetësimit, më urdhëroi të mos e humb kurajën dhe më premtoi shpëtim, gjë që më dha shumë ngushëllim. Dhe ndonëse kombet zienë dhe popujt kurdisën gjëra të kota, përsëri Zoti i Ushtrive, Perëndia i Jakobit ishte streha ime; dhe kur unë e kërkova në ditën e fatkeqësisë, Ai më çliroi [shih Psalmet 46:7; 50:15]; gjë për të cilën unë thërras në shpirtin tim dhe gjithçka që është brenda meje, që të bekoj dhe lëvdoj emrin e Tij të shenjtë. Sepse ndonëse unë isha i 'shtrënguar në çdo mënyrë, por nuk [isha i] ngushtuar deri në fund; [isha] ndërdyshas por jo [i] dëshpëruar; [isha i] përndjekur por jo [i] braktisur; [i] rrëzuar, por jo [i] shkatërruar'. [Shih 2 Korintasve 4:8–9.]"[10]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni përshkrimin e burgut në Liberti të Misurit (faqet 383–386). Ndërsa studioni dhe diskutoni këtë kapitull, mendoni për rrethanat e Profetit kur ai shkroi fjalët e regjistruara në këtë kapitull. Rilexoni paragrafin që fillon në fund të

faqes 388. Në ç'mënyrë tregimi i Profetit në burgun e Libertisë është një shembull i kësaj të vërtete?

- Studioni paragrafin që fillon në fund të faqes 386. Si ndodh që rrethana të vështira ndonjëherë "zgjojnë te shpirtrat tanë një kujtim të shenjtë"? Në çfarë mënyrash sprovat dhe përndjekjet i "lidhin zemrat tona" me pjesëtarët e familjes dhe miqtë? Çfarë përvojash keni pasur që lidhen me këto të vërteta?
- Jozef Smithi deklaroi se asgjë nuk mund ta ndante atë dhe vëllezërit e tij nga dashuria e Perëndisë (faqe 386). Cilat janë mendimet ose ndjenjat tuaja ndërsa meditoni këtë deklaratë? Në ç'mënyra mund të ndahemi prej dashurisë së Perëndisë? Cilat janë disa gjëra që duhet të bëjmë që të rrimë në dashurinë e Perëndisë?
- Lexoni paragrafin e dytë në faqen 388. Çfarë mund të bëjmë që të marrim paqen që na ofron Zoti? Çfarë fitoni ju prej sigurisë së Zotit se fatkeqësitë dhe mjerimet e Jozef Smithit do të ishin "veçse një çast i shkurtër"?
- Rishihni sigurimet e Jozef Smithit drejtuar shenjtorëve se armiqtë e Kishës nuk mund të bënin asgjë që të pengonin fuqinë e Perëndisë (faqet 388–389). Përse ne nganjëherë e harrojmë këtë të vërtetë? Çfarë mund të bëjmë që ta kujtojmë atë?
- Studioni fjalët e Zotit drejtuar Profetit në faqet 390–391. Si mund të ndryshojë jeta jonë kur kujtojmë se sprovat mund të na japin përvojë dhe të jenë për të mirën tonë? Çfarë do të thotë për ju ta dini se Shpëtimtari ka zbritur nën të gjitha gjërat? Si mendoni, çfarë do të thotë "qëndro në udhën tënde"?
- Lexoni paragrafin e fundit të kapitullit (faqe 392). Mendoni për rastet kur Fryma e Shenjtë ju ka ngushëlluar në kohë vështirësie. A keni pasur ndonjë përvojë të tillë që do të ishte me vend ta ndanit?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Filipianëve 3:8–9; Mosia 23:21–24; Alma 7:11; 36:3

Shënime

1. Letër nga Joseph Smith drejtuar Isaac Galland, 22 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, botuar në *Times and Seasons,* shkurt 1840, f. 52; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
2. Alexander McRae, cituar në *History of the Church,* 3:257; nga një letër e Alexander McRae drejtuar botuesit të *Deseret News,* 9 tetor 1854, Salt Lake City, Utah, botuar në *Deseret News,* 2 nëntor 1854, f. 1.
3. Mercy Fielding Thompson, "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 korrik 1892, f. 398; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
4. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar Emma Smith-it, 4 prill 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; kopje në Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah. Në këtë letër, kur Profeti tregon se ishte i burgosur për më tepër se pesë muaj, ai përfshiu kohën kur ishte i burgosur në Independence dhe në Richmond të Missouri-t, si dhe në Liberty.
5. Sidney Rigdon ishte i burgosur në Liberty Jail bashkë me vëllezërit e tjerë më 1 dhjetor 1838. Megjithatë, më 25 janar 1839, rreth dy muaj përpara se Profeti ta shkruante këtë letër, Sidney-t iu dha leje që ta linte burgun me një garanci, sepse ishte shumë i sëmurë. Meqenëse kërcënime të vazhdueshme e bënë atë të kishte frikë të linte sigurinë e burgut, Sidney zgjodhi të mbetej në burg deri më 5 shkurt.
6. *History of the Church,* 3:289–291; janë modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; pjesë të kësaj letre u përfshinë më vonë në Doktrinën e Besëlidhjet si seksionet 121, 122 dhe 123.
7. *History of the Church,* 3:291, 293; është modernizuar drejtshkrimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë. U bënë një numër ndryshimesh të vogla në shenjat e pikësimit, përdorimin e germës së madhe dhe gramatikën për të përgatitur pjesë të letrës së Profetit për botim në Doktrinën e Besëlidhjet. Prandaj, ka një numër ndryshimesh të vogla midis Doktrina e Besëlidhjet 121, 122 e 123 dhe materialit të paraqitur në këtë kapitull.
8. *History of the Church,* 3: 296–298; janë modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit.
9. *History of the Church,* 3:300–301; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
10. *History of the Church,* 3:328–329; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 7–8.

Përgjigjja ndaj Përndjekjes me Besim dhe Kurajë

"Mos kini frikë, por forcohuni në Zotin dhe në forcën e fuqisë së tij."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në dimrin e 1838-1839-ës, milicia e shtetit të Misurit kishte marrë urdhra prej guvernatorit që të dëbonte shenjtorët e ditëve të mëvonshme prej shtetit dhe Profeti Jozef Smith ishte i burgosur në burgun e Libertisë. Atë dimër dhe pranverën në vijim, u shpalos një skenë vuajtjeje të tmerrshme ndërsa mijëra shenjtorë i detyruan të braktisnin shtëpitë e tyre në Misuri. Duke lënë pas shumicën e pasurisë së tyre, ata filluan të udhëtojnë 320 kilometra drejt lindjes për në Ilinoisin Perëndimor, nën drejtimin e Brigam Jangut dhe udhëheqësve të tjerë të Kishës. Pak prej shenjtorëve kishin karro e kuaj të mirë dhe shumica fjetën të pambrojtur në shi dhe borë. Disa që nuk kishin këpucë, i mbështollën këmbët me lecka ndërsa ecën përmes borës.

Në shkurt 1839, një fqinj i sjellshëm e ndihmoi Ema Smithin t'i vendoste katër fëmijët dhe plaçkat e pakta të saj në një karro të shtruar me kashtë. Kur grupi arriti tek lumi i ngrirë i Misisipit, Ema eci përmes akullit me fëmijët e saj, duke mbartur dorëshkrimet e përkthimit të Biblës prej Profetit në dy trasta pëlhure të lidhura rreth mesit nën fundin e saj. Ajo dhe shumë shenjtorë të tjerë të varfër gjetën strehim në komunitetin e Kuinsit në Ilinois, ku ata vazhduan të vuajnë nga uria, i ftohti dhe sëmundjet, ndonëse këto vuajtje u lehtësuan prej shumë aktesh mirësie nga një komunitet përkujdesës.

Ndonëse Profeti Jozef ishte i etur të ndihmonte shenjtorët, ai nuk mund të bënte shumë përveçse të lutej dhe të jepte udhëzim përmes letrave drejtuar Brigam Jangut dhe vëllezërve të tjerë që

Në shkurt 1839, ndërkohë që Jozef Smithi ishte i burgosur në burgun e Libertisë, Ema Smithi dhe fëmijët e saj kaluan përmes lumit të ngrirë Misisipi, për t'iu shpëtuar përndjekësve të tyre nga Misuri.

po udhëhiqnin shenjtorët në mungesë të tij. Në këto rrethana të dëshpëruara, ai u shkroi fjalë inkurajimi dhe paqeje anëtarëve të Kishës: "Vëllezër shumë të dashur, le të bëjmë me gëzim të gjitha gjërat që janë në fuqinë tonë; dhe atëherë qëndrofshim të patundur, me sigurinë më të madhe, për të parë shpëtimin e Perëndisë dhe që krahu i tij të zbulohet" (DeB 123:17).

Më 6 prill 1839, Profetin dhe shokët e tij të burgimit i transferuan për në një tjetër vend gjykimi nga burgu i Libertisë për në Galatin, konteja Dejvis, të Misurit. Pasi dolën një herë në gjyq atje, vëllezërve iu dha një tjetër vend gjykimi nga Galatini në Kolumbia, konteja Bun, të Misurit. Por në mesin e prillit, ndërsa Profetin dhe të burgosurit e tjerë po i çonin në Kolumbia, rojet i lejuan të arratisen. Brenda një jave, vëllezërit ishin bashkuar me masën e shenjtorëve në Kuinsi të Ilinoisit. Plaku Uillford Udraf shkroi në ditarin e tij për ritakimin e tij me Profetin: "Ne … edhe një herë patëm privilegjin e gëzuar të shtrëngonim prej dore Vëllain Jozef.... Ai na përshëndeti me gëzim të madh. Ai sapo kishte marrë shpëtim prej burgut dhe dorës së armiqve të tij dhe ishte kthyer në gjirin e familjes e të miqve të tij.... Jozefi ishte i sinqertë, i hapur dhe i afërm si zakonisht. Motër Ema ishte vërtet e lumtur."[1]

Më vonë Profeti lavdëroi shokët e tij shenjtorë të cilët, bashkë me të, duruan me guxim kaq shumë për hir të besimit të tyre në ungjillin e rivendosur të Jezu Krishtit: "Sjellja e shenjtorëve, nën padrejtësitë dhe vuajtjet e tyre të grumbulluara, ka qenë për t'u lavdëruar; kuraja e tyre në mbrojtje të vëllezërve të tyre prej bastisjes së turmave; kapja e tyre pas kauzës të së vërtetës, nën rrethanat më të vështira dhe të dhimbshme që mund të durojë njerëzimi; dashuria e tyre për njëri-tjetrin; gatishmëria e tyre për të na dhënë ndihmë mua dhe vëllezërve të mi që ishim mbyllur në një birucë; sakrificat e tyre gjatë largimit prej Misurit dhe ndihma për vejushat e jetimët e varfër dhe sigurimi për ta i shtëpive në një tokë më mikpritëse; të gjitha veprojnë së bashku që t'i ngrenë ata në vlerësimin prej gjithë njerëzve të mirë e të virtytshëm dhe u ka siguruar atyre pëlqimin e miratimin e Jehovait, dhe një emër po aq të pavdekshëm sa përjetësia."[2]

Mësime të Jozef Smithit

Armiku i së vërtetës i kundërshton shërbëtorët e Zotit, veçanërisht ndërsa ata i afrohen Zotit.

"Përndjekja është rrokullisur herë pas here mbi kokën tonë ... si gjëmime bubullimash, për shkak të fesë sonë."[3]

"Parimet tona fetare janë përpara botës, të gatshme për hetimin prej të gjithë njerëzve, përsëri ne jemi të vetëdijshëm se gjithë përndjekjet kundër miqve tanë kanë ardhur si pasojë e shpifjeve [akuzave të rreme] dhe interpretimeve të gabuara pa themel në të vërtetë dhe drejtësi. Këtë e kemi duruar si të gjitha shoqëritë e tjera fetare në fillesat e tyre."[4]

"Mos u çuditni, atëherë, nëse ju përndjekin; por kujtoni fjalët e Shpëtimtarit: '"Shërbëtori nuk është më i madh se i zoti." Nëse më kanë përndjekur mua, do t'ju përndjekin edhe ju' [shih Gjoni 15:20]; dhe gjithë vuajtjet përmes të cilave do t'ju duhet të kalojnë shenjtorët, janë përmbushja e fjalëve të Profetëve, të cilët kanë folur që nga fillimi i botës."[5]

"Kur unë bëj më të mirën që mundem – kur po kryej të mirën më të madhe, atëherë pandehmat më të këqija e më të liga ngrihen kundër meje.... Armiqtë e këtij populli nuk do të lodhen kurrë në përndjekjen e tyre kundër Kishës, derisa të mposhten. Unë pres që ata të rreshtojnë kundër meje gjithçka që kanë fuqi të kontrollojnë dhe se ne do të kemi një betejë të gjatë dhe të pamasë. Ai që do të luftojë betejën e vërtetë të krishterë kundër korrupsionit të këtyre ditëve të fundit do t'i ketë vazhdimisht të rreshtuara kundër tij njerëzit e ligj dhe engjëjt e djallit, si dhe gjithë fuqitë skëterrore të errësirës. Kur njerëz të ligj dhe të korruptuar kundërshtojnë, është një kriter për të gjykuar nëse njeriu po lufton betejën e krishterë. Kur të gjithë njerëzit, duke gënjyer, do të thonë të zeza për ju, lum ju etj. [shih Mateu 5:11]. A do të konsiderohet i keq një njeri, kur njerëzit thonë të zeza për të? Jo. Nëse një njeri ngrihet dhe kundërshton botën e mëkatit, ai mund të presë që t'i ketë të rreshtuar kundër tij të gjithë shpirtrat e ligj dhe të korruptuar.

Por kjo do të jetë për pak kohë dhe gjithë këto vuajtje do të largohen prej nesh, duke qenë se ne jemi besnikë dhe nuk jemi

mposhtur prej këtyre të ligave. Duke parë bekimet e dhurimit të shpalosen dhe mbretërinë që rritet e përhapet nga deti në det, ne do të gëzojmë që nuk jemi mposhtur prej këtyre gjërave të pamend."[6]

"Është menduar prej disave se armiqtë tanë do të kënaqen me shkatërrimin tim; por unë ju them se sapo të kenë derdhur gjakun tim, ata do të kenë etje për gjakun e çdo njeriu në zemrën e të cilit qëndron një shkëndijë e vetme e shpirtit të plotësisë së Ungjillit. Kundërshtimi i këtyre njerëzve vihet në lëvizje prej shpirtit të kundërshtarit të të gjithë drejtësisë. Nuk është për të më shkatërruar vetëm mua, por çdo burrë dhe grua që guxon të besojë doktrinat që Perëndia më ka frymëzuar t'ia mësoj këtij brezi."[7]

"Kam mësuar nga përvoja se armiku i së vërtetës nuk dremit, as i pushon përpjekjet e tij për të ndikuar mendjet e komuniteteve kundër shërbëtorëve të Zotit, duke zgjuar indinjatën e njerëzve për gjithë çështjet me rëndësi apo interes."[8]

Ata që e duan Perëndinë do ta durojnë përndjekjen me kurajë dhe besim.

"Gjithë shenjtorët! Përfitoni nga ky *Çelës* i rëndësishëm – që në të gjitha sprovat, telashet, tundimet, shqetësimet, detyrimet, burgimet dhe vdekjet, të siguroheni për këtë, që ju të mos tradhtoni qiellin; që ju të mos tradhtoni Jezu Krishtin, që ju të mos tradhtoni vëllezërit; që ju të mos tradhtoni zbulesat e Perëndisë, qoftë në Bibël, në Librin e Mormonit, apo në Doktrina e Besëlidhje, apo kudo tjetër që i është dhënë ose do t'i jepet e zbulohet njeriut në këtë botë apo në atë që do të vijë. Po, në gjithë shkelmimet dhe rropatjet, sigurohuni që ju të mos e bëni këtë gjë, që të mos gjendet në cepat e rrobës suaj gjaku i të pafajshmëve dhe ju të zbrisni në ferr."[9]

Në pranverën e 1830-ës shenjtorët po përndiqeshin si rezultat i botimit të Librit të Mormonit: "Libri i Mormonit (druri i Jozefit në dorë të Efraimit), kishte njëfarë kohe që ishte botuar dhe ashtu si kishte parashikuar për të profeti i lashtë, 'u konsiderua si një gjë e çuditshme'. [Shih Osea 8:12.] Trazim i madh u krijua prej shfaqjes së tij. Kundërshtim i madh dhe shumë përndjekje u ndodhën besimtarëve të vërtetësisë së tij. Por kishte ndodhur

që e vërteta ishte dërguar nga toka dhe drejtësi ishte dërguar nga qiejt [shih Psalmet 85:11; Moisiu 7:62], prandaj ne nuk i kishim frikë kundërshtarët tanë, duke e ditur që kishim edhe të vërtetën edhe drejtësinë në anën tonë, që ne kishim edhe Atin edhe Birin, sepse ne kishim doktrinat e Krishtit dhe qëndronim tek ato; dhe si rrjedhim ne vazhduam të predikojmë dhe t'u japim informacion të gjithëve që ishin të gatshëm për të dëgjuar."[10]

Në korrik 1839, Uillford Udraf kujtoi: "Jozefi na drejtoi disa fjalë dhe tha: 'Kujtoni, vëllezër, që nëse ju burgoseni, Vëllai Jozef ka qenë burgosur para jush. Nëse ju kanë vënë atje ku mund t'i shihni vëllezërit vetëm përmes skarës së një dritareje ndërsa jeni në hekura për shkak të ungjillit të Jezu Krishtit, kujtoni, Vëllai Jozef ka qenë në rrethana të ngjashme.'"[11]

Në vitin 1841 Jozef Smithi dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë shkruan: "E vërteta, ashtu si lisi i fortë, ka mbetur e padëmtuar mes elementeve kundërshtues, që janë përplasur mbi të me forcë të pamasë. Përmbytjet janë rrokullisur, dallgë pas dallge, në varg të shpejtë, dhe nuk e kanë gëlltitur. 'Ata kanë ngritur zërin e tyre, o Zot, lumenjtë kanë ngritur zërin e tyre; por Zoti i Ushtrive është më i fuqishëm se baticat e fuqishme të detit' [shih Psalmet 93:3–4]; as flakët e përndjekjes, me gjithë ndikimin e turmave, nuk kanë qenë në gjendje ta shkatërrojnë atë; por ashtu si ferrishtja e Moisiut, ajo ka mbetur e pa konsumuar dhe tani në këtë çast paraqet një pamje të rëndësishme edhe për njerëzit edhe për engjëjt.

Ku mund t'i hedhim sytë për të parë një popull tjetër të tillë? Ne kundrojmë një popull që ka përqafuar një sistem fetar jopopullor dhe besnikëria ndaj të cilit ka sjellë mbi të përndjekje të përsëritura. Një popull që, për dashurinë e tij ndaj Perëndisë dhe lidhjen tek kauza e Tij, ka vuajtur uri, zhveshje, rreziqe dhe gati çdo mungesë. Një popull që, për hir të fesë së tij, i është dashur të vajtojë vdekjen e parakohshme të prindërve, bashkëshortëve, bashkëshorteve dhe fëmijëve. Një popull që ka parapëlqyer vdekjen ndaj skllavërisë e hipokrizisë dhe e ka mbajtur me nder karakterin e tij, dhe ka ndenjur i vendosur e i palëkundur, në kohët që kanë vënë në provë shpirtrat e njerëzve."[12]

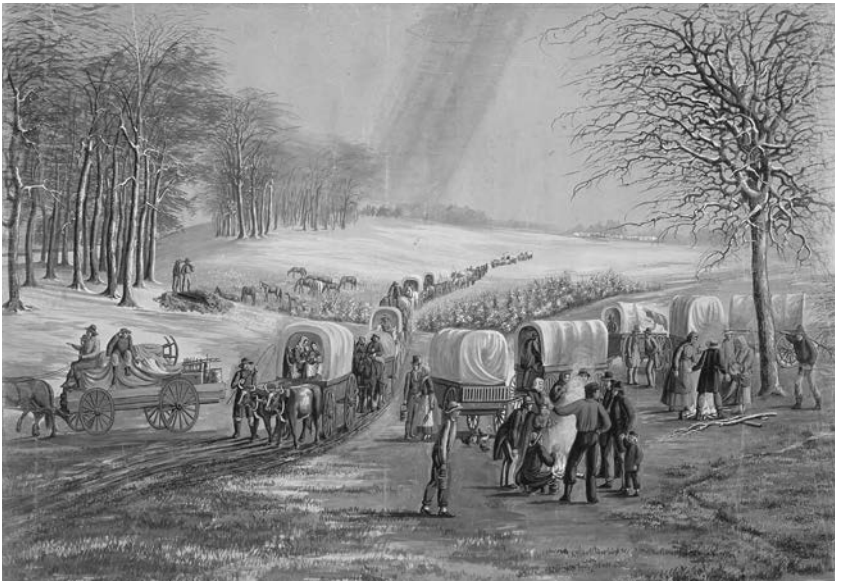

Gjatë dimrit të 1838-1839-ës, mijëra shenjtorë të ditëve të mëvonshme u detyruan të braktisnin shtëpitë e tyre në Misuri, duke udhëtuar rreth 320 kilometra për në Ilinois.

Forca e fuqishme e Perëndisë do të mbështesë ata që janë përndjekur për hir të së drejtës.

Kur ishte i burgosur në burgun e Libertisë, Jozef Smithi u shkroi shenjtorëve: "Mos mendoni se zemrat tona ligështohen, sikur të na ketë ndodhur diçka e jashtëzakonshme [shih 1 Pjetri 4:12], sepse ne kemi parë dhe jemi siguruar për të gjitha këto gjëra paraprakisht dhe kemi një siguri për një shpresë më të mirë se ajo e përndjekësve tanë. Prandaj Perëndia i ka forcuar supet tona për barrën. Ne krenohemi në fatkeqësinë tonë, sepse e dimë që Perëndia është me ne, që Ai është miku ynë dhe se Ai do të shpëtojë shpirtrat tanë. Ne nuk kemi frikë nga ata që vrasin trupin; ata nuk mund të vrasin shpirtrat tanë [shih Mateu 10:28]. Ne nuk kërkojmë përkrahje nga duart e turmave, as të botës, as të djallit, as të të dërguarve të tij, kundërshtarëve, dhe të atyre që duan dhe zbatojnë, dhe betohen për gënjeshtrat, që të na marrin jetën. Ne kurrë nuk jemi shtirur, as nuk do të shtiremi për hir të

jetës sonë. … Ne e dimë se jemi përpjekur me tërë mendjen, fuqinë dhe forcën tonë, për të bërë vullnetin e Perëndisë dhe gjithë gjërat çfarëdo qofshin që Ai na ka urdhëruar. …

... Shpëtimtari tha: 'Është e nevojshme të vijnë skandalet, por mjerë ai njeri për faj të të cilit do të vijë skandali'. [Shih Mateu 18:7.] Dhe përsëri: 'Lum ju kur do t'ju shajnë dhe do t'ju përndjekin dhe, duke gënjyer, do të thonë të gjitha të zezat kundër jush, për shkakun tim. Gëzohuni dhe ngazëllohuni, sepse shpërblimi juaj është i madh në qiej, sepse kështu i kanë përndjekur profetët që qenë para jush.' [Mateu 5:11–12.]

Tani, vëllezër të dashur, nëse ndonjë njeri ka pasur ndonjëherë arsye të pretendojë këtë premtim, ne jemi ata njerëz; sepse ne e dimë që bota jo vetëm që na urren, por edhe që ata thonë, duke gënjyer, gjithë të zezat kundër nesh, për asnjë arsye tjetër përveç asaj që ne jemi përpjekur t'u mësojmë plotësinë e Ungjillit të Jezu Krishtit. …

Dhe tani, vëllezër të shtrenjtë dhe shumë të dashur – dhe kur themi vëllezër, nënkuptojmë ata që kanë vazhduar besnikë në Krisht, burra, gra e fëmijë – ne ndiejmë t'ju këshillojmë ju në emrin e Zotit Jezus, që të jeni të fortë në besim në besëlidhjen e re e të përjetshme dhe të mos frikësoheni aspak prej armiqve tuaj.... Qëndroni madje deri në vdekje; sepse 'ai që don të shpëtojë jetën e vet, do ta humbasë; por ai që do të humbasë jetën e vet për hirin tim e për ungjillin, do të shpëtojë' thotë Jezu Krishti [shih Marku 8:35]."[13]

Gjithashtu prej burgut të Libertisë, Profeti dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë u shkruan udhëheqësve të Kishës: "Vëllezër, mos kini frikë, por forcohuni në Zotin dhe në forcën e fuqisë së tij. Çfarë është njeriu që shërbëtori i Perëndisë të ketë frikë prej tij, apo biri i njeriut që ai të dridhet para tij? As mos ju duken si çudi provat e zjarrit me të cilat u provuam, sikur të na ketë ndodhur diçka e jashtëzakonshme. Kujtoni se të gjithë kanë qenë pjesëtarë të mundimeve të ngjashme. [Shih 1 Pjetri 4:12–13.] Prandaj, gëzohuni në mundimet tona, me anë të së cilave ju përsoseni dhe përmes të cilave realizuesi i shpëtimit tonë

u përsos gjithashtu. [Shih Hebrenjve 2:10.] Zemrat tuaja dhe zemrat e gjithë shenjtorëve le të ngushëllohen bashkë me ju dhe lërini ata të ngazëllehen së tepërmi, sepse shpërblimi jonë është i madh në qiej, sepse kështu i kanë përndjekur të ligjtë profetët që qenë para nesh [shih Mateu 5:11–12]."[14]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni rrëfimin në faqet 395–397. Çfarë ju lë mbresa nga mënyra se si Jozef Smithi dhe shokët e tij shenjtorë iu përgjigjën përndjekjes? Si mendoni ju, përse ata ishin të gatshëm të duronin përndjekje?
- Lexoni faqet 398–399, në të cilat Profeti Jozef jep mësim se njerëzit e drejtë do të përballen shpesh me përndjekje. Si mendoni ju, përse është kështu? Si ngjan përndjekja sot me përndjekjen në kohën e Jozef Smithit? Si ndryshon ajo sot?
- Në faqen 399, Jozef Smithi tregoi një të dhënë kyç për të ndihmuar shenjtorët. Çfarë përvojash ju kanë treguar juve vlerën e këtij çelësi? Çfarë këshille tjetër mund t'i jepni juve dikujt që po përballet me përndjekje për shkak të besimit të tij apo të saj? (Për disa shembuj, shihni faqet 399–400.)
- Rishihni faqet 401–403, në të cilat Jozef Smithi na siguron se Zoti do të na mbështesë kur i përgjigjemi përndjekjes me besim dhe kurajë. Si mendoni ju, çfarë do të thotë se Perëndia i ka "forcuar supet tona për barrën"? Si mundet ne të "krenohemi në fatkeqësinë tonë" dhe të "[gëzohemi] në mundimet tona"? Si mendoni ju, në çfarë mënyrash mundimet tona mund të na ndihmojnë që të bëhemi të përsosur?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Mateu 5:43–44; Romakëve 8:35–39; 2 Nefi 26:8; Mosia 24:8–16; 3 Nefi 6:13

Shënime

1. Wilford Woodruff, Journals, 1833–1898, shënim për datën 3 maj 1839, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church,* 3:329–330; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 8.
3. *History of the Church,* 6:210; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 shkurt 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
4. *History of the Church,* 2:460; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar John Thornton dhe të tjerëve, 25 korrik 1836, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* gusht 1836, f. 358.
5. *History of the Church,* 3:331; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.", *Times and Seasons,* nëntor 1839, f. 8–9.
6. *History of the Church,* 5:140–141; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
7. *History of the Church,* 6:498; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 18 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois. Hartuesit e *History of the Church* kombinuan raporte gojore nga disa dëshmitarë okularë në një relacion të vetëm të fjalimit.
8. *History of the Church,* 2:437; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Oliver Cowdery-t, prill 1836, Kirtland, Ohio, botuar në *Messenger and Advocate,* prill 1836, f. 289.
9. *History of the Church,* 3:385; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
10. *History of the Church,* 1:84; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book A-1, f. 41, Arkivat e Kishës.
11. Wilford Woodruff, raporton për një deklaratë të bërë nga Joseph Smith-i më 7 korrik 1839, në Commerce, Illinois; Wilford Woodruff, Journals, 1833–1898, Arkivat e Kishës.
12. *History of the Church*, 4:337; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një raport i Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë, 7 prill 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1841, f. 384–385.
13. *History of the Church,* 3:227–229, 232–233; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit, janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar anëtarëve të Kishës në Caldwell County, Missouri, 16 dhjetor 1838, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
14. Letër nga Joseph Smith dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë drejtuar Heber C. Kimball-it dhe Brigham Young-ut, 16 janar 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri, Arkivat e Kishës.

Dhuratat Shpirtërore të Shërimit, Gjuhëve [të Huaja], Profecisë dhe Dallimit të Shpirtrave

"Asnjë njeri nuk mund të jetë një shërbestar i Jezu Krishtit, nëse nuk ka dëshminë e Jezusit; dhe kjo është fryma e profecisë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Pas një periudhe të shkurtër strehimi në Kuinsi të Ilinoisit, gjatë muajve të parë të 1839-ës, shenjtorët filluan të zhvendosen rreth 80 kilometra në veri për në koloninë e Komersit të Ilinoisit. Pas shpëtimit të tij prej burgimit në Misuri, Profeti kishte filluar të blinte copa toke në dhe përreth Komersit si vende mbledhjeje për mijëra vetët që kishin marrë arratinë prej Misurit dhe tani kishin nevojë për një vend për të ndërtuar rishtas jetën e tyre. Deri në korrik 1839, qindra shenjtorë po jetonin në kamp me tenda dhe karro në anën lindore të lumit Misisipi në Komers, ndërsa të tjerë kishin gjetur strehë në baraka të braktisura ushtarake në anën tjetër të lumit në Montrouz të Ajouas. Në këtë shtëpi të re, shenjtorët punuan që të pastronin dhe kullonin tokën moçalore pranë lumit. Shumë anëtarë të Kishës u pickuan nga mushkonjat dhe u sëmurën seriozisht nga malaria dhe sëmundje të tjera. Disa prej shenjtorëve vdiqën dhe të tjerë qenë pranë vdekjes. Jozef dhe Ema Smithi morën kaq shumë vetë në shtëpinë e tyre prej trarësh për t'u përkujdesur për ta, saqë Profeti dha shtratin e tij, për të fjetur vetë jashtë në një tendë.

Më 22 korrik, në mes të sëmundjes që kishte zënë kaq shumë vetë, shenjtorët dëshmuan atë që Plaku Uillford Udraf do ta quante "një ditë e fuqisë së Perëndisë"[1]. Atë mëngjes Profeti u ngrit,

Më 22 korrik 1839, Elija Fordam u ngrit nga "gjumi i vdekjes" pasi Jozef Smithi hyri në dhomën e tij dhe deklaroi: "Elija, unë të urdhëroj, në emrin e Jezusit të Nazaretit, të ngrihesh e të shërohesh!"

iu drejtua Zotit në lutje dhe, i mbushur me Shpirtin e Zotit, u administroi të sëmurëve në shtëpinë e tij, në kopshtin përjashta dhe poshtë pranë lumit. Ai kapërceu lumin dhe vizitoi shtëpinë e Brigam Jangut në Montrouz për t'i dhënë atij një bekim shërimi. Pastaj, i shoqëruar nga Sidni Rigdon, Brigam Jang dhe anëtarë të tjerë të Të Dymbëdhjetëve, ai vazhdoi me misionin e tij të mëshirës mes shenjtorëve të tjerë të Ajouas. Plaku Udraf kujtoi një prej shërimeve më të paharrueshme të asaj dite:

"Ne kapërcyem sheshin publik dhe hymë në shtëpinë e Vëllait [Elija] Fordam. Vëllai Fordam ishte në prag të vdekjes prej një ore dhe ne prisnim që çdo minutë të ishte e fundit për të. Unë ndjeva fuqinë e Perëndisë që kishte pushtuar Profetin e tij. Kur hymë në shtëpi, Vëllai Jozef shkoi tek Vëllai Fordam dhe e kapi nga dora e djathtë. … Ai pa se sytë e Vëllait Fordam ishin të ngrirë dhe se ai nuk mund të fliste, dhe ishte pa ndjenja.

Pasi i kishte kapur dorën, [Profeti] pa poshtë në fytyrën e burrit që po vdiste dhe tha: 'Vëllai Fordam, a nuk më njeh?' Në fillim ai nuk u përgjigj; por ne të gjithë mund të shihnim ndikimin e Shpirtit të Perëndisë që qëndroi mbi të.

[Jozefi] tha përsëri: 'Elija, a nuk më njeh?' Me një pështpëritje të ulët, Vëllai Fordam u përgjigj: 'Po!' Profeti tha atëherë: 'A nuk ke besim që të shërohesh?'

Përgjigjja, që ishte pak më e qartë se më parë, ishte: 'Kam frikë se është tepër vonë. Po të kishe ardhur më shpejt, mendoj se do të mundesha.' Ai kishte pamjen e një njeriu që po zgjohej nga gjumi. Ishte gjumi i vdekjes. Jozefi tha atëherë: 'A nuk e beson se Jezusi është Krishti?' 'E besoj, Vëlla Jozef', ishte përgjigjja.

Atëherë Profeti i Perëndisë foli me zë të lartë, si në madhështinë e Kreut-Perëndi: 'Elija, unë të urdhëroj, në emrin e Jezusit të Nazaretit, të ngrihesh e të shërohesh!'

Fjalët e Profetit nuk ishin si fjalët e njeriut, por si zëri i Perëndisë. Mua m'u duk se shtëpia u drodh që nga themelet. Elija Fordam u hodh nga shtrati si një njeri që ngrihet së vdekuri. Një ngjyrë e shëndetshme i erdhi në fytyrë dhe jeta u shfaq në çdo veprim. Këmbët e tij ishin mbështjellë me kompresa me llapà [drithërash]. Ai i hoqi me një shkelm prej këmbëve, duke e

shpërndarë përmbajtjen, dhe pastaj kërkoi rrobat dhe i veshi. Kërkoi një tas me përshesh me qumësht dhe e hëngri; pastaj vuri kapelën dhe na ndoqi pas në rrugë, për të vizituar të tjerë që ishin sëmurë."[2]

Në kohën e një nevoje të dëshpëruar, shenjtorët përjetuan një derdhje të dhuratës së shërimit në duart e Profetit.

Mësime të Jozef Smithit

Të sëmurët mund të shërohen përmes besimit dhe ushtrimit të fuqisë së priftërisë, sipas vullnetit të Zotit.

"Cila është shenja e shërimit të të sëmurit? Vënia e duarve është shenja apo mënyra e veçuar prej Jakobit dhe zakoni i shenjtorëve të lashtë si u urdhërua nga Zoti, dhe ne nuk mund ta marrim besimin duke ndjekur ndonjë drejtim tjetër përveç mënyrës së veçuar nga Zoti [shih Jakobi [Bibël] 5:14–15]."[3]

Në korrik 1839, kur shenjtorët sapo ishin transferuar në Komers të Ilinoisit dhe kishte shumë sëmundje mes tyre, Jozef Smithi shënoi: "Shumë sëmundshmëri filloi të shfaqet mes vëllezërve, si dhe mes banorëve të vendit, kështu që kjo javë dhe vijuesja u kaluan përgjithësisht duke vizituar të sëmurët dhe duke u administruar atyre; disa patën mjaft besim dhe u shëruan; të tjerë nuk patën. …

E diel 28. – Mbledhja u mbajt si zakonisht. … Unë fola dhe këshillova anëtarët e Kishës individualisht që të vendosnin në rregull shtëpitë e tyre, të pastronin anën e brendshme të pjatës dhe të mblidheshim Shabatin e ardhshëm për të marrë Sakramentin, në mënyrë që me anë të bindjes tonë ndaj ordinancave, ne të mund të aftësoheshim që të triumfonim bashkë me Perëndinë kundër shkatërruesit dhe që të sëmurët të mund të shëroheshin. E kalova gjithë këtë javë kryesisht mes të sëmurëve, që në përgjithësi po marrin forcë dhe po rifitojnë shëndet."[4]

Shumë prej të drejtëve do të bien pre e sëmundjes, murtajës etj., për arsye të dobësisë së mishit, dhe përsëri do të shpëtohen në Mbretërinë e Perëndisë. Pra, është një parim i zvetënuar të thuash se filan njerëz kanë bërë shkelje sepse ata janë bërë pre

e sëmundjes ose vdekjes, sepse i gjithë mishi është i ekspozuar ndaj vdekjes; dhe Shpëtimtari ka thënë: 'Mos gjykoni, që të mos gjykoheni'. [Shih Mateu 7:1.]"[5]

Qëllimi i dhuratës së gjuhëve është t'u mësojmë ungjillin të tjerëve.

Profeti foli në një konferencë të pleqve të 1834-ës: "Jozef Smithi dha pastaj një shpjegim të dhuratës së gjuhëve, që është krijuar posaçërisht për t'u predikuar Ungjillin kombeve dhe gjuhëve të tjera, por nuk ishte dhënë për qeverisjen e Kishës."[6]

"Për sa i përket dhuratës së gjuhëve, gjithçka që mund të themi është, që në këtë vend, ne e kemi marrë atë ashtu si të lashtët: megjithatë, ne urojmë që ju të jeni të kujdesshëm që të mos mashtroheni në këtë gjë. … Satani pa dyshim do t'ju turbullojë për dhuratën e gjuhëve, po të mos jeni të kujdesshëm; ju duhet ta vëzhgoni atë nga afër dhe të luteni shumë. Zoti ju dhëntë urtësi në të gjitha gjërat."[7]

"Unë lexova kapitullin e 13-të të Letrës së Parë Korintasve [në një mbledhje të mbajtur më 26 dhjetor 1841], gjithashtu një pjesë të kapitullit të 14-të, dhe vërejta se dhurata e gjuhëve ishte e nevojshme në Kishë; … dhurata e gjuhëve me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë në Kishë është për përfitimin e shërbëtorëve të Perëndisë për t'u predikuar jobesimtarëve, si në ditën e Rrëshajëve."[8]

"Gjuhët u dhanë për qëllimin e predikimit mes atyre gjuha e të cilëve nuk kuptohet, si në ditën e Rrëshajëve etj., dhe nuk është e nevojshme që gjuhët të mësohen në Kishë posaçërisht, sepse çdo njeri që ka Frymën e Shenjtë, mund të flasë për gjërat e Perëndisë në gjuhën e vet si edhe në një gjuhë tjetër; sepse besimi nuk vjen nga shenja, por nga dëgjimi i fjalës së Perëndisë."[9]

"Mos jini kaq kureshtarë për dhuratën e gjuhëve, mos flisni në gjuhë [të huaja] përveçse kur ka një përkthyes të pranishëm; qëllimi bazë i gjuhëve është t'u flasim të huajve, dhe nëse personat janë kaq të dëshiruar të shfaqin zgjuarsinë e tyre, le t'u flasin të tillëve në gjuhën e tyre. Dhuratat e Perëndisë janë të gjitha të dobishme në vendin e tyre, por kur ato zbatohen për atë që

"Dhurata e gjuhëve me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë në Kishë është për përfitimin e shërbëtorëve të Perëndisë për t'u predikuar jobesimtarëve."

Perëndia nuk e kishte qëllim, ato rezultojnë në një dëm, një kurth dhe një mallkim në vend të një bekimi."[10]

"Kemi pasur gjithashtu vëllezër dhe motra që kanë pasur një dhuratë të rreme të gjuhëve; ata flisnin me një zë me pështpëritje, jo të natyrshëm dhe trupat e tyre shtrembëroheshin … ; ndërsa, nuk ka asgjë të panatyrshme në Shpirtin e Perëndisë."[11]

"Mos flisni në dhuratën e gjuhëve pa e kuptuar atë, ose pa përkthim. Djalli mund të flasë në gjuhë; kundërshtari do të vijë me punën e tij; ai mund të tundojë gjithë klasat e njerëzve; mund të flasë anglisht apo holandisht. Asnjë të mos flasë në gjuhë, po të mos përkthejë, përveç se me miratimin e atij që është vendosur për të kryesuar; atëherë ai mund të dallojë ose përkthejë, ose ndoshta një tjetër."[12]

"Nëse keni një çështje për ta nxjerrë në shesh, le të jetë në gjuhën tuaj; mos u jepni tepër në ushtrimin e dhuratës së gjuhëve, ose djalli do të përfitojë prej të pafajshmit dhe të pamaturit. Ju mund të flisni në gjuhë për rehatinë tuaj, por unë e jap këtë si rregull, që nëse ndonjë gjë jepet mësim me anë të dhuratës së gjuhëve, nuk duhet të merret si doktrinë."[13]

Ndonëse vetëm një burrë flet si profet i Kishës, shpirti i profecisë u mundëson të gjithëve të dëshmojnë për Jezu Krishtin.

"Asnjë njeri nuk mund të jetë një shërbestar i Jezu Krishtit pa qenë Profet. Asnjë njeri nuk mund të jetë një shërbestar i Jezu Krishtit, nëse nuk ka dëshminë e Jezusit; dhe kjo është fryma e profecisë [shih Zbulesa 19:10]."[14]

"Gjon Zbuluesi thotë se dëshmia e Jezusit është frymë e profecisë [shih Zbulesa 19:10]. Tani, nëse ndonjë njeri ka dëshminë e Jezusit, a nuk e ka ai frymën e profecisë? Dhe nëse ai e ka frymën e profecisë, pyes unë, a nuk është ai një profet? Dhe nëse është profet, a nuk do të marrë ai zbulesë? Dhe cilido njeri që nuk merr zbulesë për veten duhet të dënohet, sepse dëshmia e Jezusit është frymë e profecisë. Sepse Krishti thotë, kërkoni dhe do të merrni; dhe nëse i ndodh që ai të marrë diçka, pyes unë, a nuk do të jetë ajo një zbulesë? Dhe nëse ndonjë njeri nuk ka dëshminë e Jezusit, apo frymën e Perëndisë, ai nuk është fare i tiji, domethënë i Krishtit. Dhe nëse nuk është i tiji, ai duhet të dënohet."[15]

Një vizitor në Navu raportoi se Jozef Smithi dha mësim sa vijon gjatë një bisede: "Profeti Jozef [tha se] … që të jetë një shërbestar i Jezusit, një njeri duhet të dëshmojë për Jezusin; dhe që të dëshmojë për Jezusin, një njeri duhet të ketë frymën e profecisë; sepse, sipas Gjonit, dëshmia e Jezusit është frymë e profecisë.

Nëse një njeri deklaron të jetë një shërbestar i Jezusit dhe nuk ka frymën e profecisë, ai duhet të jetë një dëshmitar i rremë, sepse ai nuk është në zotërim të asaj dhurate që e cilëson atë për atë detyrë; dhe ndryshimi mes [Jozef Smithit] dhe klerit të këtij brezi është: ai deklaron të ketë në zotërim atë frymë të profecisë që e cilëson atë që të dëshmojë për Jezusin dhe Ungjillin e shpëtimit; dhe kleri e mohon atë frymë, madje frymën e profecisë, që vetëm ajo mund t'i caktojë ata dëshmitarë ose dëshmilënës të vërtetë të Zotit Jezus, dhe përsëri ata deklarojnë të jenë shërbestarë të vërtetë të shpëtimit."[16]

"Besimi vjen nga dëgjimi i fjalës së Perëndisë, përmes dëshmisë së shërbëtorëve të Perëndisë; ajo dëshmi shoqërohet gjithmonë nga Shpirti i profecisë dhe i zbulesës."[17]

Dhurata e dallimit të shpirtrave e lejon besnikun të dallojë midis ndikimit të shpirtrave të mirë dhe të ligj.

Në ditët e hershme të Kishës së rivendosur, anëtarët e Kishës, ashtu si dhe anëtarë të grupeve të tjera fetare, nganjëherë vepruan nën ndikimin e shpirtrave të ligj, ose të rremë, duke besuar se ata ishin nën ndikimin e Frymës së Shenjtë. Profeti Jozef Smith dha mësim: "Ngjarje të kohëve të fundit, që kanë ngjarë mes nesh, e bëjnë një detyrë të domosdoshme, që bie mbi mua, të them diçka në lidhje me shpirtrat nga të cilët vihen në veprim njerëzit.

Duket qartë nga shkrimet e Apostujve [në Dhiatën e Re], se shumë frymëra të rremë ekzistonin në kohën e tyre dhe kishin 'dalë në botë', dhe nevojitej inteligjencë që vetëm Perëndia mund ta jepte për të dalluar frymërat e rreme, dhe për të provuar se cilët frymëra ishin nga Perëndia [shih 1 Gjoni 4:1–4]. Bota në përgjithësi ka qenë tepër e paditur në lidhje me këtë gjë të vetme dhe përse duhet të jetë ajo ndryshe – sepse 'asnjëri s'i njeh gjërat e Perëndisë, përveç Fryma e Perëndisë'. [Shih 1 Korintasve 2:11.] …

Gjithmonë, në çdo periudhë, duket të ketë pasur një mungesë inteligjence për aq sa i përket kësaj teme. Shpirtra të të gjithë llojeve janë shfaqur, në çdo periudhë dhe thuajse midis gjithë popujve.... Të gjithë besojnë se kanë shpirtrat e tyre sipas llojit, dhe se të gjithë kanë fuqi mbinatyrore dhe të gjithë hahen se shpirtrat e tyre janë prej Perëndisë. Kush do ta zgjidhë të fshehtën? 'I vini në provë frymërat' thotë Gjoni [1 Gjoni 4:1], por kush duhet ta bëjë këtë? I mësuari, gojëtari, filozofi, i urti, kleriku – të gjithë janë të paditur.... Cili mund të nxjerrë në dritën e diellit dhe të shtjellojë misteret e fshehura të shpirtrave të rremë që kaq shpesh janë shfaqur mes shenjtorëve të ditëve të mëvonshme? Ne përgjigjemi se askush nuk mund ta bëjë këtë pa Priftërinë dhe pa pasur dijeni të ligjeve me anë të të cilave qeverisen shpirtrat; sepse, ashtu si 'asnjëri s'i njeh gjërat e Perëndisë, përveç Fryma e Perëndisë', po ashtu asnjëri nuk e njeh shpirtin e djallit dhe fuqinë e ndikimin e tij, përveçse duke zotëruar inteligjencë që është më tepër se njerëzore dhe duke shpalosur përmes mjetit të Priftërisë veprimet e fshehta të planeve të tij. …

Një njeri duhet të ketë dallimin e shpirtrave përpara se të mund të tërheqë në dritën e diellit këtë ndikim të skëterrës dhe t'ia shpalosë atë botës me gjithë ngjyrat e tij shpirtshkatërruese, djallëzore dhe të lemerishme; sepse asgjë nuk është dëmtim më i madh për fëmijët e njerëzve sesa të jenë nën ndikimin e një shpirti të rremë kur mendojnë se kanë Shpirtin e Perëndisë. Mijëra e kanë ndier ndikimin e fuqisë së tij të tmerrshme dhe pasojave vdekjeprurëse. …

Siç kemi vërejtur më parë, vështirësia e madhe qëndron në paditurinë e natyrës së shpirtrave, të ligjeve sipas të cilëve qeverisen ata dhe të shenjave me anë të të cilave ata mund të njihen; nëse kërkohet Fryma e Perëndisë për të njohur gjërat e Perëndisë; edhe shpirti i djallit mund të demaskohet vetëm përmes po atij mjeti, pastaj vijon si pasojë e natyrshme që, po të mos kenë një komunikim ose zbulesë nga Perëndia, një apo disa persona, që t'u shpalosi atyre veprimin e shpirtit, ata duhet të mbeten përjetësisht të paditur për këto parime; sepse unë debatoj se, nëse një njeri nuk mund t'i kuptojë këto gjëra përveçse me anë të Shpirtit të Perëndisë, dhjetë mijë njerëz nuk munden; është po ashtu jashtë zonës së urtësisë së të mësuarit, gjuhës së gojëtarit, fuqisë së të fuqishmit. Dhe ne së fundi duhet të vijmë në këtë përfundim, çfarëdo që të mund të mendojmë për zbulesën, se pa të ne as nuk mund të dimë as të kuptojmë ndonjë gjë të Perëndisë, ose të djallit; dhe sado jo e gatshme mund të jetë bota që ta njohë këtë parim, është e dallueshme prej besimeve dhe nocioneve gjithfarësh në lidhje me këtë çështje, se ata nuk kuptojnë asgjë për këtë parim dhe është po aq e qartë se pa një komunikim hyjnor, ata duhet të mbeten në padituri. …

Një njeri duhet të ketë dallimin e shpirtrave, siç e deklaruam më parë, për të kuptuar këto gjëra, dhe si do ta marrë ai këtë dhuratë nëse nuk ka dhurata të Shpirtit? Dhe si mund të merren këto dhurata pa zbulesë? Krishti 'u ngjit në qiell, dhe u dha dhurata njerëzve; dhe ai vetë i dha disa si Apostuj, të tjerë si Profetë, të tjerë si Ungjilltarë dhe të tjerë si Barinj e Mësues' [shih Efesianëve 4:8, 11]. Dhe si u zgjodhën Apostujt, Profetët, Barinjtë, Mësuesit dhe Ungjilltarët? Me anë të profecisë (zbulesës) dhe me anë të vënies së duarve: – me anë të komunikimit

hyjnor dhe me anë të ordinancës së caktuar hyjnisht – me anë të mjetit të Priftërisë, të organizuar sipas urdhrit të Perëndisë, me anë të caktimit hyjnor. Apostujt në kohët e lashta mbajtën çelësat e kësaj Priftërie – të mistereve të mbretërisë së Perëndisë dhe, si rrjedhojë, mundësoheshin të shkyçnin dhe të shpleksnin të gjitha gjërat që i përkisnin qeverisjes së Kishës, mirëqenies së shoqërisë, fatit të ardhshëm të njerëzve dhe veprimit, fuqisë dhe ndikimit të shpirtrave; sepse ata mund t'i kontrollonin sipas dëshirës, t'i urdhëronin të largoheshin në emrin e Jezusit dhe të dallonin veprimet e tyre të dëmshme dhe të fshehta kur përpiqeshin të fshihnin veten nën petka fetare para Kishës, dhe të luftonin kundër interesit të Kishës dhe përhapjes të së vërtetës. …

... Shpëtimtarit tonë, Apostujve dhe madje anëtarëve të Kishës u ishte dhuruar kjo dhuratë, sepse, Pali thotë: 'Dikujt, pra, i jepet larmi gjuhësh; një tjetri interpretimi i gjuhëve; një tjetri pushtet për të kryer veprime të fuqishme; një tjetri profeci; një tjetri të dallojë frymërat'. [Shih 1 Korintasve 12: 10.] Të gjitha këto rridhnin nga i njëjti Shpirt i Perëndisë dhe ishin dhurata të Perëndisë. … Asnjë njeri as grup njerëzish pa autoritetet e caktuara rregullisht, Priftërinë dhe dallimin e shpirtrave, nuk mund të dallojë shpirtrat e vërtetë prej atyre të rremë."[18]

"Shpirtra gënjeshtarë po përhapen në tokë. Do të ketë shfaqje të mëdha shpirtrash, si të rremë edhe të vërtetë.... Çdo shpirt, ose vegim, ose të kënduar, nuk është nga Perëndia. … Dhurata e dallimit të shpirtrave do t'i jepet Plakut Kryesues. Lutuni për të që ai të mund ta ketë këtë dhuratë."[19]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni rrëfimin në faqet 405–408. Si mundet ky rrëfim të ndihmojë mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke që të përgatiten për të administruar të sëmurin? Si mund të na ndihmojë ne kur kemi nevojë për një bekim priftërie? Si mendoni ju, përse ishte e

rëndësishme që Vëllai Fordam të shprehte besimin e tij tek Jezu Krishti në atë çast?

- Rishihni mësimet e Profetit Jozef në faqen faqet 408–409. Çfarë përvojash ju kanë ndihmuar juve të kuptoni fuqinë e priftërisë në shërimin e të sëmurëve? Çfarë parimesh duhet të na udhëheqin në ndarjen e përvojave tona me shërimin e të sëmurëve? Përse disa njerëz nuk shërohen, edhe kur ushtrojnë besim dhe marrin bekime priftërie?
- Jozef Smithi tha se dhurata e gjuhëve ishte "krijuar posaçërisht për t'u predikuar Ungjillin kombeve dhe gjuhëve të tjera" (shih faqet 409–410). Si ka ndihmuar kjo dhuratë në përhapjen e ungjillit në mbarë botën? Si e keni marrë ju, apo dikush që ju e njihni, dhuratën e gjuhëve për të ndihmuar në predikimin e ungjillit?
- Rishihni mësimet e Profetit mbi shpirtin e profecisë (faqe 411). Çfarë do të thotë për ju të dini që secili anëtar i Kishës mund të ketë shpirtin e profecisë?
- Rishihni mësimet e Profetit mbi dhuratën e dallimit të shpirtrave (faqet 412–414). Çfarë është dhurata e dallimit të shpirtrave? Si mund ta shmangim mashtrimin nga ndikime të liga? Si na ndihmojnë profeti i tanishëm dhe udhëheqës të tjerë të Kishës që të dallojmë ndikime të këqija?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Korintasve 12:1–31; 14:1–6, 22–28; Jakobi [Bibël] 5:14–15; Moroni 10:8–17; DeB 46:1–33; 50:1–36, 40–44; 52:14–19

Shënime

1. Wilford Woodruff, Journals, 1833–1898, shënim për datën 22 korrik 1839, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Wilford Woodruff, "Leaves from My Journal", *Millennial Star,* 17 tetor 1881, f. 670; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
3. *History of the Church,* 4:555; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 20 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
4. *History of the Church,* 4:3–5; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; janë fshirë germat e pjerrëta; nga shënime ditari të Joseph Smith-it, 8–10, 28 korrik 1839, Commerce, Illinois.
5. *History of the Church,* 4:11; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 29 shtator 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga James Mulholland.

6. *History of the Church,* 2:162; nga protokolli i një konference të pleqve mbajtur më 8 shtator 1834, në New Portage, Ohio; raportuar nga Oliver Cowdery.
7. *History of the Church,* 1:369; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshillta-rëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar vëllezërve në Missouri, 2 korrik 1833, Kirtland, Ohio.
8. *History of the Church,* 4:485; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 dhjetor 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
9. *History of the Church,* 3:379; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
10. *History of the Church,* 5:31–32; nga "Gift of the Holy Ghost", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 qershor 1842, f. 825–826; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
11. *History of the Church,* 4:580; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "Try the Spirits", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 1 prill 1842, f. 747; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
12. *History of the Church,* 3:392; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
13. *History of the Church,* 4:607; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
14. *History of the Church,* 3:389; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
15. Cituar nga James Burgess, në përmbledhje fragmentesh të fjalimeve të Jozef Smith-it; James Burgess, Journals, 1841–1848, vëll. 2, Arkivat e Kishës.
16. *History of the Church,* 5:407–408; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i rreth janarit 1843 në Nauvoo, Illinois; raportuar në një letër nga një korrespondent i paidentifikuar i *Boston Bee*, 24 mars 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 maj 1843, f. 200.
17. *History of the Church,* 3:379; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 qershor 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
18. *History of the Church,* 4:571–575, 580; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Try the Spirits", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 1 prill 1842, f. 743–745, 747; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
19. *History of the Church,* 3:391–392; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i rreth korrikut 1839, në Commerce, Illinois; raportuar nga Willard Richards.

Fuqia e Faljes

"Eja, vëlla i dashur, meqenëse kaloi kjo luftë,
Sepse miqtë e fillimit, janë përsëri miq në fund."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në verën e vitit 1839, Profeti i vuri emrin *Navu* vendit ku po mblidheshin shenjtorët nga ana e Ilinoisit të lumit Misisipi. Emri ishte me origjinë hebraike, që do të thotë "një terren, ose vend i bukur, i cili mbart, gjithashtu, idenë e pushimit"[1]. Nën drejtimin e Profetit, shenjtorët filluan ta shndërrojnë fshatin Komers në një qytet të bukur. Së pari ata i zëvendësuan kasollet dhe tendat e tyre me shtëpi me trarë si të kufirit dhe pastaj një sasi shtëpish me skelet druri dhe me tulla të plota filluan të shfaqen. Ata mbollën fruta dhe pemë hijegjerë, dhe bimë kacavjerrëse, dhe shkurre për të zbukuruar ngastrat e tyre të mëdha të tokës. Në Navunë e tyre të bukur, shenjtorët shpresonin të gjenin një vend paqësor strehimi ku të mund të hidhnin pas shpine përndjekjet e Misurit.

Gjatë kësaj kohe ndërtimi, Jozef Smithi pati një përvojë që tregoi karakterin e tij të mëshirshëm dhe gatishmërinë për të falur të tjerët, duke u lejuar të kalonin përtej gabimeve të së shkuarës. Daniel Tajlër tregoi përvojën:

"Një burrë që kishte qëndruar lart në Kishë ndërsa ishte në Far-Uest [Misuri], u sëmur me të dridhura, apo atak malarieje dhe ethe. Ndërkohë që mendja e tij, si dhe trupi, ishte e dobët, grupe të pakënaqurish i prishën mendjen dhe e bindën të linte shenjtorët e të shkonte me ta. Ai dha disa dëshmi kundër Profetit. Ndërsa shenjtorët po vendoseshin në Komers, pasi u shërua nga sëmundja e tij, ai u zhvendos nga Misuri për në Kuinsi të Ilinoisit. Atje ai shkoi të punonte për të prerë dru zjarri për të siguruar mjete për të shkuar vetë dhe familja në Navu

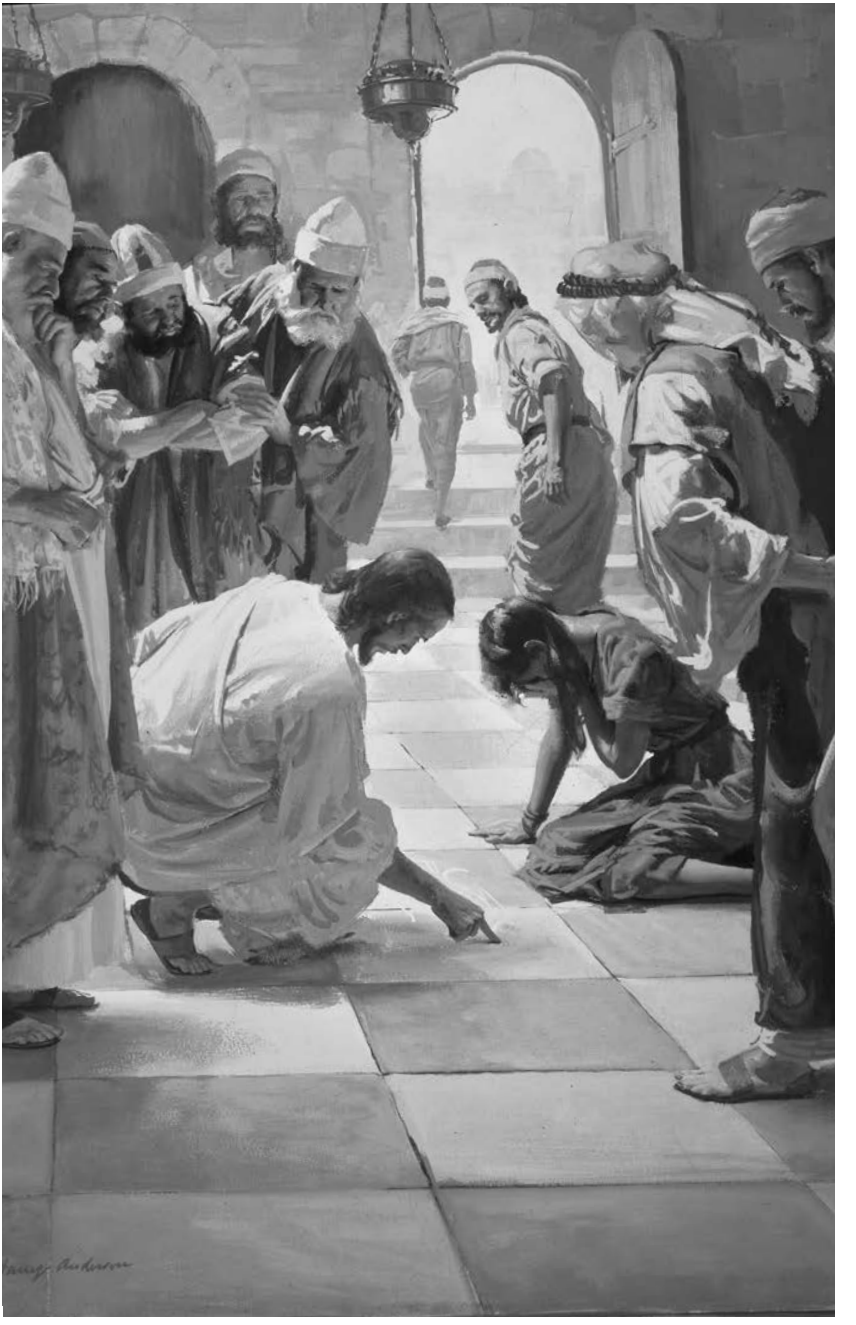

Shpëtimtari duke treguar dhembshuri kundrejt një gruaje të kapur duke shkelur kurorën (shih Gjoni 8: 1–11). "Krishti tha se Ai erdhi për të thirrur në pendim mëkatarët, për t'i shpëtuar ata", deklaroi Jozef Smithi.

dhe [t'i jepte] një dhuratë njeriut të dëmtuar të Perëndisë, nëse, ndoshta, ai do ta falte atë dhe do t'i lejonte të kthehej në vathë. … Ai ndiente se nuk kishte shpëtim askund tjetër për atë dhe nëse kjo do t'i mohohej, gjithçka ishte e humbur për sa i përkiste atij. Ai u nis me një zemër të pikëlluar dhe pamje të dëshpëruar.

Ndërkohë [që burri ishte] rrugës, Zoti i tha Vëllait Jozef se ai po vinte. Profeti vështroi nga dritarja dhe e pa që po vinte në rrugë. Sapo ai u kthye që të hapte portën, Profeti kërceu nga karrigia dhe vrapoi, dhe e takoi atë në oborr, duke thirrur: 'O Vëlla ——, sa i gëzuar jam që të shoh!' Ai e përqafoi dhe të dy qanë si fëmijë.

Mjafton të them se u bë dëmshpërblimi i duhur dhe burri i rënë përsëri hyri në Kishë nga dera, e mori përsëri Priftërinë e tij, shkoi në disa misione të rëndësishme, u bashkua me shenjtorët në Sion dhe vdiq me besim të plotë."[2]

Xhorxh Q. Kanon, që shërbeu si këshilltar në Presidencën e Parë, dha prova të mëtejshme të natyrës shpirtbutë të Jozef Smithit: "Me përkrahjen e tij të patundur për të vërtetën dhe zbatimin e tij të palëkundur të urdhërimeve të Perëndisë, Jozefi qe gjithmonë i mëshirshëm ndaj të dobëtit dhe gabuesit. Gjatë verës së 1835-ës, ai po punonte në këshilla dhe mbledhje në Kirtland e rrethina, dhe u zgjodh të merrte pjesë në diskutimet kundër disa anëtarëve që do të gjykoheshin për shprehje të bëra kundër Presidencës së Kishës. Qoftë nëse i ra shorti të mbronte kauzën e të akuzuarve, apo t'i ndiqte penalisht, ndonëse ai vetë mund të ishte njëri kundër të cilit ishte kryer padrejtësi, ai veproi me kaq shumë butësi dhe drejtësi saqë fitoi dashurinë e të gjithëve."[3]

Mësime të Jozef Smithit

Ne duhet të ushtrojmë parimin e mëshirës dhe të falim vëllezërit dhe motrat tona.

"Një nga skenat më tërheqëse që mund të ndodhin në tokë, kur një mëkat është kryer nga një person kundër një tjetri, është ta falësh atë mëkat; dhe pastaj sipas modelit madhështor dhe

të përsosur të Shpëtimtarit, t'i lutesh Atit tonë në qiell ta falë [mëkatarin] gjithashtu."[4]

"Ushtrojeni gjithmonë parimin e mëshirës dhe jini gati ta falni vëllanë tonë në shenjat e para të pendesës dhe të kërkimit të ndjesës; dhe nëse ne ende e falim vëllanë tonë, ose madje armikun tonë, përpara se ai të pendohet apo të kërkojë ndjesë, Ati ynë qiellor do të jetë po aq i mëshirshëm ndaj nesh."[5]

"Jini pranues dhe të duruar njëri me tjetrin, sepse kështu vepron Zoti me ne. Lutuni për kundërshtarët tuaj në Kishë dhe mos i mallkoni armiqtë tuaj jashtë saj: sepse mua më përket hakmarrja, thotë Zoti, dhe unë kam për të shpaguar [shih Romakëve 12:19]. Çdo anëtari të shuguruar, dhe të gjithëve, ne u themi, jini të mëshirshëm dhe ju do të gjeni mëshirë. Kërkoni të ndihmoni për të shpëtuar shpirtra, jo për t'i shkatërruar ata; sepse vërtet ju e dini që 'në qiell do të ketë më shumë gëzim për një mëkatar të vetëm që pendohet, sesa për nëntëdhjetë e nëntë të drejtët, që nuk kanë nevojë të pendohen'. [Shih Lluka 15:7.]"[6]

Eliza R. Snou raportoi për këto fjalë të Profetit: "[Shenjtorët] duhet të armatosen me mëshirë, pavarësisht ligësisë që është mes nesh. Ai tha se kishte qenë vegël në nxjerrjen e ligësisë në dritë – ishte një mendim i trishtuar dhe e tmerrshme që kaq shumë vetë do ta vinin veten nën dënimin e djallit dhe do të shkonin në humbje. Me ndjenjë të thellë ai tha se ata janë të vdekshëm si ne, dikur i kemi dashur, a nuk do t'i nxisim drejt korrigjimit? Ne [ende] nuk i kemi falur ata shtatëdhjetë herë shtatë, siç udhëzoi Shpëtimtari ynë [shih Mateu 18:21–22]; ndoshta ne nuk i kemi falur as një herë. Tani është një ditë shpëtimi për të tillët nëse pendohen dhe korrigjohen."[7]

"Supozoni se Jezu Krishti dhe engjëjt e shenjtë nuk do të na duronin për gjëra të pavlera, çfarë do të bëhej me ne? Ne duhet të jemi të mëshirshëm me njëri-tjetrin dhe të mos vëmë re gjëra të vogla."[8]

Uillard Riçards, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, raportoi: "Jozefi vërejti se gjithçka shkonte mirë mes tij dhe qiellit; se ai nuk kishte armiqësi kundrejt askujt; dhe sipas lutjes së Jezusit, apo modelit të tij, ashtu u lut Jozefi – 'Atë, m'i fal mua fajet e mia,

ashtu siç ua fal unë fajtorëve të mi' [shih Mateu 6:12, 14], sepse unë lirisht i fal të gjithë njerëzit. Nëse ne dëshirojmë të sigurojmë dhe kultivojmë dashurinë e të tjerëve, ne duhet t'i duam të tjerët, madje kundërshtarët tanë si edhe miqtë."[9]

Falja rivendos harmoninë e ndjenjës.

"Brengosem që nuk ka vëllazërim më të plotë; nëse vuan një gjymtyrë, të gjitha e ndiejnë; nga uniteti i ndjenjës ne marrim fuqi nga Perëndia. Krishti tha se Ai erdhi për të thirrur në pendim mëkatarët, për t'i shpëtuar ata. Krishti u dënua prej çifutëve që i jepnin të drejtë vetes sepse Ai mori mëkatarët në shoqërimin e Tij; Ai i mori ata mbi parimin që ata të pendoheshin për mëkatet e tyre. … Nëse [mëkatarët] pendohen, ne kemi detyrimin t'i pranojmë ata dhe me anë të mirësisë t'i shenjtërojmë e pastrojmë nga gjithë padrejtësia me anë të ndikimit tonë duke i mbrojtur ata.... Asgjë nuk është kaq e mirë llogaritur për t'i çuar njerëzit që të braktisin mëkatin sesa t'i marrësh ata për dore dhe t'i mbrosh ata me butësi."[10]

Profeti Jozef Smith i shkroi një grupi udhëheqësish të Kishës: "Tani, vëllezër, më lejoni t'ju them se është prirja ime të jap e të fal dhe të pranoj e të duroj, me gjithë shpirtmirësinë dhe durimin, të metat, marrëzitë, dobësitë dhe ligësinë e vëllezërve të mi dhe të të gjithë botës së njerëzimit; dhe mirëbesimi e dashuria ime kundrejt jush nuk është pakësuar, as dobësuar. Dhe tani, nëse ju duhet të thirreni për të duruar bashkë me ne pak prej dobësive dhe të metave tona; dhe duhet, si ne, të merrni një qortim për veten, mos u fyeni.... Kur ju dhe unë të takohemi ballë për ballë, unë pres, pa dyshimin më të vogël, që të gjitha çështjet mes nesh do të kuptohen qartë dhe dashuria e përsosur do të triumfojë; dhe besëlidhja e shenjtë me anë të së cilës ne jemi lidhur së bashku, do të ketë vendin më të lartë në zemrat tona."[11]

Profeti Jozef Smith tha sa vijon në një mbledhje me këshilltarët e tij në Presidencën e Parë dhe Të Dymbëdhjetët: "Nganjëherë unë kam folur tepër ashpër prej shtysës së çastit dhe, duke qenë se unë kam lënduar ndjenjat tuaja, vëllezër, unë kërkoj faljen tuaj, sepse unë ju dua dhe do t'ju mbështes

me gjithë zemër në gjithë drejtësi, përpara Zotit dhe përpara gjithë njerëzve; por sigurohuni, vëllezër, unë jam i gatshëm të ndaloj rrëkenë e gjithë kundërshtimit, në furtunë dhe në stuhi, në bubullima e në vetëtima, nëpër det dhe nëpër tokë, në vend të shkretë apo mes vëllezërve të rremë, apo turmave, apo kudo që Perëndia, me providencën e Tij, mund të na thërrasë. Dhe unë jam i bindur se as lartësitë, as thellësitë, as pushtetet, as fuqia, as gjërat e tashme apo gjërat e ardhshme, as ndonjë tjetër krijesë, nuk do të mund të më ndajnë mua prej jush [shih Romakëve 8:38–39].

Dhe unë do të besëlidh tani me ju përpara Perëndisë, se unë nuk do të dëgjoj as do t'i zë besë çfarëdo raporti poshtërues kundër cilitdo prej jush, as do t'ju dënoj mbi bazën e ndonjë dëshmie nën qiej, përveç asaj dëshmie që është e pagabueshme, derisa t'ju shoh ballë për ballë dhe ta di me siguri; dhe unë vendos besim të pazvogëlueshëm në fjalën tuaj, sepse unë besoj se ju jeni njerëz të së vërtetës. Dhe unë kërkoj të njëjtën gjë prej jush, kur unë ju them çfarëdoqoftë, që ju të vendosni besim të njëjtë në fjalën time, sepse unë nuk do t'ju them se e di ndonjë gjë që nuk e di."[12]

Në vjeshtën e 1835-ës, Uilliami, vëlla më i vogël i Profetit, nuk u pajtua me një vendim që kishte marrë Profeti, u inatos dhe filloi ta trajtonte Profetin me përbuzje, dhe nxiti të tjerë të bënin po ashtu. Kjo sjellje e hidhëroi Profetin dhe ai i shkroi sa vijon Uilliamit: "Unë dëshiroj, Vëllai Uilliam, që ti do të përulesh. Unë të fal lirisht dhe ti e di prirjen time të palëkundur e të pandryshuar; unë e di se tek cili besoj; unë qëndroj mbi shkëmb; përmbytjet nuk munden, jo, ato nuk do të më rrëzojnë mua. Ti e di që doktrina që ju mësoj është e vërtetë, ti e di që Perëndia më ka bekuar. … Ti e di që është detyra ime të të këshilloj, kur ti bën gabim. Unë gjithmonë do ta marr këtë guxim dhe ti do të kesh të njëjtin privilegj. Unë marr guximin të të këshilloj, për shkak të së drejtës time prej lindjes; dhe unë ta jap privilegjin, sepse është detyra ime të jem i përulur dhe të marr qortim e udhëzim prej një vëllai, ose një miku. …

Dhe tani Perëndia pastë mëshirë për shtëpinë e atit tim; Perëndia e largoftë armiqësinë midis meje dhe teje; dhe gjithë bekimet u rivendosshin dhe e kaluara të harrohet për gjithmonë. Pendesa e përulur na sjelltë ne të dyve tek Ti, O Perëndi, dhe tek fuqia e mbrojtja Jote, dhe një kurorë, për të gëzuar shoqërinë e atit, nënës, Alvinit, Hajrëmit, Sofronias, Samuelit, Katerinës, Karlosit, Lusit, shenjtorëve dhe të gjithë të shenjtëruarve në paqe, përgjithmonë, është lutja e vëllait tuaj."[13]

Më 1 janar 1836, Profeti tha sa vijon për përpjekjet e tij për të zgjidhur këtë vështirësi në familjen e tij: "Me gjithë mirënjohjen që mbush zemrën time kur hedh vështrimin pas në vitin e kaluar dhe bekimet e shumëfishta që kanë kurorëzuar kokën tonë, zemra ime më dhemb brenda meje, për shkak të vështirësisë që ekziston në familjen e babait tim.... Unë jam i vendosur që nuk do të mungojë asgjë nga ana ime për të ndrequr e zgjidhur miqësisht dhe sistemuar gjithë vështirësitë familjare në këtë ditë, që viti dhe vitet e ardhshëm, qofshin ata pak apo shumë, të mund të kalohen në drejtësi para Perëndisë. …

Vëllezërit Uilliam e Hajrëm dhe xhaxhai Xhon Smith, erdhën në shtëpinë time dhe ne shkuam në një dhomë më vete, në shoqëri me babanë dhe Plakun Martin Herris. Babai Smith e hapi pastaj intervistën tonë me lutje, pas së cilës ai u shpreh vetë për rastin në një mënyrë shumë emocionuese dhe prekëse, madje me gjithë keqardhjen e një ati, ndjenjat e të cilit ishin lënduar thellë për shkak të vështirësisë që po ekzistonte në familje; dhe ndërsa ai na drejtohej neve, Shpirti i Perëndisë zbriti mbi ne me forcë të madhe dhe zemrat tona u zbutën. Vëllai Uilliam bëri një rrëfim të përulur dhe kërkoi faljen time për abuzimin që më kishte bërë. Dhe aty ku kisha gabuar unë, kërkova faljen e tij.

Dhe shpirti i rrëfimit dhe faljes qe reciprok midis nesh të gjithëve dhe ne besëlidhëm me njëri-tjetrin, në shikimin e Perëndisë dhe të engjëjve të shenjtë, dhe të vëllezërve, që të përpiqeshim që nga ajo kohë e tutje që ta mbështetnim njëri-tjetrin në drejtësi në të gjithë gjërat, dhe të mos dëgjonim fjalë të liga në lidhje me njëri-tjetrin; por, si vëllezër të vërtetë, do të shkonim tek njëri-tjetri, me ankesat tona, në shpirtin e butësisë dhe

të pajtoheshim, dhe në këtë mënyrë të përkrahnim lumturinë tonë dhe lumturinë e familjes, dhe, shkurt, lumturinë dhe mirëqenien e të gjithëve. Bashkëshortja dhe nëna ime, dhe shkruesi im u thirrën të hynin pastaj, dhe ne e përsëritëm për ata besëlidhjen që kishim bërë; dhe ndërsa mirënjohja na gufoi kraharorin, lot rrodhën nga sytë tanë. Mua pastaj më kërkuan të mbyllja intervistën tonë, gjë që e bëra, me lutje; dhe qe vërtetë një festim dhe kohë për gëzim."[14]

Duke u shfaqur shpirtmirësi, durim dhe mëshirë të penduarve, ne mund të ndihmojmë t'i sjellim ata në "lirinë e fëmijëve të dashur të Perëndisë".

Nga fundi i 1838-ës, Uilliam W. Felps, që kishte qenë një anëtar i besuar i Kishës, ishte midis atyre që dhanë dëshmi të rreme kundër Profetit dhe udhëheqësve të tjerë të Kishës, duke shpënë në burgimin e tyre në Misuri. Në qershor 1840, Vëllai Felps i shkroi Jozef Smithit, duke iu lutur që ta falte. Profeti Jozef u përgjigj: "Duhet të them se nuk është me ndjenja të zakonshme që përpiqem t'ju shkruaj disa rreshta në përgjigje të letrës tuaj të datës 29 [të muajit të fundit]; në të njëjtën kohë jam i gëzuar nga privilegji që më është dhënë.

Ju mund ta kuptoni në njëfarë mase se cilat ishin ndjenjat e mia, si dhe të Plakut Rigdon dhe të Vëllait Hajrëm, kur ne lexuam letrën tuaj – vërtet zemrat tona u zbutën deri në brishtësi dhe dhembshuri kur konstatuam vendosmërinë tuaj etj. Mund t'ju siguroj se ndiej një prirje të veproj në rastin tuaj në një mënyrë që do t'i përshtatet miratimit të Jehovait (shërbëtor i të cilit jam), dhe të pranueshme për parimet e së vërtetës dhe të drejtësisë që janë zbuluar; dhe, duke qenë se shpirtmirësia, durimi dhe mëshira kanë karakterizuar gjithmonë veprimet e Atit tonë qiellor kundrejt të përulurit dhe të penduarit, unë ndihem i prirur të kopjoj shembullin, të ushqej të njëjtat parime dhe, duke e bërë këtë, të jem një shpëtimtar i bashkënjerëzve të mi.

Është e vërtetë që ne kemi vuajtur shumë si pasojë e sjelljes tuaj – kupa e vrerit, tashmë e mbushur plot që ta pinë të vdekshmit, ishte vërtet e mbushur deri në derdhje kur ju u kthyet kundër nesh, ju me të cilin kishim bërë shpesh bashkë biseda të

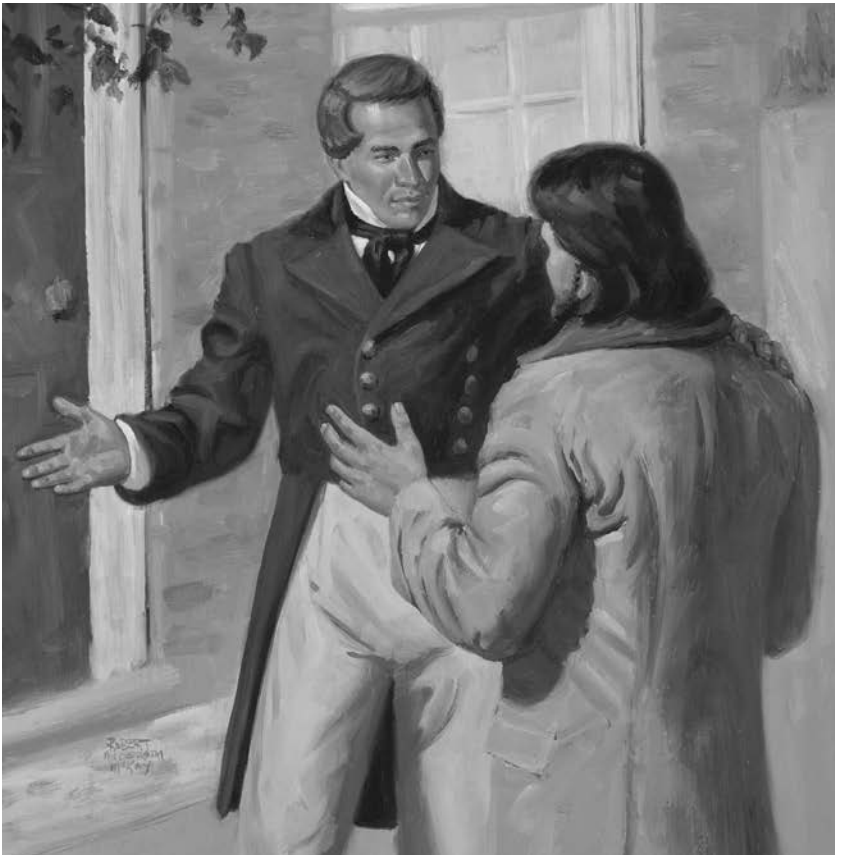

Uilliam W. Felps, i paraqitur këtu bashkë me Jozef Smithin pasi u kthye në shoqërim të plotë me shenjtorët, shkroi për Profetin që e kishte falur atë kaq lirisht: "Lavdi atij që me Jehovën foli!" (["Lavdi Njeriut"] "Himne dhe Këngë të Fëmijëve", f. 50).

këndshme dhe kishim gëzuar shumë kohë gjallëruese nga Zoti – 'sepse po të kishte qenë një armik, ne do ta kishim duruar'. [Shih Psalmet 55:12–14.] 'Ditën që ti rrije mënjanë, ditën që të huajt e çonin në robëri ushtrinë e tij dhe të huajt hynin nga portat e tij dhe hidhnin në short fatet e [Far-Uestit], edhe ti ishe si një prej tyre; por ti nuk duhet të shikoje me gëzim ditën e vëllait tënd, ditën e fatkeqësisë së tij, dhe as të flisje me arrogancë ditën e fatkeqësisë së tyre.' [Shih Abdia 1:11–12.]

Gjithsesi, kupa u pi, vullneti i Atit tonë u krye, dhe ne jemi ende gjallë, gjë për të cilën falënderojmë Zotin. Dhe pasi jemi çliruar nga duart e njerëzve të ligj me anë të mëshirës së Perëndisë

sonë, ne themi se është privilegji juaj që të çliroheni prej fuqive të kundërshtarit, të silleni në lirinë e fëmijëve të dashur të Perëndisë dhe përsëri të zini vendin tuaj midis shenjtorëve të Më të Lartit, dhe me zell, përulësi dhe dashuri jo të shtirur, t'ia rekomandoni veten Perëndisë sonë dhe Perëndisë tuaj, dhe Kishës së Jezu Krishtit.

Duke besuar se rrëfimi juaj është i vërtetë dhe pendesa juaj e sinqertë, unë do të jem i lumtur që edhe një herë t'ju jap dorën e djathtë në shoqërim dhe të gëzoj në kthimin e djalit plangprishës.

Letra juaj iu lexua shenjtorëve të dielën e shkuar dhe një shprehje e ndjenjave të tyre u mor, kur u vendos unanimisht që U. W. Felps duhet të merrej në shoqërim.

'Eja, vëlla i dashur, meqenëse kaloi kjo luftë,
Sepse miqtë e fillimit, janë përsëri miq në fund.'"[15]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Ky kapitull përfshin disa rrëfime për Jozef Smithin që fal të tjerë. Rishihni këto rrëfime në faqet 417–419, 422–424 dhe 424–426. Në çfarë mënyrash këto ndodhì mund të ndihmojnë dikë që po përpiqet të falë një tjetër?
- Çfarë bekimesh vijnë në jetën tonë kur ne falim ata që na kanë fyer? Përse nganjëherë ne kemi vështirësi të falim të tjerët? Çfarë mund të bëjmë që të zhvillojmë një shpirt që fal më tepër?
- Faqet 420–421 përmbajnë deklarata të shkurtra, të urta për faljen e të tjerëve. Për shembull: "Jini pranues dhe të duruar njëri me tjetrin, sepse kështu vepron Zoti me ne". "Jini të mëshirshëm dhe ju do të gjeni mëshirë." "Kërkoni të ndihmoni për të shpëtuar shpirtra, jo për t'i shkatërruar ata." "Ne duhet të jemi të mëshirshëm me njëri-tjetrin dhe të mos vëmë re gjëra të vogla." Çfarë fitoni nga secila prej këtyre deklaratave?

- Në paragrafin e parë të plotë të faqes 421, rishihni fjalët e Profetit Jozef Smith mbi ndikimin e mirësisë dhe butësisë. Si mendoni ju, përse kjo këshillë është e vërtetë? Si i keni provuar këto parime në vetë jetën tuaj?
- Rishihni paragrafin e parë të plotë të faqes 422. Çfarë problemesh mund të shmangim ndërsa zbatojmë këtë këshillë? Përse nganjëherë kjo këshillë është e vështirë të zbatohet? Si mund të mposhtim tundimin për të besuar raporte negative ndaj të tjerëve?
- Në përpjekjet e tij për të falur të tjerë, Profeti foli për dëshirën e tij për të "[kopjuar] shembullin" e Atit Qiellor (faqe 424) dhe për të jetuar "sipas modelit madhështor dhe të përsosur të Shpëtimtarit" (faqe 419–420). Ndërsa përpiqemi të ndjekim shembullin e Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit, cilat janë disa karakteristika që ne duhet të përpiqemi t'i zhvillojmë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Psalmet 86:5; Mateu 18:21–35; 1 Nefi 7:16–21; Mosia 26:29–31; DeB 64:9–11

Shënime

1. *History of the Church,* 4:268; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, 15 janar 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 janar 1841, f. 273–274.
2. Daniel Tyler, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 gusht 1892, f. 491; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
3. George Q. Cannon, *The Life of Joseph Smith, the Prophet* (1888), f. 190–191.
4. *History of the Church,* 6:245; nga "A Friendly Hint to Missouri", një artikull i shkruar nën drejtimin e Joseph Smith-it, 8 mars 1844, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 mars 1844, f. 473.
5. *History of the Church,* 3:383; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 2 korrik 1839, në Montrose, Iowa; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
6. *History of the Church,* 2:230; shënim në fund të faqes; nga "To the Saints Scattered Abroad", *Messenger and Advocate*, qershor 1835, f. 138.
7. *History of the Church,* 5:19–20; fjala "ende" në kllapa në origjinal; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 maj 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
8. *History of the Church,* 5:23; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 qershor 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
9. *History of the Church,* 5:498; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
10. *History of the Church,* 5:23–24; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 qershor 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.

11. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar Edward Partridge dhe të tjerëve, 30 mars 1834, Kirtland, Ohio; në Oliver Cowdery Letterbook, f. 34–35, Huntington Library, San Marino, California; kopje në Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
12. *History of the Church,* 2:374; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga protokolli i një mbledhjeje këshilli të Presidencës së Parë dhe Të Dymbëdhjetëve mbajtur më 16 janar 1836, në Kirtland, Ohio; raportuar nga Warren Parrish.
13. *History of the Church,* 2:343; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William Smith-it, 18 dhjetor 1835, Kirtland, Ohio.
14. *History of the Church,* 2:352–354; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 1 janar 1836, Kirtland, Ohio.
15. *History of the Church,* 4:162–164; kompleti i dytë i fjalëve në kllapa në paragrafin e tretë në origjinal; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; janë hequr germat e pjerrëta; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps-it, 22 korrik 1840, Nauvoo, Illinois.

Shëlbimi për të Vdekurit

"Jehovai i madh … e di situatën si për të gjallët ashtu edhe për të vdekurit dhe ka marrë masa të mjaftueshme për shëlbimin e tyre."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Qysh herët në shërbesën e Profetit Jozef Smith, ai pati një përvojë që do ta ndihmonte të përgatitej për kohën kur do të zbulohej doktrina e shpëtimit për të vdekurit. Në nëntor 1823, Alvin Smith, biri më i madh i Lusi Mak Smithit dhe Jozef Smith Plakut, befas u sëmur seriozisht dhe gjendej buzë vdekjes. Alvini ishte 25 vjeç, një i ri i fuqishëm dhe i zoti, puna e madhe e të cilit kontribuoi shumë për qëndrueshmërinë financiare të familjes. Nëna e tij e përshkroi atë si "një i ri me mirësi dhe gatishmëri të rrallë", "fisnikëria dhe bujaria" e të cilit bekuan njerëzit rreth tij "për çdo orë të jetës së tij"[1].

Duke e ditur se po vdiste, Alvini thirri pranë vëllezërit e motrat dhe u foli secilit prej tyre. Jozefit, që ishte thuajse 18 vjeç dhe nuk i kishte marrë ende fletët e arta, Alvini i tha: "Unë dëshiroj që ti të jesh djalë i mirë dhe të bësh gjithçka që mundesh për të marrë analet. Të jesh besnik për marrjen e udhëzimit dhe mbajtjen e çdo urdhërimi që të jepet. Vëllai yt Alvin tani duhet të të lërë, por kujto shembullin që ai të ka dhënë dhe ji një shembull i mirë për fëmijët që janë më të vegjël se ti."[2]

Kur vdiq Alvini, familja i kërkoi një shërbestari presbiterian në Palmira të Nju-Jorkut, që të kryente shërbesën në funeralin e tij. Meqenëse Alvini nuk kishte qenë pjesëtar i kongregacionit të shërbestarit, kleriku shpalli në predikimin e tij se Alvini nuk mund të shpëtohej. Uilliam Smithi, vëlla më i vogël i Jozefit, kujtoi: "[Shërbestari] … aludoi shumë fuqishëm se [Alvini] kishte

"Ndërsa mbretëria e Perëndisë është vendosur në tokë dhe rendi i lashtë i gjërave është rivendosur, Zoti na e ka treguar ne këtë detyrë e privilegj dhe ne jemi urdhëruar të pagëzohemi për të vdekurit tanë."

shkuar në ferr, sepse Alvini nuk ishte anëtar i kishës, por ai qe djalë i mirë dhe babait tim nuk i pëlqeu kjo"[3].

Në janar 1836, shumë vite pas vdekjes së Alvinit, Jozef Smithi mori një vegim të mbretërisë çelestiale, në të cilin pa se Alvini, po ashtu si nëna dhe babai i tij, një ditë do të trashëgonin atë mbretëri. Jozefi "u [mahnit] se si ishte e mundur që [Alvini] kishte fituar një trashëgimi në atë mbretëri, duke parë që ai ishte larguar nga kjo jetë përpara se Zoti të kishte shtrirë dorën e tij për ta mbledhur Izraelin për herë të dytë dhe nuk ishte pagëzuar për shlyerjen e mëkateve" (DeB 137:6). Atëherë zëri i Zotit i erdhi Jozefit, duke i shpallur:

"Të gjithë ata që vdiqën pa një dituri të këtij ungjilli, që do ta kishin pranuar atë, nëse do të ishin lejuar të qëndronin, do të jenë trashëgimtarë të mbretërisë çelestiale të Perëndisë; gjithashtu ata që do të vdesin që tani e tutje pa dituri për të, të cilët do ta kishin pranuar atë me gjithë zemër, do të jenë trashëgimtarë të asaj mbretërie; sepse unë, Zoti, do t'i gjykoj të gjithë njerëzit sipas punëve të tyre, sipas dëshirës së zemrave të tyre" (DeB 137:7–9).

Më 15 gusht 1840, Profeti Jozef Smith predikoi në një funeral në Navu dhe, për herë të parë në publik, u mësoi doktrinën e shpëtimit për të vdekurit. Sipas Sajmon Bekerit, që ishte i pranishëm, Profeti filloi duke dëshmuar se "ungjilli i Jezu Krishtit solli lajme të gëzuara të gëzimit të madh". Ai lexoi pjesën më të madhe të 1 Korintasve 15 dhe shpjegoi se "Apostulli po u fliste njerëzve që e kuptonin pagëzimin për të vdekurit, sepse praktikohej mes tyre". Ai deklaroi pastaj se "njerëzit mund të vepronin tani për miqtë e tyre që ishin ndarë nga kjo jetë dhe se plani i shpëtimit ishte llogaritur për të shpëtuar të gjithë ata që ishin të gatshëm për t'iu bindur kërkesave të ligjit të Perëndisë"[4].

Një muaj pas fjalimit në funeral, Profeti vizitoi babanë e tij, që ishte shumë i sëmurë dhe në prag të vdekjes. Profeti diskutoi me babanë e tij doktrinën e pagëzimit për të vdekurit dhe mendimet e Baba Smithit shkuan tek biri i tij i dashur Alvin. Baba Smithi kërkoi që të kryhej puna për Alvinin "menjëherë". Vetëm pak minuta para se të vdiste, ai deklaroi se e pa Alvinin[5]. Nga fundi i

1840-ës, familja Smith u gëzua kur Hajrëmi mori ordinancën e pagëzimit për vëllanë e tij Alvin.

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia i do të gjithë fëmijët e Tij dhe do t'i gjykojë të gjithë njerëzit sipas ligjit që kanë marrë.

"Planet e mëdha të Perëndisë në lidhje me shpëtimin e familjes njerëzore, kuptohen shumë pak nga brezi i vetëquajtur i mençur dhe inteligjent në të cilin jetojmë. Të shumëllojshme e kontradiktore janë opinionet e njerëzve në lidhje me planin e shpëtimit, [kërkesat] e të Plotfuqishmit, përgatitjet e nevojshme për qiellin, gjendjen dhe kushtet e shpirtrave të vdekur dhe lumturinë apo mjerimin që është rrjedhim i praktikës së drejtësisë e të ligësisë në përputhje me idetë e tyre të ndryshme për virtytin e vesin. …

… Ndërkohë që një pjesë e racës njerëzore e gjykon dhe e dënon pa mëshirë pjesën tjetër, Prindi i Madh i universit e trajton të gjithë familjen njerëzore me kujdes dhe vëmendje atërore; Ai i konsideron ata si fëmijët e Tij dhe, pa asnjë nga ato ndjenja zemërngushta që ndikojnë fëmijët e njeriut, bën që 'të lindë diellin e tij mbi të mirët dhe mbi të këqijtë, dhe bën të bjerë shi mbi të drejtët dhe të padrejtët'. [Mateu 5:45.] Ai i mban frerët e gjykimit në duart e Tij; Ai është një Ligjvënës i mençur dhe do t'i gjykojë të gjithë njerëzit, jo sipas ideve të kufizuara, zemërngushta të njerëzve, por 'sipas veprave që janë bërë në trupin, qofshin ato të mira ose të liga', apo qofshin kryer ato vepra në Angli, Amerikë, Spanjë, Turqi, ose Indi. Ai do t'i gjykojë ata, 'jo sipas asaj që ata nuk e kanë, por sipas asaj që ata e kanë'; ata që kanë jetuar pa ligj, do të gjykohen pa ligj dhe ata që kanë një ligj, do të gjykohen sipas atij ligji. Ne nuk duhet të dyshojmë për urtësinë dhe inteligjencën e të Madhit Jehova; Ai do t'u japë gjykim ose mëshirë gjithë kombeve sipas meritave të tyre të ndryshme, mjeteve të tyre për të fituar inteligjencë, ligjeve sipas të cilave ata qeverisen, mjeteve të disponueshme për ta për të marrë informacionin e saktë dhe planeve të Tij të fshehta në lidhje me familjen njerëzore; dhe kur planet e Perëndisë do të shfaqen dhe

perdet e së ardhmes do të hapen, ne të gjithëve do të na duhet të pranojmë se Gjykatësi i tërë tokës ka bërë drejtësi [shih Zanafilla 18:25]."[6]

"Perëndia i gjykon njerëzit sipas përdorimit që i bëjnë ata dritës, të cilën Ai ua jep atyre."[7]

"Njerëzit do të mbahen përgjegjës për gjërat që kanë dhe jo për gjërat që nuk kanë. … Gjithë drita dhe inteligjenca që u komunikohen atyre prej krijuesit të tyre mirëbërës, qofshin ato shumë apo pak, nëpërmjet po atyre ata në drejtësi do të gjykohen dhe … atyre u kërkohet të tregojnë bindje dhe t'i shtojnë ato, dhe vetëm ato që iu janë dhënë, sepse njeriu nuk rron vetëm me bukë, por me çdo fjalë që del nga goja e Perëndisë."[8]

Shpëtimtari, Jezu Krishti, ua ofron mundësinë për falje dhe çlirim si të gjallëve ashtu dhe të vdekurve.

"Situata e kombeve të krishtera pas vdekjes është një temë që ka kërkuar gjithë urtësinë dhe talentin e filozofit e të klerikut, dhe ka një opinion, që pranohet përgjithësisht, se fati i njeriut vendoset në mënyrë të pandreqshme në vdekjen e tij, dhe se ai bëhet ose përjetësisht i lumtur, ose përjetësisht i mjerë; që, nëse një njeri vdes pa një dijeni për Perëndinë, ai duhet të jetë përjetësisht i mallkuar, pa asnjë zbutje të dënimit të tij, lehtësim të dhembjes së tij, apo shpresën më të fshehur për një çlirim, ndërkohë që epokat e pafundme do të kalojnë. Sado tradicional mund të jetë ky parim, ne do të gjejmë se ai është në kundërshtim me dëshminë e Shkrimit të Shenjtë, sepse Shpëtimtari ynë thotë se gjithë llojet e mëkatit dhe blasfemisë do t'u falen njerëzve, me të cilat ata do të blasfemojnë; por blasfemia kundër Frymës së Shenjtë nuk do t'u falet, as në këtë botë as në atë të ardhmen, duke treguar qartë se ka mëkate që mund të falen në të ardhmen, ndonëse mëkati i blasfemisë [kundër Frymës së Shenjtë] nuk mund të falet [shih Mateu 12:31–32; Marku 3:28–29].

Pjetri gjithashtu, duke folur në lidhje me Shpëtimtarin tonë, thotë se 'ai shkoi t'u predikojë frymërave që ishin në burg, që dikur ishin rebelë, kur durimi i Perëndisë i priste në ditët e Noeut' (1 Pjetri 3:19, 20). Këtu atëherë, kemi një rrëfim për Shpëtimtarin

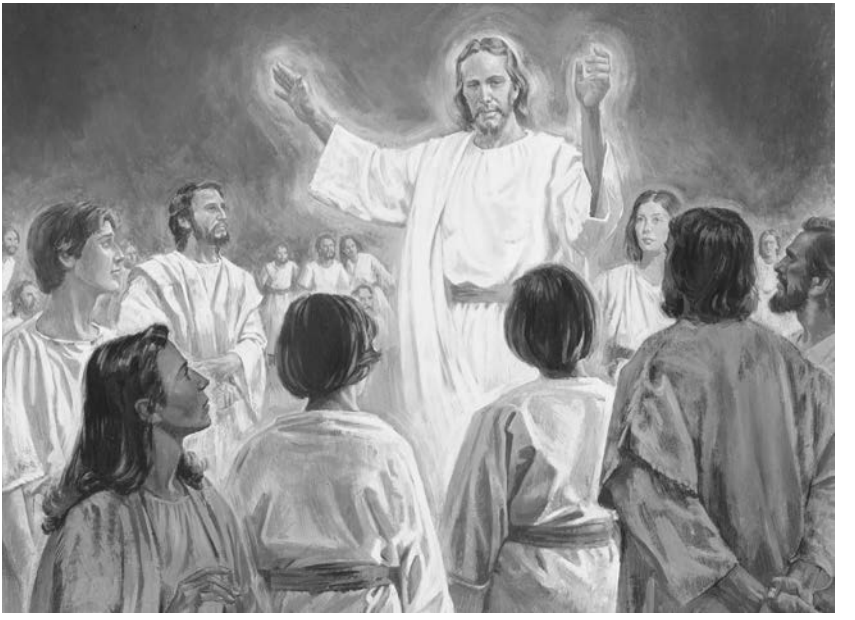

Në botën e shpirtrave, Shpëtimtari organizoi shpirtrat e drejtë "dhe i urdhëroi ata të shkonin dhe ta çonin dritën e ungjillit tek ata që ishin në errësirë" (DeB 138:30).

tonë që u predikon frymërave në burg, frymërave që ishin burgosur që nga ditët e Noeut; dhe çfarë u predikoi Ai atyre? Që ata duhet të qëndronin atje? Sigurisht që jo! Le të dëshmojë vetë deklarata e Tij. 'Ai më dërgoi për të shëruar ata që e kanë zemrën të thyer, për të shpallur çlirimin e të burgosurve dhe kthimin e të parit të verbërve, për të çliruar përsëri të shtypurit.' (Lluka 4:18.) Isaia e tha atë – 'Për të nxjerrë nga burgu të burgosurit dhe ata që dergjen në terr'. (Isaia 42:7.) Është shumë e qartë prej kësaj se Ai jo vetëm që shkoi t'u predikonte atyre, por për t'i çliruar, apo për t'i nxjerrë nga burgu. …

Jehovai i madh parashikoi gjithë ngjarjet lidhur me tokën, që i përkasin planit të shpëtimit, përpara se të shpalosej në ekzistencë, apo përpara se 'yjet e mëngjesit [të] këndonin të gjithë së bashku' nga gëzimi [Jobi 38:7]; e shkuara, e tashmja dhe e ardhmja ishin dhe janë, me Të, një 'tani' i përjetshëm, Ai i dinte rënien e Adamit, ligësitë e njerëzve të para-përmbytjes [ata që jetuan përpara Përmbytjes së Madhe], thellësinë e ligësisë që do

të lidhej me familjen njerëzore, dobësitë dhe forcën e tyre, fuqinë e lavdinë e tyre, braktisjet, krimet e tyre, ndershmërinë e ligësinë e tyre; Ai e kuptoi rënien e njeriut dhe shëlbimin e tij; Ai e dinte planin e shpëtimit dhe e paraqiti atë; Ai e njihte gjendjen e gjithë kombeve dhe fatin e tyre; Ai urdhëroi gjithë gjërat sipas këshillës së vetë vullnetit të Tij; Ai e di situatën si për të gjallët ashtu edhe për të vdekurit dhe ka marrë masa të mjaftueshme për shëlbimin e tyre, sipas rrethanave të tyre të veçanta dhe ligjeve të mbretërisë së Perëndisë, qofshin në këtë botë, apo në botën e ardhshme."[9]

Perëndia është përsosurisht i drejtë dhe i mëshirshëm me të gjithë njerëzit, të gjallë e të vdekur.

"Ideja që formojnë disa njerëz për drejtësinë, gjykimin dhe mëshirën e Perëndisë, është tepër e pamend për një njeri inteligjent që ta mendojë: për shembull, është e zakonshme për shumë prej predikuesve tanë tradicionalë të supozojnë që, nëse një njeri nuk është çka ata e quajnë të kthyer në besim dhe nëse vdes në atë gjendje, ai duhet të mbetet përjetësisht në ferr pa asnjë shpresë. Vite të pafundme në mundim duhet të kalojë ai dhe kurrë, kurrë, kurrë të mos kenë një fund; dhe përsëri ky mjerim i përjetshëm thuhet shpesh se shkaktohet thjesht prej rastit [rastësisë]. Këputja e një lidhëse këpucësh, grisja e një palltoje të atyre që kryejnë shërbesën, apo vendndodhja e veçantë ku jeton një person, mund të jenë, tërthorazi, mjetet e mallkimit të tij, apo shkaku që ai nuk shpëtohet.

Do të supozoj një rast që nuk është i jashtëzakonshëm: Dy njerëz, që kanë qenë njëlloj të ligj, që e kanë shpërfillur fenë, sëmuren që të dy në të njëjtën kohë; një prej tyre ka fatin e mirë të vizitohet prej një shërbestari dhe kthehet në besim pak minuta para se të vdesë; tjetri dërgon të thërrasin tre shërbestarë të ndryshëm, një rrobaqepës, një këpucar dhe një teneqexhi; teneqexhiu duhet t'i ngjisë një bisht një tigani, rrobaqepësi duhet të punojë një vrimë kopse në një pallto që i duhej me nxitim dhe këpucari duhet t'i vërë një mballomë çizmes së dikujt; ata, asnjë prej tyre, nuk mund të vijnë në kohë,

njeriu vdes dhe shkon në ferr: njëri prej këtyre ekzaltohet në gjirin e Abrahamit, ulet në prani të Perëndisë dhe gëzon lumturi të përjetshme, të pandërprerë, ndërsa tjetri, po aq i mirë sa dhe ai, zhytet në mallkim të përjetshëm, mjerim të pandreqshëm dhe dëshpërim të pashpresë, sepse një burri i duhej të riparonte një çizme, të bënte një vrimë kopse në një pallto, apo t'i ngjiste një bisht një tigani.

Planet e Jehovait nuk janë kaq të padrejta, deklarimet e shkrimit të shenjtë kaq [zhgënjyese] as plani i shpëtimit për familjen njerëzore kaq i papajtueshëm me mendimin praktik; prej këtyre përfundimeve Perëndia do të vrenjtej me zemëratë, engjëjt do të fshihnin kokën me turp dhe çdo njeri i virtytshëm, inteligjent do të prapsej.

Nëse ligjet njerëzore i caktojnë çdo njeriu atë që meriton dhe dënojnë gjithë keqbërësit sipas krimeve të tyre të veçanta, sigurisht Zoti nuk do të jetë më mizor se njeriu, sepse Ai është një ligjvënës i urtë dhe ligjet e Tij janë më të paanshme, dekretet e Tij më të drejta dhe vendimet e Tij më të përsosura se ato të njeriut; dhe ashtu si njeriu gjykon bashkënjeriun e vet sipas ligjit dhe e dënon atë sipas ndëshkimit të ligjit, po ashtu gjykon Perëndia i qiellit 'sipas veprave që janë bërë në trupin'. [Shih Alma 5:15.] Të thuash se paganët do të mallkohen sepse ata nuk besuan Ungjillin do të ishte e paarsyeshme dhe të thuash se çifutët do të mallkohen të gjithë se nuk besuan në Jezusin do të ishte po aq absurde; sepse 'si do të besojnë tek ai për të cilin nuk kanë dëgjuar, dhe si do të dëgjojnë, kur s'ka kush predikon, dhe si do të predikojnë pa qenë dërguar' [shih Romakëve 10:14–15]; si rrjedhojë as çifutët, as paganët nuk mund të jenë fajtorë se nuk kanë pranuar opinionet kontradiktore të sekteve të ndryshme fetare, as për mospranimin e çfarëdo dëshmie përveç asaj që është dërguar nga Perëndia, sepse, ashtu si predikuesi nuk mund të predikojë po të mos jetë dërguar, ashtu dhe dëgjuesi nuk mund të besojë [po të mos] dëgjojë një predikues 'të dërguar', dhe nuk mund të dënohet për atë që nuk ka dëgjuar, dhe duke qenë pa ligj, do të duhet të gjykohet pa ligj."[10]

Është detyra dhe privilegji ynë të pagëzohemi dhe konfirmohemi për ata që kanë vdekur pa ungjillin.

"Kur flasim për bekimet që lidhen me Ungjillin dhe pasojat e lidhura me mosbindjen ndaj kërkesave, ne shpesh na pyesin se çfarë ka ndodhur me etërit tanë. A do të mallkohen ata të gjithë sepse nuk i janë bindur Ungjillit, kur ata nuk e dëgjuan kurrë atë? Sigurisht që jo. Por ata do të zotërojnë të njëjtin privilegj që gëzojmë ne këtu, me anë të mjetit të priftërisë së përhershme, e cila administron jo vetëm në tokë, por gjithashtu në qiell, dhe marrëveshjet e urta të Jehovasë së madh. Kështu që, ata personazhe që referohen nga Isaia [shih Isaia 24:21–22] do të vizitohen nga Priftëria dhe do të dalin nga burgu i tyre sipas të njëjtit parim si ata që ishin të pabindur në ditët e Noeut u vizituan nga Shpëtimtari ynë [që zotëronte Priftërinë e përhershme Melkizedeke] dhe të cilëve iu predikua Ungjilli prej Tij, në burg. Dhe në mënyrë që ata të mund të përmbushnin të gjitha [kërkesat] e Perëndisë, miq të gjallë u pagëzuan për miqtë e tyre të vdekur dhe kështu përmbushën kërkesën e Perëndisë që thotë: 'Kush nuk ka lindur nga uji dhe nga Fryma, nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë'. [Gjoni 3:5.] Ata u pagëzuan sigurisht, jo për vete, por për të vdekurit e tyre. … Pali, duke folur për doktrinën thotë: 'Përndryshe çfarë do të bëjnë ata që pagëzohen për të vdekurit? Në qoftë se me të vërtetë të vdekurit nuk ringjallen, përse ata edhe pagëzohen për të vdekurit?' (1 Korintasve 15:29). …

Dhe tani, kur qëllimet e mëdha të Perëndisë po shpejtojnë drejt përmbushjes së tyre dhe gjërat që kanë thënë Profetët po përmbushen, ndërsa mbretëria e Perëndisë është vendosur në tokë dhe rendi i lashtë i gjërave është rivendosur, Zoti na e ka treguar ne këtë detyrë e privilegj dhe ne jemi urdhëruar të pagëzohemi për të vdekurit tanë, duke përmbushur kështu fjalët e Abdias, kur flet për lavdinë e ditëve të mëvonshme: 'Atëherë disa çlirimtarë do të ngjiten në malin e Sionit për të gjykuar malin e Esaut, dhe mbretëria do të jetë e Zotit'. [Shih Abdia 1:21.] Një kuptim i këtyre gjërave pajton Shkrimet e Shenjta të së vërtetës, ia justifikon mënyrat e Perëndisë njeriut, i jep shans të barabartë gjithë familjes njerëzore dhe harmonizohet me çdo parim të

ndershmërisë, drejtësisë dhe së vërtetës. Do ta mbyllim me fjalët e Pjetrit: 'Sepse për ne është e mjaftueshme koha e jetës që shkuam për të kënaqur gjërat e dëshiruara nga johebrenjtë'. 'Për këtë në fakt, ungjilli u është predikuar edhe të vdekurve, që ata të gjykohen në mish sipas njerëzve, por të jetojnë në frymë sipas Perëndisë.' [1 Pjetri 4:3, 6.]"[11]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 429–432, duke vënë re se si doktrina e shpëtimit për të vdekurit ndikoi mbi Jozef Smithin dhe familjen e tij. Çfarë ndikimi ka pasur kjo doktrinë tek ju dhe familja juaj?
- Në faqet 432–435, rishihni mësimet e Profetit Jozef për Perëndinë, Atin, dhe Jezu Krishtin. Në çfarë mënyrash ndikojnë këto mësime në mendimet dhe ndjenjat tuaja për Atin tonë në Qiell dhe Shpëtimtarin? Në çfarë mënyrash lidhen këto mësime me shpëtimin për të vdekurit?
- Lexoni mësimet e Profetit në faqet 432–433 dhe 435–436. Si i gjykon Perëndia fëmijët e Tij?
- Jozef Smithi tha se pagëzimi për të vdekurit është një "detyrë e privilegj" (faqe 437). Në çfarë mënyrash kjo punë është një detyrë? Çfarë përvojash keni pasur në të cilat keni ndier se ai është një privilegj? Çfarë mund të bëni ju që ta çoni më tej punën e Zotit për ata që kanë vdekur? Si mund të ndihmojnë prindërit fëmijët e tyre që të marrin pjesë në këtë punë?
- Si e tregon doktrina e shpëtimit për të vdekurit drejtësinë e Perëndisë? Si e tregon mëshirën e Tij? Pasi të lexoni këtë kapitull, si do t'ia shpjegonit këtë doktrinë dikujt të një besimi tjetër?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Isaia 49:8–9; 61:1–3; Gjoni 5:25; DeB 138:11–37

Shënime

1. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 4, f. 5–6, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Alvin Smith, cituar në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 4, f. 4, Arkivat e Kishës.
3. William Smith, intervistë nga E. C. Briggs dhe J. W. Peterson, tetor ose nëntor 1893, botuar së pari në *Zion's Ensign* (periodik i botuar nga Kisha e Riorganizuar e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, që quhet tani Komuniteti i Krishtit); rishtypur në *Deseret Evening News,* 20 janar 1894, f. 2.
4. Simon Baker, që raporton një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 15 gusht 1840, në Nauvoo, Illinois; në Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 15 gusht 1840. Shih gjithashtu *History of the Church,* 4:231.
5. Joseph Smith Sr., cituar në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1845 manuscript, f. 296, 301, Arkivat e Kishës.
6. *History of the Church*, 4:595–596; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga "Baptism for the Dead", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1842, f. 759; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. *History of the Church,* 5:401; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 maj 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
8. Letër nga Joseph Smith drejtuar xhaxhait të tij Silas Smith, 26 shtator 1833, Kirtland, Ohio; në Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1845 manuscript, f. 228–229, Arkivat e Kishës.
9. *History of the Church*, 4:596–597; grupi i parë i fjalëve në kllapa në paragrafin e parë në origjinal; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Baptism for the Dead", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1842, f. 759–760; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut. Një zbulesë e marrë nga Presidenti Joseph F. Smith në tetor 1918 qartësoi që, ndërsa Shpëtimtari ishte në botën e shpirtrave, Ai vizitoi shpirtrat e drejtë dhe caktoi lajmëtarë që të shkonin tek shpirtrat e ligj me mesazhin e ungjillit (shih DeB 138:18–23, 28–32).
10. *History of the Church*, 4:597–598; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Baptism for the Dead", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1842, f. 760; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
11. *History of the Church,* 4:598–599; grupi i dytë i fjalëve në kllapa në paragrafin e parë në origjinal; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Baptism for the Dead", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 prill 1842, f. 760–761; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.

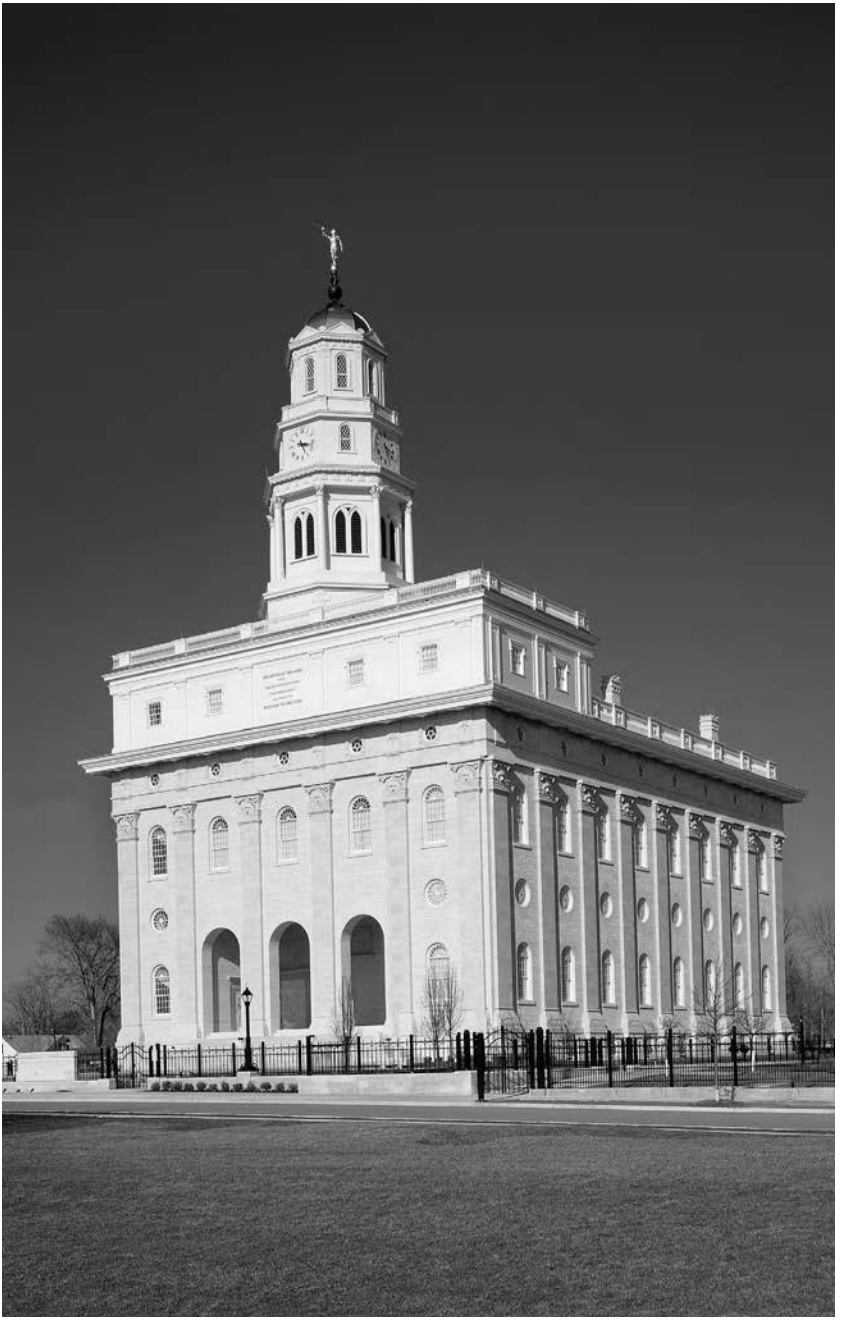

Tempulli i rindërtuar i Navusë qëndron në vendndodhjen e tempullit të parë. Kur po ndërtohej Tempulli i parë në Navu, Profeti Jozef Smith deklaroi: "Neve na duhet tempulli më shumë se gjithçka tjetër".

Marrja e Ordinancave dhe Bekimeve të Tempullit

Tempulli është një vend ku Perëndia
mund "t'i zbulojë popullit të Tij ordinancat
e shtëpisë së Tij dhe lavditë e mbretërisë së Tij,
dhe t'u mësojë njerëzve udhën e shpëtimit".

Nga Jeta e Jozef Smithit

Qysh në ditët më të hershme të Rivendosjes, Zoti i kishte mësuar Profetit Jozef Smith rëndësinë e ndërtimit të tempujve. Ndonëse Profeti kishte qenë detyruar të shpërngulej shumë herë dhe ishte përballur vazhdimisht me kërkesa urgjente që kërkonin kohën dhe vëmendjen e tij, ai kurrë nuk e kishte humbur nga sytë nevojën për të ndërtuar një shtëpi të Zotit. Një vend për një tempull ishte përkushtuar në Indipendens të Misurit. Një tempull i mrekullueshëm ishte përfunduar dhe përkushtuar në Kirtland të Ohajos. Në Far-Uest të Misurit, ishin vendosur gurthemelet për një tempull, vetëm që të braktiseshin. Tani, ndërsa anëtarët e Kishës filluan të rindërtonin jetën e tyre në Navu – shumë prej tyre pa ushqimin, strehimin, apo punësimin e duhur – Jozef Smithi e dinte që puna më e rëndësishme e shenjtorëve ishte që edhe një herë të ndërtonin një tempull.

Në përgjigje të urdhrit të Zotit, Profeti dhe shenjtorët përparuan sa më shpejt që mundën për të filluar që të ndërtonin një shtëpi të Zotit. Por Profeti e kuptoi se për ndërtimin do të duheshin vite dhe ai e dinte se shenjtorëve iu duheshin bekimet e plota të tempullit. Si pasojë, më 4 maj 1842, edhe pse tempulli nuk ishte përfunduar, Jozef Smithi ia administroi indaumentin një grupi të vogël vëllezërish besnikë.

Grupi u mblodh në dhomën e madhe të sipërme të Dyqanit me Tulla të Kuqe të Profetit, që ishte "rregulluar të përfaqësonte

pjesën e brendshme të një tempulli aq sa mund ta lejonin rrethanat"[1]. Franklin D. Riçards, nga Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve, shkroi: "Kur Shpirti i dha nxitje [Jozef Smithit] se puna e jetës së tij po i afrohej fundit dhe kur ai pa se ditët e tij tokësore mund të mbaronin përpara përfundimit të tempullit, ai thirri pak të zgjedhur dhe u dha atyre ordinancat e indaumenteve të shenjta, kështu që thesaret hyjnore të mendjes së tij të mos largoheshin nga bota me vdekjen e tij"[2].

Historia e Profetit shënon: "E kalova ditën në pjesën e sipërme të dyqanit, … në këshill me gjeneralin Xhejms Adams, nga Springfildi, patriarkun Hajrëm Smith, peshkopët Njuël K. Uitni e Xhorxh Miler, si dhe presidentin Brigam Jang dhe Pleqtë Hiber C. Kimball e Uillard Riçards, duke i udhëzuar ata për parimet dhe rendin e Priftërisë, kujdesin për larjet, vajosjet, indaumentet dhe komunikimin e çelësave, që i përkasin Priftërisë Aarone, dhe kështu me radhë tek rendi më i lartë i Priftërisë Melkizedeke, duke u paraqitur rendin që i përkiste të Lashtit të Ditëve dhe gjithë ato plane e parime përmes të cilave gjithkush mundësohet që të sigurojë plotësinë e atyre bekimeve që kanë qenë përgatitur për Kishën e të Parëlindurit dhe që vijnë e banojnë në prani të Elohimit në botët e përjetshme. Në këtë këshill u krijua rendi i lashtë i gjërave për herë të parë në këto ditë të fundit.

Dhe komunikimet që i bëra këtij këshilli ishin për gjëra shpirtërore dhe që të merreshin vetëm prej mendjeve me orientim shpirtëror: dhe asgjë tjetër nuk iu bë e ditur këtyre burrave, përveç asaj që do t'u bëhet e ditur gjithë shenjtorëve të ditëve të fundit, posa ata të përgatiten për t'i marrë dhe një vend i duhur të përgatitet për t'ia komunikuar ato edhe më të dobëtit të shenjtorëve; prandaj, le të jenë të zellshëm shenjtorët për ndërtimin e Tempullit dhe të të gjitha shtëpive për të cilat ata janë urdhëruar, apo do të urdhërohen nga Perëndia paskëtaj që t'i ndërtojnë."[3]

Ndërsa pjesa më e madhe e shenjtorëve do ta merrnin indaumentin e tempullit pasi të përfundohej Tempulli i Navusë, një numër i kufizuar burrash e grash e morën këtë bekim në muajt pas mbledhjes së majit 1842. Mersi Filding Tompson ishte njëra prej tyre. Në kohën kur ajo mori indaumentin e saj, Profeti i tha asaj: "Kjo do të të nxjerrë nga errësira në dritë të mrekullueshme"[4].

Mësime të Jozef Smithit

Shenjtorët urdhërohen nga Perëndia që të ndërtojnë tempuj.

Në janar 1833 në Kirtland të Ohajos, Profeti shkroi: "Në Kirtland, Zoti na urdhëroi të ndërtonim një shtëpi të Perëndisë; … kjo është fjala e Zotit për ne dhe ne duhet të bindemi, po, me ndihmën e Zotit, ne do të bindemi: meqë me kushtin e bindjes sonë, Ai na ka premtuar gjëra të mëdha; po, madje një vizitë nga qiejt për të na nderuar me vetë praninë e Tij. Ne frikësohemi shumë përpara Zotit se mos nuk ia dalim ta marrim këtë nder të madh, që Mjeshtri ynë propozon të na e japë; ne po kërkojmë përulësi dhe besim të madh që të mos turpërohemi në prani të Tij."[5]

Në shtator 1840, Profeti dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë deklaruan se kishte ardhur koha për të ndërtuar Tempullin e Navusë: "Duke besuar se tani ka ardhur koha kur është e nevojshme të ngremë një shtëpi lutjeje, një shtëpi rregulli, një shtëpi për adhurimin e Perëndisë tonë [shih DeB 88:119], ku mund të marrim pjesë në ordinancat në përputhje me vullnetin e Tij hyjnor, në këtë rajon të vendit – për të përmbushur të cilat duhet të bëhet përpjekje e konsiderueshme dhe do të duhen mjete – dhe meqë puna duhet të shpejtohet në drejtësi, është me vend për shenjtorët që të peshojnë rëndësinë e këtyre gjërave, në mendjet e tyre, me gjithë pasojat e tyre dhe pastaj të ndërmarrin hapa të atillë si është e nevojshme për t'i përmbushur ato; dhe duke u armatosur me kurajë, të vendosin që të bëjnë gjithçka që munden dhe të ndihen aq shumë të interesuar sikur gjithë puna të varej vetëm prej tyre. Duke e bërë këtë ata do të shëmbëllejnë aktet e lavdishme të paraardhësve dhe do të sigurojnë bekimet e qiellit mbi vete e mbi pasardhësit e tyre deri në brezin më të fundit."[6]

Në janar 1841, Profeti dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë shkruan: "Tempulli i Zotit është në proces ndërtimi këtu [në Navu], ku shenjtorët do të vijnë për të adhuruar Perëndinë e etërve të tyre, sipas rendit të shtëpisë së Tij dhe fuqive të Priftërisë së Shenjtë, dhe do të ndërtohet në atë mënyrë që të mundësojë që të gjitha funksionet e Priftërisë të ushtrohen siç

duhet, dhe ku udhëzime nga Më i Larti do të merren, dhe prej këtij vendi do të përhapen në vende të largëta. Le të përqendrojmë atëherë gjithë fuqitë tona … dhe të përpiqemi fort të shëmbëllejmë me veprimin e etërve e të patriarkëve të lashtë të besëlidhur, për ato gjëra që kanë rëndësi kaq të madhe për këtë brez dhe çdo brez që vijon."[7]

Nga fillimi i vitit 1841, Jozef Smithi dha mësim sa vijon, siç u regjistrua nga Uilliam P. Mek-Intair: "Jozefi tha se Zoti tha që ne duhet të ndërtojmë shtëpinë tonë në emrin e tij, që ne të mund të pagëzoheshim për të vdekurit. Por nëse nuk do ta bënim, ne nuk do të pranoheshim, dhe të vdekurit tanë bashkë me ne dhe kjo Kishë nuk do të pranohej [shih DeB 124:32]."[8]

Në prill 1842, Profeti tha: "Kisha nuk është e organizuar plotësisht, në rendin e saj të duhur dhe nuk mund të jetë, derisa Tempulli të përfundohet, ku do të sigurohen vende për administrimin e ordinancave të Priftërisë"[9].

Në korrik 1842, Profeti deklaroi: "Zoti na ka thënë të ndërtojmë Tempullin [e Navusë] … ; dhe ai urdhër është po aq detyrues për ne sa çdo tjetër; dhe se ai njeri që nuk përfshihet në këto gjëra është po aq një shkelës sa po të thyente çfarëdo urdhërim tjetër; ai nuk është zbatues i vullnetit të Perëndisë, as përmbushës i ligjeve të Tij"[10].

Në tetor 1843, Profeti paralajmëroi shenjtorët: "Shpejtojeni punën në Tempull, përtërini përpjekjet tuaja për të çuar përpara gjithë punën e ditëve të fundit dhe ecni para Zotit në maturi dhe drejtësi"[11].

Në mars 1844, Profeti u takua me Të Dymbëdhjetët dhe komitetin e Tempullit të Navusë për të diskutuar si të shpërndanin burimet e pakta të Kishës. Në këtë mbledhje, Profeti tha: "Neve na duhet tempulli më shumë se gjithçka tjetër"[12].

Në tempull ne mësojmë gjërat e përjetësisë dhe marrim ordinancat e shpëtimit për veten dhe paraardhësit tanë.

"Cili ishte qëllimi i mbledhjes së … popullit të Perëndisë në çfarëdo epoke të botës? … Qëllimi kryesor ishte ndërtimi i një shtëpie për Zotin, në të cilën Ai të mund t'i zbulonte popullit të

Tempulli në Kardston të Albertas. Në tempujt e shenjtë, Zoti i zbulon popullit të Tij "lavditë e mbretërisë së Tij" dhe "udhën e shpëtimit".

Tij ordinancat e shtëpisë së Tij dhe lavditë e mbretërisë së Tij dhe t'u mësonte njerëzve udhën e shpëtimit; sepse ka disa ordinanca e parime që, kur mësohen e praktikohen, duhet të kryhen në një vend apo shtëpi të ndërtuar për atë qëllim.

… Ordinancat e themeluara në qiej përpara themelimit të botës, në priftëri, për shpëtimin e njerëzve, nuk janë shndërruar apo ndryshuar. Të gjithë duhet të shpëtohen sipas të njëjtave parime.

Për të njëjtin qëllim Perëndia mbledh së bashku popullin e Tij në ditët e fundit, për t'i ndërtuar Zotit një shtëpi që t'i përgatisë ata për ordinancat dhe indaumentet, larjet dhe vajosjet etj. Një nga ordinancat e shtëpisë së Zotit është pagëzimi për të vdekurit. Perëndia dekretoi përpara themelimit të botës se ajo ordinancë duhet të administrohet në një pagëzore të përgatitur për atë qëllim në shtëpinë e Zotit. …

Doktrina e pagëzimit për të vdekurit tregohet qartë në Dhiatën e Re; … ajo ishte arsyeja përse Jezusi u tha çifutëve: 'Sa herë kam dashur t'i mbledh bijtë e tu ashtu si i mbledh klloçka zogjtë e vet nën krahë, por ju nuk deshët!' [Mateu 23:37] – që

ata të mund të merrnin pjesë në ordinancat për pagëzimin e të vdekurve si edhe në ordinanca të tjera të priftërisë dhe të merrnin zbulesa nga qielli, dhe të përsoseshin në gjërat e mbretërisë së Perëndisë – por ata nuk deshën. Ky qe rasti në ditën e Rrëshajëve: ato bekime u derdhën mbi dishepujt në atë rast. Perëndia shuguroi se Ai do të shpëtonte të vdekurit dhe do ta bënte këtë duke mbledhur së bashku popullin e Tij. …

… Përse të mblidhej populli së bashku në këtë vend? Për të njëjtin qëllim që Jezusi dëshironte të mblidhte çifutët – për të marrë ordinancat, bekimet dhe lavditë që Perëndia ka ruajtur për shenjtorët e Tij. Unë tani pyes këtë asamble dhe gjithë shenjtorët, nëse ju do ta ndërtoni tani këtë shtëpi dhe do të merrni ordinancat e bekimet që Perëndia ka ruajtur për ju; apo nuk do ta ndërtoni për Zotin këtë shtëpi dhe ta lini Atë t'iu shpërfillë e t'ia japë këto bekime një populli tjetër."[13]

"Sapo të përgatiten Tempulli [i Navusë] dhe pagëzorja, ne llogarisim që t'u japim Pleqve të Izraelit larjet e vajosjet e tyre dhe të marrim pjesë në ato ordinanca të fundit e më madhështore, pa të cilat nuk mund të marrim frone çelestiale. Por duhet të jetë një vend i shenjtë i përgatitur për atë qëllim. U bë një shpallje gjatë kohës që u hodh themeli i Tempullit për atë efekt dhe janë marrë masa derisa puna të përfundohet, që njerëzit të mund të marrin indaumentet e tyre dhe të bëhen mbretër e priftërinj tek Perëndia Më i Lartë. … Megjithatë, duhet të jetë një vend i ndërtuar nergut për atë qëllim dhe që njerëzit të pagëzohen për të vdekurit e tyre. …

Zoti ka një ligj të vendosur në lidhje me këtë çështje: duhet të ketë një vend të caktuar për shpëtimin e të vdekurve tanë. Unë vërtet besoj se do të ketë një vend kështu që njerëzit që duan të shpëtojnë të vdekurit e tyre, mund të vijnë dhe të sjellin familjet e tyre, të bëjnë punën e tyre duke u pagëzuar dhe duke marrë pjesë në ordinancat e tjera për të vdekurit e tyre."[14]

"Bëhet shpesh pyetja: 'A nuk mund të shpëtohemi ne pa kaluar nëpër gjithë këto ordinanca etj.?' Unë do të përgjigjesha: Jo, jo plotësia e shpëtimit. Jezusi tha: 'Në shtëpinë e Atit tim ka shumë banesa dhe unë po shkoj t'ju përgatis një vend'. [Shih Gjoni 14:2.] *Shtëpia* e përmendur këtu duhet të ishte përkthyer mbretëri; dhe

cilido person që ekzaltohet në banesën më të lartë duhet të veprojë në përputhje me një ligj çelestial, si dhe me gjithë ligjin gjithashtu."[15]

"Nëse një njeri merr plotësinë e priftërisë së Perëndisë, ai duhet ta marrë atë në të njëjtën mënyrë si e mori atë Jezu Krishti dhe kjo nga mbajtja e gjithë urdhërimeve e duke iu bindur gjithë ordinancave të shtëpisë së Zotit. …

Të gjithë njerëzit që bëhen trashëgimtarë të Perëndisë dhe bashkëtrashëgimtarë të Jezu Krishtit do të duhet të marrin plotësinë e ordinancave të mbretërisë së tij; dhe ata që nuk do të marrin të gjitha ordinancat nuk do t'ia dalin të marrin plotësinë e asaj lavdie."[16]

"Nëse do të mund të lexonim e të kuptonim gjithçka që është shkruar që nga ditët e Adamit, mbi lidhjen e njeriut me Perëndinë e engjëjt në një gjendje të ardhshme, ne do të dinim shumë pak mbi të. Leximi i përvojave të të tjerëve, apo zbulesave dhënë *atyre*, nuk mund të na japë *neve* kurrë një pamje të plotë të gjendjes sonë dhe lidhjes së vërtetë me Perëndinë. Njohuria për këto gjëra mund të sigurohet vetëm me anë të përvojës përmes ordinancave të Perëndisë të dërguara për atë qëllim. Nëse do të mund t'ia ngulnit sytë qiellit pesë minuta, do të dinit më shumë nga sa do të dinit duke lexuar gjithçka që është shkruar ndonjëherë mbi këtë temë. … Unë i siguroj shenjtorët se e vërteta … mund të bëhet e ditur përmes zbulesave të Perëndisë në mënyrën e ordinancave të Tij dhe në përgjigje ndaj lutjes."[17]

"Rendi i shtëpisë së Perëndisë ka qenë dhe do të jetë gjithmonë i njëjti, edhe pasi të vijë Krishti; dhe pas përfundimit të një mijë vjetëve do të jetë i njëjti; dhe ne së fundi do të hyjmë në Mbretërinë çelestiale të Perëndisë dhe ta gëzojmë atë përgjithmonë."[18]

Tempulli është një vend shenjtërie ku ne marrim bekimet më të mëdha që Perëndia ka për fëmijët e Tij.

Si pjesë e lutjes përkushtuese për Tempullin e Kirtlandit, dhënë Profetit Jozef Smith me anë të zbulesës dhe të regjistruar më vonë në Doktrina e Besëlidhje 109, Profeti u lut: "Dhe tani, Atë i Shenjtë, ne të kërkojmë … që lavdia jote të mund të pushojë

mbi njerëzit e tu dhe mbi këtë shtëpi që ne tani ta përkushtojmë ty, që të mund të shenjtërohet dhe përkushtohet për të qenë e shenjtë dhe që prania jote e shenjtë të mund të jetë vazhdimisht në këtë shtëpi; Dhe që gjithë njerëzit që do të hyjnë në pragun e shtëpisë së Zotit, të mund të ndiejnë fuqinë tënde dhe të ndihen të shtrënguar të pranojnë se ti e ke shenjtëruar atë dhe se ajo është shtëpia jote, një vend i shenjtërisë sate.

Dhe bëj, Atë i Shenjtë, që gjithë atyre që do të adhurojnë në këtë shtëpi, të mund t'u mësohen fjalë urtësie nga librat më të mirë dhe që të mund të kërkojnë të mësojnë me anë të studimit dhe gjithashtu me anë të besimit, sikurse ti ke thënë; Dhe që ata të mund të rriten në ty e të marrin plotësi të Frymës së Shenjtë dhe të organizohen sipas ligjeve të tua e të përgatiten për të fituar çdo gjë të nevojshme; Dhe që kjo shtëpi të mund të jetë një shtëpi lutjeje, një shtëpi agjërimi, një shtëpi besimi, … një shtëpi lavdie, … [dhe] e Perëndisë, madje shtëpia jote; …

Dhe ne të kërkojmë, Atë i Shenjtë, që shërbëtorët e tu të mund të largohen nga kjo shtëpi të armatosur me fuqinë tënde dhe që emri yt të mund të jetë mbi ta e lavdia jote të jetë përreth tyre dhe engjëjt e tu të ngarkohen me përgjegjësi për ta; Dhe nga ky vend ata mund t'u japin lajme tepër të mëdha dhe të lavdishme, me të vërtetë, fundeve të tokës, që ata të mund të dinë se kjo është puna jote dhe që ti e ke shtrirë dorën tënde për të përmbushur atë që ti ke thënë prej gojëve të profetëve, lidhur me ditët e fundit.

Ne të kërkojmë, Atë i Shenjtë, ta ngresh popullin që do të adhurojë dhe me nder do të mbajë një emër e qëndrim në këtë shtëpi, në të gjitha brezat dhe për përjetësi; Që asnjë armë e formuar kundër tyre nuk do të përparojë; që ai që gërmon gropën për ta, do të bjerë vetë në të; Që asnjë kombinim i ligësisë nuk do të ketë fuqi të ngrihet dhe të triumfojë mbi njerëzit e tu, mbi të cilët emri yt do të vihet në këtë shtëpi."[19]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni të dy paragrafët e fundit në faqen 442. Në çfarë mënyrash puna e tempullit "[na nxjerr] nga errësira në dritë të mrekullueshme"? Si mendoni, çfarë do të thotë të jesh me "[mendje] me orientim shpirtëror"? Përse ne duhet të jemi me "[mendje] me orientim shpirtëror" që të mund të marrim dritën e disponueshme për ne në tempull?
- Kur shenjtorët në Navu po punonin për të ndërtuar një tempull, Profeti Jozef Smith iu tha atyre: "Neve na duhet tempulli më shumë se gjithçka tjetër" (faqe 444). Rishihni faqet 441–444, duke kërkuar arsyet përse ky pohim është i vërtetë. Në çfarë mënyrash pohimi i Profetit është i vërtetë në jetën tuaj?
- Studioni mësimet e Jozef Smithit mbi urdhrin për të ndërtuar tempuj (faqet 443–444). Si mendoni ju, përse Kisha nuk do të ishte "e organizuar plotësisht" pa tempujt dhe ordinancat e tempullit? Çfarë mund të bëjmë ne sot që ta "[shpejtojmë] punën në Tempull"? Përse na duhet të "peshoj[m]ë rëndësinë" e punës në tempull?
- Rishihni mësimet e Profetit mbi ordinancat e shenjta të tempullit dhe çfarë mësojmë ne prej tyre (faqet 444–447). Cili prej këtyre mësimeve është veçanërisht i dobishëm për ju për të kuptuar rëndësinë e ordinancave të tempullit?
- Lexoni paragrafin e tretë të plotë të faqes 447. Nëse keni marrë ordinanca tempulli, mendoni se si përvojat tuaja ju kanë mësuar mbi "gjendje[n tuaj] dhe lidhje[n e] vërtetë me Perëndinë". Nëse nuk keni qenë kurrë në tempull, apo nëse keni disa kohë që nuk keni shkuar atje, mendoni se si mund të përgatiteni për të shkuar në tempull.
- Cilat janë disa bekime që mund të marrim kur shkojmë në tempull? (Për disa shembuj, shihni faqet 447–448.) Nga çka keni lexuar në këtë kapitull, si mund ta bëni më kuptimplote pjesëmarrjen tuaj në tempull?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Psalmi 24:3–5; Isaia 2:2–3; DeB 124:25–28, 39–41

Shënime

1. Lucius N. Scovil, *Deseret News: Semi-Weekly,* 15 shkurt 1884, f. 2.
2. Franklin D. Richards, "A Tour of Historic Scenes", *Contributor,* maj 1886, f. 301; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
3. *History of the Church,* 5:1–2; është modernizuar drejtshkrimi dhe gramatika; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book C-1, f. 1328–1329, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. Mercy Fielding Thompson, "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 korrik 1892, f. 400.
5. *History of the Church,* 1:316–317; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William W. Phelps-it, 11 janar 1833, Kirtland, Ohio; kjo letër është datuar pasaktësisht 14 janar 1833, në *History of the Church.*
6. *History of the Church,* 4:186; është modernizuar gramatika; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* tetor 1840, f. 178–179.
7. *History of the Church,* 4:269; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, 15 janar 1841, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 15 janar 1841, f. 274.
8. William P. McIntire, raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1841 në Nauvoo, Illinois; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Arkivat e Kishës.
9. *History of the Church,* 4:603; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
10. *History of the Church,* 5:65; nga "The Government of God", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 15 korrik 1842, f. 857–858; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
11. *History of the Church,* 6:52; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe *Times and Seasons,* 15 shtator 1843, f. 331–332; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
12. *History of the Church,* 6:230; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 4 mars 1844, Nauvoo, Illinois.
13. *History of the Church,* 5:423–425, 427; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
14. *History of the Church,* 6:319; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
15. *History of the Church,* 6:184; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 janar 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
16. *History of the Church,* 5:424; është modernizuar drejtshkrimi; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
17. *History of the Church,* 6:50–51; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe *Times and Seasons,* 15 shtator 1843, f. 331; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
18. *History of the Church,* 2:309; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 nëntor 1835, në Kirtland, Ohio; raportuar nga Warren Parrish.
19. Doktrina e Besëlidhje 109:10, 12–16, 22–26; lutje e dhënë nga Joseph Smith-i më 27 mars 1836, në dedikimin e tempullit në Kirtland, Ohio.

Dashuria Hyjnore, Dashuria e Pastër e Krishtit

"Dashuria është një prej karakteristikave kryesore të Hyjnisë dhe duhet të shfaqet prej atyre që dëshirojnë të jenë bij të Perëndisë."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në një zbulesë dhënë përmes Jozef Smithit në vitin 1841, Zoti përcaktoi kunjin në Navu të Ilinoisit një "gurthemeli [të] Sionit, i cili do të shkëlqehet me përpunimin që është sipas ngjashmërisë së një pallati" (DeB 124:2). Nën drejtimin e Profetit, Navuja u bë një qendër e lulëzuar tregtie, arsimi dhe artesh. Shumë njerëz punuan fermat e tyre, ndërsa ata që kishin 0,4 hektarë tokë në qytet kultivuan fruta dhe perime në kopshte shtëpiake. Kantiere sharrash, punishte tullash, zyra shtypshkrimi, mullinj për miell dhe furra buke u ndërtuan në qytet, si dhe dyqane për marangozë, poçarë, teneqepunues, argjendarë, farkëtarë dhe mobilierë. Në Navu, shenjtorët mund të kënaqeshin me teatrin, ballot dhe koncertet. Qindra nxënës u regjistruan në shkolla në gjithë komunitetin dhe po hartoheshin plane për një universitet.

Ndërsa Navuja po rritej me shpejtësi, disa punishte tullash prodhuan tullat e kuqe që u dhanë ndërtesave të Navusë pamjen e tyre karakteristike. Një prej këtyre ndërtesave ishte Dyqani me Tulla të Kuqe i Profetit. Dyqani ishte ndërtuar që të shërbente edhe si zyrë për Profetin dhe Presidencën e Parë, edhe si aktivitet tregtar për të ndihmuar Profetin që të mbante familjen e tij. Një episod që ndodhi në Dyqanin me Tulla të Kuqe tregon natyrën mirëbërëse që e bëri kaq të dashur Profetin.

Xhejms Liç ishte një anglez që kishte ardhur në Navu bashkë me motrën e tij të kthyer në besim dhe bashkëshortin e saj, Anjez

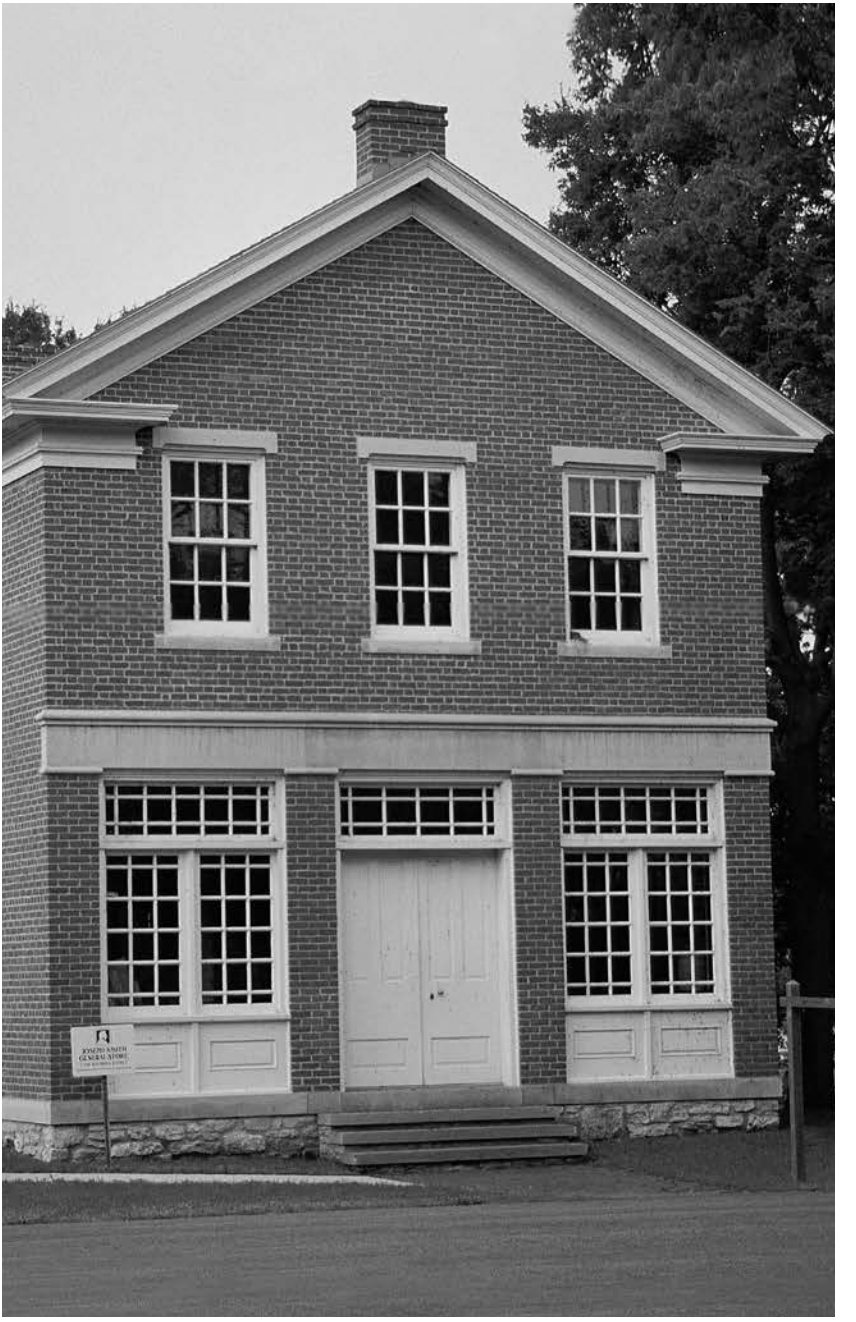

Dyqani me Tulla të Kuqe i rindërtuar në Navu. Ndërtesa shërbeu si zyrë për Profetin Jozef Smith dhe si aktivitet tregtar për ta ndihmuar atë që të mbante familjen e tij. Shumë mbledhje të Kishës dhe aktivitete shoqërore u mbajtën në dyqan.

dhe Henri Najtingejl. Pasi kërkuan punë pa sukses, Xhejmsi dhe Henri vendosën t'i kërkonin ndihmë Profetit. Xhejmsi kujtoi:

"Ne … e gjetëm [Profetin] në një dyqan të vogël duke i shitur disa mallra një zonje. Kjo qe hera e parë që pata një mundësi të isha pranë tij dhe ta shihja mirë atë. E ndjeva se në të kishte një shpirt më të lartë. Ai ishte ndryshe nga çdokush që kisha takuar më parë; dhe thashë në zemrën time: 'Ai është vërtet një Profet i Perëndisë më të lartë'.

Meqë nuk isha anëtar i Kishës, dëshiroja që Henri t'i kërkonte punë atij, por ai nuk e bëri, prandaj m'u desh mua ta bëja. I thashë: 'Z. Smith, nëse dëshironi, a keni ndonjë punë që mund të na jepni të dyve, që të mund të marrim ca furnizime [ushqimore]?' Ai na pa me pamje gazmore dhe, me një ndjenjë të tillë mirësie, tha: 'Mirë, djema, çfarë mund të bëni?' I treguam se cili ishte punësimi ynë përpara se të linim vendlindjen tonë.

Ai tha: 'A mund të hapni një kanal?' Iu përgjigja se do të bënim gjithçka që mundeshim për këtë. 'Në rregull djema' dhe pasi mori një shirit metri, ai tha: 'Ejani me mua'.

Na çoi pak metra larg dyqanit, më dha mua skajin me unazë të metrit dhe e hapi të gjithë atë prej rrotullës, dhe shënoi një vijë që ne të punonim sipas saj. 'Tani djema', tha ai, 'a mund të hapni një kanal 90 cm të gjerë dhe 76 cm të thellë sipas kësaj vije?'

I thamë se do të bënim më të mirën që mundeshim dhe ai u largua. Filluam punën dhe, kur e mbaruam, shkova dhe i thashë atij se e kryem. Ai erdhi, e pa dhe tha: 'Djema, edhe po ta kisha bërë vetë nuk do të mund ta kisha bërë më mirë. Tani ejani me mua.'

Na çoi përsëri tek dyqani i tij dhe na tha që të merrnim vetë proshutën apo copën e derrit më të mirë. Duke qenë disi i druajtur, i thashë se më mirë të na jepte ai diçka. Kështu ai mori dy copa nga më të mëdhatë e më të mirat e mishit dhe nga një thes miell për secilin prej nesh dhe na pyeti nëse kjo do të mjaftonte. I thamë se do të ishim të gatshëm të punonim më shumë për ato, por ai tha: 'Nëse jeni të kënaqur ju, djema, edhe unë jam'.

E falënderuam mirësisht dhe shkuam rrugës në shtëpinë tonë duke u kënaqur me përzemërsinë e dashur të Profetit të Perëndisë tonë."

Xhejmx Liç u pagëzua në po atë vit dhe shënoi se ai "shpesh pati privilegjin që të shihte fytyrën fisnike [të Profetit] të ndriçuar nga Shpirti dhe fuqia e Perëndisë"[1].

Mësime të Jozef Smithit

Një njeri i mbushur me dashurinë e Perëndisë është i dëshiruar të bekojë të tjerët.

"Dashuria është një prej karakteristikave kryesore të Hyjnisë dhe duhet të shfaqet prej atyre që dëshirojnë të jenë bij të Perëndisë. Një njeri i mbushur me dashurinë e Perëndisë nuk kënaqet vetëm me bekimin e familjes së tij, por endet në të gjithë botën, i dëshiruar që të bekojë të gjithë racën njerëzore."[2]

Lusi Meserv Smith shënoi sa vijon: "[Jozef Smithi] tha: 'Vëllezër e motra, ta doni njëri-tjetrin; ta doni njëri-tjetrin dhe të jeni të mëshirshëm me armiqtë tuaj'. Ai i përsëriti këto fjalë me një ton zëri shumë të theksuar dhe një amen të fortë."[3]

Në korrik 1839, Profeti i foli një grupi udhëheqësish të Kishës: "Unë pastaj iu drejtova atyre dhe dhashë shumë udhëzime … duke prekur shumë tema me rëndësi e vlerë për të gjithë ata që dëshirojnë të ecin përulësisht përpara Zotit dhe duke u mësuar atyre veçanërisht të zbatonin dashuri hyjnore, urtësi e mirëdashje, me dashuri njëri kundrejt tjetrit në të gjitha gjërat e në të gjitha rrethanat"[4].

Ne kemi një detyrim të veçantë t'i duam e të kujdesemi për ata në nevojë.

"Është një detyrë që çdo shenjtor duhet t'ia japë lirisht vëllezërve të tij – t'i dojë ata gjithmonë dhe t'i ndihmojë ata përherë. Që të jemi të justifikuar përpara Perëndisë ne duhet ta duam njëri-tjetrin: ne duhet ta kapërcejmë të ligën; ne duhet të vizitojmë jetimët dhe të vejat në pikëllimet e tyre dhe ta ruajmë veten të pastër nga bota; sepse virtyte të tilla rrjedhin nga burimi i shkëlqyer i besimit të pastër [shih Jakobi (Bibla) 1:27]."[5]

"[Një anëtar i Kishës] duhet të ushqejë të uriturin, të veshë të zhveshurin, të sigurojë për të venë, të thajë lotët e jetimit, të ngushëllojë të pikëlluarin, qoftë në këtë kishë, apo në cilëndo tjetër, apo në asnjë kishë, kudo që t'i gjejë ata."[6]

"I pasuri nuk mund të shpëtohet pa dashuri hyjnore, pa i dhënë ushqim të varfrit kurdoherë dhe si të kërkojë Perëndia."[7]

"Mbani parasysh gjendjen e të pikëlluarve dhe përpiquni t'u lehtësoni vuajtjet; buka juaj le të ushqejë të uriturin dhe rrobat tuaja të mbulojnë të zhveshurin; bujaria juaj le të thajë lotët e jetimit dhe gëzojeni të venë e pangushëllueshme; lutjet, prania dhe mirësia juaj le të lehtësojnë dhembjet e të hidhëruarit dhe bujaria juaj të kontribuojë për nevojat e tyre; bëjuni mirë gjithë njerëzve, në radhë të parë atyre që janë në familjen e besimit, që të jeni të paqortueshëm dhe të pastër, bij të Perëndisë pa të meta. Mbani urdhërimet e Perëndisë – gjithçka që ai ka dhënë, jep, apo do të japë dhe një aureolë lavdie do t'ju ndriçojë rrugën; të varfrit do të ngrihen e do t'ju shpallin fatlumë; do të nderoheni e respektoheni nga gjithë njerëzit e mirë; dhe shtegu juaj do të jetë si ai i të drejtëve, që shkëlqen gjithnjë e më mirë derisa të bëhet ditë e plotë [shih Fjalët e Urta 4:18]."[8]

"Shpirti i Shenjtë … do të derdhet mbi kokat tuaja gjithë kohën, kur ju ushtroni ato parime të drejtësisë që përputhen me mendjen e Perëndisë dhe keni dhembshurinë e duhur njëri kundrejt tjetrit, dhe jeni të kujdesshëm me të gjitha mënyrat që të kujtoni ata që janë në robëri, dhe në rëndesë, dhe në hidhërim të thellë për hirin tuaj. Dhe nëse ka ndonjë mes jush që dëshiron rritjen e vet dhe kërkon pasuri për vete, ndërkohë që vëllezërit e tij rënkojnë në varfëri e gjenden ndën sprova e tundime lënduese, ai nuk mund të përfitojë prej ndërhyrjes së Shpirtit të Shenjtë, që ndërhyn për ne ditë e natë me psherëtima të patregueshme [shih Romakëve 8:26].

Gjithherë duhet të jemi të kujdesshëm që një mendjemadhësi e tillë të mos zërë vend kurrë në zemrat tona; por të rrimë me të përunjurit dhe, me gjithë durimin, të mbajmë dobësitë e të dobëtëve."[9]

Dashuria hyjnore është e durueshme, e mëshirshme dhe e mirë.

Eliza R. Snou raportoi për një fjalim të mbajtur nga Profeti: "Ai filloi të lexonte pastaj kapitullin e 13-të [të 1 Korintasve] – 'Po të flisja gjuhët e njerëzve dhe të engjëjve, dhe të mos kisha dashuri,

do të bëhesha si një bronz që kumbon ose si cimbali që tingëllon'; dhe tha: mos u kufizoni në këndvështrimet tuaja për sa i përket virtytit të fqinjit tuaj, por ruhuni prej vetëkënaqjes, dhe kufizohuni në vlerësimin e vetë virtyteve tuaja, dhe mos e mendoni veten më të drejtë se të tjerët; ju duhet t'i rritni ndjenjat tuaja kundrejt njëri-tjetrit, nëse do të bënit si Jezusi dhe do të çoni bashkëkrijesat tuaja në gji të Abrahamit. Ai tha se ai kishte shfaqur durueshmëri, vetëpërmbajtje dhe durim kundrejt Kishës dhe gjithashtu armiqve të tij; dhe ne duhet të durojmë të metat e njëri-tjetrit, ashtu si një prind i butë duron pikat e dobëta të fëmijëve të tij.

… Ndërsa rriteni në pafajësi dhe virtyt, ndërsa rriteni në mirësi, le të gufohen zemrat tuaja, le të rriten ato kundrejt të tjerëve; ju duhet të jeni të durueshëm dhe të duroni të metat e gabimet e njerëzimit. Sa të çmuar janë shpirtrat e njerëzve! …

… Mos i kini zili stolitë dhe paraqitjet e përkohshme të mëkatarëve, sepse ata janë në një gjendje të mjerë; por për aq sa mundeni, kini mëshirë për ta, sepse brenda një kohe të shkurtër Perëndia do t'i shkatërrojë ata, nëse nuk pendohen dhe nuk kthehen tek ai."[10]

"Njerëzit e urtë duhet të kenë mjaft kuptueshmëri sa t'i fitojnë njerëzit me mirësi. 'Përgjigja e ëmbël e fashit zemërimin', thotë i urti [Fjalët e Urta 15:1]; dhe do të jetë shumë e lavdërueshme që shenjtorët e ditëve të mëvonshme ta tregojnë dashurinë për Perëndinë, duke trajtuar tani me mirësi ata që, në një çast të pandërgjegjshëm, mund të kenë bërë gabim; sepse vërtet Jezusi tha, lutuni për armiqtë tuaj [shih Mateu 5:44]."[11]

"Unë nuk ndalem tek të metat tuaja dhe ju mos u ndalni tek të miat. Dashuria hyjnore, që është dashuri, mbulon një shumicë mëkatesh [shih 1 Pjetri 4:8] dhe unë shpesh i kam mbuluar gjithë të metat mes jush; por gjëja më e këndshme është që të mos kemi fare të meta. Ne duhet të ushqejmë një shpirt të butë, të qetë dhe paqësor."[12]

Eliza R. Snou raportoi për një fjalim tjetër të mbajtur nga Profeti: "Kur persona shfaqin mirësinë dhe dashurinë më të vogël ndaj meje, o çfarë fuqie ka kjo mbi mendjen time, ndonëse drejtimi i kundërt ka prirje të ngacmojë gjithë ndjenjat e vrazhda dhe të brengosë mendjen njerëzore.

Të vëmë re tkurrjen e ndjenjave të dhembshura dhe mungesën e dashurisë hyjnore në botë, është një provë që njerëzit nuk i njohin parimet e perëndishmërisë. Fuqia dhe lavdia e perëndishmërisë përhapet me anë të një parimi të gjerë për t'u veshur me mantelin e dashurisë hyjnore. Perëndia nuk e sheh mëkatin me lëshim, por kur njerëzit kanë mëkatuar, duhet të ketë lëshim që bëhet për ta. … Sa më pranë Atit tonë qiellor të shkojmë, aq më shumë jemi të prirur të shohim me dhembshuri shpirtrat që po prishen; ne ndiejmë që dëshirojmë t'i marrim ata mbi supet tanë dhe t'i hedhim mëkatet e tyre pas shpinës. …

… Sa shpesh burra e gra të urtë kanë kërkuar ta drejtojnë Vëllain Jozef duke thënë: 'Oh, po të isha Vëllai Jozef, do të bëja këtë e atë'; por po të ishin në vend të Vëllait Jozef, do ta kuptonin se burrat apo gratë nuk mund të detyrohen të hyjnë në mbretërinë e Perëndisë, por duhet të trajtohen me durueshmëri, dhe së fundi, ne do t'i shpëtojmë ata. Mënyra si t'i mbajmë së bashku gjithë shenjtorët dhe ta mbajmë punën në përparim, është të presim me gjithë durimin, derisa Perëndia t'i sjellë këta persona në drejtësi. Nuk duhet të ketë lejim për mëkatin, por mëshira duhet të shkojë krah për krah me qortimin."[13]

Ne shprehim dashuri hyjnore përmes veprimeve të thjeshta të shërbimit e mirësisë.

"Unë jam shërbëtori juaj dhe është vetëm përmes Frymës së Shenjtë që unë mund t'ju bëj mirë. … Ne nuk paraqitemi para jush si asgjë tjetër përveçse shërbëtorët tuaj të përulur, të gatshëm të harxhojmë e të harxhohemi në shërbimin tuaj."[14]

Eduin Holden kujtoi: "Në 1838-ën, Jozefi dhe disa të rinj po luanin disa lojëra në natyrë, midis të cilave ishte një lojë me top. Shpejt ata filluan të lodhen. Ai e vuri re këtë dhe, duke i thirrur së bashku, tha: 'Le të ndërtojmë një kasolle me trarë'. Kështu ata filluan, Jozefi dhe të rinjtë, të ndërtonin një kasolle me trarë për një të ve. E tillë ishte mënyra e Jozefit, të ndihmonte gjithmonë në çfarëdo që mundej."[15]

Lusi Mak Smith, nëna e Profetit Jozef Smith, tregoi për një kohë kur shenjtorët po vendoseshin së pari në Komers të Ilinoisit, të quajtur më vonë Navu: "Ndërkohë që stina po kalonte, vëllezërit

që ishin vendosur këtu filluan të ndiejnë pasojat e vështirësive të tyre, të cilat, të bashkuara me klimën e pashëndetshme, i sëmurën me malarie dhe sëmundje të zorrëve në një masë të tillë saqë kishte disa familje të tëra në të cilat nuk kishte asnjë njeri në gjendje t'i jepte tjetrit një gotë ujë të ftohtë apo edhe të ndihmonte veten e vet. Familja e Hajrëmit ishte përgjithësisht e sëmurë. Vajza ime më e vogël, Lusi, ishte gjithashtu shumë e sëmurë dhe në fakt, vetëm pak prej banorëve të vendit ishin mirë.

Jozefi dhe Ema i morën të sëmurët në shtëpinë e tyre dhe u kujdesën për ata atje. Dhe ata vazhduan t'i merrnin sapo sëmureshin derisa shtëpia e tyre, që përbëhej nga katër dhoma, u mbush kaq shumë saqë ata patën nevojë të hapnin një tendë në oborr për ndenjjen e asaj pjesë të familjes që qëndronte ende në këmbë. Jozefi dhe Ema ia kushtuan gjithë kohën dhe kujdesin e tyre përkujdesjes për të sëmurët gjatë kësaj kohe shqetësimi."[16]

Xhon L. Smith, kushëri i Profetit, kujtoi ngjarjen në vijim që ndodhi po në këtë periudhë kohe: "Profeti Jozef dhe kushëriri Hajrëm, vëllai i tij, na vizituan. Ne të gjithë ishim të sëmurë, përveç Mamasë, me ethe e malarie, dhe Babai ishte në kllapi pjesën më të madhe të kohës. Jozefi hoqi këpucët nga këmbët kur pa gjendjen tonë varfanjake dhe ia vendosi në këmbë Babait, meqenëse ai ishte zbathur, dhe iku nga shtëpia zbathur për vete. Ai dërgoi dhe e mori Babain në shtëpinë e tij, dhe i shpëtoi jetën, dhe na furnizoi me shumë pajisje kështu që u shëruam."[17]

Elizabet En Uitni kujtoi: "Nga fillimi i pranverës së 1840-ës ne shkuam në Komers, si vazhdonte të quhej pjesa e sipërme e qytetit të Navusë. Ne morëm me qira një shtëpi që i përkiste Hiram Kimballit. … Aty ne u sëmurëm të gjithë me malarie, të dridhura e ethe dhe qemë në gjendje që vetëm mezi të zvarriteshim përreth e të kujdeseshim për njëri-tjetrin. Në këto kushte të vështira u lind fëmija im i nëntë. Jozefi, pasi na vizitoi dhe pa ndryshimin e rrethanave tona, na nxiti menjëherë të shkonim e të merrnim pjesë në strehimin e tij. E ndiem që klima, uji dhe mungesat që po duronim, nuk mund të duroheshin më gjatë; prandaj e pranuam këtë propozim dhe shkuam të jetonim në oborrin e Profetit Jozef, në një godinë të vogël; shpejt e rimorëm

"Ata filluan, Jozefi dhe të rinjtë, të ndërtonin një kasolle me trarë për një të ve. E tillë ishte mënyra e Jozefit, të ndihmonte gjithmonë në çfarëdo që mundej."

shëndetin dhe fëmijët filluan të kthehen në normalitet. Burri im u punësua në një dyqan që kishte ndërtuar Jozefi dhe u pajis me mallra të tilla siç u nevojiteshin aktualisht njerëzve.

Një ditë, ndërsa po dilja në oborr prej shtëpisë, kujtimi i një profecie që më kishte bërë Jozef Smithi, kur jetonte në shtëpinë tonë në Kirtland, më shkrepi në mendje si një goditje elektrike; ishte kjo: se madje ashtu si ne kishim vepruar ndaj tij, duke i hapur dyert tona atij dhe familjes së tij kur qe pa shtëpi; po ashtu në të ardhmen ai do të na priste në shtëpinë e tij."[18]

Mosia L. Hankok raportoi përvojën që vijon, që ndodhi në Navu kur ai qe i ri: "Atë verë [1841] luajta lojën time të parë me top me Profetin. Ne gjuajtëm dhe ndoqëm topin me radhë dhe, kur loja mbaroi, Profeti tha: 'Vëllezër, mbrehni kafshët tuaja', gjë që e bëmë, dhe të gjithë shkuam në pyje. Unë ngava karron tonë me një kalë duke qëndruar në mbështetësen e përparme dhe

Gjatë një periudhe sëmundshmërie të madhe në Komers të Ilinoisit, Jozefi dhe Ema i morën të sëmurët në shtëpinë e tyre dhe u kujdesën për ata atje.

Vëllai Jozef e babai udhëtuan mbi mbajtëset e pasme [*mbështetësja* dhe *mbajtëset* janë pjesë strukturore të një karroje]. Ishin 39 skuadra në grup dhe ne mblodhëm drurë derisa u ngarkuan karrot. Kur u ngarkua karroja jonë, Vëllai Jozef propozoi të luante tërheqje shkopi me cilindo – dhe ai i tërhoqi të gjithë, një e nga një – cilindo që dëshironte të konkurronte me të.

Pastaj, Profeti i dërgoi karrot në vende të ndryshme te njerëz që kishin nevojë për ndihmë; dhe u tha të prisnin drutë për shenjtorët të cilët kishin nevojë për këtë. Të gjithëve iu pëlqente të vepronin si u tha Profeti dhe, edhe pse ne ishim shëndetligë dhe vdekja qe kudo rreth nesh, njerëzit buzëqeshën dhe u përpoqën të gëzonin gjithkënd."[19]

Më 5 janar 1842, Profeti shkroi sa vijon në një letër drejtuar Eduard Hanterit, që më vonë shërbeu si Peshkop Kryesues: "Asortimentet tona [tek Dyqani me Tulla të Kuqe] janë mjaft të mira – shumë të mira, duke pasur parasysh blerjet e ndryshme të bëra nga individë të ndryshëm në kohë të ndryshme dhe nën rrethana që në njëfarë mase përcaktuan zgjedhjen e tyre; por unë

gëzoj se kemi qenë në gjendje të vepronim aq mirë sa edhe vepruam, sepse zemrat e shumë vëllezërve e motrave të varfra do të gëzohen me ato komoditete që tani janë të përballueshme për ta.

Dyqani ishte mbushur plot e përplot dhe unë kam ndenjur pas banakut gjithë ditën, duke shpërndarë mallra po aq vazhdueshëm sa çfarëdo shitës që keni parë ndonjëherë, për t'u shërbyer atyre që qenë shtrënguar ta kalonin pa gostitë e tyre të zakonshme të Krishtlindjes dhe Vitit të Ri, sepse u mungonte sheqeri, melasa, stafidhet etj. etj.; dhe për të kënaqur veten gjithashtu, sepse më pëlqen shumë të kujdesem për shenjtorët dhe të jem shërbëtor për të gjithë, duke shpresuar se mund të ekzaltohem në kohën e duhur të Zotit."[20]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Ndërsa rishihni ndodhitë në faqet 451–454 dhe faqet 457–461, meditoni për ndjenjat tuaja kundrejt Profetit Jozef Smith. Çfarë na mësojnë këto ndodhi për të? Si mendoni ju, në çfarë mënyrash veprimet e tij ndikuan njerëzit që kishte përreth? Në çfarë mënyrash është prekur jeta juaj nga mirësia e të tjerëve?
- Rishihni paragrafin e dytë, të tretë dhe të katërt në faqen 454. Si mendoni ju, përse një njeri i mbushur me dashurinë e Perëndisë dëshiron që të bekojë gjithë njerëzimin? Si mundet që veprimet tona të dashurisë e mirësisë të ndihmojnë për të bekuar gjithë njerëzit?
- Cilat janë disa përgjegjësi që kemi në përkujdesjen për ata në nevojë? (Për disa shembuj, shihni faqet 454–455.) Si lidhen këto përgjegjësi me nevojat materiale të njerëzve? Si lidhen me nevojat shpirtërore? Çfarë shembujsh keni parë ju të njerëzve që kujdesen për ata në nevojë?
- Lexoni paragrafin që fillon në fund të faqes 455. Çfarë mund të bëjmë për të rritur vlerësimin tonë për virtytet e të tjerëve? Si mendoni ju, përse ne duhet "[të ruhemi] prej vetëkënaqjes dhe [të kufizohemi] në vlerësimin e vetë virtyteve [tona]"?

- Profeti Jozef shprehu shqetësim për "tkurrjen e ndjenjave të dhembshura … në botë" (faqe 457). Përkundrazi, ai tha se duhet "t'i [rritim] ndjenjat [tona] kundrejt njëri-tjetrit" dhe "le të gufohen zemrat [tona], le të rriten ato drejt të tjerëve" (faqe 456). Si mendoni ju, çfarë do të thotë të rritim ndjenjat e zemrat tona kundrejt njëri-tjetrit?
- Lexoni paragrafin e fundit në faqen 456. Në çfarë mënyrash mund ta zbatojmë këtë mësim kur ndërveprojmë me pjesëtarët e familjes sonë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Korintasve 13:1–13; Mosia 4:14–16, 26–27; Ethëri 12:33–34; Moroni 7:45–48; DeB 121:45–46

Shënime

1. James Leach, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 mars 1892, f. 152–153; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
2. *History of the Church,* 4:227; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 15 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 janar 1841, f. 258; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 tetor 1840, në *History of the Church.*
3. Lucy Meserve Smith, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 gusht 1892, f. 471.
4. *History of the Church,* 2:383; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 2 korrik 1839, Montrose, Iowa.
5. *History of the Church,* 2:229; shënim në fund të faqes; nga "To the Saints Scattered Abroad", *Messenger and Advocate,* qershor 1835, f. 137.
6. Përgjigje e botuesit për një letër nga Richard Savary, *Times and Seasons,* 15 mars 1842, f. 732; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
7. *History of the Church,* 4:608; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 1 maj 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
8. "To the Saints of God", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1842, f. 952; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
9. *History of the Church,* 3:299; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
10. *History of the Church,* 4:606–607; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
11. *History of the Church,* 6:219; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "Pacific Innuendo", një artikull i shkruar nën drejtimin e Joseph Smith-it, 17 shkurt 1844, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 15 shkurt 1844, f. 443; ky numër i *Times and Seasons* u botua me vonesë.
12. *History of the Church,* 5:517; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 23 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
13. *History of the Church,* 5:24; është modernizuar drejtshkrimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 qershor 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.

14. *History of the Church,* 5:355; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 13 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
15. Edwin Holden, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 mars 1892, f. 153; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
16. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, book 17, f. 7, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
17. John Lyman Smith, Autobiography and Diaries, 1846–1895, fotokopje, vëll. 1, shënim për Sept. 1839, Arkivat e Kishës.
18. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography", *Woman's Exponent,* 15 nëntor 1878, f. 91.
19. Mosiah Lyman Hancock, Autobiography, daktilografim, f. 22, Arkivat e Kishës.
20. *History of the Church,* 4:492; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Edward Hunter, 5 janar 1842, Nauvoo, Illinois.

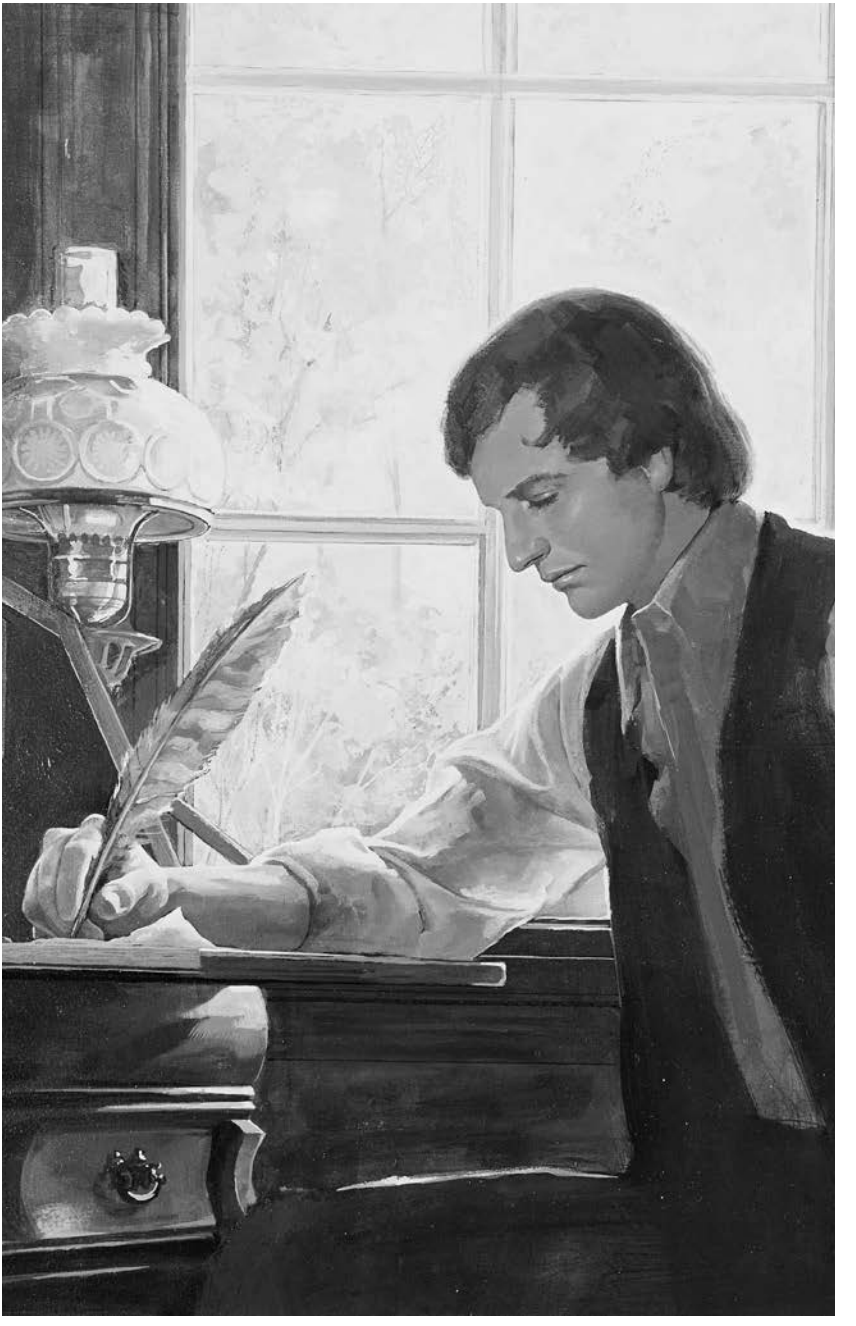

"Me kërkesën e Z. Xhon Uentuorth, … unë kam shkruar skicën që vijon për lindjen, përparimin, përndjekjen dhe besimin e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme, për të cilin unë kam nderin, nën drejtimin e Perëndisë, të jem themelues."

Letra për Uentuorthin

Letra për Uentuorthin është raporti i Profetit Jozef Smith për "lindjen, përparimin, përndjekjen dhe besimin e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme", përfshirë deklaratat e njohura si Nenet e Besimit.

Nga Jeta e Jozef Smithit

Përveç që ishte President i Kishës, Jozef Smithi pati shumë përgjegjësi të tjera në Navu. Në maj 1842 ai u bë kryetar i bashkisë së Navusë, që do të thoshte se ai ishte gjithashtu kryegjykatësi i Gjykatës Bashkiake të Navusë. Ai qe gjeneral-lejtënant dhe komandant i Legjionit të Navusë. Dhe në shkurt 1842, ai mori rolin e botuesit të *Times and Seasons [Kohë dhe Stinë],* organ periodik i Kishës që botohej dy herë në muaj. *Times and Seasons [Kohë dhe Stinë]* siguroi një mënyrë që udhëheqësit e Kishës të komunikonin me shenjtorët, të botonin zbulesa dhe fjalime të rëndësishme dhe të ndanin lajme të Kishës. Xhon Tejlor, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, u caktua të merrej me shumë aspekte të botimit nën drejtimin e Profetit.

Në numrin e parë të botuar kur ai qe botues, Profeti shkroi se periodiku do të sillte artikuj mbi "ngjarjet e rëndësishme që po ndodhin për ditë rreth nesh; përparimin e shpejtë të së vërtetës; komunikimet e shumta që po marrim, për ditë, prej pleqve jashtë; si në këtë vend [SHBA], në Angli, nga kontinenti i Europës dhe pjesë të tjera të botës; gjendja e trazuar e kombeve; letrat dhe mësimet e Të Dymbëdhjetëve; dhe zbulesat që po marrim prej Më Të Lartit"[1].

Ndërkohë që Profeti shërbeu si botues, *Times and Seasons [Kohë dhe Stinë]*, botoi dokumente me shumë rëndësi. Teksti i

librit të Abrahamit dhe dy prej faksimileve u botuan në mars 1842, ndërsa faksimilja e tretë u botua në maj. Gjithashtu në mars, Profeti filloi të botojë "Historia e Jozef Smithit", raporti që do të bëhej më vonë *History of the Church [Historia e Kishës].*

Në numrin e *Times and Seasons [Kohë dhe Stinë]* të datës 1 mars 1842, Profeti botoi atë që njihet si Letra për Uentuorthin. Duke përshkruar arsyet pse e përgatiti këtë dokument, Profeti shpjegoi: "Me kërkesën e Z. Xhon Uentuorth, Botues dhe Pronar i *Chicago Democrat*, unë kam shkruar skicën që vijon për lindjen, përparimin, përndjekjen dhe besimin e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme, për të cilin unë kam nderin, nën drejtimin e Perëndisë, të jem themelues. Z. Uentuorth thotë se ai dëshiron t'ia japë këtë dokument Z. [Xhorxh] Barstou, një miku të tij, i cili po shkruan historinë e Nju-Hempshairit. Meqë Z. Barstou ka ndërmarrë hapat e duhur për të siguruar informacionin e saktë, gjithçka që unë kërkoj prej tij është që ai ta botojë përmbledhjen të plotë, të pazbukuruar dhe pa shtrembërim."[2]

Në fund, Xhorxh Barstou nuk e përfshiu raportin e Profetit në historinë e tij sepse vendosi të pasqyronte vetëm ngjarjet e vitit 1819 në librin e tij.[3] Por Letra për Uentuorthin ka vlerë të pamasë për shenjtorët e ditëve të mëvonshme. Ajo është një raport origjinal prej Jozef Smithit që dëshmon për thirrjen e tij të shenjtë prej Perëndisë, vegimet e tij dhe shërbesën e mësimet e tij. Ajo rrëfen lindjen e rritjen e Kishës dhe përndjekjen e shenjtorëve. Ajo përmban një deklaratë profetike të suksesit të ardhshëm të Kishës në tokë nën dorën mbrojtëse të Jehovasë së Madh. Ajo përmban gjithashtu disa hollësira të rëndësishme që nuk gjenden askund tjetër në mësimet e Profetit, përfshirë një përshkrim të fletëve të arta dhe një skicë të përmbajtjes së Librit të Mormonit. Mbi të gjitha, kjo është hera e parë që vetë Jozef Smithi botoi një raport për Vegimin e Parë të tij.

Duke përfunduar me 13 deklaratat e doktrinës së Kishës që quhen tani Nenet e Besimit, ajo qëndron si një dëshmi e fuqishme për thirrjen hyjnore të Profetit Jozef Smith.

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia Atë dhe Jezu Krishti iu shfaqën Jozef Smithit në përgjigje të lutjes së tij.

"Unë u linda në qytetin e Sheronit, konteja Uindsër e Vermontit, më 23 dhjetor të vitit të Zotit 1805. Kur [isha] dhjetë vjeç, prindërit e mi u zhvendosën në Palmira të Nju-Jorkut, ku banuam për rreth katër vjet dhe prej aty u zhvendosëm në qytetin e Mançesterit. Babai im ishte fermer dhe më mësoi artin e punës së fermerit. Kur isha rreth katërmbëdhjetë vjeç, fillova të mendohem mbi rëndësinë e të qenit i përgatitur për një gjendje të ardhshme dhe, duke pyetur [mbi] planin e shpëtimit, zbulova se ekzistonte një mospërputhje e madhe në pikëpamjet fetare; nëse shkoja tek një sekt fetar ata më tregonin një plan dhe një tjetër sekt një tjetër plan; duke aluduar secili për besimin e vet të veçantë si *summum bonum [e mira më e lartë]* e përsosurisë. Duke menduar se nuk mund të ishin të gjitha të drejta dhe se Perëndia nuk mund të ishte autori i kaq shumë ngatërrese, vendosa ta hetoj çështjen më plotësisht, duke besuar që, nëse Perëndia kishte një Kishë, ajo nuk do të ndahej në fraksione dhe, nëse Ai e kishte mësuar një sekt të adhuronte në një mënyrë dhe të administronte një komplet ordinancash, Ai nuk do t'i mësonte një tjetri parime që ishin diametralisht të kundërta.

Duke e besuar fjalën e Perëndisë, pata siguri në deklaratën e Jakobit – 'Por në qoftë se ndonjërit nga ju i mungon urtia, le të kërkojë nga Perëndia, që u jep të gjithëve pa kursim, pa qortuar, dhe atij do t'i jepet'. [Jakobi 1:5.] Unë u tërhoqa në një vend të veçuar në një korije dhe fillova t'i thërras Zotit; ndërsa isha përfshirë me gjithë shpirt në përgjërim, mendja ime u hoq nga objektet me të cilat isha i rrethuar dhe u mbështolla në një vegim qiellor, dhe pashë dy personazhe të lavdishëm, të cilët i ngjanin ekzaktësisht njëri-tjetrit në tipare dhe paraqitje, të rrethuar nga një dritë e shkëlqyer që ishte më e shkëlqyer se dielli në mesditë. Ata më thanë se gjithë besimet fetare po besonin në doktrina të pasakta dhe se asnjëri prej tyre nuk pranohej nga Perëndia si Kisha dhe mbretëria e Tij: dhe mua më urdhëruan

shprehimisht të 'mos shkoja pas tyre' duke marrë në të njëjtën kohë një premtim se plotësia e Ungjillit në një kohë të ardhme do të më bëhej e njohur.

Libri i Mormonit u shkrua në kohë të lashta mbi fletë të arta dhe iu dorëzua Jozef Smithit nga një lajmëtar i dërguar hyjnisht.

Në mbrëmjen e 21 shtatorit 1823 pas Krishtit, ndërsa po i lutesha Perëndisë dhe po përpiqesha të ushtroja besim në premtimet e çmuara të Shkrimit të Shenjtë, befas një dritë si e ditës, vetëm se me një paraqitje dhe shkëlqim shumë më të kthjellët e të lavdishëm, shpërtheu në dhomë; në të vërtetë pamja e parë ishte sikur shtëpia të ishte mbushur me zjarr që digjej; pamja prodhoi një tronditje që ndikoi gjithë trupin; në çast një personazh qëndroi para meje i rrethuar me një lavdi edhe më të madhe nga ajo me të cilën isha rrethuar unë tashmë. Ky lajmëtar e shpalli veten se ishte një engjëll i Perëndisë, i dërguar që të sillte lajmet e gëzueshme se besëlidhja që Perëndia bëri me Izraelin e lashtë ishte pranë plotësimit, se do të fillonte shpejt puna përgatitore për ardhjen e dytë të Mesias; se ishte pranë koha kur Ungjilli do t'u predikohej me fuqi të gjithë kombeve, me të gjithë plotësinë e tij, që njerëzit të mund të përgatiteshin për mbretërimin Mijëvjeçar. Më informoi se unë isha zgjedhur të isha një vegël në duart e Perëndisë për të plotësuar disa nga qëllimet e Tij në këtë periudhë të mrekullueshme.

Më informoi gjithashtu në lidhje me banorët e parë të këtij vendi dhe më tregoi se cilët ishin ata e prej nga erdhën; një raport i shkurtër i origjinës, përparimit, qytetërimit, ligjeve, qeverive të tyre, të drejtësisë dhe ligësisë së tyre, dhe se bekimet e Perëndisë ishin hequr së fundi prej tyre si popull, m'u bënë të ditura mua; gjithashtu m'u tha se ku ishin vendosur disa fletë në të cilat ishte gdhendur një përmbledhje e analeve të Profetëve të lashtë që kishin ekzistuar në këtë kontinent. Engjëlli m'u shfaq tre herë në të njëjtën natë dhe më shpalosi të njëjtat gjëra. Pasi mora shumë vizita nga engjëj të Perëndisë që më shpalosën madhështinë dhe lavdinë e ngjarjeve që duhet të ndodhnin në ditët

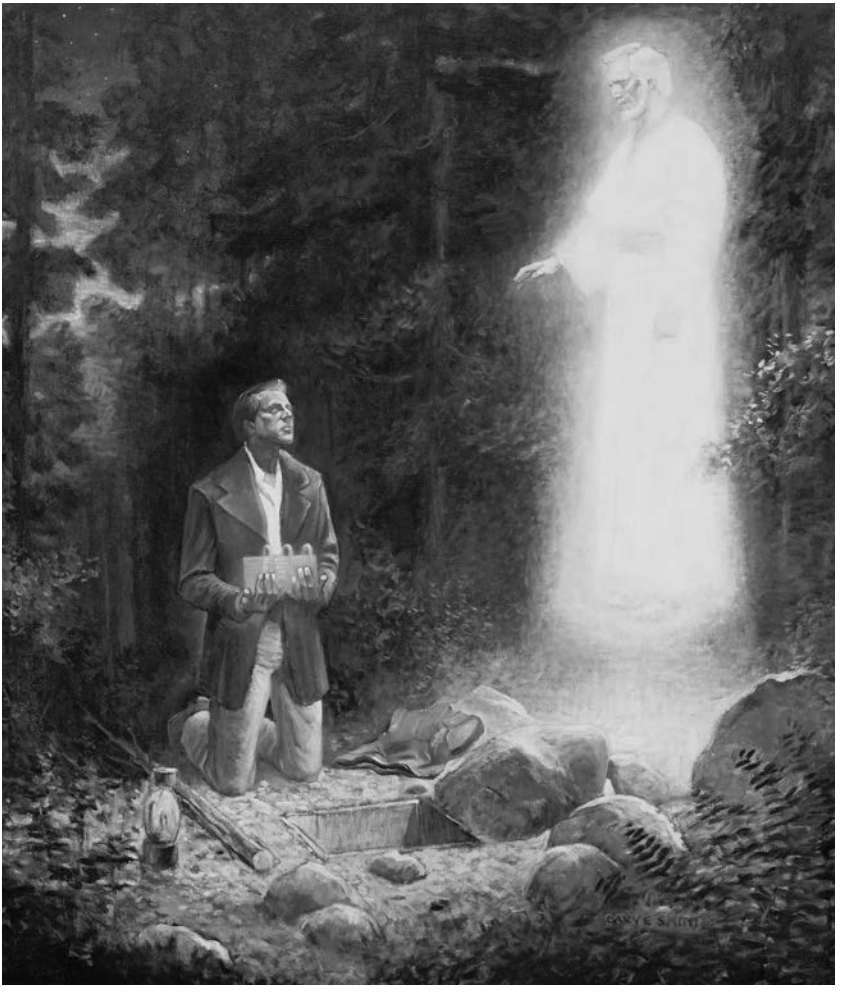

*"Në mëngjesin e 22 shtatorit të vitit të Zotit 1827,
engjëlli i Zotit më dorëzoi analet në duart e mia."*

e fundit, në mëngjesin e 22 shtatorit të vitit të Zotit 1827, engjëlli i Zotit më dorëzoi analet në duart e mia.

Këto anale ishin gdhendur në fletë që kishin pamjen e arit; secila fletë ishte 15 centimetra e gjerë e 20 centimetra e gjatë dhe jo aq e trashë sa teneqeja e zakonshme. Ato ishin mbushur me gdhendje, me shkronja egjiptiane dhe të lidhura së bashku në një vëllim si fletët e një libri, me tre unaza që kalonin nëpër të

gjitha. Vëllimi ishte rreth 15 centimetra i trashë, një pjesë e të cilit ishte e vulosur. Shkronjat në pjesën e pavulosur ishin të vogla dhe të gdhendura bukur. I gjithë libri shfaqte shumë shenja të lashtësisë në strukturën e tij dhe shumë mjeshtëri në artin e gdhendjes. Bashkë me analet u gjend një instrument i bërë me merak, që të lashtët e quanin 'Urim dhe Thumim', i cili përbëhej nga dy gurë të tejdukshëm të vendosur në skaj të një harku të kapur tek një parzmore. Me anë të Urimit dhe Thumimit unë përktheva analin me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë.

… Ky libër … na tregon se Shpëtimtari ynë u shfaq në këtë kontinent pas ringjalljes së Tij; se Ai mbolli këtu Ungjillin në gjithë plotësinë e tij dhe pasurinë, dhe fuqinë, dhe bekimin e tij; se ata kishin Apostuj, Profetë, Barinj, Mësues dhe Ungjilltarë, të njëjtin rend, të njëjtën priftëri, të njëjtat ordinanca, dhurata, fuqi dhe bekime siç gëzoheshin në kontinentin lindor; se njerëzit u përjashtuan si pasojë e shkeljeve të tyre; se profeti i fundit i tyre që ekzistoi mes tyre u urdhërua të shkruante një shkurtim të profecive, historisë së tyre etj. dhe ta fshihte atë në tokë, dhe se ai do të dilte e të bashkohej me Biblën për plotësimin e qëllimeve të Perëndisë në ditët e fundit. Për një raport më të hollësishëm do t'ju drejtoja tek Libri i Mormonit, që mund të blihet në Navu, ose prej cilitdo prej Pleqve tanë Udhëtues.

Sapo u bë i ditur lajmi i këtij zbulimi, fjalë të rreme, shtrembërime dhe përgojimi fluturuan, si në krahët e erës, në çdo drejtim; shtëpia u mësy shpesh prej turmave dhe personave me qëllime të këqija. Disa herë më qëlluan e shpëtova për fije dhe u përdor çdo mënyrë për të më marrë fletët; por fuqia dhe bekimi i Perëndisë më shoqëruan dhe disa filluan të besojnë dëshminë time.

Megjithëse përndjekja mund të tërbohet kundër Kishës, asgjë nuk mund ta ndalojë përparimin e së vërtetës.

Më 6 prill 1830 'Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme' u organizua së pari në qytetin Fajet, konteja Seneka, shteti i Nju-Jorkut. Disa pak individë u thirrën e u shuguruan nga

shpirti i zbulesës e i profecisë dhe filluan të predikojnë ashtu si Shpirti ua jepte të shpreheshin dhe, edhe pse të papërvojë, prapëseprapë ata u forcuan nga fuqia e Perëndisë, dhe shumë u sollën në pendim, u zhytën në ujë dhe u mbushën me Frymën e Shenjtë me anë të vënies së duarve. Ata panë vegime dhe profetizuan, demonë u përzunë dhe të sëmurë u shëruan me anë të vënies së duarve. Që prej asaj kohe, puna shkoi përpara me shpejtësi mahnitëse dhe u formuan shpejt kisha në shtetet e Nju-Jorkut, Pensilvanisë, Ohajos, Indianës, Ilinoisit dhe Misurit; në shtetin e përmendur së fundi u formua një koloni e konsiderueshme në kontenë Xhekson: shumë vetë u bashkuan me Kishën dhe ne po rriteshim me shpejtësi; ne bëmë blerje të mëdha të tokave, fermat tona prodhuan me bollëk dhe paqe e lumturi gëzoheshin në rrethet tona familjare e nëpër mëhallët tona; por meqenëse ne nuk mund të shoqëroheshim me fqinjët tanë (që ishin, shumë prej tyre, nga njerëzit më të ulët dhe që ishin arratisur nga faqja e shoqërisë së qytetëruar për në vendet kufitare për t'i shpëtuar dorës së drejtësisë), në festat e tyre të shfrenuara netëve, në thyerjen e Shabatit, garat me kuaj dhe kumarin; ata filluan së pari të talleshin me ne, pastaj të na përndiqnin dhe së fundi një turmë e organizuar u mblodh dhe na dogji shtëpitë, leu me zift e pupla dhe fshikulloi shumë prej vëllezërve tanë, dhe së fundi, në kundërshtim me ligjin, drejtësinë dhe njerëzillëkun, i përzuri ata prej banesave të tyre; të cilët, pa shtëpi e katandi, iu desh të endeshin në stepat e acarta derisa fëmijët lanë gjurmët e gjakut të tyre në stepë. Kjo ndodhi në muajin nëntor dhe ata nuk patën mbulesë tjetër përveç kupës së qiellit, në këtë stinë të ashpër të vitit; kjo mënyrë veprimi u injorua nga qeveria dhe, edhe pse ne kishim akte garancie për tokën tonë dhe nuk kishim shkelur asnjë ligj, nuk mundëm të merrnim asnjë dëmshpërblim.

Kishte shumë të sëmurë, që u përzunë kaq çnjerëzisht prej shtëpive të tyre, dhe iu desh të duronin gjithë këtë abuzim, dhe të kërkonin shtëpi ku të mund të gjendeshin. Rezultati qe, që shumë prej tyre, të privuar nga komoditetet e jetës dhe përkujdesjet e nevojshme, vdiqën; shumë fëmijë mbetën jetimë, gra [mbetën] të veja dhe burra të ve; fermat tona u morën në zotërim nga turma,

mijëra gjedhë, dhen, kuaj e derra u morën, dhe mallrat tona të shtëpive, dyqaneve, si dhe pajisjet e shtypshkrimit u thyen, u morën, ose u shkatërruan ndryshe.

Shumë prej vëllezërve tanë u zhvendosën në kontenë Klej, ku jetuan deri në 1836-n, tre vjet; nuk iu ushtrua dhunë, por pati kërcënime për dhunë. Por në verë të 1836-ës këto kërcënime filluan të merrnin një formë më serioze, prej kërcënimeve, u thirrën mbledhje publike, u miratuan rezoluta, u bënë kërcënime për hakmarrje e shkatërrim dhe punët përsëri morën një pamje të frikshme; konteja Xhekson qe një precedent i mjaftueshëm dhe meqë autoritetet në atë kontè nuk ndërhynë, ata [autoritetet e kontesë Klej] u mburrën se nuk do të ndërhynin; gjë që, kur iu bëmë apel autoriteteve, e pamë që ishte e vërtetë, dhe pas shumë shkatërrimesh e humbjesh të pronave, ne përsëri na dëbuan prej shtëpive tona.

Pastaj ne u vendosëm në kontetë Kollduell dhe Dejvis, ku krijuam koloni të mëdha e të gjera, duke menduar që të liroheshim prej pushtetit të shtypjes, duke u vendosur në kontè të reja me shumë pak banorë në to; por këtu nuk na lejuan të jetonim në paqe, se në 1838-n përsëri u sulmuam prej turmave, një urdhër shfarosjeje u lëshua prej Guvernatorit Bogs dhe, me miratimin e ligjit, banditë të organizuar u përhapën në vend, na grabitën gjedhët, dhentë, derrat etj., shumë prej njerëzve tanë u vranë me gjakftohtësi, dëlirësia e grave tona u dhunua dhe ne u detyruam të nënshkruanim dokumente për dhënien e pronave nën kërcënimin e shpatave; dhe pasi duruam çdo keqtrajtim që mund të na bëhej prej një bande çnjerëzore, të pafe plaçkitësish, dymbëdhjetë deri pesëmbëdhjetë mijë shpirtra, burra, gra e fëmijë, u dëbuan prej vatrave të tyre dhe prej tokave për të cilat kishin akte garancie ligjore, të pastrehë, pa miq dhe pa katandi (në kulm të dimrit) që të endeshin si të dëbuar në tokë, apo që të kërkonin strehim në një mjedis më të ngrohtë dhe mes njerëzve më pak barbarë. Shumë u sëmurën dhe vdiqën si pasojë e të ftohtit dhe vështirësive që iu desh të duronin; shumë gra mbetën të veja dhe fëmijë [mbetën] jetimë e varfanjakë. Do të duhej më shumë kohë nga sa më lejohet mua këtu për të përshkruar padrejtësinë, fyerjet, vrasjet, gjakderdhjen, vjedhjen, mjerimin

dhe fatkeqësinë që u shkaktua prej veprimeve barbare, çnjerëzore dhe të paligjshme të shtetit të Misurit.

Në gjendjen e përmendur më sipër, ne arritëm në shtetin e Ilinoisit më 1839, ku gjetëm një popull mikpritës dhe një shtëpi miqësore: një popull që qe i gatshëm të qeverisej prej parimeve të ligjit dhe të sjelljes së njerëzishme. Ne filluam të ndërtonim një qytet të quajtur 'Navu' në kontenë Hankok. Ne arrinim në gjashtë deri tetë mijë veta atje, përveç një numri të madh në kontenë pranë dhe në gati çdo kontè të shtetit. Ne na u akordua një akt themelues për qytetin dhe një e drejtë e posaçme për një Legjion, trupat e të cilit tani arrijnë në 1.500 vetë. Ne kemi gjithashtu të drejtë të posaçme për një Universitet, për një Shoqëri Bujqësore dhe Përpunuese, kemi ligjet dhe administratorët tanë dhe zotërojmë të gjitha privilegjet që gëzojnë qytetarë të tjerë të lirë dhe të shkolluar.

Përndjekja nuk e ka ndaluar përparimin e së vërtetës, por vetëm i ka hedhur benzinë zjarrit, ajo është përhapur me shpejtësi gjithnjë e më të madhe. Krenar për kauzën që kanë përqafuar dhe të ndërgjegjshëm për pafajësinë tonë, dhe për të vërtetën e sistemit të tyre fetar, mes shpifjes dhe qortimit, kanë shkuar përpara Pleqtë e kësaj Kishe dhe e kanë mbjellë Ungjillin në thuajse çdo shtet të Bashkimit [SHBA]; ai ka përshkuar qytetet tona, është përhapur në fshatrat tona dhe ka bërë që mijëra prej qytetarëve tanë inteligjentë, fisnikë e patriotë t'u binden urdhrave të tij hyjnore, dhe të drejtohen prej të vërtetave të tij të shenjta. Ai është përhapur gjithashtu në Angli, Irlandë, Skoci dhe Uells, ku, në vitin 1840, u dërguan disa prej misionarëve tanë dhe mbi pesë mijë vetë u bashkuan me Standardin e së Vërtetës; ka shumë vetë tani që po bashkohen në çdo tokë.

Misionarët tanë po shkojnë tek kombe të ndryshme dhe në Gjermani, Palestinë, Hollandën e Re [Australi], Inditë Lindore e vende të tjera, Standardi i së Vërtetës është vendosur; asnjë dorë mëkatare nuk mund ta ndalojë përparimin e punës; përndjekjet mund të tërbohen, turmat mund të bashkohen, armiqtë mund të mblidhen, shpifja mund të përgojojë, por e vërteta e Perëndisë do të shkojë përpara me guxim, me fisnikëri dhe e pavarur derisa të ketë përshkruar çdo kontinent, të ketë vizituar

çdo rajon, të ketë përfshirë çdo vend dhe të jetë dëgjuar në çdo vesh, derisa qëllimet e Perëndisë të përmbushen dhe Jehovai i Madh të thotë puna u krye.

Nenet e Besimit përshkruajnë doktrina e parime themelore të besimit tonë.

Ne besojmë në Perëndinë, Atin e përjetshëm, dhe në Birin e Tij, Jezu Krishtin, dhe në Frymën e Shenjtë.

Ne besojmë se njerëzit do të ndëshkohen për vetë mëkatet e tyre dhe jo për shkeljen e Adamit.

Ne besojmë se nëpërmjet shlyerjes së Krishtit, i gjithë njerëzimi mund të shpëtohet me anë të bindjes ndaj ligjeve dhe ordinancave të Ungjillit.

Ne besojmë se parimet dhe ordinancat e para të Ungjillit janë: (1) Besimi në Zotin Jezu Krisht; (2) Pendimi; (3) Pagëzimi me anë të zhytjes për heqjen e mëkateve; (4) Vënia e duarve për dhuratën e Frymës së Shenjtë.

Ne besojmë se një njeri duhet të thirret nga Perëndia me anë të profecisë dhe me anë të vënies së duarve prej atyre që janë në autoritet, për të predikuar Ungjillin dhe për të administruar ordinancat e tij.

Ne besojmë në të njëjtin organizim që ekzistonte në Kishën primitive, domethënë, apostuj, profetë, barinj, mësues, ungjilltarë etj.

Ne besojmë në dhuratën e gjuhëve, të profecisë, zbulesës, vegimeve, shërimit, interpretimit të gjuhëve etj.

Ne e besojmë Biblën të jetë fjala e Perëndisë, për aq sa ajo përkthehet me saktësi; ne gjithashtu e besojmë Librin e Mormonit të jetë fjala e Perëndisë.

Ne besojmë gjithçka që Perëndia ka zbuluar, gjithçka që Ai zbulon tani dhe ne besojmë se Ai përsëri do të zbulojë ende gjëra të mëdha dhe të rëndësishme lidhur me mbretërinë e Perëndisë.

Ne besojmë në mbledhjen aktuale të Izraelit dhe në rivendosjen e Dhjetë Fiseve; që Sioni do të ndërtohet në këtë kontinent

[amerikan]; që Krishti do të mbretërojë personalisht mbi tokë; dhe që toka do të ripërtërihet dhe do të marrë lavdinë e saj të parajsës.

Ne shpallim privilegjin e adhurimit të Perëndisë së Plotfuqishëm në përputhje me zërin e ndërgjegjes sonë dhe u lejojmë të gjithë njerëzve të njëjtin privilegj, që ata duhet të adhurojnë si, ku dhe çfarë të zgjedhin.

Ne besojmë në nënshtrimin ndaj mbretërve, presidentëve, sundimtarëve dhe gjykatësve, në bindjen, nderimin dhe mbështetjen e ligjeve.

Ne besojmë në qenien të ndershëm, të vërtetë, të dëlirë, mirëdashës, të virtytshëm dhe në bërjen mirë *të gjithë njerëzve*; në të vërtetë, ne mund të themi se ndjekim këshillën e Palit: Ne besojmë të gjitha gjërat, ne shpresojmë të gjitha gjërat, ne i kemi duruar të gjitha gjërat dhe shpresojmë të jemi në gjendje t'i durojmë të gjitha gjërat. Në qoftë se ka diçka të virtytshme, të dashur, ose me famë të mirë, apo të denjë për t'u lavdëruar, ne i kërkojmë këto gjëra. [Shih Nenet e Besimit 1:1–13.]

Me respekt etj.,

JOZEF SMITH."[4]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Jozef Smithi e shkroi Letrën për Uentuorthin në përgjigje të një kërkese prej Xhon Uentuorthit dhe Xhorxh Barstout (faqe 466). Kur ju kanë pyetur njerëzit për historinë apo besimet e Kishës? Ndërsa studioni ose diskutoni këtë kapitull, mendoni se si mund t'u përgjigjeni pyetjeve të tilla në të ardhmen. Çfarë mund të mësojmë nga fjalët e Jozef Smithit në Letrën për Uentuorthin për mënyrën si t'u përgjigjemi pyetjeve të tilla?
- Lexoni atë që tha Profeti për Vegimin e Parë të tij (faqe 467–468). Herës së ardhme që do t'i tregoni dikujt për Vegimin

e Parë, si mund ta ndihmoni atë person të kuptojë Vegimin e Parë dhe çfarë do të thotë ai për ju?

- Lexoni përshkrimin e Profetit për daljen e Librit të Mormonit (faqe 468–470). Çfarë ndryshimesh ka sjellë Libri i Mormonit në jetën tuaj? Cilat janë disa mënyra se si mund të ndajmë dëshmitë tona për Librin e Mormonit?
- Në faqet 470–474, Jozef Smithi jep një histori të shkurtër të fillimeve të Kishës dhe pastaj dëshmon për fatin e Kishës. Cilat janë ndjenjat tuaja kur studioni paragrafin që fillon në fund të faqes 473? Si mendoni ju, përse përndjekja nuk është në gjendje të ndalojë përparimin e Kishës? Cilët janë disa shembuj të njerëzve që përparojnë me gjithë kundërshtimin? (Mendoni shembuj nga shkrimi i shenjtë, historia e Kishës dhe vetë jeta juaj.)
- Rishihni Nenet e Besimit (faqet 474–475). Në çfarë mënyrash ju kanë ndihmuar juve Nenet e Besimit? Si mendoni ju, përse u kërkojmë fëmijëve të Fillores t'i mësojnë ato përmendësh? Mendoni të organizoni një plan që të mund t'i studioni ose mësoni përmendësh Nenet e Besimit.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Joseph Smith—Historia 1:1–75.

Shënime

1. "To Subscribers", një kryeartikull i botuar në *Times and Seasons,* 15 shkurt 1842, f. 696; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
2. *History of the Church,* 4:535–536; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 706. Mbiemri i Z. Barstow shkruhet pasaktësisht "Bastow" në *History of the Church* dhe *Times and Seasons*.
3. Ndonëse letra duket se nuk u botua kurrë nga John Wentworth ose George Barstow, i njëjti raport, me disa shtesa dhe përpunime, u botua në mbarë kombin në vitin 1844 nga I. Daniel Rupp në "Latter Day Saints", *He Pasa Ekklesia [The Whole Church]: An Original History of the Religious Denominations at Present Existing in the United States,* f. 404–410.
4. *History of the Church,* 4:536–541; fjala në kllapa këndore "mbi" në paragrafin e parë në f. 467, në origjinal; fjala në kllapa këndore në paragrafin që fillon në fund ttë faqes 474, në origjinal; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith-it shkruar me kërkesën e John Wentworth dhe George Barstow, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 1 mars 1842, f. 706–710. Në disa raste Profeti Jozef Smith shkroi ose diktoi një raport të hollësishëm të Vegimit të Parë. Raporti në Letrën për Uentuorthin

është njëri prej këtyre raporteve. Raporti zyrtar i shkrimit të shenjtë gjendet tek Joseph Smith—Historia në Perlën me Vlerë të Madhe. Gjithashtu, janë bërë një numër ndryshimesh të vogla për të përgatitur për botim Nenet e Besimit në botimin e 1981-it të Perlës me Vlerë të Madhe. Prandaj, ka një numër ndryshimesh të vogla midis variantit të tashëm të Neneve të Besimit dhe variantit të botuar në këtë kapitull.

Më 17 mars 1842, Profeti Jozef Smith organizoi Shoqatën e Ndihmës të Grave, të Navusë.
"Kisha nuk qe kurrë e organizuar përsosurisht derisa gratë të organizoheshin kështu", deklaroi Profeti.

Shoqata e Ndihmës: Organizata Hyjnore e Grave

"Nëse shkoni baras me privilegjet tuaja, engjëjt nuk do të ngurrojnë të bëhen shoqëruesit tuaj."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në pranverën e 1842-it, anëtarë të Kishës në Navu ishin tepër të zënë me punën e ndërtimit të Tempullit të Navusë. Dy anëtare të tilla ishin Sara Granxher Kimball dhe rrobaqepësja e saj, Margaret A. Kuk, të cilat, kur po flisnin së bashku një ditë, vendosën të bashkojnë përpjekjet e tyre për të ndihmuar punëtorët e tempullit. Motra Kimball tha se ajo do të siguronte cohë që Motra Kuk të mund të bënte këmisha për burrat. Dy gratë vendosën të ftojnë motra të tjera që të bashkoheshin me to, për të formuar një shoqëri grash, për të çuar më tej përpjekjet e tyre dashamirëse. Sara Granxher Kimball kujtoi: "Motrat fqinje u mblodhën në sallonin tim dhe vendosëm të organizoheshim. Mua më ngarkuan të thërrisja Motrën Eliza R. Snou dhe t'i kërkoja asaj të shkruante për ne një Akt Themelimi e Urdhëresa dhe t'ia paraqisja ato Presidentit Jozef Smith përpara takimit tonë të së enjtes së ardhshme."

Pasi i shqyrtoi aktin e themelimit dhe urdhëresat e propozuara, Profeti i shpalli ato si më të mirat që kishte parë ndonjëherë, por pastaj tha: "'Nuk është kjo ajo që ju duhet. Thuaju motrave se oferta e tyre pranohet prej Zotit dhe ai ka diçka më të mirë për to sesa një Akt Themelimi me shkrim. Unë i ftoj ato të gjitha të takohen me mua dhe disa prej vëllezërve … pasditen e së enjtes së ardhshme.'"[1]

Prandaj, më 17 mars, Profeti, i shoqëruar nga Pleqtë Xhon Tejlor dhe Uillard Riçards, u takua me 20 gra të të gjitha moshave në dhomën e sipërme të Dyqanit me Tulla të Kuqe. Profeti zyrtarisht

organizoi Shoqatën e Ndihmës të Grave të Navusë dhe u mësoi të pranishmëve për qëllimet e organizatës së re. Motrat zgjodhën Ema Smithin si presidente të Shoqatës së Ndihmës dhe Ema përzgjodhi dy këshilltaret e saj. Profeti pastaj lexoi një zbulesë të marrë 12 vjet më parë në të cilën Zoti e caktoi Emën të mblidhte himne për botim dhe e emëroi atë si një "zonjë e zgjedhur" (DeB 25:3). Ema Smith u ngrit për të folur, duke theksuar potencialin e madh të shoqërisë: "Ne do të bëjmë diçka të jashtëzakonshme. … Ne presim raste të jashtëzakonshme dhe thirrje të ngutshme."[2]

Ema Smith, presidentja e parë e përgjithshme e Shoqatës së Ndihmës, kishte pasur gjithmonë një dëshirë të fuqishme për t'u shërbyer të tjerëve e për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë, duke deklaruar njëherë se ajo dëshironte të ishte "një bekim për të gjithë ata të cilëve në ndonjë farë mënyre iu duhej diçka prej saj"[3]. Në Nju-Jork, ajo qepi veshje për katër misionarët që u thirrën për t'u predikuar ungjillin lamanitëve. Në Kirtland, ajo punoi me gra të tjera për të mbledhur batanije, ushqim e veshje për marshuesit e Kampit të Sionit, për t'ia çuar shenjtorëve të pikëlluar në Misuri. Ajo ndihmoi në përgatitjen e vakteve dhe bërjen e çorapeve, pantallonave dhe xhaketave për punëtorët që po ndërtonin Tempullin e Kirtlandit. Ajo mori kaq shumë punëtorë të tempullit për të banuar në shtëpinë e saj, saqë asaj dhe Jozefit iu desh të flinin përtokë. Në ditët e hershme të Navusë, ajo ia kushtoi shumë prej kohës dhe vëmendjes së saj përkujdesjes për shumë viktima të malaries të vendosura në kampim jashtë shtëpisë së saj në brigjet e lumit Misisipi. Në këto dhe shumë mënyra të tjera, ajo u bë shembull i shërbimit të dhënë prej shumë motrave në kohën e saj. Poli Anxhel kujtoi që, kur Profeti pa një grup grash që po qepnin me vrull perdet e përdorura për të ndarë mjediset në Tempullin e Kirtlandit, ai tha: "Epo, motra, … ju jeni gjithmonë të gatshme. Motrat janë gjithmonë të parat dhe pararoja në gjithë veprat e mira."[4]

Që nga ato ditë të hershme të Shoqatës së Ndihmës, gratë në Kishë kanë mbetur një forcë e pamasë për mirë. Në një takim të mbajtur një javë pasi u organizua Shoqata e Ndihmës, Lusi Mak Smith, nëna e Profetit, u dha motrave këshillë që përhapet tek miliona gra në Kishë sot: "Ne duhet ta duam fort njëra-tjetrën,

ta mbrojmë njëra-tjetrën, ta ngushëllojmë njëra-tjetrën dhe të marrim udhëzim, që të mund të qëndrojmë të gjitha në qiell së bashku."[5]

Mësime të Jozef Smithit

Shoqata e Ndihmës, organizuar nën priftërinë dhe sipas modelit të saj, është një pjesë thelbësore e Kishës.

Sara Granxher Kimball kujtoi se, pak përpara se Profeti Jozef Smith të organizonte Shoqatën e Ndihmës, ai tha: "Unë do t'i organizoj gratë nën priftërinë dhe sipas modelit të priftërisë. … Kisha nuk qe kurrë e organizuar përsosurisht derisa gratë u organizuan kështu."[6]

Historia e Profetit për datën 24 mars 1842, shënon: "Organizata [e Shoqatës së Ndihmës së Grave] u plotësua këtë ditë. Znj. Ema Smith zë karrigen e presidentes; Zonjat Elizabet En Uitni dhe Sara M. Klivlend janë këshilltaret e saj; Zonjusha Elvira [Koules] është arkëtare dhe, poetesha jonë e mirënjohur dhe e talentuar, Zonjusha Eliza R. Snou, sekretare."[7]

Eliza R. Snou raportoi: "Presidenti Jozef Smith u ngrit. Foli për organizimin e Shoqatës së Ndihmës së Grave; tha se ishte thellësisht i interesuar, që ajo të mund të ndërtohej për Shumë Të Lartin në një mënyrë të pranueshme."[8]

Eliza R. Snou raportoi gjithashtu: "[Jozef Smithi] i nxiti motrat që gjithmonë të përqendronin besimin e lutjet e tyre dhe ta vendosnin mirëbesimin tek … ata burra besnikë që Perëndia i ka vendosur në krye të Kishës për ta udhëhequr popullin e Tij; se ne duhet t'i përforcojmë e t'i mbështesim ata me lutjet tona. … Nëse kjo Shoqatë dëgjon këshillën e të Plotfuqishmit, përmes krerëve të Kishës, ata do të kenë fuqi të urdhërojnë mbretëreshat mes tyre."[9]

"Kjo Shoqatë do të marrë udhëzime nëpërmjet rendit që Perëndia ka caktuar – nëpërmjet shërbesës së atyre që janë caktuar për të udhëhequr – dhe tani unë jua dorëzoj çelësin juve në emrin e Perëndisë, dhe kjo Shoqatë do të gëzojë, dhe dije e

inteligjencë do të burojë që nga kjo kohë – ky është fillimi i ditëve më të mira për këtë Shoqatë."[10]

Shoqata e Ndihmës u mundëson grave të veprojnë sipas natyrës së tyre dashamirëse, duke u kujdesur për ata në nevojë.

"Kjo është një Shoqatë mirëbërëse dhe sipas natyrës tuaj; është e natyrshme për gratë që të kenë ndjenja bamirësie dhe dashamirësie. Tani ju jeni vendosur në një situatë në të cilën ju mund të veproni sipas atyre ndjenjave të dhembshura që Perëndia ka mbjellë në kraharorin tuaj."[11]

"Tha Jezusi: 'Bëni gjërat që më keni parë të bëj'. [Shih 2 Nefi 31:12.] Këto janë fjalët-kyç të mrekullueshme sipas të cilave të veprojë shoqata."[12]

Uillard Riçards raportoi: "Mbledhjes [së Shoqatës së Ndihmës të Grave] iu drejtua Presidenti Jozef Smith, për të sqaruar synimin e Shoqatës – që Shoqata e Motrave mund t'i nxisë vëllezërit për vepra të mira që të kujdesen për nevojat e të varfërve – duke rendur pas njerëzve që kanë nevojë për bamirësi dhe duke u shërbyer nevojave të tyre – për të ndihmuar në korrigjimin e vlerave morale dhe forcimin e virtyteve të komunitetit"[13].

"Unë mora pjesë sipas kërkesës, në Shoqatën e Ndihmës të Grave, synimi i së cilës ishte ndihma për të varfrit, të mjerët, të vejat e jetimët dhe ushtrimi i të gjithë qëllimeve mirëdashëse. … Në organizimin e shoqatës dhe gjithashtu në mbledhjet vijuese, kishte një pjesëmarrje të shumtë të disa prej zonjave tona më inteligjente, njerëzore, bamirëse dhe të respektuara; dhe ne jemi shumë të sigurt prej një dije të atyre parimeve të kthjellëta të dashamirësisë që rrjedhin vetvetiu prej zemrës së tyre njerëzore dhe bamirëse, se me burimet që ato do të kenë në dispozicion, ato do të fluturojnë në ndihmë të të huajit; ato do t'ia lajnë me vaj dhe me verë zemrën e plagosur të pikëlluarit; ato do të thajnë lotët e jetimit dhe do ta bëjnë të gëzojë zemrën e së vesë.

Gratë tona janë dalluar gjithmonë për aktet e tyre të dashamirësisë dhe mirësisë; … në mes të përndjekjes ndaj tyre, kur buka është shkulur prej bijve të tyre të pambrojtur nga shtypësit e tyre mizorë, ato kanë qenë gjithmonë gati për t'ia hapur dyert

"Kjo është një Shoqatë mirëbërëse. …Tani ju jeni vendosur në një situatë në të cilën ju mund të veproni sipas atyre ndjenjave të dhembshura që Perëndia ka mbjellë në kraharorin tuaj."

udhëtarit të lodhur, për ta ndarë sasinë e tyre të pakët të ushqimit me të urituri dhe për të ndarë me më nevojtarët e më të pikëlluarit prej dollapëve të tyre të grabitur e shkretuar; dhe tani që po jetojnë në një mjedis më të ngrohtë dhe mes njerëzve më pak barbarë, dhe zotërojnë lehtësira që deri tani nuk i kanë gëzuar, ne ndihemi të bindur se me përpjekjet e tyre të përqendruara, gjendja e të varfërve që vuajnë, e të huajve dhe e jetimëve do të përmirësohet."[14]

Shoqata e Ndihmës i nxit gratë të ushtrojnë shenjtëri dhe të udhëzojnë njëra-tjetrën.

"Shoqata e Ndihmës e Zonjave nuk është vetëm për të ndihmuar të varfrit, por për të shpëtuar shpirtra."[15]

"Tani motra të dashura, … ne dëshirojmë që ju të bëni pjesën tuaj dhe ne do të bëjmë tonën, sepse ne dëshirojmë të mbajmë urdhërimet e Perëndisë në të gjitha gjërat, siç na janë dhënë drejtpërsëdrejti prej qiellit, duke jetuar sipas çdo fjale që del nga

goja e Zotit. Perëndia e shtoftë bekimin e tij mbi kokën tuaj dhe ju udhëheqtë në gjithë shtigjet e virtytit, dëlirësisë dhe hirit."[16]

"Shoqata [e Ndihmës] ka vepruar mirë: parimet e tyre janë që të ushtrojnë shenjtëri. Perëndia ju do dhe lutjet tuaja në emrin tim kanë shumë fuqi: le të mos pushojnë ato së ngjituri vazhdimisht drejt Perëndisë në emrin tim."[17]

"Ju duhet ta mposhtni ligësinë dhe me anë të shembujve tuaj të mirë, të nxitni Pleqtë për vepra të mira."[18]

Uillard Riçards raportoi: "Presidenti Jozef Smith i lexoi zbulesën Ema Smithit, nga libri i Doktrinës e Besëlidhjeve [DeB 25]; dhe deklaroi se ajo duhet … t'ua sqaronte shkrimet e shenjta të gjithëve; dhe t'i jepte mësim pjesës femërore të komunitetit; dhe se jo vetëm ajo, por dhe të tjera, mund të arrinin të njëjtat bekime"[19].

Eliza R. Snou raportoi: "Meqë [Profeti Jozef Smith] pati këtë mundësi, ai do të udhëzonte zonjat e kësaj Shoqate dhe të nxirrte në pah për ato mënyrën si të silleshin, që të mund të vepronin sipas vullnetit të Perëndisë. …

Nëse jetoni denjësisht sipas këtyre parimeve, sa i shkëlqyer e i lavdishëm do të jetë shpërblimi juaj në mbretërinë çelestiale! Nëse shkoni baras me privilegjet tuaja, engjëjt nuk do të ngurrojnë të bëhen shoqëruesit tuaj. Gratë, nëse janë të dëlira e të pafajshme, mund të vijnë në prani të Perëndisë; sepse çfarë është më e këndshme për Perëndinë sesa pafajësia; ju duhet të jeni të pafajshme, ose ju nuk mund të dilni para Perëndisë: nëse ne duam të dalim para Perëndisë, ne duhet ta mbajmë veten të pastër, ashtu si Ai është i pastër."[20]

Shoqata e Ndihmës i nxit gratë të ndjekin shembullin e Shpëtimtarit duke treguar mëshirë dhe duke shmangur grindjen.

"Nëse dëshironi që Perëndia të ketë mëshirë për ju, kini mëshirë për njëra-tjetrën. … Ne jemi plot egoizëm; djalli na lajkaton se jemi shumë të drejtë, kur ne përqendrohemi tek të metat e të tjerëve. Ne mund të jetojmë vetëm duke adhuruar Perëndinë tonë; të gjithë duhet ta bëjnë këtë për vete; asnjë nuk

mund ta bëjë atë për një tjetër. Sa butë u soll Shpëtimtari me Pjetrin, duke i thënë: 'Kur të jesh kthyer, forco vëllezërit e tu'. [Lluka 22:32.] Një herë tjetër, Ai i tha atij: 'A më do ti mua?' dhe pasi mori përgjigjen e Pjetrit, i tha: 'Kulloti delet e mia'. [Gjoni 21:15–17.] Nëse motrat [e duan] Zotin, le të kullotin delet dhe jo t'i shkatërrojnë ato. …

Motra të shoqatës, a do të ketë grindje mes jush? Unë nuk do ta lejoja atë. Ju duhet të pendoheni dhe të merrni dashurinë e Perëndisë. Hiqeni vetëkënaqësinë. Masa apo parimi më i mirë për të sjellë të varfrit në pendesë është t'i administrojmë në nevojat e tyre."[21]

Eliza R. Snou raportoi fjalët në vijim të Profetit: "Pavarësisht se të padenjët janë mes nesh, të virtytshmet nuk duhet prej vetëvlerësimit të fyejnë e të shtypin pa nevojë, këta të pafat – edhe këta duhet të nxiten që këtej e tutje të jetojnë që të nderohen nga kjo shoqatë, që janë pjesa më e mirë e komunitetit. Tha ai se kishte dy gjëra për t'ua rekomanduar anëtareve të kësaj shoqate, ta kontrollonin dy herë gjuhën: asnjë grup i organizuar nuk mund të ekzistojë fare pa këtë. … Synimi është që t'i bëjmë ata që nuk janë aq të mirë, të korrigjohen dhe të kthehen tek shtegu i virtytit që të mund të numërohen me të mirët. …

… Hetoni veten – gjuha është një e keqe e papërmbajtshme – mbajeni gjuhën për gjëra që kanë pak rëndësi – një thashethem i vogël mund t'i vërë zjarrin botës."[22]

"Dhelprat e vogla dëmtojnë vreshtat – të liga të vogla shkaktojnë dëmin më të madh në Kishë. Nëse keni ndjenja të liga dhe flisni për to me njëri-tjetrin, kjo ka një prirje për të bërë dëme."[23]

"Mos e lëndoni karakterin e askujt. Nëse anëtaret e Shoqatës do të sillen në mënyrë të gabuar, merruni vesh me to dhe mbajini brenda vetes gjithë veprimet tuaja me to, dhe konsiderojini gjithë karakteret si të shenjtë."[24]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni deklaratën e Ema Smithit në krye të faqes 480. Si mendoni ju, përse motrat e Shoqatës së Ndihmës janë në gjendje të përmbushin gjëra të jashtëzakonshme? Në çfarë mënyrash jeni bekuar ju dhe familja juaj përmes përpjekjeve të motrave të Shoqatës së Ndihmës? Lexoni këshillën nga Lusi Mak Smith në fund të faqes 480. Në çfarë mënyrash e ndjekin sot motrat e Shoqatës së Ndihmës këtë këshillë?
- Profeti Jozef Smith e organizoi Shoqatën e Ndihmës "nën priftërinë dhe sipas modelit të priftërisë" (faqe 481). Si i veçon kjo ato prej organizatave të tjera të shërbimit në botë? (Për disa shembuj, shih faqen faqe 481–482.) Si mendoni ju, përse Kisha "nuk qe kurrë e organizuar përsosurisht" derisa Jozef Smithi organizoi Shoqatën e Ndihmës?
- Si krahasohen përgjegjësitë e motrave të Shoqatës së Ndihmës sot, me detyrat që motrat morën prej Jozef Smithit? (Për disa shembuj, shihni faqet 482–484.) Lexoni paragrafin e dytë të plotë të faqes 482. Në çfarë mënyrash mundësitë për të dhënë shërbim na ndihmojnë të bëhemi më shumë si Shpëtimtari?
- Lexoni paragrafin e parë të plotë të faqes 483. Si mendoni ju, çfarë do të thotë të shpëtosh një shpirt? Në ç'mënyrë anëtaret e Shoqatës së Ndihmës e përmbushin këtë përgjegjësi, si materialisht ashtu edhe shpirtërisht?
- Lexoni paragrafin e tretë të plotë të faqes 482 dhe paragrafin e dytë të plotë të faqes 484. Çfarë mund të bëjnë motrat e Shoqatës së Ndihmës për të nxitur veprat e mira mes mbajtësve të priftërisë? Çfarë mund të bëjnë mbajtësit e priftërisë për të mbështetur motrat e Shoqatës së Ndihmës në punën e tyre?
- Lexoni paragrafin e tretë të plotë të faqes 484. Çfarë mund të mësojmë prej kësaj deklarate mbi përgjegjësitë dhe mundësitë e çdo motre?
- Profeti na paralajmëroi kundrejt "[përqendrimit] tek të metat e të tjerëve" (faqe 484). Si mendoni, çfarë do të thotë kjo? Si mund të vështirësojë ky qëndrim përpjekjet e Shoqatës së Ndihmës – apo të cilitdo kuorumi apo grupi në Kishë? Çfarë mund të bëjmë që të kullotim delet e Zotit në vend që të përqendrohemi tek të metat e tyre?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Fjalët e Urta 31:10–31; 1 Korintasve 13:8; DeB 25:1–16; 88:125

Shënime

1. Sarah Granger Kimball, "Auto-biography", *Woman's Exponent,* 1 shtator 1883, f. 51.
2. Emma Smith, cituar në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, shënim për datën 17 mars 1842, f. 12, raportuar nga Willard Richards, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
3. Emma Hale Smith, Blessing, 1844, daktilografim, Arkivat e Kishës.
4. Cituar nga Polly Angell, në Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), f. 76.
5. Lucy Mack Smith, cituar në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, shënim për datën 24 mars 1842, f. 18–19, raportuar nga Eliza R. Snow, Arkivat e Kishës.
6. Cituar në Sarah Granger Kimball, "Auto-biography", *Woman's Exponent,* 1 shtator 1883, f. 51.
7. *History of the Church,* 4:567; nga "Ladies' Relief Society", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 1 prill 1842, f. 743; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
8. *History of the Church,* 4:570; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 30 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
9. *History of the Church,* 4:604–605; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
10. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow, në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 40, Arkivat e Kishës.
11. *History of the Church,* 4:605; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
12. *History of the Church,* 5:20; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 maj 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
13. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 17 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards, në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 7, Arkivat e Kishës.
14. *History of the Church,* 4:567–568; nga "Ladies' Relief Society", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 1 prill 1842, f. 743; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
15. *History of the Church,* 5:25; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 qershor 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
16. Letër nga Joseph Smith dhe udhëheqës të tjerë të Kishës drejtuar Shoqatës së Ndihmës së Navusë, 1842, Nauvoo, Illinois; në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 88, Arkivat e Kishës.
17. *History of the Church,* 5:141; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
18. *History of the Church,* 4:605; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
19. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 17 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards, në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 8, Arkivat e Kishës.
20. *History of the Church,* 4:604–605; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
21. *History of the Church,* 5:24–25; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 qershor 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.

22. *History of the Church,* 5:20; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 26 maj 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
23. *History of the Church,* 5:140; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
24. Fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 17 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards, në Relief Society, Minute Book mars 1842–mars 1844, f. 10, Arkivat e Kishës.

Sa të Shkëlqyeshëm janë Miqtë Besnikë, të Drejtë dhe të Vërtetë

"Miqësia është një prej parimeve themelore madhore të 'Mormonizmit'. … Ajo e bashkon familjen njerëzore me ndikimin e saj të lumtur."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në gusht të vitit 1842, autoritetet civile nga Misuri po bënin përpjekje të përsëritura për ta kapur Profetin Jozef Smith. Duke pasur frikë se do ta vrisnin po ta arrestonin e çonin në Misuri, Profeti u fsheh. Më 11 gusht, ai u çoi fjalë disa pjesëtarëve të familjes dhe miqve besnikë që ta takonin në një ishull në lumin Misisipi, jo larg prej Navusë. Atë natë, Ema Smith, Hajrëm Smith, Njuël K. Uitni dhe të tjerë, u mblodhën pranë buzës së lumit dhe udhëtuan me një barkë të vogël tek vendi i caktuar i takimit. Me gëzim, Profeti shtrëngoi duart me secilin, mirënjohës për ndihmën dhe ngushëllimin e miqësisë së vërtetë. Më vonë ai shkroi gjerësisht në ditarin e tij mbi ndjenjat e tij të mirënjohjes për pjesëtarët e familjes dhe miqtë e tij. Disa prej këtyre shënimeve në ditar janë përfshirë në këtë kapitull. Disa javë më vonë, Profeti mbylli një letër drejtuar shenjtorëve me fjalë që shprehën ndjenjat e tij për ta: "Unë jam, si gjithmonë, shërbëtori juaj i përulur dhe miku juaj që nuk ndryshon kurrë, JOSEPH SMITH" (DeB 128:25).

Shenjtorët iu përgjigjën ndjenjave të Profetit, duke e konsideruar atë jo vetëm Profetin e tyre, por gjithashtu mikun e tyre. Një mik i ngushtë dhe sekretar vetjak i Jozef Smithit, Benxhamin F. Xhonson, kujtoi: "'Jozef Profeti' – si mik ai qe besnik, i dureshëm, fisnik dhe i vërtetë. … Si shok, shoqërisht, ai qe plot dhunti – ishte i dashur, bujar, që e donte gëzimin. … Për zbavitje,

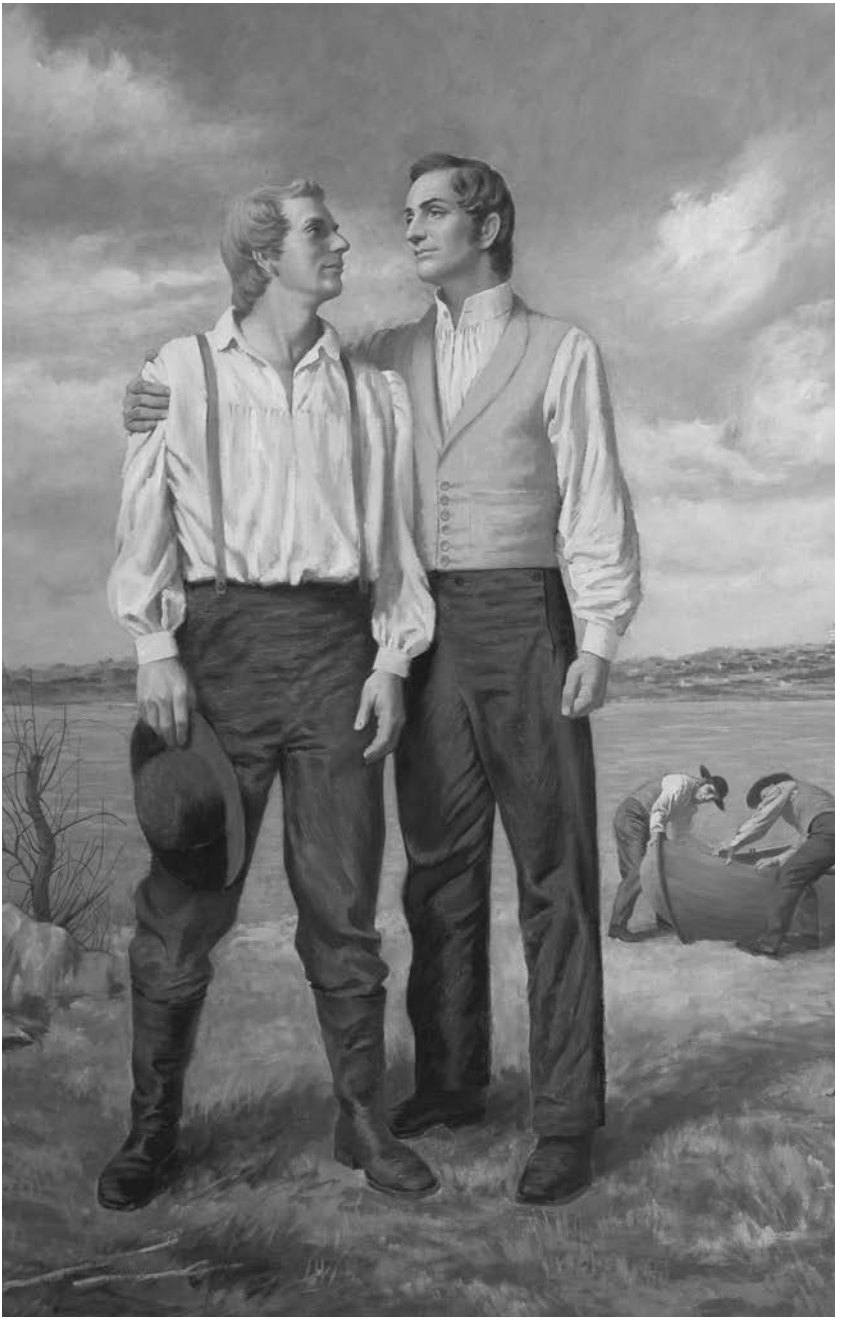

Hajrëm Smithi isbte një burim i vazhdueshëm force dhe mbështetjeje për vëllanë e tij Jozef. "Vëlla Hajrëm", deklaroi Profeti, "çfarë zemre besnike që ke!"

nganjëherë ai do të bënte mundje me një mik, apo më shpesh do të provonte forcën me të tjerë duke u ulur në dysheme, me shputat e këmbëve të puthitura ballas dhe do të tërhiqnin një shkop mes tyre. Por nuk gjeti kurrë një tjetër me forcën e tij. Shakarat, rebuset [përdorimi i figurave për të paraqitur fjalë], harmonizimi i strofave dyshe me rima etj., nuk ishin të pazakonshme. Por të kërkonte që të këndonin një apo më shumë prej këngëve të tij të parapëlqyera ishte më e shpeshtë. … Dhe përsëri, edhe pse kaq i shoqërueshëm dhe madje i qejfit nganjëherë, ai nuk do të lejonte kryelartësi apo pafytyrësi në veprime apo fjalë."[1]

Jozef Smithi ishte po aq shpirtmirë sa ishte i shoqërueshëm, siç kujtoi një i ri: "Unë isha në shtëpinë e Jozefit; ai qe atje dhe disa burra ishin ulur tek gardhi. Jozefi doli dhe na foli të gjithëve. Shumë shpejt erdhi një burrë dhe tha se një vëllai të varfër, që jetonte në njëfarë largësie nga qyteti, i ishte shkatërruar shtëpia nga zjarri natën e mëparshme. Thuajse të gjithë burrat thanë se u vinte keq për burrin. Jozefi futi dorën në xhep, nxori pesë dollarë dhe tha: 'Mua më vjen keq për këtë vëlla në masën e pesë dollarëve; sa keq ju vjen ju të gjithëve?'"[2]

Ndoshta dashuria e madhe e Jozef Smithit për miqtë e tij e bëri tradhtinë e disa prej këtyre miqve veçanërisht të vështirë për ta duruar. Në Navu, miq, të cilëve Profeti u kishte besuar, iu kthyen kundër. Megjithatë, shumë miq ia kthyen besnikërinë Profetit, duke qëndruar me të deri në fund.

Një mik i tillë qe Uillard Riçards, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, që u burgos me Jozef e Hajrëm Smithin dhe Xhon Tejlorin në Karthixh të Ilinoisit. Kur po i mbanin në burg, burrat i lejuan të zhvendoseshin nga një qeli në katin përdhes tek një dhomë gjumi më e rehatshme në katin e dytë të burgut. Pastaj, pak përpara martirizimit, rojtari sugjeroi se të burgosurit do të ishin më të sigurt në një qeli të mbyllur me hekura ngjitur me dhomën e gjumit. Jozefi e pyeti Plakun Riçards, që shokët e tij e quanin 'doktor' sepse kishte praktikuar mjekësi: "'Nëse shkojmë në qeli, a do të hysh me ne?' Doktori iu përgjigj: 'Vëlla Jozef, ti nuk më kërkove të kaloja lumin me ty – ti nuk më kërkove të vija në Karthixh – ti nuk më kërkove të vija në burg me ty – dhe mendon se unë do të të braktis tani? Por unë do të të

them se ç'do të bëj; në qoftë se dënohesh me varje për tradhti, unë do të varesha në vendin tënd dhe ti do të shkoje i lirë.' Jozefi tha: 'Nuk do ta bëje'. Doktori u përgjigj: 'Do ta bëja'."[3]

Mësime të Jozef Smithit

Miqtë e vërtetë ia lehtësojnë brengat njëri-tjetrit dhe mbeten besnikë edhe në kohë fatkeqësie.

Jozef Smithi shkroi sa vijon për pjesëtarët e familjes dhe miqtë që e vizituan atë më 11 gusht 1842, ndërsa po fshihej: "Sa e mirë dhe e shkëlqyer më është dukur, të gjej miq të pastër e të shenjtë, që janë besnikë, të drejtë e të vërtetë dhe zemrat e të cilëve nuk mpaken; gjunjët e të cilëve janë të qëndrueshëm e nuk lëkunden, ndërsa shpresojnë te Zoti, kur më plotësojnë nevojat, në ditën kur zemërimi i armiqve të mi u derdh mbi mua. …

Sa të shkëlqyera ishin ndjenjat e mia kur takova atë grup besnik e miqësor, në natën e datës njëmbëdhjetë, të enjten, tek ishulli në grykën e kënetës [moçalit], mes Zarahemlas dhe Navusë: me ç'gëzim të papërshkrueshëm dhe me sa ngazëllime gëzimi u mbush kraharori im, kur e mora për dore, atë natë, Emën time të dashur – ajo që ishte gruaja ime, madje gruaja e rinisë sime, dhe zgjedhja e zemrës sime. Të shumta ishin mendimet e mendjes sime kur, për një çast, solla ndër mend skenat e shumta që ishim thirrur të kalonim, lodhjet e mundimet, hidhërimet e vuajtjet, si dhe gëzimet e ngushëllimet, herë pas here, që kishin mbuluar shtigjet tona dhe kishin bekuar jetën tonë. Oh, çfarë trazimi mendimesh e pushtoi mendjen time për një çast, përsëri ajo është këtu, … e paepur, e fortë dhe e patundur – e pandryshueshmja, e dashura Ema!

Ishte Vëllai Hajrëm që ma mori dorën më pas – një vëlla i dhembshur. Mendova me vete, Vëlla Hajrëm, çfarë zemre besnike që ke! Oh, Jehovai i Përjetshëm të kurorëzoftë me bekime të përjetshme mbi kokën tënde, si një shpërblim për kujdesin që ke pasur për shpirtin tim! Oh, sa të shumta janë hidhërimet që kemi ndarë së bashku; dhe përsëri e gjejmë veten të prangosur nga dora e pamëshirshme e shtypjes. Hajrëm, emri yt do të shkruhet në Librin e Ligjit të Zotit, që ta shohin ata që vijnë pas teje, që të mund të kenë model veprat e tua.

Thashë me vete, këtu është gjithashtu Vëllai Njuël K. Uitni. Sa shumë skena hidhërimi kanë ndodhur në shtigjet tona së bashku; dhe ne ende takohemi edhe një herë për t'i ndarë bashkë përsëri. Ti je një mik besnik në të cilin mund të kenë besim bijtë e pikëlluar të njerëzve, me sigurinë më të përsosur. Bekimet e të Përjetshmit kurorëzofshin kokën e tij gjithashtu. Sa e ngrohtë ajo zemër, sa i dëshiruar ai shpirt për mirëqenien e njërit që është dëbuar dhe e urrejnë thuajse gjithë njerëzit. Vëlla Uitni, ti nuk e di sa të forta janë ato lidhje që e lidhin shpirtin dhe zemrën time me ty. …

Nuk mendoj të përmend hollësitë e historisë së asaj nate të shenjtë, që do të kujtohet përgjithmonë prej meje, por emrat e besnikëve janë ajo çfarë dëshiroj të shënoj në këtë vend. Ata i kisha takuar në mirëqenie dhe ata qenë miqtë e mi; dhe tani i takoj ata në fatkeqësi dhe ata janë ende miqtë e mi më të dashur. Këta e duan Perëndinë që unë i shërbej; ata i duan të vërtetat që unë përhap; ata i duan ato virtyte dhe ato doktrina të shenjta që i mbaj gjallë në kraharorin tim me ndjenjat më të ngrohta të zemrës sime dhe me atë zell që nuk mund të mohohet. …

… Shpresoj se do t'i shoh përsëri [miqtë e mi], që të mund të rraskapitem për ta dhe të kontribuoj për rehatinë e tyre gjithashtu. Ata nuk do të kenë nevojë për një mik sa jam gjallë; zemra ime do t'i dojë ata dhe duart e mia do të rraskapiten për ata, që më duan dhe rraskapiten për mua, dhe që do të gjenden gjithmonë besnikë ndaj miqve të mi. A do të jem unë mosmirënjohës? Në të vërtetë jo! Perëndia e ndaloftë!"[4]

Më 23 gusht 1842, Profeti vazhdoi: "I gjej ndjenjat e mia … kundrejt miqve të mi të gjallëruara, kur meditoj virtytet dhe cilësitë e karakteristikat e mira të pak besnikëve, që tani po i shënoj në Librin e Ligjit të Zotit, – të të tillëve që kanë qëndruar pranë meje në çdo orë rreziku, për këta pesëmbëdhjetë vite të gjatë që kanë kaluar, – të them, për shembull, vëllai im i moshuar e i dashur, Jozef Najt Plaku, që qe ndër të parët që kontribuoi për nevojat e mia, ndërsa unë po punoja në fillimin e lindjes së punës së Zotit dhe për hedhjen e themelit të Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme. Për pesëmbëdhjetë vite ai ka qenë besnik e i vërtetë, dhe i paanshëm

e shembullor, dhe i virtytshëm e i sjellshëm, pa u shmangur kurrë djathtas apo majtas. Vini re ai është një burrë i drejtë, Perëndia i Plotfuqishëm i zgjattë ditët burrit të moshuar; dhe trupi i tij fërgëllues, i torturuar e i thyer u përtëriftë, dhe forca e shëndetit iu ktheftë vazhdimisht, nëse është vullneti Yt O Perëndi; dhe do të thuhet për të, nga bijtë e Sionit, derisa të mbetet qoftë dhe një prej tyre, se ky burrë ishte një burrë besnik në Izrael; prandaj emri i tij nuk do të harrohet kurrë. …

… Ndërsa kujtoj pak besnikët që janë ende gjallë, do të kujtoja gjithashtu ata besnikë prej miqve të mi që kanë vdekur, sepse ata janë shumë; dhe të shumta janë veprimet e mirësisë – mirësira atërore e vëllazërore – që ata më kanë dhuruar dhe që kur më kanë ndjekur misurianët, të shumta janë rastet që kanë ardhur në mendjen time. …

Ka shumë shpirtra që i kam dashur me një dashuri më të fortë se vdekja. Për ta jam provuar besnik – për ta jam i vendosur të provohem besnik, derisa Perëndia të më thërrasë të le frymën time."[5]

Miqësia bashkon familjen njerëzore, duke larguar urrejtjen dhe keqkuptimin.

"Unë nuk kam gajle se si është karakteri i një njeriu; nëse ai është miku im – një mik i vërtetë, unë do të jem mik për të dhe do t'i predikoj atij Ungjillin e shpëtimit, dhe do t'i jap këshillë të mirë, duke e ndihmuar të kapërcejë vështirësitë e tij.

Miqësia është një prej parimeve themelore madhore të 'Mormonizmit'; [ajo ka qëllim] të ndryshojë rrënjësisht dhe të qytetërojë botën, dhe të bëjë të pushojnë luftërat e grindjet, dhe njerëzit të bëhen miq e vëllezër. …

… Miqësia është si Vëllai [Teodor] Tarli në punishten e tij të farkëtarit duke salduar hekur me hekur; ajo e bashkon familjen njerëzore me ndikimin e saj të lumtur."[6]

"Ajo miqësi që qeniet njerëzore do ta pranonin si të sinqertë, duhet të dalë nga dashuria dhe ajo dashuri të rritet prej virtytit, që është po aq pjesë e fesë sa dhe drita është pjesë e Jehovait. Prandaj [vjen] thënia e Jezusit: 'Askush s'ka dashuri më të madhe nga kjo: të japë jetën e vet për miqtë e tij'. [Gjoni 15:13.]"[7]

Në mars 1839, kur Profeti Jozef Smith dhe disa shokë ishin të burgosur në burg në Liberti të Misurit, Profeti u shkroi anëtarëve të Kishës: "Ne morëm disa letra mbrëmjen e kaluar – një nga Ema, një nga Don C. Smith [vëlla i Jozefit] dhe një nga Peshkopi [Eduard] Partrixh – të gjitha përçonin një shpirt të mirë e ngushëllues. Ne ishim shumë të kënaqur nga përmbajtja e tyre. Kemi qenë për një kohë të gjatë pa informacion; dhe kur lexuam ato letra, ato qenë për shpirtin tonë ashtu si puhia e lehtë është freski, por gëzimi ynë u përzje me hidhërim, për shkak të vuajtjeve të shenjtorëve të varfër dhe shumë të lënduar. Dhe nuk ka nevojë t'ju themi se dyert e zemrave tona u hapën dhe sytë tanë qenë burime lotësh, por ata që nuk kanë qenë mbyllur brenda mureve të burgut pa shkak apo ngacmim, mund të kenë vetëm një ide të vogël se sa i ëmbël është zëri i një miku; një shenjë miqësie prej cilitdo burim zgjon dhe thërret për veprim çfarëdo ndjenje të dhembshur; ajo kujton në një çast gjithçka që ka kaluar; ajo kap të tashmen me lakminë [etjen] e vetëtimës; ajo kapet pas të ardhmes me egërsinë e një tigri; ajo e çon mendjen andej-këtej, nga një gjë tek tjetra, derisa së fundi, gjithë armiqësia, mëria e urrejtja, dhe ndryshimet, keqkuptimet e keqadministrimet e kaluara fiken të mposhtura në këmbët e shpresës."[8]

Shenjtorët e Perëndisë janë miq të vërtetë për njëri-tjetrin.

Profeti i shkroi shënimin që vijon një anëtari të Kishës në gusht 1835: "Ne e kujtojmë familjen tënde, me gjithë familjet e para të Kishës, që përqafuan së pari të vërtetën. Ne kujtojmë humbjet dhe hidhërimet tuaja. Lidhjet tona të para nuk janë këputur; ne marrim pjesë me ju në të keq si dhe në të mirë, në hidhërime si dhe në gëzime. Bashkimi ynë, besojmë ne, është më i fortë se vdekja dhe nuk do të shkëputet kurrë."[9]

Profeti tha për një festim ku mori pjesë në janar 1836 në Kirtland: "Mora pjesë në një festim të kushtueshëm tek Peshkopi Njuël K. Uitni. Ky festim qe sipas rendit të Birit të Perëndisë – sakatët, të çalët dhe të verbrit u ftuan, sipas udhëzimeve të Shpëtimtarit [shih Lluka 14:12–13]. … Shoqëria ishte e

Shumë shenjtorë që mbërrinin tek skela në Navu kujtuan Profetin Jozef Smith që vinte t'i takonte ndërsa zbrisnin nga anija, duke u uruar mirëseardhjen në shtëpinë e tyre të re.

madhe dhe, përpara se të hanim e të pinim, ne kënduam disa këngë të Sionit; dhe zemrat tona u gëzuan prej një shijimi paraprak të atyre gëzimeve që do të derdhen mbi kokat e shenjtorëve kur ata të mblidhen së bashku në Malin e Sionit, për të shijuar shoqërinë e njëri-tjetrit për gjithmonë, madje gjithë bekimet e qiellit, kur nuk do të ketë asnjë që të na ngacmojë apo frikësojë."[10]

Motra Presendia Hantington Bjuell u përpoq ta vizitonte Jozef Smithin ndërsa ai qe i burgosur në burgun e Libertisë në vitin 1839, por atë nuk e lejoi rojtari. Profeti më vonë i shkroi asaj: "Oh, çfarë gëzimi do të ishte për ne që të shihnim miqtë tanë! Do të më kishte gëzuar zemrën po të kisha pasur privilegjin që të bisedoja me ju, por dora e tiranisë është mbi ne. … Dëshiroj që [bashkëshorti juaj] dhe ju ta dini se jam miku juaj i vërtetë. … Asnjë gjuhë nuk mund të tregojë çfarë gëzimi të pashprehshëm i jep një njeriu, pasi e kanë mbyllur në muret e burgut për pesë muaj, të shohë fytyrën e dikujt që e ka pasur mik. Mua më duket se zemra ime do të jetë gjithmonë e më e butë pas

kësaj nga sa ka qenë ndonjëherë më parë. Zemra më pikon gjak vazhdimisht kur sjell ndër mend vuajtjen e Kishës. Oh, sikur të mund të isha me ta! Nuk do të tërhiqesha prej punës së rëndë dhe vështirësisë që t'u jepja atyre rehati dhe ngushëllim. Unë dëshiroj edhe një herë bekimin që të ngre zërin tim në mes të shenjtorëve. Do t'ia zbrazja shpirtin tim Perëndisë për udhëzimin e tyre."[11]

Duke folur në Navu të Ilinoisit, ku shumë anëtarë të Kishës kishin mbërritur me pak zotërime materiale, Profeti u mësoi: "Ne duhet të kultivojmë dhembshuri për të pikëlluarit mes nesh. Nëse ka një vend në tokë ku njerëzit duhet të kultivojnë shpirtin dhe t'ia lajnë me vaj dhe verë plagët të pikëlluarve, është ky vend; dhe ky shpirt shfaqet këtu; dhe edhe pse [një person është] një i huaj dhe i pikëlluar kur mbërrin, ai gjen një vëlla e një mik gati që të plotësojë nevojat e tij.

Do ta vlerësoja si një prej bekimeve më të mëdha, nëse do të jem i pikëlluar në këtë botë, të më hedhë fati aty ku mund të gjej vëllezër e miq kudo rreth meje."[12]

Xhorxh A. Smith, kushëri i Profetit, kujtoi: "Në përfundim të bisedës, Jozefi më rrethoi me krahët e tij dhe më shtrëngoi në kraharor, dhe tha: 'Xhorxh A., unë të dua po aq sa vetë jetën time'. U preka kaq shumë, sa mezi mund të flisja."[13]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni paragrafin e parë në faqen 489. Pastaj shkoni tek faqet 492–494 dhe vini re karakteristikat që Jozef Smithi vlerësoi tek Ema Smith, Hajrëm Smith, Njuël K. Uitni dhe Jozef Najt Plaku. Si mendoni ju, përse miqësia e tyre qe një ngushëllim i tillë për të gjatë kohëve të vështira? Në çfarë mënyrash ju kanë mbështetur miqtë kur jeni përballur me fatkeqësi? Çfarë mund të bëjmë ne për të mbështetur të tjerët kur përjetojnë sprova?

- Shumica e ndodhive në këtë kapitull flasin për vlerën e miqësisë së vërtetë në kohë vështirësish. Por në paragrafin që fillon në fund të faqes 489, Benxhamin F. Xhonson tregon për sjelljet miqësore të Jozef Smithit në kohë paqeje. Çfarë dobie keni nga ky përshkrim? Çfarë dobie kanë miqësitë dhe marrëdhëniet tona familjare kur ne kalojmë kohë duke qeshur dhe lozur së bashku?
- Studioni paragrafin e katërt të plotë të faqes 494. Si mendoni ju, përse Jozef Smithi do të thoshte se miqësia është "një prej parimeve themelore madhore të 'Mormonizmit'"? Në çfarë mënyrash ungjilli i rivendosur mund të ndihmojë njerëzit ta shohin njëri-tjetrin si miq? Si kanë qenë shembuj miqësie me të gjithë njerëzit Presidentë të tjerë të Kishës?
- Rishihni paragrafin e pestë të plotë të faqes 494. Si ngjan miqësia me saldimin e hekurit me hekur?
- Lexoni paragrafin e parë të plotë të faqes 497 dhe paragrafin vijues. Vini re referimin te "vaj dhe verë" nga shëmbëlltyra e samaritanit të mirë (Lluka 10:34). Cilat janë disa gjëra të veçanta që mund të bëjmë për të ndjekur këshillën e Profetit, për të ndjekur shembullin e samaritanit të mirë?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 1 Samueli 18:1; Fjalët e Urta 17:17; 2 Nefi 1:30; Mosia 18:8–10; Alma 17:2; DeB 84:77; 88:133

Shënime

1. Letër nga Benjamin F. Johnson drejtuar George F. Gibbs, 1903, f. 6–8; Benjamin Franklin Johnson, Papers, 1852–1911, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. Andrew J. Workman, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 tetor 1892, f. 641.
3. *History of the Church,* 6:616; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një shënim ditari i Willard Richards, 27 qershor 1844, Carthage, Illinois.
4. *History of the Church,* 5:107–109; janë modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 16 gusht 1842, pranë Nauvoo, Illinois.
5. *History of the Church,* 5:124–125, 127; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 23 gusht 1842, pranë Nauvoo, Illinois; ky shënim është datuar pasaktësisht 22 gusht 1842 në *History of the Church.*
6. *History of the Church,* 5:517; kompleti i parë i fjalëve në kllapa në origjinal; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 23 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
7. *History of the Church,* 6:73; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar James Arlington Bennet, 13 nëntor 1843, Nauvoo, Illinois; mbiemri i James Bennet shkruhet pasaktësisht "Bennett" në *History of the Church.*

8. *History of the Church,* 3:293; është modernizuar drejtshkrimi; nga një letër e Joseph Smith-it dhe të tjerëve drejtuar Edward Partridge dhe Kishës, 20 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri.
9. Poshtëshënim i Joseph Smith-it në letrën nga Joseph Smith dhe të tjerë drejtuar Hezekiah Peck, 31 gusht 1835, Kirtland, Ohio; në "The Book of John Whitmer", f. 80–81, Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje e "The Book of John Whitmer" në Arkivat e Kishës.
10. *History of the Church,* 2:362–363; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 7 janar 1836, Kirtland, Ohio.
11. *History of the Church,* 3:285–286; është modernizuar drejtshkrimi; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Presendia Huntington Buell-it, 15 mars 1839, Liberty Jail, Liberty, Missouri; mbiemri i Motrës Buell shkruhet pasaktësisht "Bull" në *History of the Church.*
12. *History of the Church,* 5:360–361; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
13. George A. Smith, cituar në *History of the Church,* 5:391; nga George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself", f. 1, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Arkivat e Kishës.

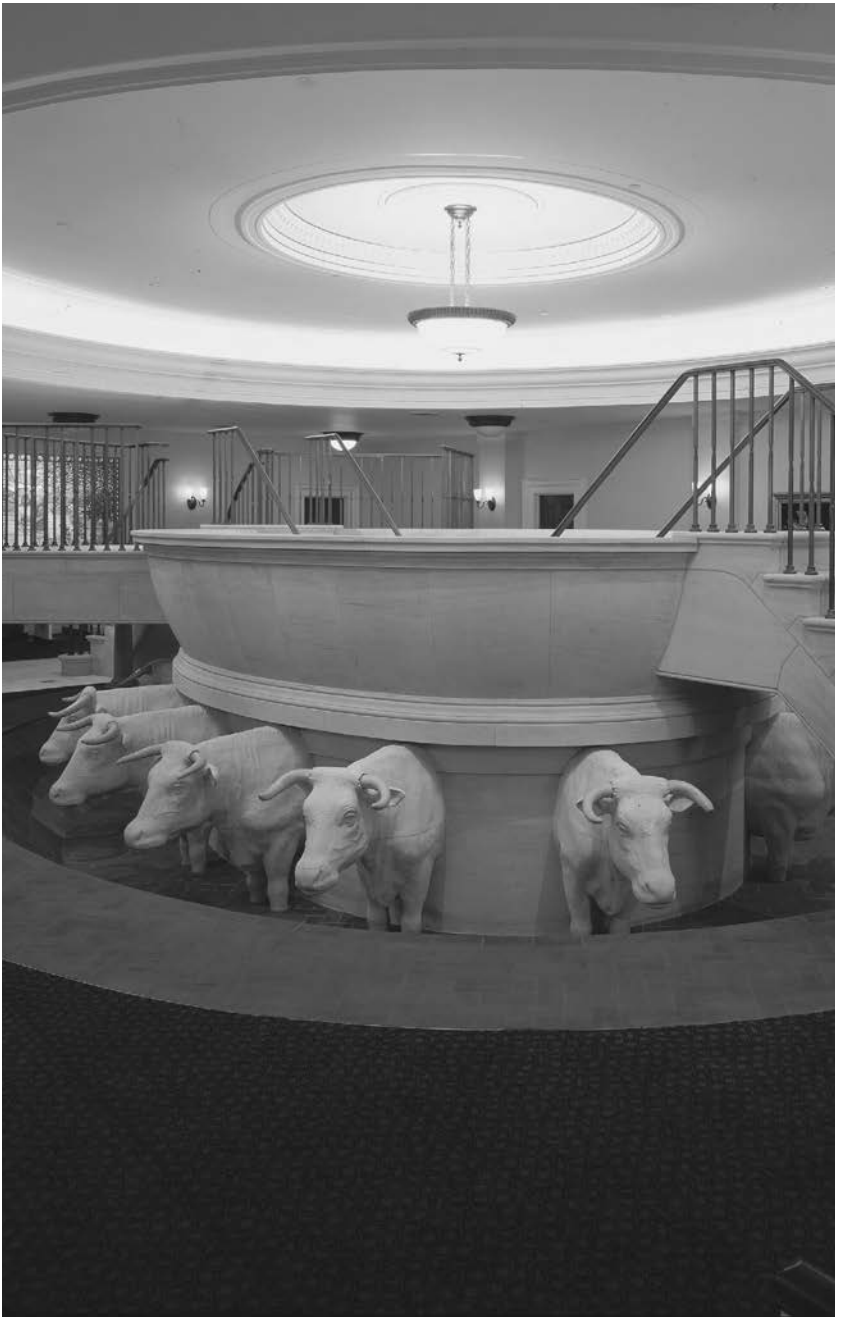

Pagëzimorja në Tempullin e rindërtuar të Navusë. Në vaska pagëzimi si kjo, shenjtorët marrin ordinancën e pagëzimit për ata që kanë vdekur.

Të Bëhemi Çlirimtarë në Malin e Sionit

"Por si do të bëhen ata çlirimtarë në malin e Sionit? Duke ndërtuar tempujt e tyre, duke ngritur vaskat e tyre të pagëzimit dhe duke shkuar përpara, dhe duke marrë të gjitha ordinancat … në emër të të gjithë të parëve të tyre që kanë vdekur."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Për anëtarët e Kishës që jetonin në Navu në vitet 1840, kryerja e punës mëkëmbëse për të afërmit e tyre të vdekur ishte për së tepërmi në qendër të vëmendjes. Që kur u kryen pagëzimet e para mëkëmbëse në këtë periudhë ungjillore në 1840-ën, shenjtorët kanë kërkuar të dhënat gjenealogjike për paraardhësit e tyre dhe shumë kanë hyrë si mëkëmbës në ujërat e pagëzimit për këta njerëz të dashur të vdekur.

Së pari, pagëzimet për të vdekurit u kryen në lumin Misisipi apo përrenj të zonës. Por në janar 1841, kur shenjtorët po bënin plane për Tempullin e Navusë, Zoti shpalli: "Sepse nuk ka një vaskë pagëzimi mbi tokë, që ata, shenjtorët e mi, të mund të pagëzohen për ata që kanë vdekur— Sepse kjo ordinancë i përket shtëpisë sime dhe nuk mund të jetë e pranueshme nga unë, përveçse në ditët e varfërisë suaj, gjatë të cilave ju nuk jeni në gjendje të më ndërtoni një shtëpi" (DeB 124:29–30).

Pagëzimet mëkëmbëse në lumë u ndërprenë më 3 tetor 1841, kur Profeti njoftoi: "Nuk do të ketë më pagëzime për të vdekurit, derisa ordinanca të mund të kryhet në Shtëpinë e Zotit. … *Sepse kështu thotë Zoti!*"[1] Shenjtorët filluan të ndërtojnë me shpejtësi një vaskë pagëzimi të përkohshme prej druri në bazamentin e

sapogërmuar të Tempullit të Navusë. Vaska, e ndërtuar me pishë nga Viskonsini, mbështetej mbi shpinat e 12 qeve të drunjtë. Ajo u përkushtua më 8 nëntor, për ta përdorur "derisa Tempulli të përfundohej, kur një e tillë më e qëndrueshme të zinte vendin e saj"[2]. Më 21 nëntor 1841, gjashtë anëtarë të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve kryen pagëzime për 40 njerëz që kishin vdekur, pagëzimet e para për të vdekurit të kryera në vaskë.

Përvojat e hershme të shenjtorëve me pagëzimin për të vdekurit u mësuan atyre rëndësinë e mbajtjes së analeve në Kishën e Zotit. Edhe pse pagëzimet mëkëmbëse në lumenjtë vendorë ishin kryer prej autoritetit të duhur të priftërisë, ato nuk ishin regjistruar zyrtarisht. Si rrjedhojë, ato pagëzime duhet të kryheshin përsëri. Në një fjalim të mbajtur më 31 gusht 1842, Profeti shpjegoi: "Të gjithë personat që pagëzohen për të vdekurit duhet të kenë të pranishëm një regjistrues, që ai të mund të jetë dëshmitar okular për të regjistruar dhe dëshmuar vërtetësinë dhe vlefshmërinë e regjistrimit të tij. … Prandaj le të merremi me kujdes me regjistrimin dhe dëshmimin e pagëzimit për të vdekurit që këtej e tutje."[3] Profeti e diskutoi më gjatë këtë çështje në një letër që u shkroi shenjtorëve ditën tjetër dhe në një letër tjetër të shkruar më 6 shtator. Këto dy letra janë tani seksionet 127 dhe 128 të Doktrinës e Besëlidhjeve.

Në seksionin 127, Profeti regjistroi udhëzimet vijuese nga Zoti: "Kur ndonjë prej jush pagëzohet për të vdekurit tuaj, duhet të ketë një regjistrues dhe ai duhet të jetë një dëshmitar okular i pagëzimeve tuaja; ai duhet të dëgjojë me veshët e tij, që të mund të dëshmojë për një të vërtetë, thotë Zoti. Që të gjitha regjistrimet tuaja të mund të shënohen në qiell. … Dhe përsëri, të gjitha analet duhet të mbahen në rregull, që ato të mund të vihen në arkivat e tempullit tim të shenjtë, që të mbahen në kujtesë nga brezi në brez" (DeB 127:6–7, 9).

Ndërkohë që shenjtorët përparuan me këtë punë të shenjtë, "shpejt u bë e dukshme se disa kishin anale të gjata për të vdekurit e tyre, për të cilët ata dëshironin të administronin", kujtoi Plaku Xhorxh A. Smith, anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve. "Kjo dukej të ishte thjesht fillimi i një pune të paanë dhe ajo e

administrimit të të gjitha ordinancave të Ungjillit morisë së të vdekurve nuk qe detyrë e lehtë. Disa prej Të Dymbëdhjetëve e pyetën Jozefin nëse kishte ndonjë mënyrë më të shkurtër për të administruar për kaq shumë vetë. Jozefi pak a shumë u përgjigj: 'Ligjet e Zotit janë të pandryshueshme; ne duhet të veprojmë në përputhje të përsosur me atë çka na zbulohet. Ne nuk duhet të presim që ta bëjmë këtë punë të pamasë për të vdekurit në një kohë të shkurtër.'"[4]

Mësime të Jozef Smithit

Doktrina e shpëtimit për të vdekurit tregon madhështinë e urtësisë dhe dhembshurisë së Perëndisë.

"Të gjithë ata që nuk kanë pasur një mundësi për të dëgjuar Ungjillin dhe që t'u administrohej prej një burri të frymëzuar në mish, duhet ta kenë këtë që këtej e tutje, përpara se të mund të gjykohen përfundimisht."[5]

"Nuk është më e pabesueshme që Perëndia duhet *të shpëtojë* të vdekurit sesa që ai duhet *të ngrejë* të vdekurit.

Nuk ka asnjëherë një moment kur shpirti është tepër i moshuar që t'i qaset Perëndisë. Të gjithë janë brenda sferës së veprimit të mëshirës falëse, ata që nuk kanë kryer mëkatin e pafalshëm, që nuk ka falje, as në këtë botë, as në botën që do të vijë. Ka një mënyrë për të çliruar shpirtrat e të vdekurve; ajo është me anë të fuqisë dhe autoritetit të Priftërisë – duke lidhur dhe zgjidhur në tokë. Kjo doktrinë duket e lavdishme, duke qenë se paraqet madhështinë e dhembshurisë dhe mirëdashjes hyjnore në qëllimin e planit të shpëtimit të njerëzimit.

Kjo e vërtetë e lavdishme është e llogaritur mirë për të zgjeruar kuptimin dhe për të mbështetur shpirtin që është në halle, vështirësi e ankthe. Për ta ilustruar, supozoni rastin e dy burrave, vëllezër, njësoj të zgjuar, të mësuar, të virtytshëm e të dashur, që ecin sipas të drejtës dhe gjithë ndërgjegjes së mirë, për aq sa kanë qenë në gjendje të dallojnë të drejtë në rrjedhën e ndotur të traditës apo në kuptimin e paplotë të mendjes natyrore.

Njëri vdes dhe varroset pa e dëgjuar kurrë Ungjillin e pajtimit; ndërsa tjetrit i dërgohet mesazhi i shpëtimit, ai e dëgjon dhe e përqafon atë dhe bëhet trashëgimtar i jetës së përjetshme. A duhet që njëri të bëhet përfitues i lavdisë dhe tjetri të dërgohet në humbjen e pashpresë? Nuk ekziston asnjë mundësi që ai të shpëtojë? Sektet e ndryshme përgjigjen 'nuk ka'. …

Kjo doktrinë paraqet në dritë të qartë urtësinë dhe mëshirën e Perëndisë që përgatiti një ordinancë për shpëtimin e të vdekurve, pagëzimin përmes mëkëmbësve, emrat e tyre të regjistrohen në qiell dhe ata të gjykohen sipas veprave të bëra në trupin e vdekshëm. Kjo doktrinë ishte mesazhi qendror i shkrimeve të shenjta. Ata shenjtorë që nuk e përfillin atë në emër të të afërmve të tyre të vdekur, e bëjnë këtë duke rrezikuar vetë shpëtimin e tyre."[6]

Në dhjetor 1840 Jozef Smithi u shkroi anëtarëve të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve dhe udhëheqësve të tjerë të priftërisë që po shërbenin misione në Britaninë e Madhe: "Unë them se doktrina e 'pagëzimit për të vdekurit' ka mbërritur në veshët tuaj përpara kësaj letre dhe mund të ketë ngritur disa pyetje në mendjet tuaja në lidhje me të. Nuk mundem që në këtë letër t'ju jap gjithë informacionin që mund të dëshironi mbi këtë temë; por … do të thosha se sigurisht që praktikohej prej kishave të lashta; dhe shën Pali përpiqet të provojë doktrinën e ringjalljes prej kësaj doktrine dhe thotë: 'Përndryshe çfarë do të bëjnë ata që pagëzohen për të vdekurit? Në qoftë se me të vërtetë të vdekurit nuk ringjallen, përse ata edhe pagëzohen për të vdekurit?' [1 Korintasve 15:29.]

E përmenda së pari doktrinën para njerëzve kur predikova predikimin e funeralit të Vëllait Sejmur Brunson; dhe që atëherë kam dhënë udhëzime të përgjithshme në Kishë mbi këtë çështje. Shenjtorët kanë privilegjin të pagëzohen për ata të afërm të tyre që kanë vdekur. … Pa u zgjeruar mbi këtë çështje, ju pa dyshim do ta shihni lidhjen logjike dhe arsyeshmërinë e saj; dhe ajo e paraqet Ungjillin e Krishtit me ndoshta një qëllim më të gjerë nga sa e kanë përfytyruar disa."[7]

"Përgjegjësia më e madhe në këtë botë që Perëndia ka vendosur mbi ne është që të kërkojmë të vdekurit tanë."

Ne bëhemi çlirimtarë në Malin e Sionit duke kryer ordinancat e shenjta për të vdekurit.

"Nëse mundemi, përmes autoritetit të Priftërisë të Birit të Perëndisë, të pagëzojmë një njeri në emrin e Atit, e Birit dhe të Frymës së Shenjtë, për heqjen e mëkateve, është po aq privilegji ynë të veprojmë si një veprues dhe të pagëzohemi për heqjen e mëkateve për dhe në emrin e të afërmve tanë të vdekur, që nuk e kanë dëgjuar Ungjillin, apo plotësinë e tij."[8]

"Bibla thotë: 'Unë do t'ju dërgoj Elian, profetin, para se të vijë dita e madhe dhe e llahtarshme e Zotit. Ai do të bëjë që zemra e etërve t'u kthehet bijve dhe zemra e bijve etërve, me qëllim që vendi të mos goditet nga një shfarosje e plotë.' [Malakia 4:5–6.]

Tani, fjala ***kthehet*** këtu duhet të përkthehet ***lidhet***, apo vuloset. Por cili është synimi i këtij misioni të rëndësishëm, apo si do të përmbushet ai? Çelësat duhet të dorëzohen, shpirti i Elijas duhet

të vijë, Ungjilli të vendoset, Shenjtorët e Perëndisë të mblidhen, Sioni të ndërtohet dhe shenjtorët të ngjiten si çlirimtarë në Malin e Sionit [shih Abdia 1:21].

Por si do të bëhen ata çlirimtarë në malin e Sionit? Duke ndërtuar tempujt e tyre, duke ngritur vaskat e tyre të pagëzimit dhe duke shkuar përpara dhe duke marrë të gjitha ordinancat, pagëzimet, konfirmimet, larjet, vajosjet, shugurimet dhe fuqitë vulosëse mbi kryet e tyre, në emër të të gjithë të parëve të tyre që kanë vdekur dhe t'i shëlbojnë ata që të mund të vijnë në ringjalljen e parë dhe të ekzaltohen në frone lavdie me ta; dhe në këtë qëndron zinxhiri që lidh zemrat e etërve me bijtë dhe të bijve me etërit, që përmbush misionin e Elijas. …

Shenjtorët nuk kanë shumë kohë për të shpëtuar e shëlbuar të vdekurit e tyre dhe për të mbledhur së bashku të afërmit e tyre të gjallë, që edhe ata të mund të shpëtohen, përpara se toka të goditet dhe shkatërrimi i dekretuar të bjerë mbi botën.

Unë do t'i këshilloja gjithë shenjtorët që të bëjnë çdo përpjekje dhe të mbledhin së bashku të gjithë të afërmit e tyre të gjallë [në tempull], që ata të mund të vulosen e të shpëtohen, që ata të mund të përgatiten për ditën kur të vijë engjëlli shkatërrues; dhe nëse e gjithë Kisha do të fillojë të punojë me gjithë fuqinë për të shpëtuar të vdekurit e tyre, për të vulosur pasardhësit e tyre, dhe për të mbledhur miqtë e tyre të gjallë, dhe të mos harxhojnë asfare kohën e tyre për botën, ata mezi do t'i mbarojnë para se të vijë nata kur askush nuk mund të veprojë."[9]

"Ka pagëzim etj., që t'i ushtrojnë ata që janë të gjallë dhe pagëzim për të vdekurit që vdesin pa dijeni për Ungjillin. … Jo vetëm që është e nevojshme që ju duhet të pagëzoheni për të vdekurit tuaj, por ju duhet të merrni gjithë ordinancat për ta, të njëjtat që keni marrë për të shpëtuar veten. …

… Duhet të ketë një vend ku të gjithë kombet do të ngjiten herë pas here për të marrë indaumentet e tyre; dhe Zoti ka thënë që ky do të jetë vendi për pagëzimet për të vdekurit. Çdo njeri që është pagëzuar dhe i përket mbretërisë ka të drejtë që të pagëzohet për ata që kanë vdekur përpara; dhe sapo ligjit të Ungjillit i binden këtu, miqtë e tyre që veprojnë si mëkëmbës për

ata, Zoti ka atje administrues që t'i çlirojë ata. Një njeri mund të veprojë si mëkëmbës për të afërmit e vet; ordinancat e Ungjillit, që u themeluan përpara themeleve të botës, plotësohen kështu për ta dhe ne mund të pagëzohemi për ata me të cilët kemi shumë miqësi."[10]

"Të gjithë ata që vdesin në besim shkojnë tek burgu i shpirtrave për t'u predikuar të vdekurve në trup por që janë gjallë në shpirt; dhe ata shpirtra u predikojnë shpirtrave [që janë në burg] që ata të mund të jetojnë sipas Perëndisë në shpirt dhe njerëz bëjnë shërbesë për ta në mish; … dhe ata bëhen të lumtur përmes këtyre mjeteve [shih 1 Pjetri 4:6]. Prandaj, ata që pagëzohen për të vdekurit e tyre janë çlirimtarët në malin e Sionit dhe ata duhet të marrin larjet e tyre dhe vajosjet e tyre për të vdekurit e tyre njëlloj si për veten."[11]

Perëndia ka vendosur mbi ne një përgjegjësi të madhe që të kërkojmë të vdekurit tanë.

"Unë do t'ju hap sytë në lidhje me të vdekurit. Të gjitha gjërat, çfarëdo qoftë që Perëndia në urtësinë e tij të pafundme i ka parë të përshtatshme e me vend që të na i zbulojë, ndërkohë që jetojmë në vdekshmëri, në lidhje me trupat tanë të vdekshëm, na zbulohen në mënyrë abstrakte dhe pavarësisht nga lidhja me këtë tabernakull të vdekshëm, por u zbulohen shpirtrave tanë pikërisht sikur të mos kishim fare trupa; dhe ato zbulesa që do të shpëtojnë shpirtrat tanë do të shpëtojnë trupat tanë. Perëndia na i zbulon duke e ditur se nuk ka shkatërrim të përjetshëm të trupit, apo tabernakullit. Prej këtej vjen përgjegjësia, përgjegjësia jashtëzakonisht e madhe, që bie mbi ne në lidhje me të vdekurit tanë; pasi gjithë shpirtrat që nuk i janë bindur Ungjillit në mish duhet ose t'i binden atij në shpirt ose të mallkohen. Çfarë mendimi solemn! – Çfarë mendimi tmerrues! A nuk ka ndonjë gjë që mund të bëhet? – Asnjë përgatitje – asnjë shpëtim për etërit dhe miqtë tanë që kanë vdekur pa pasur mundësinë që t'u binden dekreteve të Birit të Njeriut? …

Çfarë premtimesh janë bërë në lidhje me temën e shpëtimit të të vdekurve? Dhe çfarë lloj personazhesh janë ata që mund të

shpëtohen, edhe pse trupat e tyre po thërrmohen e kalben në varr? Kur urdhërimet e Tij na mësojnë, kjo është sipas këndvështrimit të përjetshëm; sepse ne Perëndia na sheh sikur të ishim në përjetësi; Perëndia jeton në përjetësi dhe nuk i sheh gjërat si i shohim ne.

Përgjegjësia më e madhe në këtë botë që Perëndia ka vendosur mbi ne është që të kërkojmë të vdekurit tanë. Apostulli thotë: 'Ata të mos arrinin në përsosje pa ne' [shih Hebrenjve 11:40]; sepse është e nevojshme që fuqia vulosëse duhet të jetë në duart tona për të vulosur fëmijët tanë dhe të vdekurit tanë për plotësinë e periudhës së kohëve – një periudhë ungjillore kjo për të plotësuar premtimet e bëra nga Jezu Krishti përpara krijimit të botës për shpëtimin e njeriut.

… Është e nevojshme që ata që jetuan më parë se ne dhe ata që vijnë pas nesh duhet ta kenë shpëtimin së bashku me ne; dhe kështu Perëndia e ka bërë shpëtimin e tyre të detyrueshëm mbi njeriun. Prandaj, Perëndia tha: 'Unë do t'ju dërgoj Elian, profetin, para se të vijë dita e madhe dhe e llahtarshme e Zotit. Ai do të bëjë që zemra e etërve t'u kthehet bijve dhe zemra e bijve etërve, me qëllim që vendi të mos goditet nga një shfarosje e plotë.' [Malakia 4:5–6.]"[12]

Profeti Jozef Smith shkroi sa vijon në një letër drejtuar shenjtorëve, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 128:15–18, 22, 24: "Dhe tani, vëllezërit dhe motrat e mia shumë të dashura, më lini t'ju siguroj se këto janë parime në lidhje me të vdekurit dhe të gjallët, të cilat nuk duhet të kalohen me lehtësi, përsa i përket shpëtimit tonë. Sepse shpëtimi i tyre është i nevojshëm dhe thelbësor për shpëtimin tonë, sikurse Pali tha lidhur me etërit—që ata pa ne nuk mund të bëhen të përsosur—as ne nuk mundemi, pa të vdekurit tanë, të bëhemi të përsosur.

Dhe tani, në lidhje me pagëzimin për të vdekurit, unë do t'ju jap një tjetër citim të Palit, 1 Korintasve 15:29: *Përndryshe çfarë do të bëjnë ata që pagëzohen për të vdekurit, në qoftë se të vdekurit nuk ringjallen aspak? Përse pagëzohen ata, atëherë, për të vdekurit?*

Dhe përsëri, në lidhje me këtë citim unë do t'ju jap një nga profetët, i cili e kishte mendjen të fiksuar në rivendosjen e priftërisë, lavditë që do të zbuloheshin në ditët e fundit dhe, në një mënyrë të veçantë, këtë çështje, më të lavdishmen e të gjitha çështjeve që i përkasin ungjillit të përjetshëm, domethënë pagëzimin për të vdekurit; sepse Malakia thotë, kapitulli i fundit, vargjet 5 dhe 6: *Ja, unë do të dërgoj Elijan, profetin, përpara ardhjes së ditës së madhe dhe të llahtarshme të Zotit. Dhe ai do ta kthejë zemrën e etërve tek fëmijët dhe zemrën e fëmijëve tek etërit e tyre, që unë të mos vij dhe të mos e godas tokën me një mallkim.*

Unë mund të kisha dhënë një përkthim më të qartë të kësaj, por është mjaft e qartë për t'iu përshtatur qëllimit tim, sikurse është. Është e mjaftueshme të dimë, në këtë rast, se toka do të goditet me një mallkim, në qoftë se nuk ka një lidhje bashkuese të një lloji ose të një tjetri midis etërve dhe fëmijëve, për një çështje ose për një tjetër—dhe vini re, cila është kjo çështje? Është pagëzimi për të vdekurit. Sepse ne pa ta nuk mund të bëhemi të përsosur; as ata pa ne nuk mund të bëhen të përsosur. …

… Zemrat tuaja duhet të ngazëllehen dhe të jenë tepër të gëzuara. Toka duhet të shpërthejë në këngë. Të vdekurit duhet t'i thonë këngë përlëvdimi të përjetshëm mbretit Emanuel, që ka shuguruar, përpara se bota të ishte, atë që do të na bëjë të aftë për t'i shëlbuar ata nga burgu i tyre; sepse të burgosurit do të lirohen. …

… Si rrjedhim, ne, si një kishë e si një popull dhe si Shenjtorë të Ditëve të Mëvonshme, le t'i ofrojmë Zotit një blatim me drejtësi; dhe le të paraqesim në tempullin e tij të shenjtë, kur të mbarohet, një libër që përmban analet e të vdekurve tanë, të cilët do të jenë të denjë për t'u pranuar plotësisht."[13]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 501–503, duke vënë re se si Jozef Smithi dhe shenjtorët e parë u rritën në kuptimin e tyre të doktrinës së pagëzimit për të vdekurit. Mendoni si mund të jenë ndier shenjtorët kur mësuan së pari për shpëtimin për të vdekurit. Cilat qenë ndjenjat tuaja kur morët pjesë së pari në ordinanca për të vdekurit?
- Lexoni paragrafin e parafundit dhe të fundit në faqen 503. Si e tregon doktrina e shpëtimit për të vdekurit dhembshurinë dhe mëshirën e Perëndisë? Në çfarë mënyrash kjo doktrinë mund të "zgjer[ojë] kuptimin" dhe të "mbështe[së] shpirtin"?
- Çfarë do të thotë të jesh çlirimtar në malin e Sionit? (Për disa shembuj, shihni faqet 505–507.) Si mendoni ju, përse është e pamundur që paraardhësit tanë të vdekur të bëhen të përsosur pa ne? Si mendoni ju, përse është e pamundur që ne të bëhemi të përsosur pa ata?
- Rishihni disa nga mësimet e Profetit Jozef Smithit mbi përgjegjësinë tonë të madhe që të "kërkojmë të vdekurit tanë" (faqet 507–509). Çfarë përvojash keni pasur kur keni mësuar për paraardhësit tuaj? Si janë forcuar dashuria për familjen tuaj dhe besimi juaj tek Perëndia kur keni mësuar për paraardhësit tuaj? Si i ka ndikuar ndjenjat tuaja për paraardhësit tuaj kryerja e ordinancave të tempullit për ta?
- Çfarë mund të bëjmë ne që të ndihmojmë fëmijët të vlerësojnë trashëgiminë e tyre familjare? Çfarë mund të bëjmë ne që të ndihmojmë fëmijët të marrin pjesë në punën e tempullit dhe të historisë familjare?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Romakëve 14:9; DeB 128:8–11

Shënime

1. *History of the Church,* 4:426; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 3 tetor 1841, në Nauvoo, Illinois; botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1841, f. 578.
2. *History of the Church,* 4:446–447; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book C-1, shtesat, f. 44, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church,* 5:141; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
4. George A. Smith, fjalim i mbajtur më 25 dhjetor 1874, në St. George, Utah; në St. George Stake, General Minutes, vëll. 4, Arkivat e Kishës.

5. *History of the Church,* 3:29; nga një kryeartikull botuar në *Elders' Journal,* korrik 1838, f. 43; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
6. *History of the Church,*4:425–426; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 3 tetor 1841, në Nauvoo, Illinois; botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1841, f. 577–578.
7. *History of the Church,* 4:231; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 15 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois; kjo letër është datuar pasaktësisht 19 tetor 1840, në *History of the Church.*
8. *History of the Church,* 4:569; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 mars 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
9. *History of the Church,* 6:183–184; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 janar 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
10. *History of the Church,* 6:365–366; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
11. Cituar nga George Laub, në përmbledhje fragmentesh të fjalimeve të Joseph Smith-it, rreth vitit 1845; George Laub, Reminiscences and Journal janar 1845–prill 1857, f. 21, Arkivat e Kishës.
12. *History of the Church,* 6:312–313; është modernizuar drejtshkrimi; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton.
13. Doktrina e Besëlidhje 128:15–18, 22, 24; një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 6 shtator 1842, Nauvoo, Illinois.

Plaku Parli P. Prat deklaroi: "Ishte Jozef Smithi që më mësoi si të vlerësoj marrëdhëniet e dashura mes babait e nënës, bashkëshortit e bashkëshortes; mes vëllait e motrës, birit e bijës."

Familja: Bashkimi më i Ëmbël për Kohën dhe Përjetësinë

"Bashkimi dhe lumturia më e ëmbël mbushën shtëpinë tonë. Asnjë zënkë apo grindje nuk e shqetësoi paqen tonë dhe qetësia mbretëroi mes nesh." (Lusi Mak Smith)

Nga Jeta e Jozef Smithit

Deri në vitin 1843, edhe pse Tempulli i Navusë nuk ishte përfunduar ende, Profeti kishte shpallur doktrinën e shpëtimit për të vdekurit dhe ia kishte administruar indaumentin e tempullit një grupi shenjtorësh besnikë. Por një pjesë e rëndësishme e punës së shenjtë të tempujve ende duhej të sistemohej. Më 16 maj 1843, Profeti udhëtoi nga Navuja për në Ramus të Ilinoisit, ku qëndroi në shtëpinë e mikut të tij të ngushtë Benxhamin F. Xhonson. Atë mbrëmje, ai u mësoi Vëllait e Motrës Xhonson dhe pak miqve të ngushtë "besëlidhjen e re dhe të përjetshme të martesës". Ai shpjegoi se kjo besëlidhje ishte "rend[i i] priftërisë" i nevojshëm për të siguruar shkallën më të lartë të mbretërisë çelestiale. (Shih DeB 131:1–4.) Ai u mësoi gjithashtu se po qe se një burrë e një grua nuk hyjnë në besëlidhjen e martesës së përjetshme, "ata nuk do të kenë rritje kur të vdesin; që domethënë, ata nuk do të kenë ndonjë fëmijë pas ringjalljes". Ata që hyjnë në këtë besëlidhje dhe mbeten besnikë "do të vazhdojnë të rriten dhe të kenë fëmijë në lavdinë çelestiale"[1].

Dy muaj më vonë, më 12 korrik 1843, në zyrën sipër tek Dyqani i tij me Tulla të Kuqe, Profeti i diktoi Uilliam Klejtonit një zbulesë mbi doktrinën e martesës së përjetshme (shih DeB 132). Profeti e kishte ditur dhe ua kishte mësuar këtë doktrinë prej disa kohësh. Në këtë zbulesë, Zoti shpalli se nëse një bashkëshort e bashkëshorte nuk vulosen me anë të fuqisë së priftërisë së shenjtë "ata nuk mund të lartësohen, por mbeten të veçuar dhe

të vetëm, pa ekzaltim, në gjendjen e tyre të shpëtuar, për gjithë përjetësinë" (shih DeB 132:15–18). Për të marrë ekzaltim, bashkëshortët e bashkëshortet duhet të vulosen me anë të fuqisë së priftërisë dhe pastaj t'u mbeten besnikë besëlidhjeve të tyre:

"Në të vërtetë unë ju them, në qoftë se një burrë martohet me një grua prej fjalës sime, që është ligji im, dhe me anë të besëlidhjes së re dhe të përjetshme dhe ajo iu vuloset me anë të Shpirtit të Shenjtë të premtimit, prej atij që vajoset, të cilit ia kam dhënë këtë fuqi dhe çelësat e kësaj priftërie; … do të bëhen për ta të gjitha gjërat, çfarëdo që shërbëtori im ka vënë mbi ta, në kohë dhe përmes gjithë përjetësisë; dhe do të jetë plotësisht e vlefshme kur ata të jenë jashtë botës; dhe ata do të kalojnë pranë engjëjve dhe perëndive, që vendosen atje, për ekzaltimin dhe lavdinë e tyre në të gjitha gjërat, siç janë vulosur mbi kokat e tyre, lavdi e cila do të jetë një plotësi dhe vazhdimësi e farës përherë e përgjithmonë.

Atëherë do të jenë ata perëndi, ngaqë nuk do të kenë fund; si rrjedhim, do të jenë ata nga përjetësia në përjetësi, ngaqë vazhdojnë; atëherë do të jenë ata mbi gjithçka, ngaqë të gjitha gjërat iu nënshtrohen atyre. Atëherë do të jenë ata perëndi, ngaqë kanë gjithë fuqinë dhe engjëjt do t'u nënshtrohen atyre. Në të vërtetë, në të vërtetë, unë ju them, në qoftë se nuk e duroni ligjin tim, ju nuk mund ta fitoni këtë lavdi" (DeB 132:19–21).

Për Plakun Parli P. Prat të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, dija e kësaj doktrine i thelloi dashurinë për familjen e tij: "Ishte Jozef Smithi që më mësoi si të vlerësoj marrëdhëniet e dashura mes babait e nënës, bashkëshortit e bashkëshortes; mes vëllait e motrës, birit e bijës. Pikërisht prej tij mësova se bashkëshortja e gjirit tim mund të më sigurohej për kohën dhe gjithë përjetësinë; dhe se dashamirësitë e dhembshuritë e dëlira që na bënin të dashur për njëri-tjetrin rridhnin prej burimit të dashurisë së përjetshme hyjnore. Pikërisht prej tij mësova se ne mund t'i forconim këto dhembshuri dhe të rriteshim e të zhvilloheshim në to për gjithë përjetësinë; ndërsa rezultati i bashkimit tonë të pafundmë do të ishin pasardhës aq të shumtë sa yjet e qiellit ose rëra në brigjet e detit. … Kisha dashuruar më parë, por nuk e dija përse. Por tani dashurova – me një kthjelltësi – një intensitet

të një ndjenje të lartësuar, të ekzaltuar, që do ta ngrinte shpirtin tim prej gjërave kalimtare të këtij rruzulli të mjerë dhe ta zgjeronte atë si oqeanin. … Shkurt, tani do të mund të dashuroja me shpirt dhe me kuptim gjithashtu."[2]

Mësime të Jozef Smithit

Bashkëshortet dhe bashkëshortet e nderojnë njëri-tjetrin duke shfaqur dashuri, mirësi dhe dhembshuri.

"Martesa [është] një krijim i qiellit, i krijuar në kopshtin e Edenit."[3]

"Është detyra e një bashkëshorti ta dashurojë, ta dojë fort dhe ta ushqejë bashkëshorten e tij, si dhe të kapet pas saj e pas askujt tjetër [shih DeB 42:22]; ai duhet ta nderojë atë ashtu si veten dhe ai duhet t'i konsiderojë ndjenjat e saj me butësi, sepse ajo është mishi i tij dhe kocka e tij, e caktuar që të jetë një ndihmë për të si në gjërat materiale ashtu dhe në ato shpirtërore; njëra së cilës ai mund t'i shprehë gjithë ankesat e tij pa rezervë, që është e gatshme (pasi është e caktuar) të marrë pjesë të barrës së tij, që të qetësojë dhe nxitë ndjenjat e tij me zërin e saj të ëmbël.

Është vendi i burrit të qëndrojë në krye të familjes së tij, … jo që të sundojë mbi bashkëshorten e tij si një tiran as si një njeri që ka frikë apo është xheloz se mos bashkëshortja e tij nuk do të mbajë vendin e saj dhe do ta pengojë atë për të ushtruar autoritetin e tij. Është detyra e tij të jetë një burrë i Perëndisë (sepse një burrë i Perëndisë është burrë me urtësi), i gatshëm gjithmonë të marrë nga shkrimet e shenjta, zbulesat dhe nga lart, udhëzime të tilla si të jenë të nevojshme për lartësimin dhe shpëtimin e vatrës së tij familjare."[4]

Në një mbledhje të motrave të Shoqatës së Ndihmës, Jozef Smithi tha: "Ju nuk duhet të ngacmoni bashkëshortët tuaj për shkak të veprimeve të tyre, por lëreni të ndihet pesha e pafajësisë, mirësisë dhe dhembshurisë suaj, që është më e fuqishme se një gur mulliri i varur në qafë; jo luftë, jo potere [grindje], jo kundërshtim apo debate, por butësi, dashuri, pastërti – këto janë gjërat që duhet t'ju lartësojnë në sytë e gjithë burrave të mirë. …

… Kur një burrë është i rënduar nga telashet, kur është i hutuar nga meraku dhe vështirësia, nëse mund të gjejë një buzëqeshje në vend të një diskutimi apo murmuritje – nëse mund të gjejë butësi, kjo do ta qetësojë shpirtin e tij dhe do të zbutë ndjenjat e tij; kur mendja arrin në dëshpërim, ka nevojë për lehtësim dhembshurie dhe mirësie. … Kur të shkoni në shtëpi, mos i drejtoni kurrë një zemërim apo fjalë të pasjellshme bashkëshortit tuaj, por lini që mirësia, dashamirësia dhe dashuria të kurorëzojnë veprimet tuaja paskëtaj."[5]

Eliza R. Snou raportoi: "[Profeti Jozef Smith] i nxiti motrat që gjithmonë të përqendronin besimin e lutjet e tyre dhe ta vendosnin besimin tek bashkëshortët e tyre, që Perëndia i ka caktuar që ato t'i nderojnë."[6]

Fëmijët i nderojnë prindërit e tyre duke u shprehur atyre mirënjohje dhe duke i dashur fort gjatë gjithë jetës.

Për disa ditë në tetor 1835, Profeti i bëri vizita të përditshme babait të tij të sëmurë rëndë, duke u kujdesur për të "me merak të madh". Ditari i Profetit tregon: "U kujdesa përsëri për babanë tim, që ishte shumë i sëmurë. Në lutje të fshehtë në mëngjes, Zoti tha: 'Shërbëtori im, babai yt do të jetojë'. Unë u kujdesa për të gjatë gjithë kësaj dite me zemrën çuar tek Perëndia në emrin e Jezu Krishtit, që Ai do t'ia kthente shëndetin, që unë të mund të bekohesha me shoqërinë dhe këshillën e tij, duke e çmuar si një nga bekimet më të mëdha tokësore të jesh i bekuar me shoqërinë e prindërve, vitet dhe përvoja e pjekur e të cilëve i bëjnë ata të aftë që të japin këshillën më të dobishme. Në mbrëmje erdhi Vëllai Dejvid Uitmer. Ne i thirrëm Zotit në lutje të fuqishme në emrin e Jezu Krishtit dhe i vendosëm duart mbi të, dhe e qortuam sëmundjen. Dhe Perëndia i dëgjoi e iu përgjigj lutjeve tona – për gëzimin dhe kënaqësinë e madhe të shpirtrave tanë. Ati ynë i moshuar u ngrit e u vesh, thirri e lavdëroi Zotin."[7]

"E bekuar është nëna ime, sepse shpirti i saj është i mbushur gjithmonë me mirëdashje dhe bamirësi; dhe me gjithë moshën e saj, ajo ende do të marrë fuqi dhe do të ngushëllohet mes familjes së saj, dhe do të ketë jetë të përjetshme. Dhe i bekuar është ati im, sepse dora e Zotit do të jetë mbi të, sepse ai do ta shohë

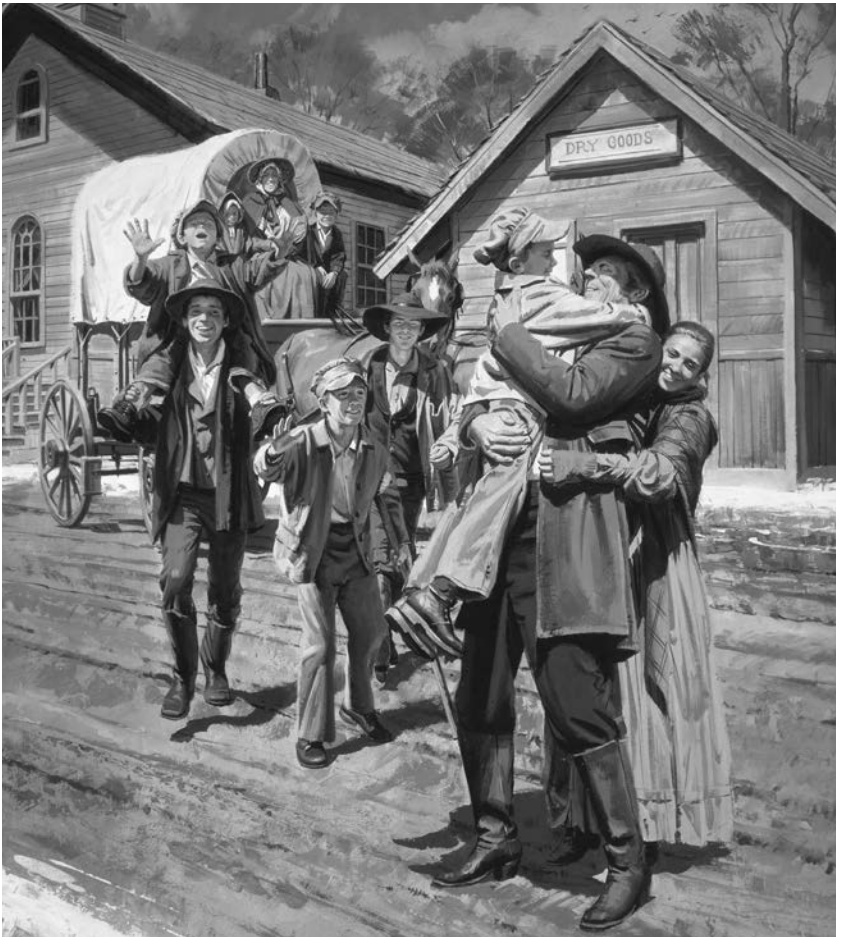

Jozef Smithi u rrit në një familje në të cilën prindërit dhe fëmijët e donin dhe e respektonin njëri-tjetrin. Kjo pikturë paraqet familjen Smith që u ribashkua me atin e tyre në 1816-ën pasi ai kishte shkuar më parë gjatë zbvendosjes së tyre për në Palmira të Nju-Jorkut.

të largohet e keqja e fëmijëve të tij; dhe kur fryti i tij të jetë plotësisht i arrirë, ai do ta shohë veten si një pemë ulliri, degët e të cilit përkulen nga frutat e shumta; ai gjithashtu do të zotërojë një banesë lart."[8]

"Kam kujtuar skena nga fëmijëria ime. Kam menduar për babanë tim që ka vdekur. … Ai kishte një figurë fisnike dhe zotëronte një mendje të lartë dhe të shenjtë, dhe të ekzaltuar, dhe të virtytshme. Shpirti i tij lartësohej mbi gjithë ato parime të ulëta

dhe pa dinjitet që janë kaq tipike për zemrën njerëzore. Tani unë them se ai nuk bëri kurrë një veprim të ulët, që do të mund të thuhej se qe zemërngushtë në jetën e tij, me aq sa di unë. E dua babanë tim dhe kujtimin e tij; dhe kujtimi i veprimeve të tij fisnike ka peshë të madhe mbi mendjen time dhe shumë prej fjalëve të tij të sjellshme e prindërore për mua janë shkruar mbi rrasat e zemrës sime.

Të shenjta për mua janë mendimet që dua fort nga historia e jetës së tij, që janë rrokullisur në mendjen time dhe janë ngulitur atje prej vetë vrojtimit tim, që kur linda. I shenjtë për mua është hiri i tij dhe vendi ku shtrihet. I shenjtë për mua është varri që e kam rrethuar mbi kokën e tij. Le të jetojë përjetësisht kujtimi i babait tim. … Perëndia që e dua, le të shohë poshtë që nga sipër dhe të më shpëtojë prej armiqve të mi këtu, dhe të më marrë prej dore që të mund të qëndroj në malin e Sionit, dhe me babanë tim të më kurorëzojë përjetësisht atje.

Fjalët dhe gjuha janë të papërshtatshme për të shprehur mirënjohjen që i detyrohem Perëndisë që më ka dhënë prindër kaq të nderuar.

Nëna ime gjithashtu është një prej grave më fisnike dhe më të mira nga të gjitha. Perëndia dhëntë që të zgjaten ditët e saj dhe të miat, që të mund të jetojmë për të gëzuar gjatë shoqërinë e njëri-tjetrit."[9]

"Kur mendojmë se me çfarë kujdesi e me çfarë zelli të palodhur prindërit tanë janë përpjekur të vigjilojnë mbi ne dhe sa orë të shumta hidhërimi e ankthi kanë kaluar, mbi djepat e pranë shtretërve tanë në kohë sëmundjeje, sa të kujdesshëm duhet të jemi ne për ndjenjat e tyre në moshën e tyre të shkuar! Nuk mund të jetë burim mendimi i ëmbël për ne, po të themi apo të bëjmë çfarëdo gjëje që do t'i kallte në varr me hidhërim në pleqërinë e tyre."[10]

Dashuria mes vëllezërve e motrave mund të jetë e ëmbël dhe e qëndrueshme.

Për dy prej vëllezërve të tij, të cilët që të dy vdiqën të rinj, Profeti shkroi: "Alvini, vëllai im më i madh – i kujtoj mirë brerjet prej hidhërimit që mbushën gjirin tim të ri dhe gati më plasën

zemrën time të ndjeshme kur ai vdiq. Ai qe më i madhi dhe më fisniku i familjes së babait tim. Ai qe një prej më fisnikëve prej bijve të njerëzve. … Tek ai s'pati mashtrim. Ai jetoi pa njollë që nga koha kur qe fëmijë. … Ai qe një prej njerëzve më të matur dhe, kur vdiq, engjëlli i Zotit e vizitoi në çastet e tij të fundit. …

Vëllai im Don Karlos Smith … qe gjithashtu një djalosh fisnik; kurrë nuk pashë ndonjë të metë tek ai; nuk pashë kurrë veprimin e parë të pamoralshëm, apo prirjen e parë jofetare apo të ulët tek ai fëmijë, që nga koha kur lindi deri në kohën kur vdiq. Ai qe një fëmijë i dashur, i përzemërt, zemërmirë e i virtytshëm dhe besnik e i drejtë; dhe atje ku shkon shpirti i tij, le të shkojë gjithashtu dhe i imi."[11]

Jozef Smithi i shkroi sa më poshtë në një letër vëllait të tij më të madh Hajrëm: "I Dashuri e i Shtrenjti Vëllai im Hajrëm, kam qenë shumë i shqetësuar për ty, por të kujtoj gjithmonë në lutjet e mia, duke i thirrur Perëndisë që të të shpëtojë pavarësisht nga njerëzit apo djajtë. … Perëndia të mbroftë."[12]

Për Hajrëmin, Profeti shkroi: "Mund të lutesha në zemrën time që të gjithë vëllezërit e mi të ishin si vëllai im i dashur Hajrëm, i cili zotëron butësinë e një qengji dhe integritetin e Jobit dhe shkurtimisht, zemërbutësinë dhe përulësinë e Krishtit; dhe unë e dua atë me atë dashuri që është më e fortë se vdekja"[13].

Prindërit që i duan, i mbështesin dhe luten për fëmijët e tyre, sjellin bekime të pamatshme në jetën e fëmijëve të tyre.

Pas vizitës së tij në Kodrën Kumorah në shtator 1823, Jozef Smithi ia raportoi përvojën e tij familjes dhe pastaj vazhdoi ta ndajë përvojën e tij me ta. Nëna e Profetit tregoi: "Çdo mbrëmje ne mblidhnim bashkë fëmijët tanë. Mendoj se ne paraqisnim skenën më të pazakontë të cilësdo familje që ka jetuar ndonjëherë në tokë, të ulur të gjithë në rreth, babai, nëna, bijtë dhe bijat duke dëgjuar me ankth të pafrymë mësimet fetare të një djaloshi [shtatëmbëdhjetë]vjeçar. …

Ne ishim të bindur se Perëndia qe gati për të nxjerrë në dritë diçka me të cilën ne mund të forcoheshim mendërisht e shpirtërisht, diçka me të cilën mund të kuptonim më qartë sesa nga

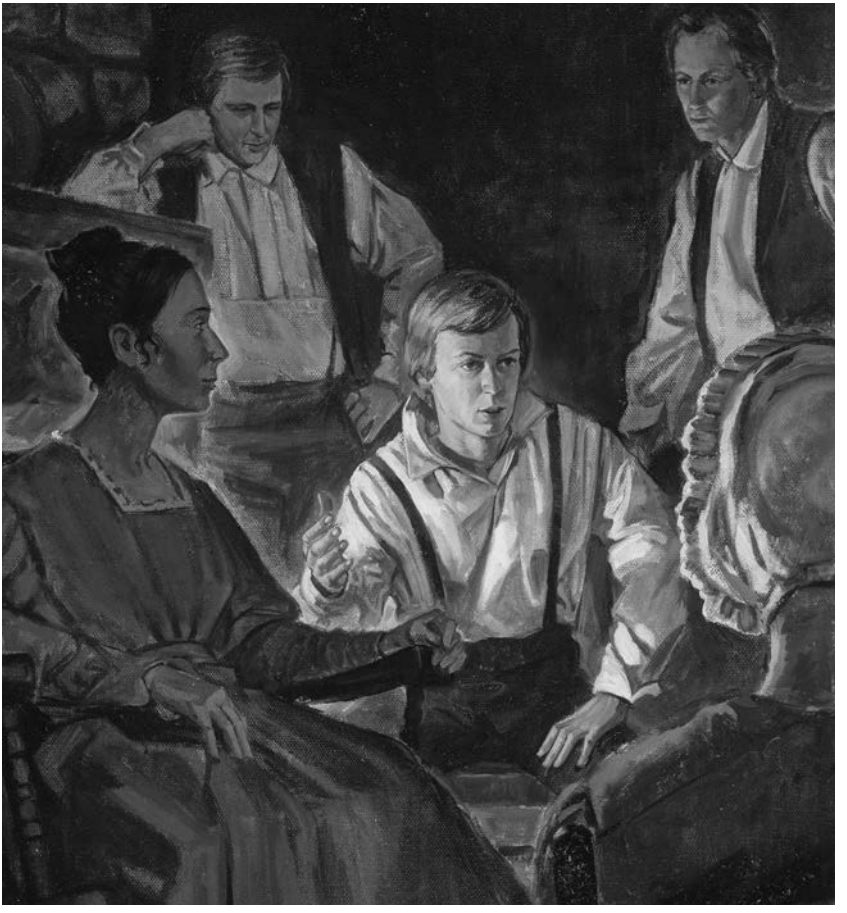

"Çdo mbrëmje ne mblidhnim bashkë fëmijët tanë", kujtoi Lusi Mak Smith, "babai, nëna, bijtë dhe bijat duke dëgjuar me anktth të pafrymë mësimet fetare të një djaloshi [shtatëmbëdhjetë]vjeçar."

çfarëdo gjëje që na ishte mësuar deri atëherë dhe ne gëzoheshim në të me gëzim jashtëzakonisht të madh. Bashkimi dhe lumturia më e ëmbël mbushën shtëpinë tonë. Asnjë zënkë apo grindje nuk e shqetësoi paqen tonë dhe qetësia mbretëroi mes nesh."[14]

Nga fundi i marshimit të Kampit të Sionit, në qershor 1834, Jozef dhe Hajrëm Smithi, mes shumë të tjerësh, u sëmurën me kolerë. Nëna e tyre tregoi sa vijon mbi përvojën e tyre: "Gëzimi ... i Hajrëmit dhe Jozefit që na takuan sërish me shëndet qe jashtëzakonisht i madh, tej mase, për shkak të rreziqeve të cilave u kishin shpëtuar gjatë mungesës së tyre. Ata u ulën, nga një në se-

cilën anë timen, Jozefi duke më mbajtur njërën nga duart e Hajrëmi tjetrën dhe ata më treguan sa vijon: …

'Sëmundja na përfshiu në çast dhe brenda disa minutash ne qemë në vuajtje të tmerrshme. Ne i bëmë shenja pa zë njëri-tjetrit dhe u larguam nga shtëpia me qëllim që të shkonim në ndonjë vend të veçuar për t'u bashkuar në lutje që Perëndia të na çlironte nga ky ndikim i tmerrshëm. Por përpara se të mund të arrinim në një largësi të mjaftueshme që të ishim të sigurt se nuk do të na ndërprisnin, mezi qemë në gjendje të rrinim në këmbë dhe u alarmuam shumë, të frikësuar se do të vdisnim në këtë shkretëtirë perëndimore kaq larg prej familjeve tona, pa pasur as privilegjin që të bekonim fëmijët tanë apo t'u jepnim atyre një fjalë këshille të ndarjes. Hajrëmi thirri: "Jozef, çfarë do të bëjmë? A duhet të fshihemi nga faqja e tokës prej këtij shkaku të lemerishëm?" "Le të ulemi në gjunjë", tha [Jozefi], "dhe t'i lutemi Perëndisë ta heqë shtrëngimin e vuajtjet e tjera dhe të na kthejë shëndetin, që të mund të kthehemi tek familjet tona." Ne e bëmë këtë pa pasur asnjë përfitim, por duke u bërë ende më keq. …

Shpejt arritëm në vendimin që t'i bënim thirrje përsëri Perëndisë për mëshirë dhe të mos ngriheshim nga gjunjët tanë derisa njëri apo tjetri të merrte dëshmi se do të shëroheshim. … Ne u lutëm njëfarë kohe, në fillim njëri e pastaj tjetri dhe shpejt perceptuam se shtrëngimi filloi të lirohej. Dhe pas pak kohe, Hajrëmi kërceu në këmbë dhe thirri: "Jozef, ne do të kthehemi, sepse kam parë një vegim të hapur në të cilin pashë Mëmën në gjunjë poshtë një peme molle që lutej për ne dhe ajo madje tani është duke i kërkuar Perëndisë me lot në sy të na kursejë jetën që ajo të mund të na shohë përsëri në mish. Dhe Shpirti më dëshmon se lutjet e saj dhe tonat do të dëgjohen." Dhe që nga ai çast ne u shëruam dhe vazhduam rrugën tonë me gëzim.'

'Oh, Mëma ime', tha Jozefi, 'sa shpesh lutjet e tua kanë qenë një mjet ndihme për ne kur hijet e vdekjes na qarkuan.'"[15]

Dashuria e Lusi Mak Smithit për bijtë e saj ilustrohet nga rrëfimi i saj për Profetin dhe vëllain e tij Hajrëm që u morën si të burgosur nga Far-Uesti i Misurit, në nëntor 1838, për në Indipendens dhe pastaj në Riçmond të Misurit, ku do të burgoseshin. Familja kishte frikë se Jozefin dhe Hajrëmin do t'i vrisnin: "Kur na erdhi

lajmi se bijtë tanë do t'i merrnin, lajmëtari na tha që, nëse do t'i shihnim ndonjëherë përsëri gjallë bijtë tanë, ne duhet të shkonim tek ata, sepse ishin në një karro për t'i çuar larg dhe do të niseshin brenda disa minutave. Bashkëshorti im në atë kohë qe tepër i sëmurë për të shkuar, por unë dhe Lusi [një bijë] u nisëm të vetme, sepse ne ishim të vetmet që ishim mirë nga familja.

Kur qemë rreth 370 metra larg nga karroja, nuk mund të shkonim më tej për shkak të burrave nga të cilët ishim rrethuar. 'Unë jam nëna e Profetit', thirra unë, 'dhe a nuk ka një zotëri këtu që do të më ndihmojë përmes kësaj turme për tek ajo karro që të mund t'u hedh një sy të fundit fëmijëve të mi dhe t'u flas atyre edhe një herë përpara se të vdesin?' Një person doli vullnetar të hapte një shteg përmes ushtrisë dhe ne vazhduam tejpërtej mes shpatash, mushqetash, pistoletash dhe bajonetash, të kërcënuara me vdekje në çdo hap, derisa më në fund mbërritëm atje. Burri që më shoqëroi i foli Hajrëmit, që ishte ulur në ballë, dhe i tha atij se nëna e tij ishte aty e dëshironte që ai t'i zgjaste dorën asaj. Ai e bëri këtë, por mua nuk më lejuan t'i shihja, sepse mbulesa e karros ishte bërë me copë shumë të rëndë dhe ishte lidhur fort në krye dhe gozhduar mirë anash. …

Miku ynë pastaj na drejtoi tek pjesa e pasme e karros, ku ishte Jozefi dhe i foli atij duke i thënë: 'Z. Smith, nëna e motra jote janë këtu dhe dëshirojnë të tokin duart me ju'. Jozefi e nxori me shtrëngesë dorën përmes karros dhe mbulesës ku ishte gozhduar poshtë tek dërrasa e fundit. Ne i kapëm dorën, por ai nuk na foli. Nuk mund të duroja ta lija pa i dëgjuar zërin. 'Oh, Jozef', i thashë, 'foli edhe një herë nënës tënde të varfër. Nuk mund të shkoj derisa të të dëgjoj të flasësh.'

'Perëndia të bekoftë, Mëmë', tha ai dhe pastaj një thirrje u ngrit dhe karroja lëvizi befas, duke e shkëputur birin tim prej nesh tamam kur Lusi po e shtrëngonte dorën e tij për të dhuruar mbi të një puthje të fundit prej motre, sepse e dinim se ata ishin dënuar që t'i pushkatonin.

Ne arritëm të shkonim sërish në shtëpi, ndonëse mezi qemë në gjendje të mbanim veten. … Për njëfarë kohe asgjë nuk dëgjohej në shtëpi përveç psherëtimave dhe rënkimeve, sepse besonim se i kishim parë Jozefin e Hajrëmin për herë të fundit. Por

mes pikëllimit tim, gjeta ngushëllim që ia kalonte çdo lehtësimi tokësor. U mbusha me Shpirtin e Perëndisë dhe mora sa vijon me anë të dhuratës së profecisë: 'Zemra jote le të ngushëllohet në lidhje me fëmijët tuaj, sepse ata nuk do t'u prekin as një fije floku'. … 'Fëmijët e mi', thashë unë, 'mos qani më. Turma nuk do t'i vrasë ata, sepse Zoti më ka bërë të ditur se ai do t'i çlirojë nga duart e armiqve të tyre.' Ky qe një ngushëllim i madh për ne të gjithë dhe ne nuk qemë aq shumë të shqetësuar më pas se atyre do t'u merrej jeta."[16]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni përshkrimin e Plakut Parli P. Prat se si njohuria për doktrinën e martesës së përjetshme bekoi jetën e tij (faqe 514). Në çfarë mënyrash kjo doktrinë mund të ndikojë mënyrën si ndihemi për familjet tona, mënyrën si trajtojmë njëri-tjetrin në shtëpi?
- Lexoni këshillën e Profetit Jozef Smith për bashkëshortët e bashkëshortet (faqe 515–516). Mendoni se si disa nga këto këshilla zbatohen si për gratë edhe për burrat. Përse është e rëndësishme si për etërit edhe për nënat që të studiojnë shkrimet e shenjta dhe të marrin zbulesa për të udhëhequr familjen? Cilat janë disa gjëra që mund të bëjë një burrë kur e sheh se bashkëshortja e tij është e "rënduar nga telashet"? Përse si bashkëshortët edhe bashkëshortet duhet të shmangin përdorimin e "një zemërim[i] apo fjal[e] të pasjellshme"?
- Kur ishte i rritur, Profeti Jozef vazhdoi të kënaqej me qëndrimin me prindërit e tij, të kërkonte këshillën e tyre dhe t'i nderonte ata (faqe 516–518). Cila prej deklaratave të Profetit për prindërit e tij ju lë veçanërisht mbresë? Çfarë shembujsh keni parë ju të ndikimit të vazhdueshëm për mirë që prindërit mund të kenë tek fëmijët e tyre? Mendoni se çfarë mund të bëni për të nderuar më mirë prindërit tuaj.

- Rishihni deklaratat e Profetit mbi vëllezërit e tij Alvin, Don Karlos dhe Hajrëm (faqet 518–519). Si mendoni ju, përse marrëdhëniet mes vëllezërve e motrave mund të jenë kaq të qëndrueshme e të fuqishme? Çfarë mund të bëjnë prindërit që të nxisin bijtë e bijat e tyre që të jenë miq të mirë? Çfarë mund të bëjnë vëllezërit e motrat për të ushqyer miqësinë e tyre me njëri-tjetrin?
- Rishihni kujtimet e Lusi Mak Smithit për birin e saj Jozef që i mësonte familjes (faqe 519–520). Çfarë përvojash mund të ndani në të cilat keni ndier "bashkim dhe lumturi" me pjesëtarët e familjes? Çfarë mund të mësojnë prindërit nga përvoja që patën Jozefi dhe Hajrëmi me shërimin nga kolera? (Shihni faqet 520–521.)

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Eksodi 20:12; 1 Korintasve 11:11; Efesianëve 6:1–4; Mosia 4:14–15; Moisiu 3:18, 21–24

Shënime

1. *History of the Church,* 5:391; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 16 maj 1843, në Ramus, Illinois; raportuar nga William Clayton.
2. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 297–298; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
3. *History of the Church,* 2:320; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 24 nëntor 1835, Kirtland, Ohio.
4. "On the Duty of Husband and Wife", një kryeartikull botuar në *Elders' Journal,* gusht 1838, f. 61; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.
5. *History of the Church,* 4:605–607; është modernizuar drejtshkrimi; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
6. *History of the Church,* 4:604; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 28 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
7. *History of the Church,* 2:289; nga shënime ditari të Joseph Smith-it, 8 dhe 11 tetor 1835, Kirtland, Ohio.
8. *History of the Church,* 1:466; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 18 dhjetor 1836, Kirtland, Ohio.
9. *History of the Church,* 5:125–126; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 23 gusht 1842, pranë Nauvoo, Illinois; ky shënim është datuar pasaktësisht 22 gusht 1842, në *History of the Church.*
10. *History of the Church,* 2:342; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar William Smith, 18 dhjetor 1835, Kirtland, Ohio.
11. *History of the Church,* 5:125–126; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 23 gusht 1842, pranë Nauvoo, Illinois; ky shënim është datuar pasaktësisht 22 gusht 1842, në *History of the Church.*
12. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar Hyrum Smith-it, 3 mars 1831, Kirtland, Ohio; Joseph Smith, Collection, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.

13. *History of the Church,* 2:338; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 18 dhjetor 1835, Kirtland, Ohio.
14. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, libri 4, f. 1, Arkivat e Kishës.
15. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, libri 13, f. 12–14, Arkivat e Kishës.
16. Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, libri 16, f. 3–6, Arkivat e Kishës.

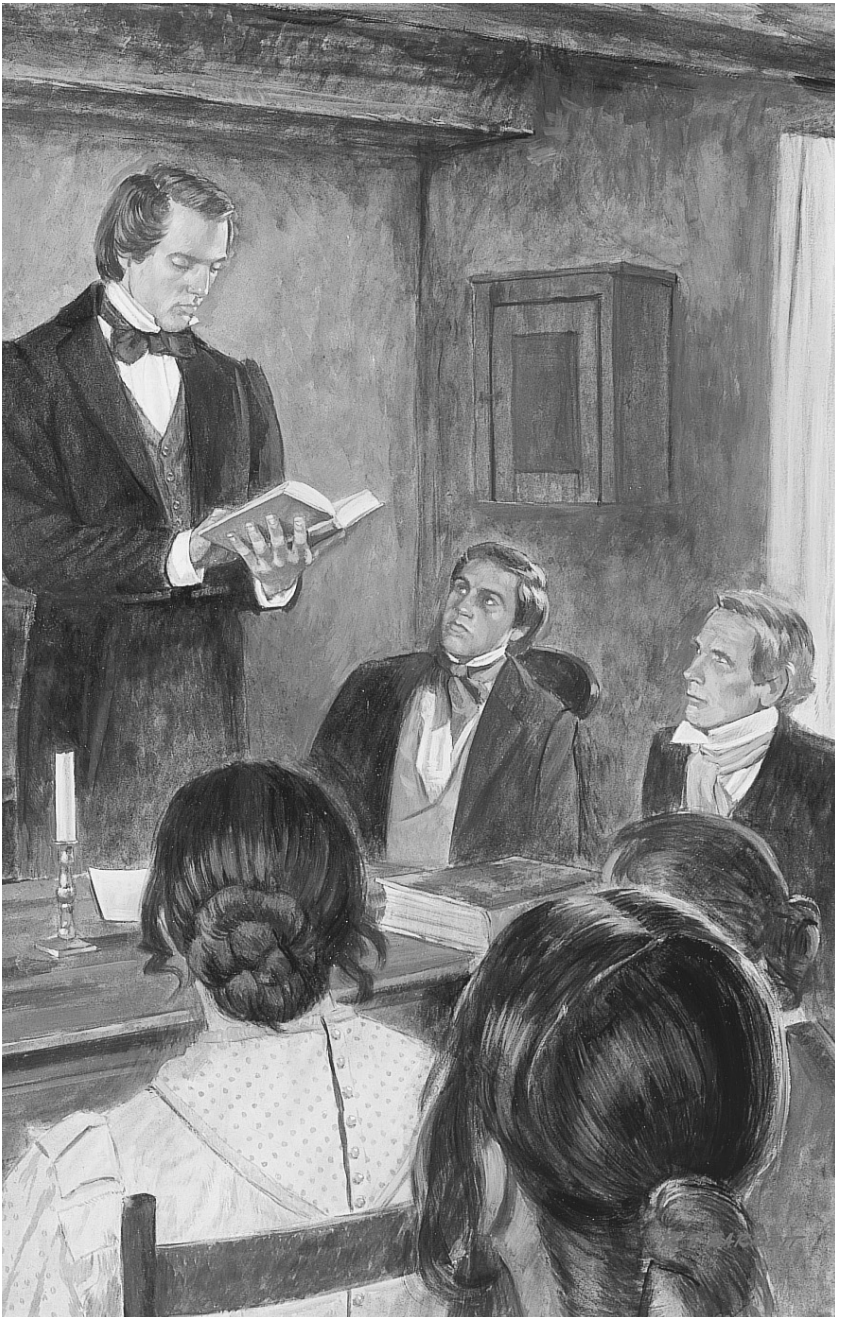

“Njerëzve u pëlqente shumë ta dëgjonin [Profetin Jozef Smith], sepse qe plot zbulesë”, deklaroi Lorenco Snou. “ Sipas premtimit të Zotit, ata që pranuan parimet që u mësoi morën nga Zoti një dëshmi të vërtetësisë së tyre.”

"Ai qe Profet i Perëndisë": Bashkëkohës të Jozef Smithit Dëshmojnë për Misionin e Tij Profetik

"Më vjen të bërtas Aleluja sa herë
që mendoj se pata mundësinë të njihja
Jozef Smithin, Profetin." (Brigam Jang)

Nga Jeta e Jozef Smithit

Në Navu, shenjtorët shpesh u mblodhën së bashku që ta dëgjonin Profetin Jozef Smith t'u fliste atyre. Meqenëse nuk kishte ndërtesë mjaft të madhe në Navu që të nxinte gjithë shenjtorët, Profeti shpesh foli përjashta. Shpesh ai foli në një korije që ndodhej pak në perëndim të tempullit, ku mund të mblidheshin mijëra vetë. U ndërtua një platformë e mbartshme për udhëheqësit e Kishës e folësit dhe kongregacioni ulej mbi bar apo mbi trungje ose tulla. Profeti gjithashtu foli në vende të tjera në Navu, përfshirë tempullin e papërfunduar dhe shtëpi private. Një vizitor në Navu nga fillimi i vitit 1843 raportoi se pa të mbaheshin mbledhje: "Mbi dyshemenë e ashpër të bodrumit të Tempullit dhe atje Profeti predikon shpesh"[1].

Kur Profeti fliste përjashta, shpesh ai i fillonte bisedat e tij duke i kërkuar shenjtorëve të luteshin që era apo shiu të qetësoheshin derisa ai të mbaronte së foluri. Në një konferencë të mbajtur në Navu më 8 prill 1843, Profeti e filloi një fjalim duke thënë: "Kam tre kërkesa për t'ia bërë kongregacionit: E para është që të gjithë ata që kanë besim ta ushtrojnë atë dhe t'i luten Zotit që të qetësojë erën; sepse ashtu si po fryn tani, unë nuk mund të flas gjatë pa e dëmtuar seriozisht shëndetin tim; tjetra është që të mund të kem lutjet tuaja që Zoti të forcojë mushkëritë e mia që

të mund të jem në gjendje të bëj që të dëgjoni të gjithë; dhe e treta është që ju të luteni që Fryma e Shenjtë të qëndrojë mbi mua, që të më bëjë të aftë të shpall ato gjëra që janë të vërteta"[2].

Caktimet e Profetit për të folur qenë shumë të rëndësishme për anëtarët e Kishës dhe nganjëherë ai u fliste kongregacioneve që numëronin disa mijëra vetë. "Askush prej atyre që e dëgjuan nuk u lodh ndonjëherë nga fjalimi i tij", kujtoi Parli P. Prat. "Unë madje e kam parë atë ta mbajë të mbledhur për shumë orë një kongregacion dëgjuesish të gatshëm dhe të dëshiruar, në mes të të ftohtit apo të kohës me diell, të shiut apo erës, ndërkohë që ata qeshnin në një çast dhe qanin në tjetrin."[3] Alvah J. Aleksandër, që qe djalosh gjatë viteve të Navusë, kujtoi se "asnjë zbavitje apo lojë nuk qe aq interesante për mua sa ta dëgjoja atë të fliste"[4].

Amasa Poter kujtoi se qe i pranishëm në një predikim të fuqishëm që Profeti Jozef Smith ua predikoi një grupi të madh shenjtorësh në Navu:

"Kur [Profeti] kishte folur rreth tridhjetë minuta erdhi një erë e fuqishme e një stuhi. Pluhuri qe kaq i dendur sa ne nuk mund ta shihnim njëri-tjetrin pa qenë afër dhe disa prej njerëzve po largoheshin kur Jozefi u thirri të ndalonin dhe t'i linin lutjet e tyre të ngjiteshin tek Perëndia i Plotfuqishëm, që era të mund të pushonte së fryri dhe shiu të pushonte së rëni, dhe kështu do të bëhej. Brenda fare pak minutash era e shiu pushuan dhe elementet u qetësuan si në një mëngjes vere. Stuhia u shpërnda dhe shkoi në veri e në jug të qytetit dhe ne mund të shihnim në largësi pemët e kaçubet që lëkundeshin nga era, ndërsa atje ku qemë ne ishte qetësi për një orë dhe gjatë asaj kohe një prej predikimeve më të shkëlqyera, që ka dalë ndonjëherë nga buzët e Profetit, u predikua mbi temën madhështore të të vdekurve."[5]

Shenjtorët që e dëgjuan të fliste Profetin Jozef Smith dhanë dëshmi të fuqishme e të gjalla për misionin e tij profetik. Shumë prej tyre i dokumentuan kujtimet e tyre të fjalimeve që e dëgjuan të mbante dhe përvojat që patën me të, sepse ata dëshironin që brezat që i pasuan ata të dinin, ashtu si ata e dinin, se Jozef Smithi ishte vërtet një profet i Perëndisë.

Dëshmi për Jozef Smithin

Ashtu si shenjtorët e hershëm, ne mund ta dimë se Jozef Smithi është profeti përmes të cilit Zoti rivendosi plotësinë e ungjillit.

Brigam Jang, Presidenti i dytë i Kishës: "Më vjen të thërras, aleluja, gjithë kohës, kur mendoj se dikur e njoha Jozef Smithin, Profetin që Zoti e ngriti dhe e shuguroi, dhe të cilit i dha çelësat dhe fuqi për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë mbi tokë e për ta mbështetur atë. Këto çelësa i janë besuar këtij populli dhe ne kemi fuqi të vazhdojmë veprën që filloi Jozefi."[6]

Eliza R. Snou, presidentja e përgjithshme e Shoqatës së Ndihmës nga viti 1866 deri në 1887: "Në çështjen e së vërtetës dhe drejtësisë – në gjithçka që do t'i sillte përfitim bashkënjeriut të tij, ndershmëria e tij qe po aq e paepur sa kolonat e Qiellit. Ai e dinte se Perëndia e kishte thirrur atë për punën dhe gjithë fuqitë e tokës e të ferrit të bashkuara nuk ia dolën as ta frenonin as ta largonin nga qëllimi i tij. Me ndihmën e Perëndisë e të vëllezërve të tij, ai hodhi themelet e veprës më të madhe të krijuar ndonjëherë nga njeriu – një vepër që shtrihet jo vetëm tek gjithë të gjallët dhe tek gjithë brezat që do të vijnë, por gjithashtu tek të vdekurit.

Ai me guxim e trimëri u përball me traditat e rreme, superstticionet, fetë, fanatizmin dhe paditurinë e botës – e provoi veten të vërtetë ndaj çdo parimi të zbuluar nga qielli – të vërtetë ndaj vëllezërve të tij dhe të vërtetë ndaj Perëndisë, pastaj e vulosi dëshminë e tij me gjakun e tij."[7]

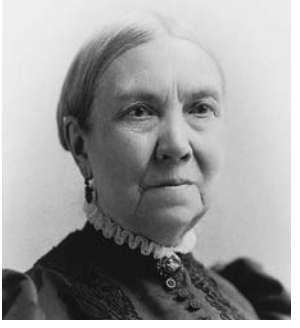

Betsheba W. Smith

Betsheba W. Smith, presidentja e përgjithshme e Shoqatës së Ndihmës nga viti 1901 deri në 1910: "Unë e di se ai është ai që shpalli se ishte – një profet i vërtetë i Perëndisë dhe se Zoti përmes tij rivendosi ungjillin e përjetshëm dhe çdo ordinancë e indaument që do të na udhëheqë në mbretërinë çelestiale"[8].

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës: "Kam ndier të gëzohem jashtëzakonisht në atë çfarë pashë nga Vëllai Jozef, sepse në veprimet

e tij publike e private ai mbarti Shpirtin e të Plotfuqishmit dhe shfaqi një madhështi të shpirtit të cilën nuk e kam parë kurrë tek asnjë njeri tjetër”[9].

Daniel D. Mek-Artur, një anëtar i hershëm i Kishës, që më vonë udhëhoqi një prej kompanive të para të karrocave të dorës për në Solt-Lejk-Siti: “Dëshmia ime është se ai qe një Profet i vërtetë i Perëndisë së gjallë; dhe sa më shumë i dëgjova thëniet e tij e pashë veprimet e tij, aq më shumë u binda se ai vërtet kishte parë Perëndinë Atë dhe Birin e Tij Jezu Krishtin, si dhe engjëjt e shenjtë të Perëndisë. … Gjithmonë më është dukur se nëse kam ditur ndonjëherë ndonjë gjë në këtë tokë, sigurisht e dija se ai ishte Profet.”[10]

Aleksandër Mek-Rei, një prej të burgosurve në burgun e Libertisë me Jozef Smithin: “I tillë qe besimi ynë tek [Jozef Smithi] si Profet, saqë kur ai thoshte: ‘Kështu thotë Zoti’, ne kishim besim se do të ishte ashtu si ai thoshte; dhe sa më shumë e provuam, aq më shumë besim patëm, sepse kurrë nuk gjetëm që fjala e tij të mos vërtetohej në asnjë rast të vetëm”[11].

Liman O. Litëllfild, një anëtar i Kampit të Sionit: “Gjithë energjitë e shpirtit të tij ishin përthithur në veprën e lavdishme të ditëve të mëvonshme për të cilën ai ishte thirrur nga Mjeshtri i tij Hyjnor”[12].

Meri Elis Kanon Lambert

Meri Elis Kanon Lambert, një angleze e kthyer në besim, që emigroi në Navu në vitin 1843: “E pashë së pari Jozef Smithin në pranverën e 1843-it. Kur lundra me të cilën iu ngjitëm lumit Misisipi arriti në skelën e Navusë, disa prej vëllezërve udhëheqës qenë atje për të takuar kompaninë e shenjtorëve që kishte ardhur me të. Mes atyre vëllezërve qe Profeti Jozef Smith. E njoha atë në çastin kur sytë e mi ranë mbi të dhe në atë çast unë mora dëshminë time se ai qe një Profet i Perëndisë. … Atë nuk ma treguan. E njoha atë nga gjithë burrat e tjerë dhe, edhe pse fëmijë (isha vetëm katërmbëdhjetë vjeçe) e dija se pashë një Profet të Perëndisë.”[13]

Angus M. Kanon, një anëtar i Kishës që jetoi në Navu kur qe i ri dhe më vonë u bë president kunji në Solt-Lejk-Siti: “Në një

rast veçanërisht e kujtoj Vëllain Jozef kur iu drejtua një kuvendi shenjtorësh, në pranverën e 1844-ës. Qe poshtë disa lisave të mëdhenj, në një luginëz në jug të Tempullit, pranë rrugës Parli. Ai po fliste mbi faktin se Perëndia, me krijimin e Kishës së Tij, kishte siguruar që vetëm një burrë të ishte i autorizuar, nga Perëndia, për të marrë zbulesa që do të ishin detyruese mbi Kishën. … Qe në po këtë rast që dëgjova Profetin të deklaronte se ai e kishte marrë Priftërinë Melkizedeke, nën drejtimin e Pjetrit, Jakobit e Gjonit.

Mbresa që u krijua në mendjen time të re nga të shprehurit e frymëzuar të Jozef Smithit më ka shoqëruar gjithë pjesën tjetër të jetës; dhe kur përndryshe errësira do ta kishte mbuluar me re mendjen time, dëshmia e tij ka dalë e gjallë para meje, duke më dhënë provë se Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është krijuar dhe qeveriset nga fuqia dhe autoriteti i shfaqur i Perëndisë."[14]

Hajrëm Smith, vëllai i Profetit dhe Patriark i Kishës: "Ka pasur profetë më parë, por Jozefi ka shpirtin dhe fuqinë e të gjithë profetëve"[15].

Jozef Smithi ishte një shembull që mund ta ndjekim në zhvillimin e një karakteri si të Krishtit.

Parli P. Prat

Parli P. Prat, një anëtar i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve nga viti 1835 deri në 1857: "Presidenti Jozef Smith ishte vetë i gjatë dhe i formuar mirë, i fuqishëm e aktiv; me lëkurë të çelët, flokë ngjyrë kafe të çelët, sy blu, me fare pak qime në fytyrë dhe me një shprehje unike. … Shprehja e fytyrës së tij ishte gjithmonë e butë, e dashur, që rrezatonte inteligjencë e dashamirësi; e përzier me një vështrim interesimi e buzëqeshjeje të pandërgjegjshme, apo gazmendi dhe plotësisht e çliruar nga çfarëdo frenimi apo serioziteti të shtirë; dhe kishte diçka të lidhur me vështrimin depërtues të qetë e të qëndrueshëm të syrit të tij, sikur do të përshkonte humnerat më të thella të zemrës njerëzore, do t'ia ngulte sytë përjetësisë, do të përshkonte qiejt dhe do të përfshinte gjithë

botët. Ai zotëronte një guxim fisnik dhe pavarësi karakteri; sjellja e tij ishte e thjeshtë dhe e dashur; qortimi i tij i tmerrshëm si luani; dashamirësia e tij e pakufi si oqeani; inteligjenca e tij universale."[16]

Xhon Nidam, një anglez i kthyer herët në besim: "Jozef Smithi është një burrë i shkëlqyer, një burrë parimesh, një burrë i hapur; jo një person fanatik e i ngrysur, por krejt e kundërta. Vërtet disa ngurrojnë sepse ai është një burrë kaq i hapur, që flet çiltër, gazmor, por kjo më bën ta dua më shumë."[17]

Emelin B. Uells, presidentja e përgjithshme e Shoqatës së Ndihmës nga viti 1910 deri në 1921: "Unë … dëshmoj se ai qe burri më i shkëlqyer dhe profeti më i shkëlqyer, dhe personazhi më i shkëlqyer i këtij brezi, ndihem e sigurt ta them, më i shkëlqyeri që nga ditët e Shpëtimtarit. Madhështia e tij në paraqitje ishte diçka e mrekullueshme. Do të mendoje se ai ishte shumë më i gjatë dhe më i madh madje nga sa ishte. Ndoshta shumë prej jush kanë vënë re burra që kanë një qëndrim të tillë kur çohen dhe ecin. Kështu qe me Profetin Jozef. Nuk ka piktura ekzistuese të tij me sa di unë, që të krahasohen me bukurinë dhe madhështinë e pamjes së tij."[18]

Meri Elis Kanon Lambert: "Dashuria që kishin shenjtorët për të nuk shprehej dot. Ata me gatishmëri do të jepnin jetën e tyre për të. Nëse do të fliste ai, çdo punë do të lihej mënjanë që ata të mund të dëgjonin fjalët e tij. Ai nuk qe një burrë i zakonshëm. Shenjtorë e mëkatarë njëlloj e ndien dhe njohën një fuqi e ndikim që ai mbartte. Qe e pamundur ta takoje atë dhe të mos të të linte mbresë forca e personalitetit të tij dhe ndikimi."[19]

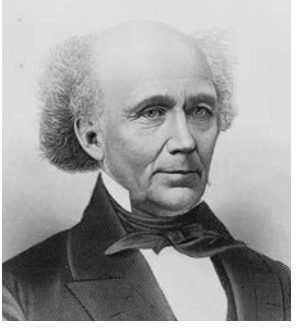

Xhon M. Bernhizel

Xhon M. Bernhizel, një mjek që banoi në shtëpinë e Jozefit dhe Emës në Navu për disa muaj gjatë vitit 1843 dhe 1844: "Jozef Smithi është prej natyre një burrë me forcë të madhe mendore dhe zotëron shumë energji e vendosmëri karakteri, depërtueshmëri të madhe dhe një njohje të thellë të natyrës njerëzore. Ai është një burrë me gjykim të qetë, pikëpamje të gjera dhe

dallohet në mënyrë të spikatur nga dashuria e tij për drejtësinë. Ai është i sjellshëm dhe i gjindshëm, bujar e dashamirës, i shoqërueshëm e gazmor dhe zotëron një mendje studioze e mendimtare. Ai është i ndershëm, i hapur, sypatrembur e i pavarur dhe aq i çliruar nga shtirja [paraqitje të rreme] sa çdo burrë që mund të gjeni. … Si mësues fetar, ashtu dhe si njeri, atë e duan shumë këta njerëz."[20]

Xhes N. Smith, një kushëri i Jozef Smithit: "[Profeti ishte] në mënyrë të pakrahasueshme burri më i ngjashëm me Perëndinë që kam parë ndonjëherë. … E di se prej natyre ai qe i paaftë për gënjeshtra e mashtrim, pasi zotëronte mirësinë dhe fisnikërinë më të madhe të karakterit. Në praninë e tij unë ndieja se ai mund të më lexonte përbrenda plotësisht. E di se ai ishte gjithçka që thoshte se ishte."[21]

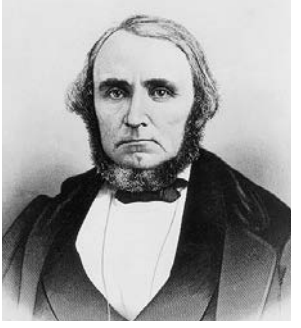

Uilliam Klejton

Uilliam Klejton, një anglez i kthyer në besim që shërbeu si sekretar i Jozef Smithit: "Sa më shumë që jam me të, aq më shumë e dua; sa më shumë që e njoh, aq më shumë besim kam tek ai"[22].

Jozef F. Smithi, Presidenti i gjashtë i Kishës: "Ai qe i mbushur me më fisniken e më të dëlirën e natyrës njerëzore, që shpesh u shpreh në zbavitje të pafajshme – në lojëra me top, në mundje me vëllezërit e tij dhe kacafytje loje me ta dhe duke u zbavitur; ai nuk qe si një njeri tepër zyrtar me seriozitet të shtirë dhe me fytyrë të derdhur në bronz sa të mos mund të buzëqeshte, se nuk kishte gëzim në zemrën e tij. Oh, ai qe plot me gëzim; ai qe plot me kënaqësi; ai qe plot me dashuri dhe me çdo veti tjetër fisnike që i bën njerëzit të shkëlqyer e të mirë dhe në të njëjtën kohë të thjeshtë e të pafajshëm, kështu që mund të ulej deri në kushtet më të ulëta; dhe ai kishte fuqi, me anë të hirit të Perëndisë, që edhe të rrokte qëllimet e të Plotfuqishmit. I tillë qe karakteri i Profetit Jozef Smith."[23]

Si profeti përmes të cilit u rivendos ungjilli, Jozef Smithi dha mësim planin e shpëtimit të Perëndisë me qartësi dhe fuqi.

Brigam Jang: "Shkëlqimi i lavdisë së karakterit të Vëllait Jozef Smith qe se ai mund të thjeshtonte gjërat qiellore sa t'i kuptonin të vdekshmit. Kur u predikoi njerëzve – zbuloi gjërat e Perëndisë, vullnetin e Perëndisë, planin e shpëtimit, qëllimet e Jehovait, marrëdhënien sipas së cilës qëndrojmë me të dhe gjithë qeniet qiellore – ai i thjeshtoi mësimet e tij deri në aftësinë mendore të çdo burri, gruaje apo fëmije, duke i bërë aq të qarta sa një udhë e përcaktuar mirë. Kjo duhet ta kishte bindur çdo njeri, që dëgjoi ndonjëherë atë, për autoritetin dhe fuqinë e tij hyjnore, sepse asnjë njeri tjetër nuk qe i aftë të jepte mësim si mundej ai dhe asnjë person nuk mund të zbulojë gjërat e Perëndisë, përveçse përmes zbulesave të Jezu Krishtit."[24]

Hauard Korej, një sekretar i Jozef Smithit: "Unë e kam studiuar Ungjillin siç u zbulua nga Jozef Smithi dhe kam vrarë mendjen nëse ishte e mundur që ndokush i pandihmuar nga Shpirti i Perëndisë të kishte zbuluar një sistem të tillë shpëtimi e ekzaltimi për njeriun. Përfundimi im është negativ. Kam ndenjur e kam dëgjuar predikimet e tij në foltore në Navu shumë herë ndërsa jam përthithur plotësisht nga gojëtaria e tij e papërshkrueshme – fuqia e shprehjes – duke folur ashtu si nuk kam dëgjuar kurrë të flasë ndonjë njeri tjetër."[25]

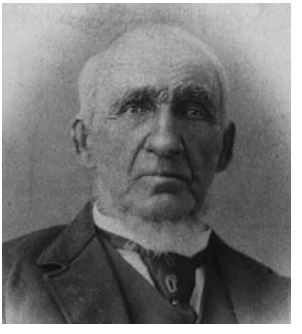

Xhozef L. Robinson

Xhozef L. Robinson, një këshilltar në një këshill peshkopi në Navu: "Që prej kohësh ne e kemi besuar dhe e kemi ditur vërtet se Jozef Smithi ishte një Profet i vërtetë e i përulur i Perëndisë, por tani sytë tanë e shohin vërtet atë dhe veshët tanë dëgjojnë zërin e tij, që është si zëri i bubullimave të fuqishme të Qiellit, prapëseprapë gjuha e tij është e butë dhe udhëzuese, që lartëson shumë. Por ka një fuqi e madhështi të pranishme në fjalët e predikimin e tij që ne nuk e kemi parë kurrë tek ndonjë njeri më parë, sepse ai është një

Profet i fuqishëm, një njeri i shenjtë i Perëndisë. Ai vërtet është mësuar në gjërat që i përkasin mbretërisë së Perëndisë dhe qe mbushur së tepërmi me Frymën e Shenjtë, që qe një shoqërues i vazhdueshëm."[26]

Orson Spenser, një shërbestar baptist që u bashkua me Kishën në vitin 1841: "Në doktrinë Z. Smith është spikatshëm i shkrimeve të shenjta. Nuk e kam parë kurrë të mohojë apo nënvlerësojë një të vërtetë të vetme të Dhiatës së Vjetër e të Re; por gjithmonë e kam parë t'i shpjegojë e mbrojë ato në mënyrë mjeshtërore. I vajosur nga Perëndia, me qëllimin që t'i japë mësim e ta përsosë kishën, është e nevojshme që ai duhet të dijë se si t'i vërë në rregull gjërat që mungojnë për të nxjerrë në dritë gjëra të reja e të vjetra, si një shkrues i udhëzuar mirë. Këtë detyrë dhe apostullim duket se ai e lartëson; në prekjen e tij profetët e lashtë brofin në jetë dhe bukuria e fuqia e zbulesave të tyre paraqiten me interes drithërues për të gjithë që i dëgjojnë."[27]

Xhona R. Boll, një anëtar i Kishës që jetonte në Navu: "Shkova në mbledhje. Dëgjova Profetin të predikonte në dyshemenë e tempullit. Atë po e dëgjonin disa mijëra. Nuk ka gabim. Mënyra si i shpalos ai shkrimet e shenjta është përtej supozimit apo polemikës. Teksti i tij ishte kapitulli i parë i 2 Pjetrit. Ai e shpjegoi atë po aq qartë sa dielli [i mesditës]."[28]

Uilliam Klejton: "Ne kemi pasur privilegjin të bashkëbisedojmë me Jozef Smith të Riun dhe u kënaqëm me shoqërinë e tij. … Ai është … një burrë me gjykim të shëndoshë e zotëron një bollëk inteligjence dhe ndërsa dëgjoni bisedimin e tij ju merrni inteligjencë që ju zgjeron mendjen dhe e bën zemrën tuaj të gëzohet. Ai është shumë i dashur dhe kënaqet të udhëzojë shenjtorin e varfër. Unë mund të bisedoj me të po aq lehtë sa mundem me ju dhe në lidhje me qenien i gatshëm për të komunikuar udhëzim, ai thotë: 'Unë falas e marr dhe falas do ta jap'. Ai është i gatshëm t'i përgjigjet çfarëdo pyetjeje që i kam drejtuar dhe kënaqet kur i bëjmë pyetje. Ai duket i përgatitur jashtëzakonisht mirë për shkrimet e shenjta dhe ndërsa bisedon për çfarëdo teme, zbulohet një dritë e bukuri e tillë siç nuk e kam parë kurrë më parë. Nëse do të kisha ardhur nga Anglia me

qëllimin që të bisedoja me të për vetëm disa ditë, do ta kisha konsideruar veten të shpërblyer më së miri për mundimin."[29]

Mersi Filding Tompson

Mersi Filding Tompson, një angleze e kthyer në besim bashkëshorti i së cilës, Robert B. Tompson, shërbeu si sekretar i Jozef Smithit: "Unë kam … dëgjuar shpjegimet e tij të qarta e mjeshtërore për pyetje të thella e të vështira. Atij gjithë gjërat i dukeshin të thjeshta e të lehta për t'u kuptuar dhe kështu ai mund t'ua bënte ato të qarta të tjerëve ashtu si asnjë njeri tjetër që kam dëgjuar ndonjëherë."[30]

Ashtu si shenjtorët e hershëm, ne mund të ruajmë si thesar fjalët e Jozef Smithit dhe të jetojmë parimet që na mësoi ai.

Emelin B. Uells

Emelin B. Uells: "Tek Profeti Jozef Smith, unë besova se njoha fuqinë e madhe shpirtërore që i solli gëzim e ngushëllim shenjtorëve. … Fuqia e Perëndisë qëndroi mbi të në një shkallë të tillë sa në shumë raste ai dukej i shpërfytyruar. Shprehja e tij qe e butë e gati fëmijërore në prehje; dhe kur u drejtohej njerëzve, që e donin, dukej deri në adhurim, lavdia e pamjes së tij ishte tej përshkrimit. Herë të tjera, fuqia e madhe e sjelljes së tij, më tepër se e zërit të tij (që ishte madhërisht shprehës për mua), dukej se shkundte vendin ku qëndronim dhe depërtoi shpirtin më intim të dëgjuesve të tij dhe jam e sigurt se atëherë ata do të kishin dhënë jetën e tyre për ta mbrojtur atë. E kam dëgjuar gjithmonë e magjepsur çdo shqiptim të tij – i zgjedhuri i Perëndisë në këtë periudhë të fundit ungjillore."[31]

Lorenco Snou

Lorenco Snou, Presidenti i pestë i Kishës: "Hera e parë kur pashë Profetin Jozef qe kur isha djalosh [rreth 17 vjeç]. Ai po i fliste një kongregacioni të vogël. Ai u tregoi atyre për vizitën e engjëjve tek ai. … Njerëzve u pëlqente shumë ta dëgjonin, sepse qe plot zbulesë. … Sipas premtimit të Zotit, ata që pranuan parimet që u mësoi morën nga Zoti një dëshmi të vërtetësisë së tyre."[32]

Eduard Stivenson, anëtar i Të Shtatëdhjetëve nga viti 1844 deri në 1897: "E pashë së pari atë në vitin 1834 në Pontiak [Miçigan] dhe mbresa që ngeli në mendjen time prej tij atëherë më shkakton shumë gëzim tani kur ua përshkruaj miqve të tij të shumtë. Dashuria për të, si një Profet i vërtetë i Perëndisë, mbeti e pashlyeshme në mendjen time dhe ka qenë gjithmonë me mua që nga ajo kohë, ndonëse kanë kaluar gati gjashtëdhjetë vjet qysh atëherë. Po në atë vit, 1834, në mes shumë kongregacioneve të mëdha, Profeti dëshmoi me fuqi të madhe në lidhje me vizitën e Atit e të Birit dhe bisedën që pati me ta. Asnjëherë më parë nuk kam ndier fuqi të tillë si u shfaq në ato raste."[33]

Meri En Stiërns Uinters, thjeshtra e Plakut Parli P. Prat: "Qëndrova pranë Profetit ndërsa po u predikonte indianëve në korijen pranë Tempullit. Shpirti i Shenjtë i ndriçoi pamjen derisa shkëlqeu si një aureolë rreth tij dhe fjalët e tij përshkuan zemrat e të gjithëve atyre që e dëgjuan. …

Pashë trupat e vdekur të Vëllezërve Jozef dhe Hajrëm kur dergjeshin në Mensën Hauz pasi i sollën nga Karthixhi dhe gjithashtu pashë disa prej rrobave që kishin veshur, të ngjyer me gjakun e jetës së tyre. E di se ata ishin burra të Perëndisë, Profet e Patriark, të vërtetë e besnikë. Qofshim të denjë t'i takojmë ata në botën që do të vijë!"[34]

Uillford Udraf, që raporton për një predikim të 6 prillit 1837: "Presidenti Jozef Smith i Riu u ngrit dhe iu drejtua kongregacionit për një kohë prej tre orësh, i veshur me fuqinë, shpirtin dhe

imazhin e Perëndisë. Ai shprehu lirisht mendjen dhe ndjenjat e tij në shtëpinë e miqve të tij. Ai u paraqiti shumë gjëra me rëndësi të madhe mendjeve të pleqve të Izraelit. Oh, sikur të ishin shkruar mbi zemrat tona si me një stil prej hekuri për të mbetur përgjithmonë që të mund t'i praktikonim ato në jetën tonë [shih Jobi 19:23–24]. Ai burim drite, parimi dhe virtyti që u zbraz nga zemra e goja e Profetit Jozef, shpirti i të cilit si i Enokut u mbush gjerësisht si përjetësia – them unë, prova të tilla të paraqitura në mënyrë kaq bindëse duhet të heqin çdo grimcë mosbesimi e dyshimi nga mendja e dëgjuesve, sepse një gjuhë, ndjenjë, parim dhe shpirt i tillë nuk mund të rrjedhin nga errësira. Jozef Smith i Riu është një profet i Perëndisë i ngritur për çlirimin e Izraelit po aq me të vërtetë sa zemra ime që digjet tani brenda meje."[35]

Brigam Jang: "Që nga hera e parë kur pashë Profetin Jozef nuk kam harruar asnjë fjalë që doli prej tij në lidhje me mbretërinë. Dhe ky është çelësi i dijes që unë kam sot, se unë vërtet mbajta vesh fjalët e Jozefit dhe i mblodha si thesar në zemrën time, i ngulita menjëherë, duke i kërkuar Atit në emrin e Birit të tij Jezus t'i sillte në mendjen time kur nevojitej. Unë mblodha si thesar gjërat e Perëndisë dhe ky është çelësi që mbaj sot. Unë isha i dëshiruar të mësoja nga Jozefi dhe Shpirti i Perëndisë."[36]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni dëshmitë mbi Profetin Jozef Smith në faqet 529–531. Çfarë ju lë mbresa për këto dëshmi? Cili është themeli i vetë dëshmisë suaj për Jozef Smithin? Si e fituat këtë dëshmi? Ju mund të dëshironi ta shkruani dëshminë tuaj në ditarin tuaj apo ta ndani atë me familjen tuaj.
- Faqet 531–533 përmbajnë deklarime që përshkruajnë paraqitjen, personalitetin dhe karakterin e Jozef Smithit. Si i ndikojnë këto deklarime ndjenjat tuaja për Jozef Smithin? Mendoni për mënyra se si ju mund të zhvilloni disa prej po këtyre tipareve të karakterit.

- Studioni dëshmitë mbi mënyrën si Profeti Jozef dha mësim ungjillin dhe shpjegoi shkrimet e shenjta (faqet 534–536). Si mund të na ndihmojnë këto dëshmi kur studiojmë dhe japim mësim ungjillin?
- Rishikoni seksionin e fundit të këtij kapitulli (faqet 536–538). Si mund të ndiqni shembujt e Uillford Udrafit dhe Brigam Jangut në studimin tuaj të këtij libri? Si mund të ndiqni shembujt e tyre kur studioni mësimet e profetëve të gjallë? Si mendoni ju, çfarë do të thotë të lejosh të vërtetën të "shkru[het] mbi zemrat tona si me një stil prej hekuri"?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 2 Nefi 3:6–19; DeB 24:1–9; 124:1

Shënime

1. Cituar në *History of the Church,* 5:408; është modernizuar përdorimi i germës së madhe; nga një letër e një korrespondenti të paidentifikuar të *Boston Bee,* 24 mars 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons*, 15 maj 1843, f. 200.
2. *History of the Church,* 5:339; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 8 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
3. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 46.
4. Alvah J. Alexander, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1906, f. 541.
5. Amasa Potter, "A Reminiscence of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 shkurt 1894, f. 132.
6. Brigham Young, *Deseret News,* 31 tetor 1855, f. 268.
7. Eliza R. Snow, "Anniversary Tribute to the Memory of President Joseph Smith", *Woman's Exponent,* 1 janar 1874, f. 117; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
8. Bathsheba W. Smith, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 qershor 1892, f. 344.
9. Wilford Woodruff, *Deseret News*, 20 janar 1858, f. 363; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
10. Daniel D. McArthur, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 shkurt 1892, f. 129.
11. Alexander McRae, cituar në *History of the Church,* 3:258; nga një letër e Alexander McRae drejtuar botuesit të *Deseret News,* 1 nëntor 1854, Salt Lake City, Utah, botuar në *Deseret News,* 9 nëntor 1854, f. 1; janë modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe gramatika.
12. Lyman O. Littlefield, *Reminiscences of Latter-day Saints* (1888), f. 35.
13. Mary Alice Cannon Lambert, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1905, f. 554.
14. Angus M. Cannon, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1906, f. 546; janë modernizuar drejtshkrimi dhe gramatika.
15. Hyrum Smith, cituar në *History of the Church,* 6:346; nga një fjalim i mbajtur nga Hyrum Smith më 28 prill 1844, në Nauvoo, Illinois.
16. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt,* red. Parley P. Pratt Jr. (1938), f. 45–46; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
17. Letër nga John Needham drejtuar prindërve të tij, 7 korrik 1843, Nauvoo, Illinois, botuar në *Millennial Star,* tetor 1843, f. 89.

18. Emmeline B. Wells, "The Prophet Joseph", *Young Woman's Journal,* gusht 1912, f. 437–438; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
19. Mary Alice Cannon Lambert, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1905, f. 554.
20. John M. Bernhisel, cituar në *History of the Church,* 6:468; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një letër e John M. Bernhisel drejtuar Thomas Ford, 14 qershor 1844, Nauvoo, Illinois.
21. Jesse N. Smith, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 janar 1892, f. 23–24; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
22. Letër nga William Clayton drejtuar William Hardman, 30 mars 1842, Nauvoo, Illinois, botuar në *Millennial Star,* 1 gusht 1842, f. 76.
23. Joseph F. Smith, në "Joseph, the Prophet", *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement,* 12 janar 1895, f. 211; janë modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit.
24. Brigham Young, *Deseret News*, 28 nëntor 1860, f. 305; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
25. Letër nga Howard Coray drejtuar Martha Jane Lewis, 2 gusht 1889, Sanford, Colorado, f. 3–4, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
26. Joseph Lee Robinson, Autobiography and Journals, 1883–1892, folder 1, f. 22, Arkivat e Kishës.
27. Letër nga Orson Spencer drejtuar një personi të panjohur, 17 nëntor 1842, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* 2 janar 1843, f. 56–57; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
28. Letër nga Jonah R. Ball drejtuar Harvey Howard, 19 maj 1843, Nauvoo, Illinois; Jonah Randolph Ball, Letters 1842–1843, to Harvey Howard, Shutesbury, Massachusetts, Arkivat e Kishës.
29. Letër nga William Clayton drejtuar anëtarëve të Kishës në Manchester, England, 10 dhjetor 1840, Nauvoo, Illinois, Arkivat e Kishës.
30. Mercy Fielding Thompson, "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 1 korrik 1892, f. 399; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
31. Emmeline B. Wells, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1905, f. 556; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
32. Lorenzo Snow, *Deseret Weekly,* 13 prill 1889, f. 487.
33. Edward Stevenson, Reminiscences of Joseph, the Prophet, and the Coming Forth of the Book of Mormon (1893), f. 4; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
34. Mary Ann Stearns Winters, në "Joseph Smith, the Prophet", *Young Woman's Journal,* dhjetor 1905, f. 558; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
35. Wilford Woodruff, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1837, në Kirtland, Ohio; Wilford Woodruff, Journals, 1833–1898, Arkivat e Kishës.
36. Brigham Young, *Deseret News,* 6 qershor 1877, f. 274; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.

Rivendosja e të Gjitha Gjërave: Periudha Ungjillore e Plotësisë së Kohëve

"[Kjo] është vërtet periudha e plotësisë së kohëve, kur të gjitha gjërat që janë në Krishtin Jezus, qoftë në qiell apo në tokë, do të mblidhen së bashku tek Ai dhe kur të gjitha gjërat do të rivendosen."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Profeti Jozef Smith e donte Tempullin e Navusë dhe qe i etur ta shihte të përfunduar. Banorja e Navusë Marta Korej qe e pranishme në një fjalim ku pa Profetin të zgjaste dorën drejt tempullit e të thoshte me një ton melankolik: "Sikur të ishte … vullneti i Perëndisë që të mund të jetoja sa ta shihja atë tempull të plotësuar e të përfunduar nga themeli tek guri i kryes, do të thosha: 'O Zot, mjafton. Zot, shërbëtori yt le të shkojë në paqe.'"[1]

Xhorxh Q. Kenon, që më vonë u bë këshilltar në Presidencën e Parë, kujtoi: "Përpara se të vdiste, Profeti Jozef shfaqi merak të madh që ta shihte tempullin [e Navusë] të plotësuar, ashtu si shumica prej jush, që qetë me Kishën gjatë kohës së tij, e dini mirë. 'Shpejtoni punën, vëllezër', e kishte zakon të thoshte, – 'le ta përfundojmë tempullin; Zoti ka gati për ju një indaument të madh dhe unë kam merak që vëllezërit t'i marrin indaumentet e tyre dhe të marrin plotësinë e priftërisë.' Ai i nxiste vazhdimisht shenjtorët të shkonin përpara, duke u predikuar atyre rëndësinë e përfundimit të asaj ndërtese, që atje brenda të mund t'i administroheshin gjithë popullit ordinancat e jetës e të shpëtimit, por veçanërisht kuorumeve të priftërisë së shenjtë; 'atëherë', tha ai, 'Mbretëria do të vendoset dhe unë s'kam gajle se çfarë do të bëhet me mua.'"[2]

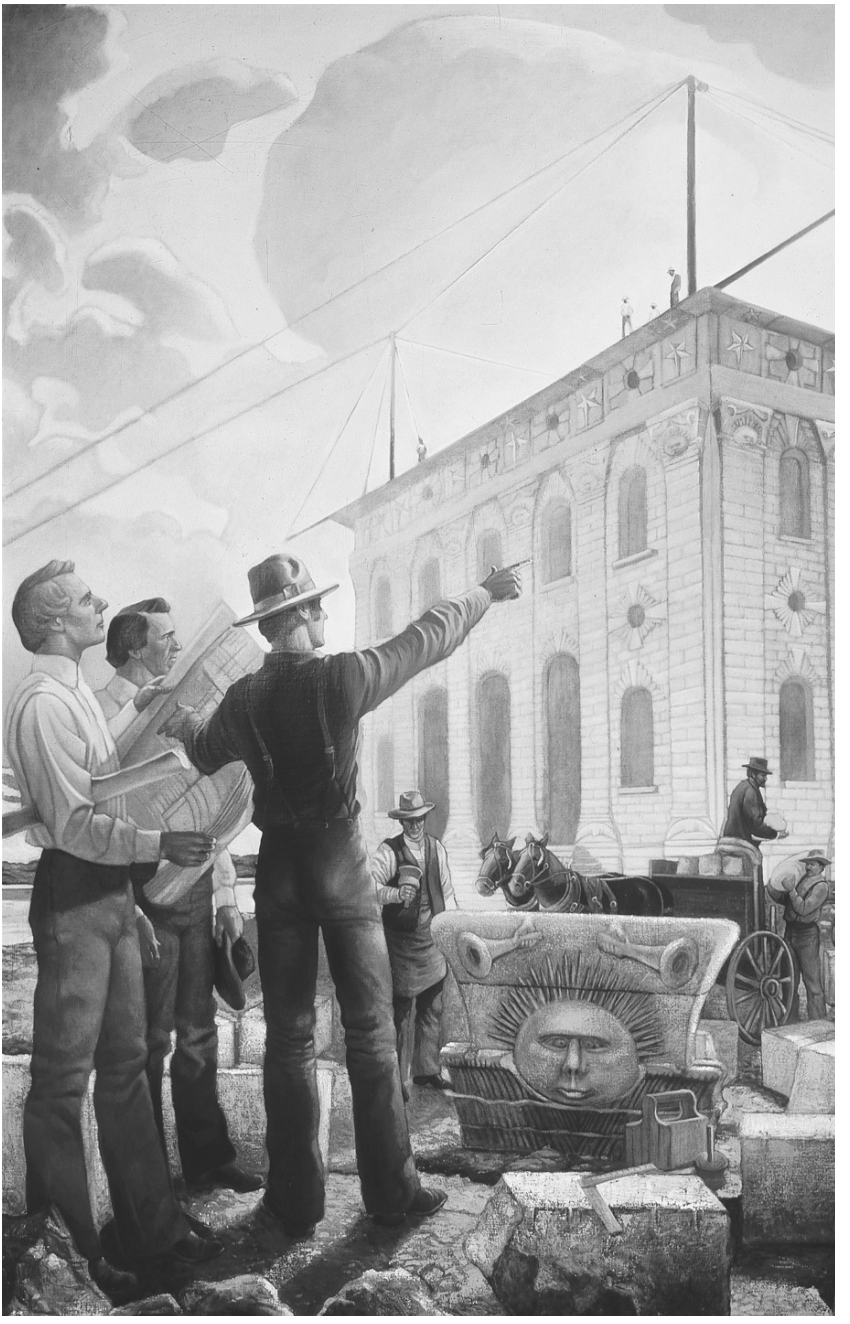

Profeti Jozef Smith qe i etur ta shihte të përfunduar Tempullin e Navusë. "'Shpejtoni punën, vëllezër', e kishte zakon të thosbte, – 'le ta përfundojmë tempullin; Zoti ka gati për ju një indaument të madh.'"

Planet për Tempullin e Navusë kërkonin një ndërtesë që do të ishte më e madhe e madje më e bukur se Tempulli i Kirtlandit. I vendosur në majë të një rrëpire të lartësuar mbi lumin Misisipi, Tempulli i përfunduar i Navusë do të ishte një nga ndërtesat më madhështore në Ilinois. Ai u ndërtua me gur gëlqeror të siguruar nga guroret pranë Navusë dhe lëndë druri të transportuar nëpër lumë nga pishnajat në Viskonsin. Kur të përfundohej, ai do të ishte 39 metra i gjatë, gati 27 metra i gjerë dhe pak më tepër se 50 metra i lartë në majën e shtizës. Pjesa e jashtme qe zbukuruar me gurë të gdhendur me detaje që paraqisnin hënën, diellin e yjet, ndërsa drita e diellit që derdhej përmes shumë dritaresh ndriçonte mjedisin e brendshëm.

Jozef Smithi nuk jetoi sa ta shihte të përfunduar Tempullin e Navusë, por pas vdekjes së tij, mijëra shenjtorë morën ordinancat e shenjta në tempull nën drejtimin e Brigam Jangut. Pasi shenjtorët u detyruan të braktisnin Navunë, tempulli i tyre i mrekullueshëm u shkatërrua. Ai u shkatërrua nga zjarri në vitin 1848 dhe në vitin 1850 një tornado sheshoi disa nga muret, duke i lënë aq të dobët muret e mbetur saqë u desh t'i rrafshonin. Rreth 150 vjet më vonë, filloi ndërtimi për një Tempull të ri të Navusë, të ndërtuar në vendin fillestar. Tempulli i rindërtuar u përkushtua më 27 qershor 2002, duke u bërë një prej më shumë se njëqind tempujve në mbarë botën. Secili prej këtyre tempujve është një simbol që plotësia e bekimeve të Perëndisë për fëmijët e Tij, të gjallë e të vdekur, është rivendosur në këtë periudhë të fundit ungjillore.

Profeti Jozef Smith u thirr nga Perëndia për të rivendosur në tokë këto bekime të shkëlqyera dhe për të qëndruar në krye të periudhës së plotësisë së kohëve. Gjatë shërbesës së Profetit, gjithë gjërat u rivendosën, që qenë të nevojshme për të vendosur themelin e periudhës më të shkëlqyer të të gjithë kohës. Priftëria, me çelësat e saj thelbësorë, u rivendos; Libri i Mormonit u përkthye; Kisha u organizua; dhe doktrinat, ordinancat dhe besëlidhjet u zbuluan, përfshirë ordinancat e besëlidhjet e indaumentit dhe të vulosjes martesore. Zoti deklaroi se Ai ia kishte besuar Jozef Smithit "çelësat e mbretërisë sime dhe një periudhë të ungjillit për kohët e fundit; dhe për plotësinë e kohëve, në të cilën unë do të mbledh së bashku në një të gjitha gjërat, si ato që janë në qiell, dhe ato që janë në tokë" (DeB 27:13).

Mësime të Jozef Smithit

Në këtë periudhë të fundit ungjillore, gjithë autoriteti, ordinancat dhe dijenia e periudhave më të hershme janë rivendosur.

"Është në rendin e gjërave qiellore që Perëndia duhet të dërgojë gjithmonë një periudhë të re në botë, kur njerëzit kanë braktisur të vërtetën dhe kanë humbur priftërinë."[3]

Më 6 shtator 1842, Profeti Jozef Smith u shkroi sa vijon shenjtorëve, që u regjistrua më vonë në Doktrina e Besëlidhje 128:18: "Është e nevojshme në fillimin e periudhës së plotësisë së kohëve, periudhë e cila po fillon të hyjë tani, që një bashkim i plotë dhe i tërë, dhe i përsosur, dhe lidhja së bashku e periudhave të kujdestarisë dhe e çelësave, dhe e fuqive, dhe e lavdive të ndodhë dhe të zbulohet nga ditët e Adamit madje deri në kohën e tanishme. Dhe jo vetëm kjo, por ato gjëra që kurrë nuk janë zbuluar që nga krijimi i botës, por janë mbajtur të fshehta për të urtët dhe të mençurit, do t'u zbulohen foshnjave dhe të vegjëlve në këtë, periudhën e plotësisë së kohëve."[4]

"Vërtet kjo është një ditë për t'u mbajtur mend gjatë nga shenjtorët e ditëve të fundit, – një ditë në të cilën Perëndia i qiellit ka filluar të rivendosë rendin e lashtë të mbretërisë së Tij për shërbëtorët e Tij dhe popullin e Tij, – një ditë në të cilën gjithë gjërat po veprojnë së bashku për të sjellë përfundimin e plotësisë së Ungjillit, një plotësi të periudhës së periudhave, madje plotësinë e kohëve; një ditë në të cilën Perëndia ka filluar të shfaqë e të vendosë në rregull në Kishën e Tij ato gjëra që kanë qenë dhe ato gjëra që profetët e lashtë e njerëzit e urtë kanë dëshiruar t'i shohin por vdiqën pa i parë ato; një ditë në të cilën ato gjëra filluan të shfaqen, që ishin fshehur që përpara themelimit të botës dhe të cilat Jehovai ka premtuar do të bëheshin të ditura në kohën e caktuar prej Tij për shërbëtorët e Tij, për të përgatitur tokën për kthimin e lavdisë së Tij, madje një lavdi çelestiale dhe një mbretëri Priftërinjsh e mbretërish për Perëndinë dhe Qengjin, përgjithmonë, në malin Sion."[5]

"Periudha e plotësisë së kohëve do të nxjerrë në dritë gjërat që kanë qenë zbuluar në gjithë periudhat e mëparshme; gjithashtu

gjëra të tjera që nuk kanë qenë zbuluar më parë. Ai do të dërgojë Elijan, Profetin etj. dhe do të rivendosë gjithë gjërat në Krishtin."[6]

"'Duke bërë të njohur tek ne misterin e vullnetit të tij sipas pëlqimit të tij, që ai e kish përcaktuar me veten e tij, që, kur të plotësoheshin kohët, t'i sillte në një krye të vetëm, në Krishtin, të gjitha gjërat, ato që janë në qiejt dhe ato që janë mbi dhe.' [Efesianëve 1:9–10.]

Tani qëllimi që kishte në Vetvete në skenën përfundimtare të periudhës së fundit ungjillore është që të gjitha gjërat që i përkisnin asaj periudhe duhet të silleshin përpikmërisht në përputhje me periudhat pararendëse.

Dhe përsëri. Perëndia kish përcaktuar me Veten e Tij se nuk do të kishte plotësi të përjetshme derisa çdo periudhë të plotësohej dhe të mblidheshin së bashku në një dhe që të gjitha gjërat çfarëdo qofshin, që do të mblidheshin së bashku në një në ato periudha nën të njëjtën plotësi dhe lavdi të përjetshme, duhet të ishin në Krishtin Jezus. …

… Gjithë ordinancat dhe detyrat që janë kërkuar gjithmonë nga Priftëria, nën drejtimet dhe urdhërimet e të Plotfuqishmit në cilëndo prej periudhave, të gjitha do të ekzistojnë në periudhën e fundit ungjillore, prandaj gjithë gjërat që ekzistuan nën autoritetin e Priftërisë në çfarëdo periudhe të mëparshme, do të ekzistojnë përsëri, duke bërë të ndodhë rivendosja e thënë nga goja e tërë Profetëve të Shenjtë."[7]

Jozef Smithi mban çelësat e periudhës së plotësisë së kohëve.

"Unë … mbaj çelësat e mbretërisë së fundit, në të cilën është periudha e plotësisë së gjithë gjërave të thëna nga gojët e gjithë Profetëve të shenjtë, që kur bota filloi, nën fuqinë vulosëse të Priftërisë Melkizedeke."[8]

"Çdo njeri që ka një thirrje për t'i shërbyer banorëve të botës u shugurua tamam për atë qëllim në Këshillin e Madh të qiellit përpara se të ishte kjo botë. Supozoj se unë u shugurova tamam për këtë detyrë në Këshillin e Madh. Është dëshmia që dua se jam shërbëtor i Perëndisë dhe ky popull, populli i Tij. Profetët e lashtë deklaruan se në ditët e fundit Perëndia i qiellit duhej të

nxirrte një mbretëri që nuk do të shkatërrohej kurrë, as nuk do t'i lihej një populli tjetër. …

Unë besoj të jem një prej mjeteve për ngritjen e mbretërisë së Danielit nëpërmjet fjalës së Zotit dhe kam qëllim të hedh një themel që do të revolucionarizojë gjithë botën."[9]

"Unë e kam të tërë planin e mbretërisë përpara meje dhe asnjë person tjetër nuk e ka."[10]

Lusi Mak Smith qe e pranishme kur Jozef Smithi predikoi në Kirtland të Ohajos, në vitin 1832. Ajo kujtoi këto fjalë të Profetit: "Unë vetë mbaj çelësat e kësaj periudhe të fundit ungjillore dhe do t'i mbaj ato përgjithmonë në kohë e në përjetësi. Prandaj qetësojini zemrat tuaja, sepse gjithçka shkon mirë."[11]

Kjo periudhë e fundit ka një rëndësi të tillë të madhe sa kërkon përkushtimin e plotë, bujar të shenjtorëve.

Në shtator 1840, Jozef Smithi dhe këshilltarët e tij në Presidencën e Parë u bënë deklaratën që vijon anëtarëve të Kishës: "Puna e Zotit në këto ditët e fundit është e një madhësie të gjerë dhe thuajse përtej kuptueshmërisë së të vdekshmëve. Lavditë e saj janë përtej përshkrimit dhe madhështia e saj e pakapërcyeshme. Është motivi që ka gjallëruar kraharorin e profetëve dhe njerëzve të drejtë që nga krijimi i botës përmes çdo brezi pasues deri në kohën e tanishme; dhe është vërtet periudha e plotësisë së kohëve, kur të gjitha gjërat që janë në Krishtin Jezus, qoftë në qiell apo në tokë, do të mblidhen së bashku tek Ai dhe kur të gjitha gjërat do të rivendosen, siç është folur nga gjithë profetët e shenjtë që nga fillimi i botës; sepse në të do të ndodhë përmbushja e lavdishme e premtimeve të bëra etërve, ndërsa shfaqjet e fuqisë së Më Të Lartit do të jenë të shkëlqyera, të lavdishme dhe sublime. …

… Ne ndihemi të prirur të ecim përpara e të bashkojmë energjitë tona për ndërtimin e Mbretërisë dhe vendosjen e Priftërisë në plotësinë dhe lavdinë e tyre. Puna që duhet të përmbushet në ditët e fundit është e një rëndësie të madhe dhe do të thërrasë në veprim energjinë, aftësinë, talentin dhe zotësinë e shenjtorëve, që të mund të shpaloset me atë lavdi e madhështi të përshkruar nga profeti [shih Danieli 2:34–35, 44–45]; dhe si rrjedhim do të

kërkojë përqendrimin e shenjtorëve, për të përmbushur punë të një madhësie dhe madhështie të tillë.

Puna e mbledhjes e thënë në Shkrimet e Shenjta do të jetë e domosdoshme për të sjellë lavditë e periudhës së fundit ungjillore. …

Të dashur vëllezër, duke ndier dëshirën për të kryer qëllimet e Perëndisë, punë për të cilën jemi thirrur; dhe për të qenë bashkëpunëtorë me Të në këtë periudhë të fundit ungjillore; ne ndiejmë nevojën që të kemi bashkëpunimin me gjithë shpirt të shenjtorëve në mbarë këtë tokë dhe mbi ishujt e detit. Do të jetë e nevojshme që shenjtorët ta dëgjojnë këshillën dhe ta kthejnë vëmendjen e tyre tek Kisha, vendosja e Mbretërisë, dhe të lënë mënjanë çdo parim egoist, gjithçka të ulët e të rëndomtë; dhe të qëndrojnë me guxim në kauzën e së vërtetës, dhe të ndihmojnë me fuqinë e tyre maksimale, ata të cilëve u është dhënë modeli e projekti i saj. …

Këtu, atëherë, vëllezër të dashur, është një punë ku të përfshihemi, e denjë për kryeengjëjt – një punë që do t'i lërë në hije gjërat që janë përmbushur deri tani; një punë të cilën mbretërit dhe profetët, dhe njerëzit e drejtë në epoka të mëparshme e kanë kërkuar, e kanë pritur dhe e kanë dëshiruar ta shohin me zell, por që vdiqën pa atë pamje; dhe mirë do të jetë për ata që do të ndihmojnë për të vënë në jetë veprimet e fuqishme të Jehovait."[12]

"Ndërtimi i Sionit është një kauzë që i ka interesuar popullit të Perëndisë në çdo kohë; është një temë mbi të cilën profetët, priftërinjtë dhe mbretërit janë ndalur me ëndje të veçantë; ata e kanë shpresuar me pritje të gëzuar ditën në të cilën jetojmë ne; dhe të frymëzuar me pritje qiellore dhe të gëzueshme ata kanë kënduar dhe shkruar, dhe profetizuar për këtë ditën tonë; por ata vdiqën pa e parë; ne jemi populli i favorizuar që Perëndia e ka zgjedhur për ta sjellë në lavdinë e ditës së mëvonshme; na është lënë neve që ta shohim, të marrim pjesë dhe të ndihmojmë për ta çuar përpara lavdinë e ditës së mëvonshme, 'periudhën e plotësisë së kohëve, kur Perëndia do të mbledhë së bashku gjithë gjërat që janë në qiell dhe gjithë gjërat që janë mbi dhe, madje në një' [shih Efesianëve 1:10], kur shenjtorët e Perëndisë do të mblidhen në një nga çdo komb dhe fis, dhe popull, dhe gjuhë,

Misionarë kohë-plotë në Qendrën e Trajnimit të Misionarëve në Provo të Jutas. Jozef Smithi deklaroi se në periudhën e fundit ungjillore, "do të jetë e nevojshme që shenjtorët ta dëgjojnë këshillën dhe … të qëndrojnë me guxim në kauzën e së vërtetës".

kur çifutët do të mblidhen në një, të ligjtë gjithashtu do të mblidhen së bashku për t'u shkatërruar, siç është thënë nga profetët; Shpirti i Perëndisë gjithashtu do të banojë me popullin e Tij dhe do të tërhiqet nga kombet e tjera, dhe gjithë gjërat, qoftë në qiell apo në tokë do të jenë në një, madje në Krisht.

Priftëria qiellore do të bashkohet me tokësoren, për të sjellë ato qëllime të shkëlqyera; dhe ndërsa ne jemi të bashkuar kështu në kauzën e vetme të përbashkët, për të shpalosur mbretërinë e Perëndisë, Priftëria qiellore nuk është spektatore e plogët, Shpirti i Perëndisë do të derdhet që nga sipër dhe do të banojë mes nesh. Bekimet e Më Të Lartit do të qëndrojnë mbi tabernakujt tanë dhe për emrin tonë do të flitet tek epokat e ardhshme; bijtë tanë do të ngrihen e do të na shpallin fatlumë; dhe breza që s'kanë lindur ende, do të mbajnë vëmendjen me ëndje të veçantë tek

skenat ku kemi kaluar ne, mungesat që kemi duruar, zellin e palodhur që kemi shfaqur, gjithë vështirësitë e pakapërcyeshme që kemi mposhtur gjatë hedhjes së themelit të një pune që solli lavdinë dhe bekimet për të cilat do të jenë të vetëdijshëm; një punë që Perëndia dhe engjëjt e kanë kundruar me kënaqësi për brezat e kaluar; që frymëzuan shpirtin e patriarkëve dhe profetëve të lashtë; një punë që është e destinuar të sjellë shkatërrimin e forcave të errësirës, ripërtëritjen e tokës, lavdinë e Perëndisë dhe shpëtimin e familjes njerëzore."[13]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Rishihni faqet 541–543. Përse tempujt janë kaq të rëndësishëm në përmbushjen e punës së Zotit?
- Si mendoni ju, përse profetët dhe të urtët e lashtësisë shpresonin për kohën tonë? (Për disa shembuj, shihni faqet 544–545.) Mendoni për privilegjin e të qenit anëtar i Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme në periudhën e plotësisë së kohëve.
- Studioni paragrafin që fillon në fund të faqes 545. Ndërsa mendoni këtë deklaratë, cilat janë mendimet dhe ndjenjat tuaja për thirrjet tuaja për të shërbyer në Kishë?
- Lexoni tre paragrafët e parë të plotë të faqes 546. Si e forcojnë këto deklarime dëshminë tuaj për misionin e Profetit Jozef Smith?
- Profeti Jozef Smith tha: "Puna e Zotit në këto ditët e fundit është e një madhësie të gjerë" (faqe 546). Studioni faqet 546–549, duke meditуar për përgjegjësinë tonë për të ndihmuar në përmbushjen e punës së Zotit në periudhën e fundit ungjillore. Përse ne duhet të "bashkojmë energjitë tona" nëse do të duhet ta përmbushim këtë punë? Përse ne duhet "të [lëmë] mënjanë çdo parim egoist"? Mendoni se si mund të përdorni "energjinë, aftësinë, talentin dhe zotësinë" tuaj për të kontribuar në punën e Zotit.

Shkrime të Shenjta Përkatëse: DeB 27:12–13; 90:2–3; 112:30–32; 124:40–41

Shënime

1. Cituar nga Martha Jane Knowlton Coray, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith në Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah; ky fjalim datohet 19 korrik 1840 në fletoren e shënimeve të Motrës Coray, por fjalimi ndoshta është mbajtur në një datë më të vonshme.
2. George Q. Cannon, *Deseret News: Semi-Weekly,* 14 dhjetor 1869, f. 2.
3. *History of the Church,* 6:478–479; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
4. Doktrina e Besëlidhje 128:18; një letër e Joseph Smith-it drejtuar shenjtorëve, 6 shtator 1842, Nauvoo, Illinois.
5. *History of the Church,* 4:492–493; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 6 janar 1842, Nauvoo, Illinois.
6. *History of the Church,* 4:426; nga protokolli i një konference të Kishës mbajtur më 3 tetor 1841, në Nauvoo, Illinois; botuar në *Times and Seasons,* 15 tetor 1841, f. 578.
7. *History of the Church,* 4:208, 210–211; nga një fjalim i përgatitur nga Joseph Smith-i dhe i lexuar në një konferencë të Kishës mbajtur më 5 tetor 1840, në Nauvoo, Illinois.
8. *History of the Church,* 6:78; është modernizuar drejtshkrimi; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar James Arlington Bennet, 13 nëntor 1843, Nauvoo, Illinois; mbiemri i James Bennet shkruhet pasaktësisht "Bennett" në *History of the Church.*
9. *History of the Church,* 6:364–365; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
10. *History of the Church,* 5:139; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 29 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga William Clayton.
11. Cituar nga Lucy Mack Smith, që raporton për një fjalim të mbajtur nga Joseph Smith-i nga fillimi i vitit 1832 në Kirtland, Ohio; Lucy Mack Smith, "The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet", 1844–1845 manuscript, libri 13, f. 5, Arkivat e Kishës.
12. *History of the Church,* 4:185–187; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një letër e Joseph Smith-it dhe këshilltarëve të tij në Presidencën e Parë drejtuar shenjtorëve, shtator 1840, Nauvoo, Illinois, botuar në *Times and Seasons,* tetor 1840, f. 178–179.
13. *History of the Church,* 4:609–610; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga "The Temple", një kryeartikull botuar në *Times and Seasons,* 2 maj 1842, f. 776; Joseph Smith ishte botuesi i periodikut.

Ndjenjat e Jozef Smithit për Misionin e Tij Profetik

"Nuk kam dëshirë tjetër përveç t'u bëjë mirë gjithë njerëzve."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Që nga fillimi i shërbesës së Profetit Jozef Smith, jeta e tij qe shpesh në rrezik. Ndonëse Zoti e kishte çliruar shumë herë prej armiqve të tij, Profeti e dinte se sapo të kishte plotësuar misionin e tij tokësor, ai mund të vdiste. "Disa kanë supozuar se Vëllai Jozef nuk mund të vdesë", tha ai në një funeral në Navu në vitin 1842, "por ky është gabim: është e vërtetë se ka pasur kohëra kur kam pasur premtimin për ruajtjen e jetës time për të përmbushur këtë apo atë gjë, por, pasi tani i kam përmbushur ato gjëra, aktualisht nuk kam ndonjë premtim për jetën time. Jam po aq i rrezikuar të vdes sa dhe njerëzit e tjerë."[1]

Profeti ishte shumë i vetëdijshëm se ai dhe të gjithë shenjtorët që jetonin në Navu ndodheshin në një situatë gjithmonë e më të rrezikshme. Ndërsa Navuja rritej, disa prej njerëzve që jetonin në atë zonë filluan të kishin frikë nga fuqia politike e ekonomike në rritje e shenjtorëve dhe turmat filluan t'i trazonin përsëri ata. Profeti qe në rrezik të veçantë, sepse autoritetet nga Misuri bënë përpjekje të përsëritura për ta kapur dhe braktisës të Kishës u bënë gjithmonë e më armiqësorë në përpjekjet e tyre për ta shkatërruar atë. Më 6 gusht 1842, Profeti deklaroi se do të vinte koha kur anëtarët e Kishës do të detyroheshin ta braktisnin Navunë:

"Unë profetizova se shenjtorët do të vazhdonin të vuanin shumë të këqija e do të detyroheshin të shkonin në Malet Shkëmbore, shumë do të braktisnin kishën, të tjerë do të vriteshin nga përndjekësit tanë apo do të humbnin jetën si pasojë e kushteve të këqija ose sëmundjes dhe disa prej jush do të jetoni

Jozef Smithi gjeti kohë të tregonte se ai kujdesej për shenjtorët individualisht. Margaret Mek-Intair Bërxhes kujtoi Profetin, të cilin e quajti "mikun e dashur të fëmijëve", që e ndihmoi atë dhe vëllain e saj kur ata kishin ngecur në baltë.

sa të shkoni e të ndihmoni në ngritjen e kolonive dhe të ndërtoni qytete e të shihni shenjtorët të bëhen një popull i fuqishëm mes Maleve Shkëmbore."[2]

Në predikimet dhe shkrimet e pak viteve të fundit të jetës së Profetit, ka një ndjesi urgjence në fjalët e tij. Duke e ditur se i kishte mbetur pak kohë, ai punoi me zell për t'u mësuar shenjtorëve gjërat që Perëndia i kishte zbuluar atij dhe i nxiti ata të përgatiteshin për të marrë këto të vërteta. Ai shprehu gjithashtu dashurinë e tij të madhe për shenjtorët, duke deklaruar madje se ishte i gatshëm të jepte jetën e vet për ta: "Jam gati të ofrohem si sakrificë në atë mënyrë që mund të sjellë përfitimin dhe të mirën më të madhe"[3].

Është e mrekullueshme se ndërsa Profeti po duronte kaq shumë përndjekje dhe ishte i shtrënguar nga kërkesat e vazhdueshme të Kishës në rritje, ai gjeti kohë të tregonte se përkujdesej për secilin anëtar të Kishës si individ. Shumë shenjtorë kujtuan në vite të mëvonshme dashurinë e mirësinë që u shfaqi atyre Profeti Jozef.

Aroet L. Hejl kujtoi: "Profeti … shpesh e kishte zakon të dilte nga Mensën [Hauz] dhe të luante me top me ne djemtë, biri i tij Jozefi qe gati në moshën time. [Profeti] Jozef gjithmonë do t'u përmbahej rregullave. Ai do të rrokte [topin] derisa t'i vinte radha për të marrë shkopin, pastaj, duke qenë burrë shumë i fortë [i fuqishëm], do ta qëllonte topin aq larg saqë ne e kishim zakon t'i thërrisnim djaloshit që po shkonte të gjente topin, që të merrte drekën me vete. Kjo e bënte për të qeshur Profetin. Jozefi qe gjithmonë me karakter të mirë dhe plot dëfrim."[4]

Margaret Mek-Intair Bërxhes kujtoi një tjetër përvojë me Profetin në Navu: "Vëllai im më i madh dhe unë po shkonim në shkollë, pranë ndërtesës që njihej si dyqani me tulla i Jozefit. Ditën e mëparshme kishte rënë shi, duke bërë që toka të ishte shumë me baltë, veçanërisht përgjatë rrugës. Vëllai im Uollis dhe unë, që të dy ngecëm në baltë dhe nuk mund të dilnim, dhe sigurisht, si fëmijë, filluam të qanim, se menduam që do të na duhej të qëndronim atje. Por duke ngritur sytë, pashë mikun e dashur të fëmijëve, Profetin Jozef, që po vinte drejt nesh. Shpejt

ai na nxori në vend më të lartë e më të thatë. Pastaj ai u përkul dhe hoqi baltën prej këpucëve tona të vogla e të ngarkuara plot, nxori shaminë e tij nga xhepi dhe na fshiu faqet me njolla lotësh. Na tha fjalë të mira e të gëzueshme dhe na çoi në rrugën tonë për në shkollë të gëzuar. A ishte çudi që unë e doja atë njeri të shkëlqyer, të mirë e fisnik të Perëndisë?"[5]

Mësime të Jozef Smithit

Profetët japin mësim atë që Perëndia u zbulon atyre; ne përpiqemi shumë të kuptojmë e t'ua vëmë veshin fjalëve të tyre.

"Meditimi im gjithë ditën, dhe më shumë se kënaqësi për mua, është të di se si do t'i bëj shenjtorët e Perëndisë të kuptojnë vegimet që rrokullisen si valë vërshuese para mendjes sime. Oh, sa kënaqësi kam t'ju nxjerr përpara gjëra për të cilat nuk keni menduar kurrë! Por varfëria dhe kujdesjet e botës më pengojnë. …

Hosana, hosana, hosana Perëndisë së Plotfuqishëm, që drita qiellore fillon të shpërthejë mbi ne madje dhe tani. Nuk mund të gjej fjalë me të cilat të shprehem. Nuk jam i mësuar, por kam po aq ndjenja të mira sa cilido njeri. Oh, sikur të kisha gjuhën e kryeengjëllit që t'ua shprehja njëherë ndjenjat e mia miqve të mi! Por nuk e pres kurrë në këtë jetë."[6]

"Ka qenë vështirësi e madhe që t'i fus ndonjë gjë në kokë këtij brezi. Ka qenë sikur të çaja nyjat e degëve të kokotës me një çyrek misri [një cope buke misri] për pykë dhe një kungull për tokmak [çekiç druri]. Edhe shenjtorët mezi kuptojnë.

Jam përpjekur për një numër vitesh të përgatis mendjet e shenjtorëve për të marrë gjërat e Perëndisë; por shpesh ne i shohim disa prej tyre, pasi kanë vuajtur gjithçka që duhej për punën e Perëndisë, të thyhen në copa si qelq sapo vjen diçka që është në kundërshtim me traditat e tyre: ata nuk mund ta durojnë fare zjarrin pastrues. Sa do të jenë në gjendje të pajtohen me një ligj çelestial dhe të shkojnë deri në fund e të marrin ekzaltimin

e tyre, nuk jam në gjendje ta them, pasi shumë thirren, por pak zgjidhen [shih DeB 121:40]."[7]

"Unë nuk jam si njerëzit e tjerë. Mendja ime është vazhdimisht e zënë me punën e ditës dhe unë duhet të mbështetem plotësisht tek Perëndia i gjallë për gjithçka që them në raste të tilla si ky [një funeral]. …

Po të kisha frymëzim, zbulesë dhe mushkëri që të komunikoja atë që ka kundruar shpirti im në kohë të kaluara, nuk ka asnjë shpirt në këtë kongregacion që nuk do të shkonte në shtëpinë e vet dhe të mbyllte gojën në heshtje të përjetshme mbi fenë derisa të kishte mësuar diçka.

Pse jeni kaq të sigurt se i kuptoni gjërat e Perëndisë, kur gjithë gjërat me ju janë kaq të pasigurta? Jeni të mirëpritur për gjithë dijen dhe inteligjencën që mund t'ju jap juve."[8]

"Disa njerëz thonë se jam një Profet i rënë, sepse nuk sjell më tej nga fjala e Zotit. Përse nuk e bëj këtë? A jemi të aftë ta marrim atë? Jo, asnjë në këtë dhomë!"[9]

"Herë pas here do t'ju zbuloj temat që më zbulon mua Fryma e Shenjtë. Gjithë gënjeshtrat që janë kurdisur tani kundër meje janë prej djallit dhe ndikimi i djallit e i shërbëtorëve të tij do të përdoret kundër mbretërisë së Perëndisë. Shërbëtorët e Perëndisë nuk mësojnë mbi asgjë tjetër përveç parimeve të jetës së përjetshme, ju do t'i njihni ata nga punët e tyre. Një njeri i mirë do të thotë gjëra të mira e parime të shenjta dhe një njeri i lig, gjëra të liga. Unë ndiej, në emrin e Zotit, të qortoj gjithë këto parime të tilla të këqija, gënjeshtarët etj. dhe ju paralajmëroj të gjithëve të kini kujdes se kujt i shkoni pas. Unë ju këshilloj t'ua vini veshin gjithë virtytit dhe mësimeve që unë ju kam dhënë. …

Ju këshilloj të merrni parasysh – shtojini besimit tuaj virtyt, dashuri etj. Unë them, në emrin e Zotit, nëse këto gjëra gjenden në ju, ju do të jeni të frytshëm [shih 2 Pjetri 1:5–8]. Unë dëshmoj se asnjë njeri nuk ka fuqi t'i zbulojë ato përveç meje – gjëra në qiell, në tokë e në ferr. … Unë ju lëvdoj ju të gjithëve tek Perëndia, që ju të mund të trashëgoni të gjitha gjërat; dhe Perëndia i shtoftë bekimet e Tij."[10]

Edhe pse profetët janë njerëz me dobësi njerëzore, ata janë thirrur nga Perëndia për ta mësuar e udhëhequr popullin e Tij.

Ditari i Profetit për datën 6 nëntor 1835, regjistron: "Unë u njoha këtë mëngjes me një burrë nga lindja. Pasi dëgjoi emrin tim, ai vërejti se unë s'isha gjë tjetër përveçse një njeri, duke treguar me këtë shprehje se ai kishte supozuar se një person, të cilin Zoti e shihte të përshtatshëm për t'i zbuluar vullnetin e Tij, duhet të ishte diçka më shumë se një njeri. Duket se ai e kishte harruar thënien që doli nga buzët e shën Jakobit, se [Elia] ishte një njeri me të njëjtat pasionet tona, përsëri ai kishte një fuqi të tillë me Perëndinë, saqë Ai, në përgjigje të lutjeve të tij, mbylli qiejt sa ata nuk dhanë shi për një periudhë prej tre vjetësh e gjashtë muajsh; dhe përsëri, në përgjigje të lutjes së tij, qiejt dhanë shi dhe dheu dha fryt [shih Jakobi (Bibël) 5:17–18]. Vërtet, e tillë është errësira dhe padituria e këtij brezi, saqë ata e shohin si të pabesueshme që një njeri duhet të ketë ndonjë [marrëdhënie] me Krijuesin e tij."[11]

"Kur kam dhënë mësim ndonjë gjë të gabuar nga ky vend? Kur u ngatërrova ndonjëherë? Unë dua të triumfoj në Izrael përpara se të nisem që këtu dhe të mos shihem më. Kurrë nuk ju thashë se jam i përsosur, por nuk ka gabim në zbulesat që ju kam mësuar. A duhet atëherë, që të më hedhin tej, si një gjë pa vlerë?"[12]

"Edhe pse bëj gabime, nuk bëj gabimet që më akuzojnë se kam bërë: gabimi që bëj vjen përmes dobësisë së natyrës njerëzore, si njerëzit e tjerë. Asnjë njeri nuk jeton pa të meta. A mendoni se madje Jezusi, po të ishte këtu, do të ishte pa të meta në sytë tuaj? Armiqtë e Tij thanë të liga të çdo lloji kundër Tij – ata të gjithë kërkuan padrejtësi tek Ai."[13]

Ditari i Jozef Smithit për datën 29 tetor 1842, regjistron: "Unë … shkova matanë në dyqan [në Navu të Ilinoisit], ku ishin mbledhur një numër vëllezërish e motrash, që kishin arritur këtë mëngjes nga rrethinat e Nju-Jorkut. … Unë u thashë atyre se isha veçse një njeri dhe ata nuk duhet të prisnin që të isha i përsosur; nëse ata do të prisnin përsosuri prej meje, edhe unë do ta prisja prej tyre; por nëse ata do të duronin cenet e mia dhe cenet e vëllezërve, njëlloj dhe unë do të duroja cenet e tyre."[14]

Me gjithë kundërshtinë, profetët përmbushin misionet që u jep Perëndia.

"Jam i lumtur e mirënjohës për privilegjin që të jem i pranishëm në këtë rast. Përpjekje të mëdha janë bërë nga ana e armiqve tanë për të më çuar në Misuri e për të shkatërruar jetën time; por Zoti e ka penguar udhën e tyre dhe ata ende nuk e kanë përmbushur qëllimin e tyre. Perëndia më ka dhënë mundësi të mos bie në duart e tyre. E bëra luftimin e mirë. …

Do të triumfoj mbi armiqtë e mi: Kam filluar të triumfoj mbi ta në shtëpi dhe do ta bëj atë jashtë vendit. Të gjithë ata që ngrihen kundër meje, sigurisht do ta ndiejnë peshën e paudhësive të tyre mbi vetë kokën e tyre."[15]

"Unë flas me guxim dhe me besnikëri, dhe me autoritet. … E di se çfarë them, e kuptoj misionin dhe punën time. Perëndia i Plotfuqishëm është mburoja ime; dhe çfarë mund të bëjë njeriu nëse Perëndia është miku im? Unë nuk do të sakrifikohem derisa të vijë ora ime; atëherë do të ofrohem lirisht. … E falënderoj Perëndinë që më ruan nga armiqtë e mi; unë s'kam armiq përveçse për hir të së vërtetës. Nuk kam dëshirë tjetër përveç t'u bëjë mirë gjithë njerëzve. Ndiej që të lutem për të gjithë njerëzit."[16]

"Nëse nuk do të isha futur faktikisht në këtë punë dhe të mos isha thirrur nga Perëndia, do të isha tërhequr. Por unë nuk mund të tërhiqem: nuk kam dyshim për të vërtetën."[17]

"Unë jam një gur i papërpunuar. Tingulli i çekiçit dhe daltës nuk ishte dëgjuar kurrë mbi mua derisa më mori Zoti në dorë. Unë dëshiroj vetëm mësimin dhe urtësinë e qiellit."[18]

"Unë profetizoj dhe jap dëshmi këtë mëngjes se gjithë forcat e ndërthurura të tokës e ferrit nuk do ta përmbysin dhe nuk do mund ta përmbysin apo mposhtin ndonjëherë këtë djalosh, sepse unë kam një premtim nga Perëndia i përjetshëm. Nëse kam mëkatuar, kam mëkatuar së jashtmi; por sigurisht që kam kundruar gjërat e Perëndisë."[19]

"Kur njerëzit dalin e ndërtojnë mbi themelet e njerëzve të tjerë, ata e bëjnë atë nën përgjegjësinë e tyre, pa autoritet nga Perëndia; dhe kur vijnë përmbytjet dhe fryjnë erërat, themelet e

tyre do të shihen se janë rërë dhe gjithë struktura e tyre do të bëhet pluhur e hi.

A ndërtova unë mbi themelin e ndonjë njeriu tjetër? Unë kam marrë gjithë të vërtetën që zotëronte bota e krishterë dhe një zbulesë të pavarur veç kësaj, dhe Perëndia do të më nxjerrë triumfues."[20]

Profetët i duan ata që u shërbejnë dhe dëshirojnë t'i udhëheqin mirë, edhe nëse bërja e kësaj kërkon që t'i qortojnë ata.

"Askush s'ka dashuri më të madhe nga kjo: të japë jetën e vet për miqtë e tij [shih Gjoni 15:13]. Kam zbuluar qindra e mijëra prej vëllezërve të mi gati të sakrifikojnë jetën e tyre për mua.

Barrët që bien mbi mua janë shumë të mëdha. Përndjekësit nuk më lënë pushim dhe gjej se mes punës e shqetësimeve fryma është gati, por mishi është i dobët. Edhe pse u thirra nga Ati im Qiellor për të hedhur themelin e kësaj pune e mbretërie të shkëlqyer në këtë periudhë ungjillore dhe për t'ia dëshmuar Izraelit të shpërndarë vullnetin e zbuluar të Tij, jam subjekt pasionesh të ngjashme sikurse njerëzit e tjerë, ashtu si profetët e kohëve të vjetra. …

Nuk shoh të meta tek Kisha, prandaj le të ringjallem me shenjtorët, qoftë nëse ngjitem në qiell, apo zbres në ferr, apo shkoj në ndonjë vend tjetër. Dhe nëse shkojmë në ferr, do t'i nxjerrim djajtë jashtë dyerve dhe do ta bëjmë atë një qiell. Atje ku janë këta njerëz, ka shoqëri të mirë."[21]

"Shenjtorët nuk duhet të mendojnë, meqë jam i afrueshëm me ta, shakatar dhe i gëzueshëm, se jam i paditur për çfarë po ndodh. Paudhësi të asnjë lloji nuk mund të mbështeten në Kishë dhe ato nuk do t'ia kalojnë mirë aty ku jam unë; sepse jam i vendosur që ndërsa e udhëheq Kishën, ta udhëheq drejt atë."[22]

"Nëse jam kaq me fat sa të jem njeriu që kupton Perëndinë dhe i shpjegon apo i përçon parimet në zemrat tuaja, që Shpirti t'i vulosë ato tek ju, atëherë paskëtaj çdo burrë e grua le të qëndrojë në heshtje, të vërë duart në gojë dhe të mos i ngrejë kurrë duart apo zërin, apo të thotë ndonjë gjë përsëri kundër

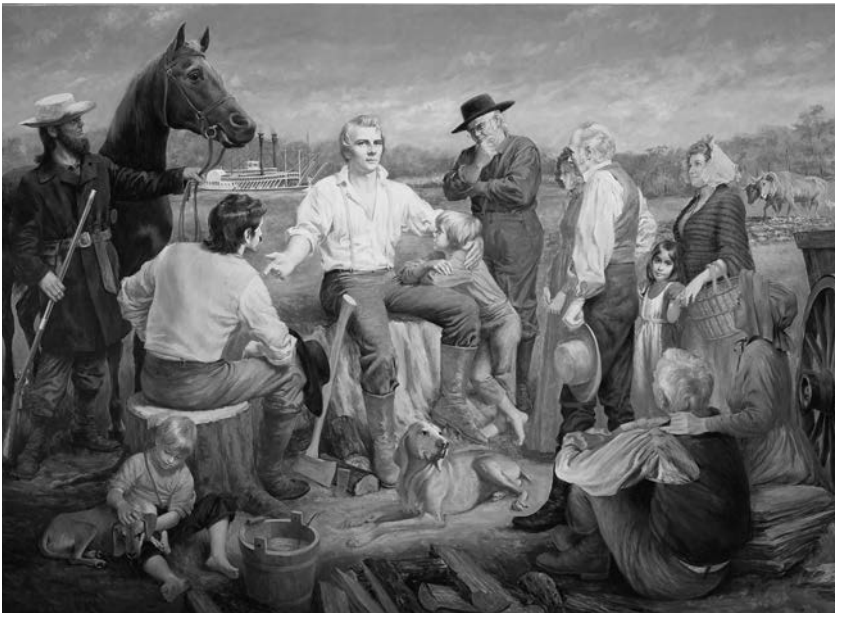

"Unë i nënkuptoj vërejtjet e mia për të gjithë, të pasur dhe të varfër, të lirë dhe skllevër, të mëdhenj e të vegjël. … Unë i dua gjithë njerëzit, veçanërisht këta vëllezër e motra të mia."

njeriut të Perëndisë apo shërbëtorëve të Perëndisë. … Nëse po ju sjell tek një njohuri për Të, gjithë përndjekjet kundër meje duhet të marrin fund. Atëherë ju do ta dini se unë jam shërbëtori i Tij; sepse flas si një që ka autoritet. …

… Unë mund të shijoj parimet e jetës së përjetshme dhe po ashtu edhe ju. Ato më janë dhënë mua me anë të zbulesave të Jezu Krishtit; dhe e di se kur ju them këto fjalë të jetës së përjetshme ashtu si më jepen mua, ju i shijoni ato dhe unë e di se ju i besoni ato. Ju thoni se mjalti është i ëmbël dhe po kështu edhe unë. Unë mund të shijoj gjithashtu shpirtin e jetës së përjetshme. E di se është i mirë; dhe kur ju them këto gjëra që më janë dhënë nga frymëzimi i Shpirtit të Shenjtë, ju jeni të bindur që i merrni ato si të ëmbla dhe gëzoheni gjithmonë e më shumë. …

Unë i nënkuptoj vërejtjet e mia për të gjithë, të pasur dhe të varfër, të lirë dhe skllevër, të mëdhenj e të vegjël. Nuk kam ndonjë armiqësi kundrejt ndonjë njeriu. Ju dua të gjithëve; por i urrej disa prej veprimeve tuaja. Jam miku juaj më i mirë dhe nëse njerëzit

nuk e arrijnë qëllimin e tyre, është faji i atyre vetë. Nëse unë qortoj një njeri, dhe ai më urren, ai është budalla; sepse unë i dua gjithë njerëzit, veçanërisht këta vëllezër e motra të mia.

… Ju nuk më njihni; ju kurrë nuk e njohët zemrën time. Askush nuk e di historinë time. Unë nuk mund ta tregoj: kurrë nuk do ta ndërmarr këtë. Nuk i vë faj askujt se nuk e beson historinë time. Në qoftë se nuk do ta kisha përjetuar atë që provova, nuk do ta kisha besuar as vetë. Nuk i kam bërë keq askujt që kur u linda në botë. Zëri im është gjithmonë për paqe.

Nuk mund të shtrihem derisa e gjithë puna ime të përfundojë. Kurrë nuk mendoj ndonjë të ligë, as nuk bëj ndonjë gjë në dëm të bashkënjeriut tim. Kur të thirrem nga boria e kryeengjëllit dhe të peshohem në peshoret, ju të gjithë do të më njihni atëherë. Nuk shtoj gjë tjetër. Perëndia ju bekoftë të gjithëve."[23]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Në faqen 551, lexoni për përndjekjen që hasi Jozef Smithi në Navu. Pastaj shkoni tek faqet 553–554 dhe lexoni ndodhitë e tij duke u shërbyer e duke luajtur me fëmijët në Navu. Si mendoni ju, përse ai qe i aftë të mbante një qëndrim të tillë të gëzueshëm, përkujdesës? Mendoni se çfarë mund të bëni për të mbetur të lumtur e të dashur gjatë kohëve të sprovës.
- Lexoni paragrafin e parafundit dhe të fundit në faqen 554, duke vënë re zhgënjimin e Profetit Jozef kur shenjtorët nuk qenë gati të merrnin gjithçka që ai donte t'u mësonte atyre (shih faqet 554–555). Çfarë mund të bjerë ndesh me aftësinë tonë për të marrë më shumë të vërtetë? Çfarë mund të bëjmë ne që të jemi "[të përgatitur] për të marrë gjërat e Perëndisë"?
- Rishihni paragrafin e parë në faqen 556 dhe dy paragrafët vijues. Çfarë këshille mund t'i jepni dikujt që kundërshton të ndjekë një udhëheqës të Kishës sepse udhëheqësi ka ndonjë farë të mete në karakter? Lexoni paragrafin e fundit në faqen

556 dhe mendoni se si ky deklarim zbatohet në të gjitha marrëdhëniet tona.

- Jozef Smithi shprehu besim se Perëndia do ta mbronte atë dhe do t'i jepte mundësi të përmbushte misionin e tij në jetë (faqet 557–558). Çfarë përvojash keni pasur juve në të cilat Perëndia ju ka ndihmuar të përmbushni përgjegjësitë tuaja në familjen tuaj apo në një thirrje në Kishë?
- Studioni paragrafin e parë të plotë të faqes 559 dhe tjetrin pas tij. Kur e keni shijuar ëmbëlsinë e së vërtetës? Si mund të gëzohemi me fjalët e një profeti apo udhëheqësi tjetër të Kishës edhe kur ai na qorton për prapësitë tona?
- Rishihni shpejt të gjithë kapitullin, duke kërkuar një apo dy deklarime që janë veçanërisht të dobishme për ju. Çfarë vlerësoni për deklarimet që keni zgjedhur? Si e ka ndikuar dëshminë tuaj për Profetin Jozef Smith ky kapitull?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Danieli 2:44–45; 2 Timoteut 4:6–8; Jakobi [Bibël] 1:17–19; Mosia 2:9–11; Mormoni 9:31

Shënime

1. *History of the Church,* 4:587; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 9 prill 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
2. *History of the Church,* 5:85; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book D-1, f. 1362, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church,* 5:159; nga një letër e Joseph Smith-it drejtuar James Arlington Bennet, 8 shtator 1842, Nauvoo, Illinois; mbiemri i James Bennet shkruhet pasaktësisht "Bennett" në *History of the Church.*
4. Aroet L. Hale, "First Book or Journal of the Life and Travels of Aroet L. Hale", f. 23–24; Aroet Lucius Hale, Reminiscences, rreth 1882, Arkivat e Kishës.
5. Margarette McIntire Burgess, në "Recollections of the Prophet Joseph Smith", *Juvenile Instructor,* 15 janar 1892, f. 66–67.
6. *History of the Church,* 5:362; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards.
7. *History of the Church,* 6:184–185; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 21 janar 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
8. *History of the Church,* 5:529–530; është modernizuar drejtshkrimi dhe përdorimi i shenjave të pikësimit; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 13 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
9. *History of the Church,* 4:478; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 19 dhjetor 1841, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.

10. *History of the Church,* 6:366–367; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
11. *History of the Church,* 2:302; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 6 nëntor 1835, Kirtland, Ohio.
12. *History of the Church,* 6:366; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
13. *History of the Church,* 5:140; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow.
14. *History of the Church,* 5:181; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një shënim ditari i Joseph Smith-it, 29 tetor 1842, Nauvoo, Illinois.
15. *History of the Church,* 5:139–140; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
16. *History of the Church,* 5:257, 259; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 22 janar 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
17. *History of the Church,* 5:336; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 6 prill 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards.
18. *History of the Church,* 5:423; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 11 qershor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff dhe Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
19. *History of the Church,* 5:554; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 27 gusht 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards dhe William Clayton.
20. *History of the Church,* 6:479; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 16 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
21. *History of the Church,* 5:516–517; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 23 korrik 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
22. *History of the Church,* 5:411; nga udhëzime të dhëna nga Joseph Smith-i më 27 maj 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff.
23. *History of the Church,* 6:304–305, 312, 317; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 7 prill 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Wilford Woodruff, Willard Richards, Thomas Bullock dhe William Clayton; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.

Martirizimi: Profeti e Vulos Dëshminë e Tij me Gjakun e Tij

"Ai jetoi në mënyrë të madhërishme dhe vdiq në mënyrë të madhërishme në sytë e Perëndisë dhe të popullit të tij."

Nga Jeta e Jozef Smithit

Dimri dhe pranvera e viteve 1843-1844 qenë një kohë tensionimi të madh në Navu, ndërkohë që armiqtë e Jozef Smithit i shtuan përpjekjet e tyre për ta shkatërruar atë dhe Kishën. Duke e ditur se shërbesës së tij në vdekshmëri do t'i vinte shpejt fundi, Profeti u takua shpesh me anëtarë të Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve për t'i udhëzuar dhe për t'u dhënë atyre çelësat e priftërisë të nevojshëm për të qeverisur Kishën. Këto përgatitje kulmuan në një mbledhje me Apostujt dhe disa bashkëpunëtorë të tjerë të ngushtë në mars 1844. Në këtë këshill të jashtëzakonshëm, Profeti i ngarkoi Të Dymbëdhjetët të qeverisnin Kishën pas vdekjes së tij, duke u shpjeguar se u kishte dhënë atyre të gjitha ordinancat, autoritetin dhe çelësat e nevojshëm për ta bërë atë. "Unë po e heq barrën dhe përgjegjësinë e udhëheqjes së kësaj kishe nga shpatullat e mia dhe po e vë mbi tuajat", deklaroi ai. "Tani shtrëngoni supet dhe qëndroni nën të si burra; sepse Zoti do të më lërë mua të pushoj pak."[1]

Më 10 qershor 1844, Jozef Smithi, që ishte kryetari i bashkisë i Navusë, dhe këshilli i qytetit të Navusë urdhëroi shkatërrimin e *Nauvoo Expositor* dhe të shtypshkronjës ku shtypej ajo. *Nauvoo Expositor* ishte një gazetë antimormone që shpifte për Profetin e shenjtorë të tjerë dhe bënte thirrje për shfuqizimin e Kartës së Navusë. Zyrtarët e qytetit kishin frikë se ky botim do të çonte në veprime të turmës. Si rezultat i veprimit të kryetarit të bashkisë dhe këshillit të qytetit, autoritetet e Ilinoisit bënë një padi të pabazuar për rebelim kundër Profetit, vëllait të tij Hajrëm dhe zyrtarëve të

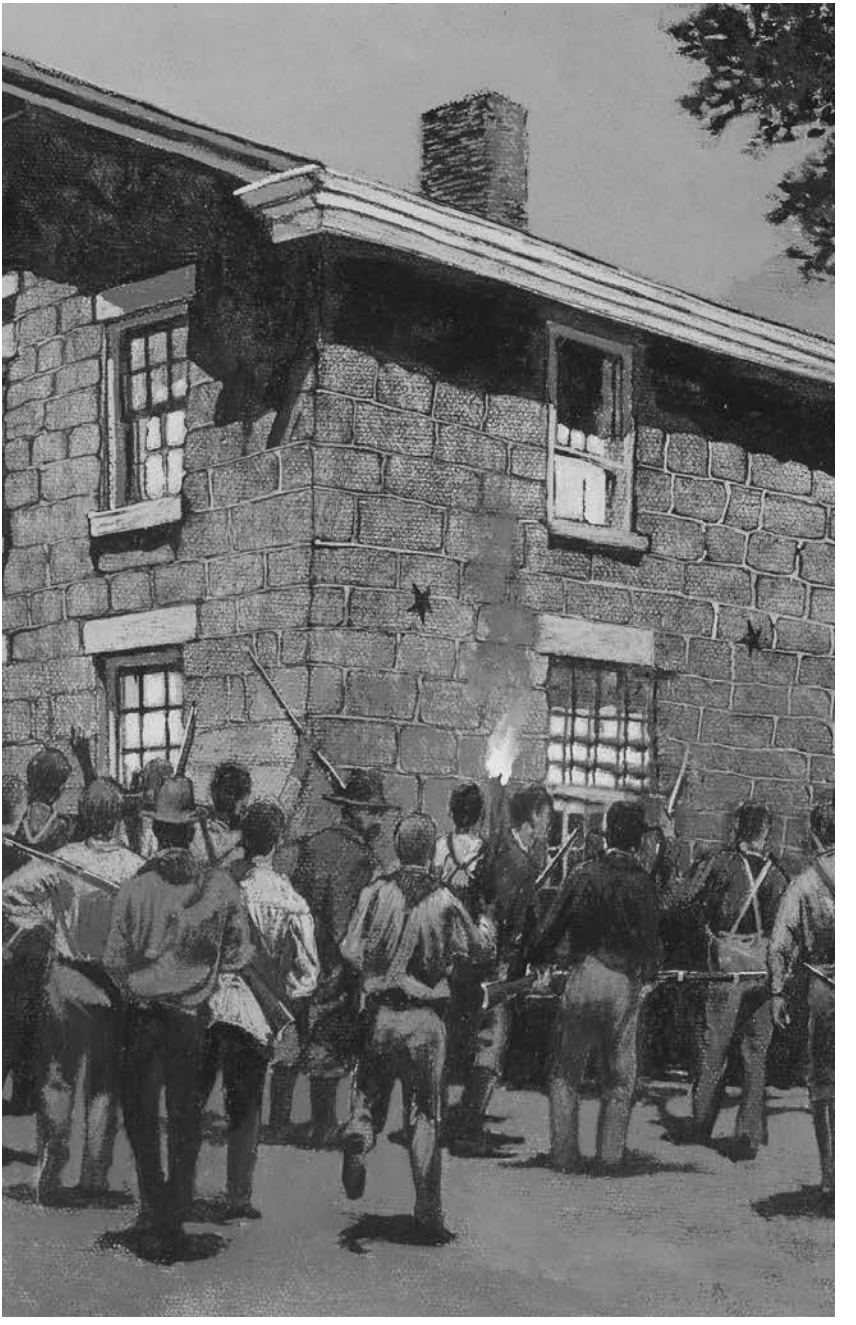

Pasditen e 27 qershorit 1844, një turmë mësyu burgun në Karthixh të Ilinoisit, duke vrarë Profetin Jozef Smith dhe Hajrëm Smithin.

tjerë të qytetit të Navusë. Guvernatori i Ilinoisit, Tomas Ford, i urdhëroi burrat të përballonin gjyqin në Karthixh të Ilinoisit, qendra e kontesë, dhe u premtoi mbrojtje. Jozefi e dinte se po të shkonte në Karthixh, jeta e tij do të ishte në rrezik të madh prej turmave që po e kërcënonin atë.

Duke besuar se turmat donin vetëm ata, Jozefi dhe Hajrëmi vendosën të iknin drejt perëndimit për të shpëtuar jetën. Më 23 qershor ata kapërcyen lumin Misisipi, por më vonë po atë ditë, vëllezër nga Navuja e gjetën Profetin dhe i thanë atij se trupa ushtarake do të pushtonin qytetin nëse ai nuk u dorëzohej autoriteteve në Karthixh. Profeti ra dakord ta bënte këtë, duke shpresuar të kënaqte si zyrtarët qeverisës ashtu dhe turmat. Më 24 qershor, Jozef dhe Hajrëm Smithi u lanë lamtumirën familjeve të tyre dhe kalëruan bashkë me zyrtarë të tjerë të qytetit të Navusë drejt Karthixhit, duke iu dorëzuar vullnetarisht zyrtarëve të kontesë në Karthixh ditën tjetër. Pasi vëllezërit u liruan me kusht për akuzën fillestare, ata i akuzuan pa të drejtë për tradhti kundër shtetit të Ilinoisit, i arrestuan dhe i burgosën në burgun e Karthixhit në pritje për t'i dëgjuar në gjyq. Pleqtë Xhon Tejlor dhe Uillard Riçards, të vetmit anëtarë të Të Dymbëdhjetëve që në atë kohë nuk po shërbenin misione, u bashkuan vullnetarisht me ta.

Pasditen e 27 qershorit 1844, grupi i vogël i vëllezërve qëndroi i heshtur e i pangushëllueshëm në burg. Një prej burrave i kërkoi Plakut Tejlor, që kishte një zë të bukur tenori, të këndonte për ta. Shpejt zëri i tij u ngrit: "Një udhëtar të varfër, Njeri i vuajtjes, shpesh e kam has' në rrugë, kaq përulësisht për lehtësim u lut, sa jo s'mund t'i thosha kurrë"[2]. Plaku Tejlor kujtoi se himni "përputhej shumë me ndjenjat tona në atë kohë, pasi shpirtrat tanë qenë të gjithë të pikëlluar, të mpirë dhe të trishtuar"[3].

Pak pas orës pesë pasdite, një grup i madh sulmuesish mësyu burgun, duke shkrepur armët e tyre drejt njerëzve brenda. Brenda pak minutash, akti i lig u krye. Hajrëm Smithi u qëllua i pari dhe vdiq thuajse menjëherë. Plaku Riçards mori mrekullisht vetëm një plagosje të sipërfaqshme; dhe Plaku Tejlor, ndonëse i plagosur rëndë, mbijetoi dhe më vonë u bë Presidenti i tretë i Kishës. Profeti Jozef vrapoi tek dritarja dhe e qëlluan për vdekje. Profeti i Rivendosjes dhe vëllai i tij Hajrëm i kishin vulosur dëshmitë e tyre me gjakun e tyre.

Mësime të Jozef Smithit

Perëndia e mbrojti Jozef Smithin derisa u plotësua misioni i tij tokësor.

Në gusht 1842, Jozef Smithi tha: "Ndjenjat e mia tani janë që, duke qenë se Zoti i Plotfuqishëm më ka ruajtur deri sot, Ai do të vazhdojë të më ruajë, me besimin dhe lutjet e bashkuara të shenjtorëve, derisa të përmbush plotësisht misionin tim në këtë jetë dhe kështu të vendoset qëndrueshëm periudha e plotësisë së priftërisë në ditët e fundit, që gjithë fuqitë e tokës e të ferrit nuk do të mund ta mundin kurrë atë"[4].

Në tetor 1843, Profeti tha: "Unë i bëj sfidë gjithë botës që të shkatërrojë punën e Perëndisë; dhe profetizoj se ata kurrë nuk do të kenë fuqi që të më vrasin derisa puna ime të përmbushet dhe unë të jem gati që të vdes"[5].

Në maj 1844, Profeti tha: "Perëndia do të më mbrojë gjithmonë derisa misioni im të përmbushet"[6].

Në qershor 1844, Profeti tha: "Unë nuk e vlerësoj as vetë jetën time. Jam gati të ofrohem si sakrificë për këtë popull; pasi çfarë mund të bëjnë armiqtë tanë? Vetëm të vrasin trupin dhe atëherë mbaron fuqia e tyre. Qëndroni të fortë, miqtë e mi; mos kini kurrë frikë. Mos kërkoni të shpëtoni jetën tuaj, sepse ai që ka frikë të vdesë për të vërtetën, do të humbasë jetën e përjetshme. Qëndroni deri në fund dhe ne do të ringjallemi e do të bëhemi si Perëndi, dhe të mbretërojmë në mbretëri, principata dhe sundime të përjetshme çelestiale."[7]

Herët më 27 qershor 1844, në Burgun e Karthixhit, Jozef Smithi i shkroi në një letër të shpejtë Ema Smithit: "Jam shumë i gatshëm t'i dorëzohem fatit tim duke e ditur se jam i justifikuar dhe kam bërë më të mirën që mund të bëhej. Përcilli dashurinë time fëmijëve dhe gjithë miqve të mi … ; dhe sa për tradhtinë, e di se nuk kam bërë ndonjë të tillë dhe ata nuk mund të provojnë as dhe një shfaqje të ndonjë gjëje të tillë, prandaj nuk duhet të kesh frikë se mund të na ndodhë ndonjë e keqe nga ai shkak. Perëndia ju bekoftë të gjithëve. Amen."[8]

Përpara se të vdiste, Jozef Smithi u dorëzoi të Dymbëdhjetë Apostujve çdo çelës dhe fuqi të priftërisë që Zoti kishte vulosur mbi të.

Uillford Udraf, Presidenti i katërt i Kishës, kujtoi: "[Jozef Smithi] e kaloi dimrin e fundit të jetës së tij, rreth tre apo katër muaj, me kuorumin e Të Dymbëdhjetëve duke u dhënë mësim atyre. Nuk qenë thjesht disa orë duke u shërbyer atyre ordinancat e ungjillit; por ai kaloi ditë mbas dite, javë mbas jave dhe muaj mbas muaji duke u dhënë mësim atyre dhe disa të tjerëve për gjërat e mbretërisë së Perëndisë."[9]

Uillford Udraf tha për mbledhjet e Jozef Smithit me Apostujt në mars 1844: "Më kujtohet fjalimi i fundit fare që na mbajti [Jozef Smithi] përpara vdekjes së tij. … Ai qëndroi në këmbë për rreth tre orë. Dhoma ishte e mbushur si me një zjarr që konsumon, fytyra e tij qe e kthjellët si qelibar dhe ai qe veshur me fuqinë e Perëndisë. Ai na shpjegoi detyrën tonë. Ai na shpjegoi plotësinë e kësaj pune të madhe të Perëndisë; dhe në vërejtjet e tij për ne ai tha: 'Unë kam pasur të vulosur mbi kokën time çdo çelës, çdo fuqi, çdo parim të jetës dhe shpëtimit që Perëndia i ka dhënë ndonjëherë ndonjë njeriu që ka jetuar ndonjëherë në faqen e tokës. Dhe këto parime dhe kjo Priftëri e fuqi i përkasin kësaj periudhe të shkëlqyer e të fundit ungjillore, të cilën Perëndia i Qiellit ka zgjatur dorën e Tij që ta vendosë në tokë. Tani', tha ai, duke iu drejtuar Të Dymbëdhjetëve, 'unë kam vulosur mbi kokën tuaj çdo çelës, çdo fuqi dhe çdo parim që Zoti ka vulosur mbi kokën time.' Dhe duke vazhduar, ai tha: 'Kam jetuar kaq gjatë – deri tani – kam qenë në mes të këtij populli dhe në veprën e punën e madhërishme të shëlbimit. Kam dëshiruar të jetoj që ta shikoj këtë Tempull të ndërtuar. Por unë nuk do të jetoj aq sa ta shoh atë të përfunduar, por ju do ta shikoni – ju do ta shikoni.' …

Pasi na u drejtua në këtë mënyrë, ai tha: 'Po ju them, barra e kësaj mbretërie tani qëndron mbi supet tuaja; juve ju duhet ta mbani atë në të gjithë botën dhe, nëse nuk e bëni, ju do të mallkoheni'."[10]

Anëtarë të Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve kujtuan: "Ne, Të [Dymbëdhjetët], … qemë të pranishëm në një këshill në pjesën

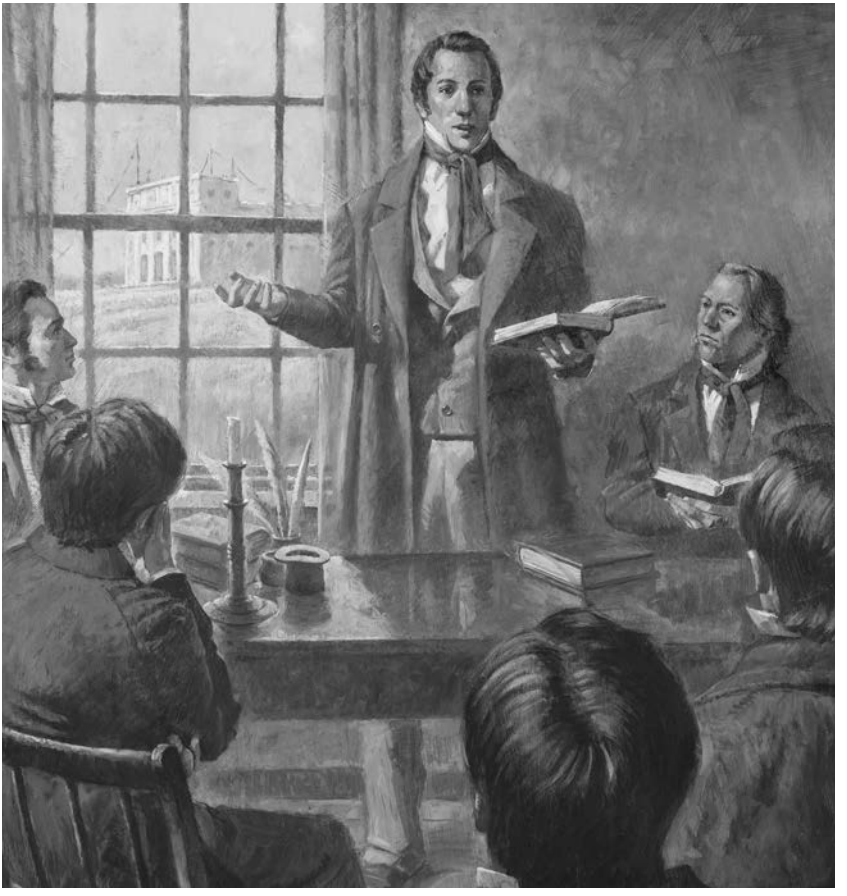

Uillford Udrafi kujtoi se Profeti Jozef Smith "e kaloi dimrin e fundit të jetës së tij, rreth tre apo katër muaj, me kuorumin e Të Dymbëdhjetëve duke u dhënë mësim atyre. … Ai kaloi ditë mbas dite, javë mbas jave dhe muaj mbas muaji."

e fundit të muajit mars të fundit [1844], mbajtur në Qytetin e Navusë. …

Në këtë këshill, Jozef Smithi dukej disi i brengosur në shpirt dhe mori guximin të na e hapte zemrën … : 'Vëllezër, Zoti më urdhëron ta shpejtoj punën në të cilën jemi angazhuar. … Një ngjarje e rëndësishme është gati të ndodhë. Ndoshta armiqtë e mi do të më vrasin. Dhe në rast se do ta bëjnë, dhe çelësat dhe fuqia mbeten tek unë dhe nuk ua jap juve, ato do të humbasin nga toka. Por vetëm nëse unë ia arrij që t'i vendos ato mbi kokat

tuaja, atëherë le të bie viktimë e duarve vrasëse nëse Perëndia do ta lejojë këtë dhe unë mund të shkoj me gjithë kënaqësi e përmbushje, duke e ditur se puna ime u krye dhe themeli u hodh mbi të cilin të mbështetet mbretëria e Perëndisë në këtë periudhë të plotësisë së kohëve.

Mbi shpatullat e Të Dymbëdhjetëve duhet të qëndrojë përgjegjësia e udhëheqjes së kësaj kishe që tani e tutje derisa të caktoni të tjerë që të vijnë pas jush. Armiqtë tuaj nuk mund t'ju vrasin juve të gjithë njëherësh dhe, nëse ndonjë prej jush do të vritet, ju mund të vini duart tuaja mbi të tjerë dhe ta plotësoni kuorumin tuaj. Kështu kjo fuqi dhe këta çelësa mund të përjetësohen në tokë.' …

Kurrë nuk do t'i harrojmë ndjenjat e tij apo fjalët e tij në këtë rast. Pasi kishte folur kështu, ai vazhdoi të ecte në dysheme, duke thënë: 'Meqë e kam hequr barrën nga shpatullat e mia, ndihem i lehtë si tapë lëvoreje. E ndiej që jam i lirë. E falënderoj Perëndinë tim për këtë çlirim.'"[11]

Parli P. Prat, një anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, shkroi: "Ky burrë i shkëlqyer e i mirë u frymëzua, para vdekjes së tij, të mblidhte Të Dymbëdhjetët herë pas here dhe t'i udhëzonte ata mbi të gjitha gjërat në lidhje me mbretërinë, ordinancat dhe qeverisjen e Perëndisë. Shpesh ai vërejti se ai po hidhte themelin, por do t'u mbetej Të Dymbëdhjetëve ta përfundonin ndërtesën. Tha ai: 'Nuk e di përse, por për ndonjë arsye jam i shtrënguar të nxitoj përgatitjet e mia dhe t'ua dhuroj Të Dymbëdhjetëve të gjitha ordinancat, çelësat, besëlidhjet, indaumentet dhe ordinancat vulosëse të priftërisë dhe kështu të vendos para tyre një model në të gjitha gjërat në lidhje me shenjtëroren [tempullin] e indaumentin e atjeshëm'.

Pasi e bëri këtë, ai u gëzua jashtëzakonisht; sepse, tha ai, Zoti është gati ta vërë barrën mbi shpatullat tuaja dhe të më lërë të pushoj pak; dhe nëse ata më vrasin, vazhdoi ai, mbretëria e Perëndisë do të shpaloset, përderisa unë e kam mbaruar tani punën që qe vendosur mbi mua, duke jua besuar juve gjithë gjërat për ndërtimin e mbretërisë sipas vegimit qiellor dhe modelit që m'u shfaq mua nga qielli."[12]

Brigam Jang, Presidenti i dytë i Kishës, na mësoi: "Jozefi dhuroi mbi kokat tona gjithë çelësat dhe fuqitë që i përkisnin Apostullimit të cilat i mbante ai vetë përpara se të merrej dhe asnjë njeri apo grup njerëzish nuk mund të futen mes Jozefit dhe Të Dymbëdhjetëve në këtë botë apo në botën që do të vijë. Sa shpesh u ka thënë Jozefi Të Dymbëdhjetëve: 'Unë kam hedhur themelin dhe ju duhet të ndërtoni mbi të, sepse mbi shpatullat tuaja qëndron mbretëria'."[13]

Profeti Jozef Smith dhe vëllai i tij Hajrëm jetuan në mënyrë të madhërishme dhe vdiqën në mënyrë të madhërishme për dëshmitë e tyre të ungjillit.

Siç regjistrohet në Doktrina e Besëlidhje 135:1–6, Xhon Tejlor, ndërsa shërbente si anëtar i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, shkroi: "Për ta vulosur dëshminë e këtij libri dhe të Librit të Mormonit, ne shpallim martirizimin e Joseph Smith Profetit dhe të Hyrum Smith Patriarkut. Ata u qëlluan në burgun e Carthage-it, më 27 qershor 1844, rreth orës pesë pasdite, nga një turmë e armatosur—me fytyra të ngjyrosura në të zezë—prej rreth 150 deri në 200 personash. Hyrum-i u qëllua i pari dhe ra qetësisht, duke bërtitur: *Unë jam një njeri i vdekur!* Joseph-i kërceu nga dritarja dhe u godit i vdekur në atë përpjekje, duke bërtitur: *O Zot, Perëndia im!* Ata që të dy u goditën pasi kishin vdekur, në një mënyrë brutale, dhe që të dy morën katër plumba.

John Taylor dhe Willard Richards, dy nga Të Dymbëdhjetët, ishin të vetmit njerëz në dhomë në atë kohë; i pari u plagos në një mënyrë të egër me katër plumba, por është shëruar që atëherë; i dyti, nëpërmjet përkujdesit të Perëndisë, u arratis pa as edhe një vrimë në rrobën e tij.

Joseph Smith-i, Profeti dhe Shikuesi i Zotit, ka bërë më shumë, përveç Jezusit vetëm, për shpëtimin e njerëzve në këtë botë, sesa çdo njeri tjetër që jetoi ndonjëherë në të. Në një hapësirë të shkurtër prej njëzet vjetësh, ai ka sjellë Librin e Mormonit, të cilin e përktheu me anë të dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë, dhe ka qenë mjeti i botimit të tij në dy kontinente; u ka dërguar plotësinë e ungjillit të përjetshëm, që ai përmbante, katër anëve të

dheut; ka sjellë zbulesat dhe urdhërimet që përbëjnë këtë libër të "Doktrina e Besëlidhje-ve" dhe shumë dokumente dhe udhëzime të tjera të urta për të mirën e fëmijëve të njerëzve; mblodhi me mijëra Shenjtorë të Ditëve të Mëvonshme, themeloi një qytet të madh dhe la një famë e një emër që nuk mund të vritet. Ai jetoi në mënyrë të madhërishme dhe vdiq në mënyrë të madhërishme në sytë e Perëndisë dhe të popullit të tij; dhe si shumica e të vajosurve të Zotit në kohët e lashta, i ka vulosur misionin e tij dhe veprat e tij me vetë gjakun e tij; dhe kështu ka bërë vëllai i tij Hyrum. Në jetë nuk u ndanë dhe në vdekje nuk u veçuan!

Kur Joseph-i shkoi për në Carthage për t'iu dorëzuar kërkesave të shtirura të ligjit, dy ose tre ditë përpara vrasjes së tij, ai tha: "Unë po shkoj si një qengj për t'u therur; por jam i qetë si një mëngjes vere; kam një ndërgjegje të paqortueshme përpara Perëndisë dhe kundrejt gjithë njerëzve. Unë Do TË VDES I PAFAJSHËM DHE DO TË THUHET PËRSËRI PËR MUA—AI U VRA ME GJAK TË FTOHTË."— Po atë mëngjes, pasi Hyrum ishte bërë gati të shkonte—a do të duhet të thuhet në therori? Po, sepse e tillë ishte—ai lexoi paragrafin që vijon, pranë mbylljes së kapitullit të dymbëdhjetë të Ethërit, në Librin e Mormonit, dhe e përtheu cepin e asaj faqeje:

Dhe ndodhi që unë iu luta Zotit që ai t'u japë Johebrenjve hir, që ata të kenë dashuri hyjnore. Dhe ndodhi që Zoti më tha mua: Në qoftë se ata nuk kanë dashuri hyjnore, nuk ka rëndësi për ty, ti ke qenë besnik; prandaj rrobat e tua do të pastrohen. Dhe pasi ti ke parë dobësinë tënde, do të bëhesh i fortë, madje sa të ulesh në vendin që unë kam përgatitur në pallatet e Atit tim. Dhe tani, unë... u them lamtumirë Johebrenjve, po, dhe gjithashtu vëllezërve të mi, të cilët i dua, derisa ne të takohemi para fronit të gjykimit të Krishtit, ku të gjithë njerëzit do të dinë se rrobat e mia nuk janë të njollosura me gjakun tuaj. [Ethëri 12:36–38.] Testamentlënësit kanë vdekur tani dhe testamenti i tyre është i vlefshëm.

Hyrum Smith-i bëri dyzet e katër vjeç në shkurt 1844 dhe Joseph Smith-i bëri tridhjetë e tetë në dhjetor 1843; dhe që nga kjo kohë emrat e tyre do të rreshtohen mes martirëve të besimit fetar; dhe

lexuesi në çdo komb do të kujtohet që Libri i Mormonit dhe ky libër i "Doktrina e Besëlidhje"-ve të kishës kushtuan sa gjaku më i mirë i shekullit të nëntëmbëdhjetë, për t'i nxjerrë ato në dritë për shpëtimin e një bote të rënuar; dhe se, në rast se zjarri mund ta dëmtojë një pemë të gjelbër për lavdinë e Perëndisë, sa e lehtë do të jetë të digjen drurët e thatë për ta pastruar vreshtin e korrupsionit. Ata jetuan për lavdi; ata vdiqën për lavdi; dhe lavdia është shpërblimi i tyre i përjetshëm. Nga epoka në epokë emrat e tyre do të zbresin tek pasardhësit si xhevahirë për të shenjtëruarit."[14]

Jozef Smithi e përmbushi misionin e tij tokësor dhe e vulosi dëshminë e tij me gjakun e tij.

Brigam Jangu deklaroi: "Ndonëse armiku pati fuqi ta vriste profetin tonë, që domethënë, vrau trupin e tij, a nuk e përmbushi ai gjithçka që kishte planifikuar në zemrën e tij për t'i përmbushur në ditët e tij? Ai e bëri, unë e di me siguri."[15]

Brigam Jang

Brigam Jangu gjithashtu na mësoi: "Kush e çliroi Jozef Smithin nga duart e armiqve të tij deri në ditën e vdekjes së tij? Qe Perëndia; ndonëse atë e sollën në prag të vdekjes përsëri e përsëri, saqë, për aq sa mund të shihte njeriu, nuk mund të kishte shans që ai të shpëtonte. Kur qe në burg në Misuri dhe asnjë person nuk priste që ai të shpëtonte ndonjëherë prej duarve të tyre, unë pata besimin e Abrahamit dhe u thashë Vëllezërve, se sikurse Zoti jeton, ai do të shpëtojë nga duart e tyre. Ndonëse ai kishte profetizuar se nuk do të jetonte sa të mbushte 40 vjeç, sidoqoftë ne të gjithë ushqenim shpresa se ajo do të ishte një profeci e rreme dhe ne do ta kishim atë gjithmonë me ne. Ne menduam se besimi ynë do ta kapërcente atë, por ne e kishim gabim – në fund ai ra martir për fenë e tij. Unë thashë se është e gjitha në rregull; tani dëshmia është plotësisht në fuqi; ai e ka vulosur atë me gjakun e tij."[16]

Uillford Udraf dëshmoi: "Unë isha mësuar të kisha ndjenja të veçanta për vdekjen e tij dhe mënyrën si iu mor jeta. Ndieja se nëse … Jozefit do të mund t'i plotësohej dëshira, ai do të kishte udhëhequr rrugën për në Malet Shkëmbore. Por që atëherë jam pajtuar plotësisht me faktin se qe në përputhje me programin, se kërkohej prej tij, si kreu i kësaj periudhe ungjillore, që ai duhej ta vuloste dëshminë e tij me gjakun e tij dhe të shkonte që këtej në botën e shpirtrave, duke mbajtur çelësat e kësaj periudhe ungjillore, për të hapur misionin që tani po kryhet përmes predikimit të Ungjillit 'shpirtrave në burg'."[17]

Jozef F. Smithi, Presidenti i gjashtë i Kishës, na mësoi: "Çfarë na mëson martirizimi [i Jozef dhe Hajrëm Smithit]? Mësimin e madh se 'atje ku ka një testament do të ketë me doemos edhe vdekjen e trashëgimlënësit' (Hebrenjve 9:16) që ta bëjë atë të vlefshëm. Për më tepër, që gjaku i martirëve është vërtet fara e Kishës. Zoti lejoi sakrificën që dëshmia e atyre burrave të virtytshëm e të drejtë duhej të qëndronte një dëshmi kundër një bote të çoroditur dhe mëkatare. Për më tepër, përsëri, ata qenë shembuj të dashurisë së mrekullueshme për të cilën flet Shëlbuesi: 'Askush s'ka dashuri më të madhe nga kjo: të japë jetën e vet për miqtë e tij'. (Gjoni 15:13.) Këtë dashuri të mrekullueshme ia shfaqën ata shenjtorëve dhe botës; sepse të dy e kuptuan dhe e shprehën bindjen e tyre, përpara se të nisnin udhëtimin drejt Karthixhit, se po shkonin drejt vdekjes së tyre. … Kuraja e tyre, besimi i tyre, dashuria e tyre për njerëzit qenë pa kufi dhe ata dhanë gjithçka që patën për popullin e tyre. Një përkushtim e dashuri e tillë nuk la dyshim në mendjen e atyre që gëzuan shoqërimin e Shpirtit të Shenjtë se këta burra të mirë e të vërtetë, qenë vërtet shërbëtorët e autorizuar të Zotit.

Ky martirizim ka qenë gjithmonë një frymëzim për popullin e Zotit. Ai i ka ndihmuar ata në sprovat e tyre vetjake; u ka dhënë atyre kurajë të ndjekin një udhë në drejtësi dhe që ta dinë e ta jetojnë të vërtetën, dhe që duhet të mbahet gjithmonë në kujtesë të shenjtë nga shenjtorët e ditëve të mëvonshme që kanë mësuar të vërtetat e mëdha që Perëndia zbuloi përmes shërbëtorit të Tij, Jozef Smithit."[18]

Xhorxh Albert Smith

Xhorxh Albert Smith, Presidenti i tetë i Kishës, deklaroi: "Jozef Smithi e kreu misionin e tij; dhe kur erdhi koha që qe ballë për ballë me vdekjen, ai tha: 'Unë po shkoj si një qengj për t'u therur; por jam i qetë si një mëngjes vere. Kam një ndërgjegje të paqortueshme përpara Perëndisë dhe kundrejt gjithë njerëzve. Nëse do ta marrin jetën time, do të vdes si një njeri i pafajshëm dhe gjaku im do të thërrasë për hakmarrje nga dheu, dhe përsëri do të thuhet për mua: "Ai u vra me gjak të ftohtë".' [Shih DeB 135:4.] Ai nuk pati frikë të qëndronte para shufrës së këndshme të Atit tonë në qiell dhe të përgjigjej për veprimet e kryera në trup. Ai nuk pati frikë të përballej me akuzën që ishte bërë kundër tij, se ai po i mashtronte njerëzit dhe po sillej padrejtësisht me ta. Ai nuk pati frikë për rezultatin e misionit të jetës së tij dhe për triumfin përfundimtar të veprës që ai e dinte se ishte me origjinë hyjnore, dhe për të cilën dha jetën e tij."[19]

Gordon B. Hinkli, Presidenti i pesëmbëdhjetë i Kishës, dëshmoi: "Kaq i bindur qe [Jozef Smithi] për kauzën që udhëhoqi, kaq i sigurt për thirrjen e tij të dhënë hyjnisht, sa i vendosi ato mbi vlerën e vetë jetës së tij. Me paraditurinë për vdekjen e tij të ardhshme, ai iu dorëzua vetë atyre që do ta dorëzonin pa mbrojtje në duart e turmës. Ai e vulosi dëshminë e tij me gjakun e jetës së tij."[20]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Pak përpara se të vriteshin Jozef dhe Hajrëm Smithi, Plaku Xhon Tejlor këndoi: "A Poor Wayfaring Man of Grief" ["Një Udhëtar i Varfër, Njeri i Vuajtjes"] (faqe 565). Lexoni ose këndoni fjalët e këtij himni (*Hymns,* nr. 29) dhe mendoni se si

lidhen ato me jetën e Profetit Jozef Smith. Përse ky qe një himn i përshtatshëm në ato rrethana?

- Rishihni deklaratat që dëshmojnë se Jozef Smithi u dorëzoi çelësat e priftërisë të Dymbëdhjetë Apostujve (faqe 567–570). Si mendoni ju, përse Apostujt e ndien se ishte e rëndësishme që të dëshmonin për këto përvoja? Cila është dëshmia juaj për vijueshmërinë në Presidencën e Kishës?
- Studioni rrëfimin e Xhon Tejlorit për martirizimin e Jozef dhe Hajrëm Smithit (faqe 570–572). Si mund ta mbroni ju deklaratën se Jozef Smithi "ka bërë më shumë, përveç Jezusit vetëm, për shpëtimin e njerëzve në këtë botë, sesa çdo njeri tjetër që jetoi ndonjëherë në të"? Përpara se të shkonte në burgun e Karthixhit, Hajrëmi lexoi Ethëri 12:36–38 dhe e përtheu faqen. Në çfarë mënyrash zbatohej ky fragment për Jozefin dhe Hajrëmin? Cilat janë ndjenjat tuaja kur mendoni për sakrificat që bënë Jozef dhe Hajrëm Smithi për dëshmitë e tyre për Jezu Krishtin?
- Lexoni dëshmitë e profetëve të ditëve të mëvonshme në faqet 572–574. Çfarë fjalësh mirënjohjeje dhe dëshmie mund t'u shtoni fjalëve të tyre?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: Hebrenjve 9:16–17; DeB 5:21–22; 98:13–14; 112:30–33; 136:37–40

Shënime

1. Cituar në deklaratë të Dymbëdhjetë Apostujve (bocë e padatuar) që raporton për mbledhje të marsit 1844; në Brigham Young, Office Files 1832–1878, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
2. "A Poor Wayfaring Man of Grief", *Hymns,* nr. 29.
3. John Taylor, cituar në *History of the Church,* 7:101; nga John Taylor, "The Martyrdom of Joseph Smith", në Historian's Office, History of the Church rreth viteve 1840–1880, f. 47, Arkivat e Kishës.
4. *History of the Church,* 5:139–140; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 31 gusht 1842, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Eliza R. Snow; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
5. *History of the Church,* 6:58; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 15 tetor 1843, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Willard Richards; shih gjithashtu shtojcën, faqe 598, zëri 3.
6. *History of the Church,* 6:365; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 12 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
7. *History of the Church,* 6:500; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith-i më 18 qershor 1844, në Nauvoo, Illinois. Hartuesit e *History of the Church* kombinuan raporte gojore nga disa dëshmitarë okularë në një relacion të vetëm të fjalimit.

8. Letër nga Joseph Smith-i drejtuar Emma Smith-it, 27 qershor 1844, Carthage Jail, Carthage, Illinois; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; kopje në Arkivat e Kishës.
9. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly,* 21 dhjetor 1869, f. 2.
10. Wilford Woodruff, *Deseret Semi-Weekly News*, 15 mars 1892, f. 2; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
11. Deklaratë e Dymbëdhjetë Apostujve (bocë e padatuar) që raporton për mbledhje të marsit 1844; në Brigham Young, Office Files 1832–1878, Arkivat e Kishës.
12. Parley P. Pratt, "Proclamation to The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints", *Millennial Star,* mars 1845, f. 151.
13. Brigham Young, cituar në *History of the Church,* 7:230; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë; nga një fjalim i mbajtur nga Brigham Young, më 7 gusht 1844, në Nauvoo, Illinois.
14. Doktrina e Besëlidhje 135:1–6.
15. Brigham Young, *Deseret News,* 30 prill 1853, f. 46; janë fshirë germa të pjerrëta.
16. Brigham Young, fjalim i mbajtur më 1 gusht 1852, në Salt Lake City, Utah; në Historian's Office, Reports of Speeches rreth 1845–1885, Arkivat e Kishës.
17. Wilford Woodruff, *Deseret News,* 28 mars 1883, f. 146.
18. Joseph F. Smith, "The Martyrdom", *Juvenile Instructor,* qershor 1916, f. 381; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
19. George Albert Smith, në Conference Report, prill 1904, f. 64; është modernizuar drejtshkrimi.
20. Gordon B. Hinckley, në Conference Report, tetor 1981, f. 6–7; ose *Ensign,* nëntor 1981, f. 7.

"Lavdi Njeriut": Profetë të Ditëve të Mëvonshme Japin Dëshmi për Profetin Jozef Smith

"Profeti Jozef Smith … u thirr nga Perëndia, prej zërit të Vetë Perëndisë, për t'i hapur botës periudhën e Ungjillit për herë të fundit." (Jozef F. Smith)

Nga Jeta e Jozef Smithit

Pas vdekjes së Profetit Jozef Smith dhe vëllait të tij Hajrëm, anëtarët e Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve, që kishin qenë në udhëtime misionare në Shtetet e Bashkuara, u kthyen sa më shpejt që mundën në Navu. Anëtarët e Të Dymbëdhjetëve thirrën një mbledhje të shenjtorëve për më 8 gusht 1844, në të cilën foli Brigam Jangu, Presidenti i Kuorumit të Të Dymbëdhjetëve. Ndërsa e bëri këtë, ndodhi një ngjarje e jashtëzakonshme që u dëshmua nga shumë shenjtorë. Në mënyrë të mrekullueshme Presidenti Jang u shndërrua që të dukej e të tingëllonte si Jozef Smithi. "Nëse Jozefi do të ishte ngritur nga vdekja dhe përsëri t'u fliste atyre", kujtoi Xhorxh Q. Kenon, "efekti nuk do të mund të kishte qenë më befasues nga sa qe për shumë të pranishëm në atë mbledhje. Qe vetë zëri i Jozefit; dhe jo vetëm qe zëri i Jozefit që u dëgjua; por në sytë e njerëzve u duk sikur qe vetë personi i Jozefit që qëndroi para tyre. Ne s'kemi dëgjuar kurrë një ndodhi më të mahnitshme dhe më të mrekullueshme sesa ajo që u plotësua atë ditë në prani të atij kongregacioni. Zoti i dha popullit të Tij një dëshmi, që nuk la vend për dyshim, se cili ishte njeriu që Ai kishte zgjedhur t'i drejtonte ata."[1]

Në përfundim të kësaj mbledhjeje, shenjtorët votuan që Të Dymbëdhjetët të kryesonin mbi ta. Pak më shumë se tre vjet më vonë, në dhjetor 1847, u organizua përsëri Presidenca e Parë, ku Brigam Jangu u mbështet si President i Kishës.

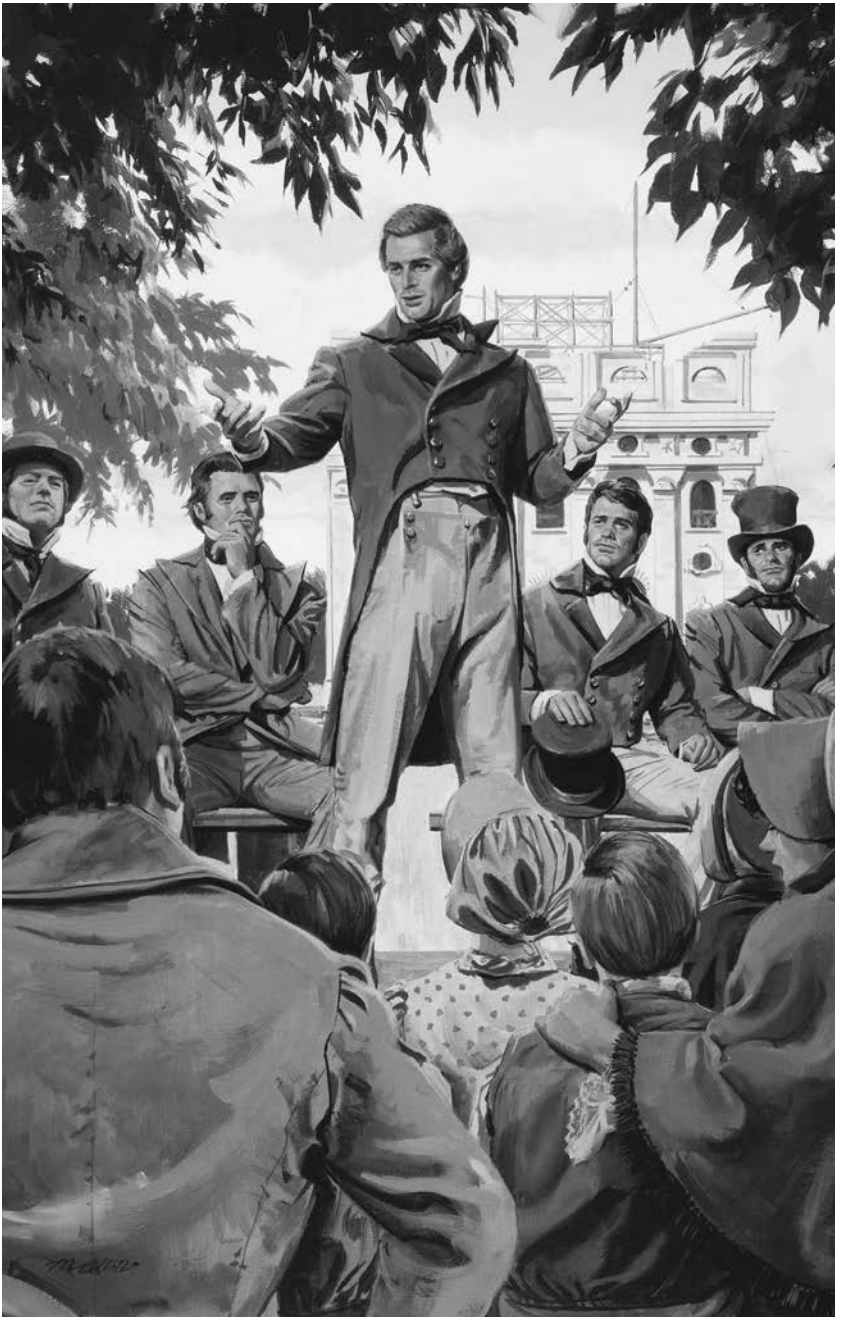

"Ishte dekretuar në këshillat e përjetësisë", deklaroi Brigam Jangu, "shumë kohë më parë se të hidhesh in themelet e tokës, se [Jozef Smithi] duhej të ishte njeriu, në periudhën e fundit ungjillore të kësaj bote, që do t'ia sillte fjalën e Perëndisë njerëzve."

Që nga koha e Brigam Jangut, secili prej profetëve që ka kryesuar mbi Kishën ka dëshmuar për misionin e shquar të Profetit Jozef Smith. Jozef Smithi u zgjodh në Këshillin në Qiell që të ishte profeti dhe shikuesi i shkëlqyer i ditëve të mëvonshme. Misioni i tij qe kaq i rëndësishëm sa u profetizua nga profetët e lashtë, përfshirë profetin Jozef të Dhiatës së Vjetër, që e shitën në Egjipt. Vetë Jozefi i Egjiptit qe një shikues dhe ai profetizoi gjerësisht për Jozef Smithin:

"Një shikues do të ngrejë Zoti, Perëndia im, i cili do të jetë një shikues i zgjedhur prej frytit të ijeve të mia. … Dhe emri i tij do të jetë sikurse i imi; dhe do të jetë sikurse ai i atit të tij. Dhe ai do të jetë sikurse unë; pasi gjëja që Zoti do të nxjerrë nga dora e tij, me fuqinë e Zotit, do ta sjellë popullin tim në shpëtim" (2 Nefi 3:6, 15; shih gjithashtu 2 Nefi 3:6–22).[2]

Në dhjetor 1834, Jozef Smith Plaku i dha Profetit Jozef një bekim, duke konfirmuar se ai qe shikuesi për të cilin kishte profetizuar Jozefi i lashtësisë: "Unë të bekoj ty me bekimin e etërve të tu Abraham, Isak dhe Jakob; dhe madje bekimet e atit tënd Jozef, biri i Jakobit. Vër re, ai kërkoi të mësonte për pasardhësit e tij në ditët e fundit …; ai kërkoi të dinte me zell se nga do të vinte biri që do të sillte fjalën e Zotit, me anë të së cilës ata të mund të ndriçoheshin dhe të ktheheshin në vathën e vërtetë, dhe sytë e tij të panë ty, biri im; zemra e tij u gëzua e shpirti i tij u ngop, dhe ai tha: … 'Nga fara ime, e shpërndarë mes Johebrenjve, një shikues i zgjedhur do të ngrihet …, zemra e të cilit do të meditojë urtësi të madhe, mençuria e të cilit do të qarkojë e përfshijë gjërat e thella të Perëndisë dhe goja e të cilit do të shprehë ligjin e të drejtit.' … Ti do të mbash çelësat e kësaj shërbese, madje presidencës së kësaj kishe, si në kohë edhe në përjetësi."[3]

Përmes Jozef Smithit, shikuesit të zgjedhur të ditëve të mëvonshme, u zbuluan doktrinat dhe ordinancat shpëtuese të ungjillit dhe Kisha e vërtetë e Jezu Krishtit u rivendos edhe një herë mbi tokë. Dëshmitë e profetëve të lashtë dhe modernë bashkohen së bashku për të shpallur se Jozef Smithi ishte mjeti përmes të cilit Perëndia rivendosi plotësinë e ungjillit për bekimin e "të gjithë familjes njerëzore, nga përjetësia në përjetësi"[4].

Dëshmi të Profetëve të Ditëve të Mëvonshme

Jozef Smithi u parashugurua në thirrjen e tij profetike.

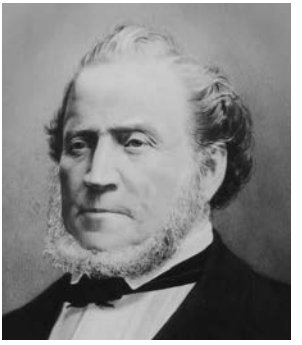

Presidenti Brigam Jang

Presidenti Brigam Jang: "Ishte dekretuar në këshillat e përjetësisë, shumë kohë më parë se të hidheshin themelet e tokës, se [Jozef Smithi] duhej të ishte njeriu, në periudhën e fundit ungjillore të kësaj bote, që do t'ia sillte fjalën e Perëndisë njerëzve dhe do të merrte plotësinë e çelësave dhe fuqisë së Priftërisë të Birit të Perëndisë. Zoti e kishte ruajtur atë dhe atin e tij, dhe atin e atit të tij, dhe paraardhësit e tyre të gjithë deri tek Abrahami, dhe nga Abrahami tek përmbytja, nga përmbytja tek Enoku, dhe nga Enoku te Adami. Ai e ka vëzhguar atë familje e atë gjak ndërsa ka qarkulluar që nga burimi i tij deri tek lindja e atij njeriu. [Jozef Smithi] qe parashuguruar në përjetësi për të kryesuar këtë periudhë të fundit ungjillore."[5]

Presidenti Jozef Filding Smith: "Jozef Smithi u zgjodh të qëndronte në krye të veprës së Zotit në ditët e fundit dhe puna e tij iu caktua përmes paraditurisë së Atit tonë të Përjetshëm në përjetësitë përpara se të lindej. Ai erdhi në shpirtin e Eliasit për të përgatitur udhën për ardhjen e Zotit tonë. Asnjë profeti që nga koha e Adamit, me përjashtim sigurisht të Shëlbuesit tonë, nuk i është dhënë mision më i madh."[6]

Presidenti Ezra Taft Benson

Presidenti Ezra Taft Benson: "Për të marrë një përfytyrim të rëndësisë së misionit tokësor të Profetit duhet ta shohim atë nga këndvështrimi i përjetësisë. Ai qe mes 'fisnikë[ve] dhe të mëdhenj[ve]' që Abrahami i përshkruan si vijon:

'Tani Zoti më kishte treguar mua, Abrahamit, inteligjencat që u organizuan përpara se bota të ishte; dhe mes gjithë këtyre kishte shumë fisnikë dhe të mëdhenj; dhe Perëndia pa se këta shpirtra

ishin të mirë dhe qëndroi mes tyre dhe ai tha: Këta unë do t'i bëj sunduesit e mi; sepse ai qëndroi mes atyre që ishin shpirtra dhe pa se ata ishin të mirë; dhe ai më tha: Abraham, ti je një prej tyre; ti u zgjodhe përpara se të lindeshe'. (Abrahami 3:22–23.)

Kështu qe me Jozef Smithin. Edhe ai qe atje. Edhe ai qëndroi në këshill me fisnikët dhe të mëdhenjtë. Duke zënë një vend të spikatur nderi dhe dallimi, ai pa dyshim ndihmoi për planifikimin dhe kryerjen e veprës së shkëlqyer të Zotit që 'të bëj të ndodhë pavdekësia dhe jeta e përjetshme e njeriut', shpëtimi i të gjithë fëmijëve të Atit tonë [Moisiu 1:39]. Misioni i tij ka pasur, dhe duhej të kishte, ndikim mbi të gjithë ata që kishin ardhur në tokë; të gjithë ata që banuan atëherë në tokë dhe milionat që s'kanë lindur ende. …

Profeti Jozef Smith jo vetëm që qe një prej 'fisnikëve dhe të mëdhenjve', por ai u kushtoi dhe vazhdon t'u kushtojë vëmendje çështjeve të rëndësishme këtu në tokë edhe sot nga mbretëritë lart. Sepse në sytë e Zotit … është i gjithi një program i shkëlqyer i përjetshëm në të cilin Profeti Jozef luan një rol të rëndësishëm – gjithçka përmes priftërisë së përjetshme dhe autoritetit të Perëndisë."[7]

Vegimi i Parë i Jozef Smithit është pjesë themelore e dëshmive tona vetjake.

Presidenti Jozef F. Smith: "Ngjarja më e madhe që ka ndodhur ndonjëherë në botë që nga ringjallja e Birit të Perëndisë nga varri dhe ngjitja e tij lart, ishte ardhja e Atit dhe Birit tek ai djaloshi Jozef Smith, për të përgatitur udhën për hedhjen e themelit të mbretërisë [së Perëndisë] – jo mbretërisë së njeriut – që kurrë më nuk do të pushojë as nuk do të përmbyset.

Pasi e kam pranuar këtë të vërtetë, më duket e lehtë të pranoj çdo të vërtetë tjetër që ai shpalli e deklaroi gjatë misionit të tij … në botë. Ai kurrë nuk na mësoi një doktrinë që nuk qe e vërtetë. Ai kurrë nuk praktikoi një doktrinë që nuk qe i urdhëruar ta praktikonte. Ai kurrë nuk përkrahu gabimin. Ai nuk u mashtrua. Ai pa; ai dëgjoi; ai veproi siç u urdhërua të bënte; dhe, si rrjedhim, Perëndia është përgjegjës për veprën e kryer nga Jozef Smithi – jo Jozef Smithi. Zoti është përgjegjës për të dhe jo njeriu."[8]

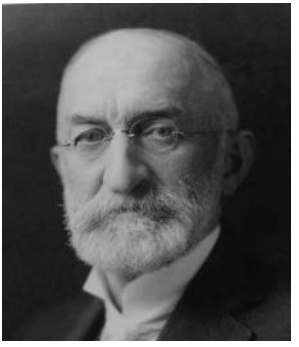

Presidenti Hiber J. Grant

Presidenti Hiber J. Grant: "Ose Jozef Smithi vërtet pa Perëndinë dhe vërtet bisedoi me Të, dhe Perëndia Vetë vërtet ia paraqiti Jezu Krishtin djaloshit Jozef Smith, dhe Jezu Krishti vërtet i tha Jozef Smithit se do të ishte mjeti në duart e Perëndisë për vendosjen përsëri në tokë të Ungjillit të vërtetë të Jezu Krishtit – ose i ashtuquajturi Mormonizëm është një mit. Dhe Mormonizmi nuk është një mit! Është fuqia e Perëndisë për shpëtimin; është Kisha e Jezu Krishtit, krijuar nën drejtimin e Tij dhe gjithë mosbesimi i botës nuk mund të ndryshojë faktet themelore të lidhura me Kishën e Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme."[9]

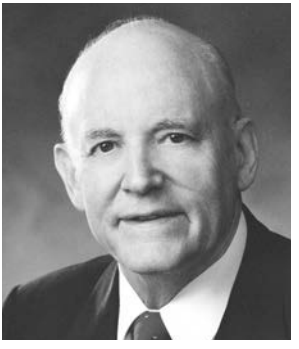

Presidenti Hauard W. Hanter

Presidenti Hauard W. Hanter: "Jam mirënjohës për anëtarësinë time në Kishë; dhe dëshmia ime për karakterin hyjnor të saj mbështetet mbi ndodhinë e thjeshtë të çunit nën pemë që gjunjëzohet dhe i vijnë vizitorë qiellorë – jo një Perëndi, por dy personazhe të veçuar, individë, Ati dhe Biri, duke i zbuluar përsëri tokës personazhet e Kreut-Perëndi. Besimi dhe dëshmia ime mbështeten mbi këtë ndodhi të thjeshtë, sepse nëse nuk është e vërtetë, Mormonizmi bie. Nëse është e vërtetë – dhe unë jap dëshmi se është – është një prej ngjarjeve unike më të shkëlqyera në të gjithë historinë."[10]

Presidenti Dejvid O. Mek-Kei: "Shfaqja e Atit dhe Birit Jozef Smithit është themeli i kësaj Kishe. Aty gjendet sekreti i forcës dhe gjallërisë së saj. Kjo është e vërtetë dhe unë jap dëshmi për të. Ajo zbulesë e vetme i jep përgjigje gjithë pyetjeve të shkencës në lidhje me Perëndinë dhe personalitetin e Tij hyjnor. A nuk e kuptoni se çfarë do të thotë kjo? Çfarë është Perëndia, merr përgjigje. Lidhja e Tij me fëmijët e Tij është e qartë. Interesimi i tij për njerëzimin, përmes autoritetit deleguar njeriut, është i dukshëm. E ardhmja e veprës është e siguruar. Këto dhe të vërteta të tjera të lavdishme qartësohen nga ai Vegim i Parë i lavdishëm."[11]

Presidenti Ezra Taft Benson: "Vegimi i Parë i Profetit Jozef Smith është doktrinë themelore për Kishën. Kundërshtari e di këtë dhe e ka sulmuar besueshmërinë e Jozef Smithit që nga dita kur ai shpalli vizitën e Atit dhe Birit. … Ju gjithmonë duhet të jepni dëshmi për të vërtetën e Vegimit të Parë. Jozef Smithi vërtet e pa Atin dhe Birin. Ata biseduan me të ashtu si tha se bënë. Kjo është ngjarja më e lavdishme që nga ringjallja e Zotit tonë. Cilido udhëheqës që, pa rezerva, nuk mund të deklarojë dëshminë e tij se Perëndia dhe Jezu Krishti iu shfaqën Jozef Smithit nuk mund të jetë kurrë një udhëheqës i vërtetë, një bari i vërtetë. Nëse nuk e pranojmë këtë të vërtetë, … nëse nuk kemi marrë një dëshmi për këtë zbulesë të shkëlqyer, nuk mund të frymëzojmë besim tek ata që udhëheqim."[12]

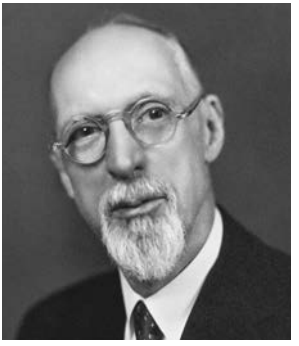

Presidenti Xhorxh Albert Smith

Presidenti Xhorxh Albert Smith: "Kur profeti djalosh, në pyjet e Palmirës, pa Atin e Birin dhe kuptoi se ata qenë vërtet personazhe, se ata mund ta dëgjonin dhe t'i përgjigjeshin asaj që thoshte ai, filloi një epokë e re në këtë botë dhe u hodh një themel për besimin e fëmijëve të njerëzve. Ata tani mund t'i luteshin Atit tonë në qiell dhe të kuptonin se ai mund t'i dëgjonte e t'u përgjigjej lutjeve të tyre, se kishte një lidhje mes qiejve dhe tokës."[13]

Profeti Jozef Smith mori mësim nga Perëndia dhe engjëjt.

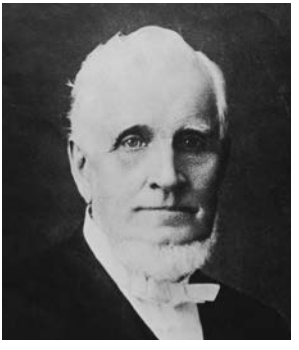

Presidenti Xhon Tejlor

Presidenti Xhon Tejlor: "Cili qe Jozef Smithi? Libri i Mormonit na tregon se ai qe nga fara e Jozefit që e shitën në Egjipt dhe që prej këtej ai u përzgjodh ashtu si Abrahami për të kryer një punë mbi tokë. Perëndia e zgjodhi këtë djalë të ri. Ai qe i paarsimuar, siç e kupton bota arsimin, por dhe burri më thellësisht i ditur dhe më i zgjuar që kam takuar ndonjëherë në jetën time dhe kam udhëtuar qindra mijëra milje, kam qenë

në kontinente të ndryshme dhe jam shoqëruar me njerëz të të gjitha klasave shoqërore e besimeve, sidoqoftë nuk kam takuar kurrë një njeri aq të zgjuar sa ishte ai. Dhe nga e mori zgjuarsinë e tij? Jo nga librat; jo nga logjika, apo shkenca, apo filozofia e kohës, por e mori përmes zbulesave nga Perëndia, që iu bënë të ditura atij përmes mjetit të ungjillit të përjetshëm."[14]

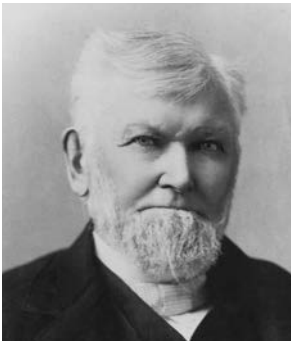

Presidenti Uillford Udraf

Presidenti Uillford Udraf: "Nuk kam lexuar askund, me sa di unë, për të njëjtën fuqi të shfaqur në ndonjë periudhë ungjillore bijve të njerëzve, që iu shfaq Profetit të Perëndisë në organizimin e kësaj Kishe, kur Ati dhe Biri që të dy iu shfaqën Profetit Jozef në përgjigje të lutjes së tij dhe kur Ati tha: 'Ky është Biri Im i Dashur. Dëgjoje Atë!' Kjo qe një zbulesë e rëndësishme, që nuk është shfaqur kurrë në të njëjtën mënyrë në ndonjë periudhë ungjillore të botës, që Perëndia ka dhënë në lidhje me veprën e Tij. Kështu në organizimin e saj, Profetit të Perëndisë i shërbyen engjëjt e qiellit. Ata qenë mësuesit e tij, ata qenë udhëzuesit e tij dhe gjithçka që bëri ai, dhe gjithçka që kreu ai që nga fillimi, që nga ajo ditë deri në ditën e martirizimit të tij, qe me anë të zbulesës së Jezu Krishtit."[15]

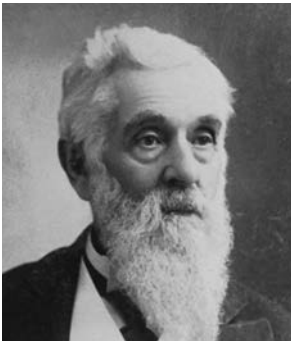

Presidenti Lorenco Snou

Presidenti Lorenco Snou: "Jozef Smithi, të cilin Perëndia e zgjodhi për të themeluar këtë vepër, qe i varfër e i paarsimuar dhe nuk i përkiste ndonjë besimi popullor të të krishterëve. Ai qe thjesht një djalosh, i ndershëm, plot me integritet moral. … Ashtu si Moisiu, ai u ndie i pazoti dhe i pakualifikuar për detyrën, që të qëndronte si një reformator fetar, në një pozicion që ishte më jopopullori, që të luftonte kundër pikëpamjeve dhe besimeve që kishin ekzistuar për shekuj, duke pasur miratimin e njerëzve, të më të thellëve në bindje teologjike; por Perëndia e kishte thirrur atë që të çlironte të varfrit dhe të ndershmit në zemër të të gjithë kombeve prej skllavërisë [varësisë së

plotë] së tyre shpirtërore e materiale. Dhe Perëndia i premtoi atij që kushdo që do ta merrte e do t'i bindej mesazhit të tij dhe kushdo që do të merrte pagëzim për heqjen e mëkateve, me ndershmëri të qëllimit, do të merrte shfaqje hyjnore, do të merrte Frymën e Shenjtë, do të merrte të njëjtin ungjill e bekime siç janë premtuar e merren përmes ungjillit, siç është predikuar nga apostujt e lashtë dhe ky mesazh, ky premtim, do të ishte në fuqi kudo dhe për cilindo që do t'i përçohej nga Pleqtë, lajmëtarët e autorizuar të Perëndisë. Kështu tha Jozef Smithi, djaloshi i paarsimuar, i papërvojë, i çiltër, i thjeshtë dhe i ndershëm."[16]

Presidenti Harold B. Li

Presidenti Harold B. Li: "Jozef Smithi, djali i ri, i paarsimuar në teologjitë e kohës, i paarsimuar në shkollat e larta të mësimit të kohës së tij, … [që] ai që mund të ishte i bindur ndaj mësimeve e pëshpëritjeve të Shpirtit. Jozef Smithi nuk mund ta krijonte këtë Kishë. Ai nuk mund të sillte punën e Zotit, Librin e Mormonit. Ata mund të tallen me Profetin Jozef Smith si njeri. Ata mund të pyesin se si filloi kjo Kishë, por këtu gjëja qëndron si një monument – vetë Libri i Mormonit. Jozefi, njeriu, nuk mund ta bënte këtë, por Jozefi, i vënë në veprim nga fuqia e Perëndisë së Plotfuqishëm, mundej dhe kreu shërbimin e mrekullueshëm të nxjerrjes së mbretërisë nga errësira përmes ungjillit të rivendosur të Jezu Krishtit."[17]

Presidenti Dejvid O. Mek-Kei

Presidenti Dejvid O. Mek-Kei: "Është për Jozef Smithin, jo vetëm si një burrë i shkëlqyer, por si një shërbëtor i frymëzuar i Zotit, që dëshiroj të flas në këtë rast. Vërtet, madhështia e Jozef Smithit *qëndron* në frymëzimin hyjnor. …

'Si i ditka ky shkronjat, pa pasur studiuar?' pyesnin judenjtë ndërsa mrekulloheshin me diturinë e Jezusit [Gjoni 7:15]. Po kështu mund ta përsërisim ne pyetjen në lidhje me Jozef Smithin, kur

mendojmë për arritjet e tij të shquara gjatë periudhës së shkurtër [katërmbëdhjetë]vjeçare ndërmjet organizimit të Kishës dhe martirizimit të tij; ndërsa kundrojmë harmoninë e përsosur të Ungjillit të Rivendosur me atë të Kishës primitive të krijuar nga Jezusi dhe Apostujt e tij; kur vëmë re mendjehollësinë e tij depërtuese në parimet e doktrinat; dhe kur shohim planin e efikasitetin e pakrahasueshëm të Kishës, krijuar nga frymëzimi i Krishtit, emrin e të cilit mban. Përgjigjja ndaj pyetjes 'Nga i erdhi këtij dituria?' jepet në strofën frymëzuese:

Lavdi atij që me Jehovën foli!
Profet Jezusi atë shuguroi.
Bekuar të hapë k'të kohë të fundit,
Mbret'rit dhe kombet do flasin për të."[18]

Presidenti Hauard W. Hanter: "Ne lëvdojmë [Jozef Smithin] për aftësinë e tij për të biseduar jo vetëm me Jehovain, por gjithashtu me personazhe të tjera të qiellit. Kaq shumë e vizituan, i dhanë çelësa dhe e ndihmuan atë 'shikues [të] zgjedhur' të ngritur në ditët e mëvonshme. … Ne e lëvdojmë gjithashtu Jozef Smithin për zellin dhe aftësinë e tij për të përkthyer e për të marrë qindra faqe të shkrimit të shenjtë të zbuluar. Ai qe kanali për zbulesën. Përmes tij, është vlerësuar, kanë kaluar më shumë faqe të mrekullueshme shkrimi të shenjtë sesa përmes cilitdo njeriu tjetër në histori."[19]

Profeti Jozef Smith u thirr nga Perëndia për të hapur periudhën ungjillore të fundit dhe për të rivendosur plotësinë e ungjillit.

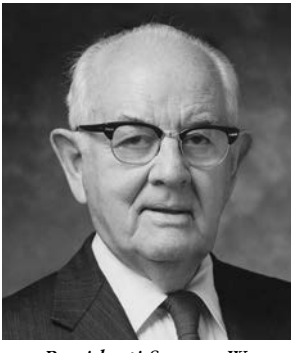

Presidenti Spenser W. Kimball

Presidenti Spenser W. Kimball: "Unë i jap dëshmi botës sot se më shumë se një shekull e gjysmë më parë tavani i hekurt u copëtua; qiejt u hapën edhe një herë dhe që nga ajo kohë zbulesat kanë qenë të vazhdueshme.

Ajo ditë e re agoi kur [një] shpirt me dëshirë të zjarrtë u lut për udhërrëfim hyjnor. Një vend vetmie të fshehtë u gjet, gjunjët u përthyen, një zemër u përul,

përgjërime u shprehën dhe një dritë më e shkëlqyeshme se dielli i mesditës ndriçoi botën – që perdja kurrë më të mos mbyllej.

Një çun i ri …, Jozef Smithi, me besim të pashoq, theu magjinë, copëtoi 'qiejt si hekur' dhe rivendosi komunikimin. Qielli puthi tokën, drita shpërndau errësirën dhe Perëndia përsëri i foli njeriut, duke ua zbuluar sërish 'sekretin e tij shërbëtorëve të tij, profetëve'. (Amosi 3:7.) Një profet i ri qe në tokë dhe përmes tij Perëndia ngriti mbretërinë e tij, që të mos shkatërrohej kurrë as t'i lihej ndonjë populli tjetër – një mbretëri që do të qëndrojë përgjithmonë.

Përjetësia e kësaj mbretërie dhe zbulesat që solli në jetë janë realitete absolute. Kurrë më nuk do të perëndojë dielli; kurrë më nuk do të provohen të gjithë njerëzit plotësisht të padenjë për komunikim me Krijuesin e tyre. Kurrë më Perëndia nuk do të fshihet nga bijtë e tij në tokë. Zbulesa është këtu që të mbetet."[20]

Presidenti Gordon B. Hinkli

Presidenti Gordon B. Hinkli: "Historia e jetës së Jozefit është historia e një mrekullie. Ai u lind në varfëri. Ai u rrit në fatkeqësi. Atë e përzunë nga një vend tek tjetri, e akuzuan në mënyrë të rreme dhe e burgosën në mënyrë të paligjshme. Atë e vranë në moshën 38-vjeçare. Sidoqoftë, në hapësirën e ngushtë prej 20 vitesh para vdekjes së tij, ai përmbushi atë që asnjë tjetër nuk e kishte përmbushur për një jetë të tërë. Ai përktheu dhe botoi Librin e Mormonit, një vëllim që është përkthyer që atëherë në shumë gjuhë dhe që është pranuar nga miliona vetë në botë si fjala e Perëndisë. Zbulesat që mori ai dhe shkrime të tjera që përgatiti janë njëlloj shkrim i shenjtë për këta miliona. Tërësia në faqe libri përbën afërsisht dyfishin e faqeve të të gjithë Dhiatës së Re të Biblës dhe e gjitha erdhi përmes një njeriu në hapësirën e disa viteve. Në të njëjtën periudhë ai krijoi një organizatë e cila … i ka rezistuar çdo fatkeqësie e sfide dhe është po aq efektive sot në qeverisjen e një anëtarësie mbarëbotërore … sa ishte në qeverisjen e një anëtarësie prej 300 vetash në vitin 1830. Ka nga ata dyshues që janë sforcuar ta shpjegojnë këtë organizatë të shquar si prodhim të kohëve

kur jetoi ai. Ajo organizatë, tregoj unë, qe po aq e veçantë, aq unike dhe aq e shquar atëherë sa është edhe sot. Nuk qe prodhim i kohëve. Ajo erdhi si një zbulesë nga Perëndia. …

Brenda hapësirës së atyre 20 viteve që paraprinë vdekjen e tij, Jozef Smithi vuri në lëvizje një program për t'ua çuar ungjillin kombeve të tokës. Mahnitem me guximin me të cilin veproi ai. Edhe në ditët e foshnjërisë së Kishës, në kohët e fatkeqësisë së errët, burra u thirrën të linin shtëpitë e familjet, të kapërcenin detin, të shpallnin Rivendosjen e ungjillit të Jezu Krishtit. Mendja e Profetit, vegimi i tij përfshiu të tërë tokën.

Për mbledhjet tona të konferencës së përgjithshme dy herë çdo vit, anëtarë mblidhen në Amerikën Veriore, Qendrore dhe Jugore; në Ishujt Britanikë dhe Afrikë; në kombet e Europës; në ishujt dhe pjesën kontinentale të Paqësorit; dhe në tokat e lashta të Azisë. Këto janë lulëzimi i vegimit të Jozef Smithit, profetit të Perëndisë. Ai qe vërtet një shikues i fuqishëm që pa këtë ditë dhe ditë më të shkëlqyera që do të vijnë ende, ndërsa vepra e Zotit përhapet mbi tokë."[21]

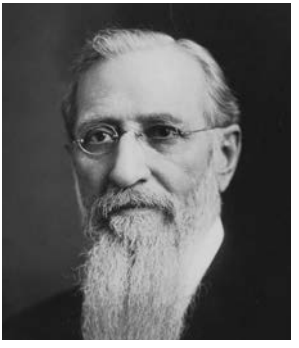

Presidenti Jozef F. Smith

Presidenti Jozef F. Smith: "Çfarëdo tjetër Profeti Jozef Smith mund të ketë bërë ose mund të ketë qenë, nuk duhet të harrojmë faktin se ai qe njeriu prej miliona qenieve njerëzore që banonin në këtë tokë në atë kohë – i vetmi njeri, që u thirr nga Perëndia, prej zërit të Vetë Perëndisë, për t'i hapur botës periudhën e Ungjillit për herë të fundit; dhe kjo është gjëja e shkëlqyer për t'u mbajtur në mendje, se ai u thirr nga Perëndia për t'ia paraqitur Ungjillin botës, për t'ia rivendosur priftërinë e shenjtë bijve të njerëzve, për ta organizuar Kishën e Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme në botë dhe për të rivendosur të gjitha ordinancat e Ungjillit, për shpëtimin jo vetëm të të gjallëve, por gjithashtu të të vdekurve, dhe ai u thirr në këtë mision nga Vetë Perëndia. …

… Ka pasur profetë të tjerë dhe profetë të shkëlqyer gjithashtu, që kanë pasur engjëj që u shërbenin atyre, dhe të tjerë që kanë parë gishtin e Perëndisë, dhe që kanë qenë favorizuar me më shumë a më pak zbulesa; por ku është rrethana, dhe cili është njeriu të cilit Ati e Shpëtimtari iu paraqitën së bashku personalisht dhe iu deklaruan atij? Ku është ai njeri? Askund nuk shënon historia, përveç Profetit Jozef Smith, dhe kjo ndërkohë që qe i ri. Ai qe vetëm një i ri, relativisht në fakt, kur u martirizua, duke qenë vetëm 38 vjeç.

… Profeti Jozef Smith … bisedoi me Atin e Birin dhe foli me engjëjt, dhe ata e vizituan atë, dhe i dhuruan bekime, dhe dhurata, dhe çelësa fuqie mbi të që kurrë më parë nuk i ishin dhuruar ndonjë qenieje njerëzore përveçse Birit të Vetë Perëndisë. Ende asnjë njeriu që kishte jetuar ndonjëherë në tokë nuk i ishin dhuruar të gjithë çelësat e Ungjillit dhe të periudhave ungjillore siç iu dhuruan Profetit Jozef Smith në tempullin e Kirtlandit kur ai u vizitua atje nga Biri i Perëndisë, nga Moisiu, dhe nga Eliasi dhe Elija, dhe kur qiejt u hapën mbi të dhe ai mori çelësat e fuqisë e të autoritetit me anë të të cilave mund të hidhte themelin e veprës së Perëndisë, gjerë dhe thellë, për ta mbuluar tokën me njohurinë e Perëndisë dhe me fuqinë e lavdinë e Tij."[22]

Vepra e Jozef Smithit bekon ata që kanë jetuar në tokë, ata që po jetojnë tani dhe ata që ende do të lindin.

Presidenti Jozef F. Smith: "Puna në të cilën u zotua Jozef Smithi nuk u kufizua vetëm në këtë jetë, por ajo i përket gjithashtu jetës që do të vijë dhe jetës që ka qenë. Me fjalë të tjera, ajo lidhet me ata që kanë jetuar mbi tokë, me ata që po jetojnë dhe me ata që do të vijnë pas nesh. Nuk është diçka që lidhet me njeriun vetëm kur tabernakulli i tij është në mish, por me të gjithë familjen njerëzore nga përjetësia në përjetësi. Si rrjedhim, siç kam thënë, Jozef Smithi mbahet me nderim, emri i tij respektohet; dhjetëra mijëra njerëz e falënderojnë Perëndinë në zemrën e tyre dhe nga thellësia e shpirtit të tyre për dijen që Zoti rivendosi në tokë përmes tij dhe, si pasojë, ata flasin mirë për të dhe japin dëshmi për vlerën e tij. Dhe kjo nuk kufizohet në një fshat, as në një shtet, as në një komb, por kjo shtrihet tek çdo komb, fis, gjuhë dhe popull ku Ungjilli është predikuar deri tani."[23]

Presidenti Jozef Filding Smith

Presidenti Jozef Filding Smith: "Në të njëjtën mënyrë si e di se Jezusi është Krishti – dhe kjo është përmes zbulesës nga Shpirti i Shenjtë – e di se Jozef Smithi është dhe qe, dhe do të jetë përgjithmonë një profet i Perëndisë.

Unë e nderoj dhe e respektoj emrin e tij të shenjtë. Bashkë me vëllain e tij, gjyshin tim, Patriarkun Hajrëm Smith, ai e vulosi dëshminë e tij me gjakun e tij në burgun e Karthixhit. Dhe unë, dua të paktën të jem një mjet në duart e Zotit, që t'ua bëj të ditur skajeve të tokës që shpëtimi është përsëri i disponueshëm, sepse Zoti ngriti një shikues të fuqishëm në këtë ditë për të rivendosur mbretërinë e tij në tokë.

Me një shpirt dëshmie dhe falënderimi, po e mbyll me këto fjalë të frymëzuara nga Doktrina e Besëlidhje: 'Joseph Smith-i, Profeti dhe Shikuesi i Zotit, ka bërë më shumë, përveç Jezusit vetëm, për shpëtimin e njerëzve në këtë botë, sesa çdo njeri tjetër që jetoi ndonjëherë në të'. (DeB 135:3.)"[24]

Presidenti Gordon B. Hinkli, duke folur në Karthixh të Ilinoisit, më 26 qershor 1994, për nder të 150-vjetorit të martirizimit të Profetit Jozef Smith: "Vepra e lavdishme, që filloi prej atij që u vra në Karthixh, është rritur në një mënyrë të mrekullueshme e të mahnitshme. … Kjo vepër e shkëlqyer, që buroi nga thirrja profetike e djaloshit të Palmirës, ka 'dalë nga vendi i shkretë i errësirës' dhe po shkëlqen 'e bukur si hëna, e shndritshme si dielli dhe e tmerrshme si një ushtri me flamurë', siç u lut Profeti që të ndodhte (DeB 109:73). …

Ne heshtim me nderim këtu këtë mbrëmje. Mendojmë për mrekullinë e jetës që filloi në kodrat e gjelbra të Vermontit dhe përfundoi këtu në burgun e Karthixhit. Ajo jetë nuk qe e gjatë. Por frytet e asaj jete kanë qenë diçka thuajse përtej kuptueshmërisë.

Kjo kauzë e shkëlqyer e Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme ka qenë më e çmuar se vetë jeta për mijëra e mijëra vetë që kanë vdekur në shërbim të saj. Dëshmi janë përcjellë në botë nga qindra mijëra vetët për të dëshmuar

për thirrjen e Jozef Smithit si Profet i Perëndisë. Priftëria e shenjtë e rivendosur përmes tij, ka rënë si mantel mbi një numër pambarim burrash integriteti dhe virtyti, që janë veshur me këtë fuqi hyjnore. Libri i Mormonit po shkon kudo në botë si një dëshmi tjetër e Zotit Jezu Krisht.

Duke cituar një të vërtetë të dukshme të shprehur kohë më parë dhe në rrethana të ndryshme, 'gjaku i martirëve është bërë fara e Kishës'. Dëshmitë që u vulosën këtu, pikërisht në këto territore, në këtë vend ku jemi mbledhur sonte, atë ditë të nxehtë dhe mbytëse 150 vjet më parë, tani ushqejnë besimin e njerëzve nëpër botë."[25]

Sugjerime për Studim dhe Mësimdhënie

Mbani parasysh këto ide ndërsa studioni kapitullin ose përgatiteni që të jepni mësim. Për ndihmë të mëtejshme, shihni faqet VII–XII.

- Lexoni përvojën e përshkruar në faqen 577. Mendoni si mund të jenë ndier njerëzit kur morën dëshminë se Brigam Jangu duhej të pasonte Jozef Smithin si udhëheqës i Kishës. Si mund të marrim një dëshmi se Zoti e ka thirrur Presidentin e Kishës sot?
- Jozefi i Egjiptit dhe profetë të tjerë të lashtësisë profetizuan për Jozef Smithin dhe misionin e tij (faqe 579). Siç tregohet në këtë kapitull, profetët e ditëve të mëvonshme kanë vazhduar ta theksojnë rëndësinë e Jozef Smithit. Si mendoni ju, përse Jozef Smithi ka marrë një vëmendje të tillë, si përpara shërbesës së tij tokësore ashtu dhe pas saj?
- Studioni dëshmitë në faqet 580–581 mbi parashugurimin e Jozef Smithit. Si ndryshon kuptueshmëria jonë për misionin tokësor të Jozef Smithit kur ne e "shohim atë nga këndvështrimi i përjetësisë"?
- Lexoni dëshmitë për Vegimin e Parë në faqet 581–583. Çfarë e bën këtë ngjarje "[ngjarjen] më [të] madhe që ka ndodhur ndonjëherë në botë që nga ringjallja e Birit të Perëndisë"? Si është Vegimi i Parë "themeli i kësaj Kishe" dhe "sekreti i forcës dhe gjallërisë së saj"? Çfarë ju ka ndihmuar të merrni një dëshmi për Vegimin e Parë?

- Presidenti Jozef F. Smith deklaroi: "Perëndia është përgjegjës për veprën e kryer nga Jozef Smithi – jo Jozef Smithi" (faqe 581). Si mendoni ju, përse ky është një argument i rëndësishëm për t'u ngritur mbi misionin e Jozef Smithit?
- Për Jozef Smithin, Presidenti Xhon Tejlor tha: "Nuk kam takuar kurrë një njeri aq të zgjuar sa ishte ai" (faqe 584). Megjithatë, Presidenti Tejlor dhe Presidentë të tjerë të Kishës kanë nxjerrë në pah se Jozef Smithi nuk pati shumë mundësi për shkollim. Përse qe në gjendje Profeti Jozef që ta shtonte kaq shumë inteligjencën e tij? (Për disa shembuj, shihni faqet 583–586.) Ndërsa kërkojmë dijeni shpirtërore, si mund ta ndjekim shembullin e Jozef Smithit?
- Rishihni faqet 586–591, duke vënë re të vërtetat dhe ordinancat që Zoti rivendosi përmes Jozef Smithit. Mendoni se si do të ishte e ndryshme jeta juaj nëse nuk do të kishit dijeni për ungjillin e rivendosur. Përse jeni mirënjohës për Jozef Smithin dhe misionin e tij?

Shkrime të Shenjta Përkatëse: 2 Nefi 3:6–19; 27:6–26; 3 Nefi 21:9–11; DeB 1:17; 5:9–10; 21:1–6

Shënime

1. George Q. Cannon, "Joseph Smith, the Prophet", *Juvenile Instructor,* 29 tetor 1870, f. 174–175.
2. Një tjetër relacion mbi profecitë e Jozefit të lashtë jepet tek Përkthimi i Biblës prej Joseph Smith-it, Zanafilla 50:24–36.
3. Joseph Smith Sr., bekim dhënë Joseph Smith-it më 9 dhjetor 1834, në Kirtland, Ohio; në Patriarchal Blessings 1833–2005, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
4. Joseph F. Smith, *Deseret News,* 7 mars 1883, f. 98; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
5. Brigham Young, *Deseret News,* 26 tetor 1859, f. 266.
6. Joseph Fielding Smith, "The Historical Background of the Prophet Joseph Smith", *Improvement Era,* dhjetor 1941, f. 717.
7. Ezra Taft Benson, "Joseph Smith—Man of Destiny", fjalim i mbajtur më 3 dhjetor 1967, në Logan, Utah, f. 3–4; në *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (s'ka datë); është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
8. Joseph F. Smith, *Deseret Evening News*, 14 korrik 1917, f. 9; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
9. Heber J. Grant, "Some Things We Must Believe", *Improvement Era,* shtator 1938, f. 519.
10. Howard W. Hunter, "Joseph—The Seer", fjalim i mbajtur më 15 dhjetor 1960, në Logan, Utah; në *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (1966), 2:197–198; është modernizuar drejtshkrimi, përdorimi i shenjave të pikësimit, germës së madhe dhe gramatika.

11. David O. McKay, "Joseph Smith—Prophet, Seer, and Revelator", *Improvement Era,* janar 1942, f. 54.
12. Ezra Taft Benson, fjalim i mbajtur më 20 maj 1984, në Salt Lake City, Utah, f. 2; Ezra Taft Benson, Addresses 1943–1989, Arkivat e Kishës.
13. George Albert Smith, në Conference Report, prill 1917, f. 37.
14. John Taylor, *Deseret News,* 2 qershor 1880, f. 275.
15. Wilford Woodruff, *Millennial Star,* 28 prill 1890, f. 258; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
16. Lorenzo Snow, *Deseret News*, 13 prill 1870, f. 115–116.
17. Harold B. Lee, *Teachings of Harold B. Lee,* red. Clyde J. Williams (1996), f. 372.
18. David O. McKay, "The Prophet Joseph Smith—On Doctrine and Organization", fjalim i mbajtur më 10 dhjetor 1944, në Logan, Utah; në *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (1966), 1:9, 14; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit dhe germës së madhe.
19. Howard W. Hunter, "The Temple of Nauvoo", *Ensign,* shtator 1994, f. 63; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.
20. Spencer W. Kimball, në Conference Report, prill 1977, f. 114–115; ose *Ensign,* maj 1977, f. 77.
21. Gordon B. Hinckley, "Joseph Smith Jr.—Prophet of God, Mighty Servant", *Ensign,* dhjetor 2005, f. 4–6.
22. Joseph F. Smith, në "Joseph, the Prophet", *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement,* 12 janar 1895, f. 210–211; është modernizuar përdorimi i germës së madhe.
23. Joseph F. Smith, *Deseret News,* 7 mars 1883, f. 98; është modernizuar përdorimi i shenjave të pikësimit.
24. Joseph Fielding Smith, "The First Prophet of the Last Dispensation", *Ensign,* gusht 1971, f. 7.
25. Gordon B. Hinckley, "Joseph, the Seer", *Ensign,* shtator 1994, f. 71; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.

Shtojcë: Burime të Përdorura në Këtë Libër

Ka një mori burimesh prej të cilave janë nxjerrë mësimet e Profetit Jozef Smith, përfshirë *History of the Church*. Materiali i mëposhtëm është dhënë për t'ju ndihmuar të kuptoni këto burime.

Burime të Mësimeve të Profetit

Mësimet e Profetit Jozef Smith të përfshira në këtë libër janë nxjerrë nga llojet e burimeve në vijim.

Predikime. Ky libër citon gjerësisht prej diskutimeve të mbajtura nga Profeti Jozef Smith. Mënyra si u regjistruan këto predikime është shumë e ndryshme nga mënyra si u regjistruan predikimet për Presidentë të mëvonshëm të Kishës. Presidentë të Kishës që erdhën pas Jozef Smithit, përdorën shkrues për të regjistruar me stenografi fjalimet e tyre drejtuar anëtarëve të Kishës. Kur u bënë të disponueshme mjete regjistruese elektronike, të tilla si magnetofonët apo regjistruesit filmikë, ato u përdorën për të regjistruar pikë për pikë fjalët e shprehura nga udhëheqës të Kishës.

Megjithatë, gjatë kohës kur jetonte Jozef Smithi, stenografia nuk përdorej gjerësisht. Si rrjedhim, predikimet që bëri ai, u regjistruan josaktësisht me shkrim dore të zakonshëm, kryesisht prej shkruesish, udhëheqësish të Kishës dhe anëtarësh të tjerë të Kishës. Gati të gjitha fjalimet e Jozef Smithit u mbajtën në mënyrë të improvizuar, pa tekst të parapërgatitur, kështu që shënimet e mbajtura nga ata që e dëgjuan përbëjnë të vetmet dokumentime të fjalimeve. Ndërkohë që ekzistojnë disa raporte të gjata të fjalimeve të tij, shumica janë përmbledhje të mesazheve të dhëna nga Profeti. Fatkeqësisht, nuk ka regjistrime për shumë prej fjalimeve të mbajtura nga Jozef Smithi. Prej më shumë se 250 predikimeve që dihet se ka mbajtur ai, raportet apo

shënimet e mbajtura nga shkrues apo të tjerë përfshijnë vetëm rreth 50 prej predikimeve të mbajtura.

Artikuj. Disa prej mësimeve të Profetit në këtë libër janë nxjerrë nga artikuj që Jozef Smithi i hartoi për t'i botuar në periodikë të Kishës, përfshirë *Evening and Morning Star, Latter Day Saints' Messenger and Advocate, Elders' Journal,* dhe *Times and Seasons*[1]. Jozef Smithi shkroi ose diktoi ca material për botim. Gjithashtu, shpesh ai drejtoi një shkrues, një anëtar tjetër të Presidencës së Parë, ose një tjetër individ të besuar, që të shkruante një artikull në lidhje me tema të veçanta që ai dëshironte të trajtonte. Profeti pastaj do ta nënshkruante tekstin, duke e miratuar atë si paraqitje të mendimit të tij dhe do ta botonte me emrin e vet. Për shembull, ky libër citon prej disa kryeartikujve të botuar në *Times and Seasons* në vitin 1842. Gjatë një periudhe tetë mujore të atij viti, nga shkurti deri në tetor, Jozef Smithi shërbeu si botues i këtij periodiku dhe shpesh botoi artikuj të nënshkruar "Bot". Ndonëse të tjerë ndihmuan për të shkruar shumë prej këtyre artikujve, Profeti i miratoi dhe i botoi me emrin e vet.

Letra. Ky libër citon prej shumë letrave të shkruara apo të diktuara nga Jozef Smithi. Ky libër citon gjithashtu prej letrave të miratuara e të nënshkruara nga Jozef Smithi që u përgatitën pjesërisht apo plotësisht nga të tjerë nën drejtimin e tij.

Ditaret. Ditaret e Profetit janë një burim i pasur i mësimeve të tij. Edhe pse ditaret e tij janë të gjerë, faktikisht ai vetë shkroi në to rrallëherë. Përkundrazi, ai drejtoi që ditaret të mbaheshin nga shkrues, nën mbikëqyrjen e tij, duke e lejuar të përqendrohej tek përgjegjësitë e ngutshme të thirrjes së tij. Tamam përpara martirizimit ai deklaroi: "Për tre vitet e fundit kam një raport të të gjithë veprimeve dhe akteve të mia, sepse kam mbajtur në punësim të vazhdueshëm disa nëpunës të mirë, besnikë dhe efikasë: ata më kanë shoqëruar kudo dhe e kanë mbajtur me kujdes historinë time, dhe ata kanë shënuar çfarë kam bërë, ku kam qenë dhe çfarë kam thënë."[2] Shkruesit e Profetit mbajtën shënime ditari në vetë të tretë dhe në vetë të parë, sikur të ishte duke shkruar vetë Jozef Smithi.

Kujtime të të tjerëve. Ky libër citon prej kujtimeve të atyre që e dëgjuan të fliste Profetin dhe që më vonë i regjistruan fjalët e

tij në ditaret e tyre dhe shkrime të tjera. Pas vdekjes së Profetit, udhëheqës dhe historianë të Kishës bënë përpjekje të mëdha për t'i mbledhur e ruajtur shkrime të tilla dhe për të regjistruar kujtime të pashkruara më parë mbi Profetin. Burime të tilla janë përdorur vetëm kur personi dëgjoi faktikisht fjalët që ai apo ajo raportoi.

Shkrime të shenjta. Ky libër citon prej mësimeve dhe shkrimeve të Jozef Smithit të kanonizuara më vonë si shkrim i shenjtë në Doktrinën e Besëlidhjet dhe në Perlën me Vlerë të Madhe. Shkrime të tilla të kanonizuara përfshijnë udhëzime që dha ai mbi tema doktrinore, vegimet që raportoi dhe letra e dokumente të tjera që shkroi. Ky libër citon prej këtyre mësimeve dhe shkrimeve të kanonizuara kur ato japin sqarim mbi doktrinat e paraqitura në këtë libër.

History of the Church [Histori e Kishës]

Shumë prej predikimeve dhe shkrimeve të Profetit Jozef Smith të përfshira në këtë libër citohen nga *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints [Histori e Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme],* që referohet në këtë libër si *History of the Church*[3]. Gjashtë vëllimet e para të *History of the Church* paraqesin historinë e Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme që nga fillimet e saj deri në vdekjen e Jozef Smithit. Kjo histori përshkruan kryesisht ngjarje dhe përvoja të lidhura me jetën dhe shërbesën e Jozef Smithit. Ajo është një prej burimeve më të rëndësishme të informacionit historik mbi jetën e mbi mësimet e Profetit dhe mbi zhvillimin e Kishës së hershme.

Jozef Smithi filloi të përgatisë historinë që u bë së fundi *History of the Church,* në pranverën e 1838-ës për të kundërshtuar raporte të rreme që u botuan në gazeta dhe gjetiu. Përfundimi i historisë së tij ishte një çështje shqetësimi të madh për të. Në vitin 1843 ai tha: "Ka vetëm pak çështje për të cilat kam ndier merak më të madh sesa për historinë time, që ka qenë një detyrë shumë e vështirë"[4].

History of the Church mbështetet tek kujtimet, ditaret dhe regjistrime të tjera vetjake të Profetit. Ajo përfaqëson një tregim të

përditshëm të aktiviteteve të Profetit dhe ngjarjeve domethënëse në historinë e Kishës. Ajo përfshin gjithashtu raporte të diskutimeve të Profetit, kopje të zbulesave që mori, artikuj nga periodikë të Kishës, protokolle të konferencave dhe dokumente të tjera.

Jozef Smithi mbeti i përfshirë në përgatitjen dhe rishikimin e historisë së tij deri në vdekje. Megjithatë, ai drejtoi që shumica e punës të kryhej nga të tjerë, nën mbikëqyrjen e tij. Arsye për këtë përfshijnë parapëlqimin e tij gjatë gjithë jetës që t'i shprehte apo diktonte mendimet e tij, në vend që t'i shkruante, dhe kërkesat e vazhdueshme të shërbesës së tij. Historia e Profetit për datën 5 korrik 1839 regjistron: "Unë po diktoja historinë, them diktoja, sepse vetë e përdor rrallë penën"[5].

Deri në qershor 1844 ishte shkruar historia deri për datën 5 gusht 1838. Në burgun e Karthixhit, pak përpara se të vdiste, Profeti ngarkoi Plakun Uillard Riçards, kryeshkruesi i tij në atë kohë, që të vazhdonte planin e hartimit të historisë[6]. Plaku Riçards dhe njerëz të tjerë që kishin qenë pranë Profetit, e vazhduan historinë siç u drejtuan deri në vdekjen e Plakut Riçards në vitin 1854. Pastaj puna për hartimin e historisë u krye apo u drejtua kryesisht nga Plaku Xhorxh A. Smith, një kushëri dhe mik i afërt i Profetit, që u shugurua Apostull në vitin 1839 dhe u bë Historian i Kishës në vitin 1854. Shumë të tjerë që punuan në Zyrën e Historianëve të Kishës, gjithashtu ndihmuan për hartimin.

Një detyrë e rëndësishme e hartuesve të *History of the Church* ishte redaktimi dhe përgatitja e dokumenteve origjinale për t'i përfshirë në histori. Puna e tyre përfshinte kryerjen e ripunimeve të lehta redaksionale për thuajse të gjitha dokumentet origjinale të përfshira në *History of the Church*. Hartuesit korrigjuan fjalët e shkruara gabim dhe standardizuan shenjat e pikësimit, përdorimin e germës së madhe dhe gramatikën. Përveç këtyre, në disa raste, hartuesit e historisë bënë ndryshime të tjera tek dokumentet origjinale. Këto ndryshime mund të ndahen në tre kategori:

1. *Ndërthurja e relacioneve.* Shumë prej fjalimeve të Jozef Smithit u raportuan nga më shumë se një vëzhgues. Në disa raste, hartuesit e *History of the Church* kombinuan dy apo më shumë raporte për të njëjtin fjalim në një version të vetëm.

2. *Ndryshimi i relacioneve nga veta e tretë në vetë të parë.* Shumë relacione të mësimeve dhe aktiviteteve të Profetit u regjistruan në vetë të tretë. Këto relacione u shkruan kryesisht nga shkruesit e tij, por disa relacione u morën nga shkrimet e të tjerëve që e njihnin Profetin, dhe prej artikujsh gazete. Kur punonin hartuesit e *History of the Church,* ata e shkruan historinë në vetë të parë, sikur ta shkruante Profeti. Kjo kërkonte që disa relacione në vetë të tretë të ndryshoheshin në relacione në vetë të parë.
3. *Shtimi apo ndryshimi i fjalëve apo frazave.* Shumë prej shënimeve origjinale të marra për predikimet e Profetit janë të shkurtra, jo të plota dhe të shkëputura. Në disa prej këtyre rasteve, historianët e Kishës i rindërtuan predikimet e Profetit bazuar në raportet e disponueshme, duke plotësuar gjithashtu nga kujtimet dhe përvojat e tyre me Profetin. Kjo punë nganjëherë përfshinte shtimin apo ndryshimin e fjalëve apo frazave për të mbushur boshllëqet dhe qartësuar kuptimin.

Gjithë hartimi dhe shkrimi i *History of the Church* u krye nën mbikëqyrje dhe rishikim apostolik. Historia iu lexua anëtarëve të Presidencës së Parë, përfshirë Presidentin Brigam Jang, dhe Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, disa prej të cilëve njiheshin nga afër me Profetin dhe kishin dëgjuar fjalimet origjinale. Këta udhëheqës e miratuan dorëshkrimin që të botohej si histori e Kishës për periudhën e kohës që pasqyron.

Në gusht 1856 u plotësua historia deri në kohën e vdekjes së Jozef Smithit. Historia u botua me pjesë në periodikë të Kishës në shekullin e 19-të si "History of Joseph Smith"[7] [Historia e Jozef Smithit]. Më vonë, historia u redaktua nga Plaku B. H. Roberts, anëtar i Presidencës së Të Shtatëdhjetëve dhe u botua nga viti 1902 deri në 1912 në gjashtë vëllime. Ajo u titullua *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.*

Njerëzit që hartuan historinë vërtetuan saktësinë e veprës. Plaku Xhorxh A. Smith tha: "Është bërë kujdesi më i madh për të përçuar idetë sa më pranë stilit të Profetit që qe e mundur; dhe në asnjë rast nuk është ndryshuar mendimi për aq sa di unë, përderisa i dëgjova vetë shumicën e fjalimeve të tij, kam qenë në marrëdhëniet më të ngushta me të, kam mbajtur një kujtesë te-

për të gjallë të mësimeve të tij dhe i kam njohur mirë parimet dhe motivet e tij"[8].

Plaku Xhorxh A. Smith dhe Plaku Uillford Udraf deklaruan: "Historia e Jozef Smithit tani është para botës dhe jemi të kënaqur se një histori më e saktë në hollësitë e veta se kjo nuk është botuar kurrë. Për ta pasur atë tamam të saktë, mundimet më të mëdha të mundshme janë bërë nga historianët dhe nëpunësit e përfshirë në punë. Ata qenë dëshmitarë okularë të thuajse të gjitha veprimeve të raportuara në këtë histori, shumica e të cilave u raportuan siç ngjanë dhe, aty ku nuk qenë personalisht të pranishëm, ata kanë pasur disponueshmëri për ata që qenë. Për më tepër, që nga vdekja e Profetit Jozef, Historia është rishikuar me kujdes nën kontrollin e rreptë të Presidentit Brigam Jang dhe është miratuar nga ai.

Prandaj ne, nëpërmjet kësaj i japim dëshminë tonë gjithë botës, tek e cila do të shkojnë këto fjalë, se Historia e Jozef Smithit është e vërtetë dhe është një prej historive më autentike që është shkruar ndonjëherë."[9]

Në këtë libër, fjalimet dhe shkrimet e Profetit Jozef Smith citohen nga *History of the Church* përveç nëse fjalimi apo shkrimi origjinal nuk ishte përfshirë në të. Kur ky libër citon nga *History of the Church,* shënimet në fund përfshijnë informacion mbi fjalimin apo shkrimin origjinal, përfshirë emrat e atyre që regjistruan predikimet e Profetit. Shënimet në fund tregojnë gjithashtu kur hartuesit e *History of the Church* përdorën kujtimet dhe përvojat e tyre me Jozef Smithin për të ndryshuar fjalët apo për t'i shtuar fjalë apo fraza raportit origjinal. Shtesa apo ndryshime të tilla shënohen vetëm kur e prekin kuptimin e citatit. Ndryshime të vogla redaktimi nuk shënohen.

Libri i titulluar Joseph Smith—Historia, siç shënohet tek Perla me Vlerë të Madhe, është një fragment nga pesë kapitujt e parë të vëllimit të parë të *History of the Church*.

Shënime

1. The *Evening and Morning Star* u botua në Independence, Missouri, nga viti 1832 deri në 1833 dhe në Kirtland, Ohio, nga viti 1833 deri në 1834. *Latter Day Saints' Messenger and Advocate* u botua në Kirtland nga viti 1834 deri në 1837. *Elders' Journal* u botua në Kirtland në vitin

1837 dhe në Far West, Missouri, në vitin 1838. *Times and Seasons* u botua në Nauvoo, Illinois, nga viti 1839 deri në 1846.

2. *History of the Church,* 6:409; nga një fjalim i mbajtur nga Joseph Smith më 26 maj 1844, në Nauvoo, Illinois; raportuar nga Thomas Bullock.
3. 'History of the Church' është referuar si 'Documentary History of the Church'.
4. *History of the Church,* 6:66; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book E-1, f. 1768, Arkivat e Kishës, Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, Salt Lake City, Utah.
5. *History of the Church,* 4:1; nga "History of the Church" (dorëshkrim), book C-1, f. 963, Arkivat e Kishës.
6. Shih letër nga George A. Smith drejtuar Wilford Woodruff, 21 prill 1856, Salt Lake City, Utah; në Historical Record Book, 1843–1874, f. 219, Arkivat e Kishës.
7. "History of Joseph Smith" u botua në *Times and Seasons* nga 15 marsi 1842 deri në 15 shkurt 1846. Vazhdoi në *Deseret News* nga 14 nëntori 1851 deri në 20 janar 1858. U rishtyp në *Millennial Star* nga qershori 1842 deri në maj 1845; dhe nga 15 prilli 1852 deri në 2 maj 1863.
8. Letër nga George A. Smith drejtuar Wilford Woodruff, 21 prill 1856, Salt Lake City, Utah; në Historical Record Book, 1843–1874, f. 218, Arkivat e Kishës.
9. George A. Smith dhe Wilford Woodruff, *Deseret News,* 20 janar 1858, f. 363; janë ndryshuar ndarjet në paragrafë.

Listë e Materialit Pamor

Kapaku i Përparmë: *Vëllai Jozef,* nga David Lindsley. © 1998 David Lindsley.

Faqe VI: *Jozef Smithi,* nga Alvin Gittins. © 1959 IRI.

Faqe XXII: *Pas Shumë Zhytjeje në Mendime* nga Al Rounds. © 1989 Al Rounds. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 4: Fotografi nga George Edward Anderson. Me leje dashamirëse nga Museum of Church History and Art.

Faqe 7: *Ema Hejl Smith*, nga Lee Greene Richards. © 1941 IRI.

Faqe 24: Fotografi me lejen dashamirëse të Daughters of Utah Pioneers.

Faqe 28: *Vegimi i Parë i Jozef Smithit*, nga Greg K. Olsen. © 1988 Greg K. Olsen.

Faqe 31: *Jozef Smithi Kërkon Urtësi nga Bibla*, nga Dale Kilbourn. © 1975 IRI.

Faqe 38: *Vegimi i Parë*, nga Glen S. Hopkinson. © 1994 Glen S. Hopkinson. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 43: Fotografi nga Steve Bunderson. © 2005 Steve Bunderson.

Faqe 48: *Zoti Shfaqet në Tempullin e Kirtlandit*, nga Del Parson. © 2001 IRI.

Faqe 53: *Pse Po Qan?* Nga Simon Dewey. © 2006 Simon Dewey, Altus Fine Arts.

Faqe 56: *Krishti me Fëmijët*, nga Harry Anderson. © 1975 IRI.

Faqe 60: *Jozef Smithi duke Marrë Fletët*, nga Kenneth Riley. © 1968 IRI.

Faqe 72: *Krishti në Gjetseman*, nga Harry Anderson. © IRI.

Faqe 77: *Biri Plangprishës*, nga Clark Kelley Price. © 1989 IRI.

Faqe 82: *Rivendosja e Priftërisë Aarone*, nga Del Parson. © 1984 IRI.

Faqe 88: *Gjoni duke Pagëzuar Jezusin*, nga Harry Anderson. © IRI.

Faqe 92: *Pagëzimi i Jozef Smith Plakut*, nga Robert T. Barrett. © 2007 Robert T. Barrett.

Faqe 97: *Alma duke Pagëzuar në Ujërat e Mormonit*, nga Minerva Teichert. Me leje dashamirëse nga Museum of Art, Universiteti "Brigam Jang".

Faqe 100: Fotografi nga Derek Israelsen. © 2002 Derek Israelsen.

Faqe 106: *Rivendosja e Priftërisë Melkizedeke*, nga Kenneth Riley. © 1965 IRI.

Faqe 110: *Adami Bekon Pasardhësit e Tij*, nga Clark Kelley Price. © 1997 Clark Kelley Price.

Faqe 126: *Abrahami në Rrafshinat e Mamreut*, nga Harry Anderson. © 1976 IRI.

Faqe 130: *Një Engjëll u Tregon Fletët e Arta Jozef Smithit, Oliver Kaudrit dhe Dejvid Uitmerit*, nga William Maughan. © 1988 William Maughan.

Faqe 140: *Frytet e Para*, nga Jeffrey Hein. © 2005 Jeffrey Hein.

Faqe 145: *Organizohet Kisha e Jezu Krishtit, 1830,* nga Joseph Brickey. © Joseph Brickey. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 154: *Jozefi duke Predikuar në Navu*, nga Sam Lawlor. © 2001 Sam Lawlor.

Faqe 166: *Jozef Smithi në Dyqanin e Njuël K. Uitnit*, nga Paul Mann. © 1986 Paul Mann.

Faqe 175: *Pali në Cezare*, nga Stecher. Providence Lithograph Collection. Të gjitha të drejtat rezervohen.

Faqe 180: *Dhurata e një Ati*, nga Liz Lemon Swindle. © 1998 Liz Lemon Swindle, Foundation Arts. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 186: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 190: Plan i Qytetit të Sionit. Me leje dashamirëse nga Museum of Church History and Art.

Faqe 195: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 202: *Jozef Smithi duke Marrë Zbulesë*, nga Dan Lewis. © 2007 Dan Lewis.

Faqe 211: *Predikimi i Noeut Përçmohet*, nga Harry Anderson. © IRI.

Faqe 216: *Zoti i Shfaqet Moisiut*, nga Wilson Ong. © 2002 IRI.

Faqe 234: Fotografi © Photospin.

Faqe 240: *Profeti Jozef Sulmohet nga një Turmë*, nga Sam Lawlor. © 2001 Sam Lawlor.

Faqe 246: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 252: *Vizitë e Familjes në Burgun e Libertisë*, nga Joseph Brickey. © 1996 Joseph Brickey. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 273: *Pa Asnjë Inat*, nga Nancy Glazier-Koehler. © 1984 Nancy Glazier-Koehler.

Faqe 278: *Zbulohet Një Fjalë Urtësie*, nga Kenneth A. Corbett. © 2005 Kenneth A. Corbett. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 283: Fotografi nga David Stoker. © 2005 David Stoker.

Faqe 288: *Hajrëm Smithi Spastron Tokën*, nga Joseph Brickey. © 1999 Joseph Brickey.

Faqe 294: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 300: Fotografi nga Steve Bunderson. © 2000 Steve Bunderson.

Faqe 307: *Jozefi Ndihmon për të Nxjerrë një Karro nga Moçali*, nga Clark Kelley Price. © 1994 IRI.

Faqe 312: *Student i Profetit*, nga Paul Mann. © 1998 Paul Mann.

Faqe 317: *Mbjellësi*, nga Coller. Providence Lithograph Collection. Të gjitha të drejtat rezervohen.

Faqe 321: Fotografi © Dynamic Graphics, Inc.

Faqe 326: *Elija Shfaqet në Tempullin e Kirtlandit*, nga Dan Lewis. © 2007 Dan Lewis.

Faqe 332: Fotografi nga Derek Israelsen. © 2001 Derek Israelsen.

Faqe 344: *Juda Tradhton Krishtin*, nga Ted Henninger. © 1976 IRI.

Faqe 350: *Hiber C. Kimball dhe Jozef Filding në Çatbërn, Angli*, nga Paul Mann. © 1987 Paul Mann.

Faqe 362: *Ndryshimi i të Pranishmëve*, nga Jeffrey Hein. © 2007 Jeffrey Hein.

Faqe 366: *Predikimi në Mal*, nga Harry Anderson. © IRI.

Faqe 374: *Jozef Smithi Qorton Rojet në Burgun e Riçmondit*, nga Sam Lawlor. © 2007 Sam Lawlor.

Faqe 379: *Thesare të Fshehura në një Fushë*, nga Coller. Providence Lithograph Collection. Të gjitha të drejtat rezervohen.

Faqe 384: *Jozef Smithi në Burgun e Libertisë*, nga Greg K. Olsen. © 1990 Greg K. Olsen.

Faqe 391: *Krishti përpara Pilatit*, nga Mihaly von Munkacsy.

Faqe 396: *Me Një Zemër: Ema Kapërcen Lumin e Ngrirë*, nga Liz Lemon Swindle. © 1998 Liz Lemon Swindle, Foundation Arts. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 401: *Braktisja e Misurit*, nga C. C. A. Christensen. Me leje dashamirëse nga Museum of Art, Universiteti "Brigam Jang".

Faqe 406: *Shërimi i Elija Fordamit*, nga Jeffrey Hein. © 2007 Jeffrey Hein.

Faqe 418: *Gruaja e Kapur duke Shkelur Kurorën*, nga Harry Anderson. © Seventh-day Adventist Church. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 425: *Jozef Smithi dhe Uilliam W. Felpsi*, nga Robert Anderson McKay. © 1997 Robert Anderson McKay.

Faqe 430: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 434: *Krishti duke Predikuar në Botën e Shpirtrave*, nga Robert T. Barrett. © 1985 Robert T. Barrett.

Faqe 452: Fotografi nga Don Thorpe. © 1986 IRI.

Faqe 459: *Duke Ndërtuar një Kasolle për një të Ve*, nga Adam Abram. © 2001 Adam Abram.

Faqe 460: *Ema Smithi, Zonja e Zgjedhur*, nga Theodore Gorka. © 1996 IRI.

Faqe 464: *Jozef Smithi duke Shkruar*, nga Dale Kilbourn. © 1981 Dale Kilbourn. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 469: *Jozef Smithi Merr Kujdestarinë e Fletëve*, nga Gary E. Smith. © Gary E. Smith.

Faqe 478: *Ejani, le të Gëzojmë*, nga Walter Rane. © 2005 IRI. Me leje dashamirëse nga Museum of Church History and Art.

Faqe 483: Fotografi nga Robert Casey. © 2007 Robert Casey.

Faqe 490: *Jozef dhe Hajrëm Smithi Qëndrojnë buzë Lumit*, nga Theodore Gorka. © 1996 IRI.

Faqe 496: *Vajza nga Ajoua*, nga Joseph Brickey. © Joseph Brickey. Nuk lejohet kopjimi.

Faqe 505: Fotografi nga Mark Cannon. © 1989 IRI.

Faqe 517: *Jozef Smith Plakun e Përshëndesin Fëmijët e Tij*, nga Paul Mann. © 2001 Paul Mann.

Faqe 520: *I Riu Jozef Smith i Tregon Familjes për Përvojën e Tij në Kodrën Kumorah*, nga Robert T. Barrett. © 1987 Robert T. Barrett.

Faqe 526: *Jozef Smithi duke u Folur Shenjtorëve në Degën Pontiak në Miçigan, 1834*, nga Robert T. Barrett. © 1986 Robert T. Barrett.

Faqe 542: *Jozef Smithi në Tempullin e Navusë*, nga Gary E. Smith. © 1975 Gary E. Smith.

Faqe 552: *Jozefi na Fshiu Fytyrat e Njomura nga Lotët*, nga Clark Kelley Price. © 1996 IRI.

Faqe 559: *Jozefi në Navu, 1840*, nga Theodore Gorka. © 1996 IRI.

Faqe 564: *Turmë në Burgun e Karthixhit*, nga William Maughan. © 1986 IRI.

Faqe 568: *Takimi i Fundit i Jozef Smithit me Apostujt*, nga Robert T. Barrett. © 2004 Robert T. Barrett.

Faqe 578: *Jozef Smithi duke Predikuar në Navu*, nga Paul Mann. © 1994 Paul Mann.

Indeksi

A

Abeli, 50, 98, 111
Abrahami, 51, 98–99, 126, 132–133, 242–243
Abrahamit, libri i, xviii, xxi, 13, 465–466
Adami
Adam-ondi-Ahman, 109
  ati i familjes njerëzore, 108–109, 110–111
  Jozef Smithi e pa, 107
  këshilli i madh, do të mbajë, 108
  Mikaeli Kryeengjëlli, 107–108, 110–111
  mori ordinanca nga Perëndia, 110–112
  në Adam-ondi-Ahman, 109
  Priftëria Melkizedeke, e mori së pari, 108–109, 111
  u krijua sipas ngjashmërisë së Perëndisë, 42
Adams, Xhejms, 187, 442
Administrues i ligjshëm, 84–89
Adhurimi, liria e, 367–370, 475
Ajoua, Montrouz, 405
Amerika
  Jezu Krishti vendosi Kishën në, 144–145, 470–471
  Sioni u ndërtua në, 196–198, 474
Anglia, misione në, 14–15, 349–351
Apostujt, Kuorumi i Të Dymbëdhjetëve
  Jozef Smithi u jep çelësat e priftërisë, xxi, 23, 146, 563, 567–570
  kryesuan mbi Kishën pas vdekjes së Jozef Smithit, 577
  mbledhja e, pas martirizimit, 577
  misione në Angli, 15, 349–351
  organizimi i, xviii, 14, 17, 301
  përgjegjësitë e, 146–147
  uniteti mes, 146–147
Ardhja e Dytë
  ardhja e Elijas përpara, 333
  bindja përgatit për, 269–271
  fatkeqësi do ta paraprijnë, 263–268
  gjykimet, shenjtorët nuk do t'u shpëtojnë, 268
  Jeruzalemi do të rindërtohet përpara, 197, 267
  këshill për t'i përgatitur për, 108
  koha e, 268
  periudha e fundit ungjillore përgatit për, 544
  përgatitja për, 269–271
  shenja e Birit të Njeriut, 267–268
  shenjat e, 266–268
  shëmbëlltyra e grurit dhe e egjrës, 318–321
  ylberi nuk del përpara, 267
  zbulesat për, 263–265
Arsimimi i Jozef Smithit, 2–3, 29, 277–279, 583–586
Ati në Qiell. *Shih* Perëndia Atë
Ati Qiellor. *Shih* Perëndia Atë

B

Baba. *Shih* Prindërit
Balduin, Kaleb, 386
Barns, Lorenco D., 183
Barstou, Xhorxh, 465–466
Bashkëshort, 515–516. *Shih edhe* Martesa, e përjetshme
Bashkëshort/~e. *Shih* Martesa, e përjetshme
Bashkëshorte, 515. *Shih edhe* Martesa, e përjetshme
Bashkëtrashëgimtarë me Jezu Krishtin, 54–55, 69, 158–160, 232–233, 280, 431, 447
Behunin, Isak, 345
Besëlidhja e re dhe e përjetshme e martesës, xxi, 232, 513–514. *Shih edhe* Martesa, e përjetshme
Besimi
  dhe dhuratat shpirtërore, 122
  dhe lutja, 135
  në Jezu Krisht, 50–52, 161, 474
  për të qenë anëtar i Kishës, 160–161

për të trashëguar mbretërinë çelestiale, 221, 231–233, 380
që të shërohesh, 408
të durosh sprovat me, 185–186, 243, 247–248, 376, 397, 399–402
vjen nga dëgjimi i fjalës së Perëndisë, 411–412
Betimi dhe besëlidhja e priftërisë, 112–113
Bërxhes, Margaret Mek-Intajër, 553
Bibla
dashuria e Jozef Smithit për, 191, 311–313
fragmente të paqarta në, 217–218
mos tradhtoni zbulesat në, 69, 399
rëndësia e leximit, 67–69
Shih edhe Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit; Shkrimet e Shenjta
Bindja
Ardhja e Dytë dhe, 269–271
bashkëtrashëgimtarë me Jezu Krishtin me anë të, 54–55
braktisja rrjedh nga mungesa e, 339–341
cilësi si të Krishtit dhe, 376–379
çon në ekzaltim, 171–172, 220
çon në kuptueshmërinë e Perëndisë, 169–170
çon në prehje çelestiale, 170–171
çon në thesare diturie, 388
çon në unitet, 292–296
çon te kurora e drejtësisë, 171–176, 380
dituria dhe, 279, 282
dhuratat shpirtërore dhe, 122
Jozef Smithi e mësoi, 65, 73–74
liria e zgjedhjes dhe, 223
ndaj urdhërimeve, 168–170
në sprovat, 245
rregulli i Jozef Smithit, 167–168
shembull i Palit i, 173
shembulli i Jezu Krishtit i, 174–176
shkrimet e shenjta dhe, 69
zbulesa dhe, 136
Biri i Njeriut, shenja e, 267–268
Bjuell, Presendia Hantington, 496
Bogs, Lilburn W., xix, 373, 386, 389, 472
Braktisja
ndjekja e udhëheqësve e parandalon, 346
në Kirtland, 337–338
pas vdekjes së Jezu Krishtit, 27
pasojat e, 341–346
Satani i çon njerëzit drejt, 342–343, 345–346
veprimet dhe qëndrimet që çuan në, 339–341
Brunson, Sejmur, 504
Burgu i Karthixhit
Jozef Smithi jep dëshmi në, 359
Jozef Smithi u martirizua në, xxi, 24–25, 565, 570–574
miqësia e Uillard Riçardsit në, 491
pamje e, 24, 564
Burgu i Libertisë
besimi i Jozef Smithit vihet në provë në, 242–243
Jozef Smithi i burgosur në, xix, 18, 383–392, 395
Jozef Smithi i shkruan familjes në, 255–259, 385
Jozef Smithi largohet nga, xx, 18–19, 397
Jozef Smithi u shkruan shenjtorëve në, xix, 162, 242, 385–392, 401–402, 494–496
ndjenjat e Jozef Smithit për, 243–244, 392–393
përshkrimi i, 383–385
Burgu i shpirtrave, 433–434, 437, 507

C

Carter Johanna [Karter, Johana], 255, 261
Cilësitë Krishtërore, zhvillimi, 55, 376–379

Ç

Çelësat. *Shih* Çelësat e Priftërisë
Çelësat e priftërisë
  Adami mori së pari, 108, 111
  Jozef Smithi mban, 107, 545–546, 572–573, 579–580, 589
  Jozef Smithi ua jep Apostujve të gjithë, xxi, 23, 146, 563, 567–570
  Priftëria Melkizedeke mban, 112–113
  rivendosen në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 107, 328–333, 505–506, 589
  rivendosen nga mbajtësit e hershëm të priftërisë, 83–84, 105–110
  rivendosen të gjithë në periudhën e fundit ungjillore, 442, 544
Çështje gjyqësore, të Jozef Smithit, 16, 251–253
Çlirimtarë në Malin e Sionit, 437, 504–506. *Shih edhe* Pagëzimi për të vdekurit; Shpëtimi për të vdekurit

D

Dallimi i shpirtrave, 411–415
Dashuria
  e durueshme dhe e mëshirshme, 455–457
  fuqi mbi mendjen, 456
  karakteristikë e Perëndisë, 41, 353, 454
  misionarët kanë, 352
  paqja vjen nga, 367
  për të gjithë racën njerëzore, 454
  për të varfrit dhe nevojtarët, 454–455, 482–483, 495
  pjesëtarët e familjes kanë, 515–522
  udhëheqësit kanë, 305
  Shih edhe Miqësia; Të varfrit dhe nevojtarët
Dashuria hyjnore. *Shih* Dashuria
Dëshmia
  besimi vjen me anë të dëgjimit, 411
  e Vegimit të Parë është thelbësore, 581–583
  Jozef Smithi e vulosi me gjak, 572–574
  kërkoni mundësi për të dhënë, 355–359
Dëshmia për Jezusin
  është shpirti i profecisë, 204, 410–411
  Fryma e Shenjtë, përmes, 101–102
  mbretëria çelestiale, e domosdoshme për, 231–234
Dëshmitarët. *Shih* Tetë Dëshmitarët; Tre Dëshmitarët
Ditët e fundit. *Shih* Ardhja e Dytë
Dituria
  fitimi i, 136, 277–285, 355–356, 388, 447
  Fryma e Shenjtë e domosdoshme për, 136–137, 284
  Jozef Smithi e donte, 277–279
  ordinancat e ungjillit çojnë tek, 447
  pak nga pak, 284
  Perëndia do të derdhë, 388
  Perëndia ka [dije] të madhe, 281–282
  studimi dhe lutja çojnë tek, 282–284
  shpëtimi, e nevojshme për, 221–223, 281–282
  Shih edhe Inteligjenca
Djalli. *Shih* Satani
Doktrina e Besëlidhje
  botimi i parë i, xviii
  botimi i, 12, 203
  mos tradhtoni zbulesat në, 69–70, 399
  parathënie për, 201–203
  Përkthimi prej Jozef Smithit dhe, 218, 229–230
  studimi i, 67–69
  shëmbëlltyra e majasë përshkruan, 322
  vlera e, 203
  Shih edhe Libri i Urdhërimeve; Shkrimet e Shenjta
Drejtësia, e përsosur e Perëndisë, 432–433, 434–435, 503–504
Durimi deri në fund, 242–248, 380, 566
Dymbëdhjetë Apostujt. *Shih* Apostujt, Kuorumi i Të Dymbëdhjetëve
Dyqani i Njuël K. Uitnit
  Jozef Smithi mbërriti në, 165–167
  Jozef Smithi vendoset tek, 263
  Përkthimi i Jozef Smithit tek, 265
  Shkolla e Profetëve në, 277
  Shih edhe Uitni, Njuël K.
Dyqani me Tulla të Kuqe
  DeB 132, u diktua në, 513–514
  indaumente u administruan në, xxi, 23, 441–442

Shoqata e Ndihmës u organizua në, 479–480
zyra dhe aktiviteti tregtar i Jozef Smithit në, 451–453, 460, 553

DH

Dhjetë Fiset, 196, 474
Dhurata, shpirtërore. *Shih* Dhurata shpirtërore
Dhurata shpirtërore
besimi dhe bindja të nevojshme për, 122
çdo shenjtor i ditëve të mëvonshme ka, 121
dhurata e Frymës së Shenjtë e domosdoshme për, 101–102, 122–126, 409
e dallimit të shpirtrave, 411–415
e gjuhëve, 408–410
e profecisë, 204, 410–412
e shërimit, 405–408
Jozef Smithi kishte, 119
merren qetësisht, 122–126
të domosdoshme në Kishë, 121–122, 124, 470, 474

E

E dhjeta, për Tempullin e Navusë, 291–292
E Vërteta
e pranojnë të gjithë, 280–281
fitimi i diturisë për, 282–284
Jozef Smithi dha mësim, 302–303
mësohet me anë të ordinancave, 447
përndjekja nuk mund të ndalojë, 147, 473
shëmbëlltyra e mbjellësit dhe, 315–318
ungjilli e përmban të gjithë, 280–281
Egjra, shëmbëlltyra e grurit dhe e, 318–321
Ekzaltimi. *Shih* Mbretëria çelestiale; Shpëtimi
Eliasi
është pararendës, 333, 580
shfaqet në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 107, 328, 589
shpirti i, 89–90
shpirti i, Gjon Pagëzori e pati, 89–90
shpirti i, iu zbulua Jozef Smithit, 90, 580
Elija
besimi i, 134–135
dobësitë njerëzore të, 555–556
ia jep çelësat e priftërisë Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit, 109
ia rivendos çelësat e vulosjes Jozef Smithit, xix, 14, 328–333, 545
kthen zemrat e etërve tek bijtë, 504–510
Malakia profetizoi për ardhjen e, 328–329
përgatit për Ardhjen e Dytë, 333
shfaqet në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 107, 325–330, 589
shpirti, fuqia dhe thirrja e, 331–332
Emri i Kishës, xvi, 8–9
Enoku, 98
Enton, Çarls, xv

F

Fajetë, Nju-Jork
dega organizohet në, 11
Jozef Smithi përkthen në, xvi, 8–9, 120
Jozef Smithi zhvendoset në, xvi, 11, 165, 205
Kisha organizohet në, xvi, 8–9, 142–143, 470–471
konferenca e parë mbajtur në, xvi, 143
Tre Dëshmitarët në, xvi, 129–131
Falja
çon në unitet, 420–424
e dobësive të të tjerëve, 420–424
e Jezu Krishtit, 419–421
e Perëndisë Atë, 78–79, 425–426, 457
Jozef dhe Uilliam Smithi e falin njëri-tjetrin, 423–424
Jozef Smith fal anëtarin braktisës, 417–419
Jozef Smith fal Uilliam W. Felpsin, 423–425
shtrihet tek, të gjithë njerëzit, 419–425
Shih edhe Mëshira
Familja
dashuria e fëmijëve për prindërit, 516–518

dashuria e prindërve për fëmijët, 519–522
dashuria mes bashkëshortëve, 515–516
dashuria mes vëllezërve e motrave, 492, 518–519
letrat e Jozef Smithit drejtuar, 251–260
vulosja e, për përjetësinë, 331
Shih edhe Martesa, e përjetshme
Faqet e dorëshkrimit, Libri i Mormonit, humbja e, xv, 7–8, 65–66, 73–74
Faqja e titullit e Librit të Mormonit, 63–65, 119, 141
Fara e sinapit, shëmbëlltyra e, 110, 148, 320–321
Far-Uest, Misuri
Jozef Smithi në, xix, 16, 17–18, 363
Jozef Smithi u arrestua në, 18, 358, 373–375, 521–522
Jozef Smithi vizitohet nga milicë në, 363–364
shenjtorët përndiqen dhe i dëbojnë nga, xix, 18–19, 373–375, 383–387, 395–397, 473
shenjtorët vendosen në, 17–18, 363, 472
tempulli të ndërtohej në, 17–18, 363, 441
Fatkeqësia. *Shih* Sprovat
Felps, Uilliam W., 203, 327, 423–425
Ferri
cili është flakur në, 234–235
fëmijët që vdesin nuk shkojnë në, 98–99
mallkimi i, 95, 235
nuk do të triumfojë kundër Kishës apo shenjtorëve, 143–144, 159, 337–338, 388–392, 566
Shih edhe Satani
Fëmijëria e Jozef Smithit, xiv, 2–5, 27–29, 39
Fëmijët
dashuria e Jozef Smithit për, 253–260, 457, 458–459, 553
nderojnë prindërit, 516–518
nuk kanë nevojë për pagëzim, 98–99
prindërit duhet t'i duan, 253–260, 519–522
që do të kenë, në përjetësi, 513–514
që vdesin do të kenë jetë të përjetshme, 98–99, 184–186
që vdesin do të ngrihen si fëmijë, 184–186
shëlbohen nga Jezu Krishti, 98–99
të Jozef dhe Ema Smithit, 19, 179–181
Filadelfia, Pensilvani, 156, 251
Filding, Jozef, 349–351
Fjala e Urtësisë, 279
Fjalime në funerale të mbajtura nga Jozef Smithi, 182–187
Fletët, e arta. *Shih* Fletët e arta
Fletët e arta
dëshmitarët i shohin, xvi, 129–131
Jozef Smithi i merr, xv, 7–8, 62–63, 467–468
Libri i Mormonit i shkruar mbi, 6, 61–65, 119, 468–470
përshkrimi i, 63–65, 468–470
turmat përpiqen t'i vjedhin, xv, 7, 62
u morën nga Jozef Smithi, 7, 74
Shih edhe Libri i Mormonit; Libri i Mormonit, përkthimi i; Moroni
Fletët e Lehit dhe Nefit, 66
Follet, King, 182
Fordam, Elija, 405–407
Fryma e Shenjtë
personazh i shpirtit, 43–44
pjesëtar i Kreut-Perëndi, 43–44
shenja e pëllumbit, 85
zbulues, 136–137
Fryma e Shenjtë, dhurata e
anëtar i Kishës, e domosdoshme për të qenë, 160–161
braktisja çon në humbjen e, 341–346
dëshmon për Jezu Krishtin, 101–102
dituria përmes, 136, 284
do të udhëheqë gjithmonë në të drejtë, 102, 136–137
dhe pagëzimi, 94, 99–102
dhënia mësim e ungjillit siç drejtohemi nga, 355
dhurata shpirtërore përmes, 101–102, 122–126, 409–410
kupton gjithë gjërat, 136–137
mbretëria çelestiale, e domosdoshme për të trashëguar, 231–233
me anë të vënies së duarve, 99–102
ndryshimi midis Frymës së Shenjtë dhe, 101–102

ngushëllon në fatkeqësi, 101–102, 392–393
shërbimi na ndihmon të marrim, 455
të gjitha ndryshimet pjesë e, 101–102
u mor kur u organizua Kisha, 94
urtësi përmes, 303–306
zbulesa me anë të, 136–137
Fuqia vulosëse
Elija rivendos, xix, 14, 328–333, 504–510, 545
familjet vulosen përmes, 331
përkufizimi i, 330–332
të vdekurit shpëtohen përmes, 503–510
Shih edhe Elija; Martesa, e përjetshme; Shpëtimi për të vdekurit

G

Gabrieli, 107–108
Shih edhe Noeu
Galatin, Misuri, xx, 18–19, 397
Gausi, Xhes, xvii, 25
Grandin, Egbert B., xvi, 8–9, 141
Gratë. *Shih* Bashkëshorte; Shoqata e Ndihmës
Grinvill, Indiana, 253
Gruard, Benxhamin F., 351
Grurit, shëmbëlltyra e, dhe e egjrës, 318–321
Gudsan, Xhon, 349
Gurore, Jozef Smithi punon në, 290

GJ

Gjenealogji. *Shih* Shpëtimi për të vdekurit
Gjeneral-lejtënant, Jozef Smithi, xx
Gjermani, misioni i Orson Hajdit në, 351
Gjon Pagëzori
administrues i ligjshëm, 84–89
pagëzon Shpëtimtarin, 85–89, 98
përgatiti udhën për Shpëtimtarin, 85
Priftëria Aarone, e mban, 88–89
Priftëria Aarone, ia jep, xv, 8, 83–84, 89, 93
profet, një nga më të mëdhenjtë, 85–86
shenja e pëllumbit, e pa, 85
shpirti i Elias, 89–90
udhëzon për pagëzimin e Jozef Smithit, 93
Gjuhët, dhurata e, 408–410

H

Hajd, Orson, 349–351, 355
Hankok, Mosia L., 459
Hanks, Noulton F., 351
Hardhisë dhe shermendeve, shëmbëlltyra e, 170
Harmoni, Pensilvani
bir i Jozefit dhe Emës vdes në, 179
Jozef dhe Ema Smithi jetojnë në, xv–xvi, 6–7, 11, 62, 165
Jozef Smithi përkthen në, xv, 7, 62, 74, 83, 119–120
Priftëria Aarone rivendoset pranë, xv, 7–8, 83–84, 93
Priftëria Melkizedeke rivendoset pranë, xv, 8, 105
Harta, 3, 10
Hebraishte, Jozef Smithi e studion, 311
Hejl, Ema. *Shih* Smith, Ema
Hejl, Isak dhe Elisabet, 7, 62
Helmimi, i Jozef Smithit, 253–254
Herris, Martin
humbja e 116 faqeve, xv, 7, 65–66, 73–74
lë peng fermën, 8–9, 141
në Nju-Jork-Siti, xv
shkrues për përkthim, xv, 7–8, 62
Tre Dëshmitarët, një nga, xvi, 129–131
Herris, Prizervd, 65
Hiram, Ohajo
Jozef Smithi jeton në, 217, 229, 239, 263
konferencë e mbajtur në, 201
vegimi i Shpëtimtarit në, 47–49
Shih edhe Kirtland, Ohajo
Historia familjare, 504–510. *Shih edhe* Shpëtimi për të vdekurit
"History of Lucy Smith, Mother of the Prophet" ["Historia e Lusi Smithit, Nëna e Profetit"], 36–37
History of the Church [Historia e Kishës]
botuar në *Times and Seasons [Kohë dhe Stinë]*, 465–466
krijimi dhe botimi i, xix, 596–599
Horn, Meri Izabela, 185
Hoxh, Abraham C., 248
Hunj (caqe), 280–281

I

Ilinois. *Shih* Kuinsi, Ilinois; Navu, Ilinois; Ramus, Ilinois
Indaumenti. *Shih* Indaumenti i tempullit
Indaumenti i tempullit
  Brigam Jangu e administron, 23, 442, 543
  dritë, na sjell në, 442
  Jozef Smithi e administron, xxi, 23, 441–442
  në tempuj, 442–447, 506, 541–543
  prani e Perëndisë, përgatit për, 442, 444–447
  të gjithë shenjtorët mund ta marrin, 442
Indianët. *Shih* Lamanitët
Indipendens, Misuri
  Jozef Smithi mbahet në arrest në, 18, 263–266
  Libri i Urdhërimeve shtypet në, xviii, 12, 203
  vend për tempull në, xvii, 11–12, 192, 441
  vendi qendror i Sionit, xvii, 11–12, 192, 251
  Shih edhe Konteja Xhekson, Misuri
Inteligjenca
  e Jezu Krishtit, 55
  fitimi i, 136, 284, 355–356
  natyra e përjetshme e, 219–222
  Perëndia është i përkryer, 41
  ringjallja, ngrihet në, 282
  Shih edhe Dituria
Izraeli, rivendosja e, 52, 64, 149–150, 192, 194–198, 266, 328, 355, 431, 468, 474

J

Jang, Brigam
  dhe *History of the Church [Historia e Kishës]*, 597–599
  Ilinois, drejton shenjtorët për në, 18–19, 395
  indaumentin, e administron, 23, 442, 543
  indaumentin, merr, 23, 442
  Jozef Smithin, e mbështeti, 338
  Jozef Smithit, mori pamjen e, 577
  misioni në Angli, 339, 351
  në ditën e shërimit, 405
  në Kampin e Sionit, 301–302
  orakujt e gjallë, dha mësim për, 207–208
  Presidenti i Kishës, 577
  Tempulli i Kirtlandit, punon për, 290
  vegimi i Jozef Smithit, 102
Jeruzalem
  do të rindërtohet përpara Ardhjes së Dytë, 197, 267
  misioni i Orson Hajdit në, 351, 355
  Shih edhe Jeruzalemi i Ri
Jeruzalemi i Ri, 196–198. *Shih edhe* Jeruzalemi
Jeta e përjetshme. *Shih* Mbretëria çelestiale; Shpëtimi
Jeta para lindjes
  Jezu Krishti u zgjodh në, 219
  Jozef Smithi u shugurua në, 545, 579–581
  Këshilli në Qiell u mbajt në, 171, 219, 545, 579–581
  ligje u shpallën në, 171
  plani i shpëtimit u paraqit në, 219
  Satani u rebelua në, 219
  shugurim në thirrje në, 545
Jezu Krishti
  Ardhja e Dytë e, 108, 266–271
  armiqtë u përpoqën ta shkatërronin, 211, 342–343, 556–557
  bashkëtrashëgimtarë me, 54–55, 69, 158–160, 232–233, 280, 431, 447
  besimi tek, 50–52, 161, 474
  çelësat e priftërisë, ia dha Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit, 109
  dëshmi e, 102, 204, 411
  di të gjitha gjërat, 434–435
  dhe Kreu-Perëndi, 43–44
  falje, shembull i, 419–421
  fëmijët, i shëlbon, 98–99, 184–186
  inteligjenca e, 55
  jeta para lindjes, i zgjedhur në, 219
  Kisha, e vendosur në kontinentin amerikan, 144–145, 470
  Kisha, kreu i, 144–146
  mbretëria, do t'ia paraqesë Atit, 111–112
  Mijëvjeçari, do të mbretërojë gjatë, 271–273
  ndërmjetës i besëlidhjes së re, 232
  në Adam-ondi-Ahman, 109
  në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 49, 328, 589

në vegim regjistruar në DeB 76, 47–49, 229–230
pagëzimi i, 85–89, 98–99
pagëzuar në emrin e, 95–98
përshkrimi i, 49
Prift i Lartë i madh, 109
Priftëria Melkizedeke, mban, 87, 143–144, 219, 437
ringjallja e, 51–53
sakrificat simbolizojnë për, 50–51
sprovat, na mbështet në, 242, 389–392
shembull i jetës së përsosur, 55–56, 174–176, 376–379
shëmbëlltyra, dha mësim me, 313–315
Shlyerja e, 50–56, 98–99, 231–233, 433–435, 474
shpëtimi për të vdekurit, 433–435, 502–503
toka do të jetë e Tija, 273
trup me mish e kocka, 43–44
Vegimi i Parë, xiv, 5, 33, 40, 467
zbriti nën të gjitha gjërat, 391
Shih edhe Ardhja e Dytë; Shlyerja; Ringjallja
Jozefi i Egjiptit, 579
Juda, 342

K

Kaini, 112
Kampi i Sionit
furnizime për shenjtorët në Misuri, xviii, 480
marshimi i, xviii, 16–17, 299–301, 305–309
shërimi i Jozef dhe Hajrëm Smithit gjatë, 519–522
shpërndarja e, xviii, 301
trajnimi i udhëheqësve në, 16–17, 301, 305–309
Kasolle, Jozef Smithi ndërton, 457
Kasolle me trarë, ndërtimi i, 457
Kaudri, Oliver
anëtarët themelues të Kishës, një nga, 142
beson në zbulesa të rreme, 205–206
misioni tek lamanitët, 156
pagëzimi i, xv, 8, 83–84, 93–94
pagëzon Samuel Smithin, 94
pagëzon shenjtorë në Kolesvil, 155
Priftëri Aarone, e merr, xv, 8, 83–84
Priftëria Melkizedeke, e merr, xv, 8, 105
shkrues për përkthimin e Librit të Mormonit, xv, 8, 83, 119–120
shugurohet një plak, 143
Tre Dëshmitarët, një nga, xvi, 129–131
vegimet në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 49, 325–330
vegimi i Shpëtimtarit, 49
Këshilli në Qiell, 171, 219, 545, 579–581. *Shih edhe* Jeta para lindjes
Kimball, Hiber C., 15, 349–351, 442
Kimball, Sara Granxher, 479
Kirtland, Ohajo
braktisja në, 337–338
institucion financiar në, dështimi i, 337
Jozef Smithi mbërrin në, xvii, 11–12, 165–167, 179
kunji organizohet në, 13–14
selia e Kishës në, 11–12, 192, 251
Sidni Rigdoni kthehet në besim në, 11, 156
shenjtorët largohen, xix, 15–16, 363
shenjtorët mblidhen në, xvii, 11–12, 165–167
zbulesa të marra në, 12–14, 201–203
Shih edhe Hiram, Ohajo; Tempulli i Kirtlandit
Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme
braktisja çon në përndjekjen e, 341–346
e pastruar nga padrejtësia, 75
emri i, xvi, 9
Jezu Krishti është kreu i, 144–146
kërkesat që t'i përkasësh, 160–161
organizimi i, xvi, 9, 94, 142–145, 470
Perëndia duhet të udhëheqë, 168
përgjegjësitë e anëtarëve për, 149–150, 546–549
përndjekja e, 398–399
përparimi i, asgjë s'mund ta ndalë, 147–150, 320–322, 389, 473
Presidenca e Parë dhe Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve udhëheqin, 146

rritja mbarëbotërore e, 110, 142, 147–150, 161, 320–322, 351, 389, 473
tempujt janë të domosdoshëm në, 444
uniteti në, 149, 291–297
zbulesa udhëheq, 204–205
Klejton, Uilliam, 513
Klivlend, Sara M., 481
Kolera
Jozef dhe Hajrëm Smithi shërohen nga, 519–522
në Kampin e Sionit, 307–309
Kolesvil, Nju-Jork
anëtarët e Degës së Kolesvilit vendosen në Misuri, 192
dega krijohet në, 11
Jozef Smithi predikon në, 155
Priftëria Melkizedeke rivendoset pranë, xv, 105
u ndërtua pendë për pagëzime në, 155
Kolumbia, Misuri, xx, 18–19, 397
Komers, Ilinois
kolonizimi i, xx, 18–19, 345, 405, 417
sëmundja e shenjtorëve në, 405–408, 457–460
Shih edhe Navu, Ilinois
Kongresi i Shteteve të Bashkuara, xx
Konteja Dejvis, Misuri, 472
Konteja Klej, Misuri, 15–17, 299, 363, 471–472
Konteja Kollduell, Misuri
shenjtorët përndiqen dhe i përzënë nga, xix, 18, 373–375, 383–387, 395–397, 472–473
shenjtorët vendosen në, 17–18, 363, 472
Shih edhe Far-Uest, Misuri
Konteja Xhekson, Misuri
identifikohet si Sioni, xvii, 11–12, 191–194, 251
Kampi i Sionit marshon për në, xviii, 16–17, 299–301, 305–309
misionarët japin mësim në, 156
shenjtorët përndiqen dhe i përzënë nga, xviii, 15–16, 192–195, 299–301, 363, 470–471
shenjtorët vendosen në, 15–16, 192, 470–471
Shih edhe Indipendens, Misuri
Korija e Shenjtë, 4
Korneli, 101, 115
Koules, Elvira, 481
Kreu-Perëndi
Perëndia Atë kryeson mbi, 43–44
pjesëtarët e, janë një, 44
tre personazhe në, 42–44
Krijohet, inteligjenca nuk, 219–222
Krishtlindje, zbulesë e marrë në, 263
Kryeengjëlli. *Shih* Adami
Kryetar bashkie i Navusë, xxi, 20–21, 465
Kuinsi, Ilinois, xx, 18–19, 395–397, 405
Kuk, Margaret A., 479
Kulver, Aaron, 155
Kumorah, 3, 107
Kunje, ndërtimi i Sionit në, 194–196. *Shih edhe* Sioni
Kuorumet e Priftërisë, themelohen, 14
Kuorumi i Dymbëdhjetë Apostujve. *Shih* Apostujt, Kuorumi i Të Dymbëdhjetëve
Kuorumi i Të Shtatëdhjetëve. *Shih* Të Shtatëdhjetët, Kuorumi i
Kurajë, të durosh sprovat dhe përndjekjen me, 243, 247–248, 376, 397, 399–402
Kurora e drejtësisë, 171–176, 380

L

Lamanitët
e shtëpisë së Izraelit, 64
misioni tek, xvii, 11, 156, 480
Lavdi, mbretëritë e, 230–235. *Shih edhe* Mbretëria çelestiale
Legjioni i Navusë, xx, 465
Lehi, fletët e, 66
Letra
të Jozef Smithit nga Burgu i Libertisë, xix, 162, 242, 255–259, 385–392, 401–402, 494–496
të Jozefit drejtuar Ema Smithit, 187, 253–260, 356, 375, 385, 566
Letra për Uentuorthin, xxi, 466–475
Libri i Mormonit
dëshmia e Jozef Smithit për, 63–67
dëshmitarët e, xvi, 129–131, 322
faqja e titullit e, 63–65, 119, 141
fletë të arta, shkruar mbi, 6, 61–65, 119, 468–470
fletët e Lehit dhe të Nefit, 66
humbja e 116 faqeve, xv, 7–8, 65–66, 73–74
i nevojshëm për fenë tonë, 205

Martin Herris lë peng fermën për, 8–9, 141
më i sakti nga ndonjë libër, 67
Moroni ia jep Jozef Smithit, xv, 6–8, 61–63, 107, 217, 329, 467–468
Moroni mban çelësat e, 61
mos tradhtoni zbulesat në, 69–70, 399
përmbajtja e, 67, 470
përndjekja për shkak të, 191, 399
rëndësia e leximit, 67–69
shëmbëlltyra e farës së sinapit përshkruan, 148, 320
shëmbëlltyra e majasë përshkruan, 322
shtypshkrimi i, xvi, 8–9, 141
Shih edhe Fletët e arta; Libri i Mormonit, përkthimi i; Moroni; Urimi dhe Thumimi
Libri i Mormonit, përkthimi i
çon në lutje për pagëzim, 83
Jozef Smithi kishte dhuratën e, 119–120
Jozef Smithi u ndie i vetmuar gjatë, 129
Ndihma e Jozef Najt Plakut për, 119
në shtëpinë e Piter Uitmer Plakut, xvi, 8–9, 120
nëpërmjet fuqisë së Perëndisë, 63–66, 119, 156
procesi i, xv–xvi, 7–9, 62, 119–121, 141
shkrues, Martin Herrisi si, xv, 7–8, 62
shkrues, Oliver Kaudri si, xv, 8, 83, 119–120
shkruese, Ema Smithi si, 119
Urimi dhe Thumimi, u përdorën për, 7–8, 63, 65, 74, 120, 470
Libri i Urdhërimeve, xviii, 12, 201–203. *Shih edhe* Doktrina e Besëlidhje
Ligjet. *Shih* Bindja
Liman, Amasa, 375
Lindja e Jozef Smithit, xiv, 2, 467
Liria e adhurimit, 367–370, 475
Liria e zgjedhjes
përdoret për t'iu bindur Perëndisë, 223–224
Satani nuk ka fuqi, përveç nëse ne e lejojmë atë, 223–224
u lejohet gjithë njerëzve e tyrja, 369–370
Liria fetare, 367–370
Luciferi. *Shih* Satani
Lufta civile, 263
Lufta në qiell. *Shih* Jeta para lindjes
Luftëra, i paraprijnë Ardhjes së Dytë, 263–268
Lumi Misisipi, xx, 18–19, 395, 405, 417, 489, 501, 543, 565
Lumi Misuri, 388
Lumi Suskuehana, xv, 8, 93, 105
Lumturia
drejtësia e nevojshme për, 223–224
trupat të nevojshëm për, 221–223
Lutja
besim dhe thjeshtësi në, 135
dituria e Perëndisë na ndihmon për, 42
e fuqishme e Jozef Smithit, 131, 135
e Jozef Smithit, çon tek Vegimi i Parë, xiv, 5, 32–33, 129, 467
e prindërve, për fëmijët, 519–522
fitimi i diturisë përmes, 282–284
lutuni për gjithçka, 134–135
Perëndia i dëgjon, dhe jep zbulesë, 42, 132–137, 206–207
prindërit e Jozef Smithit dhanë mësim për, 39
virtyt në, 135
Lyerja me katran dhe pupla e Jozef Smithit, 239–241

M

Majà, shëmbëlltyra e, 321–322
Malakia, 328–330
Malaria, 405, 480
Malet Shkëmbore
profecia e Jozef Smithit për, 551
të mbulonin Xhorxh A. Smithin, 247
Mali i Sionit, çlirimtarë në, 437, 504–506
Mallkimi. *Shih* Ferri
Mançester, Nju-Jork, xv, 11, 63, 73
Marks, Efraim, 186
Martesa
e Jozef dhe Ema Smithit, xv, 6–7, 62
e Jozef Smith Plakut dhe Lusi Mak Smithit, 1–2
Martesa, e përjetshme
bashkëshortët e bashkëshortet e duan njëri-tjetrin, 515
besëlidhja e re dhe e përjetshme e, xxi, 232, 513–514
Jozef Smithi dha mësim, 513–514

Jozef Smithi regjistron DeB 132, xxi, 22–23, 513–514
mbretëria çelestiale, kërkohet për shkallën më të lartë të, 232, 513–514
Shih edhe Familja
Martesa, e shumëfishtë, xii, 22–23
Martesa e përjetshme. *Shih* Martesa, e përjetshme
Martesa e shumëfishtë, xii, 22–23
Martirizimi i Jozef dhe Hajrëm Smithit, xxi, 24–25, 491, 565, 570–574
Mbajtja e analeve, pagëzimi për të vdekurit, 502
Mbështetja e udhëheqësve të Kishës, 207–209, 339–341, 346–347, 555
Mbjellësi, shëmbëlltyra e, 315–318
Mbledhja
e nevojshme në periudhën e fundit ungjillore, 547
në Kontenë Xhekson, Misuri, 11–12, 191–195
për të ndërtuar tempuj, 444–446
Shih edhe Izraeli, rivendosja e; Konteja Xhekson, Misuri
Mbretëria çelestiale
durim besnikërisht për të trashëguar, 243, 346, 380, 566
fëmijët shpëtohen në, 99
ligjet e Perëndisë përgatisin për, 170–171
martesa e përjetshme e nevojshme për, 232, 513–514
pagëzimi i nevojshëm për, 231–233
perëndi, ata që ekzaltohen do të jenë, 54–55, 232–233, 514, 566
për ata që nuk e kanë dëgjuar ungjillin, 431
që do të kenë fëmijë në, 513–514
që do të trashëgojnë, 160, 221, 231–233
shpërblimi i grave të drejta në, 484
tempulli përgatit për, 447
Mbretëria e Perëndisë, 84–89. *Shih edhe* Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme
Mbretëria telestiale, 233–234
Mbretëria terrestriale, 233
Mbretëritë e lavdisë, 230–235. *Shih edhe* Mbretëria çelestiale
Meixhër, qeni i Jozef Smithit, 18–19, 255, 259
Mek-Rei, Aleksandër, 385, 386
Mensën Hauz, 19
Mëkati. *Shih* Falja; Mëkati i pafalshëm; Pendimi; Satani
Mëkati i pafalshëm, 79, 503
Mësimdhënia, e Jozef Smithit, 302–303, 311–313, 355–359, 527–528, 533–538, 554–555
Mëshira
e Perëndisë, 41, 74, 78–79, 432
motrat e Shoqatës së Ndihmës tregojnë, 484–485
ndaj të gjithë njerëzve, 455–457
në faljen e të tjerëve, 419–425
në shëlbimin e të vdekurve, 434–435, 503–504
Shih edhe Falja
Miçëll, Samuel L., xv
Miçigan, 122, 251, 357, 537
Mijëvjeçari, 271–273
Mikaeli Kryeengjëlli. *Shih* Adami
Miler, Xhorxh, 442
Milicë, vizitojnë Jozef Smithin, 363–364
Miqësia
anëtarët e Kishës shfaqin, 495–497
bashkon familjen njerëzore, 494–495
e Uillard Riçardit, 491
Jozef Smithi një shembull i, 489–494, 497–498
në fatkeqësi, 492–494
Shih edhe Dashuria
Mirënjohja
me gjithë fatkeqësinë, 245–246
shprehjet e Jozef Smithit të, 246, 260, 306, 489, 492–495, 516–518
Mirësia, ka fuqi të madhe, 456
Misioni
Jozef Smithi përmbushi [misionin] tokësor, 572–574
ndjenjat e Jozef Smithit për, 554–560
profetët përmbushin, 557
Misuri. *Shih* Far-Uest, Misuri; Konteja Xhekson, Misuri. *Shih edhe* Galatin, Misuri; Indipendens, Misuri; Kolumbia, Misuri; Konteja Dejvis, Misuri; Konteja Klej, Misuri; Konteja Kollduell, Misuri; Riçmond, Misuri.
Moisiu
ligji i jepet, 85, 98, 206, 272, 281

në Tempullin e Kirtlandit, xix, 14, 107, 328, 589
pagëzimi i, 98
përpiqet ta sjellë Izraelin në praninë e Perëndisë, 109
ua rivendos çelësat Pjetrit, Jakobit dhe Gjonit, 109
Zoti i shfaqet, 125–126, 218
Moisiu, libri i, xviii, 12–13, 218
Montrouz, Ajoua, 405
Morli, Isak, 179
Mormonë. *Shih* Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme
Moroni
citon fragmente biblike, 217, 329
mban çelësat e Librit të Mormonit, 61
ua tregon dëshmitarëve fletët e arta, xvi, 129–131, 321–322
viziton Jozef Smithin dhe ia jep atij fletët e arta, xiv, xv, 6–8, 61–63, 107, 217, 329, 468
Shih edhe Libri i Mormonit
Murdok, Jozef. *Shih* Smith, Jozef Murdok
Murdok, Xhon, 179
Murdok, Xhulia (bija). *Shih* Smith, Xhulia Murdok
Murdok, Xhulia (nëna), 179

N

Najt, Jozef, i Riu, 155
Najt, Jozef, Plaku, 119–120, 155, 493–494
Najt, Poli, 155, 192
Najtingejl, Anjez dhe Henri, 451–453
Nauvoo Expositor, 563
Navu, Ilinois
Jozef Smithi i vë emrin, xx, 18–19, 417
kryetar bashkie i, xxi, 21, 465
ndërtimi i, xx, 18–19, 405, 417, 451–453, 457–460, 473
përparimi kulturor dhe civil i, 21, 451, 465, 473
profecia se shenjtorët do ta braktisnin, 551
Shih edhe Komers, Ilinois; Tempulli i Navusë
Ndershmëria, 284, 354, 377, 475
Ndërgjegjja, liri e, 367–370, 475
Ndërhyrja kirurgjikale, e Jozef Smithit, xiv, 2
Nefi, fletët e, 66
Nenet e Besimit, 466, 473–475
Nevojtarë. *Shih* Të varfrit dhe nevojtarët
Nëna. *Shih* Prindërit
Noeu, 97–98, 108, 210, 267, 331, 433–434, 437

NJ

Nju-Jork-Siti, xv, 251, 254, 356
Nju-Jorku. *Shih* Fajetë, Nju-Jork; Kolesvil, Nju-Jork; Mançester, Nju-Jork; Nju-Jork-Siti; Palmira, Nju-Jork

O

Ohajo. *Shih* Hiram, Ohajo; Kirtland, Ohajo; Peinsvil, Ohajo
Orakuj, të gjallë, 207–208. *Shih edhe* Presidenti i Kishës; Profetët
Ordinancat
Adami i mori, 111
shenjtorët në të gjitha periudhat ungjillore i marrin, 96–98
të njëjta përherë, 111
tempujt, kryhen vetëm në, 444–447
Shih edhe Indaumenti i tempullit; Pagëzimi; Pagëzimi për të vdekurit; Martesa, e përjetshme; Shpëtimi për të vdekurit
Organizimi i Kishës, xvi, 8–9, 94, 142–145, 470

P

Padi gjyqësore, të Jozef Smithit, 15–16, 251–253
Pagëzimi
dhe dhurata e Frymës së Shenjtë, 94, 99–102
fëmijët nuk kanë nevojë për, 98–99
i Hajrëm dhe Samuel Smithit 94
i Jezu Krishtit, 85–89, 98–99
i Jozef Smith Plakut, 91, 94
i Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit, xv, 8, 83–84, 93–94
me anë të zhytjes, 95, 99–100, 474
në emrin e Jezu Krishtit, 95–98
penda për [pagëzim], u shkatërrua, 155

për t'u ekzaltuar, 95–97, 231–233
për të qenë anëtar i Kishës, 160–161
shenjtorët e hershëm e morën, 96–98
Pagëzimi për të vdekurit
çelësat e vulosjes e bëjnë të mundur, 330–331
detyrë dhe privilegj, 437, 504
do të kërkojë një kohë të gjatë, 502
i kryer në tempuj, 445–446, 506
lidhje bashkuese, 508–509
mbajtja e analeve për, 502
shpallja e, xx, 21–22, 431, 504
u krye së pari në lumenj, 21–22, 501
vaskë pagëzimi prej druri u ndërtua për, xx, 21–22, 501–502
Shih edhe Shpëtimi për të vdekurit
Pali, 35, 172–173
Palmira, Nju-Jork
hartë e, 3
Jozef Smithi jeton në, xiv, 2–6, 27–29, 61–62, 467
Libri i Mormonit shtypet në, xvi, 8–9, 141
Papiruset egjiptiane, xviii, 13
Paqebërës, 364–367
Paqja, me të gjithë njerëzit, 363–370
Paraardhësit e Jozef Smithit, 1–2, 580
Parashuguruar, Jozef Smith qe i, 545, 579–581
Parathënia për Doktrinën e Besëlidhjet, 201–203
Patriarku
në Kishë, xviii
ungjilltari është, 145
Peinsvil, Ohajo, 251–253
Pejxh, Hiram, 205–206
Pendimi
anëtarët e Kishës, kërkohet prej, 160–161
i Jozef Smithit, 73–75, 120
na ndihmon të bëhemi si Perëndia, 75–77
Perëndia i fal ata që pendohen, 78–79, 424–426, 456
për të gjitha mëkatet, 75–77
Shlyerja bën të mundur, 50–51
shtyrja për më vonë, nuk duhet, 76–77
u mësohet të gjithë njerëzve, 159–161
Perëndi, ata që ekzaltohen do të jenë, 54–55, 232–233, 514, 566
Perëndia Atë
Ati i gjithë njerëzimit, 41, 432–433
besimi i Jozef Smithit tek, 39–40
dashuria e, 41, 353, 454
dituria dhe fuqia e, 281
drejtësia e, 432–433, 434–436, 503
dhembshuria e, në shpëtimin e të vdekurve, 432–433, 435–436, 503
fal mëkatet, 78–80, 425–426, 456–457
inteligjenca nuk u krijua nga, 219–222
jeton në përjetësi, 507–508
karakteri i, 41–43
Kreu-Perëndi, kryeson mbi, 43–44
krijimi, organizoi shpirtrat përpara, 108
ligjet, krijoi, 171, 220
lutje drejtuar, dhe merr zbulesë, 42, 132–137, 206–207
mëshira e, 41, 74, 78–79, 432
miku, 257
njeri i ekzaltuar, 42
pendimi çon drejt, 75–77
priftëria, zbulon qëllimet me anë të, 112–113
sprovat, mbështet gjatë, 186–187, 244, 376, 386, 389–392, 401
shkrimet e shenjta, flet përmes, 69
trup prej mishi e kockash, 43–44
Vegimi i Parë, xiv, 5, 33, 40, 467
vepra dhe lavdia e, 218
vepron gjithmonë drejt, 185–187
vullneti i, drejton vullnetin tonë, 78
Shih edhe Kreu-Perëndi
Periudha e fundit ungjillore. *Shih* Periudha e plotësisë së kohëve
Periudha e plotësisë së kohëve
Jozef Smithi mban çelësat e, 107, 543, 545–546, 572–573, 579–580, 589
mbledhja e domosdoshme në, 547
përgatit për Ardhjen e Dytë, 544
plotësia e ungjillit rivendosur në, 543–549
të gjitha gjërat mbledhur në një, 109
të gjithë shenjtorët kontribuojnë për, 546–549

Perla me Vlerë të Madhe, xviii, xxi, 13, 67–69, 218, 473–477. *Shih edhe* Shkrimet e Shenjta
Peterson, Ziba, 156
Pëllumbi, shenja e, 85
Përgatitja për Ardhjen e Dytë, 269–271
Përkthimi, dhurata e, 119–120
Përkthimi i Biblës. *Shih* Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit
Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit
  Doktrina e Besëlidhje dhe, 218, 229–230
  Ema Smithi mbarti dorëshkrimet e, 395
  jep mësim planin e shpëtimit, 217–218
  nevoja për, 217–218
  puna për, xvi, xviii, 12, 217–218, 265
  shëmbëlltyra e majasë përshkruan, 322
  Shih edhe Shkrimet e Shenjta
Përkthimi i Librit të Mormonit. *Shih* Libri i Mormonit, përkthimi i
Përkushtimi i Tempullit të Kirtlandit, xix, 14, 208, 327, 448
Përndjekja
  besim dhe kurajë gjatë, 242–243, 248, 376, 397, 399–402
  braktisja çon në, e Kishës, 341–346
  gjithë gjërat do të veprojnë për mirë gjatë, 243–244, 391–392
  Kisha do të triumfojë mbi, 147–150, 320–322, 389, 473
  mirënjohja gjatë, 245
  ndaj Jozef Smithit në Kirtland, 15–16, 239–241, 251–253, 337–338, 344–345, 363
  ndaj Jozef Smithit në Navu, 22–25, 489, 551–553, 557, 563–566
  ndaj Jozef Smithit pas Vegimit të Parë, 34–35
  ndaj shenjtorëve në Kirtland, xix, 15–16, 363
  ndaj shenjtorëve në Kontenë Kollduell, xix, 18, 373–375, 383–387, 395–397, 472–473
  ndaj shenjtorëve në Kontenë Xhekson, xviii, 15–16, 192–195, 299–301, 363, 470–471
  Perëndia mbështet gjatë, 244, 376, 386, 389–393, 401–402
  për shkak të Librit të Mormonit, 191, 399
  profetët përsojnë, 557–558
  Satani përndjek shenjtorët, 15, 159, 398–399
  shenjtorët gjithmonë përballin, 242–243, 398–399
  Shih edhe Sprovat
Përulësia
  dhënia mësim e ungjillit me, 353–354
  Jozef Smithi tregoi, 7, 73–74
  pendimi, e domosdoshme për, 73–79, 424–426
  shenjtorët duhet të kenë, 341
  trajtimi i të tjerëve me, 367
  udhëheqësit duhet të kenë, 303–306
Pjetri, Jakobi dhe Gjoni
  marrin çelësat e priftërisë, 109
  rivendosin Priftërinë Melkizedeke, xv, 8, 84, 105–107, 530–531
Plak, Jozef Smithi u shugurua, 143
Plani i shpëtimit
  jeta para lindjes, i paraqitur në, 219
  liria e zgjedhjes e nevojshme për, 224
  natyra e përjetshme e inteligjencës, 219–222
  qëllimet e, 218–225
  shpëton të gjallë e të vdekur, 431–437, 503–504
  trupat të domosdoshëm për, 221–223
  vepra dhe lavdia e Perëndisë, 218
  zbuluar nëpërmjet priftërisë, 112
  Shih edhe Shpëtimi
Plotësia e kohëve. *Shih* Periudha e plotësisë së kohëve
Pontiak, Miçigan, 122, 251, 357, 537
Prat, Edison, 351
Prat, Parli P., 156, 201, 375, 514
Predikimet, e Jozef Smithit, 20–21, 527–528, 594
Presidenca e Parë
  organizimi i, xvii, 14
  përgjegjësitë e, 146
  Shih edhe Presidenti i Kishës
Presidenti i Kishës
  gjykime mbi ata që nuk e pranojnë, 209–212
  mbështetja, 207–209, 339–341, 345–347, 554–555
  Perëndia ia zbulon vullnetin, 205–208, 268–269
  përfaqësuesi i Perëndisë për ne, 207

Presidenti i Priftërisë së Lartë, xvii
Shih edhe Profetët
Presidenti i Priftërisë së Lartë, xvii
Presidenti i Shteteve të Bashkuara
Jozef Smithi e viziton, xx, 101, 104
Jozef Smithi është kandidat për, xxi, 20–21
Priftëria. *Shih* Administrues i ligjshëm; Priftëria Aarone; Priftëria Melkizedeke
Priftëria Aarone
administron në ordinancat e jashtme, 112–113
bëhet pa betim, 113
Gjon Pagëzori e mbante, 88–89
lartësimi i detyrave në, 115–116
mbajtësit duhet të thirren nga Perëndia, 114–115
rivendosja e, xv, 8, 83–84, 88–89, 93
shpirti i Eliasit, 89–90
themelimi i kuorumeve, 14
Priftëria Levitike. *Shih* Priftëria Aarone
Priftëria Melkizedeke
Adami, së pari iu dha, 108–112
autoriteti më i lartë, 112–113
betimi dhe besëlidhja e, 112–113
çelësat e mbretërisë së Perëndisë, i mban, 112–113
dallimi i shpirtrave, e domosdoshme për, 412–415
e krijuar përpara krijimit të botës, 112–113
e përjetshme, 108–109
Jezu Krishti e mban, 87, 143–144, 219, 437
kuorumet themelohen, 14
lartësimi i detyrave në, 115–116
mbajtësit duhet të jenë të drejtë, 111
mbajtësit duhet të thirren nga Perëndia, 114–115
Perëndia zbulon qëllimet me anë të, 112–113
për jetë të jetës, është fuqia e, 112–113
përsosja, çon tek, 113
plotësia e, në tempuj, 442–447
profetët e mbajnë, 112–113
rivendosja e, xv, 8, 84, 105–107, 530–531
Shoqata e Ndihmës organizohet nën, 481
zbulesat vijnë nëpërmjet, 112–113, 146, 206
Prindërit
do të kenë në përjetësi fëmijët që vdesin, 99, 184–186
duan dhe kujdesen për fëmijët, 253–260, 519–522
fëmijët duhet të nderojnë, 516–518
Jozef Smithi i nderoi, 516–518
luten për fëmijët, 519–522
Profecia, shpirti i, 204, 410–411
Profetët
dashuria dhe shërbimi i, 305–306, 557–560
dobësitë njerëzore të, 555–556
mbështetja, 207–209, 339–341, 345–346, 554–555
mësimdhënia, detyrë për, 554–555
misionet e, dhënë nga Perëndia, 556–557
mospranimi, pasojat e, 209–212
Perëndia ua zbulon të gjitha gjërat, 205–208, 268–269
Priftëria Melkizedeke, e mbajnë, 112–113
qortimi, detyrë për, 557–560
shpirti i profecisë cakton një, 411
të rremët, 210–212
Shih edhe Presidenti i Kishës
Profetët e rremë, 210–212

Q

Qeni, i Jozef Smithit, 18–19, 255–256, 258–259
Qeverisje, jep mësim parimet e drejta për të, 302–303. *Shih edhe* Udhëheqësit e Kishës
Qortim, profetët japin, 557–560

R

Ramus, Ilinois, 513
Rasëll, Isak, 349
Rënia e Adamit, 434–435, 474
Riçards, Uillard, 24, 349, 441–442, 479, 491, 565, 570
Riçmond, Misuri, 18, 254–256, 358, 375, 521
Rigdon, Sidni
kthimi në besim i, 11, 156
në ditën e shërimit, 405–407
në Hiram, Ohajo, 239
në Misuri, xvii, 191–192, 375
në Presidencën e Parë, xvii, 25, 279

në Tempullin e Kirtlandit, 289, 327
vegimi në DeB 76, 47–49, 229–230
Ringjallja
e Jezu Krishtit, 51–53
fëmijët që vdesin ngrihen në, 98–99, 184–186
humbjet do të plotësohen në, 53–54
inteligjenca ngrihet me ne në, 282
Jezu Krishti e bën të mundur, 51–53
njerëzit e dashur, do të takohen në, 182–184
të drejtët do të ngrihen në lavdi në, 183
Shih edhe Shlyerja
Rivendosja e plotësisë së ungjillit, 543–549. *Shih edhe* Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme; Periudha e plotësisë së kohëve
Robinson, Xhorxh W., 375
Rojet, Jozef Smithi i qorton, 375
Roxhers, Noa, 351

RR

Rritja mbarëbotërore e Kishës, 109, 142, 147–150, 161, 320–322, 351, 389, 473
Rrjeta e hedhur në det, shëmbëlltyra e, 322

S

Sakramenti, 76, 143, 408
Sakrifica
e shenjtorëve në kohë të lashta, 51, 111–112
e Shpëtimtarit, 50–51
Satani
braktisja, çon tek, 341–346
dallimi i, 413
dituria e nevojshme ose bëhemi si, 281
gjuhë, flet në, 410
Jozef Smithi, u përpoq ta shkatërrojë, 32
Kisha, nuk mund të ndalojë përparimin e, 147–150, 320, 388–389
mashtron, 75
në jetën para lindjes, 219
nuk ka fuqi vetëm nëse ne e lejojmë, 223–224
pëllumbi, nuk mund të vijë në shenjën e, 85
përndjek shenjtorët, 15–16, 159, 398–399
shkatërrimi i mbretërisë së, 247, 272–273
trup, nuk ka, 221–223
urtësia e Perëndisë është më e madhe se e, 65–66
Shih edhe Ferri
Sioni
do të shëlbohet, 193–194
ndërtimi, 191–196, 546–549
në Kontenë Xhekson, Misuri, xvii, 11–12, 15–17, 156, 191–195, 251
në kontinentin amerikan, 196–198, 474
përgjegjësitë e anëtarëve për, 149–150, 156, 194–196
Shih edhe Mali i Sionit, çlirimtarë në
Smith, Aleksandër, 19, 181, 255–256
Smith, Alvin (biri i Jozef Smithit), 19, 73, 179
Smith, Alvin (vëllai i Jozef Smithit), 2, 4–5, 181, 186, 429–431, 518–519
Smith, Anjez, 185–186
Smith, Azael, 47
Smith, David, 19, 181
Smith, Don Karlos (biri i Jozef Smithit), 19, 181
Smith, Don Karlos (vëllai i Jozef Smithit), 2, 181, 185–187, 519
Smith, Efraim, 2, 181
Smith, Ema
binjakët, birësimi i, dhe vdekja e birit, 19, 25–26, 165, 179, 239–241
Burgu i Libertisë, e viziton Jozefin në, 385
fëmijët e, 19, 179–181
fletët e arta dhe, 62
Jozefi i kërkon falje, 120
Kirtland, zhvendoset në, 11–12, 165–167, 179
Kuinci, e takon Jozefin në, 397
letër drejtuar Jozefit, 18–19
letra nga Jozefi, 187–188, 253–260, 356–357, 375, 385, 566
Lumi Misisipi, kalon përmes, 395
martesa e, xv, 6–7, 62
Navu, e viziton Jozefin pranë, 489
pagëzimi i, 155
Përkthimi prej Jozef Smithit dhe, 395

shënim ditari i Jozefit për, 491–492
shërbimi i, 290–291, 405, 457–460, 480
shkruese për përkthimin, 119
Shoqata e Ndihmës, presidente e, xxi, 480–481, 483–484
të lyer me zift e pupla, e sheh Jozefin, 241
vdekja e fëmijës së parë, 19, 73, 179
Smith, Frederik, 19, 181, 255–257, 259
Smith, Hajrëm
anëtar themelues i Kishës, 142
familja e, 2
fëmijë, vdekja e, 187
indaumenti, e mori, 442
kolera, shërohet nga, 519–522
Komers, sëmundja në, 457–458
lavdërimi i Jozef Smithit për, 492, 519–520
martirizimi i, xxi, 24–25, 491, 565, 570–574
Navu, viziton Jozefin pranë, 489
në Burgun e Libertisë, 383–386
pagëzim mëkëmbës për Alvin Smithin, 431–432
pagëzimi i, 94
Perëndimi, largohet për në, 565
Riçmond, burgoset në, 18, 375
Tempulli i Kirtlandit, punon për, 289–290
varrimi i, xxi
Smith, Jozef, të përgjithshme
arsimimi i, 3, 29, 277–279, 583–586
çelësat e priftërisë, mban, 107, 543, 545–546, 572–573, 579–580, 589
dobësitë njerëzore të, 556
Eliasi, shpirti i, iu zbulua, 90, 580
fëmijët e, 19, 179–181
mësimdhënia e, 302–303, 311–313, 355–359, 527–528, 533–538, 554–555
misioni tokësor i, 572–574
padi gjyqësore të, 16, 251–253
paraqitja fizike e, 27, 531–533
parashugurimi i, 545, 579–581
përpjekjet misionare të, 14–15, 94, 155–156, 251, 355–359
predikime të, 20–21, 527–528, 594
shikues, 167, 265, 570, 579, 585–586
shkrimet e shenjta, dashuria për, 4–5, 29–32, 191, 311–313
vdekje të pjesëtarëve të familjes, 19, 25–26, 73, 179–181, 183, 239–241
zbulesat, proces i marrjes së, 201, 263–265, 279
Smith, Jozef, vështrim i përgjithshëm i jetës (kronologjik)
origjina e, 1–2
gjyshi, profetizoi për, 47
prindërit e, 39
lindja e, xiv, 2, 467
fëmijëria e, xiv, 2–5, 27–29, 39
ndërhyrja kirurgjikale në këmbë, xiv, 2
Palmira, zhvendoset në, xiv, 2, 27, 467
Vegimi i Parë i, xiv, 4–5, 29–35, 40, 467
Moroni, vizitat e, xiv, 6, 61–62, 107, 217, 329, 468
Mançester, zhvendoset në, xv
Harmoni, punon në, 7, 62
martesa e, xv, 6–7, 62
fletët e arta, merr, xv, 7–8, 62–63, 468
Libri i Mormonit, përkthimi i, xv–xvi, 7–8, 62, 83, 119–120, 141, 156
humbja e 116 faqeve të dorëshkrimit, xv, 7, 65, 73–74
Priftëria Aarone, e merr, xv, 7–8, 83–84, 89, 93
pagëzimi i, xv, 7–8, 83–84, 93–94
Priftëria Melkizedeke, e merr, xv, 8–9, 84, 105–107, 531
Tre Dëshmitarët dhe, xvi, 129–131
Libri i Mormonit, shtypshkrimi i, xvi, 8–9, 141
Kisha, e organizon, xvi, 8–9, 142–145, 470–471
Përkthimi prej Jozef Smithit dhe, xvi, xviii, 12–13, 217–218, 265
Fajetë zhvendoset në, xvi, 11, 165, 205
Kirtland, mbërrin në, xvii, 11–12, 165–167, 179
Kirtland, zbulesa në, 12–14, 201–203
Konteja Xhekson, Sioni në, xvii, 11–12, 191–194, 251
Kirtland, përndjekjet në, 16, 239–241, 251–253, 337–338, 344–345, 363
Shkolla e Profetëve, xviii, 122, 133–134, 277–279
Fjala e Urtësisë, e merr, 279

Kampi i Sionit, e udhëheq, xviii, 16–17, 299–301, 305–309, 519–522
papiruset egjiptiane, i përkthen, xviii, 13–14
Tempulli i Kirtlandit, përkushtimi i, xix, 14, 208, 327–328, 447–448
misionarë për në Angli, xix, 14–15, 349–351
Far-Uest, zhvendoset në, xix, 16, 17–18, 363
History of the Church [Historia e Kishës], e fillon, xix
milicë e vizitojnë në Far-Uest, 363–364
Far-Uest, arrestohet në, 18, 358, 373–375, 521–522
Indipendens, ndalohet në, 18, 373–375
Riçmond, burgoset në, 18, 375
Burgu i Libertisë, burgoset në, xix, 18, 383–392, 395
Misuri, arratiset nga, xx, 18–19, 397
Kuinsi, arrin në, xx, 18–19, 395–397
Komers, vendoset në, xx, 18–19, 345, 405, 417
Komers, bekime shërimi në, 405–408
Uashington, D.C., e viziton, xx, 101, 104
pagëzimi për të vdekurit, e shpall, xx, 22–23, 431, 504
Tempulli i Navusë, ndërtimi i, xx, 20–23, 291, 296, 441–444
Legjioni i Navusë, komandant, xx, 465
Dyqani me Tulla të Kuqe i, 451–453, 460
Times and Seasons [Kohë dhe Stinë], botues i, xx, 465–466, 595, 599
Letra për Uentuorthin, e shkruan, xxi, 466–475
Shoqata e Ndihmës, e organizon, xxi, 479–481
indaumenti, e administron, xxi, 23, 441–442, 543
Navu, kryetar bashkie i, xxi, 20–21, 465
Navu, përndjekjet në, 22–25, 489, 551–553, 557, 563–566
president i Shteteve të Bashkuara, kandidat për, xxi, 21
Apostujt, ua jep çelësat, xxi, 23, 146, 563, 567–570
Nauvoo Expositor, shkatërrimi i, 563
Perëndimi, largohet për në, 565
Burgu i Karthixhit, burgoset në, 24–25, 358–359, 491, 565
martirizimi i, xxi, 24–25, 491, 565, 570–574
varrimi i, xxi
Smith, Jozef, Plaku
Alvin Smithin, e pa para se të vdiste, 431
bekimi i Jozef Smithit, 181, 579
dashuria e Jozef Smithit për, 516–518
falja në familjen e tij, 423–424
familja e, xiv, 2, 24–25, 27
martesa e, 1
pagëzimi i, 91, 94
Palmira, zhvendoset në, 2
Patriark në Kishë, xviii
punësimet e, 3
shërimi i, 516
vdekja e, 181
zakonet fetare të, 4–5, 39
Smith, Jozef Murdok, 19, 25–26, 179, 239–241
Smith, Jozefi, III, 19, 181, 255–256, 263
Smith, Luiza, 19, 165, 179
Smith, Lusi, 457–458, 521–522
Smith, Lusi Mak
dashuria e Jozef Smithit për, 516–518
familja e, xiv, 2, 24–25, 27
histori e shkruar nga, 36–37
lamtumira me të bijtë, 521–522
lutje për të bijtë, 519–522
martesa e, 1
Shoqata e Ndihmës, këshillë për, 480
Tre Dëshmitarët dhe, 131
Vegimi i Parë dhe, 33
zakonet fetare të, 4–5, 39
Smith, Natan, Dr., 2
Smith, Samuel, 83, 94, 142
Smith, Tadeus, 19, 165, 179
Smith, Uilliam, 39, 78, 423–424
Smith, Xhon L., 458
Smith, Xhorxh A., 247–248, 354–355, 497, 597–599
Smith, Xhulia Murdok, 19, 25–26, 179, 181, 253–256, 263
Snajdër, Xhon, 349
Snou, Eliza R., 479, 481

Sprovat
Ardhja e Dytë, do të paraprihet, 263–268
besimi dhe kuraja gjatë, 185–186, 242, 248, 376, 397, 399–402
bindja gjatë, 244–245
Fryma e Shenjtë ngushëllon gjatë, 101–102, 392–393
gëzimi gjatë, 376
miqësia gjatë, 492–494
mirëbesimi tek Perëndia gjatë, 247
mirënjohja gjatë, 245
na vënë në provë, 242–243
Perëndia mbështet gjatë, 244, 376, 386, 389–393, 401
për të mirën tonë, 244, 390
shenjtorët nuk do t'u shpëtojnë, 268
zgjasin vetëm një çast, 388
Shih edhe Përndjekja
Standardi i së vërtetës, 147, 473
Stouell, Xhosia, 7

SH

Shenja e Birit të Njeriut, 267–268
Shenjat e Ardhjes së Dytë, 266–268
Sheron, Vermont, xiv, 2, 467
Shëlbimi për të vdekurit. *Shih* Shpëtimi për të vdekurit
Shëmbëlltyra
e dasmës së birit të mbretit, 171–174
e farës së sinapit, 110, 148, 320–321
e grurit dhe e egjrës, 318–321
e hardhisë dhe shermendeve, 170
e majasë, 322
e mbjellësit, 315–318
e rrjetës së hedhur në det, 322
e talentave, 378
Shëmbëlltyrat
Jezusi dha mësim me, 313–315
tek Mateu 13, 314–322
Shënime ditari të Jozef Smithit, 489, 492–494
Shërbimi. *Shih* Dashuria; Miqësia; Të varfrit dhe nevojtarët
Shërbimi misionar
dashuria e domosdoshme për, 352
detyra, më e rëndësishmja, 352
dëshmi, mundësi për të dhënë, 355–359
dhurata e gjuhëve, 408–410
i Jozef Smithit, 14–15, 94–95, 155–156, 251, 355–359
kualifikimet për, 352
në Angli, 14–15, 349–351
penda për pagëzim u shkatërrua, 155
pendimi, mësimdhënia, 159–161
përulësia, mësimdhënia me, 354
rritja mbarëbotërore e Kishës, 109, 142, 147–150, 161, 320–322, 351, 389, 473
shëmbëlltyra e grurit dhe e egjrës, 318–321
shëmbëlltyra e mbjellësit, 315–318
Shpirti, mësimdhënia me anë të, 354–355
tek lamanitët, xvii, 11, 156, 480
ungjilli i sjell dritë botës, 157–159
Shërimi
besimi që të, 405–408
dhurata shpirtërore e, 121–122, 124, 408, 470, 474
i Elija Fordamit, 405–407
i Jozef Smith Plakut, 516
i Jozef Smithit, 253–254, 519–522
me anë të vënies së duarve, 408
nuk shërohen gjithë të drejtët, 408
Shikuesi, Jozef Smithi, 167, 265, 570, 579, 585–586
Shkallët e lavdisë, tre, 230–235
Shkolla e Pleqve, 311–313
Shkolla e Profetëve, xviii, 122, 133–134, 277–279
Shkrimet e shenjta
bindja ndaj, 69
dashuria e Jozef Smithit për, 4–5, 29–32, 191, 311–313
mësimdhënia e Jozef Smithit për, 311–313
studimi i, 67–69
vlera e [shkrimeve] të ditëve të mëvonshme, 201–203
Shih edhe Bibla; Doktrina e Besëlidhje; Libri i Mormonit; Perla me Vlerë të Madhe; Përkthimi i Biblës prej Jozef Smithit
Shkruesit, përkthimi i Librit të Mormonit
Ema Smithi, 119
Martin Herrisi, xv, 7–8, 62
Oliver Kaudri, xv, 8, 83, 119–120
Shlyerja
ekzaltimi i mundur përmes, 54–55, 231–233, 475

fëmijët shëlbohen përmes, 98–99, 184–186
ringjallja e mundur përmes, 51–53
të gjithë shenjtorët mbështeten tek, 51
të vdekurit shëlbohen përmes, 433–435, 503
u mësohet të gjithë njerëzve, 158–160
Shih edhe Jezu Krishti; Ringjallja
Shoqata e Ndihmës
çelësi, Jozef Smithi ia dorëzon, 481
Ema Smithi, presidente e, xxi, 480–481, 483–484
engjëjt janë shoqërues të, 484
mëshirë, motrat tregojnë, 484–485
organizatë mirëbërëse, 481–482
organizimi i, xxi, 479–481
shpëton shpirtra, 483–484
udhëheqësit e priftërisë, mbështetja e, 481
udhëzim në, 483–484
Shoqata e Ndihmës e Grave e Navusë, 479–481. *Shih edhe* Shoqata e Ndihmës
Shpëtimi
besnikëria në sprovat, e nevojshme për, 242–243
bindja e nevojshme për, 171, 221
dituria, e nevojshme për, 221–223, 281–282
liria e zgjedhjes e nevojshme për, 223–224
ordinancat e tempullit të domosdoshme për, 444–447
pagëzimi i domosdoshëm për, 95–97, 231–233
punë e madhe për të mësuar, 284
triumf mbi armiqtë, 222–223
trupi i nevojshëm për, 221–223
zbulesa e nevojshme për, 204
Shih edhe Mbretëria çelestiale; Plani i shpëtimit
Shpëtimi për të vdekurit
çlirimtarë në Malin e Sionit, 437–438, 504–506
detyrë, 437–438, 502–504, 507–510
do të kërkojë një kohë të gjatë, 502
drejtësia e Perëndisë në, 432–433, 435, 503–504
fuqia vulosëse dhe, 330–332
Jezu Krishti e bën të mundur, 433–435
Jezu Krishti organizon shpirtrat, 433, 437–438, 506–507
Jozef Smithi shpall, xx, 22–23, 431, 504
lidhje bashkuese, 508–509
misioni i Elijas dhe, 504–510
të përsosur, nuk mund të bëhemi pa të vdekurit tanë, 508–510
vdekja e Alvin Smithit dhe, 429–431
Shih edhe Fuqia vulosëse; Pagëzimi për të vdekurit
Shpirti. *Shih* Fryma e Shenjtë, dhurata e; Zbulesa
Shpirti i Elias. *Shih* Eliasi
Shpirti i Elijas. *Shih* Elija
Shpirti i profecisë, 204, 410–411
Shpirti i Shenjtë i premtimit, 231–232
Shpirtra, të ligj
dallimi i, 411–415
dituria jep fuqi mbi, 282
luftojnë kundër Kishës, 398–399
nuk kanë trupa, 221–223
Shpirtra të rremë, dallimi i, 411–415. *Shih edhe* Shpirtra, të ligj
Shpirtrat
dallimi i, 411–415
marrin zbulesë, 507
natyra e përjetshme e, 219–222
Perëndia i organizoi, 108
përmirësimi i, 220
Shtatëdhjetët, Të, Kuorumi i, xviii, 14, 17, 146–147, 301
Shtetet e Bashkuara, presidenti. *Shih* Presidenti i Shteteve të Bashkuara
Shtëpia e Izraelit. *Shih* Izraeli, rivendosja e
Shtypshkrimi i Librit të Mormonit, xvi, 8, 141

T

Tahiti, ungjilli u dha mësim në, 351
Tajlër, Daniel, 345
Talentet, përmirësimi i tonave, 378–379
Taner, Xhon, 290
Të durueshëm kundrejt të tjerëve, 455–457
Të guximshëm, ata që janë, 376–381
Të ligjtë, mundimi i, 95, 234–236
Të qenit falënderues. *Shih* Mirënjohja
Të sëmurët, shërimi i. *Shih* Shërimi

Të varfrit dhe nevojtarët
detyrim për t'u kujdesur për, 454–455, 495
Fryma e Shenjtë derdhet tek ata që kujdesen për, 455
Shoqata e Ndihmës kujdeset për, 481–483
Shih edhe Dashuria
Të vdekurit, pagëzimi për. *Shih* Pagëzimi për të vdekurit; Shpëtimi për të vdekurit
Tejlor, Leonora Kenon, 185
Tejlor, Xhon
në Burgun e Karthixhit, 24, 491, 565, 570
në organizimin e Shoqatës së Ndihmës, 479
Times and Seasons [Kohë dhe Stinë] dhe, 465
Tempuj, të ndërtuar apo të planifikuar
Far-Uest, Misuri, vendi për, 17–18, 363, 441
Indipendens, Misuri, vendi për, xvii, 11–12, 192, 441
Shih edhe Tempulli i Kirtlandit; Tempulli i Navusë
Tempujt
bekimet më të mëdha të Perëndisë merren në, 447–448
indaumenti jepet në, 442–447, 506, 541–543
mbledhja e domosdoshme për të ndërtuar, 444–446
ordinancat e, janë të domosdoshme për shpëtim, 444–447
pagëzime për të vdekurit kryhen në, 445–446, 506
përqendrimi i Jozef Smithit tek, 441
plotësia e Priftërisë Melkizedeke merret në, 442–447
shenjtorët urdhërohen të ndërtojnë, 443
Shih edhe Indaumenti i tempullit
Tempulli i Kirtlandit
fotografi e, 14
Jezu Krishti shfaqet në, xix, 14, 49, 327–328, 589
Jozef Smithi sheh vegim të, 289
Moisiu, Eliasi dhe Elija shfaqen në, xix, 14, 107, 328–330, 589
ndërtimi i, xvii–xix, 14, 289–290, 299, 311, 441, 443, 480
përkushtimi i, xix, 14, 208, 327, 447–448
shenjtorët detyrohen të largohen, xix, 15, 363
Tempulli i Navusë
fotografi të, 21, 440, 500, 543
indaumente kryhen në, xxi, 22–23, 441–442, 543
ndërtimi i, xx, 20–23, 291, 296, 441–444, 541–543
ndërtimi i të riut, 543
pagëzimi për të vdekurit kryhet në, xx, 21–23, 501–502
shkatërrimi i fillestarit, 543
të dhjetat përdoren për të ndërtuar, 291–292
Tetë Dëshmitarët, xvi
Tifoja, e zë Jozef Smithin, xiv, 2
Times and Seasons [Kohë dhe Stinë], xx, 465–466, 595, 599–600
Toka
kurorëzohet me lavdinë çelestiale, 273
një Urim dhe Thumim, 273
Tompson, Mersi Filding, 385, 442
Traditat e rreme, 280
Tre Dëshmitarët, xvi, 129–131, 321–322
Trupat
Perëndia Atë dhe Jezu Krishti kanë, 43–44
shpirtrat e ligj nuk kanë, 221–223
të nevojshëm për lumturi, 221–223

TH

Thirrjet, lartësimi i, 115–116
Thirrjet në Kishë, lartësimi, 115–116

U

Uajt, Liman, 308, 375, 386
Uashington, D.C., xx, 101, 251
Udraf, Uillford, xiii, 301–302, 405–407
Udhëheqës. *Shih* Udhëheqësit e Kishës
Udhëheqësit e Kishës
dashuria e, 306, 557–560
japin mësim parime të drejta, 302–303
Kampi i Sionit, udhëheqja e Jozef Smithit në, 16–17, 299–301, 305–309
mbështetja e, 207–209, 339–341, 346–347, 555

nuk do të na drejtojnë në rrugë të gabuar, 346–347
përulësia e, 303–306
t'i kritikosh, çon në braktisje, 339–341
urtësi nga Shpirti, 303–306
Uentuorth, Xhon, 465–466
Uilliams, Frederik G., xvii, 25, 279, 289
Uitlok, Harvei, 78
Uitmer, Dejvid, 16–17, 120, 129–131, 142, 344, 516
Uitmer, Piter, i Riu, 142, 156
Uitmer, Piter, Plaku, xvi, 8–9, 120, 142
Uitni, Elizabet En, 167, 356, 458, 481
Uitni, Njuël K.
festim i mbajtur në shtëpinë e, 495
i jep bekim Jozef Smithit, 253
indaumentin, merr, 442
jeton me Jozefin, 458
Jozefi jeton në shtëpinë e, 167, 263
shënim ditari për, 489, 493
takon Jozefin, 165–167
udhëton me Jozefin, 253, 356
Shih edhe Dyqani i Njuël K. Uitnit
Unazë, Jozef Smithi bëri mësim me, 220
Ungjilli
përmban gjithë të vërtetën, 280–281
plotësia e, rivendosur, 543–549
u predikohet të gjithëve, 157–159
Ungjilltari, 145. *Shih edhe* Patriarku
Uniteti
bekimet nga, 295
bindja çon tek, 292–296
bujaria, çon tek, 292–296
falja çon tek, 420–424
mes anëtarëve të Kishës, 148–149, 291–297
mes kuorumeve kryesuese, 146–147
mes pjesëtarëve të Kreut-Perëndi, 44
miqësia çon tek, 494
qëllimet e Perëndisë përmbushen me anë të, 291–292
Tempulli i Kirtlandit, në ndërtimin e, 290
Urdhërimet. *Shih* Bindja
Urdhri i shfarosjes, xix, 373, 472
Urimi dhe Thumimi
Jozef Smithi, merren nga, 7, 74
përkthim, u përdorën në, 7–8, 63, 65, 74, 120, 470
toka do të bëhet, 273
Tre Dëshmitarët, u tregohen, 129–131

V

Van Buren, Martin, xx, 101, 104
Varrimi i Jozef dhe Hajrëm Smithit, xxi
Vdekja
besim tek Perëndia në kohën e, 186–187
do të takojmë njerëzit e dashur pas, 182–184
fëmijët do të ngrihen në ringjallje, 184–186
fjalimet e Jozef Smithit në funerale, 182–187
përvojat e Jozef Smithit me, 179–181, 183
të drejtët ngrihen në lavdi pas, 182
të gjithë njerëzit duhet të përgatiten për, 184
Shih edhe Martirizimi
Vegimi i Parë
Ati Qiellor dhe Jezu Krishti shfaqen, xiv, 5, 33, 40, 467
dëshmia për, është thelbësore, 581–583
dituria e Perëndisë përmes, 5, 40
kërkimi për të vërtetën çon tek, 4–5, 29–32, 467
ngjarja më e madhe, 581–583
përndjekja pas, 34–35
Vermont. *Shih* Sheron, Vermont
Vëllezër e motra, dashuria mes, 492, 518–519. *Shih edhe* Familja
Vënia e duarve
Liç, Xhejms, 451–453
për shërimin e të sëmurëve, 408
për të marrë dhuratën e Frymës së Shenjtë, 99–102
Vuajtje. *Shih* Sprovat

XH

Xhonson, Benxhamin F., 489, 513
Xhonson, Xhon dhe Elis, 217, 229, 239

Y

Ylberi, 267

Z

Zbulesa
bindja e nevojshme për, 136
e Jozef Smithit, 201, 263–265, 279
e pranojnë gjithë, 281
Fryma e Shenjtë, merret me anë të, 136–137
Kisha udhëhiqet me anë të, 204–205
Perëndia ua jep të gjithëve që e kërkojnë, 42, 132–137, 206–208
Presidenti i Kishës merr, 205–208, 268
ruhuni nga e rrema, 205–206
shpëtimi, e nevojshme për, 204
shpirtrat marrin, 507
treguesi i parë i, 136

ZH

Zhytje, pagëzimi me anë të, 95, 99–100, 474

KISHA E
JEZU KRISHTIT
E SHENJTORËVE TË
DITËVE TË MËVONSHME

ALBANIAN
4 02364 81101 6
36481 101